

566150

PUBLICAȚIILE CENTRULUI
DE CERCETĂRI FONETICE
ȘI DIALECTALE
AL ACADEMIEI
REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA

SERIA II

TEXTE ȘI GLOSARE, 2

**Texte
dialectale
Muntenia
I**

EDITURA ACADEMIEI
REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA

**TEXTE DIALECTALE
MUNTENIA I**

PUBLICAȚIILE CENTRULUI DE CERCETĂRI FONETICE ȘI DIALECTALE
AL ACADEMIEI REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA

SERIA II

TEXTE ȘI GLOSARE, 2

**TEXTE DIALECTALE
MUNTENIA
I**

Sub conducerea lui
BORIS CAZACU
membru corespondent al Academiei,
profesor la Universitatea din București

de

**GALINA GHICULETE, PAUL LĂZĂRESCU,
MARIA MARIN, BOGDAN MARINESCU,
RUXANDRA PANĂ, MAGDALENA VULPE**

EDITURA ACADEMIEI REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA

1973

<https://biblioteca-digitala.ro> / <https://lingv.ro>

C U P R I N S

<u>Prefață</u>	XII - XVI
<u>Transcrierea fonetică</u>	XVII - XXVII
<u>Lista localităților anchetate și a informatorilor</u> . . .	XXVIII - XLVII
<u>Harta localităților anchetate pentru AFIR</u>	XLVIII
671. <u>BOIȘOARA</u> [ALR I, 795] (jud.Vâlcea)	1-12
cîn a luă zmei fetele,1; [Întimplare cu lupii],3; [Cinepa],4; [Întimplare], 5; căsa,9; a venit ursu la boi,10; ieră să mă muște-o nevastăică,11.	
672. <u>MLĂCENI</u> [WLAD, 326] (com.Perișani, jud.Vâlcea)	12-21
cîn s-a declară mobilizarea,12; cîn m-a rănit,13; zicea că te o turmă dă uoi,14; a murit în timpul războiului,15; s-a făcu butoiu praf,16; un lup,17; an fos salvă dă doi băieți,17; luă- se ũ lup o uae,18; nunta,19; să face săzător,20; în sara de anu nou,20.	
673. <u>AREFU</u> [ALR I, 782] (jud.Arges)	21-31
doo fete le am tocma pe liniia tului, 21; [Originea satului], 25; [Amintiri din primul război mondial],27.	
674. <u>NUCSOARA</u> [ALR II, 784] (jud.Arges)	32-39
la mișare,32; [Date biografice] ,32; hopte,33; uoiile,33; la răvășit,35; [Amintiri] , 36.	
675. <u>ALBEȘTI</u> [ALR I, 770, WLAD, 367] (com.Albeștii de Muscel, jud.Arges)	39-47
cînpa,39; la anu nou,40; covriș dă uoi,41; a zăcu dă tifos, 41; [Porcul],42;[Cum a fost subiectul la Craiova], 43; [Ce a făcut subiectul ieri și azi], 44; io n-am lipsă nič, um prav dă masea,45; la mort,46; [O întimplare], 46; murător, 47; să dă d-a surata,47.	
676. <u>LEREȘTI</u> [WLAD, 366] (jud.Arges)	48-55
[Brîza de burduf], 48; [Întimplare cu un urs],49; lina,49;	

- VI [Obiceiuri la înmormîntare],50; la rusăle,52; acu doi an¹
ni-a pișcă vo trei vac,53; porcu,54.
677. RUCĂR [WLAD,364] (jud.Argeș) 55-65
[Vinătoare de jderi],55; d-ande d-astea se petrecă pã vrẽ-
mur¹,57; sã vez¹ ce-ntimplare-a fost aiciã,58; la anu nou,
63; murãtor¹,64.
678. SCĂUENI (com.Berislăvești, jud.Vîlcea) 65-77
pã vremea turcilor,65; inima o aveã rãa,66; trebẽ sã fiã
și bun dã gurã,67; nu mã teșãm dã ^uorcãre,70; io mĩ-ã rup
plõoru,73; ce-ãm pãțit odatã dã fricã !,74; [Ce a fãcut
subiectul ieri și azi],75; [Întoarcerea din refugiu],75;
[Nuntã],77.
679. CEPARI (jud.Argeș) 78-87
fiare sãlbaticẽ,78; [Nuntã],79; [Date biografice],81; am
foz refușitãt,82; am vru sã-m fac casã,85; la cușã,86;
[Mãmãliga],87.
680. MUȘĂTEȘTI (jud.Argeș) 88-97
brînzã dã puținã,88; cînipa,89; lîna,90; ășta a fost bețiv,
90; țãstu,92; cu bãiatu-ãl m' iljoc,93; merșeam la um
mîțu¹it,96; murãtor¹,97.
681. BOTENI [WLAD, 382] (jud.Argeș) 97-105
[Cum a prins subiectul o pisicã sãlbaticã],97; [Porcul],
98; [Cum se pãstreazã fructele iarna],99; finu,101; fõcu
lu simedru,102; an lucrã ca ucenic,103; la bilc la
cãmpulung,104.
682. CETĂȚENII DIN DEAL (com.Cetățeni, jud.Argeș) 105-115
[Amintiri din primul rãzboi mondial],105; [Porcul],107;
[Nunta],108; lîna dũ pã ^uo¹,110; [Brînzã de oi],111; [Por-
cul],113; [Obiceiuri la înmormîntare],114.
683. BERCIOIU [ALR 1,803] (com.Budești, jud.Vîlcea) 115-123
a venit bolnãvã,115; lupu,116; porumbu,116; albinele,117;
fructele,118; [Întimplare],119; cînepa,120; [Ce a fãcut
subiectul ieri și azi],121; am pus acũma ^uo clõcã,121;
[Nuntã],122.
684. VALEA LUI ENACHE [ALR I, 780] (com.Bãiculești, jud.Argeș). 123-132
tuãte võrbel-șera skimbãte,123; mînãstireã lu manõle,123;
prun¹,124; o-ntimplare de ^uosebitã,125; [La pescuit],126;
pãrinț¹,127; [Preparate din lapte],129; cîn dãm dã suratã,

- 130; [Ce a făcut subiectul ieri și azi], 131; cu v^{ite}le, 131.
685. MĂLURENI (jud. Argeș) 132-140
 m-a ars și focu dă d^o u^o r^o, 132; mămăliga, 133; [Ce a făcut subiectul ieri și azi], 133; am fos p^ă v^lasca, 134; nunta, 135; s^oc^ri-meu c^ere^a ban^u, 136; [Ce a făcut subiectul ieri și azi], 138; a stat im m^unt^e ... trei lun^u, 139.
686. PITIGAIA [ALR I, 776] (com. Stîlpeni, jud. Argeș) 140-149
 povestea s^ătuluⁱ pitigai^s, 140; [Amintiri din viața subiectului], 141.
687. COTMEANA (jud. Argeș) 149-157
 codmeana, 149; iera o v^în^ăto^ăre, 150; am crescu doi/^u f^ătă ș-un b^ăi^ăt, 150; [Testul], 151; răc^ău n^untă, 152; așa n^e-am l^uat, 152; io rac s^ăp^un, 153; mama mea a murit, 154; m-am kⁱnuⁱ/Ce s^ă fac, 155; [Inmormintarea], 157.
688. RACOVITA (com. Colibași, jud. Argeș) 158-164
 ne h^ocup^ăm cu grădinăria, 158; m-a trⁱnti șareta, 159; [Cinepa], 159; zarzavatu, 160; uⁱte și ieu cu f^ăt^ă mea, 161; pⁱne^a, 162; la ^ănu nou, 163; părinți nu vreaș s^ă-l lase, 163; [Cu vacile la p^ăscut], 164.
689. PĂDUROIU [ALR I, 792] (com. Poiana Lacului, jud. Argeș) . . . 165-169
 cum am p^ătⁱt [cu f^ăt^ă], 165; d^ătu d^ă grⁱndă, 165; c^ăsⁱli, 166; clăc^ă, 167; [Întimplare], 167; [Ce a făcut subiectul ieri și azi], 168; cloșca, 169; [Ce a făcut subiectul ieri și azi], 169.
690. CEAUȘEȘTI (com. Oarja, jud. Argeș) 170-178
 d^ă cⁱnd ie s^ătu, 170; o poveste/o leg^endă, 170; [Grful], 171; gⁱndăc^ă, 172; a n^ăsc^ut o femeie un cop^ăil n^egr^u, 173; [Ce a făcut subiectul ieri și azi], 174; a fost așa ^u s^ufl^ed bun d^ă h^om, 175; por^umbu, 176; mămăliga, 177; la ^ănu nou, 178.
756. DEALU-LĂUNELE (com. Dănicei, jud. Vîlcea) 178-184
 [Întimplare], 178; ș-așa an crescut ieu copⁱi, 180; pomi-cult^ăra, 182; fⁱntⁱnă/puț cum iⁱ sp^unem noi, 183; porcu cⁱn^ă s^ă t^ăie, 184.
757. OLANU (jud. Vîlcea) 185-191
 p^ă ... apa ^oltuluⁱ plut^ăș, 185; la m^ormⁱnt^ăre, 186; s^ă p^unem ș^ă noi v^îie, 187; lina, 188; [Ce a făcut subiectul ieri și azi], 189; [Întimplare], 190; s-a-n^ec^ăt h^o c^ăr^uț^ă, 190; ulcⁱca, 191.

- VIII
758. TOPANA (jud.Olt) 192-200
 [Originea satului],192; [Amintiri din timpul răscoalei de la 1907], 192; [Întîmplare], 193; bărbatu-mieu a murit la iuțală,195; nu m-a dat părinți la carte,196; [Ce a făcut subiectul ieri și azi],196; ducîndu-mă la pădurea,197; [Casa],197; cloșca,199; trei zmei,199.
759. DIENCI (com.Vulturești,jud.Olt) 200-207
 faș săpun,200; a murit aiica un băiat,201; [Despre o soră a subiectului], 201; plantăm porumbi,202; una...c-un lup,203; porcu,204; așa-i facem noi aiie la cînepa,205; Mursu păcălid de vîlpe, 206.
760. ALUNISU (com.Spineni,jud.Olt) 207-223
 da teu an dūs-o grău,207; grîu,213; cu tolba,214; nunta, 217; așa iese la-mormîntare la noi,220.
761. POBORU (jud.Olt) 223-231
 să vă povestez d-o fată,223; am trecut pînă dōo operății, 224; așa să face brînză,225; porcu,226; nunta,227; a fugit o fată c-un băiat,228; prîzlea,229.
762. DUMITREȘTI [ALR I,805] (com.Verguleasa,jud.Olt) 231-237
 pépen verz, 231; [Ce a făcut subiectul ieri și azi], 233; cîn avăam io uoi,233; [Despre fata subiectului], 234; într-o duminică,235; croitorășu cel vităz,236.
763. PĂDUREȚI (com.Lunca Corbului,jud.Argeș) 237-244
 [Despre căsătoria subiectului], 237;boșu-mpușăse pă tată-miu,238; țăstu,239; [Viermii de mătase], 240; [Întîmplare din viața subiectului], 240; călușu,242; la-mormîntare,242; brînză,243; mămăliga,243; cozonac,243.
764. NEGRENI [ALR II , 791] (com. Scarnicești,jud. Olt) 244-250
 [Treieratul cu caii], 244; la uoi, 245; n-am putu s-o scap [pe soție] ,245; mî-a rup picōru,246; [Întîmplare], 249; [Cum a murit mama subiectului], 249.
765. COMĂNIȚA (com.Teslui,jud.Olt) 250-265
 a stat șasă săptămîni în spital,250; [Despre moartea soțului] ,252; ne-a veni băia cu armata făcută,255; să pun ȳalile / ... dăspre anu nou,256; cînd a sărit acōlo/l-a făcut praf,257; [Țăiatul porcului],258; am vru să mor acū ũ an,259; am fugit io, 261; nuntă,263.

766. HÎRSEȘTI (jud. Argeș) 265-272
 s făcă grîu^u!, 265; vîie nouă, 266; uoii, 267; așa ie
 la pădure, 267; țastu, 269; cum făce caltaborșu, 269;
 mai avem un... frate crescut, 270.
767. BĂRCA (com. Valea Mare, jud. Olt) 272-284
 cînd a murit/nevasta, 272; iel a fost băia făcut armata,
 274; ieri-am culez la porumb, 275; im privința uoiiilor,
 277; i-a rub do^uo degete, 278; l-a lua fără nuntă, 279;
 nuntă, 281; porcu, 281; mămăliga, 283; pîna, 284.
768. MOZĂCENII-VALE (com. Bîrla, jud. Argeș) 285-293
 [întimplare], 285; pă no^uo sute șapte s-a făcu revoltă,
 285; cînipa, 286; clecă, 287; călușari, 287; porumbu, 288;
 grîu, 290; kar am fugi cu ea, 290; casa, 291; prepararea
 porc^u lui, 292; [Ce a făcut subiectul ieri și azi], 292.
769. MOVILENI [ALR I, 890] (jud. Olt) 293-300
 timpen^t a fost iel/nu movilen^t, 293; cînd iergam coban,
 294; briza știu cum să făce, 295; lăsatu da sec, 296;
 [Nunta], 297; [Cînepa], 298; mămăliga, 299; [Ce a făcut
 subiectul ieri și azi], 299.
770. ULMI (com. Milcov, jud. Olt) 300-309
 no-ntimplare să vă spun, 300; cum m-am făcud vinător,
 302; ieu am păți multe multe multe, 302; porcu, 304;
 [Despre copilul înfiat], 304; [Via], 305; nuntă, 306;
 u^u om pușcasă o fată, 307; magon, 308; [Ce a făcut su-
 biectul ieri și azi], 308.
771. BALACI [WLAD, 448] (jud. Teleorman) 309-316
 o casă, 309; la legume-am fost, 310; țast făcudă pemînt,
 311; am mai foz daspărțiz damnă, 312; porcu, 313; sapunu,
 314; [Mămăliga], 315.
772. IZVOARELE (jud. Olt) 316-328
 cum am făcut ieu casa, 316; porumbu, 317; s-a puz nene
 mbombardamentu, 318; ia a fugit, 320; am fost amarită
 negăgră, 321; malai, 322; l-am yindecat acas, 323; gin -
 daci, 324; porcu, 324; iergam prietin^t, 325; via, 326;
 [Ce a făcut subiectul ieri și azi], 327.
773. TITULEȘTI (com. N. Titulescu, jud. Olt) 328-338
 aram cu boi, 328; a murit pa șaisprezee i razboi, 329;
 a veni și m-a strinz da git, 330; cînipa, 331; cînd a
 luat-o pa ea din caluș, 332; marz m-an dus s-am culez

- X
 la porumb, 333; cum să face o casă, 333; pâinea, 335; mălaiu, 335; urzâcili, 336; am avut la seacă ... un cumnat, 337; foc, 338.
774. STOICĂNEȘTI (jud. Olt) 338-351
 griu, 338; [Ce a făcut subiectul ieri și azi], 339; mămăliga, 340; [Cinepa], 341; porcu, 342; săpunu, 343; o nuntă să facă așa, 343; așa ierea atunci, 344; când ierean copil, 345; piinea, 347; făcă mama și turtă da mămăligă/și mălai, 348; când am născut io, 348; porcu, 349; când este rusali, 350; ierea cit pe aci să mă-nec, 351.
775. MIHĂEȘTI (jud. Olt) 352-362
 bordei, 352; portu nostru, 353; țăstu, 354; griu da țămmă, 355; atunș pă timpu nostru, 358; carnea da porc, 359; ne țingam da rele, 360.
776. CĂLINEȘTI (com. Radomirești, jud. Olt) 362-371
 pă mine nă m-a căsătorit nimeni, 362; [Moartea tatălui], 364; briuza, 365; de la vinățarea-a luat-o, 366; [Ce a făcut subiectul ieri și azi], 368; piine, 368; [Ce a făcut subiectul ieri și azi], 369; la crăcun, 369; am bătut și doi băieți, 370.
777. PIOSCA (jud. Teleorman) 371-382
 la moldova, 371; să povestez da-psurătarea mea, 374; mortu, 378; lina, 380; cif să strînge hore, 381.
778. PLOPII-SLĂVITEȘTI (jud. Teleorman) 382-395
 făcă casă-m pămint, 382; am împușcat o vulpe, 383; jucă călusu, 384; le cuățem în țestu-ăla, 385; orezu, 385; m-a facturat ușu-aici așa, 386; ieu am fost unu singur la părint, 387; hoile, 387; tai porcu, 389; la nuntă, 391; ce să fac ieri, 394; mămăliga, 395.
779. SALCIA (jud. Teleorman) 396-409
 griu, 396; m-a căsătorit, 397; nu e bū războiu, 397; [Întimplare], 399; tutunu, 399; gîndăci, 400; [Obiceiuri la înmormîntare], 401; vița, 402; acolo la călmățui, 404; [Întimplare], 405; porcu, 405; țată zîu cu treabă, 406; cu căprile, 407; ũ uom avă un cîreș, 408.
780. SAELELE (com. Lunca, jud. Teleorman) 409-419
 a venit acasă noru-mea, 409; [Lupul] nă-a omorît doosprece ho, 410; cinepă, 411; s-a pomenit odată din căluș, 412;

mălaiu,412; [Despre strigoi],413; [Hoții] n-a luat tot tot to^t to tot,414; nunta,416; govie,417; s-a-mpușcat unu . . . astă-iárnă,418; bull^uon [și] murător^u,419.

781. FURCULEȘTI [WLAD, 451] (jud. Teleorman) 420-428
 Țo am treerat și cu căii,420; am fos^t la spital,421; Țerăi
 femeie pă ursător^u,423; Ținaġte avșam țest,424; [Obiceiri
 la nuntă],425; [Poveste],428.
782. DRACEA (com.Crġngu, jud.Teleorman) 429-444
 Ț-a-mpropietări p-ăi bătrġn^u,429; grġ^u,430; [Despre sat],
 431; nunta,432; cġnepa,435; gġndăci,435; erșan^u contraġiu,
 436; ne-a muri bășătu,438; [Obiceiri la ġnmormġntare],
 439; [Porcul],440; am avit ^uo fătă bġnă,442.
783. POIANA [ALR I, 898, WLAD, 446](com.Ciuperceni, jud.Tele-
 orman). 444-451
 le fac și Țo teoriġe,444; ven^u se un dor la stomac,445;
 [Inul],446; d-az dimineătă n-aș stat,446; lucrġnd acġle
 la pădure,446; cu nevodu să dă la belț^u,449.
784. PIATRA (jud.Teleorman) 451-461
 așă țeră jăcur^u atunca,451; la doșpatru d^u an^u m-am
 ġnșurat,453; roșili bizon,454; nunta,455; cġnepa,457;
 [Obiceiri la ġnmormġntare],458; an^u crescu și gġndăc,460;
 [Ce a făcut subiectul ieri și azi],460; mămăliga,461.
785. SUHAIA (jud.Teleorman) 462-474
 grġ^u,462; s-a-ġecat ġn fġntġnă,462; cġn^d am fetit,463;
 [Amintiri din viața subiectului],465; la mort,466; [Ce a
 făcut subiectul ieri și azi],467; uoġli,469; viġa,469;
 cġnd erșă Țordanu,471; ă scăpat ġ fġntġnă,472.
- Indice tematic 475-478

P R E F A Ț Ă

Centrul de cercetări fonetice și dialectale al Academiei R.S. România și-a propus publicarea unei serii de culegeri de texte care să completeze datele consemnate prin Atlasele lingvistice regionale și care, totodată, să permită o cunoaștere mai amănunțită a stadiului de dezvoltare a graiurilor românești în perioada actuală, când procesul de nivelare a diferențelor dialectale, sub influența limbii standard, se manifestă cu o deosebită intensitate.

Inaugurată prin apariția volumului Texte dialectale.Oltenia (TD,Olt.)¹, la elaborarea căruia s-a utilizat o metodologie mai riguroasă - în adunarea sistematică a faptelor, în reproducerea cât mai exactă a realității fonetice și în tehnica redactării materialului - în comparație cu lucrările similare anterioare, această serie este continuată acum prin volumul Texte dialectale.Muntenia I (TD,Munt,I).

Întinderea teritoriului provinciei istorice a Munteniei a determinat alegerea unui număr relativ mare (200) de localități supuse cercetării²; bogatul material strîns în urma anchetelor dialectale va fi publicat în trei volume.Acest prim volum, consacrat graiurilor munteneghi de vest, conține texte din 50 de localități (vezi harta cu rețeaua punctelor de anchetă). El va fi urmat de alte două volume: unul cuprinzînd texte din regiunea nord-estică și celălalt din zona sudică a Munteniei.

³Înregistrarea și transcrierea selectivă a textelor din TD,Munt,I

¹ Texte dialectale.Oltenia publicate sub redacția lui Boris Cazacu de Cornelia Coțuț, Galina Ghiculete, Maria Mărdărescu, Valeriu Șuteu și Magdalena Vulpe, București,1967.

² Ca și în Oltenia,anchetele întreprinse în Muntenia în vederea înregistrării de texte s-au desfășurat în aceleași puncte în care au avut loc cercetările pentru NALR,Muntenia.

³ La culegerea materialului a participat și Mihai Conțiu (în punctele 766,768,770),membru al colectivului de elaborare a NALR,Muntenia.

XIII
au fost efectuate, între anii 1967 - 1969, de către membrii sectorului
Arhiva fonogramică a limbii române, de la Centrul de cercetări foneti-
ce și dialectale.

x

x x

În culegerea și prelucrarea textelor muntenești au fost res-
pectate, în linii mari, principiile metodologice folosite la alcătui-
rea TD.Olt.¹. Concepția și realizarea lucrării de față au avut de pro-
fitat, pe de o parte, în urma experienței dobândite de cercetători
prin elaborarea volumului amintit și, pe de altă parte, în urma recen-
ziilor² publicate după apariția acestuia. De aceea, considerăm necesar
să semnalăm, în cele ce urmează, câteva dintre aspectele metodologice
care aduc elemente noi privitoare la tehnica de culegere, de selectare,
de transcriere și de prezentare a materialului lingvistic.

În anchetele efectuate pentru c u l e g e r e a m a t e -
r i a l u l u i din graiurile muntenești s-a acordat o atenție spori-
tă înregistrării de texte libere³, dat fiind caracterul lor relevant
pentru studierea anumitor particularități ale vorbirii dialectale
(structuri sintactice, procedee stilistice, dialog etc.). Menționăm, cu
titlu de exemplu, textele [Nuntă], [Date biografice] și am foz
refuși-ăt⁴, din comuna Cepari, jud. Argeș (punct 659)⁴; anchetatorii au
reușit să surprindă pe bandă o conversație între două subiecte, ob-
ținând un material remarcabil nu numai prin autenticitatea lui, ci și
prin înregistrarea unor aspecte semnificative ale comunicării orale.

În ceea ce privește convorbirile tematice⁵, cercetătorii au
avut în vedere și consemnarea unor elemente etnografice, pe cale de

¹ Vezi în Prefața la TD.Olt., pp.XVIII-XXI, expunerea principiilor
care au stat la baza alegerii informatorilor precum și a metodelor de
înregistrare și transcriere a textelor.

² Vezi recenziile publicate de I.Mării în CL XIII (1968), nr.1, pp.
134-136, Ruxandra Pană în SCL XIX (1968), nr.3, pp.340-343, Gr.Brîncuș
în LR XVIII (1969), nr.2, pp.185-186, în care se apreciază calitățile
acestei culegeri și se fac sugestii pentru cercetările ulterioare.

³ Cf. Prefața la TD.Olt., p.XX.

⁴ pp.79-85.

⁵ Cf. Prefața la TD.Olt., pp.XIX-XX.

XIV
dispariție, specifice regiunii anchetate ; astfel de texte au fost, însă, incluse în volum numai în măsura în care interesului etnografic i se asocia unul lingvistic (vezi mai jos precizările referitoare la criteriul selectării materialului).

În scopul unei delimitări mai stricte a ariei în care se utilizează perfectul simplu și a stabilirii valorii lui temporale, în fiecare punct din zona limitrofă cu regiunile oltenesti s-a cerut informatorilor să răspundă la întrebarea : ce ai făcut ieri și azi ? ; textele din această categorie au fost cuprinse în volum numai dacă au fost relevante sub raport lingvistic.

În limitele inerente impuse de spațiul afectat fiecărei localități și de economia generală a lucrării, criteriul fundamental de care s-a ținut seama la s e l e c ț i o n a r e a m a t e r i a l u l u i în vederea publicării a fost valoarea lingvistică a textelor ; în același timp, s-a urmărit ca acestea să ofere repertorii verbale cât mai variate, care să reflecte diferențierile sociolingvistice existente în cadrul colectivității cercetate.

Ca și în anchetele întreprinse în Oltenia, cercetătorii au luat, de obicei, contact pe teren cu 6-8 informatori (de vârste și de sexe diferite)¹, dar au reținut, în medie, pentru alcătuirea volumului, texte reprezentative de la 3-4 dintre aceștia. Într-un singur caz (punct 653, comuna Arefu, jud. Argeș), s-a renunțat la acest principiu și au fost alese spre publicare texte de la un singur subiect; am socotit indicat să păstrăm unitatea acestor texte relativ întinse², care sintetizează principalele particularități lingvistice ale graiului din comuna respectivă.

Spre deosebire de TD.Olt., culegerea de față conține un număr mai mare de texte aparținând vorbitorilor de vîrstă mijlocie și tînără. Prin realizarea unei proporții mai judicioase în repartizarea textelor pe generații, imaginea comunității lingvistice anchetate apare mai nuanțată și, prin aceasta, mai veridică ; cercetătorul are posibilitatea de a aprecia mai exact raportul real dintre tendințele conservatoare și cele inovatoare, de a surprinde mai ușor dinamica acestui

¹ Cf. Prefața la TD.Olt., p.XIX.

² Cf. mai departe, p.XV.

raport și de a identifica direcțiile de evoluție a graiului.

În sfârșit menționăm faptul că textele din acest volum sînt reproduse, de cele mai multe ori, integral; s-a renunțat atît la publicarea unor fragmente, cît și la eliminarea unor pasaje din textele mai lungi. S-a păstrat astfel unitatea și continuitatea textelor, respectîndu-se structura enunțului, aspect important în studierea fenomenelor sintactice și stilistice.

Deoarece s-au introdus elemente noi în tehnica de t r a n s c r i e r e f o n e t i c ă a materialului - cu scopul de a rezolva unele dintre problemele dificile pe care le ridică notarea cît mai fidelă a intonației sau respectarea unităților sintagmatice etc. - acestea sînt explicate pe larg în precizările preliminare la Transcrierea fonetică, redactate de Magdalena Vulpe.

Pentru a consemna actul comunicativ în întreaga lui complexitate, în lucrarea de față au fost înregistrate, în subsolul paginii, și elemente de mimică și gesticulație, în măsura în care ele reprezintă indici semnificativi în transmiterea mesajului și sînt necesari înțelegerii textelor.

De asemenea, pentru orientarea cititorilor, TD, Munt, I, cuprinde o succintă prezentare a tuturor localităților anchetate și o caracterizare mai amănunțită a informatorilor de la care s-au cules textele incluse în volum. Introducerea acestor date va contribui la o mai adecvată interpretare lingvistică a textelor.

x

x x

V. Rusu, șeful sectorului Arhiva fonogramică a limbii române, a verificat parțial transcrierea textelor și a citit întreaga lucrare, aducînd sugestii utile pentru redactarea volumului.

Cuprinsul și indicele tematic al culegerii au fost întocmite de Victorela Neagoe.

Alexandrina Petrescu, desenatoare, a contribuit la reproducerea grafică a textelor, iar tehnicienii Gheorghită Abălășei și Aurelian Lăzăroiu s-au preocupat de calitatea înregistrărilor.

XVI

Prezentul volum apare în cadrul colecției de publicații a
Centrului de cercetări fonetice și dialectale, seria Texte și Glosare,
sub egida Editurii Academiei R.S.România, care a acordat tot sprijinul
necesar în vederea publicării lui în bune condițiuni.

Colectivul redacțional adresează tuturor, și pe această cale,
viile sale mulțumiri.

B.CAZACU

TRANSCRIEREA FONETICĂ

Sistemul de transcriere fonetică utilizat în acest volum are la bază sistemul Atlasului lingvistic român, cărui i s-au adus unele completări (vezi, mai jos, lista semnelor).

În scopul de a nota - fie și în mod aproximativ - intonația, s-a recurs la unele inovații față de culegerile anterioare de texte dialectale românești. Astfel, s-a renunțat la semnele de punctuație: punct, virgulă și punct și virgulă (și, în consecință, la literele majuscule), întrucât normele ortografice care reglementează folosirea acestor semne impun împărțirea fluxului vorbirii în grupuri semantico-sintactice care, de multe ori, nu coincid cu unitățile de intonație ale exprimării orale. Segmentarea textului s-a făcut cu ajutorul unui sistem de bare oblice: / și // care nu au nici o semnificație din punctul de vedere al ortografiei tradiționale¹.

Practica transcrierii textelor² a arătat că, pentru structurarea unui text în unități semantico-sintactice, variațiile de înălțime ale intonației sînt mai importante decît pauzele. O dovadă convingătoare în sprijinul acestei afirmații o constituie faptul că, în vorbirea allegro, fenomenele de sandhi pot apărea la limita dintre două propoziții:

- s-a spălăt/s-a-șkinád/dă mîncát nu a mîncát// (679).
- a venid dóctor^u și mi-a [k] a spuz/zîce "îmiediát" cê "cê [k] să cêren salvárea"// (765).

Ținînd seama de această constatare, în texte au fost indicate limitele unităților de intonație (unități melodice), limite care nu coincid în mod necesar cu o pauză. Am notat cu două bare intonația caracteristică sfîrșitului unei comuni-

¹ Bare verticale sînt utilizate în locul semnelor de punctuație și în transcrierea altor texte dialectale, romanice (mai cu seamă spaniole) sau slave. Cf. M.J.Canellada, El bable de Cabranes, Madrid, 1944; L.Rodríguez-Castellano, Aspectos del bable occidental, Oviedo, 1954; M.Alvar, El español hablado en Tenerife, Madrid, 1959; J.A.Fernández, El habla de Sisterna, Madrid, 1960; G.Aub-Büscher, Le parler rural de Hanrupt (Bas-Rhin), Paris, 1962; D.N.Cárdenas, El español de Jalisco, Madrid, 1967.

² Din păcate, practic, lucrările teoretice asupra acestei probleme lipsesc.

cări, iar cu o singură bară, limita unui contur melodic non-terminal¹. Barele marchează întotdeauna s f i r ș i t u l unei unități de intonație².

Criteriul care a stat la baza delimitării unităților intonaționale a fost impresia acustică subiectivă, indiferent de structura sintactică (și semantică) a frazei.

Evident, în aprecierea unităților de intonație care asigură atât inteligibilitatea, cât și relieful afectiv al unui text intervine, în oarecare măsură, subiectivitatea celui care transcrie. Practica verificării transcrierii de către un alt cercetător, precum și exercițiile făcute în grup au demonstrat însă că diferențele în perceperea individuală a curbelor melodice, cu alte cuvinte în descifrarea intonației, sînt surprinzător de mici.

Sistemul binar (limită terminală/limită non-terminală) utilizat în transcrierea textelor simplifică, desigur, realitatea acustică³. El a fost, totuși, adoptat, din motive de ordin practic. Pentru a obține o notare mai nuanțată, s-a recurs la unele semne tradiționale de punctuație (care marchează, o dată cu limita unității intonaționale, și caracterul ei): semn de întrebare (?), semn de exclamare (!) și două puncte (:). Specificăm că ultimul semn marchează o coborîre sensibilă a tonului, însoțită, de obicei, de o pauză; el are deci o valoare "muzicală" și nu apare în mod automat ori de cîte ori urmează vorbire directă, enumerare etc. Intonația "de suspensie", notată ortografic prin "puncte de suspensie" (...), a fost redată prin ...//.

Am notat cu trei puncte (...) pauzele p e r c e p t i b i l e făcute de vorbitor. Aceste pauze nu sînt neapărat legate de schimbările liniei melodice; ei pot fi determinate de o ezitare a informatorului sau pot fi, pur și simplu, pauze de respirație:

- 1 După cum reiese din explicațiile sumare ale autorilor, în textele transcrise de G.Aub-Büscher și D.N.Cárdenas barele notează intonația. Valoarea barelor în celelalte monografii citate mai sus nu este explicată.
- 2 Procedeu nostru se deosebește, prin urmare, de cel utilizat de A.Lombard (*La prononciation du roumain*, Uppsala, 1936) și de E.Vasiliiu (*Fonologia limbii române*, București, 1965), care notează înălțimea relativă a silabelor.
- 3 M.Alvar, op.cit., L.Rodríguez-Castellano, op.cit., utilizează trei semne: una, două și trei bare verticale; sistemul lui D.N.Cárdenas, op.cit., cuprinde semne pentru cinci nuanțe, insuficient de clar definite însă.

- și ierá cê fel dá flor^í ?...ierá r^hóși/ieréá...albástre/ieréá
...așá ieréá flórilé-atúnca/dá...fácúte...ca ũ fel dá píză (679).

- dómle/ne-an_dus/cum bunúárú...vro pátru zîle-ă_șázút pî
uorăș/ (678).

Un alt mijloc grafic utilizat pentru redarea intonației este accentul. Silaba accentuată din cuvintele polisilabice și, uneori, dintr-un grup de cuvinte care formează, din punct de vedere accentual, o singură unitate, a fost notată cu accent ascuțit (´):

- tréi pátru zîle.

Accentul secundar al cuvintelor polisilabice, redat prin accent grav (˘), a fost notat și atunci când apare accidental, ca o formă a reliefării afective:

- cumpărám bómboáne/córnuléțe cê putén_să ráčem (684).

Accentul de intensitate, notat cu două accente ascuțite (˝), marchează o silabă pronunțată cu un accent dinamic, energetic, avînd, de multe ori, valoare stilistică:

- a râmáz_máma cu copiî și ió am roz_a mai máre (679).

- io m-an_cúsători_dă dőozășiqób_dă an^í (679).

Dăm mai jos, în ordine alfabetică, lista semnelor întrebuintate în transcrierea fonetică a materialului NALR și AFLR. După semnul egalității, indicăm pentru semnele folosite de noi corespondentul cel mai apropiat în sistemul de transcriere al ASOCIAȚIEI FONETICE INTERNAȚIONALE, publicat de D. Jones în Lautzeichen und ihre Anwendung in verschiedenen Sprachgebieten (Berlin, 1928, p.18-27).

a (cea mai deschisă vocală din seria centrală: a...ă...î)

în munt. cap = între *ɔ* și *a*

â (cea mai deschisă vocală din seria posterioară: â...o...u)

în istrorom. câp = *ɔ*

ă (a cu nuanță posterioară)

în băn. câp = *a*

â (cea mai deschisă vocală din seria anterioară: â...e...i)

în bucov. pâle "piele" = *æ*

ș (a cu nuanță anterioară)

în munt. steș "stea" = *ɛ*

ą (a închis)

în olt. maï "mai" = între ə și ə

ă (vocală cu deschidere mijlocie din seria centrală)

în munt. păr = ə

ȳ (ă deschis)

în mold. bărbăt = e

ã (ă închis)

în olt. până "până" = între ə și i̇, mai aproape de ə

â (vocală din seria centrală, între ă și i̇, mai aproape de i̇)

în mold. căsâ = între ə și i̇

b (oclusivă bilabială sonoră, corespunzând surdei p)

în munt. bun = b

c (oclusivă velară surdă, corespunzând sonorei g)

în munt. corb; semn întrebuițat înaintea vocalelor a,ă,â,i,o,
ö,u,ü, înaintea consoanelor sau la sfârșitul cuvintelor = k

ĉ (africată alveolo-palatală surdă al cărei element fricativ

este un ŝ, corespunzând sonorei ĝ)

în munt. ĉără "ceară" = între tʃ și tʃʰ

č (africată alveolo-palatală surdă al cărei element fricativ este

un š, corespunzând sonorei čʰ)

în băn. fráče "frate" = tʃ

č̣ (africată palato-alveolară surdă al cărei element fricativ este

un ʃ, corespunzând sonorei ģ)

în maram. čär "cer" = tʃʰ

d (oclusivă dentală sonoră, corespunzând surdei t)

în munt. dar = d

dʰ (oclusivă dentală sonoră puțin palatalizată, corespunzând surdei tʰ)

în mold. úndě "unde" = între d și dʰ

dʲ (oclusivă palato-alveolară sonoră, corespunzând surdei tʲ)

în mold. din "din" = între dʲ și j

dʲʰ (oclusivă palatală sonoră, între dʲ și ġʲ, corespunzând surdei tʲʰ)

în trans. dʲin "din" = j

đ (oclusivă cacuminală sonoră, corespunzând surdei ɖ)

- în trans. crúđă = d'
- $\underset{d}{d}$ (africată dentală sonoră, corespunzând surdei $\underset{t}{t}$)
 în mold. đic "zic" = dz
- $\underset{d'}{d'}$ (africată alveolo-palatală sonoră al cărei element fricativ este un $\underset{z}{z}$, corespunzând surdei $\underset{c}{c}$)
 în bân. đes "des" = $dž$
- $\underset{\delta}{\delta}$ (fricativă interdentală sonoră, corespunzând surdei $\underset{\delta}{\delta}$)
 în arom. đalü "zară" = δ
- $\underset{e}{e}$ (vocală cu deschidere mijlocie din seria anterioară)
 în munt. vezⁱ "vezi" = e
- $\underset{e}{e}$ (e semideschis)
 în olt. v^ede = între e și ε
- $\underset{e}{e}$ (e deschis)
 în trans. v^ede = ε
- $\underset{e}{e}$ (e și mai deschis)
 în bucov. v^ede = între ε și æ
- $\underset{e}{e}$ (e închis)
 în mold. v^ede = e (închis)
- $\underset{e}{e}$ (e și mai închis)
 în mold. v^ede = între e și i
- $\underset{\text{ě}}{\text{ě}}$ (vocală centrală cu nuanță anterioară, între $\underset{\text{ä}}{\text{ä}}$ și $\underset{e}{e}$)
 în bân. fás^ě "face" = între $\underset{\text{ɔ}}{\text{ɔ}}$ și $\underset{e}{e}$
- $\underset{\text{ě}}{\text{ě}}$ (ě deschis, între $\underset{\text{ä}}{\text{ä}}$ și $\underset{e}{e}$)
 în trans. aš^ě "așa" = între $\underset{e}{e}$ și $\underset{\varepsilon}{\varepsilon}$
- $\underset{f}{f}$ (fricativă labio-dentală surdă, corespunzând sonorei $\underset{v}{v}$)
 în munt. fîn = f
- $\underset{g}{g}$ (oclusivă velară sonoră, corespunzând surdei $\underset{c,k}{c,k}$)
 în munt. g^{ol} = g
- $\underset{\text{ġ}}{\text{ġ}}$ (africată alveolo-palatală sonoră al cărei element fricativ este un $\underset{\text{ž}}{\text{ž}}$, corespunzând surdei $\underset{\text{ċ}}{\text{ċ}}$)
 în munt. ġer "ger" = între $\underset{dž}{dž}$ și $\underset{dž}{dž}$
- $\underset{\text{ǰ}}{\text{ǰ}}$ (africată palato-alveolară sonoră, al cărei element fricativ este un $\underset{j}{j}$, corespunzând surdei $\underset{\text{č}}{\text{č}}$)
 în maram. ǰär "ger" = $dž$

- ǵ (oclusivă palatală sonoră, corespunzând surdei k̄)
 în munt. ǵem "ghem" = ǵ
- ȝ (fricativă velară sonoră, corespunzând surdei χ)
 în istrorom. ȝură "gură" = ȝ
- h (fricativă laringală surdă, corespunzând sonorei h)
 în trans. hăină "haină" = h
- ħ (fricativă laringală sonoră, corespunzând surdei h)
 în trans. hóħot = ħ
- ħ (fricativă palatală surdă, corespunzând sonorei y)
 în munt. ħir "fir" = ħ
- χ (fricativă velară surdă, corespunzând sonorei ħ)
 în munt. χáină "haină" = χ
- i (vocala cea mai închisă din seria anterioară)
 în munt. fir = i
- i̇ (i deschis)
 în mold. máři "mare" = i̇
- î (vocala cea mai închisă din seria centrală)
 în munt. cînd = î
- ï (vocală centrală cu nuanță anterioară, între i și î)
 în trans. rîu "riu" = ï
- j (fricativă palato-alveolară sonoră, corespunzând surdei ʃ)
 în trans. jar = ʒ
- jʷ (j puțin mulat, corespunzând surdei ʃ̹)
 în olt. jűng "jungă" = între ʒ și ʒ̹, mai aproape de ʒ̹
- j' (j mulat, corespunzând surdei ʃ̹)
 în munt. jűg = între ʒ și ʒ̹
- k (oclusivă velară surdă, identică cu o. Semnul se întrebunțează numai înaintea lui e și i)
 în băn. kíp "chip" = k
- k̄ (oclusivă velară surdă puțin palatalizată)
 în munt. kíp "cnip" = între k și k̄
- k̄ (oclusivă palatală surdă, corespunzând sonorei ḡ)
 în mold. kišór "picior" = k̄
- l (laterală alveolară)
 în munt. pălărie "pălărie" = l

- ɨ (l puțin palatalizat)
 în trans. ieșe "ele" = ɨ
 ɨ' (laterală palatală)
 în arom. fiu "fiu" = ɨ'
 ʎ (laterală velară)
 în maram. caʎ "cal" = ʎ
 m (oclusivă nazală bilabială)
 în munt. măsă = m
 m+ (nazală labio-dentală cu ocluziune incompletă, urmată de f, v)
 în munt. invăt "învăṭ" = m+
 n (ocluzivă nazală dentală)
 în munt. mină = n
 n̄ (oclusivă nazală dentală puțin palatalizată)
 în mold. pină "pîine" = n̄
 n̄' (oclusivă nazală palatală)
 în mold. nel "miel" = n̄'
 n+ (nazală dentală cu ocluziune incompletă, înainte de fricative și lichide)
 în munt. inșir "înșir" = n+
 n̄ (nazală dentală slăbită, urmată de oclusive dentale și de africte)
 în trans. munte "munte" = n̄
 ŋ (oclusivă nazală velară, urmată de o (k), k', g, g')
 în munt. încă "încă" = ŋ
 ̃ sau ̃̄ (nazală dentală, de durată mai scurtă, vălul palatului necoborînd îndeajuns, mai ales pentru ̃̄) în pronunțarea lui n intervocalic la moți: cină, cină "cîine".
 o (vocală cu deschidere mijlocie din seria posterioară)
 în munt. pot = între o și ɔ , mai aproape de o
 ɔ (o semideschis)
 în olt. doṛm = între o și ɔ , mai aproape de ɔ
 ɔ (o deschis)
 în trans. pôte "poate" = ɔ
 ɔ (o închis)
 în mold. coș = ɔ
 ɔ̄ (vocală centrală ou nuanță posterioară, între o și ă)

- XXIV în munt. föi^hină "făină" = între *o* și *ə*
- ö (vocală anterioară labială, cu deschidere mijlocie, cu nuanță închisă)
 în magh. cör "cerc" = *ɔ*
- p (oclusivă bilabială surdă, corespunzând sonorei b)
 în munt. pas = *p*
- r (vibrantă apicală alveolară)
 în munt. car = *r*
- \bar{r} (r cu mai multe și mai puternice vibrații)
 în trans. rīu "riu"
- \bar{r} (r cu și mai multe vibrații)
 în trans. rāu "râu"
- ɣ (vibrantă uvulară)
 în arom. (la fărșeroți) gúɣă "gură" = *R*
- $\bar{\rho}$ (r uvular cu mai multe vibrații)
 în arom. (la fărșeroți) vē^hṛă "vară"
- ɾ (r apical cu o singură vibrație, foarte slabă)
 la moți, în cîrî "cîine" = *r*
- ɹ (r apical puțin muiat)
 în olt. tré^hce "trece" = între *r* și *r̥*
- ɹ (r apical muiat)
 în trana. învă^htător "învățător" = *r̥*
- r (vibrantă bilabială)
 în interjecția munt. tr̥ cu care se opresc cai.
- s (fricativă dentală surdă, corespunzând sonorei z)
 în munt. sō^hră = *s*
- š (fricativă alveolo-palatală surdă, muiată, corespunzând sonorei ž)
 în băn. fás^hě "face" = *ʃ*
- š (fricativă alveolo-palatală surdă, aproape identică cu š, dar cu o articulație puțin posterioară, corespunzând sonorei ž)
 în mold. fási "face" = *ʃ*
- ʃ (fricativă palato-alveolară surdă, corespunzând sonorei j)
 în mold. și "și" = *ʃ*
- š (ș puțin muiat, corespunzând sonorei j)

- în olt. așeáză "așează" = între *ʃ* și *ʂ*, mai aproape de *ʃ*
 ʃ (ș muiat, corespunzînd sonorei *j*)
 în munt. așá "așa" = între *ʃ* și *ʂ*
 t (oclusivă dentală surdă, corespunzînd sonorei *d*)
 în munt. tátă = *t*
 t' (oclusivă dentală surdă puțin palatalizată, corespunzînd sonorei *d'*)
 în mold. múntě = *t'*
 t' (oclusivă palato-alveolară surdă, corespunzînd sonorei *d'*)
 în trans. fráte "frate" = între *t'* și *c*
 t'' (oclusivă palatală surdă, între *t'* și *k'*, corespunzînd sonorei *d''*)
 în trans. fráte "frate" = *c*
 t̥ (oclusivă cacuminală surdă, corespunzînd sonorei *ɸ*)
 în trans. clópoț = *t̥*
 ʃ (fricativă interdentală surdă, corespunzînd sonorei *ʃ*)
 în arom. nă^ʃamă "puțin" = *θ*
 t̥s (africată dentală surdă, corespunzînd sonorei *ɸ*)
 în munt. țin = *t̥s*
 u (vocala cea mai închisă din seria posterioară)
 în munt. bun = *u*
 u (u deschis)
 în olt. p-úră "pe urmă" = între *u* și *o*
 û (vocală centrală cu nuanță posterioară, între *i* și *u*)
 în olt. dûpă "după" = între *i* și *u*
 ü (vocală anterioară, labializată, închisă)
 în magh. fül "ureche" = *y*
 v (fricativă labio-dentală sonoră, corespunzînd surdei *f*)
 în munt. vără = *v*
 w (fricativă bilabială sonoră)
 în ucrain. (la huțuli) wodá "apă" = *w*
 y (fricativă palatală sonoră, corespunzînd surdei *h*)
 în trans. yérme "vierme" = *j* (fricativ)
 z (fricativă dentală sonoră, corespunzînd surdei *s*)
 în munt. zac = *z*
 ź (fricativă alveolo-palatală sonoră, muiată, corespunzînd surdei *ś*)

în băn. žană "geană" = ʒ

- ž (fricativă alveolo-palatală sonoră, aproape identică cu ʒ dar cu o articulație puțin posterioară, corespunzând surdei š)
 în mold. žană "geană" = ʒ

Semne diacritice

- ˜ (deasupra vocalelor) nazalitate: $\text{õ} = \text{õ̃}$.
- ˘ (deasupra vocalelor) seminazalitate: ö .
- ˙ (sub vocale sau consoane sonore) asurzire: $\text{i, r} = \text{i̇, ṙ}$.
- ˚ (sub vocale sau consoane sonore) sonoritate redusă: ä .
- ˚ (înaintea vocalelor, uneori și după ele) oclisivă glotală (coup de glotte): $\text{ʼe} = \text{ʼe}$.
- ˚ (după oclusive) arată o explozie mai puternică: olt. pať.
- ˚ (sub consoane) consoană silabică: $\text{ŋ} = \text{ŋ}$.
- ˚ (sub vocale) arată că vocala constituie elementul consonantic al unui diftong: u în dau = ü .
- ˘ (deasupra vocalelor) arată că două vocale formează un diftong cu elemente egale: trans. tóate.
- ˘ (deasupra unei vocale sau a unui diftong) accent principal: véde, tuáte = 'vede, 'túate.
- ˘ (deasupra unei vocale) accent secundar: sănătáte = ,sanatate.
- ˘ (deasupra unei vocale) accent dinamic mai puternic, mai ales în fraze: nú vreau.
- (deasupra unei vocale, lichide sau fricative) lungime: $\text{ō, r̄, s̄} = \text{o:, r:, s:}$.
- < (deasupra unei vocale) scurtime: ú în dúpă.
 i, u, ä, h etc. (la umărul literei alăturate) arată sunete slab perceptibile.
 í, ú, ä etc. arată sunete și mai slab perceptibile.
 î, û, ä etc. arată sunete extrem de slab perceptibile.

Alte semne

- se întrebuițează oa în ortografia oficială: dă-té la driápta,
n-a văzút.
 sub litere sau cuvinte, arată că anchetatorul a auzit bine su-

netele sau cuvintele subliniate, deși acestea par neobișnuite.

- ∪ leagă două cuvinte care formează un singur grup fonetic:
sai î sus "sai în sus".
- ~~~~ arată că anchetatorul n-a auzit bine sunetele astfel subliniate.
- ... marchează o pauză făcută de informator în vorbire.
- / marchează limita unei unități melodice cu intonație non-terminală.
- // marchează limita unei unități melodice cu intonație terminală.
- : marchează limita unei unități melodice, care precede un dialog sau o enumerare.
- ...// marchează limita unei unități melodice, cu intonație "de suspensie".
- ? notează intonația interogativă a unei unități melodice.
- ! notează o intonație exclamativă.
- " " încadrează pasaje de vorbire directă.
- « » încadrează pasaje de vorbire directă citate în cadrul altei vorbiri directe.
- [...] indică omiterea unui fragment.
- [] încadrează intervențiile anchetatorului sau ale altor persoane care asistă la înregistrare.
- [k] arată că informatorul s-a corectat.
- [e] arată o ezitare a informatorului.
- [?] (după un cuvânt) arată că anchetatorul se îndoiește de exactitatea formei înregistrate.
- [r] indică repetarea, de către informator, a unui fragment.
- [!] arată că informatorul râde.

LISTA LOCALITĂȚILOR ANCHETATE
ȘI A INFORMATORILOR

În cele ce urmează prezentăm, în mod succint, unele date asupra localităților anchetate (poziție geografică, distanțe de centre urbane sau industriale, mijloace de comunicație, stare economică, ocupații etc.), care constituie factori extralingvistici determinanți pentru înțelegerea și interpretarea textelor culese. Date mai amănunțite vor fi publicate în Noul Atlas lingvistic român pe regiuni. Muntenia și Dobrogea, intrucît rețeaua localităților anchetate este aceeași.

În ceea ce privește alegerea și numărul informatorilor s-au urmat principiile folosite în înregistrările pentru Arhiva fonogramică a limbii române (AFLR) și expuse, mai recent, în culegerea Texte dialectale. Oltenia (vezi Prefața, p.XIX).

Toate informațiile despre localități și informatori trebuie raportate la data culegerii (indicată în texte după numărul cartografic și numele localității). Atunci cînd după numele subiectului anchetat nu apar alte informații, în afară de vîrstă și școală, se va înțelege că informatorul are ocupația de agricultor și nu a părăsit localitatea decît în mod ocazional, pentru scurtă durată.

671. B O I Ș O A R A, jud.Vîlcea. Sat de munte, izolat, situat în nordul depresiunii Loviștei, la 10 km sud-est de Cîineni; reședință a comunei cu același nume. Comuna nu este colectivizată; satul este parțial electrificat. Ocupații: oierit, pădurărit, cultura cartofilor. O parte a locuitorilor se deplasează, în perioada muncilor agricole, în zona Sibiului. Tineretul lucrează în industrie, la Tălmăciu, Sadu și Brezoi.

Popa Achim Nicolae Serafim [VIII], 87 de ani; 2 clase; deplasări în timpul războiului din 1916-1918. Informator inteligent, cu fantezie deosebit de bogată.

Iagăru C.Elena [VII], 56 de ani; 2 clase; soțul a fost, în ultimul timp, cinci ani cioban la Cernavodă; copiii lucrează la Sadu și Tălmăciu. Foarte bună povestitoare.

Popa I.Ion [VI], 45 de ani; 5 clase; deplasări numai în timpul stagiului militar; unul dintre copii lucrează la Sibiu. Povestește vioi.

Peperigeanu Marinela [II], 11 ani; elev în clasa a IV-a. Povestește vioi, colorat.

672. M L Ă C E N I, com.Parîșani, jud.Vîlcea. Sat de munte, izolat, așezat în centrul depresiunii Loviștei. Sat necolektivizat și neelectrificat. Ocupații: oierit, pădurărit, creșterea vitelor. Deplasări

sezoniere, la diverse munci agricole, în zona Sibiului.

Pronunțat caracter conservator; tineretul, în general, nu părăsește satul și ocupațiile tradiționale.

Catană P.Dumitru [VIII] , 73 de ani; 4 clase; a fost muncitor forestier; deplasări în Moldova, în timpul ultimului război mondial.

Catană Ioana (Noana) [VII] , 60 de ani; 5 clase; a avut circiumă în sat timp de 13 ani. Foarte comunicativă.

Sandu Gh.Ion [VI] , 46 de ani; 4 clase; muncitor forestier; are un copil elev la Sibiu.

Vîlcu Ion [IV] , 18 ani; 4 clase.

Conteș Ilinoș [III] , 21 de ani; 4 clase.

673. A R E F U, jud.Argeș. Sat de munte, situat pe cursul superior al Argeșului, în imediata apropiere a hidrocentralei; sat de reședință a comunei cu același nume. Comuna nu este colectivizată; sat electricizat. Ocupații tradiționale: exploatarea forestieră, oierit, creșterea vitelor. Agricultură redusă (cultura cartofilor, fînețe). În prezent majoritatea bărbaților lucrează pe șantiere (calificați, în special, la construcții de hidrocentrale).

Bănică A.Ion [VIII] , 67 de ani; nu a urmat la școală; a fost muncitor forestier și, în această calitate, s-a deplasat în diferite zone (Vrancea, Buzău etc.). Excelent povestitor; expunere cursivă însoțită de numeroase gesturi.

674. N U C Ș O A R A , jud.Argeș. Sat de munte, izolat, situat pe cursul superior al Rîului Doamnei, la nord-est de Curtea-de-Argeș (cca 40 km). Reședință a comunei cu același nume. Electricizat parțial. Comuna nu este colectivizată. Ocupații: oierit, pădurărit.

Sima Ion zis Don [VIII b] , 86 de ani; 5 clase; a fost cioban; deplasări pînă la Dunăre, cu oile, și în Moldova, în timpul primului război mondial.

Belu I.Floarea [VII] , 78 de ani; nu a urmat la școală; născută în satul Gruiu (com.Nucșoara) și mutată în satul Nucșoara de 33 de ani. Informatoarea nu a observat că este înregistrată; textele pe care le dă sînt spontane, dar foarte concise.

Belu Gh.Ion [VI] , 40 de ani; 7 clase; cioban. Comunicativ și isteț, povestește cu multe amănunte.

Negru Filofteia [V] , 36 de ani; 6 clase; în copilărie a fost, șapte ani, slugă la Brădet (mică stațiune climaterică din apropiere); soțul, din satul Gruiu, este muncitor forestier. Foarte volubilă; nu-și dă seama că este înregistrată.

675. A L B E Ș T I, com.Albeștii de Muscel, jud.Argeș. Sat de munte, la 7 km nord de Cîmpulung. Sat de reședință a comunei Albeștii de Muscel. Comună electrificată, cu nivel economic ridicat. Ocupații: muncitori forestieri (deplasări frecvente, uneori însoțite de familii, în Banat, Hunedoara și Moldova, la exploatarea forestieră), crescători de vite. Agricultură redusă (cultivarea cartofilor, fînețe). Ocupație specifică: cioplitori în piatră, la cariera de calcar numulitic din comună (cca 30 de familii, locuind pe "ulița pietrarilor").

Stoica Gh.Ileana [VII], 66 de ani; 5 clase; are un fiu orfîter la Craiova și alți doi stabiliți în Cîmpulung. Deplasări ocazionale la Craiova și adesea la Cîmpulung. Expunere cursivă, naturală.

Rătan Victoria [V], 36 de ani; 7 clase; are un fiu la școală, în Fitești.

Sima Gh.Angela [III], 18 ani; 7 clase; a învățat croitoria la Cîmpulung.

676. L E R E Ș T I, jud.Argeș. Sat de munte, situat la 9 km nord-est de Cîmpulung, pe șoseaua asfaltată care duce la cabana Voina. Sat de reședință a comunei cu același nume. Comuna este electrificată și are un nivel economic ridicat; în sat există cinematograful, cămin de bătrîni, baie publică, multe televizoare. Ocupații tradiționale: oierit, pădurărit și creșterea vitelor. O parte din locuitori se angajează, sezonier, la diverse exploatarea forestieră din țară; tineretul lucrează la Uzina Mecanică Muscel. După tradiția locală, locuitorii au venit din Transilvania (ungureni).

Răucea G.Gheorghe [VIII], 82 de ani; 4 clase; crescător de animale; deplasări cu oile în Bărăgan și, în timpul primului război mondial, în Moldova. Tatăl informatorului Răucea Pavel.

Safta Elena [VII], 74 de ani; nu a urmat la școală; trei dintre fiice sînt muncitoare la București. Informatoarea este o bună cunoscutoare a tradițiilor locale, pe care le relatează cu naturaleză.

Răucea Gh.Pavel [VI], 43 de ani; 6 clase; deplasări în timpul stagiului militar; soția dintr-un sat vecin; fiul informatorului Răucea Gheorghe; bun povestitor.

Chivu B.Elena [V], 38 de ani; 7 clase; are o fată la școală, în Cîmpulung.

677. R U C Ă R, jud.Argeș. Sat de munte, situat la 22 km nord-est de Cîmpulung, pe șoseaua asfaltată Cîmpulung-Brașov. Sat de reședință, electrificat. Comună mare, bogată și, în mare măsură, urbanizată; are spital, liceu, cinematograful, multe televizoare. Loc de vilegiatură. Ocupații tradiționale: oierit, creșterea vitelor, exploatarea forestieră. În prezent CAP profilată exclusiv pe creșterea oilor; industrie locală (fabrică de cherestea, dîrste și pive).

Pitea I. Gheorghe [VIII], 67 de ani; 4 clase; muncitor forestier (pensionar); deplasări în timpul celui de-al doilea război mondial și, la exploatarea forestiere, în munții Vrancei, ai Buzăului, pe Valea Oltului. Vinător pasionat. Excelent povestitor, cu o dicțiune clară; stil curgător și încheșat.

Vorovenci N. Floarea [VII], 63 de ani; 5 clase; deplasări ocazionale de scurtă durată.

Popa Bucur Iulica [V] 35 de ani; 4 clase. Expunere cursivă, naturală.

678. S C Ă U E N I, com. Berislăvești, jud. Vîlcea. Sat de deal, situat la cca 10 km est de Călimănești. Electrificat parțial. Ocupații: pădurărit, creșterea vitelor; pomicultură. Relativ puțini locuitori sînt ocupați în industrie, mai ales în zona Sibiului.

Trică Ion zis Trioulete [VIII a], 85 de ani; 5 clase; pe lângă agricultură, se ocupă și cu tîmplăria și fierăria. Bun povestitor, mai ales pentru textele libere.

Pătrașcu N. Mihai [VIII b], 83 de ani; 4 clase; a fost muncitor forestier; soția (informatoarea Pătrașcu Maria) este din satul Brădișor (com. Berislăvești); are două fete căsătorite la Sibiu, pe care le vizitează de cîteva ori pe an. Excelent povestitor, cu o memorie impresionantă, dramatizează narațiunea prin intonație și gesturi.

Pătrașcu Maria [VII b], 79 de ani; nu a uraat la școală; născută în satul Brădișor (com. Berislăvești) și venită în Scăueni de 60 de ani; deplasări scurte la cele două fiice căsătorite la Sibiu; este soția informatorului Pătrașcu N. Mihai. Spontană, dar dă semne de oboseală în timpul înregistrării (asistase la înregistrarea, destul de lungă, a soțului ei).

Tudosescu Elena [III], 20 de ani; 4 clase.

679. C E P A R I, jud. Argeș. Comună de deal, izolată, foarte întinsă, situată la cca 20 km nord-vest de Curtea-de-Argeș. Informatorii sînt originari din satele Morăști și Cărpeniș. Comuna este parțial colectivizată; nu este electrificată. Ocupații: pomicultura (mai ales pruni), creșterea vitelor și pădurărit; deplasări sezoniere în Transilvania, la recoltarea finului. În general, tineretul nu părăsește satul și ocupațiile tradiționale.

Ceaușoiu C. Gheorghe [VIII], 79 de ani; 5 clase; în tinerețe a fost muncitor forestier; deplasări ocazionale în împrejurimi și, în timpul primului război mondial, la Sibiu, Craiova și în Moldova; are un fiu șofer la Pitești. Binevoitor, dar nu prea comunicativ.

Lazăr D. Elisabeta [VII a], 64 de ani; o clasă; deplasări în timpul refugiului din 1916, în sudul județului.

Preda Gheorghiuța [VII b], 75 de ani; nu a urmat la școală; de-

plasări în sudul județului, în timpul refugiului din 1916, și în Bărăgan, de mai multe ori, în timpul culesului. Vorbăreață și binevoitoare, o întrerupe mereu pe informatoarea Lazăr Elisabeta, corectînd-o; de aceea, cele două bătrîne au fost înregistrate împreună și discutînd liber.

Dumitra I. Constantin [VI b], 41 de ani; 7 clase.

Dumitrașcu Maria [I], 12 ani; elevă în clasa a V-a; grai conservator.

680. M U Ș Ă T E Ș T I, jud. Argeș. Sat de deal, situat la 16 km nord-est de Curtea-de-Argeș, pe valea Vilsanului; reședință a comunei cu același nume. Comuna este electrificată; în sat sînt oca 50 de televizoare. Ocupații: pomicultură, agricultură, pădurărit.

Aldescu Gheorghe [VIII], 73 de ani; 5 clase; în tinerețe a lucrat la pădure.

Vasile Parasohiva [VII b], 77 de ani; nu a urmat la școală. Volubilă și degajată, preferă povestirile cu caracter autobiografic.

Petre Isac [VI], 48 de ani; 7 clase; deplasări în timpul celui de-al doilea război mondial.

Vasile Niculina [V], 40 de ani; 7 clase; deplasări la fiica sa, studentă stabilită la Timișoara; un alt fiu este muncitor în construcții, la Pitești.

681. B O T E N I, jud. Argeș. Sat de deal, situat pe valea Argeșului, la sud de Cîmpulung (oca 20 km). Reședința comunei cu același nume; electrificat. Nivel economic ridicat; în comună există o mină de cărbuni, o fabrică de deshidratat legume și un modern siloz de mare al C.A.P. Ocupații: pomicultură (meri, pruni), agricultură, creșterea vitelor; mine-rit.

Bănică Constantin poreclit Tirifon [VIII], 64 de ani; 5 clase; s-a ocupat în special cu pomicultura; deplasări prin Ardeal și Moldova în timpul ultimului război mondial. Subiect N.A.L.R. Rită de relatare monoton, stil fără culoare deosebită.

Bănică G. Maria [VII], 75 de ani; nu a urmat la școală. Relatare apatică.

Cîrstian I. Ion [VI], 37 de ani; 4 clase; deplasări la Cluj în timpul stagiului militar. Volubil; povestește cu multă emfază, folosind în mod abundent neologisme.

Vîljan G. Filofteia [V], 43 de ani; 7 clase; lucrează de puțin timp la fabrica de deshidratat fructe și zarzavaturi din localitate; soțul este artificier la mina de cărbuni din comună. Bună cunoscătoare a tradițiilor locale pe care le relatează cu naturalețe.

Duță B. Constantin [IV], 19 ani; 7 clase; deplasări în Ardeal ca muncitor agricol sezonier. Povestește cu naturalețe și degajare, lucru foarte rar întîlnit la tinerii de vîrsta lui.

682. C E T Ă Ţ E N I, jud.Argeş. Sat de deal, reşedinţă de comună, aşezat pe malul drept al Dîmboviţei, în imediata apropiere a cheilor Cetăţeni, la cca 25 km de Cîmpulung, pe şoseaua Cîmpulung-Tîrgovişte. Comuna nu este colectivizată; electrificare. Ocupaţii: creşterea vitelor, oierit, pădurărit, pomicultură. Din 1939 în comună funcţionează o filatură de lînă.

Înregistrările s-au efectuat în partea cea mai veche a satului, denumită Cetăţeni din Deal.

Popa I.D.Gheorghe [VIII], 87 de ani; 2 clase; deplasări în timpul primului război mondial, în Moldova; tatăl informatorului Popa Stelian. Informator cu memorie impresionantă; povesteşte în ritm alert.

Fălculete Ileana [VII], 60 de ani; nu a urmat la şcoală; deplasări, în timpul muncilor agricole, în Bărăgan; şi tot ca muncitoare sezonieră la Chitila şi Eforie. Participă cu căldură la întîmplările pe care le povesteşte; gesticulează mult.

Popa G.Stelian [VI], 43 de ani; 6 clase; deplasări în timpul stagiului militar în Cîmpulung, Timişoara, Arad şi, ca cioban, în Bărăgan, la Slobozia, Lehliu; fiul informatorului Popa Gheorghe. Povestitor monoton, calm, fără culoare deosebită.

Dia D.Elena [V], 35 de ani; 5 clase; soţul muncitor forestier (tuştenar); tatăl informatoarei este originar din Văleni-Dîmboviţa. Povestire cursivă, încheagată; informatoarea cunoaşte bine obiceiurile şi tradiţiile locale.

683. B E R C I O I U, com.Budeşti, jud.Vîlcea. Sat de deal, aşezat pe malul stîng al Oltului, la cca 15 km sud de Rîmnicu-Vîlcea. Satul este electrificat. Ocupaţii: agricultura; tineretul şi bărbaţii din generaţia mijlocie, în majoritate, lucrează la Uzinele de produse sodice Govora (la cca 2 km peste Olt) sau în alte centre industriale apropiate: Băbeni, Brezoi. Femeile lucrează sezonier la fabrica de marmeladă din Govora.

Rusu N.Ion [VIII a], 73 de ani; 4 clase; deplasări în Moldova, în timpul primului război mondial.

Oprîtescu C.Gheorghe [VI a], 40 de ani; 7 clase; lucrează, din 1960, la Uzinele de produse sodice Govora.

Florescu C.Dumitru [VI b], 40 de ani; 7 clase.

Ariciu Tomiţa [V], 44 de ani; nu a urmat la şcoală; soţul lucrează la Uzinele de produse sodice Govora.

Fudulu I.Elisabeta [III], 18 ani; 7 clase.

684. V A L E A L U I E N A C H E, com.Băiculeşti, jud.Argeş. Sat de deal, aşezat pe malul drept al Argeşului, la cca 7 km sud de Curtea-de-Argeş. Satul nu este colectivizat; nu este electrificat. Ocupaţii:

agricultură, pomicultură, creșterea vitelor, oierit. Tineretul și o mare parte a bărbaților din generația mijlocie lucrează la întreprinderile din Curtea-de-Argeș. Femeile aprovizionează Curtea-de-Argeș cu produse lactate.

Dragomir Tudor [VIII], 78 de ani; 2 clase; deplasări în Moldova, în timpul primului război mondial. Scurt la vorbă.

Codeci G.Tudor [VI], 42 de ani; 7 clase. Bun povestitor; la începutul înregistrării are tendința de a vorbi ca la oraș, devenind apoi din ce în ce mai natural.

Ilie Ileana [V a], 43 de ani; 5 clase; soțul, muncitor la Curtea-de-Argeș; are un fiu salariat la Ploiești. Debit verbal foarte rapid.

Ciurea Florina [III], 18 ani; 7 clase. Intimidată.

685. MĂLURENI, jud.Argeș. Sat de deal, reședință de comună, așezat pe Valea Vilsanului, la sud-est de Curtea-de-Argeș, pe șoseaua Pitești-Brădet. Satul este electrificat din 1948. Ocupații: pomicultură, creșterea vitelor, oierit. Locuitorii pleacă la muncă pe șantiere, la Pitești și în împrejurimi.

Dragomir Veta [VII b], 78 de ani; nu a urmat la școală; are o fată căsătorită la București.

Țița Z.Florea [VI], 39 de ani; 4 clase; magazioner la CAP; lucrează și rotărie și dogărie; a răcut școala primară la Curtea-de-Argeș și a lucrat, la vârsta de 18 ani, doi ani la București într-o fabrică de cărămidă.

Olărescu D.Maria [V], 34 de ani; 4 clase; are un fiu care lucrează la Pitești, ca muncitor. Povestește vioi, cu multă participare.

686. PIȚIGAI A, com.Stîlpeni, jud.Argeș. Sat foarte mic (cca 60 de familii), în curs de destrămare, izolat, la jumătatea distanței dintre Pitești și Cîmpulung, la cca 4 km, peste deal, și cca 17 km pe drum de țară, din șoseaua care leagă cele două orașe. Nu este colectivizat; satul are lumină electrică. Ocupații: cărăușia, pădurăritul, creșterea vitelor. Cei mai mulți bărbați din generația mijlocie lucrează în prezent la fabrica de butoale din Stîlpeni.

Mihalcea D.Constantin poreclit Căpățînă [VIII], 76 de ani; 5 clase; are un fiu învățător în jud.Teleorman, două fiice învățătoare în București, iar o altă fiică muncitoare la Arad. Deplasări în tinerețe ca chirigiu, iar în ultima vreme la copii, cu care însă nu are contacte de lungă durată. Povestitor monoton, calm.

Dragomir G.Ioana [VII b], 72 de ani; nu a urmat la școală; deplasări ocazionale, de scurtă durată, la București și Tg.Jiu. Informatoare excelentă; relatează cu naturalețe, cu vădită putere de evocare.

Dramatizează prin inflexiunea vocii, gesturi, mimică etc.

687. C O T M E A N A, jud.Argeş. Sat de deal, aşezat pe valea râului Cotmeana, la jumătatea distanţei dintre Piteşti şi Curtea-de-Argeş, la 3 km sud de şoseaua care leagă cele două oraşe. Reşedinţa comunei cu acelaşi nume. Satul este electrificat; nu e colectivizat. Ocupaţii: agricultură, pădurărit. Din 1947, funcţionează în sat o fabrică de cherestea, la care sînt angajaţi majoritatea tinerilor şi a bărbaţilor de vîrstă medie. Locuitorii pleacă la muncă, uneori cu întreaga familie, sezonier, fie în agricultură, prin Bărăgan, fie pe şantiere, mai ales la Piteşti.

Cosmescu Traian [VIII], 76 de ani; 5 clase; deplasări în timpul primului război mondial, în Oltenia şi în sudul Ardealului; soţia din Drăganu (sat învecinat). Bun povestitor.

Stancea Maria [VII a], 70 de ani; 2 clase.

Buşu Maria [VII b], 71 de ani; nu a urmat la şcoală.

Gheorghe Filofteia [V], 37 de ani; nu a urmat la şcoală; a lucrat, şase ani, la fabrica de cherestea din localitate; soţul, din Răchiţele (sat învecinat), lucrează la aceeaşi fabrică.

688. R A C O V I Ţ A, com.Colibaşi, jud.Argeş. Sat de deal, fost reşedinţă de comună, aşezat pe valea Argeşului, în apropiere de confluenţa cu Rîul Tîrgului, la cca 20 de km de Piteşti şi la 2 km est de şoseaua Piteşti-Cîmpulung. Satul este electrificat din 1956; în sat sînt peste 200 de televizoare. Ocupaţii: agricultură; mulţi bărbaţi lucrează la Uzina de automobile de la Colibaşi (la cca 2 km).

Rocea Constantin [VIII], 78 de ani; 5 clase; deplasări în timpul primului război mondial în Moldova, Ardeal, Bulgaria. A fost 30 de ani factor poştal.

Andrei Veta [VII], 60 de ani; nu a urmat la şcoală.

Ţupa Domnica [V], 44 de ani; 7 clase; soţul lucrează la Uzina de automobile Colibaşi.

Mărgescu Vasilica [III], 21 de ani; 4 clase.

Manea Gigel [II], 12 ani; elev în clasa a V-a.

689. P Ă D U R O I U, com.Poiana Lacului, jud.Argeş. Sat de deal, aşezat pe şoseaua Piteşti-Vedea-Drăgăşani, la cca 20 km de Piteşti. Satul este electrificat. Ocupaţii: agricultură; muncitori sondori sau în centre industriale din apropiere (Potcoava, Poiana Lacului, Piteşti).

Radu Gh.Paraschiva [VII], 67 de ani; nu a urmat la şcoală; are un băiat muncitor la Piteşti.

Vasile Fl.Marin [VI], 35 de ani; 7 clase; jojocar; deplasări în timpul stagiului militar.

Radu I.Paraschiva [V], 43 de ani; 7 clase; are doi copii muncitori

la Pitești.

Păun N.Elena [III a], 20 de ani; 7 clase; tatăl informatoarei este de origine din Poiana Lacului.

690. C E A U Ș E Ș T I, com.Oarja, jud.Argeș.Sat așezat la 12 km sud de Pitești, în imediata apropiere a zonei industriale a orașului. Nu este electrificat. Ocupații: agricultură; muncitori industriali și muncitori pe șantiere de construcții.

Anghel I.Mihai [VIII], 70 de ani; 5 clase.

Nincă I.Badea [VII], 69 de ani; nu a urmat la școală; a fost moașă în sat. Bună povestitoare.

Alexe G.Ion [VI], 44 de ani; nu a urmat la școală; deplasări în timpul stagiului militar. Are un fiu elev la Craiova.

Rizea A.Maria [V], 42 de ani; 5 clase.

756. D E A L U - L Ă U N E L E, com.Dănicei, jud.Vâlcea. Sat de deal, relativ izolat, la cca 20 km de șoseaua Pitești - Râmnicu-Vâlcea (șoseaua de acces este asfaltată). Satul nu este colectivizat; parțial electrificat. Ocupații principale: pomicultură, viticultură.

Ivănescu I.Dumitru [VIII], 73 de ani; 4 clase; deplasări în Moldova în timpul războiului din 1916-1918; tatăl informatorului Ivănescu Marin. Povestește cu vivacitate.

Badea I.Ioana [VII], 65 de ani; nu a urmat la școală. Are o fată căsătorită la Constanța, una la Cluj și patru băieți, cu studii medii și superioare, la Pitești; deplasări, de scurtă durată, la copii. Subiect secundar NALR.

Ivănescu Marin [VI], 41 de ani; 7 clase; deplasări, în perioada stagiului militar; se ocupă și cu agricultura; fiul informatorului Ivănescu Dumitru. Bun povestitor, stil curgător și încheșat.

Heghîu Floarea [V], 38 de ani; nu a urmat la școală; soțul este șofer la IRTA-Pitești.

757. O L A N U, jud.Vâlcea. Sat așezat pe malul stîng al Oltului, la nord de Drăgășani (cca 30 km). Reședință de comună. Este electrificat parțial. Ocupații tradiționale: agricultura și plutăritul pe Olt și Dunăre (de la Brezoi pînă la Corabia, Giurgiu și Rusciuc). În perioada de iarnă bărbații se angajează ca muncitori necalificați la fabrica de zahăr din Giurgiu. În ultimii 10-15 ani, generația medie și tînără lucrează, iarna, la fabrica de zahăr de la Bod. În cadrul CAP ocupația de bază rămîne agricultura și, mai nou, viticultura. Generația rcarte tînără lucrează la Combinatul chimic de la Govora.

Petrescu Gn.Dumitru [VIII], 76 de ani; 3 clase; a fost plutăș pe Olt; deplasări în timpul războiului din 1916-1918 în Moldova și Bulgaria.

Bfou C.Floarea [VII], 61 de ani; 1 clasă; născută în cătunul Peret; soțul a fost plutaș pe Olt. Povestește foarte colorat, dar concis.

Boncan I.Paraschi [V], 41 de ani; 4 clase; deplasări ocazionale la Pitești; soțul este din Drăguiești, sat al comunei Olanu și lucrează la hidrocentrala de pe Lotru.

Popescu Gheorghe [IV], 21 de ani; 4 clase; născut la Niculești, sat al comunei Olanu; a lucrat ca muncitor sezonier la fabrica de zahăr din Bod.

Dancea Ion [II], 11 ani; elev în clasa a IV-a; deplasări la Brașov, în vacanțe. Dezghețat și volubil.

758. T O P A N A, jud.Olt. Sat de deal, situat la cca 55 km est de Pitești (departe de șoselele naționale). Sat de reședință a comunei cu același nume. Nu există electrificare. Ocupații: agricultură și viticultură. Majoritatea bărbaților din sat sînt muncitori la Pitești și Slatina sau muncitori sezonieri la fabrica de zahăr Chitila.

Smărăndoiu I.Petre [VIII], 80 de ani; 5 clase; deplasări în timpul primului război mondial; are un fiu învățător, în jud.Sighet, pe care îl întâlnește foarte rar. Povestitor bun.

Negoiasa M.Floarea (Lina) [VII], 65 de ani; nu a urmat la școală. Povestește cu caldă participare la întâmplările relatate.

Binică Constantin [VI], 44 de ani; 7 clase; a lucrat 10 ani la fabrica de zahăr din Chitila, ca muncitor sezonier.

Stanca Gr.Niculina [III], 21 de ani; 4 clase.

Negoiasa G.Ariton [II], 11 ani; elev în clasa a IV-a. Povestește cu naivitate.

759. D I E N C I, com.Vulturești, jud.Olt. Sat de deal, așezat pe malul stîng al Oltului, la cca 15 km nord-est de Drăgășani. Nu este electrificat. Ocupații: agricultură, viticultură, pomicultură (pruni). Mulți bărbați din sat lucrează pe șantiere și în fabrici, la Govora și Pitești.

Vlad I.Lixăndrina [VII], 76 de ani; 2 clase.

Cîrstea D.Alexandru [VI], 41 de ani; 7 clase; operator la cinematograful sătesc; deplasări la Cluj și Timișoara, în timpul stagiului militar; soția din Murgești (sat învecinat); are un băiat electrician la Brașov.

Rădoi A.Constantina [V b], 45 de ani; 4 clase; soțul lucrează pe șantier la CFR - Pitești, de doi ani; are un fiu la liceul agricol din Slatina.

Panait I.Florea [II], 12 ani; elev în clasa a IV-a; deplasări la Turnu-Severin, unde are un unchi.

760. A L U N I Ș U, com.Spineni, jud.Olt. Sat de deal, situat la vest de Vedea (coa 20 km). Sat de reședință; nu este electrificat. Ocupații: pomicultură și agricultură. Înainte, mulți bărbați erau marchitanii ("tolbași"); acum majoritatea bărbaților din sat lucrează pe șantiere la Pitești și Slatina.

Badea Lixandra [VII b], 71 de ani; nu a urmat la școală; deplasări la Radomirești și Slatina. Relatează întâmplări din viața ei cu o excepțională putere de evocare, datorată mai ales participării intense la evenimentele povestite; accentuat dramatism obținut prin inflexiunea vocii și gesturi; expunerea se remarcă printr-o coloratură stilistică deosebită.

Brîuroșu Ion [VI], 40 de ani; 3 clase; în tinerețe s-a ocupat cu negustoria, ca tolbaș, prin satele județului Prahova; în ultimii ani a lucrat ca muncitor necalificat pe șantiere de construcții, la Piatra Neamț, Pitești, Slatina; este soțul informatoarei Brîuroșu Zinica. Bun povestitor, cu simț al umorului și cu putere de dramatizare; textele cu temă dată sînt bine organizate și foarte amănunțite.

Brîuroșu Zinica [V], 36 de ani; 7 clase; deplasări ocazionale la Brașov, Tîrgu Mureș, Slobozia-Ialomița, la frați și surori; este soția informatorului Brîuroșu Ion. Excelentă povestitoare și cunoscătoare a obiceiurilor.

761. P O B O R U, jud.Olt. Sat de deal, situat la nord de șoseaua Pitești-Slatina. Este reședința comunei cu același nume. Satul este parțial electrificat. Ocupații: agricultură, pomicultură. Tineretul lucrează la serele din Scornicești (comună vecină), la Pitești și la Slatina.

Gherghe Floarea [VII], 66 de ani; nu a urmat la școală; soțul lucrează de puțin timp la CFR - București; are o fată căsătorită la București, la care se deplasează ocazional.

Bădilă Dumitra [V], 37 de ani; 7 clase.

Pavel Victoria [III], 21 de ani; 7 clase; lucrează la serele din Scornicești. Povestește viol.

Diaconescu Aurel [II], 11 ani; elev în clasa a V-a. Foarte degajat și plin de fantezie în timpul povestirii.

762. D U M I T R E Ș T I, com.Verguleasa, jud.Olt. Sat de deal, relativ izolat, așezat pe malul stîng al Oltului, la 10 km est de Drăgășani. Nu e electrificat. Ocupații: agricultură și viticultură. O parte din tineri lucrează în industria petrolului, în zona Vedea.

Buncilă Ion (Niță) [VIII], 72 de ani; 5 clase; are un fiu locotenent-colonel la București; altul la Cluj; deplasări în timpul primului război mondial, în Moldova; este soțul informatoarei Buncilă Maria.

Subiect NALR. *

Buncilă Maria [VII], 72 de ani; nu a urmat la școală; soția informatorului Buncilă Ion. Bună povestitoare.

Năstase N. Aurel [VI], 42 de ani; 6 clase; deplasări, în timpul stagiului militar, la București; are un copil elev la școala profesională din Drăgășani.

Blegan F. Benedict [II], 11 ani; elev în clasa a IV-a. Povestește foarte frumos.

763. P Ă D U R E Ț I, com. Lunca Corbului, jud. Argeș. Sat de cîmpie, așezat la sud de Pitești (cca 30 km), în apropierea șoselei Pitești-Slatina. Pînă la noua împărțire administrativă a fost reședință de comună. Satul este electrificat (există cca 50 de televizoare). Ocupații: agricultură; mulți bărbați lucrează în industrie și pe șantiere la Pitești și Costești.

Dumitrache C. Gheorghe [VIII], 66 de ani; 5 clase; în primul război mondial a fost refugiat în Moldova timp de trei ani. Subiect NALR. Povestește cursiv, cu emfază.

Ghiogu Al. Ioana [VII], 75 de ani; nu a urmat la școală. Binevoitoare, conservatoare ca grai.

Dumitrache Alexandru [VI], 42 de ani; 7 clase; deplasări în timpul stagiului militar la Brașov și la București.

Toma Ioana [V], 43 de ani; 4 clase.

Anton Gh. Ioana [III b], 19 ani; 7 clase.

764. N E G R E N I, com. Scornicești, jud. Olt. Sat de cîmpie, situat la nord-est de Slatina (cca 30 km), în apropierea șoselei Pitești-Slatina. Satul este parțial electrificat. Ocupații: agricultură; mulți locuitori lucrează în industrie, la Slatina și Ciușești (petrol).

Răcăleanu Radu [VIII], 76 de ani; nu a urmat la școală; a fost cioban; are un fiu pavator la Slatina. Povestește vioi și degajat.

Ion Voica [VII], 64 de ani; nu a urmat la școală. Excelentă povestitoare. Nu-și dă seama că este înregistrată.

Iancu Gheorghe [VI], 40 de ani; 7 clase; socotitor la CAP; nu a făcut armată.

Stoi Gherghina [V], 40 de ani; 4 clase.

765. C O M Ă N I Ț A, com. Teslui, jud. Olt. Satul este așezat pe valea Oltului, la 17 km nord de Slatina. A fost, pînă la noua împărțire administrativă, reședință de comună; este electrificat. Ocupații: agricultură; majoritatea bărbaților lucrează în industrie (la Slatina sau Pitești) sau la CFR.

Bîrzoii Dumitra [VII b], 78 de ani; nu a urmat la școală. Foarte

bună povestitoare, dovedește multă inteligență și simț al umorului; grai destul de conservator.

Băduca C. Ilie [VI], 45 de ani; 4 clase; a lucrat, temporar, la CFR, prin diferite localități din Muntenia. Povestește foarte natural, cu multă participare.

Stan Ioana [V], 44 de ani; 4 clase; are o fată învățătoare într-o comună vecină. Povestește cursiv.

Neacșu Mitruța [III], 21 de ani; 4 clase; excelentă cunoscătoare a datinilor, povestește coerent, cu lux de amănunte.

766. H Î R S E Ș T I, jud. Argeș. Sat de câmpie, situat la sud de Pitești, la cca 20 km de șoseaua Pitești-Slatina. Reședință de comună; electrificat. Ocupații: agricultură; mulți bărbați lucrează la CFR.

Preoteasa V. Stan [VIII a], 68 de ani; 5 clase; deplasări în perioada stagiului militar, la Pitești și în Moldova.

Tuculeanu Gheorghe [VI], 47 de ani; 5 clase; pădurar; vânător pasionat; deplasări în timpul stagiului militar, la Pitești; are doi băieți la școli profesionale.

Serban Marieta [V], 44 de ani; 7 clase; a locuit doi ani la București. Soțul este din Urluieni (cca 4 km) și a lucrat ca vatman la București; sint despărțiți de mulți ani.

767. B Ă R C A, com. Valea Mare, jud. Olt. Sat de câmpie, situat la nord-est de Slatina (cca 15 km), între șoseaua națională și calea ferată. Satul nu este electrificat. Ocupații: agricultură; majoritatea bărbaților sint muncitori la Slatina sau ceferiști.

Neață St. Nicolae [VIII], 71 de ani; 5 clase. Povestește colorat, conștient că se află în fața microfonului.

Neață Vasilca [VII], 67 de ani; nu a urmat la școală; are un fiu în Craiova, altul la Slatina. Degajată, vioaie și naturală.

Dragnea St. Marin [VI], 44 de ani; 4 clase; cunoaște meseriile de tâmplar, dogar și zidar; are un fiu la Reșița.

Ionică Bălașa [V], 42 de ani; nu a urmat la școală; soțul betonist la Combinatul de aluminiu Slatina. Relatează foarte cursiv, într-un stil colorat, atât în textele libere cât și în cele cu subiect indicat. Dispune de un lexic bogat; fonetism conservator.

768. M O Z Ă C E N I I - V A L E, com. Bîrla, jud. Argeș. Sat de câmpie, situat la sud de Pitești, la cca 35 km de șoseaua Pitești-Slatina. Fostă reședință de comună; electrificat. Ocupații: agricultură.

Ion Dumitru poreclit Burduga [VIII b], 70 de ani; deplasări în timpul războiului din 1916-1918 în Bulgaria și nordul Moldovei; soția este din Mîndra, sat al comunei Bîrla (cca 5 km).

Iancu Elisabeta [VII], 74 de ani; 5 clase; bună cunoscătoare a graiului și tradițiilor locale.

Buşcu D.P.Ion [VI], 45 de ani; 7 clase; a făcut stagiul militar la Bucureşti; soția este născută în cătunul Porîșoru; are o fată la liceu.

Albu Constantina [V], 48 de ani; 4 clase; are doi copii care lucrează la Pitești.

Păune Stan [II], 12 ani; elev în clasa a V-a. Foarte dezghețat și volubil; povestește colorat, cu multă participare.

769. M O V I L E N I, jud.Olt. Sat de cîmpie, așezat la sud-est de Slatina (cca 30 km), reședință a comunei cu același nume. Satul s-a numit înainte vreme Tîmpeni. Ocupații: agricultură.

Popa Gh.Marin [VIII], 75 de ani; 5 clase; deplasări în timpul stagiului militar și în timpul primului război mondial în Moldova. Subiect NALR. Bun povestitor.

Bălan Andriana [VII], 73 de ani; nu a urmat la școală. Foarte comunicativă.

Crețu Nicula [III], 20 de ani; 4 clase.

770. U L M I, com.Milcov, jud.Olt. Sat de cîmpie, situat pe malul stîng al Oltului, la sud de Slatina (cca 10 km); satul este electrificat. Ocupații: agricultură, grădinărie; mulți bărbați lucrează la CFR. În trecut, în sat erau mulți vînători.

Stancu S.Anton [VIII], 70 de ani; 5 clase; a fost vînător. Informator cu multă sensibilitate; participă cu căldură la întîmplările povestite.

Lîntoiu Gheorghîța [VII a], 81 de ani; nu a urmat la școală.

Mehedințu F.Constantina [VII b], 69 de ani; 5 clase; mama informatoarei Mehedințu Florica.

Leordeanu Ilie [VI], 47 de ani; 4 clase; soția din Brebeni (comună la 4 km de Milcov).

Mehedințu Florica [V], 41 de ani; 5 clase; croitoreasă; fiica informatoarei Mehedințu Constantina.

Stancu G.Gheorghîța [I], 11 ani; elevă în clasa a IV-a.

771. B A L A C I, jud.Teleorman. Sat de oîmpie, situat la nord de Roșiorii-de-Vede (cca 30 km), pe șoseaua și calea ferată Pitești-Roșiori. Electrificat, reședință de comună, ou nivel economic ridicat. Ocupații: agricultură.

Răpan Șt.Constantin [VIII], 79 de ani; 8 clase[?]; a fost factor poștal; are o fată căsătorită la București. Este socrul informatoarei Răpan Maria.

Tălpuș Virgil (Vergică) [VI], 38 de ani; 7 clase; deplasări în

timpul stagiului militar.

Dincă Stanca [V a], 49 de ani; 4 clase; un fiu lucrează la București, iar fata, care a absolvit școala profesională la Sibiu, e stabilită la Pitești.

Răpan Maria [V b], 42 de ani; 7 clase; este nora informatorului Răpan St.Constantin. Informatoarea este foarte comunicativă, povestește coerent și cu umor.

Răpan Constanța [III], 18 ani; 8 clase; a lucrat șapte luni la "Fructexport" - București; are o soră la București.

772. I Z V O A R E L E, jud.Olt. Sat de cîmpie, așezat la sud de Slatina (cca 25 km). Reședință de comună; electrificat. Ocupații: agricultura (la CAP și IAS); bărbații lucrează ca muncitori la Slatina.

Surcel Ion [VIII a], 68 de ani; 5 clase; deplasări în timpul stagiului militar; soția este din Mărunței (sat învecinat).

Mihalache Gheorghe [VIII b], 72 de ani; 5 clase; deplasări în timpul serviciului militar; are patru fii care lucrează la combinatul din Slatina; este soțul informatoarei Mihalache Smaranda. Bun povestitor.

Mihalaoh Smaranda [VII], 67 de ani; 2 clase; soția informatorului Mihalache Gheorghe. Foarte bună povestitoare, conservatoare ca grai.

Florescu Vasile [VI], 46 de ani; 4 clase; dulgher. Subiect inteligent, povestește viol și degajat.

Trașcă Victoria [III], 18 ani; 4 clase; vânzătoare la chioșcul de zarzavaturi al CAP; a lucrat un an la Slatina.

773. T I T U L E Ș T I, oom.N.Titulescu, jud.Olt. Sat de cîmpie, situat pe râul Vedea, la 32 km nord-vest de Roșiorii-de-Vede, pe șoseaua Slatina-Roșiori. Reședință de comună. Neelectrificat. Ocupații: agricultura.

Văduva Constantin [VIII], 82 de ani; nu a urmat la școală.

Stîngă Constantina (Dina) [VII b], 86 de ani; nu a urmat la școală. Povestește foarte natural și colorat; preferă narațiunile libere; bună reprezentantă a particularităților lingvistice locale.

Lungu C.Marin [VI], 37 de ani; 7 clase.

Popescu Constanța (Tănțica) [V], 40 de ani; nu a urmat la școală; are o fiică la Ploiești. Povestește viol, cu lux de amănunte, folosind destul de multe neologisme. Nu-și dă seama că este înregistrată.

Olteanu Niculina [III], 17 ani; 8 clase.

774. S T O I C Ă N E Ș T I, jud.Olt. Sat de cîmpie, situat la nord-vest de Roșiorii-de-Vede (oca 35 de km). Reședință de comună; electrificat. Are o viață culturală intensă (echipa de călușari a făcut oțeva deplasări peste graniță). Ocupații: agricultura (CAP model).

Slujitoru I.Penea [VIII], 73 de ani; 4 clase; deplasări în timpul primului război mondial.

Cocoșilă I.Maria [VII a], 72 de ani; o clasă; doi copii căsătoriți la Caracal, altul la Radomirești, iar o fată la Motru.

Zorzoliu Constantina [VII b], 68 de ani; 5 clase; sora subiectului Cocoșilă I.Maria.

Bărbulescu F.Marin [VI], 35 de ani; 7 clase; lucrează la centrala telefonică a CAP-ului; deplasări în timpul stagiului militar.

Dosinescu Dumitra [V], 38 de ani; 4 clase; soțul, șofer la CAP, este din Alimănești (la cca 8 km).

Cazangiu St.Constantin [II], 10 ani; elev în clasa a IV-a.

775. M I H Ă E Ș T I, jud. Olt. Sat de cîmpie, situat la vest de Roșiorii-de-Vede, pe șoseaua și calea ferată Roșiori-Caracal. Este reședința comunei cu același nume. Comuna este electrificată. Ocupații: agricultură.

Stăvaru Gh.Dumitru [VIII], 71 de ani; nu a urmat la școală; deplasări în țară, în timpul războiului din 1916-1918 și recent la București, la fiica sa. Este soțul informatoarei Stăvaru Ioana.

Stăvaru Ioana (Floarea) [VII], 67 de ani; nu a urmat la școală; deplasări de câteva ori pe an, la fiica sa, căsătorită la București. Soția informatorului Stăvaru Gh.Dumitru.

Tomescu Ion [VI], 43 de ani; 4 clase; soția este din satul Bratcov (la 6-7 km); tatăl informatoarei Tomescu Paulina. Vorbește într-un tempo foarte rapid.

Danciu Chireața [V], 43 de ani; 4 clase; soțul din Poiana (sat învecinat); are doi băieți elevi la școala profesională de la Colibași-Pitești.

Tomescu Paulina [III], 19 ani; 7 clase; de doi ani este operatoare la oficiul telefonic din localitate; a locuit trei luni la Curtea-de-Argeș; mama din satul Bratcov; este fiica informatorului Tomescu Ion.

776. C Ă L I N E Ș T I, com.Radomirești, jud.Olt. Sat de cîmpie, situat la vest de Roșiorii-de-Vede (cca 30 km), în apropierea șoselei și a căii ferate Roșiori-Caracal. Izolat de centrul comunei; electrificat. Ocupații: agricultură.

Vinturiș Floarea [VIII], 74 de ani; 5 clase. Povestește vioi, puțin emfatic, căutînd să-și impresioneze auditoriul.

Buga St.Costică [VI], 48 de ani; 4 clase; paznic de vînătoare; soția din Sprincenata (localitate învecinată la 4 km); tatăl informatoarei Buga C.Maria. Povestitor remarcabil, cu mult simț al umorului.

Răduc Ioana [V], 42 de ani; nu a urmat la școală; are o fată muncitoare la fabrica de confecții din Curtea-de-Argeș. Grai conservator.

Buga C.Maria (Măriuța) [III], 20 de ani; 7 clase; fiica informa-

torului Buga St.Costică. Energică și volubilă, povestește coerent și colorat, utilizând neologisme și, uneori, termeni de argou.

777. P L O S C A, jud.Teleorman. Sat de cîmpie, așezat la cca 15 km sud-est de Roșiorii-de-Vede, pe șoseaua și calea ferată Roșiori-Alexandria. Este reședința comunei cu același nume. Satul este electricizat. Ocupații: agricultură.

Catrina Savu poreclit Savu lu Laudă [VIII], 64 de ani; 4 clase; în timpul celui de-al doilea război mondial a fost concentrat în Moldova. Povestește cu multă vioiciune.

Olteanu B.Nicula poreclit Ivănuș [VII], 68 de ani; 3 clase. Foarte spontană; nu-și dă seama că este înregistrată.

Olteanu Fănica [V], 37 de ani; 4 clase; în anul curent a stat șase luni în Dobrogea la Vadu-Oii.

Șubredu Ion [IV], 19 ani; 8 clase. Bun povestitor.

778. P L O P I I - S L Ă V I T E Ș T I, jud.Teleorman. Sat de cîmpie, situat la nord de Turnu-Măgurele (cca 35 km), în apropierea Oltului. Reședință de comună; electricizat. Ocupații: agricultură.

Pîrvan Dumitru [VIII b], 72 de ani; 3 clase; a fost vînător pasionat; deplasări în timpul stagiului militar; are o fiică căsătorită în comuna Băicescu (jud.Ialomița). Foarte volubil; preferă povestirile vînătorești.

Deța Badea [VII b], 81 de ani; nu a urmat la școală. Deținătoare a unui grai conservator; povestește foarte concis.

Tudor D.Ion [VI], 45 de ani; 7 clase; deplasări în timpul stagiului militar la București și Tîrgu-Mureș; are o fată căsătorită la Roșiori.

Pîrvan Ioana [V], 40 de ani; 4 clase; are o rată contabilă la Brașov și un băiat tehnician la Combinatul chimic de la Turnu-Măgurele; deplasări ocazionale la Brașov, Constanța, Turnu-Măgurele, unde au răcut copiii școală. Bună povestitoare și cunoscătoare a obiceiurilor; expunere curgătoare și bogată în amănunte.

Ciungaru Cecilia [III], 20 de ani; 7 clase; a fost gestionară la chioșcul CAP; părinții sînt din satul Dudu al comunei Plopri-Slăvitești; are un frate electrician la București; soțul este tractorist și a lucrat înainte la Brăila. Plină de naturalețe; relatează viu și colorat.

779. S A L C I A, jud.Teleorman. Sat de cîmpie situat pe râul Căimățul, la cca 30 km nord de Turnu-Măgurele, pe calea ferată Turnu-Măgurele - Roșiorii-de-Vede. Reședință de comună. Electricizat; în sat sînt multe televizoare. În comună (în satul Băneasa) există, din 1960, un liceu. Ocupații: agricultură; o parte din tineret lucrează la Combinatul chimic de la Turnu-Măgurele.

Bădoi Cristea [VIII], 73 de ani; nu a urmat la școală; deplasări în timpul primului război mondial, în Moldova.

Iepure Floarea [VII a], 81 de ani; nu a urmat la școală; al doilea soț este din Băduleasa (com.Putineiu); are un fiu la București.

Dogaru Floarea [VII c], 61 de ani; nu a urmat la școală; deplasări ocazionale la București, unde are un fiu; are televizor de câteva luni.

Covrig Radu [VI], 40 de ani; 6 clase; soțul informatoarei Covrig Floarea.

Covrig Floarea [V], 35 de ani; 4 clase; soția subiectului Covrig Radu.

Dogaru Maria [III], 21 de ani; 4 clase; a învățat croitoria în sat.

Dogaru Savu [II a], 11 ani; elev în clasa a V-a. Subiect viu.

780. S A E L E L E, com.Lunca, jud.Teleorman. Sat de cîmpie, așezat pe malul stîng al Oltului, la cca 20 km nord-vest de Turnu-Măgurele. Electrificat. Ocupații: agricultură (orez), grădinărie. Majoritatea bărbaților și tineretul lucrează la Combinatul chimic din Turnu-Măgurele.

Dragnea D.Ion [VIII], 82 de ani; 5 clase; deplasări în timpul primului război mondial, în Ardeal.

Bucă R.Ioana [VII], 75 de ani; nu a urmat la școală; a avut mătrăcărie în sat timp de cîțiva ani; soțul din Moldoveni (comună apropiată, așezată pe malul celălalt al Oltului). Bună povestitoare.

Bode Stana [V], 37 de ani; 7 clase; are un băiat la școală profesională, în Giurgiu.

Văduva Floarea [III], 21 de ani; 4 clase; soțul lucrează de un an la Pitești. Povestește degajat, în grai destul de conservator.

781. F U R C U L E Ș T I, jud.Teleorman. Sat de cîmpie, situat la sud-vest de Alexandria (cca 20 km), pe șoseaua București - Turnu-Măgurele. Reședință de comună. Electrificat; în sat sînt multe televizoare. Ocupații: agricultură.

Zană St.Marin [VIII], 80 de ani; nu a urmat la școală; soția este din satul Dracea (cca 9 km); are o fată căsătorită la Piatra, comună învecinată.

Mohora Lina [VII], 68 de ani; nu a urmat la școală; născută în Spătărei, sat al comunei Furculești (cca 1 km); are doi băieți care lucrează ca șoferi la Alexandria și alți doi, muncitori la Ulmeni.

Crăciunică Maria [V], 42 de ani; 7 clase; soțul este din satul Spătărei. Deosebit de volubilă; bună cunoscătoare a obiceiurilor.

Lițeanu Gh.Aurelia [I], 11 ani; 4 clase; are un frate student la București; deplasări ocazionale la București, la frate. Povestește curgător și colorat, cu multă participare.

782. D R A C E A, com.Crîngu, jud.Teleorman. Sat de cîmpie, situat la nord-vest de Turnu-Măgurele (la cca 25 de km), în apropierea șoselei București - Turnu-Măgurele. Electrificat parțial; în sat sînt destul de multe televizoare. Ocupații: agricultura; mulți bărbați din sat lucrează la Combinatul chimic din Turnu-Măgurele; un număr destul de mare sînt plecați ca muncitori la Hunedoara.

Serban Dumitru [VIII a], 72 de ani; 5 clase; soția din Bogdana (la cca 10 km); citește cu mult interes cărți de istorie și geografie.

Nica Z.Stan [VIII b], 73 de ani; 3 clase; stagiul militar în Moldova; soția din satul Florica (com.Crîngu).

Mucete N.Floarea [VII], 80 de ani; nu a urmat la școală.

Mitruș Petre [VI], 42 de ani; 4 clase; cioban; deplasări în timpul stagiului militar; soția din satul Ologi (com.Crîngu); are o fată la liceu, la Turnu-Măgurele, și un băiat căsătorit la Hunedoara.

Constantin Rada [V], 43 de ani; 3 clase; născută la Florica (sat al comunei). Degajată, bună povestitoare.

783. P O I A N A, com.Ciuperceeni, jud.Teleorman. Sat de cîmpie, așezat în lunca Dunării, la 6 km est de Turnu-Măgurele. Nu este electrificat. Ocupații: agricultură, grădinărie. Bărbații și tineretul lucrează la Combinatul chimic din Turnu-Măgurele.

Neacșu I.Radu [VIII], 74 de ani; 4 clase; deplasări în timpul primului război mondial, în Germania, Austria, Italia și Albania.

Neacșu Dobra [VII], 68 de ani; nu a urmat la școală; are o fată căsătorită la Turnu-Măgurele, pe care o vizitează des.

Cune I.Florea [VI], 44 de ani; 3 clase; a lucrat trei ani la Combinatul chimic din Turnu-Măgurele.

784. P I A T R A, jud.Teleorman. Sat de cîmpie, situat la sud-vest de Alexandria (cca 30 km), la sud de șoseaua București - Turnu-Măgurele. Reședință de comună, cu un nivel economic foarte ridicat; satul este electrificat de mult, are trei CAP, liceu și stație de radioamplificare care are și program local. Ocupații: agricultură.

Boritu Grecu Paun poreclit Turtucică și Ardei Iute [VIII], 62 de ani; 3 clase; deplasări în timpul celui de-al doilea război mondial în Bucovina, la București și Ploiești. Foarte bun povestitor, cu un stil viu, colorat și plin de umor; mare capacitate de sugerare a atmosferei.

Stana Marin [VI], 41 de ani; 4 clase; are o fată la liceu, în comună, și un băiat student la București.

Nătăraș Stanca poreclită Țăican [V], 46 de ani; nu a urmat la școală; are un băiat la școala de mecanici agricoli de la Alexandria. Binevoitoare și spontană.

Mardale Maria poreclită Zic [I], 11 ani; elevă în clasa a IV-a;

tatăl este cioban.

785. S U H A I A, jud.Teleorman. Sat de cîmpie, situat în apropierea Dunării, lângă rîsta baltă Sahaia, pe șoseaua Zimnicea - Turnu-Măgurele. Reședință de comună. Electrificat parțial. Ocupații: agricultură și pescuit; după desecarea bălții, agricultura a rămas ocupația de bază; tineretul se îndreaptă mai mult spre meserii.

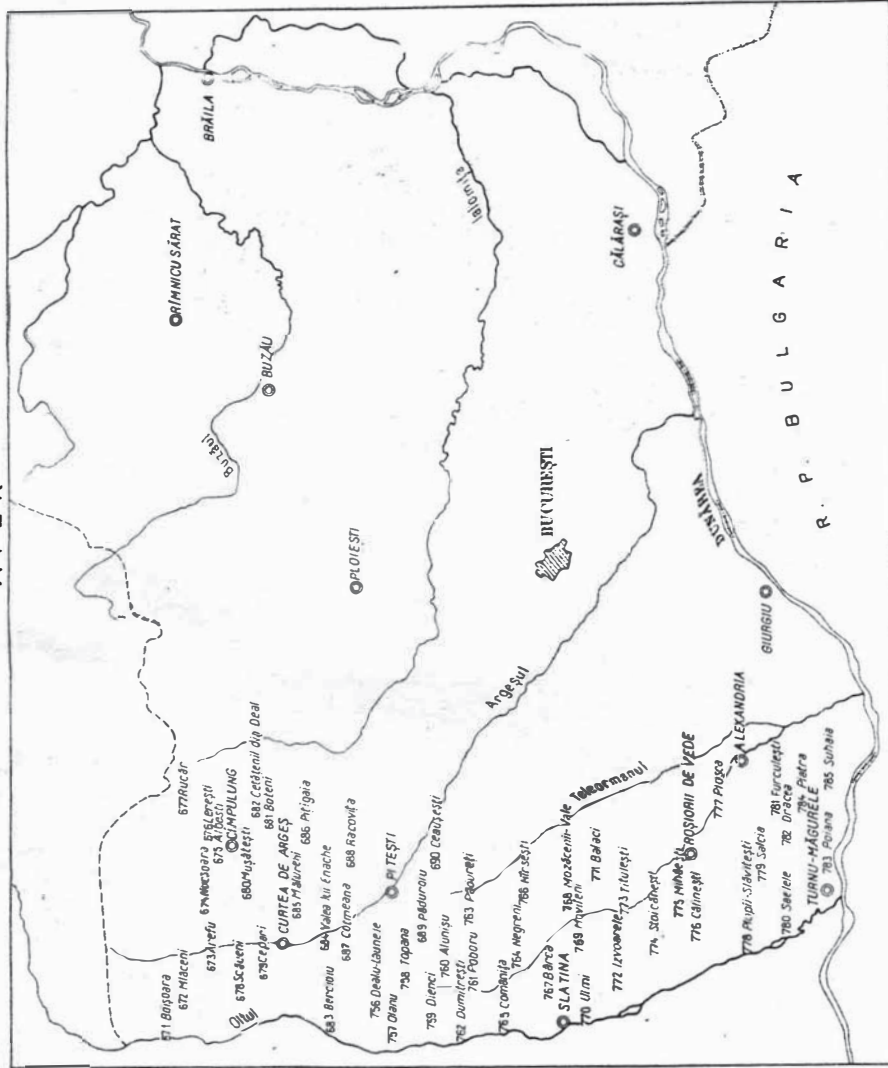
Lunçu P.Marin poreclit Șubă [VIII], 86 de ani; nu a urmat la școală; s-a ocupat cu agricultura și pescuitul; a fost prizonier în Germania în primul război mondial; deplasări ocazionale la Turnu-Măgurele, Zimnicea, Slatina și Roșiori.

Lungu Maria [VII b], 63 de ani; nu a urmat la școală; a fost căsătorită de două ori; primul soț era din Viișoara (comună învecinată) și cel de-al doilea din Piatra. Fună cunoscătoare a obiceiurilor și graiului local; participarea intensă la cele povestite este evidențiată de gesturi și intonație; bogăția lexicală și un pronunțat simț al umorului dau expunerii un stil colorat; remarcabilă putere de evocare a situațiilor și a atmosferei.

Scumpu M.Constantin [VI], 39 de ani; 4 clase; a fost cioban; deplasări ocazionale la București, unde are o fată la liceu industrial. Binevoitor și spontan.

Puiu Maria (Măruța) [III], 22 de ani; 4 clase; lucrează și croitorie; soțul este din Viișoara (comună învecinată) și lucrează ca șofer la Turnu-Măgurele. Povestește curgător și viu.

MUNTENIA I
 HARTA LOCALITĂȚILOR ANCHETATE PENTRU
 AFLR

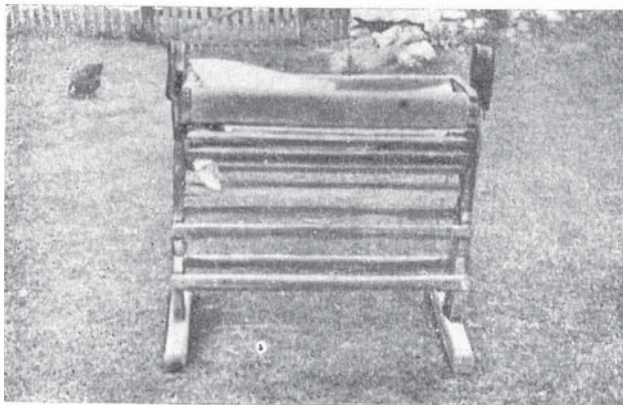

Casă veche din Boișoara

Casă veche de piatră din Arefu

Leagăn (Arefu)

Popa I. Ion (Boișoara)

<https://biblioteca-digitala.ro> / <https://lingv.ro>

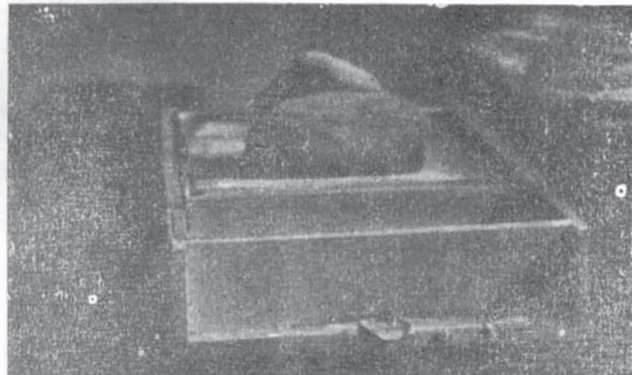
Bucătărie de vară din Nușoara

Negru Filofteia (Nușoara)

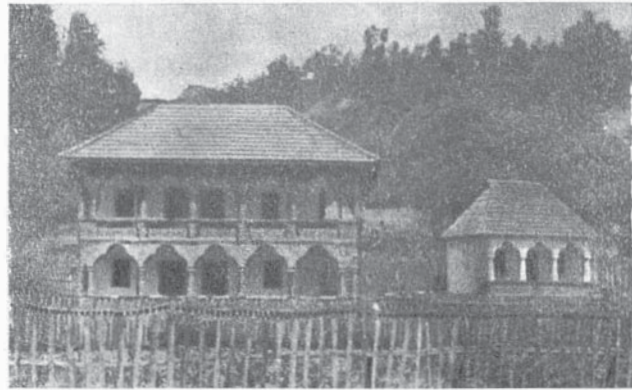
Sima Ion (Nușoara)

Crință (Nușoara)

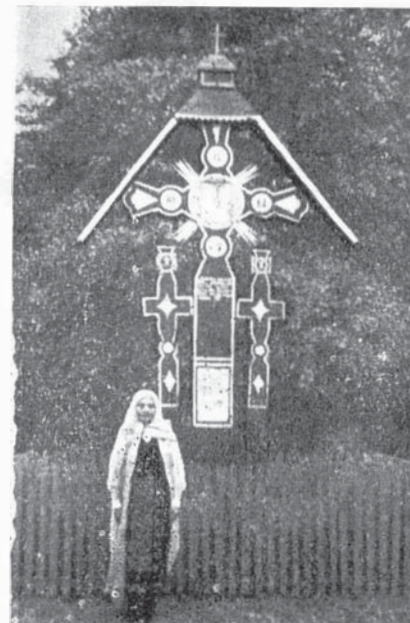
Ceașoiu Gh. Gheorghe (Cepari)

Casă nouă lângă casă veche (Cepari)

Lazăr D. Veta (Cepari)

Preda Gheorghiuța (Cepari)

<https://biblioteca-digitala.ro> / <https://lingv.ro>

Dumitrașcu Maria (Cepari)

Mihalcea D. Constantin, cu soția
(Pițigaia, com. Stîlpeni)

Ivănescu I. Dumitru
(Dealul-Lăunele, com. Dănicei)

Badea I. Ioana
(Dealul-Lăunele, com. Dănicei)

Vlad I. Lixandrina
(Dienci, com. Vulturești)

Rădoi A. Constantina
(Dienci, com. Vulturești)

Neașă Vasilica
(Bărea, com. Valea-Mare)

Trașcă Victoria (Izvoarele)

<https://biblioteca-digitala.ro> / <https://lingv.ro>

Văduva Constantin
(Titulești, com. N. Titulescu)

Stăvaru Ioana (Mihăești)

Olteanu Fănica (Plosca)

Lungu P. Marin (Suhăia)

<https://biblioteca-digitala.ro> / <https://lingv.ro>

cîn a luuá zmeii fetele

- 5 pe tímpu copilăriei méle cîn ieram ieu de cí șase an¹/pe-
rinți miei ma luuá cu uóile primăvara cîn le duca la munte/și
mergam pá drum pe-acólo/pe dealurile estea¹ departe/că-i departe
oa de-aii²ca pînă la vîlca² o hi/aprúape í lîniie dreaptă//și ve-
deam și ieu³ o șoseá frumuásă oa pe-aii²c:
- 10 "mă/tată/cine-a făcut șoseaua asta pe-aii²oa ?"
"mă"/zi³ce/"pă úite ín tímpurile trecúte úite-asa/úite-asa/
asa iera tíng la/... acólo ín fața lu sfíntu ílie/și mă d^ucám acco-
ló/nu númai ínt-ú^uan/ín tot¹ ani primăvara mă du^ucám"/
și să cunoștea acólo pe platónu ála asa de frumuás/șanțurí-
15 le úite oa mása cum [k] vedet de la bílc [k] bílcúr¹/șanțurle pé
únde fusese práváliiile//și ieu am íntrebát:
"c^e șanțur¹ sunt pe íi²c asa ?"
"pái"/zi³ce/"úite mă/aii²c a fost tírgu/úite aii²c asa a fost/
úite aii²c a fos hóra/cîn a luuá zmeii fetele"//
- 20 și tírgu ásta iera compús din dóuá provinčíi/veneá și din
muldóva și veneá și din ardéal//trecá cu oái/ícu catír¹/pe-acólo
pá drumurile élea/ieu am fó pé íele//și aducá márfurle aci și aii²-
ca le cumpára popóru//și-nt^oo búná zi cîn iera suare și cáld/a fá-
cút fetele/făóau hóra oa cum fao și-aii²oa/daoa nu știu la dumnea-
25 v^uastră de unde-t¹ fi din c^e localitate [!] cum í-aii² la títeșt¹ /
dacá nu cunúște¹//juácá/fáce hóra de dóo tríi s^ute de persuane/

1 Subiectul arată cu mîna, pe fereastră, munții.

2 Rînicu-Vilcea.

3 Titești, comună învecinată, la numai cîțiva kilometri.

fete/băieț/tineretu//ș-a venit doi zmei din muntele negoiu/ș-a aléz
 d^oo fete ele mai frumușe di hóră și le-a luat pă sus și le-a dus
 acolo/in virfu negoiului/ie o poieniță și-î zice poiana zmeuului//
 ș-acolo le-a dus in poienița așa/și și-a bătú j^uog de iele pină oin
 5 le-a ^uomorít//și ieu mă dućam/vez/ieram mai măriș^uor/băiad mare cit
 am crescúđ n^uma pă munte cu ^uoile/ćobán/mă dućam pe-acolo și mă ui-
 t^uam//

[Și ai văzut zmei, dumneata ?]

ieu am văzút !

40 [Și cum arătau ?]

cum arătau ?//intr-^uo nuapțe m-am dus cu căli-m pripón/ieu aveám
 [k] m-am ocupát cu creșterea vitelor/și aveám vreo șase șapte cai/nu
 scri¹[l] óe vrei să sorii ?//și i-am pripónít//și de țeamă ca să nu
 scápe cáli sau să mi-î fúre óinevá că puáte-adorm/am legát/o-aveám
 45 ^uo íapá bătrínă ș-ăilánț iará slóboz¹/și-am legát-o de p^uicóor//și
 la un momen dat/și ieu m-am culcát in cojoo jos aiic pă deal/depár-
 te/nu kar/vreo trei kilométri în liniie driaptă//și pá...ierá lúnă ca
 [r] lúnă ca zíua și frumos/și aiic așa² /nu pot să v-arád³ da nu de-
 párte/un deal aiicá íi zice tătáru//și la un moment dat mă pomenés
 20 ou cáli zdrop/zdrob/zdrob și mi-a dat ruátá⁴ așa tot¹//și așa băteá
 din p^uicóare/ieu m-am sculát și-am auuzít așa cum [k] í aer í...cín-
 tînd/și m-am sculát//și a trecút șapte fete/se țineá de mînă/și cín-
 tá/tuáte-mbrácáte/cu păr gálbin și pin-aiic așa⁵ /și-mbrácáte í hái-
 ne albe și cîntá și veneá țííndu-sé de mînă/a trecút pe desúpra
 25 meá/oa la zéce métri de-nălțime/și-a íeșít to pă munte/ș-s-a dus pi-
 nă nu le-am mai văzút//

și tot in nuaptea áia/...mai despre zíuă așa/iár m-am po-

1 Se adresează suspicios anchetatorului.

2 Subiectul privește pe fereastră ca să recunoască locul unde s-a petrecut acțiunea pe care o povestește.

3 Face, cu mîna, un gest de regret că nu poate să indice locul.

4 Subiectul bate din picioare și face cu mîna un gest în jurul său, ca să ne sugereze starea de neliniște care îi cuprinsese pe cai din cauza unui pericol presimțit.

5 Indică, cu mîna dreaptă, oá părul acelor fete era lung pină la călofie.

meni¹ ou oăli zdupănin¹ așă pă lîngă mine//și atuncoa¹ a trecut un [ε]
 un [ε] cê fel de animală ?/zmeu a fost//și ieră lung/aprocsimativ
 a hi fost de pătru cînj¹ metri/așă/oa p¹ștele/ou cuada așă se ve-
 deă/lumină¹ /și/și căpu mare ca la l [k] căpu ca la... leuului/
 5 așă flocoș și lumină și/uite-așă¹ ișă rog din¹ gura lui² /și-a tre-
 cū pē desupra mea/nu m¹-a făcut nimic și s-a dūs la munte//

[Dar dumitale, nu ți-a fost frică ?]

păi da cê [i] acūna oă m¹-o hi fo frică/ieră [k] unde ieră
 să mă duc/cê ieră să fac ? oă... stam ou oăli peste [k] in pripón
 10 nuăptea//

niculăie serafim pópa akim [87 de ani]

[Întimplare ou lupii]

ieu aveam obiće¹ de umblam oă... dac-a¹ crescut nūma ou
 vîtele//și la¹ uoi¹ aveam cobăni¹/aveam oite cînșă saizăo¹/io am avut
 15 ș-o sūtă//și plecām nuăptea de-acas p¹ la¹ hora dōxăsprisēcē și mă
 ducām acólō munte/pă j¹hos nuăptea ou lămpășu supșigără și int-una
 din nopt¹ așă așūz răpănin¹ nējintea mea/oă ieră un drum ou ū jgab
 așă p-o cuastă/și răpănea ca cîn ieră/niste căpre-așă venia¹ i fuga
 mare//și ieu m-a¹ gindit/singur/"cē să fiie ?/să f¹ie nisoăi că-
 20 pre le-a apuoa¹ nuăptea/s-a p¹ierdūt d' i¹ uoi/le-a spăriiāt cînevă
 și vin in [k] acas/sē duc i¹ sat//cîn s-a apropiad¹ de mine la
 vreo doi trei metri văz că sin lup¹//venea¹ in șir toț grămadă/
 únsprezece mi se pâr¹o-a fost//atuncoa¹ ieu n-am zis nim^{1c}/n-am fă-
 ou¹ niō¹ ho gālăgiie/da am scos lămpășu de sup oojoc/oă ierām imbră-
 25 cat ou cojóou/ș-am pus i¹ fāta mea//cîn a văzūt iei lămpășu āla
 s-a-ntōrs indărāt/cē fugă/cē făcā/duamne pēzăște !/s-a dus drăcu-
 lui [i]

[Același]

¹ Cu mîna și palma stîngă întinsă, imită mișcările unei cozi de pește.

² Subiectul face cu ambele mîni gesturi pentru a sugera flăcările care ieșeau pe gura zmeului.

[Cinepa]

arăm/după ôe arăm/măruntălem lóou ála acólo să fiie grás un-
 de puî oínepa//măruntălem bine/bine/bine lóou//și-am săuánat oíne-
 pa/dintr-o trăistă sau/mama mea o samana dim puálă/di șort//după
 5 ô-am sămánat-o o-ntuáróem napóí ou sápa/așá intuáróem pámintu ála
 mărunt peste ía//a răsári/s-a făou mare/s-alege jumătate de vară/
 jumătate de tuámná//oín s-a făout éia de vară de se scătură fluáręa
 un pioulét așá/am oules-o pe-áia de vară//a de tuámná o lăsám pen-
 tru sámință//după ôę-o oulégem o púnem s să usúpce/după ôe să usu-
 10 oă e băgám í lac//í lac depándă după oua íe tímpu//o las cínó șase
 zile/și xece//la trei/la pátru zile ho-ntuáróem pe pártea allántă/
 știí/o resfirám bine/bine la legáturá/și-o-ntuáróem așá/oa să [k]
 didisúpt íe mai réoe apa/deasúpra-í mai cáldă/să să topeáscă//

o souátem/o spálám bine/bine/bine apă/o uscám și după aea
 15 o melitám//pái după ô-o melit/o piépten[†] pfm piépteni áia aí náibi//
 după é-o piépten[†] e toró[†]//după ô-o toró o puí la óubár ou óenușá
 presárátá bine/bine pe ía/și dáí la apă fiártá meréu meréu dó^{ho} zí-
 le/pínă să fáoe álbă/depándă după [k] ací o brodeșt[†] odá mai álbă/
 odá mai írkisá//o olátim din óenușa áia ș-o așezám din nou/ou să-
 20 pún și ou-ápă cáldă ș-apái íí mai dáí o zí//tuóu fierbe/olátim í vá-
 le/dup-áoéia íl depándám/íl urzím/íl țesém oa pá óróe pízá//

așá am crescút íeú copíií/fáóám cíte dóuo súte de óotur[†] de
 pízá//cíte dó^{ho} súte de óotur[†]/luorám/oín mă gíndes oă tot íeú sít
 și áia și ș-atúnca oít luorám/duámne oít luorám//fáóám pízá un fir
 25 ín dínte/supțire/de fáóám la băléț hízmeéne oă nu íerá ca acúma/să
 dúcá bărbáti la lúoru și dao-aveá trei lun[†] nentrerúpte dí la lúoru
 ála și-í da pátru métri de pízá/de americá-í zícá náíinte/acúma-í
 zíce munóítóru//și-í mai da trei de postáv și-o peréke de bocánó/
 dao-aveá trei zile [k] trei lun[†] nentrerúpt dí la lucrárea áia//

íelena óe íágáru [56 de ani]

[Întâmplare]

și cu ăl care-î isurat/de lucră la mîrșă¹ /a fost aîcî
 la o nuntă/kar la aî brînduși/acî sin mai j^uos//și ie^u aveam fă-
 ta ăsta căre vă spuî ie^u de-î necăsătorită/a lucră la un șantiier/
 5 și s-a strivi la dēstu ăsta² /la mîna dreaptă/și a tînu lucr^u de
 glumă că o d^usre azî/o-o d^uare mîne/"tu"zîo "d^u-te la dispensar
 să-ț facă ije^ucti^e să-ț facă ōevă"//s-a d^uz da a fos tîrzi^u//î
 s-a imfectat dēstu//a d^us-o la spită^l și i l-a retezat du pe ic
 așa/ăsta³ /uite-ăsta//și îo mă d^usēsem pă la ia//dacă mă d^usēsem
 10 pă la ia copîi venise p-acasă/și fāta a de la tălmăc⁴ și sî ...
 nu-î de mul lucr^u ăsta/să fiie vreo trei an¹/să zîo așa/s s-îno-o
 fātă de la tălmăc/și îo veneam pe ic î j^uos/pe drumu ăsta j^uos/am
 venit așa pă j^uos/oă dacă n-ai ban¹ te mai duc și pă jos/m-am dus
 pă joz de-ai^o pînă-m brezoi⁵ //da/și ieră tuamnă/cu papuci-n mî-
 15 nă//

venin ia zîcā "vine m¹rioa/vine māmica"//venin ie^u auuzam
 nunta di colō//z¹ce "hai"/iele așteptā nunta aîcîa la grajdu comu-
 nāl/"hai māmioă"/z¹ce/"stăi și tāle să vie nunta"/

zîo "hai sâ stau"/obosită ierām/mă pregăteām să mă duc
 20 î ardēal la culēs/asă pām pcrumb¹/o zi de lucr^u un teltē^u din ă-
 ta/iēsō-o fēlderă de buabē di iel//asă/am sta sî ie^u să vie nūn-
 ta/cobōr cu nūntă jos ca să mai auūd cum nālba mai strigă iei/oă
 nu prea mă duc/că n-am timp/că dacă am fos mult/să gătēj mînoare/
 să spēi¹/să făc curățēniē după iei/am sta sî ie^u să vie nūnta//
 25 cobōr î sat/am stat pîn s-a cununat/pîn-apruāpe să iasā dim bisē-
 rică/cîn apruāpe să iasā dim biserică/zîo:

"tānto"/c-asă o kāmā oostānța și î-am zîs tānta/zi "ie^u

¹ Mîrșă, localitate din apropierea Sibiului.

² Subiectul indică degetul arătător de la mîna dreaptă.

³ Arată încheietura degetului arătător de la mîna dreaptă.

⁴ Tălmăciu, localitate în Ardeal, pe șoseaua spre Sibiu, unde există o întreprindere de filatură.

⁵ Brezoi, localitate situată pe dreapta Oltului, la confluența cu Lotrul, la cca 25-30 km de Boișoara.

mă duc acasă/mamă/oă sint așa de obosită de m-aș trînti în mijlo-
ou" ... //

zîce: "hai/mică/că merg și ieș !" /

"hai/dacă vrei//nu mai stai să iasă nunta ?"

5 zîce: "nu mai stau că-î nuapte"//

am venit acasă/an zis cătră băia/"mă costel"/il kama constan-
tin oa pă tá-so/și i-an zis oostel oa să-î deosebéz de bătrîn/"mă
oostel" zîc/"hai mîm-acasă"/zîc/

zîce: "nu vîiu/mămică"/zîce//

10 "păi" zîc/"hai să mîncă ceva"/

zîce "am foz la nuntă și nu mî-e fuame"/

"hai mă/păi nu vii acasă ?" zîc "une ț-ă sacôșă/ce să-z
bag ?"//

15 zîce "am viț ou mîinile-m buzunar"/zîce "și tot cu mîinî-
le-m buzunar pleg/mă duo la pitești¹ la rată¹ /și di-acólo pleo
drept lă ... serviô"/

"hai mă !/treába ta" zîc/"dacă nú vrei mamă" zîc "ieș mă
duo"//

20 am pleoa de-acólo/m-am dus/m-an culoat/i fine an cînat și
ni-am ouloat// ... dimineața mă fag gata să plec acólo la ... la
ardeal la oules//și ómu/știi dacă-î bătrîn/ie bolnav/m-an dus să
vorbîes cu únu dacă aduce oartof¹ pă porumb¹//și óit i-aduce și
dac-aș putea să dau și ieș/știi/și să dau mai puțin/să mai dau
ban¹ să-n dea și mîie ũ sac dóno de buábe//ș-a sp^us că nu să puáte/
25 oă áre control de la raion//

zîce: "léle/nu poô în nic ú caz//dacă aduc"/zîce/"cartof¹"...

"mă"/zîc/"năilcă/ieș n-an cartof¹"/zîc "ieș/mîie pămîntu
mîie mî-a căzút în perimétru și mîie mî-a dad de fîn î locu lui/
n-am"/zîc/"oa s-aduc așa mult" zîc/"da/măcar să iau și ieș ũ sac
30 de buábe"/și zîc/"úite-așá/așá"/am vorbit cu bătrînu:

"úite/te duô așá/așá/așá cum trebuie să fac//bag cartof¹"
zîce/"ieș nu mă duo"//

venin de la ála/am avú niște papuc/cu fețele de postav și

¹ La autobuzul oare venea de la Pitești.

7
ou tálpile dá gúmb/la frátí-miú ásta aiió/ió peste drum/sá mi-í pú-
iě pe márgíně/zio sã ieu papúci/sã pleg la lúoru//mã-ntflñesc ou
Hom/zíoe/

5 "un te duó/léle lína ?"
zic "mã duo pínã la victor"/
zíoe/"ó-a făóut costél/l-a bätú rău ála ?"
zic ieu "nu/nu știu nimica !"
"oum/nu ști ?"
"nu !"
10 "pái"/zíoe/"l-a dus ou salvárea/la brezói !"
"taó/mã/diñ gúrã !"
"zãu l-a dus !"
n-ãm mãi venit ¹ aiióa după papúó/mã-ntóre îndărát la bătrín
acásã și-í apuí:
15 "aúuz/mã/úite așã/așã ș-așã"/
ziãrã ² /bătrínu zíoe-"al dráou-a făóu óã nu l-a Homorit de
tot/sã-l sãture drácu dē muntã"/
"mã"/zic/"da óe nebún de Hom iéști¹ tu"/zic/"ieu nú mã mãi
dug la deal"/zic/"mã dug la íel"
20 zíoe: "óe sã óauuz/dú-te-áoólo la lúcrú"/
"bine/mã"/zic/"te gíndéști¹ óã ieu aș putéã lucrá și mifoá/
oín pá ála am auzí¹ óã l-a dus ou salvárea/óe părere ai tu ?"/zic/
"treába ta"//
ș-am pleóat//am vint/m^vi-ã luuáat de-acásã tráistã-m mĩnã/
25 vo dóo pãre/vo dóo nuó¹/ș-am pleóat/n-am stat nió sã mifo/am vint
pe la frátí-miú ásta/m^vi-ã luuáat papúci/íel auzíse//zíoe: "ó-a fă-
óut costél ?"
"pái"/zic "úite/ieu acúșã am auzít/úite-așã ș-așã ș-așã"
și mĩnã și mĩnã și mĩnã și mĩnã//mã duo óolo la oornéó ³ /óe sã faó
30 ou mĩna la tuáte mașínile/de ! dacã íej bătrín și urít óine drácu
sã mãi úitã la tíne [i] zãu [i] ș-am pleóã pá jos/ș^t la hóra nóó
ío am fost ím brezói//oín mã duo și-í vãd/bandaját pē dē-a rĩndu/

1 Subiectul este cuprins de un acces de tuse.

2 Tușeste.

3 Localitate învecinată.

și mi-aduce hainele/uite ca cîn le-ai hi mulat într-ū ligău
sînge-aiiô așa//aṅ oăzu jos//

"bine cost¹el"/zic/"c-an zis ieu mămă cătră tine/hai
cost¹el acasă//nu veni ș-lo/mămă ier¹ aiîca" zic/"la spitál/ce-ai
5 mai catat tu az aiîca ? hai acasă"/

zițe "nu viu//apăi...parcă ieu daoă știām ôe să-ntimplă/
veneam scasă și mă treoă ôasu rău//mă duo acoló/mă dug la dóctor/
... zisă dóctoru/zițe:

"nu te speria/mătușioă/oă nu-î așa grav" zițe/"il ținea
10 vo cîteva zile/și vine-acas"//

așa ôe să fac ieu/cum să fac/am vinit acas/i-am adus hai-
nile/joi mă duo îndărăt/ ... la iel//m-an dús/am pleoă la deal la
lúoru/tot i zîua aia/tō lun¹/ș-a lucrát așa marț și m¹erour¹/și
joi dimin¹ăța ... avem o fată care-î măritată a fost aiîca mai
15 sus și s-a mutát acoló//zic:

"mă duo la brezoi"

zițe: "nu te mai dúce tále/mamioă"/zițe "lăsă oă mă duo
ieu"

"mă duo să văd ôe fáce aṅurél/ [k] ála/cost¹el"/

"nu te mai du tále"//

ieu/oă mă duo ieu/zic:

"daoă vă dúceț/uite ôe fáceț/vedeț cum fáceț"/zic/"să
stea i spitál/să treacă de douășpe zile/să-î putem să-î fácem pro-
oéz la ála/să ... ne-ntoaroă bārem keltuiála"//

25 am vind de-acólo di la spitál de la ála/dú-te la mîrșa pe
joz/vai cît am mai umblát atúnca//am vind de la mîrșa/că nu mi-erá
fricó dá alôevá/ierá tuamnă și zic il scuâte náibi di servici/
vine-acasă/zic/și umblă un derbedeu tuată nuaptea pî săzător¹/sin
núma ou iinima rea "vai de mine o-o f^hi fos ș-al m¹eu" cîn aṅúd
30 skelălăiind/și s-o fi iṅcăierá și s-o fi imbătă/și l-o fi bătút
cinevá și mai știu ôe draou fáce//iṅcái acólo iș áre servici/norog
bun/oă vine dumineca la cite dóo trei duminig vine //

de-acólo de la mîrșa am vénit în tîrg la tálmac/la
pontatuarea lor/o-o fișá care mi-o dádúse de la spitál/m-an duz la

dóotor acasă//

"dómnule dóctor"/zic/am plîps și i-am spus/"nu oușvá"/zic/
 "să-l scuță di servici/că úite-s femeie sáracă și am zéce copii și"/
 zic/"vine-acasă și ieu n-am cu ce să-l întrefiu pē iárnă"/că zic/
 5 "úitē-asă ș-asă"/i-am spus cum ie ...

"mătușică"/zióe/"dacă se fáce bine"/zióe/"il ținem mai pu-
 țin/dacă" ...

și l-a ținut dōhážec de zile//c-a fost tăiad dēstu ásta
 pe-aíó așa /a fos cu cópči/ș-aíó i spate ² a avú dōășprezēe
 10 întâpătur/am ș-acúma háinele//a mai fost un cētím și jumătate
 pîn la plămîn/și-i ajungá cuțitu la plămîn și rămíne mort pá loc//
 și i-a făcut procēs/s-a judecát/ē ! nimica tuată/i-a dat/
 nu știu care drácu i-a dat/óinž mertióe dē gríu/a fost trei de l-a
 bătút/ș-un kíl de líná de ș-a făcut un púlóvár//și áltu a plecá
 15 Jálúia cōbán în dobrógea/n-a mai venit nic píná-n zíua de az¹ să-i
 mai dea nimic//ș-a fos suferínd și iel și și ieu//

[Dar din ce s-au luat ?]

Cē știu ieu din cē s-a luát ? ieu știu ieu din cē s-a
 luát ? capsomán/a fost la nuntă ș-a fos beț tot//cē știu/níz nú
 20 l-am mai întrebá/să-l fi întrebát să-m¹ fi spus/nu mai țiu ieu mîn-
 te/nu mai țiu mînte/că ... ie trei pátru an¹ și/na/sín múlte în cá-
 pu ómului ...

[Aceeași]

oása

25 prima dátă s-adúoe píatra//depinde după cum fáce casa ómu
 de mare//să zidéște/și după cē să zidéște la [k] cē fáce ómu maga-
 zíe sau pivniță//după acēia s-adúce materiál lemnós díu pădúre//
 cu bóii/cu mașínile/mái-naiinte s-adúca nūmai cu bóii/nu iera atita
 mașínárie//după acēia să cōplēstē manuál/după cē să cōplēstē
 30 s-așáză tomoliia j²os/tálp¹/și după acēia frâpe cu bírne óoplite/

¹ Arată degetul mare de la mîna dreaptă.

² Se bate cu palma pe spate oa să índice locurile unde a fost
 întepat cu cuțitul.

pînă sus la tavan//după dimensiun¹//cîtă oasă vrea să facă h^uom//
 zec^e/d^oisprăz^ece^e/h^opt sau [k] după puterea fieșoării//să stuoăto-
 rește și la urmă să face planșeuul pentru dad drumu la coperiș//să
 c^opere ou șiț^ă/ou țiglă/m^ai n^aainte să c^oper^eă cel m^ai mult ou și-
 ț^ă/ac^uma să face ou [k] s^a-adu^ece țiglă//
 5 [și oum o inchei la colțuri ?]
 în frinții
 [Cum vine asta ?]
 oum să vă spun i^eu/tăi^ăt ou ferăstrău și lu^ăt la ur ș..
 10 [k] ou top^eru/ou maral^unu//lu^ăt și făc^ut un fel de frințiu/vine/
 să vă spun iⁿkei^ăt fu^ărte bine/oa să nu-l saulgă v^untu//

i^uon i p^opa [45 de ani]

a venit ursu la boi

în v^ăra lu p^ătruzășin^oă am fos la m^unțele st^îna m^ăre//am
 15 fos la boi s^ăteșt^ă/a [k] comunal^ă//și/in [k] la [r] la vo d^oc
 trei șăptămin^ă de zile a venit ursu/la boi/intruoi^t a fost boi
 siripi^t//a lu^ăt un^u h^odată și m^a-am dus și l^a-am scăp^ăt//a d^oua
 o^ără/in t^împu ăsta oⁱnd [r] oⁱnd am stat la [k] i ... oⁱnd am
 stat in șușu^ăpă m^olo unde ave^ăm noi bordei^u/am auzit b^ou
 20 ori^găi^ă/tare//un b^ătr^în al [k] tovarășu meu care i^eră ac^olo/
 d^odată zice "i^uane"/c^ătre m^îne/"boi noști"//oⁱn a zis "boi
 noști"/i^eu imedi^ăt am sărit în pl^ouare și mⁱ-am lu^ăd bⁱta în
 m^înă/și am plec^ăt ac^olo unde ori^găi^ă b^ou//m^a-am dus în j^uos pe-
 potecă o^ăre-o [k] ounos^otă d^e zi^ua și l^a-am sosit dist^ănță de o
 25 s^ută de m^etri p^{ri}a p^ădure//am sosit ursu/da nu l^a-am v^ăz^ut/și to-
 todată/am dat [k] s^a-a da j^uos o negre^ătă ș-a făc^ut într-o p^ărte
 și i^eu am lu^ăt b^ou iⁿ sus//am venit ac^olo unde i^eră stăuulu boi-
 lor/la stăuulu boiilor și l^a-am tras în f^ăța olibei n^ăăstre unde
 stăte^ăm//la un mom^ent dat am auzit altă dată/altă oră^găi^ătură/
 30 eia am [k] todată at^un^oă m^a-am înapoi^ăt ac^olo un s^a-a d^us//i^el

altu bou a fost prins și numai cit l-a gerănit și l-a lăsat//n-a
 fost nimica cu asta/am stat ce-am mai stat ca o jumătate de hóră/
 și la un moment am auzit o orîngăitură lungă/mare/la o distanță
 mai mare//și am plecat de-acolo cu inoă [k] ou cînele m¹eu oare
 5 l-am avut//și bătrînu asta a dat pe altă parte/pă dî sus oă ierá
 mai bătrîn și nu cunoștea bine poteca și în hățașu oare mergeam
 acum ca să scap//cîn m-am dus acolo/totodată/cîn m-am dus acolo/
 la orîngăitură/din căuza guri mele ursu a fugit și/am scăpád
 bouu/cînd m-am dus și-am pus mîna acolo úne a fost iel/iel ierá
 10 j^uos//l-am dat peste cap/l-am întors înapoi și l-am adue unde-a
 fost/de unde-a [k] la coliba noastră//

între timpú asta/s-a făcut și ziua//dîmîneța ierám intr-
 atîta de nió nu puteám să vorbesc//nu puteám să vorbesc nió un kip
 din căuza gálăgii care-am făcut-o/din oáuza zgomotului//

15 [Dar n-au murit boii ?]

din bou nu a [k] decît singur únu/l-am scăpát/ál pre după
 urmă/asta l-am scăpát și asta la ziua a fost mort//i-a bágat óuli-
 nele-m piept/și-a ajuns la plămînt¹//și n-a mai avut nió un fel de
 scăpáre//

20

[Același]

ierá să mă múște-o nevástuică

am piert váca și ierá să mă múște-o nevástuică//ierá/ie ca
 un suáre [k] ca úo pisică mică cu cuáda stufulásă/și niágrá//

25 [Și cum s-a întîmplat ?]

fácúsám un biltóo într-o ... aoleá-ntr-o vále//noi státeám
 cu vácile de stáiste și ne scáldám//m-am dus s-adún niște-alúne să
 míno și/am văzút úo nevástuică//ia a-óepú să fugá ș-leu am fugit¹

[Mai spune o dată întîmplarea.]

ierám úo^datá cu vácile/státém cu íele de stáiste//ne-á
 30 scáldát/dup-áea m-am dus s-adún niște alúne//am văzút úo nevástuică-

¹ Întrerupem înregistrarea din motive tehnice; schimbăm banda și reluăm înregistrarea.

oă/ia ~cēpú sǎ fúgǎ prin copăc¹/iēu m-am suii după ia/s-a-ntōrz
 după mine sǎ mă muște//iēu am fuǵit și m-am aruñcǎt im biltōo//
 toț copii s-a pus ou plētre pǎ ia//

[Dar le-ai spus tu oă fuge după tine ?]

5 da/s-a-ntōrs diñ copăo după mine/le-am spus o-a vrut sǎ
 mă mușce//

peperigǎnu marinél [11 ani]

672. M L Ā C E N I [WLAD, 326]
 (com. Perişani, jud. Vîlcea)

Culegere: 1968; BM, RP, MV; transcriere: BM

cin s-a declarǎ mobilizǎrea

cin s-a declarǎ mobilizǎrea/ ... iherǎa un f colonél coman-
 dǎnt de riǵimēt/cantaouzin iñ zló²ǎ//s-a merz lǎ pōrțile de fier
 la ofinén¹ / ... mai suz de ofinén¹ ie [ɛ] iherǎ grǎnița la [k]
 15 cam la ... riñu vǎdulu/asa-ǎ zioe//s-aooló/a ñopri riǵimēt/ ...
 s-a luat f ... casca diñ cop/s-a pús-o asa² pǎ iǎrbǎ/s-a bǎgǎ
 pormonēñu cu bǎni/acooló//

"óine mă-ñjurǎ pǎ mine de mǎmǎ/úite i-oi da"/da [ɛ] pǎrte
 diñ soldát¹ sti¹ǎ oă ie rá [k] ño sǎ fáccǎ mobilizǎrea/da nu sǎ
 20 sunǎse/stiñ ? númai merǵǎ lúñea in [r] im marș/armǎta/reǵimēt/
 de/un țigǎn iherǎ tómma la flǎñou stiñg coló/

"iēu dómle colonél"/s¹ l-a-ñjurǎ de mǎmǎ//

óe "vino-ñuǎce"/s¹ ofind i-a vent acólo/i-a dat [k] a
 luat kip ... ǎ [r] kipiñu du pǎ pormonēñ/si i l-a dat/"na pormo-
 25 nēñu cu bǎn¹//eit e r¹ǎ fost acoló nu șt [ɛ] nu știm noi/s-un
mai de fier/in minǎ: "na dú-te și dá-ñ lǎoát"/oă iherǎ pōrțile de

1 Localitate pe valea Oltului, la nord de Râmnicu-Vîlcea.

2 Gest cu mina : aratǎ cum a pus casca jos.

fier/a¹iô iar^oá uolt/a¹iô iará jgab/s-ierá port/dö fher//santinelle
 unġures¹ sus/intr-o parte diġoolo/s-ále nuástre diġouaöe//si of^u
 s-a dus tġġánu s-a-nöepú sã dea imediát in f ... in la [k] in lã-
 oát coló/portfile o datã a fáouđ intr-o parte/s¹ ... santinelle
 5 unġurej¹ di coló tranje i/s¹ l-a uomorit//

s-atúnca a declarat imediát/colonélu cantacuzin: "mobilizã-
 re/rãzbói bãiet¹/inã¹inte/úra !"/a porbotit soldãti/s¹ s-a pus
 in [ε] trãgãtor¹/s¹ ... am mers/am-nã¹intãt atúnô pînã la ... ves-
 tem¹ //s-acoló la vesteu a [ε] ven s-armãta unġureãsoã/s¹ ... am
 10 mers pîn-apruãpe de sibiu/s¹ apruãpe dã sibiu/a vent nẽm¹ti//s¹
 dup-ãea a fost um mãöel mãre/rãzbói s¹/ne-ã retrãs/s¹ ... pînã-n
 [k] am merz la mãrãsest¹//merġeãm/ne mãi puneãm rezistentã/mã
 merġeãm/mãi puneãm rezistentã//

oatãná pe dumi¹tru [73 de ani]

15

oîn m-a rãnit

pã oîmpu de luptã la mãrãsest¹/oîn m-a rãnit/an oãzú jos//
 dup-ãis/oîn a murġi niãl a-nsãrat/m-am soulãt/si am [k] m-am ã [ε]
 bandejãt la piöör/o-aveãm fiecãre ... ã tratãmentu de pansãre in f
 ġeãntã/fi sac/si ... cîn a-ntuneoát/veneã nẽm¹ti/s¹ da ou p¹iööru/
 20 oã herã puod/p¹od dã mort¹/si dîn ai rominii si de-ai lor/oã dacã
 herã atac ... //si ... oãre [r] oãre sã soulã/il lua/oãre sã
 m¹isçã/oãre nu/fi lãsã//si io n-am m¹isçã dã loc d-aooló//zi⁶ mãi
 bine sã mort¹ a¹iã dãoi sã mã ia prizioner¹ fi lãgãr//

dimineãta așã pã la șapte pã la uopt a-nöepút iarã/ ... atã-
 25 ou//si a vent ai nõsti iar si i-a respins/s-a rãmãs//oîn a vent ...
 trupele nuãste¹/kar a ven oomãdãntu de compãniãe/

"bãi" öe/"te-an da dispãrút pã tine de-asãrã"/öe "an ore-
 zú cã te-a lua prizioner¹"//

"uite-a¹iö-an stat"//

30 "feriöe de tine"//a trinãs imediã/m-a lua pã pat ... sani-

¹ Localitate in Transilvania.

tari/și m-a dus la mașină/și m-a dus la baou/lă spital//an stat
 acolo vo șaptesprezede zile ... în spital/și dup-ăea/m-a vărsă la
 al regimant ... //regimant i/ăsta ăeră numa d-ăștea din ... i ...
 5 din părtea asta dă la ... mehedint//avea vorbe rele/dă ... regimen-
 tu să desm [k] i lăse drapel/nu ăeră așa ... regimant oa lumea/
 și an sta trei zile ... /și m-an [d] uz la ă locotenent și i-an spus
 "dome locotenent"/șio/"regimantu nostru patrușpatru o
 fi pă front ?"

șioe/"iș dau io respunsu"//și iel m-a interesat ... /
 10 mă-ntrebă oă "ăe vrei să fa ă ?"

"am un frate-acolo/vreau să-i scriu"//și ... oă dacă fu-
 ăeai ... ă din i [r] din i adioă din ... [ε] din rezervă/ș te du-
 ăeai pă front/aveai bravură/dacă fuăeai du pă frun și te duăeai
 înoolo/te-mpușcă//și-am ă ... [k] i-an spus lui/și [ε] locotenent-
 15 tu mi-a spus a doua zi: "măi" ăe/"ie pă front"//

ș-atunoa m-am retras ș-am fugit//oă er am i rezerv-acolo/
 ... i refăăere//mă duă la ... /și vii la regimantu nostru:

"trăăis dome colonel/io sîn outare"/mă cunosteă oă ...
 de atunji de oia an fost i prizoner adioă/și rănit//s-uite m-a
 20 vărsă la șaptesprezede mehedint/și io nu vreau să stau acolo regi-
 mentu ăla"//

"brava măi" i/ăe/"dăoă mi-ar veni totă ca tine oare ...
 a [r] a foz rani ș-a plecă d-eăioa/ă aj da maăaru-afară" ăe/
 de-ăio așa șis//gata/iș spune la un plotoner/"dă-i piine/
 25 dă-i țigară și/să ducă la companie une vrea"//

și m-an [d] uz la companie iară/la compania mea/pă front
 iar//

un an dă zile n-am vișcă din pămint/ ... în tranșeu/ ...
 un an dă zile//

[Același]

șioeă oă ăe o turmă dă uoi

io an văsut ăo dăă/da ăer am micuță/ăeram mai mare dăcăt

fetița asta ¹ /¹her²am cre^t că ... în clasa pătra//și ¹herá iárná/ ...
 și noi avem o liváde-acólo kar undē/n-az vǎzú dumneavuastá/undē-am
 strins io az¹ fínu//și ... a ieși tat-al meu/oa să dea la vite/afa-
 ră//pe ^uo zăpadă/ce /io cre^t oă ¹herá mai mare d-um métru//și cînd
 5 a ieșit afară ne-a strigat: "ia veniz¹ voi¹ afară !"/cîn am ieșit
 afară/ ... ierēá acólo la [k] undē-aveám noi țarcu/da nu să dusă/să/
 știț¹/ou vitele//erēá acólo la țaro/zîcēi că ¹he o túrmă dă uoi¹//pă
 ouvintu miēu//¹herá o túrmă dă ^uci/dòozășicînc/sau și șase e-am numă-
 rá noi de-acasă/oă ... știț¹/ie liváda mai peste vǎle-asa//și i-an
 10 numărá de-acasă//plús care să mai dusese prim pădure//

[Și ce erau ?]

lup¹/ ... lup¹//ș-a zis/úike/biētu tata/dumnezău să-l ierte
 că ... că ²

și/oum v-an spus/cînd i am ieși noi și i-an vǎzút/și ne-am
 15 uita la ¹hei/să jucău/cum să juacă [ɛ] cop^uoi din ága//pînă la juma-
 tea prînzului [ɛ] /pînă atúnca d-ăbiá s-au dus și ¹hei la pădure//

[Si nu v-a fost frică ?]

păi n-erēá/da ¹herá [r] erá dăparte/da//[ɛ] ¹herá mái mul
 d-un kilométru pîn-acólo/da să vedēá/cum ne-am uita în ouast-asa³/
 20 că noi stam mai jos acólo/măi în capu sátului/cînd ¹herám io fată//

iuána ge oatană [60 de ani]

a murit în timpul războiului

unu-a murit în timpul războiului/s-a-mpușoá c-o grenádă/ ...
 ș-a murit//ai săracu dă ¹hei [ɛ] /aveám un frate atît ¹herēá dă fru-
 25 m^uos/și/ ... iel i ¹her²á prícepút așa la toate/tuate le cunoștea//
 și după cē a trecú războiu/că a fost a¹io așa [k] er²á grămez/
 er²am mai micúță io atúnca/nu știu/că ¹herám în olása-nti¹//da ...
¹hel erá mare/ș-aduc²á/[r] aduc²á ou ranița i: bocanc/și fel dă fel
 dă munițe//nu-i oprea nímen¹/nu-i [ɛ] dup-ága apăi a mai re¹esi dă-i
 30 măi strîngēá că/ ... cîne-a adunát și oē-a făcút//și/¹hel umblîn

¹ Fetița subiectului, în vîrstă de 4 ani.

² Înregistrarea a fost întreruptă de venirea unei rude a subiectului.

³ Subiectul arată coasta unui deal care se vede prin fereastră.

pria pădure/a găsit o grenadă/parcă [r] parcă să ui la ea cum creă//
 5 Țo grenadă di așa nu știu cum îi spuneă că ăe//ăara toată dă fier/
 și cu niște pătrățele uite cum ăe pă fața asta de masă//și ... iel
 a vru s-arete la un [r] la un i prieten d-ă-al lui/că cum să dăsfă-
 10 cê//șf cînd a vrut iel să-î arete/cum a făcut/ăga n-a fost i trá-
 sã//s-atuncêa a eosploadat în mîin¹le lui//da/și l-a făcut ... //ăi
 dă mine/Țo mină n-ô aveă/cîn l-a adus/că l-a adus d-acólô dă la pă-
 dure//și ... creări ăerăă pă pernă/in i sania cu boi pa unde l-a
 adus//a ! cê jale-am avút atuncêa ! ... //

[Aceeși]

s-a făcu butoiu praf

toana d-um past¹/acuma nu în mai reamintesc bine-n cê an/
 ... ăi ... am vorbi o-un i [r] c-un cetațean/să-m¹ aducă um butoi
 cu vin/ ... ca să-l am dă past¹//și m¹-a adus/ ... cînd i an tri-
 15 mes i bô¹i/că ăara tãman atuncêa în zi [k] în sărbătorle păstelui/
 trebuăă să fac și io curățenie-n casă/ ... și ... cum or fi făcu/
 cum n-or fi făcut aăic așa/cum a sosit în capu satului ... pă/ [k]
 ie um pig dă cuast-acólô/iei n-a legat butoiu-n cărută/l-a lăsat
 așa dăzlegat//cînd i/uite vă spun pă cuvîntu mieu că am auzi d-ă-
 20 acasă cîn a trăzni butoiu//s-a duz butoiu di cărută/s-a dus în
 [r] în i apă//cê/vro cîn șasă sute dă metri-a mers i p-o cuastă-n
 jos/și cîn a dat acólô-n mijlocu api/s-a făcu butoiu praf//ăeră
 numa vîn din ăla negru/niște vîn de [r] dă zicêi că ... //și/
 cîn vine/aveam o fată tot așa crescută/ie la vilcêa ăga//și ...
 25 cîn vine/io [k] mi s [r] mi s-a făcut semne-așa că s-a-ntimplă cê-
 vă//și:

"lenuțo/undē [r] unde sum bô¹i ?"

icē "vine/mămică" cē/"vine și ăei"//

"fă spune drept/că io nu știu cê s-a-ntimplat ?"//

ia a-ncepú să plîngă/și n-a vru să-n spună//și ... p-ora-a
 venit un cuanăt al mieu care ăerăă cu bôii și m¹-a spus/cum a fă-

cut/ș¹ ... //

[Aceeași]

un lup

ș-odată veneam/noi aveam livez¹ aici-șă la topolog /și veneam/acum/oe/ie vro [ε] pătru an¹/dacă ne pătru an¹//aveam f uamen
5 la fin//ș-io am plecă mai dăvrēme să viu că n-aveam pă nimen¹ aoas
să le fa⁶ mncare//cin am venit aici așa-η oapu satului i/her²ă
niște coban¹ ou H²oile/ș¹ H²oile trecuse drumu așa//și rămăsese vro
șapte H²opt uoi di la vale de drum//ș-io dă frioă oă mă mușcă ci-
10 ni/zic f"să iau un tirș/din f [r] dintr-um piriū d-acolo/ ... să
iau ceva"zic"um băț im mină"/cin ies din piriū/un lup hera mare
intins așa/uite-așa venea după uoi/iel nu venea la mine/după uoi
veneă// [a] strigat cobanu-ăla/a văzu și iel oă a sărit ciini/și a
venit/și s-a dus pă [r] pă cuastă-n sus//da zic²an că nu mai
15 aveam nim¹ig/niô in oab/niô ... și/plecasem d-acolo cam bolnavă/
dă frica lūpu/păi heră fuarte-apruape/uite nu heră niș oa d-is
pînă-n drum/ ... dă mine//ș¹ mi-a sări și rănutateă dū pă mine/și
tuate și ... de-atunc n-am mai văzūt//

[Aceeași]

an fos salva dă doi băieț¹

20 la urba de mureș² am trecut mureșu pă ziua dă H²optispre-
zece seotēvrle ... /dimineață zoru zili//iar pă la ... ora H²opt
... /sau nōc ... /cin am apărūt la creastă sus ... /ne-au descoperit
... /inamioū ... //acolo ... /după ce ne-a descoperit/au începūt
25 ... atacurle ... /să tragă și uni și alți/a-ncepu să tragă și alti-
leria din urmă ... /brândur¹//și-am apărūt sus am ina¹intat pînă

1 Riu în apropierea satului.
2 Localitate în Transilvania.

suz la creastă//la creastă-acoló ... ne-a apărut inamicu-m față//cî
 ne-a apărut inamicu-m față ... /oînd m-am trezît îo/m-am trezît
 rănit//deja ne sculaserăm ... în piouăre//și...m-an trezî rănid
 la piouărele-amindoo.../după ce m-a rănit oîn am văzút că sun^d gá-
 5 ta rănit/m-am aruncat imediat ^{ho} dată m-am culcát/a doua uară...
 m-ã sculát și m-am aruncat îno-o dată/s-an luat o viruagă/î jos//
 și am mers pînă lúnoa múreşului//acoló an foz salvá dá doi bá-
 iet¹... [ε] oare erau ou mine/și atunci îo n-am putú să mai merg//
 și m-a prins únu d-ó parte dá [ε] braț și altu de alts//s-an fugit
 10 în piouăre ou mine/măi mul m-a dus tîriş/aşá cum au putút/...pînă
 la pód unde trecúseră múreşu/pódu de!ierá pá vase cum să spúne//
 ș-acoló pódu...il dăscoperiseră și-l rupséseră//s-an trecú pîn la
 jumătate/băiet¹ au fost amindoi costanțen¹/diŋ costanța/a știút¹
 înótú//și m-au [ε] aruncat imediat în apă ou mine ou tot și ieî/
 15 și-am trecú diŋocolo/și după ó-am trecú diŋocoló/ieî au apúcat
 într-o parte/și îo am foz vorba álúea unde-am putút//ieî ¹erau
 sănátos¹/știî ?//

și d-acoló am mers pînă la lini¹a fierată//la lini¹a rie-
 ratá ¹erá ^{ho} [k] un tub oare să scurgá apa...pá sub lini¹e/s-acoló
 20 am stát iar vro ^{ho}rá pînă oînd au venit alt¹ ^{ho}stas¹ dá m-au...ur-
 oát sus pá oai/pá oărúță//și d-acoló m-a salvát și m-a duz lá abu-
 lánța divizi [ε] divizi în î/ [ε] în tîrnăven¹ mi s páre oá ¹erá
 abulanța divizi¹ dacă nu mă-nsél//

sându ge i^{ho}n [46 de ani]

luasă ũ lup o uae

25 ¹erám áste-vará...doi an¹...//am fost o-ũ ^{ho}ca d-a¹ij¹ di
 sa de-î zícem uaná górgé ș¹/stăteáu acoló-n stîná să fáoẽ și noi
 dá m [k] d-o masă/dá [k] să mîncám ș¹...//stînd acoló.../ierá uóî-
 li măi suz/la strúngă/un le mûlgem/aşá-î zíoe/strúngă...și/stă-
 30 teám acoló să mîncá/să fáoem má^{má}ligă/și s ne^dcem cu ¹ele//
 și-ntre timpu-ásta/...a^{ho}uzim uóîle sper¹îndu-sé táre și oîni lá-

trind//și cîn ișia afară/luasē ũ lup o uae//ș-o luasē acóló-î un
 deal/fm părtea as^{ta}/ș-o luasē jos către un izvór//și noi iute cu ũ
 felinar/cu bitele și după ũel//...și mergi p-acoló la vâle/n-am
 da gură de loc pînă nu ne-am apropi^ă de iel//cîn ne-am apropi^ă
 5 de iel an da gură ș^t/cu cîini/s-a băga și cîini-atunc^ă//și-a scăpat/
 ieră ũo uale neagră/la ũ uom d-ecî de la noi//și an scăpat-o/
 lupu-a loat-o pă di sus de noi/a fugi d-acolea l-ă zgornit//.. an
 scos briçagu i-an tăia gîtu la uae/și lupu-a luat-o pă di sus s-a
 dus ieră la ũoi//și-a mai luat una a băgat-o-ŕ căldărúșe/m par-
 10 tēja aia/m [c] căldărúșe//și noi a luat ualea șea/iel a [k] ũomu a
 luat ualea/și io ũurma lui/zîcă că-i ie frică că ia [k] v^vine u [k]
 lupu și-î ia ualea iar din spinare//...c-au mai pățit uni-așă// [...]

și a luat-o și-an dus-o la stîna/an tăiat-o/ș^t an trimés-o
 la ũom ũsat//și cîn ne-am întors iar acoló-n deal/am văzút óile
 15 speriete/^apă^ă cîn am coborî la vâle dup-șea/nu ierău speriete și/
 "or^t cum a făcú mă ?/ne-a luat álta ?/nu să puâte"/ierău tuate
 sculate sus/lele dormeau tuate-atunc^ă//

și ala ^{zi}ce: "am băga cîini-m părtea alantă/dincolo așa"
 și am văzu că i-an găsi dimineăta numai o căpătîn-așă și
 20 semnele//^o mîncase tuată/nu mai lesese nic oz nij nimic//flămînd//

vîlcu iun [18 ani]

nunta

tomnește lăũutari/după ce-î tomnește logodește/după logór-
 25 nă... [r] după logóră vin [k] vine nunta óilibrează/fáče sara
 fedelój la fată...î face brad cu hirtîle de [k] cú cuale din as-
 tēja dá hirtîle dá brad/cú...f^hire dá mătase-așă/le leagă frumós/
 vine-ŕcoronat//...iară la băiat fáče fedeléșu lui il...bărbieréște/
 după ce-l bărbieréște p la ũora zéce úșpe dup-acéga juacă tot
 tineretu-afară...ieră...dimineăta dá cîșă scuálă pleacă cu
 30 lăũutari prin sat la gînere/la mireasă/la ũora ũob/zéce vine la
 mireasă s-o ia cú nunta.../băga masă la mireasă/dup-acéga să dú-

o₂ dă să cunună/ș^t să du⁶ la gⁱnerē//și băgă seara iar māsă//ș^t
 dacă-₁ măi rămīne preparā¹ie/mai băgă și lun^t sara māsă/ș^t...joi
 să duc iar pă-ntorsur^t/la fată/ș^t...să termină//

[Cum se duo pe întorsuri ?]

5 să dūce părin^ti lui ou r^ude/cu neamur^t/la fată/acasă/
 joi//și dacă s-au dus și di la fată duminică sara cu ban^t/pun și
 di la băiat ban^t/dacă nu sⁱn toz^t gratis//și gata/și rămīn la
 băe^t/oă la ¹el trābă să șād/fet¹le//

conteș ilijca [21 de ani]

10 să face șazător^t

s-adună fete multe la ũ loc/băiet^t/fet [k] mamele la fete/
 lucrează.../măi face...d-ăștea dă să pupă/purec¹elu/curel¹ușa...//

[Cum se face ?]

e/zice un băiat "învirte-te purecē"//
 15 și di colo zice... "nu mai poj dă pintece"//
 "de cⁱn^d și pⁱnă cⁱn^d ?"//
 "dă cⁱn v-aș pupă ¹o pă dumavoastră/și pă dumavoastră"//
 ș-apăi tē duș și puph fet¹le-ālea d^oo//sau curel¹ușa/^uo
 p¹itul^t și oare t^o găsăște-z dă cu [k] dacă n-o găsășt^t iute-z
 20 dă cu ¹a la sp¹ināre//pⁱn-o găsășt^t/is cară cu ¹a [i] //și să pe-
 trec¹ē frumos/pⁱnă la termināre...//

[Aceeși]

în sara de anu nou

25 în sara de anu nou.../să strīng mulz la ũ loc/ascultă la
 aparate/bea/m¹ncă/j^uocă.../s-adună fet¹ē la ũ loc pun u¹l¹ē...//

[Cum ?]

pun [k] adună [ɛ] strākin^t/castru¹ane multe la ũ loc/și bā-

gă s^u e^{le}...piaptăⁿ/og^lindă.../lⁱnă/mă^mă^ligă/bo^ăbe...//și oare ți
le gă^să^ște-acol^o/dacă gă^să^ște og^lindă z^ee că ie să^rac/dacă gă^să^ște
piaptăⁿ zⁱce că ie zⁱmbăt/rⁱjⁱt [i] .../gă^să^ște lⁱnă și mă^mă^ligă
zⁱce că ie bogăt/l^oea bogăt...//^uobi^cee/oa-m bă^trⁱn¹//

5 [Și fetele care vor să știe peste cît timp se mărită ?]
ă^lea să duc pă col^oă/pă lⁱngă gar^d și numă^ră p^ări//ș^f vede
o^e par a gă^sit/zⁱce ca ă^la-l [k] aș^a-l i^a/i^ar dac^ă vrea să vadă cⁱn
să-mmă^rită [ɛ] atⁱrnă b^ete^le//

[Cum ?]

10 le-ar^uncă pă un [k] cⁱte^um prun/^f sus/și dac^ă le-a aruⁿ-
căt pⁱnă nu s-au anⁱnăt/le mai ar^unc-o dată/a d^ona u^are/pⁱnă s-^anⁱ-
nă [i] //și zⁱce că peste-atⁱta timp să-mmă^rită [i] //la atⁱta an¹//
dacă s-anⁱnă dim p^rima dată/dim p^rima dată.../o^e că an^u-ă^la g^ata/
se-mmă^rită [i] //

[Aceeși]

15

673. A R E F U [AIR I, 782]
(jud.Arges)

Culegere: 1967; GG, PL, BM, MV; transcriere: PL

doo fete le am tooma pe linia tulci

20 doo fete le am tooma pe linia tulci¹ /mă^ritătē//
at^un^o i^uo mie^u n^oc s^utē patruzē ș^t șase/ou fu^ametea aea/
m-au d^us și i^eu cu i^ele la cul^es/cu doo fete/zic: am av^ut vreo doi
ban¹/ă lu^a niște por^umb d-ă^la v^eki/"tată/voⁱ rămⁱnez la cul^es/și
i^eu mă uc pⁱn-acasă cu por^umbu"/că n-ă^v am acasă o^e mⁱnoă/o^e i^era
25 ca ac^uma/mă^lă^l dest^ul/pⁱne dest^ulă ?//treb^uă s-alerg^am/să umbl^am
p^e undeva/și...zic "i^eu mă duc pⁱn-acasă/duc por^umbu/voⁱ/...stas

¹ Tulcea.

și culeget"//

am vint acas/ne-am lasat porumbu/ne-an dus inapoi/am cules
porumbu/ofn sa plecam/um baiat zice:

"im las¹ mile pe leana"/o kema lena//

5 "i laj mile pe leana" ice/"vreau s-o iau ieu"//ierau tot
oan deodată lei¹ ...//

"e/pai/bine ma/da oum sa t-o las ieu ca nu-i o vaca"/zic/

"s-o vint/s-o...am si ieu acasa matusa"/aveam...femeia alanta ie-
rea mai seriasa ca asta/bine iera a ei copiii/vorba aluia//zic

10 "am s¹ o femeie acasa am si...daoa voi va placez" zic/"vii dupa
ia acasa"//

a luat adresa/una alta/pa la vreo doc saptamni m-am pomeni
o-a vint acasa dupa ea//a venit acasa-am facut uo logond-acila/una
alta/...i-a luat/o-a fost a mai mioa/i-a lua bainile la a mare/
15 ce sa faz domle/tapaj da a mare/iera pregatite pentru ia/tapaj da
a mare/oa...cinta mereu a mare oa ice:

"cine are noroc are/

pune piatra si rasare//

cine n-are norog n-are/

20 pune si busuioc

si n-a iesit de loc" []

cinta a mare []//

ma-sa a mai imbunat "lasa mama ca-t fac si tije altele"/
aveam noiite mai multe/atunca aveam vo dooza s¹ ceva da uoi/aveam

25 doi boi/aveam vo doou vac¹/..."lasa mama ca-t fac al^{ta}"/im fine am
facu logonda/i-am luat o-am avut/am pleca o-un ginere-al meu si

ne-an dus ou tot acolo/i-am scos hirtile la primari-acolo/una
alta/acu ei acolo nu fag nuntă ca la noi imediat/a facu nunta
tomnai la anu//ce sa...acuma la anu cin [k] ieu ce le-a z¹z/"ma"

30 zic "va dau un porc si voua"/aveam doi porc/zic "va dau si vo^uo um
porc cin it face nuntă sa veni sa-l luati/sa-l aveti si voi la
nunta sa...ou ce sta la masa"//

iei cin a venit/acuma iera uo alta vecina/colea/si baxatu

1 Subiectul își drege glasul.

iei n-a fost atunc¹ in timpul ala/a fost i război/iera leat cu-al
 mieu/cu unu ilie al mieu/s-a fost i razboi/cind a vin băiatu di
 război mă-sa i-a spus/că fetili lucrase pe la iei.../"mă mamă" iõe
 "tu nu iei fată di sad d-aii¹c" iõe "dăcît" iõe "tu iei sora lenei"/
 5 "aşa mamă" iõe/"parcă ieu ştiu sora lenei"/bietu băiat/
 "parcă ieu ştiu sora lenei" iõe//

"lasă mamă" õe/"că facem noi aşa fel d-o vez"/ziçe/"daca-
 plăce mamă/daca nu"/õe/"mie mi-a plăcu că sin gospodare/sin har-
 nice dă muncă" iõe/"iut//uite lina" iõe "d-un an dă zile-aii¹o/nu
 10 să cartă cu ai bătrîn¹/nu să...să ducē ou iel la cîmp"/alea d-acó-
 lo/oa că "dă-l dracu dă bărbat/să ducă dacă-i trebuie să are/să
 ducă dacă-i trebuie să prajască"/iele nu/pune mina pe oai/~~chă-
 fugē/la cîmp/gospodărie//cum iera atunc¹/võrba aluia/acuma sint in
 colectiv//si/c-a făcut iei cind a venit ?/a venit am tăia porcu/
 15 una alta/iera cu...miliunãele alea/adioã nu tãmnai miliunãe/iera
 mai jos cēvã//~~

iata: "tãtioule"/iõe/"ne dai"/iõe/"şi pã costanța pã sõi-
 mea"/iõe/"sã ne-ajute şi nõc pã drum"/iei ou plan/ca să ducã
 s-o vazã ala/"ne-o dai şi nõc"/iõe/"sã ne-ajute la nuntã"/iõe/
 20 "şi nõc pã drum"/iõe "oã nu putem"//

mã-sa: "ei ! aşã orez tu"/iõe/"vrei să mi-o luay şi p-õu
 p-acolo"/iõe/"hs ?" iõe// "nũ să puãte !" iõe/"nũ să puãte/nu să
 puãte !"//

"hai/fã/lasã-i im pãce"/le-en da vo trei sũte dã mi dã
 25 lei/s-am minã şi băiatu cu iei/"ducēti-vã/tatã/toț/petrēcēț una
 alta/acolo nuntã/una alta"/s-au dus iei/au fãou nuntã/acolo/au
 petrecūt/acuma bãeãtu-ãla i-a plãcūt pã fatã/fata võrba aluia fã-
 cõtã bine/i-a plãcūt pã fatã//

cã s-o lãse/bãiatului/i-a ziz bãiatului:"mã ilie/uite/
 30 lãs-o" iõe "cã/uite/vreay s-o iay ieu"/cã nu ştiu õe/

"cum s-o laz mã"/õe "cîn m-oi ducē-acaz mãmica" iõe/"tati-
 cu hai ca taticu"/iõe "oã iel ie mai bun" iõe/"da mamica" iõe "mã
 ...mã ia ou prãjina"/iõe "cum sã ț-o lãs ?/nũ să puãte"//

sãra iei ar rhi vru oa s-o fure/cum ie la iei obiçeu/da bãeã-

tu dăștept/oîn a ieșit o țir p-afară/il vede la colțu casei p-âla/
fi vede fulăru alb/stî la colțu casei ca nu cușva o ieși fata s-o
apuce s-o [r] s-o ia//

5 "gata/haldeam/tu trec cōlo-m pat/nu mișt¹ pînă diminiată
nu te scol¹ d-aci"/și iel la margine/băeātu//nu mai/fata ce ieră
să facă/ieră mai mică ca iel [!] a ascultat/diminiăța a adunăt/
oă iei sint/[...] //i-a adus aciia la ocalac¹ //a vint toț/a ve-
nit după băeāt⁴:

10 "măi ilie bă/pă uite bă/pă uite bă/una -o mai duc tu
acolo mă/i harefu² âla mă/sup muntele-âla mă"/zițe//lăs-o mă aci
mă/hai mă/hai mă pă la noi mă"/zițe/"să vez și tu c-avem cu c-o
țineă/mă/hai și...avem porumb/avem grîu/avem de toate"//

băeātu i-a spus:

"is plăce ?/rămîi ?"/

15 ce "rămîi"/

"atunō treaba ta dacă tu/...mie să nū spuî pă urmă"/ițe/"
"că c-o fi o-o păți"//

20 n-a mai avu ce face băeātu/s-a puz la băuutură/la petrô-
șar¹ [!] /lor le-a da drumu/s-au dus pîn sat/s-au plimbăt/la vo
trei săptămîni¹ p-urmă a ven băeātu-acasă sîngur/ă !/mă-sa...să-l
omșare acuma/

"lăsă-l fă"/zîo/"păi ce vrei tu" zîc "să ia p-amăritu-âla"/
o cereă unu d-ij dî sat/încă âltu/"să ia p-amăritu-âla"/zîc/"um
bețiv ș-um prăpădit și p-ăllant" zîc "tot așa un amărit"zîc "lăsă
fă" zîo "oă iei au âltă viață" zîc "acolo" zîc/"au la cîmp/au un-
25 de munci/de oē ne-am duz noi acolo"/zîo/"ne-an dus că n-am avu cu
ce trăi/d-âla ne-an dus/da iei dacă au cu ce/is fac gospodării¹o"//
am demolit-o//la vo două săptămîni¹ a vint p-acasă amîndoi//bițotu
băeāt întrebă:

30 "ră"/ițe/"ie rău tăt-to ?" ițe/i-eră frică că ca că-l bat [1]
e ! "ie rău tăt-to ?"

¹ Cogealao, localitate în județul Tulcea.

² Arefu, localitatea de origine a subiectului.

"nū ! tātīcu ȳ foarte bun/māmīca-ȳ mai uricōāsă"/zīce/...
"cī ȳ tātīcu ecasă" ȳce "nu...nu mișcā nij māmīca"/ȳce//

a vīnit/a vīnit fa bātătură acolo zē:

"ē/ne poftīȳ ȳn casă ?"/

5 "apă de cē să nu vă poftīm ?" zīc//

avem o...am făcūt vōrba āluȳa/ș-āleȳa/cē ȳera să-ȳ făc/nāȳ-
ne/o perēke de juncān¹/n-a putū să-ȳ ducā/vro cīnc oȳ/ȳ-am vīndūt
ȳcā și ȳ-an dūz bānȳ/ȳ-an dūz vreo...ȳob mīlīoane cum ȳerā atūnc/
cā nu ȳ-a putud dūce pā tren/ȳerē keltuȳală//și ūȳe sīnt acū
10 dā cīn s-a făcū cōlectīvō/āla mai...d-a lūat-o mai pā ūrmā/de cīn
s-a-nēcēpūt cōlectīvū ȳ brigādīer dā cīmp//āstālānt ȳ la...cu
vro doȳ an¹ mai ȳ ūrmā/a-nvātāt șcōalā/ȳe to brigādīer/to de
cīmp/o dūc bīne/āȳ gospodārīȳ bīne/āȳ...//

dā cē mȳ-a fos tōtu c-a murī bīatā mātū [k] femēȳa
15 d-ȳntȳȳ/n-an apucā s-o duc și pā ȳa o datā să vāzā și ȳa ūnde șed
și cum trāȳesc//astālānt-a mers [l] de vro dōȳā kōr¹//

trāȳēz bīne/āȳ de tōate/āȳ gospodārīȳ frumōasā/āȳ... //

bānicā a ȳȳȳn [67 de anȳ]

[Originea satului]

20 sātū-āsta-ȳ mai vek oa bucurești//

[Dar ce se spune despre el ?]

ȳ ȳel a fost atūncā-nāȳȳte șapte moș¹/atȳta a fost ȳn
ȳāref/āȳȳca/șapte fāmīȳȳ/și cīnd a fos vlad țepeș/d-a fuȳȳd dā
la [k] dē tūrĳ/dā ș-a făcūt cētāȳȳ āsta¹ āȳȳca și n-a putūt
25 trāȳ nīc ȳn cētāȳ/a venī la āșȳȳa șapte moș¹ și zīce:

"dumneāvōastā să mā dūcēȳ/sā mā trēcēȳ ȳ ardeāl"//

ȳeȳ āȳ potcovīt cāȳ cu potcovē^{le} napōȳ/ca să fīe ūrmā/
ȳ lōȳ de dūsā/vīntā/...sā nu le mai pōatā lūa/și ȳ-a scos pīnā s-a
vāzū trānsīlvānīȳ/ācōlo:

30 "Cē vrez dumņāvōāstrā ?" cā a āvūt āȳȳur/a āvū desāȳ cu

¹ Este vorba de cetatea lui Vlad Ţepeș din apropierea satului Arefu, ale cărei ruine se mai văd și astăzi.

5 ăur/"ce vrez dumneavoaastă/băn¹/ăur/sau să vă dau moșia asta"/
 c-avea moșia asta p-aiic²//căpăținen¹ /notar cu sălătrucu² și apa
 argeșului/pînă la trăsilvania/iera moșie care iera stăpînită dă
 iel/"ce vreț"/zițe/"să vă dau ban¹ sau moșia ?"/uameni c-a zîz/
 5 "bani ie ca bani/ mai bine dă-ne moșia asta"//

a scos o oală dă căpriură/piole dă căpriură că n-avea
 pă ôe sorie și-a sta ș¹ le-a scris//să aivă dă moștenire din neam
 dă neamu lor//

10 și s-au dăspărțit și iel a trecut dincolo/a avu doamna prea
 frumoasă și pentru aea a foz cam mai mult izgonit/ș-a-mpuscăd doam-
 na/că d-aea zițe acolo valea doamni/spînzură către ardeal/a-mpuș-
 oăt-o și iel s-a dus...în trăsilvania și uameni au venit înapoi//

15 c-au făcut uameni pă urmă ?/s-au îmulțit//s-au dus úni pîn
 mulieșt³ /s-a dus úni pîn cîucăneșt⁴ /s-a dús úni pă topolog s-au
 dús...//

20 ăi d-aiic c-a zis/"voi v-az dus/nu mai aveț drept"/s-a pus
 cu pari pē iel/ăștia...c-a făcut ?/a vîndút la únu banu filipescu/
 a vîndút dreptu lor//banu filipescu a venit să puie hotar/pă mar-
 jinea satului/nîzdecum númai dreptu lor/a venit aiic așa a fost o
 20 cásă veke/ou pietre de-alea marili in cārute/scria pă iele/aref/
 banu filipescu/pă partea ailantă/acîia i-a intîmpinat uameni-ntr-o
 sărbătoare la circumă/oameni cam beț/nu șcē/i-a bătút p-ăia vine
 halga/le-a dat pietrele din cārută jos/cum ieră atunc/cu măcuca//
 ei !/daca banu filipescu-a văz că n-o să facă treabă/i-a vîndút-o/
 25 ...lu vāru-so/sau cum o hi zis/iorgu/apăi s-a judecāt ou/iorgu ou
 comuna pînă s-au săturāt//

30 cum ieră atunc pol¹ d-ăur/venea la mine/dacă dam un pol
 d-ăur mă treoa că av. și drept/dumneată dacă nu deai/te tăia//și
 să ducea/și s-a judecāt cu iei pînă cîn s-a...rămas pă valea reș/
 o vale-aiica sus/i¹ zicā valea reș/s-a-mpăocat d-a rămas hotar vá-

1 Căpățineni, comună vecină înspre est.

2 Sălătrucu, comună vecină înspre vest.

3 Localitate învecinată.

4 Localitate învecinată.

lea rea/și d-aci-rolo a rămas ai lui iorgu munți cu pădur¹/cu totu//

iorgu ala pă urmă a băgat o societate/a venit unu leser/ala a făcu liniia/aici așa pă rău a făcut un tunel/că ala a vru să-l
 5 făcă pe partea de către noi/că pe partea de către noi/nu mai făcă tunelu//il costă ban¹ grei tunelu-atunca/că să făcă numai dă... italiien¹/nu ierșă ca acuma în patru lun¹ dă zile a găurid jgabu ș-a trecut p¹ iel//să lucră greu/cu ranga cu cocănu/a lucrat aproape-a costat.../n-a costat liniia dă la argș¹ pîn-acîia cît a costat tunelu//nu l-a lăsat oameni o-a zis că dacă bagă liniia pă la
 10 noi ne ia și pădurea noastră... //

[Același]

[Amintiri din primul război mondial]

ei !/războiul a venit aici peste noi/cum îi zicem noi/măgurea² //leu ierșam dă vro șaisprizece an¹//ne-a scoz din sat/că
 15 să făcem tranșele/zic armata noastră//am isit pîn-acî sup pădure/acî su pădure n-am mai putut ieși a venit/a ieși nemți...unguri ș-s-au pus cu mitralierile p-ai noști/trăge-i...și dă-i/a-ncepūt a veni armată d-a noastră care cu oapă spart/care cu picșoarele
 20 rûpte/...care-n toate kipurle//iera tînur¹ ș-aij la noi așezate dăstule/da/trăgă ș-ai noști da dăgaba//și am foz nevoiit să ne retrăgem//ne-am dus o dată/noi ne-am răfușiât aici înt-o comună jos/lă albēst¹/an sta vro dōo săptămîn¹ am venit acasă//dūpă c-am venit acasă/i...mai dusăș-napoi pă nemț/dūpă c-am venit acasă
 25 iar ne-a luuat/iar ne-a luuat la refușiât/ne-an dus tōmna¹ la vâlcēle³/aproape dă merișan¹/an stat acolo iară/cîteva săptămîn¹ pînă cînd a trecu nemți//leu ierșam dă vo șaișpe an¹/a spus că să plecăm tot/să ne retrăgem/a-am dus pînă la titu/cu-ncă c-un [c] ve-

¹ Curtea-de-Argș.
² Numele unui deal.
³ Numele unui sat.

cîn a mîeu/la titu acólo-ntr-o sa [k] noapte/iera un frig/că ie-
 reá-n póstu orăcúnulu/iera un ger/dă zicéi máma doámne/am făcut
 un foc acólo/ne-am culcă pá lîngă foc/mai aveám o cămășă-n trăistă
 și mai aveám o peréke de pantalón¹ cum să purtá atúnca nu le preá
 5 purtá în négru/să purtá númai î alb atúnc/ôorez le zicám noi//și
 ne-aj culoát pá lîngă un foc//nuapteá cum ô^hi făcu ne-a ars că-
 máșa pá la spáte/p-ai¹c¹ așa a luá foc/adormit//

dimineața ce m-aj gîndit ieu/"da unde să mai mă duc ieu/măi
 oámen¹ bun¹ ? ieu nu mă mai duc" zic/"ieu mă-ntorc acásă"/zic/"da
 10 ce-o să-m¹ făcă și nentfi"/zic/"o să mă púie la lucrú să lucréz/
 mîrcare-o să-n deá/c-o să-m¹ făcă/ieu d-ai¹c¹ înccólo nu mai merg/
 cămășa ásta am ars-o/mai am úna-n trăistă/de-aci-ncólo ce mai
 fac ?"/m-am gîndit ieu síngúr//

i-á spuz la băeátu ála oare iera cu mine:
 15 "bă"/zic/"ieu nu mai merg"/
 "păi/o-o fi o-o păfi/că nu știu ce/că să mai mérégem".../
 "nú/ió nu mai merg"//

m-am întors îndărăt/a mers și iel î urma mea/mergá așa/la
 zéce dóvoj de métri î urma mea/că să vie/că să nu vie/mergîn.../
 20 mergá puhó/lúmea/m-am întilnit și ou tát-al mîeu acólo/
 "hai mă" ióe/"hai la vále" íce/iel iera bătrín mai de [ε] ca
 î răzbói/"hai mă/hai la vále"//

"nú mai merg ieu/doámne păzăște/nú m-or tăia" zic//m-am ín-
 tórs îndărapt pîn la armata noástă/asa zic/"ce/ce să-m¹ făcă"/zic/
 25 "e/úm băitándru"//mergîn am mai da dá áltu băeát dí sat d-íca/
 "bă"/zic/"ieu nu mai mérég"

"bă"/ce "nu mai mer níó ieu/hai că merg și ieu îndără"/ne-am
 índoldășit amíndói//și mai mergá ș-állant va să zică un fráte la
 feméia oare-á luúat-o ieu/a fost/mai mergá și ála da mai íncót așa/
 30 mai agále//mérégem/mérégem/véde p-o címpíe o hírbóliie dá cai//

"bă"/ióe.../"ieu am pe fráte-mú la cai aiíca/hai să vedem
 nu cuvá ie și iel la hírbóliia de cai ?" íce/iera úamen¹ care
conducá cai/să-í dúcá după armată//ám mers acólo pá címp/s-a-ntím-

¹ Subiectul indică, prin gesturi, locul unde i s-a aprins cămășa.

plă că kar a fost frate-su/nu l-a mai lăsat p-ăla...frati-so:

"hai cu mine"/îce/"hai la vâle că-z dau un cal"/mî-a zis și
 mie că-z dau "fîi-t-ar căii drăcu" zic[] "cu grēben¹li iisfte"/
 zic "une mă uc io călăre/o să mînc di cal ?"/mă-a venit așa/ni//leu
 5 nū m-am întors cu-ăla ș-am venit îndărăt//am venit pînă-ntr-o comū-
 nă/intr-o comūn-aco¹ă iisise doi pop¹/lumea/să vedea un cîmpuleț
 și p-o vâle ieră sat/iisără toz la șosea¹ua mare să uită la armată
 cum trecă//

mai stăm ôe mai stăm auzim: vyiu ! o gulea de la nemț/
 10 b^hum !/vyiu !/alta brru !/o luă pōpi nūmandăcît/i-asa² le făcă
 bărbile/și fug¹ !//a luat-o și noi//amindōi doi băițandri//
 ăla îce "hai la pōpa-m bec" ce/ăla ce "hai la pōpa-m bec"/
 "hai mă și noi" zic/"tō la pōpa-m bec/să scăpăm și noi" zic/
 ne-an duz/ne-an grămădit toz la pōpa-m bec acolo pă lîngă
 15 pūtînli dă varză/pă după pūtînle cu varză/a luat pōpi amindōi
 dōo cārț/ș-a-ncepūt "potolește doamne/furtuna"/dă-i/citire ie
 pōpi acolo una alta//s-a domolit//i duoa p-ai noști oa pă gunōi//
 ne pomenim numaidecît cu nemț /ișiră pōpi numadecît cu batiste
 albe/i mîn-acolo/ișiră cu cită-o...sîta dă nūc/le dēte la nemț acō-
 20 lo/

"cătănă/catana"/cătă după armată// "catană"/dă noi nu s-agăță
 nimen¹/niște copii//ce să mai...an zis că ne găzduie și pă noi pō-
 pa acolo/vorba ălūia c-avea dăstule șandramale/cē...a zis că n-are
 unde/pōpa/nu ne-a găzduit/am plecă cu biētu hăla p-o uliță i suz
 25 la dgal/"hai mă" zic "vedem și noi unde">//întreabă cōlea/nū/întreabă
 cōlea/nū//

un bied dă om mai sărma că vez ômu sārăo întodăuuna iel ie
 mai/...cum să zic/ie măi milos/să raou aveă vro pătru ôinc copii/
 zice "haldéz la mine"/îce/"de"/îce "la mine...o hî mai mizere mai
 30 nu știu"...//

"noi n-avom dă mizere"/zic/"pă sal-aolea să f^hi s^f noi să
 nu fîim acără" zic//

1 Subiectul imită zgomotul produs de explozia ghiulelelor, făcînd
 în același timp gesturi largi pentru a sugera explozia.

2 Gest pentru a arăta cum le fluturau bărbile.

ne-an duz la ala/bietu om sǎracu a pus femeia/ne-a făcut o
 țirǎ mǎmǎliguță zice/"n-or ni avind"/noi aveam niște brinzǎ la noi
 d-aea dǎ burduf/le-am da și la copii/a făcu copii cite-um bulz/aco-
 lea/una alta/dimineța bietu om a sculat femeia iar dǎ dimineța
 5 ne-a făcu mǎmǎliguță/am mîncat/am lua la noi cite-o țirǎ/s-am luat-o
 iarǎ pǎ sosea//haida/haida/haida/trecǎ nemț/droaie/droaie/hó ! ió !
 hó ! ió ! meru//la un cot dǎ sosea/la un dǎrǎb dǎ sosea/vodem
 doi nemț venind//trecǎm noi șanțu-rcǎ/trecǎ și lei oa sǎ vie-n
 fața noastă/trecǎm noi așǎ/trecǎ și lei im fața.../pinǎ ne-am apro-
 10 pieat//ne-am apropiat ió ! sǎ stǎm/ne-a cu [k] școtoși de banț//
 ne-a soțoșid dǎ banț//acuma io aveam...aveam kimirașe noi/atunca/
 ǎla care șerșǎ cu mině/tovarășu ǎllant șel a avu banț și i-a avut
 bǎgǎt híc' /șeu i-am avu pǎ la spǎte/iii sǎ uitǎ meru sǎ vǎzǎ-i
 vede cinevǎ/și pǎ lei/i-a lua bani numadecit aș ǎluia/io i-ǎ spus
 15 oǎ...n-am/n-am/la mine nu iě//mǎ...dǎsfǎcu kimiru cǎlo nu hě/n-am//
 ne-a lǎsǎt/cǎ le șerǎ fricǎ șt lor cǎ-i mai vede cinevǎ//

ș-am vin la deal/am venit p-ormǎ pinǎ-n dre [k] dǎ sus dǎ pi-
 tēșt/dǎ suz dǎ pitēj ne-a apuoa nuapteǎ iar/dǎm d-um biet dǎ unkaș
 cu dǎo vac/le ținea pǎ lîngǎ liniia fheratǎ/le pǎștea așǎ acoleǎ...//

20 "mǎi unkuile" zic "uite/am dormi și noi undevǎ" zic "cǎ ne-a
 apuoa nuapteǎ" iș spusǎrǎm "uite ǎsta/uite ǎsta"/.

"uite" ice "vǎ dūcez la casa ǎla cǎlo" zice "și vez cǎ-i o
 mǎtușe"/ice/"sǎ-i spuș sǎ vǎ facǎ mamaligǎ sǎ mîncat" ice "cǎ cine
 știe ș-ale ei pǎ unde mîncǎ"/avș și ęa/avusǎș și iel dǎo fete
 25 și plecǎsǎrǎ și ielē sǎ...retrǎgǎ//

ne-an dus acǎlo//ē/acuma noi/pǎicǎ șerǎ.../cîn ne-an dus iș
 cas/sǎ-i spunem mǎtuși sǎ ne facǎ mîncare/vorba ǎluia/matușǎ șerǎ
 cam uricǎșǎ//vine unkașu/dupǎ cǎ sǎturǎ vacile/și sǎ-șșerșǎz-o
 țirǎ vine și:

30 "aș făcu mǎ/mîncare cǎvǎ la bǎiești ǎștia ?"/

"ei ! le-am făcu mîncare"/șe/"em stad dǎ mîncare"/ice/

"pǎ/pune și fǎ mîncare/cine știe ș-ale tǎle cînd/pǎ unde mǎ-
 nîncǎ" ice//cine le dǎ mîncare"/ice//^a puz mina unkașu rǎșșe-a...

! Subiectul aratǎ, cu mina dreaptǎ, locul la brie unde tovarășul
 sǎu de drum iș ținea banii.

făcu mîncare-am mîncat/ne-am culcad/dē !/noi am dormit/osteniz după drum/ca să vii/vorba ălúia pă drum...//după ce...ne-am culcat am hí dormit cē-ō hí dormit/vine uŋkașu:

5 "bă băiez mă"/íce/"mă băiet" ce "ia sculați-vă tată" ce "mi-
ajutat să tai" ce "c-am um porg mare"/íce "mi-l ia nemți"/íce/"hai
să-l tăiem"/íce/"mai bine să-l mînc ieu"/íce/ierá pá postu crăcunú-
lui//ne ducám.../ierám gerlan¹ iereám/da iereám țápen¹/vorba ălúia/
pusărám mína pá...porg mare/uŋkașu cu baíneta/i-a băgat-o/i-a băga-
t-o și la hínimă n-a zis porcu niô/...nimic//nemți trecáu pá drum
10 meréu și nu ierá dăpartę-așá țare [1] a puz mína uŋkașu și "hēi !"
zíce-"acuma culcați-vă"/zíce/"că mi-l regulez ieu" íce "núma atíta
mí-a trebuit ca să-l...să-l văz tăgát//l-a regulat uŋkașu/úna ál-
ta/am mai dormi noi/nuáptęa mare dá țáamnă/vorba ălúia//dimineáța
ne scóalá uŋkașu "hai ! hai ! dá mîncat"/íce/...¹ cărcase uŋkaș-o
15 tigáie grozává dá cárne-acoló [1] cu ficat cu úna álta/"hai mătúșá
și"/

"hăi ! mînc ieu cu dúlce/nu mînc"/

"mîncă căpă"/íce/"ce" íce..."ce-n trebuie mie"/íce/"mîncă
cápă" [1]//

20 am mîncat/cu biétu uŋkáj/ne-a tăiat uŋkașu cíte-o fălie tá-
până dá măligă/ne-a da la noi cárne/ș-am plecá/e !... [1] ș-am ve-
nit la vălcele iără/cín am veni la vălcele plecásără famil¹le/a
mea/a lui rămăsese că-i murisă o sóră/ș¹ cu întimplárea cu moar-
țea/măi nu știu ce/...au mai întirziát//ș¹ ieu am venit/pă urm-am
25 vint...sîngur la deal/am venit...//

d-éșteá/úite/petrec așa...//

[Același]

674. N U C Ș O A R A [ALR II, 784]
(jud. Argeș)

Culegere: 1967; PL, BM, MV; transcriere: MV

la mișare

5 ȕerám în pojárna¹ /la mișare//^{1e} rám răcutat...atúnca/ȕerám...
tínár//au venit [ursul] /și ȕerám sîngur/tovărășu ȕerá acasă/dă-
vǎle//au veni și...io...durmiám p-o piátrǎ/sus/așá//ȕerám la mi-
șare-atúnca//a^u venit/și io...nu l-ǎ lǎsǎ dráculuǐ ? s-a [ε] s-a
azvirlit î uoi/cu ciini grǎmǎdǎ/ȕerá lúnǎ/frumós/și l-ǎ vǎst/l-am
10 ...luat...uáǎa/[k] a luat un bǎtǎl/um berbécǎe/s s-a dus cît colǎá
dîn grúapǎ/a vǎzú cǎ...cîini nu puneá gúra pǎ ȕel/cǎ sîng cîin^t
dǎ pune gúra/da aǐ...aǐ noșt^t d-atúnca/ǎǎa nú puneá/da...sǎ dǎ la
ȕel/da...//s-a pus pǎ ȕel sǎ-l mǎnínce-apruápe ca...ca-n drum ic//
io nu-l laz dráculuǐ ?...am luat...un bolovǎn dǎ jos/cǎ ȕerá lúnǎ/
15 frumós/ș^t m-an dǎ dasúpra ș-am zvirlí/l-am lov^ví pesémne//a az-
virlit...bǎtǎlu/ǎǎa dǎ-l luásǎ/hóitu ǎǎa/l-a lǎsǎ ș^t...a venit
índǎrǎt î uoi//ș^t mi le-a lua d^t la úrmǎ//le-a lua d^t la úrmǎ/
nu mai prindeá//le-a dus...pǎ cǎlo pǎ pojárna/p-o cǎldǎrúșe d-ǎ-
leǎ/pîn le-a bǎgát în jip//[r] pîn le-a bǎgát în jip //și cîn
20 le-a bǎgát acoló.../a priș ȕar o uáe//s-a [k] n-ǎm mai [k] l-an
lǎsǎ drácu/nu m-am mai...n-am mai zǐ² nimic//și le-am lua p-ale-
lǎnte-ndǎrǎ^t și...ǎ scǎpǎ dǎ ȕel//

sima ȕon d^hon
òbzeșǎsǎ dǎ an^t//

25

[Date biografice]

sîn nǎscútǎ-n secátúr^t /tot în comúna nucșuára/și-am ve-

1 Nume topic: munte dîn sudul masivului Fǎgǎraș.
2 Sat al comunei Nucșoara; acum se numește Gruiu.

nit aici cînd eram dă pătruză și...cînză dă an¹ am vînit aici//
 că dacă io-m rămas...mămă la...toț frați mnei/mama a murit/s-am
 rămas eu//și am vă [k] trebuia să-grijez dă toț/pînă cîn [k] oă-
 re s-au căsători/căre-au murit/și...rămăsese cu tătă numa//a mu-
 5 ri și tătă/și io am rămas sîngur-acoló/ling-o pădure//și...ă foz
 nevoită să pleg d-acoló/că...cum ieră să mai trăiesc io a-cóló
 sîngură ?/n-aveam cum//că ieră dăparte dă lēmne/dăparte dă apă/
 dăparte dă toț...ai miei/dă fraz/dă...//și m-am retrás aici/
 lingă...frate-miu asta//și mi-ă făcut o țir dă căsūt-aci/o țir dă
 10 bordeiaș așa cum s-a putut/și...am stat aci//

floarea i belu
 dă șaptezeshi^uopt [de ani]

hopsă

făceam așa/ne adunam sara/in [ε] în sâr¹ dă lucr-/i zică șe-
 15 zătuare//și torceam acoló tuate//mai făceam ș-aiminter¹/fi zică
 hopsă/ne băgam așa cîte șapte ob zéce înse//astă sar torcea la
 mine/mîne sar torcea la alta/poimîne sar la alta...//
 [Și vă dădea și de mîncare gazda ?]
 nu//nu//băga buabe...dă porumb să hărbă/’e/și mîncam d-ălea
 20 [!] //la fiieșcare: astă sară dăcă ieră la mine făceam ieu/mîne
 sar dăcă ieră la alta făcă alta/poimîne sar...la fel...//
 [Și se spuneau povești ?]
 ă ! păi trebuia să țurcēm/să făcēm jurubița...//mai stam
 dup-ăia...dă...taiină/dă [!] ...planur¹//

[Aceeași]

uoille

acuma a ieșit toate-acia la...izlaz mai suz dă...dă sat/
 și acuma/pă data dă cînô/acuma...s-apropie plecarea/cînd o fi
 un timp mai bun/stringem tuate uoille-ai¹c în comună/alégem d-o

parte...ale cu miei/ale ca^{re} le mûlgem dă altă parte/și sterpele
 dă altă parte//Cobani sint aranjat...uni mer la sterpe/altî mer
 la mînzăr¹/oă le [k] așa le spûnem noi/altî la miei...//pă urmă
 plecăm cu ieie p-ai² la deal/pă plai//unde ne ducem noi acolo-î
 5 mai dăparte/nu sosim î din prima zi//și...mai dormim pă plai/le
 mûlgem noi acolo mai la deal/și...le mûlgem sara/și pă urmă dimi-
 neața ne luăm iar drumu sus//torna-n sar-alantă sosim acolo/pă
 ter¹en//acolo oîn sosim/le lăsă să mănînce și ieie/să hodinește/
 pă stăuui¹nă/oă...iēste nemînoate du pă drum/Hobosite...//pă urmă
 10 le l¹om și...le mûlgem//mûlgem că...dimineața nu le mai mûlgem niĉ
 oîn plecăm/și...le mûlgem/pă urmă după ce le-am mulz/le dăm la o
 parte p-alea/și băgăm p-alelante/care-a avu miei//și le băgăm în
 tîrlă/și scuatem...mamele mieiilor î dăm afar/și rămîn numa miei-
 strungă//pă urmă î pnumărăm/și-î indreptăm în [k] la deal/ș¹
 15 p-ălelante le băgăm în... [k] plecător¹ le care-a foc dă mul/nu le
 mai/am întăroă miei-atunœa//^dpă ce-î întăroăm/ies/au tabunu lor
 separat/și hōi¹li tulēso...intr-ăltă parte/dă le mûlge//asă/cam...
 asta ar fi//după cē... tulēso/pă urmă pornēste mûlsu/și...făce...
 lăptele/fil înkagă/fil făcē-asa un caș într-o formă rotundă așa/
 20 are-o cutii-asa ca o...orintă-î spûnem noi//și...fil stōrōe bîng-
 acolo/și-l pûne țearc pă urmă pă pat/să fiie curat așa/să nu aibe
 pig dă sārbezălă/unu peste altu/pînă s-adună...un țearc dă cite
 hōb/nōu¹o caș¹/nu mai mul^t //curător¹ le spûnem//no/păi aia...ic
 le spuî așa caș pă...ca să...pōate oă nu-nțelegē dîșși//

25 [Înțelegem noi, spune cum ți-e vorba !]

curător¹/pă¹ așa le spûnem noi acolo/da [!] pōate dūmnea-
 vūastă vā...//asă !//dacă clima iēste mai căldă/pînă la [k] pă la
 zēce zile/să făcē brînză//să dospiește cașu āla/să-ntinde-asa
 lūng lūng să-ntinde/și îe dospit atunœa//dacă-î mai frig/două
 30 săptămîn durează//după ce s-a dospit/fil tăiēm bucățele-asa mărūn-
 te/ș-avēm o mașină d-alea/oa mașina dă...dă¹ carne la tocāt//dă
 la mașină/

[Cum fi ziceți ?]

1 Un subiect ocazional sugerează forma curători.

mașină dă brînză și spunem noi dă...//și-l dă la mașină/și
 cîrge jos într-u hîrdău dădăsupt//ăre...o blană tăiat-asă la păt/
 la un pat dă stîină/blăni¹li ourate/ș cîrge-n hîrdău/dădăsupt//dúpă
 5 cê-a curs i hîrdău/l l^uom și fi dăm sare/il frămîntăm bine să
 s-amestece dă sare/și-l băgăm la burdúf//avom burdúș dă uăie raș/
 spălăt/cusút/arașjăt/dînna¹inte/pînă să pornească brînza s să fáoă/
 ca să...c-atunca năpădește multă/și n-avem tî s-o...//ș¹ pă urmă-l
 băgă la burdúf/o presăm bine/cuăsem la gură/și...băgăm la rînd/asă/
 10 supt un pat acol^o stîină/să fiie la rîe^ocê/la-ntun¹eric/și șade-acó-
 lo//și așa treptăt/cê să fáce cașu/asă să băgă/pînă toamna/la rävä-
 șit//iără zăru-l fierbem/și fáce hîrdă/urda iără...o adună la hîr-
 dău...mai multă așa/și pă urmă.o frămîntă ș¹ pă ia/ii dă sare/ș-o
 băgă la sac//in...presată bine/și tuamna o...tăie săci și-o-mparte//
 15 h^o...^mparte-n [k] o cîntăre/cîte kilograme s-ajunge/și-mparte pă
 cab dă uăie/și...dă la cetațen¹//

bélu gé ion

pătruzej de an¹ implinez la únsprezêce
 iunie acuma

la räväșit

20 împărtîm tuamna briza/o cîntăr¹este/imparte pă cab dă uăie/
 hîrda/tuot/tulcz dăvāle pă urmă/uó¹ille tót cōpōr/tuāte-ășā//și fá-
 cê o strungă mare aii^oci-șā-m mārēinea izlázului/ou or¹ăc¹/și pă
 urmă fiiecare cetațean cu strungă lui mică/lip¹itā d-ă mare/ou gú-
 25 ra-ntr-a mārē-ășā/la rîn la rînd/multe tîrle/cîte...pătruzec¹/cîn-
 zoc¹...//și băgă un cîr^d dă uoi...dē asēmena/oum ar fi albele
 d-o parte/sau négrile...//și alége/și...is trāge fiiecare uăia lui/
 o prinde și-o băgă la iel in oborelu lui...//pînă...le prinde pă
 tuāte//pă urmă băgă miuārle/pă urmă mie¹i mai la urmă/și mai la
 urmă bērbēci/i-alége ș¹ pă iei//și și-alége fiiecare uó¹ili^{1e} bá-
 30 gā-n...cēgardacu lui//dúpă cê le-a alés/intreabă mandatāru pă toț/
 care ăre lipsă/māi întreabă cōbāni/i-a māi luāt-o úrsu...//care
 le-a luāt úrsu/ăre pētece pēntu iēle//dao-a luāt-o úrsu/i-a gā-

sînt un p¹etec:n²egru/alb/în fine-acol³o/c⁴-a rămaz d⁵ă la h⁶urs/că i⁷ei
 nu m⁸ănîc⁹ă...c¹⁰ărnea d¹¹ăcît o coj¹²este u¹³ăia/rămi¹⁴ne [?] pi¹⁵elea-ntr¹⁶ea-
 g¹⁷ă//o coj¹⁸este ca h¹⁹omu/cu g²⁰arle/și...o d²¹ă alătur²² pi²³elea/n-o m²⁴ănî-
 c²⁵ă//ș-ap²⁶ă ar²⁷ată p²⁸etecu la...a cui i²⁹e/și h³⁰omu...o ș³¹tie cam cum
 5 a fost/și...i³²i v³³ede/h³⁴or o [k] i³⁵i g³⁶ăsăște ur³⁷ăek³⁸le/că...u³⁹o⁴⁰le sînt
 însemn⁴¹ate la ur⁴²ăek//și...d⁴³acă...i⁴⁴e l⁴⁵ipsă/o b⁴⁶ăgă la ad⁴⁷as //d⁴⁸upă c⁴⁹e
 l⁵⁰e-a...al⁵¹és tot/p⁵²ă urmă le-n⁵³um⁵⁴ără mandatar⁵⁵u la fi⁵⁶iecare//c⁵⁷ăre c⁵⁸i-
 te u⁵⁹o⁶⁰ are/și să le pl⁶¹ătească//socot⁶²ăla-i făc⁶³ută/t⁶⁴hot/c-at⁶⁵it c⁶⁶os-
 t⁶⁷ă d⁶⁸ă u⁶⁹ăie/și...o⁷⁰mu d⁷¹upă c⁷²e h⁷³i l⁷⁴e-a-n⁷⁵um⁷⁶ărăt/t⁷⁷hot/le pl⁷⁸ăt⁷⁹este/și
 10 ...pl⁸⁰ăoă cu i⁸¹ele le d⁸²ă dr⁸³umu/ș-aș⁸⁴ă le i⁸⁵a la r⁸⁶în/p⁸⁷i le ter⁸⁸mină
 tu⁸⁹ate//

[Același]

[Amintiri]

ș-a stat șapte an¹...sl²ugă//[...] și d³up-aia/i⁴o dac⁵-ă y⁶ast
 15 c⁷ă n-am/m-an duz la o r⁸ud-a m⁹ea/i¹⁰er¹¹ă r¹²udă cu m¹³in¹⁴e/ș-a sta șapte
 an¹⁵...ac¹⁶olo//n-ăv¹⁷ea copii...//ș-acol¹⁸o...an tr¹⁹ăi²⁰d²¹ bin²²ă//ad²³ică n²⁴u
 b²⁵îine/că de !/ca la str²⁶ăi²⁷n/ș²⁸ ca o²⁹mu c³⁰în n-ăre copii//pu³¹tes să
 v³²ă das s³³ama//n³⁴uma i³⁵eu ș³⁶tiu p³⁷ate c³⁸ît am am³⁹ărît//da/a trec⁴⁰ut//ș⁴¹...
 p⁴²ă urmă...tr⁴³ăg⁴⁴eam n⁴⁵ăde⁴⁶jde că s⁴⁷ă m⁴⁸ă i⁴⁹a um b⁵⁰ăi⁵¹ă d⁵²in br⁵³ăd⁵⁴et⁵⁵ /i⁵⁶ei p⁵⁷ă-
 20 m⁵⁸înt av⁵⁹ea p⁶⁰ărin⁶¹ți m⁶²ie⁶³i/da n-a fost în st⁶⁴are d⁶⁵ă t⁶⁶el/av⁶⁷ea șase po-
 go⁶⁸ane d⁶⁹ă p⁷⁰ămînt...al lor//da d⁷¹acă i⁷²a umbl⁷³ă ai⁷⁴ure⁷⁵ă/p⁷⁶ămîntu-a tre-
 bu⁷⁷i m⁷⁸unc⁷⁹it/il vin⁸⁰de⁸¹ă d-acu⁸²ma/-l vin⁸³de⁸⁴ă pent⁸⁵ru la a⁸⁶nu/la a⁸⁷nu-l vin-
 de⁸⁸ă iar⁸⁹ă.../și n⁹⁰im⁹¹ica//și am stat șapte an⁹² /ma av⁹³eam tre⁹⁴i lun⁹⁵
 să-m⁹⁶pl⁹⁷in⁹⁸es șapte an⁹⁹//și-ntr-o nu¹⁰⁰apte/nu ș¹⁰¹tiu cum m-oi f¹⁰²hi d¹⁰³ăștep-
 25 t¹⁰⁴at i¹⁰⁵o/m-an tr¹⁰⁶ez¹⁰⁷i nu¹⁰⁸ap¹⁰⁹tea/ș-am auz¹¹⁰itu-i vorb¹¹¹ind//a z¹¹²is [k] av¹¹³eam
 h¹¹⁴optisprez¹¹⁵ec¹¹⁶e an¹¹⁷ at¹¹⁸unc¹¹⁹//ș-a z¹²⁰is i i¹²¹a [k] i¹²²el a z¹²³is:

"f¹ă mari²o"//aș³ă-i sp⁴une⁵ă i⁶ei//niș⁷te o⁸amen⁹ c¹⁰ă s¹¹impli i¹²ei
 i¹³er¹⁴ă aș¹⁵ă/nu...cam d¹⁶intr-o bu¹⁷c¹⁸ăt¹⁹ă//z²⁰îce "f²¹ă mari²²o !//c²³e făc²⁴em/m²⁵ă
 30 t²⁶inem no²⁷i f²⁸ata aș²⁹ta ?"//

c¹e... "de m²ă i³u⁴ane/i⁵o ș⁶tiu/ș-am înv⁷ăț⁸ă cu i⁹a..."/u¹⁰te-aș¹¹ă

1 ADAS = Administrația Asigurărilor de Stat.

2 Localitate apropiată.

vă spui/că doar nu-m ieșe din mînte oî trîi treaba asta !//zî-
ce...da iel aveă trei rîndurî dă case/uomu ăsta//

"fă marîo/știî ôe ? ai să-î dăm â...să-î dăm iei casa ăea
din sat aci/docșpe prăjin dă pămînt"//aveă acte pă iel dă la...pă-
5 rîntî lui//și mai trîiă numa mamă-sa// "și s-o treoem ca oopîl al
nóstru/și s-o ținem aci/oa să ne...o să ne-ajutăr cū ia/na" zîce/
"și n'oi"//

da ia cînd a zîs așa/cum sta amîndoi pă spate/lindoriț im
pat/mîie mi să vedeă/că iră [k] să vîdeă dă la fuoc...//zîcî: "dra-
10 cu/iuăne/nu î-o dăm !//nu î-o dăm"//

ș-îo cînd am auzît așa/am mai și plîps/muncîiserăm ieu șapte
anî/măi aveăm trei lunî...// "ia stai/mă/că mă duc îo acasă !" /nu
știām dă hóră/nu știām...//la mine nu să discută duminică/sau nu
știu cê//ăsta nū să...//cêa: "n-ai mînoat azî ?" /niî nu vorbîam/
15 niî nu discutăm nimic/mîncă !//și...pîn la urmă...dîmîneața/cê să
fag/m-an gîndi d'p-ăia/"ia stai mă să mă dug//nu/sîn la lócu mîeu/
n-an copîl/n-am nimica/an termină/mă duo acasă"//în dădusără iei
o vacă...și cînc' uoi//da cînc' uoi/adică ieră din bucăt:una mî-a
dat-o...dă pomănă/unu una/unu alta/care cum murisă//și îo dăcă mă
20 aveăm b'vine cu uameni/inî dideă ș-am adunat//iel mî-a da do'no uoi/
ala unde-an stat/și vacă//și mî-a mai dat...aveăm...avean și îo o
vacă și cînc' uoi//dîmîneața n-ă zîs nimica zîc:"nene și țată"
d'pă ô-ă rănît pîn grăjdurî/ia a făcú mîncăre/îo m-an dus și iou//
și d'pă cê-am mîncat/w-am așeză pă pat/uîte-așe/oum...stau acú//
25 "nene și țată/îo mă duc acasă"//

"dă cê/cum ?"//

"păi d-ăia/că...mica nu-mî îngrijéj de vacă"/că ia dăjă/tót
asă plecătă//aveăm pă biétu tîcu/iél să tîră după iele//cê să făcă
uómu ? stă cu vacă și cu uăia/nu ieră gard ca lúmea/nu ieră...//
30 "iei nu-mî îngrijéște ligiuantîle ca lúmea/și îo nu-m convîne"//

"păi da tu pös să te conduc ? oă ai să morî dă fuăme/n-u să
wăi țîi...zdréantă pă tîne/o să muncéjî numa pă maligă"/o-asă spu-
nău iei [i] /"o să muncéș pă maligă/o să...o să n-ai [k] o să rabz
dă fuăme..."//

zi "nu !//cred o-o pîine o scot/or¹ cum ar fi//dacă-i vr¹a
 să-n dai ceva bine/dacă nu/îo am plecat//nu Ț-ă furat/nu te-am min-
 Ți/n-am curvi^d/nimic !"/i fine/ce să facă ia/mi-a a^dus/ce m^uărtea
 mi-a adus/hăinu^tte/mi-a...nă dăduse/știu oă mi-a da vro n^oc rindule^tte
 5 dă hăine/da simple/nu cum eră...m^oda/ca să...m^ușie și mie drag
 să mă duc// 'e ! ac^ole/ 'e ! ...//și m-an dus//am...m-an dus//să p^ome-
 ne [k] venise și mica dă la m^un^te//să pomeni cu mine că duc...duc
 tranșe ! cu ălea im pat ac^ol^o/și mă-ntorc îndărăt//"^oce ie ?" m^ama//
 și mă duc iară/plec/ăia/pînă să mă ăia/nu m-a mai văz m^oca/fu^g în-
 10 dărăt/că să le car și p-ălelante [i]//și le-an d^us//i-am spus "mică
 an terminat...d-ăi^c în^oo^olo"/și fu^arte bine m-an d^ascur^oat//^am mai
 stad doi an¹ dă zile/...și d^up-ăia m-an dus [k] m-an c^asători cu
 n^omu ăsta/care-l am/și...t^otu¹ n-an d^us o vi^aț^a bună//d^aoă ie¹ în
 didia...c^asa ăia/îo lu^am băi^at timpl^ar dⁱn brăde^d/băi^at...băi^ad
 15 băi^at//ou meserie/și...ave^a și îo/ou ce p^amⁱnt ma ave^a/și ou ce-n
 dede^a ăia...p^oate iară bine și dă ie¹...//așă//[...]

[N-au mai luat pe altcineva ?]

n-ă mai luat//t^otuș¹/ăstă-vară/nu știu ce m^uș-a mișo^a flutu-
 re¹l/"mă lisandre/ia să mă duc îo pă la gr^oș"/fus^esem pă la fin/
 20 ș-ave^a să-n de^a neș^{te} ban¹//[...] și m-an dus//ș-ar¹ g^asⁱt-o be^ată
 pă ea/că s-a cam lu^a dă bău^tură// [ε] s-a cam stric^a [ε] //t^omna să
 jele^a în c^as-ac^ol^o//"^oine drăcu să hⁱie mă/să hⁱie ?"/că iel s-a
 oă stric^a și iel/fem^eie/ce-o hⁱ/in^alⁱnte/[k] iel ie negu^st^or//zic
 "să ști¹ o-a băt^ut-o/ce mai"/mă duc în c^asă peste ea/ea să jele^a-
 25 cas¹//"^oce drăcu-o hⁱ avⁱnd/mă/ăștia ?"/îo vă Ți¹/și pu^ate-av^et¹ ce-
 v^a dă [i] //"^oce-o fi avⁱn/mă ?"/

zi^oce..."^oce să fi¹e"/zi^oce/"mi-a fur^a s^oru-^ame^a nește c^arăm¹iz"
 zi^oce/"f^hir-ar ia... !"/

na j d^up-ăia am ascultă la ea/zic "ia ascultă/mamă//fi-
 30 oărm¹izfle-ale drăculu¹ să f^hie !//n-ăi cop¹il/n-ăi nimic/atⁱta/
 să te-mbrăc/să m^anⁱn^o/ce¹ drăcu-z mai tr^eb¹e ?//o^asă ai/t^hot ai/
 ce-z lips^ește mă ? ce...te jele^j dă c^arăm¹iz ?//păi ie u^amen¹ care
 ...și-a pierd^u zile/și-a pierd^u t^hot o-a mun^oit și...sigur/ce-ă

1 Se adresează anchetatorului.

zis/poate s-a făcut-o cu capu lui/pă urmă să călește/da dăgeaba s-a
 mai căiit/c-a pierdut/a terminat"//aia/n fine ia beată/nedîndu-ș
 sama/s-apucă și-l critică și pă uomu mieu//dă loc/domle-am tras-o
 5 da limbă/atîta mi-a trebuîit//și dă pămînt/pă urm-a spus/că are
 un nephot/și i-l dă aluia tot//

sce "viu cu ala" sce/"și-l bate" sce/"și p-asta al meu/hir-ar"
 adică pă bărbatu-su//iel săracu ieră dus ou vacile/așteptă și iel
 să vie...la doospe/să găsască și iel o mîncare//cînd ia să jleă
 în oasă/și zor n-aveă dă iel// ei/crucite-a drațe !//ce să fac
 10 ca să plec/nu mai puceam scăpă//mă dug la o sora iei:

"tătă ioană/dú-te c-o bate d-o zminteste cînd o veni iel"//
 mă gîndeam//zic "io plec/că io nu mai stau/că mi-e mi-e și frică"/
 oă drăcuia/ [ε] zic: "acú să vie iel coleă/s-auuză/ce/io să sai
 între iei ? nu mă bag"//

15 viu și cu aea/nimic/ce să po să domolest !//a-ncepú și p-al
 mieu să-l făcă că-i un prăpădit/că-i un ticălos...//p-ala i-ă spus
 "bre/așa cum o fhi/asta e/și dă bun/și dă purtare//mie altu ni
 nu m-i-a trebuîi și ni nu-m mai trebuî//o trăii...f asta cît o fti/
 mie al uom nu-m mai trebîe//nu-m mai trebîe/c-ap văzú și cum ie și
 20 cu uom/și fără uom/și draou.../nu știu ce n-am văzút !"//s-am ple-
 oát//

filofteia négru
 treizeșase dă an

675. A L B E Ș T I [ALR I,770;WLAD, 367]

25 (oom.Albestii de Muscel,jud.Argeș)

Culegere: 1967; GG, PL, MM, BM, MV; transcriere: GG

cînipa

5 săpăm lóou/diregem hólđa dă cînipă/...dup-ăga o arujoău/o-șve-

lim/și...răsare-n trei/pătru zile//așa răsare dă repede cînipa...
 dacă ie cald//dup-ăia...crește mără-o culégem/ō făcēm mănúș¹/ūo us-
 căm/și dup-ăia o ducēm la lac//o băgăm în lac/și stă vreo săptămînă/
 Ńob zile//ne¹ dăcēm/o-nărcăm dao¹ ie făcută/dacă nu...că să rúpē [ξ]
 5 ălea și rămîne ăța//

[Ce se rupe ?]

vréju ie¹/și rămîne ăța//și dacă ie făcut-o scoātem//o Ńuscăm
 și venim acas/și-avēm melință...melință/și-o melințăm/...o tocām cu
 melința//și dup-ăia o trăgem î réher/...o trăgem î réher și hese cí-
 10 nipă frumósă/j¹ după aóe¹ o púnē și-o țoārčem...în fúrcă//după
 cē-o țoārčem Ńo urzești...

[Cum ai tors-o, o și urzești ?]

dă !/o urzeș și ne...coāptă/o mai și c¹o¹/dacă vrei...ū le-
 șiie/î săpún î...î sódă//

15 [De pe fus o urzești ?]

da/[k] nu !/o faž gem/o fao¹ cānur¹//da/o făcē cānur¹...pă
 lispitor//

[Și pe urmă ?]

pă Ńurmă ō...dacă vrei o coz/dacă nu/o urzești așa/oum vrei//
 20 și o urzești și țe-apús și...țeș¹/baț¹ tó cînipă și fas pînză//kar
 am ie¹ pînză făcută dă cînipă//

ilăna górgē stóla

șăizeșișase [de ani]

la ánu nōu

25 [Ce obiceiuri sînt la Anul nou ?]

la ánu nōu...cîntă iar ou plugušóru băieți.../cu buháu//úm-
 blă nuáptea și cîntă//

[Fetele nu pun ...?]

púne/úase//púne gase...fáoe kifti¹//î sára dă ánu nou tuată
 30 lúmea...oäre vrea/fáoe phifti¹//și ia úasili...și áre cîne//[!]
 áre cîne și iése cu-ósu-Ń gúră/púne: ásta ie cutáre/ásta-
 ta-¹ o [k] ásta ie outáre/ásta-¹ outáre/car¹ să mărítă mai náinte//

și pune uasili jos și pă care ia cîinili-ntîi [!] așă să mărită năin-
te//e ! porcăriș ca la noi/na !//altili nūmără pari/dă la gard...cu
spătîli-ndărăt//și care yine-al douozécelea/i i pune-o hirtîie tîel/
ziçe: "ia uî cum îl iay/cu gușă/sau nodur/sau drept"//

5 e...ieș zîc cî le dîm bătrîn tî estea/povej tî d-ăstea//[...] la
sfîntu iîuon yine hupuiitôri//

[Cum vin ?]

yine/s-adună șapte/ob băiesz dî sat/cîrdur multe/și-apucă aia
p-o uliță/ăia p tî una/ăia p tî una și...ia căldărúșa/ia un pămătuf cu
10 bisiuoc și hupuiē lúmea: hup/hup/hup/uamen/bătrîn tî/ce găsește/co-
phîii să phltés fúg fétîli//și zvirle cu aiazmă/și-i dai franou//

[Cum fi hupue ?]

fi...ia dă supțiuor tî d-aiic/și-i ridică dă trei hor tî și-z
dă cu pămătufu-i dai franou//

15

[Aceeși]

covriț dă hou

ei/ce să fac tî ?//iăi drojdie/ia i prafur dă copt/...și zăoar/
ulei...și le sparē tuate și baț houurli-ntîi//baț tî houurli mult//
pui cîte zéce houo la kil//și dup-ăea pui prafurli dă copt/pui
20 drojdia...și-i fac tî/i i frămînt tî/i i laș tî să crească [k] nu-i laș
să crească dă loc/că crește iei répede//i i frămînt tî/și-i și fac tî//
și tucîu fherbe pă foc//cum ai făcú covrițu/il baț tî în tuô/l-opă-
réșt tî//să opărește iei/iése dasupra după ce-i opărit tî i i i i
pui în tîrnă//și-i laș tî/i i coc tî/i ai iisprăii to și te duc și-i
25 coj la cuptor tî//și le fuarte frumôș și bun tî//

[Aceeși]

a zăcú dă tifo

părinți miei ā...a bolnăvyit//amîndoi odat tî...dă tifos//in-
tîi a murit u un k al meu/ș tî io an duratit acolo//după ôe-a murit

4
 5
 10
 15
 20

ȳŋku m̄ieŋ/m-am umplút Ȅeŋ dá tifoŋ d-acoló/...c-an durmít/că Ȅerá
 feméȄa lui bolnávă//și să stau Ȅeŋ acoleá/că l-Ȅerá Hurít//Ȅerám
 m̄Ȅicúťă ŝ Ȅeŋ/Ȅerám dá vo treáŝprece anť//și-á murít [k] am yint
 acás și-á [k] m-a loȄít o boléjnită/a zăcú dá tifos...á ză [k] mă
 dūręá capu//și-á zăcú dóŋo săptămínť//da nú [k] da ŝtiȄan tot Ȅe...
 aȄ noŝť plínęá tos pá línęá míně/da Ȅeŋ ŝtiȄan că nu morť...că
 nu mă duręá dácfi oapu...și mi să păręá/dacă Ȅintra ũ Ȅom pá úŝe/
 mi să păręá că Ȅe cu capu jos/méręe cu capu/nu cu.../și aveá o
 sticȄlá-m mín-o fată/zicęai că...Ȅe cu cūrú sus//aŝá Ȅi să păręá//
 da nū/nu mă duręá p-aȄij' nimic/Ȅeŋ vedęan că nu mor//dácfi capu
 năȄuo//z vȄjȄá capu-aŝá//

25
 30

dup-áȄa/după óe mȄ-a trecú mȄie/a loȄi părinȄi mȄei/amíndoi//
 óe să faț ?//după Ȅę-a m [k] Ȅ-a loȄi' p-amíndoi/n-aveám pá nímínť//
 a vint ũ ęet í Ȅom d-acoleá/carť s-aveá byine cu noi/Ȅ-am lua și
 Ȅ-am pus în cărúťă/și Ȅ-an duz la spítal//aveám dóo cărúțe cu
 boȄ//Ȅ-am duz la spítal/m-á sculat Ȅeŋ...că ma aveám o sór/-a
 bolnăȄi ŝ Ȅa//pȄ la săptămín-an dús-o și pá ea//oa tifosu ráŋ nū
 mai Ȅe nímȄi pá lúŋęa asta//Ȅ-am dus pá totť í spítal/a murít táti-
 cū [k] a murí mămica-ntíȄ//mămica a murít azí/vinerť/șť tătȄicu sím-
 bătă//și duminică Ȅ-am dus la flámínda² ...acoló Ȅoráŝ...Ȅ-am înęro-
 pát//și sórfi-ŋęa a scăpat//Ȅa n-á murít//

[Aceeași]

[Porcul]

25
 30

[Porcul] íl tăȄém í zȄȄa d-ajún...ajúnu crăóúnluȄ//și-l tă-
 Ȅém/íł í spălám frumós/íł púnem í/l-așezám în copáȄe-Ȅ dá sáre...
 Ȅ lașť trei zȄle/o scoťť...o púnem trei zȄle la suáre/...și dup-áęa/
 ō luȄóm și-ō dúȄem/o púnę la fum/Ȅi dăm la slánínă cu buȄá/și cár-
 Ȅęa o súȄím la fum/la noi//o lașť trei zȄle la fum/șť căre vrei
 s-o faș sloȄi o Ȅai/și o f^herbť apăȄi í untură//o faș sloȄi//

[Cum adică ?]

1 Gest arătînd cu mîna la abdomen.

2 Cartier al orașului Cîmpulung-Muscel, unde se află cimitirul.

o tai¹ bucățili uite-așă¹ ...mușki/peçili/carne/și oğaste-am
 făcut...sloi//le tai frumos/că ști să zb¹icēște-oleacă//...și le
 pu¹//...pu¹ untură-n tuç¹ și¹ le copleşeste/și le herb¹ aco¹lō pînă
 să prăjește//și¹ după-aea le ia¹/le-așez¹ în borcan...frumos și
 5 tōrn¹ untura peste ele/umpli borcanu...și așa...il fierb tō daoă
 vre¹/dacă nu/il făoer¹ cīrnăț¹/tocă¹ carne/făcem cīrtab¹ase...

[Cum ?]

tocă¹ carne/băgăm căpă/băgăm miruase...și băgăm borjōgu/
 iinima...ăst¹ea dīm porc//le opări și le băgăm în iele-acolō și le...
 10 agățăm sus//le opărim și pă măte/după ce le făcem...le o [k] r^herb¹
 în tuō oleacă¹...cīrnăț¹ iar băgăm usturoi¹/băgăm m¹iruase/băgăm ar-
 dei...și¹ să făce bune tuate//p-urmă top¹im slănina/făcem untură...

[Din cap și din picioare ce faceți ?]

dīn cap făcem phifti¹/răcitur le zīce-acu/da noi le zīo¹găm
 15 phifti¹//

[Aceeși]

[Cum a fost subiectul la Craiova]

am plecā și...in golēst¹ ne-an da jōs/am așteptat trinu
 dā bucūreșt¹//m-an suīt ī [k] a soos ī b¹ilēd dā buourē [k] dā
 20 craiōva și m-ā suīt/și m-an dus pînă-ī craiōva//in craiōva...
 mă uitām în toate părțili//un¹ să te duç tu ?/oă [fiul meu] că
 [-ziōea] că stā-n dōsu gāri//m-am da jōs/și văz um băi¹etūș și aș-
 terneā niște molōz pă [k] n¹tre șine//

zi "maică !/nu ști care-s...brăzda lu novac ?"²

25 ziçe "da"//ziçe "staz nițel/că merg ieu cu dumneavqastă"//
 acu ieu aveām bagaj¹ cam mult/mi-a lua băi¹atu-ō selvētă/și¹
 ieu una//și ploūā !//nu ierā nīmin¹ p-afără/ploūā dā curā părăiili/
 dā cīn am plecā și pīn-am vīnt ploūā//m-an dus acolō/am întrebā
 p-īca/am întrebā p-īj/nu-ī nemereām blōcu/aveām ieu scriz da...
 30 pīn-a găsi băi¹atu//și m-an dus și-am dad de iei/a fost aco¹lea/da

¹ Gest, arătînd cît de mari sînt bucățile de carne.

² Numele unei străzi.

noi am ocoli mai mult//cînd î...băiatu mieu are-o fată săracă.../
 are pă tá-su hivalid/șt iel a luat-o la iel/și-a băgat-o șt iel la
 un servici/căpătă ș ea șase sute dă lei pă lună...la ũ aprozar /
 [...] șade-acolea cu iel//trage șt ia sara acoloa/să culc-acolea//
 5 doarme cu cop hii/mai să dce șt iel la filmur/la halea/și ie bú-
 nă//hăp ine fata aia io n-o-ă știuut-o cine ie//in to spuneá cop hii-
 i p-ací:

"maioă/iulica noastră/iulica/ine șt iulica p-aiz"da io n-ó
 cunoștean cine ie//

10 și...fi spui băiatului/zic "io-i [=ia uite] măc-o coconită
 pí coló/ia-ntreab-o p-aea"//

dă băiatu fuga și zice:

"doamnă/d"mneavastă știț unde stă gerge stóica/locotínentu
 gerge stóica?"

15 ce "dă/portitit incoa"//zice vină/[k] ia să dce fuga-η cas/
 ice:

"domnule stóica"/ice "he cinevá dá la țară"//

"ei"/zice "cine-i"/ei durmea//iese iel/iese ia/iese cop hii/
 zce "mă/ce ie cu tale?"//ca c-am păți ceva//păi" ce/"ce ai vint
 20 așa/dă nu ne-ai spuz/nu numic"//

"ei"/zic "am vin șt io și-am nemeri ca miercură la stîná
 pá la voi cu...cu ploăea asta/nu ie nîminț p-afară/cum trăiz
 duămne-aiic"?...că zic"pă la noi ie lume p-afară-ntreb/p-aiic i
 toată lumea"/ploa/vez tale/sta lumea-η casă...//videai cît-o co-
 25 coaná sus/ce să-ntreb?/n-é/veai//și m-an dus/și-ă stat acoló vo
 trei zile/și-am vin to frumos îndărăd/da muma dá drag/n-a fost
 aglomeră dá loc//cum oi hí plecat ieu?"

[Aceași]

[Ce a făcut subiectul ieri și azi]

30 ier/am avut olea dá fin/l-am adunat an da la ligiáne/n-ă
 her la porc...an cîrpi niște halea/é...am mai săpát olecť/ce" să
 1 Magazin de aprovizionare cu zarzavaturi.

fac¹ ?//am plii¹ două strate/aia a foz zîua/[!] c¹e crez¹ ?//fă mînoa-
re s¹ara/că îine băiatu/p-ormă vyine v¹aca/múlge-ō/liǵiuanli/dă la
porc/dă la găin¹/înzide-le/fă mîncare/asta îe zîua/c¹e crez¹ că
fac¹ ?

5 [Și azi dimineață ?]
az dă dimineață t¹od așa am î săpăt olg¹ă dă fasule/am aléz niș-
te poc¹t/an¹ cărad niște șiță...cîrcăl d-éstea/să am p¹entru mîncare/
să fac//

[Aceeși]

40 îo n-am lipsă ni¹c¹ um prav dă mășgă

îo n-am lipsă ni¹c¹ um prav dă mășgă nimic/pă l¹umgă aste//îo
m-ă spălă cu s¹are-ŋ g¹ura/că îo m¹îi să mișc¹ă d¹inți¹ ești¹a doi¹ /cînd
îeram t¹inără/aveam n¹uma f¹ata m¹are făcută//și mă¹ d¹ésesem colg¹ă la puz,
la apă/ș¹t¹ făc¹eam a¹s¹a² //ș-o nevastă sta-m prag colg¹ă la...c¹oc¹g¹ă pr¹un-
15 le j¹ la cupt¹or la pred¹o¹u³ //zic¹ē "de c¹e te gînd¹est¹ ?"//g¹ă c¹a [-zi-
cea] că mă gînd¹esc îe¹//

zic¹ "nu mă gînd¹ez măic¹ă"/zic¹//"¹î¹ u¹î mi să mișc¹ă doi¹ d¹inți/
fa măic¹ă"//

zic¹ "ēi"//zic¹ "du-te-acas și d¹ăsar să baj s¹arē îei"//

20 zic¹ "ē/c¹e drăcu să le mai¹ făc¹ă s¹arēa" zic¹/"c¹ă d¹acă să m¹îșc¹ă
ca...îŋ c¹ade"//

c¹ic¹ă "¹î¹ bagă t¹ale s¹are d¹ăsar"//

am vînd d¹ăsară/mă culc¹ăsē ș zic¹ "aole¹u/îa să bag îe¹ s¹are-n
d¹inț/să vedem"//mă dau jos ș¹t¹ îa¹ s¹are//aole¹o" //am îŋk¹iz g¹ura și-am
25 adorm¹î¹ c¹u îa așă//mă cr¹edet¹ că dimineața era d¹inți m¹ie¹ ūite-î și
az¹ ?//n-am pomenit/vă spu¹î drept//[...] ș¹t¹ îe¹ d-at¹un¹c...mo¹î peri¹u-
tă s¹are/și mă sp¹ăl c¹u g¹ea/ș¹t¹ îe d¹inți m¹ie¹/cum îe c¹oala/să ști¹î/
îe¹ n-am îa ūă⁵ [=uite] o mășgă ph¹artă//

[Aceeși]

1 Arată spre doi dinți din față.

2 Gest, arătînd cum clătina dinții cu mîna.

3 Nume propriu.

4 Subiectul schițează un gest de silă, de repulsie.

5 Gest, arătînd spre dantură.

la mort

dac-a murit...a sări tot/ca să-l scalde//s-a dus ș-a pus tū-
 ôu/a pus apă-n iel/și-a băgat ũ rînd dă lémne//dacă apa s-a-ncălzit/
 s-a fhert î/indiferent/cum o f^hi/mai mult d-ũ rînd dă lémne nu să
 5 băgă la mort//nică apa nu să-ncropnește dacă-î fhartă//așă...ũl
 f^herb^t să-î lei piéleșă [l] //fl fie [k] î...fl scalz după ce a
 fhert apă-îmbrăc/și-l puî în cușcúg/și te duc/și-l puî pă măsă//
 î puî pîză jos [k] țoală/pă măsă/ș^t după...pește țoală-î puî pî-
 ză albă/și pește pîza albă-î așez^t cușcúgu//și-ápăi î puî și-
 10 cușcúg pîză/iar/dasupra lui/și...îine popa-î pune-um fejníc la
 cap/fiiecare om cînd v^tine/i-aprinde o lumínare-acolșă/álți o pú-
 ne pă iel cu flcr^t...și aî lor/și mai îine și neamur^t/álți strē-
 îin^t//și cîteș^ttrele nóptli/iî [k] îl pazește/stă lîngă iél//
 și última zi/cînd îe dă-mormîntare/că trei zile-l țîi/últi-
 15 ma zi cînd îe dă-mormîntare/vyîne...popa și-î cîtește/cum să spú-
 ne/șapte stîlp^h//î cîtește stîlpi/și după ce-î cîtește stîlpi...
 îl^{ea}//dacă îe bărbat/îl^{ea} bărbăți du pă măsă/ca să-l ducă la
 cărúță/dacă îe femé^he l^{ea} femé^hili//și-l^{ea}/și-l ducé la cărú-
 ță/și mēge...la biserică cu iel//

20

rătăn victóriia
 treizișase [de ani]

[O întîmplare]

s-a-ntîmplát la...o feméle d-acî dî...kar dîm vâle/dîntre
 respîntiî//dînsă...a veni băgatu-m peșit/a arapjă cu iel/ia a zîz
 25 mereu că/îce/"îeu nu-l^{ea}/că nu-m plăce/îeu nu-l^{ea}/că nu-m plă-
 ce"//
 părinți/"dă ce ?/că îe bălât situuá ș^t o^h îe băgă bun/și că
 dă ce ?"//
 "că nu-m plăce !"

ia vorbise cu altu băiat//intre tîmpu ăsta/a aranjă toate
 treburi/maică-sa/a tăia vîțălu dă nuntă/a făcu sarmăli.../și
 sîmbătă sara/fata-ș loc să stea la brad/a fugi la băgatu/căre-i
 plăcea dă iei//mai fă nuntă/dacă ma ai cu cîine !//și-a trebuî să
 5 câte ăla altă fată/și-ș sara ăea a găsit-o că...întrase-n kel-
 tuială/ce era ș le făcă ?//dacă nu făcă sarmăli/puăte să lăsa//
 da dac-a făcu și sarmăli omu/ce era să mai făcă ?//și-așă a fă-
 cút//și-a găsit altă fată/și-a făcu nuntă//

[Aceeși]

10 murător†

prima dată...arăjém să fîie.../putinica-ș care băgăm...mu-
 rător†le să fîie curată/și dup-ăia pûnem ũ rin de varză/ũ rin de
 ardei/ũ rînd de morcov†/†ară varză/iar ũ rin dă țelină...im fîie
 15 mai part [k] patlașele d-ăleă vērz†/și dup-ăia pûnem sare piste iē-
 le ș† pûnem apă/le úplem//ș† le lăsăm//după cē trece vro cîteva
 zile...dăm drúmu la cană așă să numîeste/și lē/cum să spûne/le
 pitrocîm/ști le...skimbăm așă apă//ș† tu p-ăea se acrește la cite-
 va săptămin†//

sîma ge angéla [18 ani]

20 să dă d-a surata

d-ezemplu-acúma la rúsălě/se fáce colác/păpús† diș făină//
 și...să dă d-a surata//fiēcăre ia păpúșă/d-egzemplū o fată a iei/
 și ălta a iei//și...d p-ăia să dă: dă...p-a iei im mină la fata
 ăilantă/ș† fata ăilantă-n mină și zîce:
 25 "nă surată/dă-ș surată...pî la ánu tō súrátă"/ș-așă să dă//
 zîce dup-ăea súrátă//

[Aceeși]

676. L E R E Ș T I [WLAD, 366]
(jud. Argeș)

Culegere: 1967; PL, BM; transcriere: PL

[Brînza de burduf]

5 după ce perdeă uoiiili lăptilī rāmīneă sub zēce vedre da.../
ști că uoiiili aveă o lūnă dă zile la-nceput/lapte zdrăvăn//și pă
urmă il pierdeă încet/ști că să uscăse iarba să...//l-înkegām/
p-ormă-l făcām într-o...uș vas/fi zice crintă/și il storcām/cu
bolovanț/cu greutăate//dup-ăia il punēa la dospit/și la dospit
10 sta/d-ezemplu depandă după...timp/dacă timpu ieră mai reče sta
mai mult pînă să dospia/dacă ieră cald să dospia mai repede și...
da în tot căzu/mă puțin ca trei zile nu...cînd ieră cald/orcît
dă cald ar hī fost trei zile sta la dospit//pă urmă il dă la ma-
șină//il dă la mașină și băgām la burduș//burduș dă uăie/raș/
15 spalăț/curăț/băgă la burduf//dam sare și...potrivit/care-aveă plă-
cere ca să ia brînza mai dulce fi făcām mai dulce/după cum spuneă//
da ieră mai rar care o cereă mai dulce/pētru că ieră mai ieconomi-
coasă a mai sărată//im felu ăsta...//

[Dar unde mulgeați oile ?]

20 uoile le băgām la ușe/le mulgām/da strungări/ieră strungarț
care dideă la ușe/uoile/și noi mînzărari cu baci mulgām tuotț/
uoilī/la găleț/gălez dă lem/gălez dă...pîn la păișpe kilograme
găleata//și.../dup-ăia-l stricorām la hărdău/pim pînză/sidilă/
pînză dă sidilă/deasă//il stricorām și-i dam kag//nu-l mai încăl-
25 zeam/númai cîn ieră timpu reče il [r] il dam cu căldura/cu tempera-
tura care...ieră nișită dă la muls/kagu/că ișă brînza mai grāsă//
dacă l-încoălzām atunc/și să skimbă temperatura/slăbeă//

după ce stringām cășu/p-urmă zăru carē rāmīneă făcām úrdă//
o punēām să r̂arbă și după ce r̂erbă dă nișă dāsupra úrda/cîn să

dăa im fiert/o lăam/că pă urmă să răscocă și nu...ieșe zgurăasă//
 când prindeă să dăa im fiert cazănu/cazăn d-o sūtă dă kile/cim
 prindeă să dăa im fiert o lăam/și rămîneă zăru//p-ormă zăru ăla
 fl da la porc/la cîin[†]//urda o băgam la sac de sidilă/sac dă sidilă
 5 lă și sta acolô dco lun[†] dă zile și pă urmă să băgă la burdus/că
 ăa venăă dă să...să strecură zăru ăla/știă că măă conțineă [r] con-
 țineă cêvă udătură/ăișă [k] să ăevaporă pfm pînză//

răuăca ge gôrge [82 de ani]

[Întîmplare cu un urs]

10 [ursul] mę-a mîncăt kar mișe într-o vără pătru căpete dă
 vac//kar d-ăle mēle a mîncăt/a mîncă ș-ăltili da mișe mî-a mîncăt
 pătru//a venit într-o năapte/...văcili dormeă/ăeră văcili și [k]
 adică adunătură/ăramădă/ăeră-m bătătură/dormeă//a venit/că ăe cî-
 te-ū urz rău/după cê se-șvătă nu [k] cu mare greutăte-l îndăpăr-
 15 tēz//a venit/năapteă/să hi fost pă la hōra treă/năapteă-m bătātu-
 ră/și-a pus/a pus gāra p-o vacă d-ăle mēle/s-a brodit cum a dormit
 ăa/și vacă mare//apō au sări cōbani/lă-am da niște gaz/ăe ăeram/
 mă brodisem dăscult/lă-am da niște gaz și-a pus pă niște lemne și
 ă-a da foc/și s-a dus cu fōcu-ășă cu lemnili cu foc după ăel/pfm
 20 pădure și/...la o distanț-ășă/dacă ā văzūt că nu să lāsă fōcu dă
 ăel/a lāsāt-o//a lāsāt-o și după c-a lāsāt-o/ăeră un cōpōr dă ber-
 bēc/berbēci ăeră separāt/ăeră afāră dīm pădure/la gol//dac-a văzūt
 că nu ăe rost a ăeși sus ș-a lăad doi berbēc/tot în năapteă ăăa/tot
 și-a făcūd damblăua//

[Același]

25

lîna

după c-o tunde du pă uăie/o spălăm î apă căldă/bine/o clătîm
 la gîrlă și dup-ăla o dūcem la darăc/la mașină/ășă/și o făcē plocă-
 dilă-ălăa dă...at văzū plocăd nu ?/d-ălăa cu lăte d-ălăaășă' //ălăa

† Subiectul observă pe patul din camera în care înregistrăm o plo-
 cadă împăturită pe care ne-o arată cu degetul.

să lucrează așa: scărmană lina/și-o pieptănă în niște piepten¹ da fier/așă/acasă/și scotia păru ăla aspru/și-l îndrugă/lumea l-îndrugă/îndrugă așa/și știu care rămînea îl torcă/iar îl îndrugă/și-l urză/și-l punge/iera războiu larg/larg/așă/și-l punge și-l țeseă ș-apăi îl duca la dirstă/...așă//

[Aveți dirstă aici ?]

aici în cîmpulung/apruape da cîmpulung/și să făcă plocadi-li-ălea//iară dimiia da...d-astea da cîpăreô cum aveă moșu¹ le torcăm acasă/noi/făcăm lina la mașină la darac/o torcăm/o urzăm/ș-apăi o țeseăm//ș-apăi o duca la kiă cum să zice/așă/o duca la kiă/iera tot așa/...aici apruape da horas/a fos ș-aici la noi/dar s-a dăsfîintat/și iera acolo apruape da horas kiă/și cu niște cocane mar¹ așa bu [ε] băgă dimiia acolo și-o făcă da să-șgrosă/știi/și să făcă dimiie bună//așă//și alinterea cîn făcăm iară fote/torcăm lina suptire/o urzăm/și punem pă război/și țeseăm//sau materie da haine/iar tot așa/torcăm lina suptire/ș-o urzăm/și țeseăm/ș-apăi o ducăm și p-ăia la altă mașină care iera d-așă lucru da să făcă dimiia suptirică/dă făcă haină di ia//asta ie//lucra lina/sigur//

safta Ielena [74 de ani]

[Obiceiuri la înmormîntare]

dacă muare/uni muare mai curînd/vorba ăia le kică moartea da muare așa/...alți mai tărăgălește mai zăce/mă.../așă//a murit l-a scaldat cu să zice/l-a gătit/l-a pus acolo pă masă/șade dōo trei zile cu iel/il păzăște năapteă/nu stă singur mortu-ș casă//și cîn ie la dōo trei zile atunca cit îl ține pă masă/p-urmă l-îmormîntăză/il dūce la biserică/s-adună lumeă/și...

[Cum îl duce ?]

cu să-l ducă ? ȳar cu-o căruță/sau cu un pat dacă n-are rost da căruță sau da mașină/are patru biserică și l ia patru ȳamen¹ sau patru femeie/dacă ie femeie l ia femeile/dacă-i un l ia ȳamen¹//și-l dūce la biserică//il lasă da trei ȳor¹ pîn la biseri-

¹ Subiectul înregistrat anterior.

că/zvirle/cînd îl ducе zvirle niște mărunțiș așa dă ban[†] d-ăia mă-
runt/cînd îl hōprește/ști[†] ?/că...poposеște/dă trei hōr[†] pîn la bi-
sérică l lăsă jos//ș-atunc cînd pleacă cu iel...

[Dar de ce zvirle bani ?]

5 s-ălvă ș[†] iel//să dea la văm[†]//și asta iel//il ducе la biséri-
oă/slujеște pre[†]hoț[†]/în biserioă/dup-ăia l iel și-l ducе și-l îngryă-
pă/în cîmitir[†]/yine-acasă îi face pomăna/să pregătește dă pomăna cît
iel mōrtu pă māsă/să face mînoare/sarnăle/ooznac/mai știu și iel/
acolo/oe tréb[†]iă//cînd yine lūmea dă la biserică s-așgază la māsă și
10 mînjică//mulțumеște/sau alică la noi să zice bodaprōste/așă//dup-ăia
pleacă lūmea aoasă//

[Dar mormîntul îl îngrijеște cineva ?]

păi ouă să nu ?//diminiăta/diminiăta alică la noi iel obiōeiu
așă/că să ducе ai oasi dă nuapte/pînă...pînă-η cîntărea cocōșilor/
15 c-așă să zice/măma mea a fost îngrijituare la biserică/și ști[†]/
kiliiancă așă să zice/și iel să ducă nuapte/pînă-η cîntărea cocōșil-
lor dă aprindea tāmīle să ducă cu jar și cu tāmīle la mormînt acolo
și luminare/aprindea luminărea și didea cu tāmīle//da//tri[†] zili
didea ai căsi și cu kiliianca și dup-ăia iel didea kiliienōi acolo/
20 așă/ban[†]/oit s-ajungă/și-l tāmīla șase săptămîn[†]//

alică la noi la trei zile îi face pomăna/la noo zile îi face
māsă/acasă/la tri[†] săptămîn[†]/apă[†] la șase îi face/taie cracă dă
măr/și la mormîntare tot așă/taie o cracă dă măr/pune acolo așă/să
face tūrte-alică la noi i hōras[†]/face tūrte și ou mēre și cu covrig[†]
25 și ou...dă tuate hălga/pune-m măr/îmfășoară orăoa dă măr cu trei
orac[†]/o adun-așă/o face-așă[†] /ou fire dă lină/și agată turtili/și
mēre și covrig[†] și hălga dă iel/și...să zice măr//să zice oă pă lū-
mea aiantă să umbrește și mōrtu su mārū āla//așă s-a pomenit alică
la noi//și la șase săptămîn[†] iar îi face tot așă to mārū āla/la ju-
30 mātate dă an iară/la ū an tot la fel//

[Există obiceiul ca să-l plîngă : e mort ?]

păi da/cum nu/să cîntă/așă să zice la noi/să cîntă//să cîntă/
jелеște mōrtu/sigur//nu are/dacă iel părinte n-are durere dă părin-

1 Subiectul imită cu mîna cum înfășoară firele de lină pe oraca de măr.

te ? că dacă mai trăia to bîne ieră//iară dacă-î um băiat sau o fată sau femeie sau mamă da copii sau.../are durere în suflet/nu-î așa ?//și să cîntă/așa să zîce la noi//să jelește//

[Aceeași]

5

la rusale

la rusale/noi/la mort făcem la rusale la...sîmbăta morților/ouă să zîce oîn mai ie o săptămină pînă dăm în părăsîm[†]/îm postu pástelui/făcîm klsăm grîu/luom/oumpărăm grîu/herbîm/și-l făcîm colivă/așă//

10 cumpărăm presour[†]/îl ducîe la biserică/ș-avem pomelneoc cu morți oare-î avem mort/părint/suror[†]/fraț/aocoló/dî rúde/moș/așă// și-î pînem pã pomelnic ș-acoló îî pominește pópa//îî dăm pomelneou pópi-n altar/îî dăm acoló ou vyin/ou o litră dă vyin/presoure/le-turgiie/luminare/acoló doi trei lei cît...te lăsă îinima/și pome-
15 nește morți//apăî dup-ăia/după ôe termină slujba/le dă pomelničili și îese la mormînt//își la mormînt ou cósu/ou coliva/și dă moliftă ș-acoló//cîtește ș-acoló și.../acoló îară-î plătîm știî oă ôe/mérgem la mormînt/îî dăm fiiecare cît-un leu/dă mormînt//

20 apăî dup-ăia venîm îm biserică/tăîem coliva/de/asta ie taiî-nu pópi//oare vrîșa/care nu yîne cu îa ș-o-mpărțăște-acasă/așă// și-asta ie//și la rusale noi făcîm aîîca la noi/dă-mpărțîm dă ezemplu cumpărăm uale/or farfuriî/farfuriî/uale/așă/strakînt[†] să cumpără mai înaîinte/dă pămînt/uale dă pămînt/uale să cumpără ș-
25 ăou/da strakînilî ni cî o-a mai rămás//și cumpără farfuriî//herbem uréz/pînem î îiele/sau grîș/și dăn dă pomănă//făcîm cozonac[†]/făcîm covriîj dă uou//știî ôe-î covriîgi dă uou ? nu știî//la noi aîîca să făce covriîj dă uou//spărgem zéce uouo la un kilogram dă făîina/și pînem acoló/...lăpte nu pînem/drojdiie puîină/núma cît o nú-
30 oă/drojdiie/îî pînem/lămîie/oleacă dă lămîie răsă/oleacă dă rom/sau vaniliie/acoló și mestecăm făîina bîne ș-o frămîntăm bîne/
40 bîne/bîne/bîne/dup-ăia apăî făcîm covriîgi/îî făcîm covriîg așă/și herbe túou pã foc/și-î îopărîm/îî bágám și-î herbem îoleacă[†] pînă

să-ntărește ie/ //i/ scuatem într-o copăie așa într-un coș și lup-
 aia-î duce la cuptor/și-î cuacem//aici la noi așa să face/și ie
 foarte bun/...covriği dă uou//la crăcun/la pașt/la rusale facem
 noi astea/și-mpărțim//da numa la rusale luom vase/la crăcun și la
 pașt nu//

[Aceeși]

-acu doi anî ni-a pișcă vo trei vac

kar/acu doi an/anu ăsta an scăpă mai ușor/n-am avu nic o va-
 că răpúsă//da acu doi anî ni-a pișcă vo trei vac/cu toată grija ca-
 10 re-am avut-o noi/nu s-a putut/și nuaptea ne-a pișcad dco/adică ne-a
 ...le-an scăpat bine-nțeles/da...unde dormea ie/le nuaptea/durmea acó-
 lo sus/noi durmeam pă lîngă ie/le/aveam o satr-acólo-ntr-o margine//
 ș-a venit ursu și s-a trîntid drept în spinărea ie/ /n-a mai lăsat-o
 nic să se scule dă jos/că ie dăstul dă secret și ursu/dăstul dă
 15 pricepút în atac//a venit ș-a sărit pă ia/iera ho buală bătrînă/
 luată domle dă la mițulina/așă-î spune/că noi...gospodăria [E] a
 cumpărăd dup-aici du pă la lereșt/le-a denumit așa după nómili
 proprietărilor/ăla mițulina/ăla lăna/ăla [I] viorica aialtă ș-așă
 mai dăparte//ș-a sărit ursu/cum vă spui//cum a sărit în spinărea
 20 ie/buála a vru s să scule cu iel/și-n timpu oin să se scule/iel
 a-mpipt atunca/a regulat garile și cu...impins i ia/atunca vaca a
 simțit pătrundera cólților/ș-a-ncepút să orăcăie/și la...adică la
 semnalu orăcăiri ne-a trezi și pă noi/am simți și noi ș-a alarma
 și cini//ș-atunca am da năvala pă iel ș-am soăpat-o//ipsă ce fo-
 25 lós că o gerănișe-ntre spete-aici//și cum să-ntimplă ou cólți aș-
 tia dă urs/sin prăa veninos/fuarte greu ie ca să...s să ppată vin-
 decă//ăi s-a pus tot felu dă tratamente/tovărăși veterinăr/și to-
 tuj n-a putut s-o salveze//și alta la fel nuaptea...mi s-a-ntim-
 plat//a luat-o dă la urmă p-ăsta care spun/a doua/in altă nuapte/
 30 mai tîrzău/la vro dco săptămînî dup-ăceia//a luat-o dă la urmă/din
 tirlă unde duarme/că ie/le n-are strîngă unde duarme/duarme.../și a

fost o junințe mai tînără/o vacă mai tînără/ș-asta s-a scula ș-a
 fugit/ursu după ia//ș-a prins-o aci-n spătali stîni/îmmediat/că
 ia cum a tulid dă sus/a tulid drep la stîna//nu țera [k] nu-i
 prga dăparte/vo cînzăj dă metrî//și gata a prins-o colea după sti-
 5 nă/oum a prins-o a-nțepu boala să orăcăie/tot așa la...la strînsu
 lui/c-a strîns-o ou colți și cu garîli/și gata a alarmat și oîni
 și pă bac și pă cobanț/i-a pus im picuare pă totț ș-a da năvală/
 ș-a și lăsat-o/și i-a și da drumu//de/da tot așa i-a-mfipt doi
 colț aocolo-ntre spete/ei/și nic [r] nic ăștia nu s-a putut trata//
 10 ô-o fi mînoind ursu ăsta nu po să știu țeu așa/dă...dă pgate să
 fiie iel veninos/am ziz dă mult și către oeilanț/țeu știar, că
 numa lupu țe veninos țarecun/mîniță șerpț/măniță.../da nu ursu//
 ursu oare știu că măniță zmețură/afine/iarbă d-ăia stăuîngasă/
 dă pădure/adică dă stîna/oa mai grasă iarbă țurs-o măniță/oa și/
 15 păște ca și animalu//și totuș colți lui i-așă dă veninoșț încît
 ne-a [r] ne-a cuprîns așa gruză dă iel//

răuța ge pavel [43 de ani]

porcu

d-esemplu porcu il tăiem/il țîngițe un oetățean/il pirlim/
 20 oă la noț să pirlēște ou țandăr dă brad//făcem o grupă și-l pūnem
 acolo pă.../la un capăt și la altu să pūne oite-un lemn și să-nțe-
 pe să pirlēsoă dă la bot/dă la cap/pină-l terminăm dă pirlit//
 apoi cu apă căldă/pūnem pă niște soindurț sau o ușe dac-avem mai
 vėke/pūnem porcu-acolo și turnăm apă căldă/să nu fiie nic fiartă
 25 nic rēce/și-l spălăm bine porcu/și p-o parte și pă alta ș-apoi pū-
 nem ceva țuale ca să-năbușească/niște sac//după acēia încēpem și-l
 curățim//dăm cu apă căldă/il curățim dă murdăriță/și-nțepe și-l
 dăsfăce//dūpă ce-l dăsfăce/il păstrămēște/pūne sare/pūnem intăi
 șuncilli jos/ș-apăi încēpe să pūne mușki și oarnea oailaltă//și din
 30 carne conservăm/o pūnem puțin la fum/și-o făcem conservată la un-
 tură/oare avem pină țirziț/șurca țărășț o afumăm/osîțza o topim/

și făcēm cîrnăț//cîrnăți/tocăm cārnea/mățîl¹ le spălăm foărte bine
 le curățîm/și spălăm î...fî oîteva ape și ou sare și ou mălăi să
 s spēle să nu mir^uase mățile-ă bălegăr dă porc/tocă^o cārnea/pūnem
 sare/și hūsturo¹ pisăt și mu¹ăt cu puțină apă//s-apă¹ dăm or¹ pin
 5 mașină or¹ cu tulumba//la noi la țară mai obi¹nu¹este cu tulumba/
 da-¹ mai gre¹ și-s făce cîrnăți//fî afumăm/oare vrea să mai făcă
 cōservăt cu hūntură i¹ărăș¹ fî lăsăm așă/cum î-am făcūt noi din
 mașină/și mai făcēm tóbă//

toba tot așă/ou grāsime/din șoric/din riniki dă la porc/di^o
 10 carne tot ce-¹ grāsă/o făcēm//o fierbem și dup-acēja o tă¹em/o tă-
 1em bucăț mărūn mărūn și pūnem sare/pūnem buabe dă pipēr/și le-ames-
 tecăm bine//d-aci¹ă le așezăm în baba pōroului și-m moșu ou¹ să spū-
 ne/astrea două sînt la porc/babă și moș//spălăte bine/curățate și le
 pūnem acōlo/le cōasem [...] și făcēm toba și dup-acēja le fierbem//
 15 le fierbem/după ce le-am fiert le-nțepăm puțin să cūre zeama/s le
 pūnem pă dōo bucăz dă scōindură și le...le presăm/oa să i¹asă tōată
 zeama//și o zi dōo le pūnem la fum/să țile mai bine//

și mai făcēm cirtabōș¹/a¹ă-¹ la țară//tot oa și cum am făcūt
 cārnea/da cārnea fiartă ca la tóbă/da cārnea o tocăm/s-apōi tocăm
 20 și căpă/și pūnem pipēr/pūnem boiă și tot așă le fierbem ca și toba//
 le-nțepăm puțin oa să cūre zeama și î-afumăm/dōo zile trei/da nu
 fum așă prea mult oă să nu mir^uase//și ou-asta am termină ou pōrcu//

Kivu be Ielena [38 de ani]

677. R U C Ă R [WLAD, 364]

25

(jud. Argeș)

Culegere: 1967; FL, BM; transcriere: FL

[Vinătoare de jderi]

noi ne ocupăm mai mult ou porc mistreț¹/cu jder¹/ou vult¹/da

cu jder¹ și cu mistrét¹/cu urș¹ nu pręa ne didęá vóie//

[Dar jderii cum se vınează ?]

jđeri ?/1° făcăr¹ capcáne//li-mpușcám fi luă la gıană așá dí-
pá urmă/i¹ prindęám că ie¹ nųáptęa úmblă/și zıya să bágá la...or
5 cuib or scórburá dá fag//și dácă l-am ocolit/am umblát/l-am urmă-
rít/l-am bágá la cuib/l-am crezú că-ı acoló/an tras cu pușca-
cuib/l-am.../a fost in¹ cuib/l-am impușcát/l-ă luat/in¹ scórburá...
puáte ta¹ fágú j¹os sa¹ brad ęe ie/ca să-l scoz d-acoló//am priņs
únu cu mína/ú jder¹ cu mína/urmărit/și a foz bágát intr-o scórburá
10 dá fag/și l-am simți că-ı acólo/a m bágá mína acólo/te prinde dá.../
mușcă/äre...cólți áia dá mușcă/și n-aveám nij mınúșe la míne să
bag mína/să-l ia¹ [k] să-l priņz cu mınúșa/am bágá mína in buzună-
ru vésti//am bágá mína-m buzunaru vésti și l-am urmărit pıná cın
l-am priņz dá căfă/d-aiiçi-șá dá cap/și l-an tras dın scórbur-afără/
15 l-an dat cu căpu dá fag/și l-am bágát i roșác//

mergín mai aveám un tovarăș cu míne/mergınd am văzút o [k] u¹
fag mare/cu niște cúculeț¹/burét¹/an scos jderu dí rosác și-am bă-
gát [r] am bágát cúculeți i rosác//jderu l-a bágá tovarășu ála in
sın/și io á loat rosácu cu cúculeț¹//ne-an dus acólo la cabána únde
20 noi tráęám/la pecineágu¹ /și l-am pus rosácu-acoló că dimineáta să
...să-l cojim/și cınd iel s-a...a-pviát i rosác/riciia i rosác//
riciind in rosác/il scųate [k] bágá ála mína/da pıná să-l bag i ro-
sác iară dın nou l-an trıntit in.../l-a scos dın sın/și l-a zgírıiá
p-ála pá búrtă/s l-a scos dí sın și l-am bágát i rosác//l-am úomo-
25 rít iară/l-am bágát i rosác//și dimineáta [k] cın...nųáptęa a-nęepú
să riciie/și dimineáta zıce tovarășu-ála/ęe:

"lăsá că vine și frátılı náie"/adică u¹ fráte al mieu "vine
și frátılı náie dá la mal/să i-l arátám viu"//

an luát și l-am adúș pıná la o căsá mai dávále și-acoló...
30 ásta/prétin¹-ásta al nóstru a rămás acólo/ierá rúdă cu persúana/
și ne-an [k] noi am venit i sat//am vint i sat/ála i-a da drúmu la
o pisic-acoló in...cása cu jderu/s-a priņs pisica cu jderu/s-a luá
la corovăială și pıná cın l-a úomoríd dup-ála pá jderu/nú pisica/
1 Toponimic.

1-a ^uomorît/prétin^u-ála//

am vint în sat ierá negustór^t/ne-asteptá să venim de la pădú-
re cu jder^t//aveám un síngur jder^t și cu-ála al dóil^uea//am híși cu
jđer^u-acol^uea/"dáți jđeru"/ierá unu/un...jidán de la fágăraș//jidá-

5 nu:

"dáți jđeru"//

"néne/iz dá jđeru dacă minc și dumneată ô-am mîrcá noi"/noi
aveám niște mămăligă cuáptă/că mămăliga necuáptă îngețá și n-o pu-
teám mîrcá/"dacă minc și dumneată mămăligă cuáptă oa cum am mîrcá
10 noi d-am prin^z jđeru"/s-ála:

"mănr^uc"//

î-an da mămălig-a mîrcát/d-ála cuáptă cu căpá¹ /și...da zîce:
"în daz jđeru?"

"ai că ți-l dăm acúm/ne-ajún^gem dîm preț/ți-l dăm"//

15

ne-am ajún^z dîm preț/ne-a dat peste preț/núma să i-l dăr^ucă
ierá jđeru frumós//cînd...după ôe a luúá jđeru/ne-a da báni/ôe:

"eî!" zîce "dumneavăstr-a^t pri^uș u jder"/așá-l făcá² jde-
ru/fil scuturá/ôe "leu am prin^z doi"/ôe "io am prin^z doi"/

20

bîne/asta-î meserîie/meserîia lor/iei¹ î^u da ban^t//și d-ande
d-ást^uea am petrecút în timpurli...mele de cînd...an.../și sín mul-
te/dar oa să le spu¹ tuáte să începem ô/ie támje//

pîtea i górg^e [67 de ani]

d-ande d-ást^uea se petrecá pá vrémur^t

25

táta...móșu/bátrînu/táta lu táta/nu ierá vrémurile așa[...] /
da îel ierá ^uom volnic/^uom virtós/și váma ierá a¹i¹oá la pódu
dîmboviți/și-atúnô trecá d-ást^uia gambaș^t cu cai/cu boi d-a¹i¹ dî
jós și le trecá piste gránitá//și-ntîmplător niște negustór^t d-ást^uia
a venít ou...cu báni-napó¹/și-ál¹ti hot^t/d-ást^uia uámen^t care nu...
fî plăcá să mun^ucasoá/și núma păzeá la crúmu máre/le-a leși la ást^uia-
30 na¹inte și le-a luá báni/la negustóri-ást^uia/ierá de către...de la
oîmpulú^g î jós/să le ia báni/î-a bătút și le-a luúá báni//ást^uia

¹ Subiectul își drege glasul.

² Face gest cu mina, imitînd pe negustor cum scutura jderul cumpărat.

s-a furişat/s-a băga p-o vale-acoló la dimboviţoara//a vení la pó-
du dimboviţi/dă dá...tata moşu ásta bătrín/dă dá íel şi-í spune:

"mă" zíce/"hite ne-a luá bani/cutare"

"şi unde ?"

5 "íñ cutare loc"//

moşu-a puz mina p-o pality şi-a pleca dup-áia/síngur/un co-
măg/seriyós/şi-a pleca dup-áia//í-a sosít acoló p-un páráu/cín í-a
sosít acoló.../áia ou púşca-ntípsă la íel//da púşca noróc c-a fos
d-álea martine d-álea...pă vremurţ dá...le-ndopá pá tavă/n-a lua
10 foc/a fost asudat práfu/sau cápsa/sau c-a fost/da íel a-ndráznít/
nu í-a fos fríoă dá.../şi íelí trei/trei í-a găsit acoló íntre-ú
loc aşá adăpostít bine//s-a băga pá íelí/cu cômăgu/s-a dat şi-ítr-
únu şi-ítr-áltu//le-a spar capu/í-a...da í-a spar capu şi luí/dac-a
văz că púşca nu ía foc/í-a da cu pátu púşti-í cap/í-á fáou trei
15 găurţ íñ cap//sí l-a adormít [r] l-a adormít pá...pă moş/da íerá
voínío/íerá nom/cín l-am văzút ín...fotografíe/zíóám că íe cít
oása/şá mi se páreá//sí áia a pleoá máí depárte/plecín máí depár-
te/ála şi-a revenít/da únu íerá mort língă íel acolga dí...dí áí doí
[k] dí áí trei/íerá mort//sí s-a luá şi dupá íelí íará şi cu sínge-
20 lí tírís/şi í-a...puz mina pá únu/şi nu í-a máí da vóie/l-a bătú
píná l-a ametíd dá l-a dus tírís píná-ş vález/şi-ş vález-a fost un
drum.../drumu care íe ástáz soşea frumóasă//l-a lua şi l-a pus
íntre-o cárúţá şi l-a duz la vamá//vama íerá la pódu dimboviţi/l-a
da la vámeşí-acoló/l-a cêrcetát/í-a lua bani/í-a da bani álora/mó-
25 şu-a rămás cu găuríle-í cap şi-áia a lua bani şi-a plecát//
nu í-a dat/dóar í-a mulţumít/atít/şi ála şi-a lua sí bătăie-í
cap//sí d-ánde d-ástea se petrecá pá vremurţ/bátríní cum aş spus/
ástáz...//

[Acelaşi]

să vezţ óe-ntípláre-a fost álíca

30 urşţ íe mülţí/pái nu ne-a nomorít acúma un...tot ú vínátor
de meseríe íerá ásta/oare l-a nomorít acúma zíua dá-náltare/a

avút/a híntrát/că şî-aiîci-şa a vind la noi//a vint úrsu ş-am ple-
cát intr-o nuápte d-aiîc cîn am auúz¹ "úrsu mă/úrsu mă !"/dăvréme//
am plecá t^ho^t/áltu c-un furcói/áltu c-o bită/áltu cu topóru/s-a
dus la cas-acoló şî...s-a dus/a luat î úşa dá la grajd/şî-a traz
5 dá úşe/in^h kícuáre mergá/ca să vez¹ ce-ntîmpláre-a fost aiîoa:

hómu/stápínu hóiiilor¹ /a vind dá páş sat cam oleacă kéfuít/
c-o hí făcut íel pîn sat a vini şî s-a lua dá féméie//că una óá ál-
ta/că sucítă/că-virtitá/féméia/aveá féméie bátrínă/aveá copii mar^t
să feréá dá... [ç] să nu vadá copii ce vréa să fácă...şî a fugi
10 féméia/s-a suít im pod/im pódu grájdíului ş^t uóiiile-^h graj s[-a]
suít im pod/scára acoléa scára//da ía s-a temú ca să nu víe hómu
dupá ía s-o bátă/să súie-m pod s-o bátă//a luat scára ş-a tras-o-m
pod//

intre timp vine úrsu/cîn vine úrsu/¹ s-a páru că íe hómu-so/
15 óá úrsu mergá-m phícúare óa c-asa fácă cu cápu-asa² /ş¹ cu lábili/
şî...nuáptea asa cum a zărit-o féméia acoló dím pod/cîn.../cîn a
puz gárilí ooló úşe şî-a tras a-ncepú să stríge "úrsu" şî "úrsu"
de-acoló/ía cînd a venit fáta répede c-a crezú fáta că s-a dus
tá^t-su dupá má-sa s-o bátă//cîn a vint fáta répede/ía să úítá s
20 dúcá la má-sa acólo/cîn cólo să-mphédicá dá urs cu uáie/hómoríse
hó uáie//sí-mpiédicá dá uáie şî vine piste urs/úrsu ía uáie şî fu-
ge/fúge pîn grádină jos/asa//

"úrsu" şî "úrsu" şî strígá şî tot/pá urmă sare vecini şî să
ía dupá íel/cîni p-acoléa/şî s-a us in^h cîns répede-acólo la urs//
25 úrsu a rupt uáie/şî-í zvirleá plámíni dîn uáie/íi zvirleá la óine/
cîn¹li n-a mai látrát/hámíni s-au dúz grámádá a dat [k] pîná a dá
piste urs/s-o a rub la fugá úrsu/a plecát/urs cupşácáde a fost ás-
ta/da állant a fost al nevóiiilor că s-a pus pá hómu şî l-a hómorít//
a fugít úrsu/pá urmă ne-am duz noi d-aiîca/cîn ne-an duz noi
30 d-aiîci-şa:

"únde-í úrsu mă ? únde-a foz má ? ó-a făcut mă ? cum t-a fá-
cú má ?"

¹ Subiectul íşi drege glasul.

² Subiectul íşi clatíneá capul ín dreapta şî-n stínga, încercínd
să ímite míşcările úrsului.

"úite uáia/am scos uáia am adús-o híci-sà/úite-o oolga-r
prun"//

să duoa stăpínu uóii năinte/și noi după iel/să...ne-arăte//
oind úrsu venise-ndărăd la uáie/și-erá pá uáie acólea/și..."ă/úrsu/
5 fugiz mă/oă yine úrsu/ne hómorără úrsu/hai indărát"//

"oe-î mă ?" noi toț ou furc "hí năinte/hí"/am...am indrăznit
și ne-an dus inăinte/péste urs/ca nuaptea/álți ou lămpăse/álți ou
laterne/după iel//aŋ coborít asá du p-o cuastă la iel și-ă luat
lurca/válea asta/pă lúrgă dimbovița-n sus//úni d-ací s-a lása și
10 iei inăintea úrsului/să vie și iei la noi să vază oe ie gălăgie//
úrsu ierá-ntre noi/și oind auúz o^datá ím fáța mea trōsc uŋ gard/a
sărit piste gard/dacă veneá díŋ fáța și i-a vind din dos/il copri-
séseram asá pá urs/a sări și iel într-o grădínă și díŋ grădínă a
sărit in drúmu állánt/și-a lua pá drúm/și ne-am intilnit iar cu
15 iel//álți d-acólo și álți d-aiíoa//iar ne-am intilni ou iel/ne-am
intilni ou iel/și ne-am.../iel a sărit iar într-o grădínă/a auuzi
niște noi zblérind acó-ntre-uŋ grajd/intr-o strúng-asá/și mlei ierá
alés^t/băgát íŋ grajd/și s-a ascúps s-a pus oa hótu pá brinč in niș-
te [k] într-o grădínă ou prun^t//

20 an trecút și-n sus și jos/ne-am dus/"acú mă/s-a dús úrsu aț
scăpát/nu mai vine iel p-acóilea" //cum am vint acasă/pină să mă
culc auúz ierá:

"sărit/úrsu bă/úrsu bă !"

oe să...cín ne dúcem/un mlei soăpase díŋ gúra/a rupt grájdu
25 pî spâte și-a prins um^vel/l-a mîncát/únu a soăpá píntrē/a puz gá-
ra olgaoă și pá iel da nu l-a putút/...i-a scăpád mlieluselu//și a
avút treș mlei/doł i-a mîncát și únu i-a soăpát/și l-am prinț noi
pá drum p-ála/și ou-ála a scăpát gétu hóm/inçólo i-a mîncát//s-a
pleoad d-ij dá la noi/s-a dus aiij la áltă tírlă//n-a putút să ia
30 niij d-acólo/s-a duz la áltă tírlă/niij d-acólo n-a putút să ia//a
trecút piste deal/s-a lăsát íŋ capu sátului/íŋ capu sátului a gă-
sít uŋ grajd fără stăpín acólo/grájdu la o pártē íŋ capu sátului
asá/și-a híntrát acólo/saísprezèce noi toate le-a hómorít/tuáte

† Subiectul tușeste.

lă-a omorî s-a mîncă dî ielele cîte-a mîncat/și myei n-a avut acolă/
 miei lă-a avut fî altă...colibă/n-a fost acolă/a fost să-l înțarce/
 ...spre primăvară/știț//și săisprezêce uoi/tuâte îi lă-a prăpădit/
 și ieră la un pădurăr/hoiili alăa//

5 mai d-acolă gonit/s-a dus la o babă/le ruddă cu mine/lă-o...
 cuscra mea/fișu-so ține o fat-a mea/baba singur-acolo la tirlă/
 auzi cînili lătrîn/s-a dus să uita/cînd vede gogăza pă la fe-
 reastă...ursu/vede pă la ferastă/lă s-a temut/că-l ursu/că didă
 cînili-a urs/a ligiună/lă n-a făcut altceva nimic că s-a [k] ur-
 su-a plecat spre.../p-ic pă la ferastă/a trecut la croznă/la sa-
 10 iăa uoiilor//în capu saiei ieră vacili/și de la un loc încolo ieră
 uoiili/tot așa pă după hodaie//

 baba ce [r] ce lă-a vint în cap lei/că n-avea cu ce/cu ce să
 salveze/că cînili habar n-avea/ce "cîni lătră/ursu face ce vră" și
 15 s-a dus baba ș-a luat o obălă/un corap ceva așa/a puz gaz pă lel/
 lă-a pus foc și-a zvîrlit cu hoby lăla pă urs acolo la ușa...ăla/cum
 a văzut ursu foc pă lel a fugit ursu ou focu pă lel și s-a duz la
 altă tirlă/de-acolo iar l-a pus pă gănă/și-a trecut piste dial și
 s-a duz la dimbovițoară//oum s-a dūs în dimbovițoară lă-a mîncă la
 20 unu um poro/și-ū vițal în năptea aia//

 a doya yar [k] pă urmă și-a dat o zăpăzuie/a treou la
 mușc¹ /spre bran/și-a dat o zăpăzuie și l-a urmărit d-aiic/vină-
 tōri/l-a urmărit/pă unde-auzeă c-a stricat/"pă în năptea asta am
 pazi noi aiica/și lel operă fî altă parte/pășan dîncolo/operă fî al-
 25 tă parte /asă/știț/un urs mai tare ca un...hom care știie să...să
 fure//am plecă la mușc/la mușc cîn a dat zăpăzuia aia l-a urmărit
 pă zăpădă și l-a luat dă la urmă//au...făcut lel hoția năptea j
 dimineța l-a luat după zăpădă/după urmă/și l-a prins între niște
 ulicōr¹ acolo/pă vâlăa mușcîluș/acol¹ l-a-mpuscăt//

30 eșă am putut să scăpăm de-ū animal ca asta/și urș¹ știț
 cum lă-aiica urși/ca iepuri la cîmp//pă un te duj nūma urs/pă un te
 duj nūma urș¹//urș¹/s-a prăsit și riș¹ care nu prea ieră riș¹ la
 noi/s-a prăsi riș¹/și le mîi periculōș¹//doi riș¹ a hōmorit pătru

¹ Moeci, sat și pîriu cu același nume, lângă Bran.

juninĉ/núma intr-ũ loc/pátru juninĉ/le mĭncă úĝeru/óiki/le scuáte
 dú pá șezú máțu/atĭta strică iel/și nu mĭncă altĉevá dăcit ástęa
 le mĭncă//mĭ-a prăpădi și mișe o juninĉe/da nu dá tot că o a scă-
 pá váca/a re/mĭ-a prăpădit-o/...i-a rupt úĝeru/i-a rupt o țĭțá/
 5 și-așá an țĭaut-o cu țĭța pĭná a-mbătrĭnit/o-o țĭțá lipsă/° an țĭ-
 nút pĭn-a-mbătrĭnit//

iē dihăniĭ la noi/iē dihăniĭ/...dacă te duc și să hĭi cu co-
 raj' oa să te duc pá cūástă/ou topóru//

ș-ăsta/vinătoru ásta tót așá a fost//iēl n-a mai avút ármă/
 10 bătrĭn/măi mic ca mine ou doi an' și n-a avú coráj oa să mai țĭie
 ármă oă zĭce "alerg pá cūástă/iō bătrĭn/nu mai..." ș' cĭnd a vint
 și i-a rupt grájđu/și-a plecát dupá urs/s-a dús ĭntĭi a spuz la
 cop' iĭ/oă copĭi-i are ou [k] doi iĭ are ou permise/cu árna//

"măi iuáne/măi móșișe"/zĭce "úitę-a venit úrsu la mine și
 15 n-a rub grájđu și mĭ-a luat hōiile" zĭce/"iē vo dōo iē p-acoleá
 pá poĭaná și rĕestu nu mai știĭ dá iēle/haidēt și voi să le...și
 le cătám"//

ōe "staĭ tatá" zĭce "să mēĝe și noi"/

zĭce "făcĭțĭ-vă gáta/venit/că mă úo iō-năiĭnte"/

iēl s-a ús ĭnaiĭnte ș-a urmărit úrsu/úrsu-a fost pá hăie/
 20 ĭntr-o mărĝin dá colț//iēl n-a...putút s șă mai dúcá d-ic/ur șă
 sáră/să fúĝá úrsu/ōĭn s-a dúz dupá iēl//iēl ou topóru la iēl și
 ĭherbĭntád dá năcáz că i-a prăpădit hōiili/s-a ús cu topóru la
 iēl//iēl a mai fost trĭntid dá urs și cĭn ĭerá cu árna//s-a dus
 25 ĭnaiĭnte/s-a suĉit úrsu-ndărát/și iēl cu topóru/ōĭnd i-a da ou
 topóru/i-a băgát topóru-aiĭĉe/n-a-nĭmerit ĭn cap/nĭc p-alátuřea/
 ș' i-a băgát topóru-aiĭōa-p spátă/ĭntre spete-aiĭō//s-a supărát
 úrsu/i-a pus gărĭli-aiĭĉ ĭn cap/și d-aiĭōa cĭn l-a apucá dá gú-
 rá și dá...i-a scoz limba/p-aiĭĉ i-a scos limba /așá ĭerá dá
 30 rupt/capu/o mĭná rúptă/mĭna i-a prĭns-o-ĭ gúrá/mĭna care-a dat/
 mĭna dreáptă/ĭerá prĭnsă-ĭ gúrá/rúptă/ur kĭcór rupt/cum l-a
 strĭns/că cĭn a pus cu gărili álęa/și nu ĭerá mare/bátă-l norócu/
 ĭerá/ĭerá hō ursoĭcúțá/nu mare/voĭnic-așá nu ĭeré/ș-avęá lápte/a-

Arată, ou mĭna, partea obrazului, ĭn apropierea urechii.

veá și puț//

[Era rea.]

reă/periculoasă/s-uite-a omorît Ńómu//

[Același]

5

la ánu nou

punġám apă-n dó [k] într-um pahár [!]/ápa áia făcă um fel dá
licárićur[†] așá frumġase/niște stelúțġ-așá//și pá urmă stingám lumí-
na și noiġ ne dăzbrăcám [!] ím phéleġa guálá și zícám că ne vedém ím
paháru ála/vedéț/că pe cġne luġám/la miezu nópti/la dóoșpe/stingám
10 lumína/și zícám că ím paháru ála s-arátá[†]

[Cum se fac vrăjile astea ?]

la ánu nou úite/punġám ap-așá într-um pahár//ápa ásta să di-
zól^v [k] stín ía íñ casá să făcă um fel/fel dá fel dómle/să făcă
niște statuíete/noiġ ne făcám idiíle/ía úite ásta trébuie că.../ú-
15 te.../or[†] ajúnġ máre bogát/úite s-arátá o casá frumġasă/s-arátá un
drŃm"/și noiġ dăzbrăcáte/treb^uíá să stám [!] ím piéleġa guál-așá ca să
ne vídém í oglíndá/și noiġ ne făcă și spáímá dá multe uor[†]/te vedġái
í Ńoglíndá și-m paháru ála cu apă/ca să vedém pá cġne íeí/și cum/aí
norġ dá ban[†]/aí norġ dá sárácíle/că dacá íerá sárácíle nu vedġái
20 nímicá-mprejúr/dacá zícá că íe cu ban[†] ómu ála vedġái cġvá acoló/un
dar/s-arátá íñ fáta lui saġ/saġ militar/saġ ímbrăcá frumós saġ/pá-
reríle vez[†]/fhíie că párer[†]le/fhíie că le-ntomġám noiġ...și mí s-ară-
tá cġvá/cíte cġvá/ím paháru ála/í apa áia/vedéț/și máí punġám dá
multe Ńor[†] și albúġ dá Ńou/punġám un albúș dá Ńou/că albúșu ála dá
25 Ńou să formá pá urmă multe figúr[†]/ca să vedém noiġ cġe și cum//nġ-adu-
nám fete/na/trebúíá//[...]

și busiŃóc luġám dá la pópá/da/cín merġá/ [k] veneá préoți la
sfíntu ííon/venġá cu pámátúfu ála/și noiġ luam busuíóc/rupeáġ cíte-o
bucățicá dá busiŃóc/și-l punġám sup prag/il rupeá repéde și cín tre-
30 cá préoți-ñapóġ/să treăcă peste fhíru ála dá busiŃóc sup prag/su
preș//și dup-áia íl punġám nuáptġa la căpătíi/și visái//și visáġ cġ-

† Întrerupere a înregistrării datorită schimbării benzii.

te ceva/uite din astea/prostii d-astea/și visam p-ala//io l-am visat
 săt pă mōșu/asta al neșu/uite aiurea așa/fără să...visăi pă cine
 luăi dōmle/uite din firu ăla dă busuțoc/da/il visam uite cum...
 uite-l luam și nu știu ce//ș¹ ieu l-ă luat cam cu urit adică pă
 5 mōșu/da/l-am visat/da//[...]

flurărea ne vorovénô [63 de ani]

murător¹

noi pentru iarnă băgăm murător¹ cu apă/murător¹ cu hoțet/
 adică nu gogoșar¹/murător¹ varză cu ardēi din ăla căprēscu/cu...cu
 10 țelină...tăiēm frumos varza în clin și cu mōrcovi crăpaț așa în
 două/și p-urm-așezăm//așezăm ũ rind dē varză un rind dă mōrcov¹ cu
 țelină cu...cū ardēi/și p-urmă iar pūnem iar un alt rind dă varză/
 pînă să uple putinica sau borcānu care l-avēm//ș¹ dup-ăia pūnem
 sare dasupra cantitāțea care ne dām noi sama cītă trēbuie să fiie
 15 dă sārātă//și țornām apă piste ielō/așă iēste murătorile cu-apă//
 ăle cu hoțet/adică gogoșaru/il hōpārim puțin în hoțet/da hō-
 țetu nu tōmnai așa tare/băgām cantitāțea dă apă ca să nu fiie tōm-
 na așa acru dă tot/și după ce-l hōpārim acolo/punēm foj dă dāfin/
 pipēr/după ce-l hōpārim fuarte puțin/il scuātem/il lasām s să ră-
 20 cāscă/și fiērbem hoțetu/altă [k] tot în hoțetu ăla mai punēm altă
 oantitate dă hoțet cu apă pregătīt/să-l dām în fiert//și p-urmă
 așezām gogoșari-m borcān/și să-l lāsām hoțetu s să răcāscă//după
 ce să răcēște il țornām în borcān//și-l legām fuarte frumos la...
 cu o hīrtiie curātă dasupra/acolo/și-l băgām la pīmniță//
 25 crastavēți tot așa îi hōpārim puțin/putin în hoțet și-i scuā-
 tem/și îi lāsām s să răcāscă/și tot așa i-așezām în borcān și hoțē-
 tu făout cu usturōi//pisām usturōi și-l pūnem dasupra să să...cāpe-
 te mirōs/și cu foj dă dāfin ș¹ cu pipēr//
 și varza nu [k] noi o băgām/o curățim/o spālām fuarte fru-
 30 mōs/o așezām în puțină și băgām sa [k] cantitāțea de sare care trē-
 buie și apă//și-o acoperim//și la vo dōo trēi zile le pretočim/la

o săptămînă d-o/că vedem s s-amestece sarea cu apa/ș¹ să videm dacă
 iese sărată/sau dacă nu iese sărată mai punem cantitatea de sare
 care mai trebuie/și băgăm puțin mărar dasupra sau hrean ca să-ș¹
 capete gustu/...la varză/și...la varză cam atita iese//

5

popa bucur iulica [35 de ani]

678. S C Ă U E N I

(com.Berislăvești, jud.Vâlcea)

Culegere: 1968; BM, RP, MV; transcriere: MV

pă vremea turcilor

10 pă¹ î spunea...mama/...că cînd a venit turci-a fost tăbărit
 a¹i¹ca/la...cîmpu jîbli//și...la cîmpu jîbli a¹ci¹la făcuseră iei...
 conăcele lor pentru...iernat/pentru că să stea iei a¹ci¹la/ [ε] adună
 di pîn¹sate v¹ite/adună...h¹untur¹/adună m¹ere/aveau yameni lor//șă
 ...cînd a veni r¹uși păstă iei/cînd a a¹uzi¹ că vin r¹uși păstă iei...
 15 într-o n¹aptă-a...plecăt//pă...mă-sa bătrînă cum i¹ zîce/pă bunică-
 sa bătrînă/a l¹uat-o cu u¹kășu acoló/la corvoadă//și cînd a plecăt
 iei n¹aptă/i-a lua ș-a¹i¹ca...cî¹ s¹ă treacă la b¹ăb¹ieșt¹/u¹kășu [k]
 mătúșa ș-a adus aminte c-a u¹tă cîzmele/acoló-m¹ bordé¹nele lor unde
 le-a avút//și u¹kășu nu/că să-nt¹arcă-ndărăt//arnău¹ți a¹ea căre-a
 20 fos cu iei dă-i ducă/...a spus că...nu/nu ști¹ă r¹umînește//i-arătă
 că a u¹tăt/...ăla n-a [ε] n¹țelés c¹e zîce/ș-a¹ci lă c¹um i¹ zîce la
 crúca lu g¹ebălán către b¹ăb¹ieșt¹ acoló/i-a tăi¹ă capu//l-a lăsa
 mort acoló//

[La unchișul ?]

25 u¹kășulu¹//arnău¹tu [?] turcesc//i-a tăi¹ăt capu u¹kășulu¹/că
 n-a ști¹ă c¹e zîce//iei o fi-n¹țălés că sp¹une alte...bănă¹nă¹//n-a
 știut că...să-nt¹arcă să i¹a cîzmele//

ion ge trică [85 de ani]

inima o aveá rãa

[Mama] a rămas...m¹ioă dá tá-su/că pá tá-su l-a omorít...ur)
 cumnat al tati//[s.] a cêrtat p-um pãr acólo/s¹...[...] a púz m¹ina
 pá iel/a dá ou iel dá pãmint/a fost ũ uom m¹icút/spunęá dá stat
 5 așá//ș-ála cõbãnci/voinic//l-a lua și cum l-a dat in cap/a rămáz
 mort//p-urmă ála a fugi/s-a dus in dõbrõga//atunõ ierá țara tur-
 cãscã//...dõbrõga//a stat acoló/õmu...//in tãinuá iel/

"mã¹ !" zîce/"pã¹ sã vez" zîce/... "cînd am fost io-n dõbrõ-
 gã" zîce/"he¹/múlte hielea am fãcút io p-acólo" zîce/"vine" zîce
 10 "odatã ũ arnãuút//iérãm [k] bãgãm p`õile pîn grîu" zîce/"p-acól pá
 la turc`//și ierá arnãuút d-ãștea d-a¹ lor/d-a¹ turcilor" zîce/"șf
 ...vine cãlarã//

«hõ¹/mã¹ cõbãne» zîce/ «ai...ou cõ scãpãrá ?»

io/... «am» //

15 scoț dá cõlo din...tecșilã cum aveám io atú" zîce/"iãscã/crẽ-
 mene/annãru/și puse¹ coló" zîce/"bãgãsem bîta supsuurã//puse¹ co-
 ló" zîce/"cîn da¹ ou annãru-¹ cremene/ayuzi¹ și la iel: tac !//
 pusã¹ mîna//cîn da¹ coló" zîce "c-um p`istól//atunõ ierá pistõale
 ou cremene/nu ierá d-estea ou cãpsã"//cõ "n-ã lua foc//cînd il vã-
 zú¹ ou pistõlu ou...cã la mîne/cînd iay bîta ș cînd i-an da^d" zîce/
 20 "i-a și sãri hîroa//l-ã lua" zîce/... "i-an da vo dõo bîte cãl¹lu¹"
 zîce/"șf pá iel l-an lua și l-am aru¹cã" zîce "-ntr-um pu¹ț//acól¹"
 zîce/"cõ sã fac ?" zîce/"mã vãzuse" zîce "niște fetițe/ierãu dõo
 fetițe ca dá uopt an¹-așá" zîce/"estea mã spun la turc" zîce/"cum
 25 sã fac iey/iay u momiél¹" zîce "fetițele/ci¹te-o tîrã/ci¹te-o tîrã/
 pînã le-aprópi¹" zîce "dã...pu¹ț//ba dá-le...caș/ba dá-le hãga la
 fetițe/cînd a vint aprõape dá pu²" zîce/"am puz mîna pá ié¹le șf le-
 am bãgã șf pá iéle dá vi¹" zîce "-m fúndu pú¹țulu¹"//cõ "ș-ã scãpã"
 zîce/"da" cõ "d-ãleã-m pãre rãu" zîce//așá a foz dá negelu¹i la
 30 i¹inimã !//

[Și n-a pãțit nimic ?]

1 Metateza e accidentală. Rugat să repete și să gloseze termenul, informatorul pronunță neleguit.

păi dacă n-a știu nimin¹ da iel.../iel dac-ă omori fetițele
cine-a vru să-l spuie ? c-acolo or fos cîmpur¹ pustii//[...]

[Și tot el povestea ?]

iel im povestea mi ieram băiețându//c-a vru să m-ompare și
5 pă mine//că tata a fost i frate cu nevasta lui//și iei avea moșia/
că pămîntu nostru a fos moștenesc/d-aga spusă/n-a fost improprietă-
rire la tata//câre-a avu moștenire/-asa a rămas/cu moștenirea//și...
da-mbătrînise/că [c] ieram băiețându da vo cînsprăzece an¹//și l-an
găsi cu uoile-acolo la noi//lo l-ă lua la gură/că "ce caus cu-oi-
10 l-a-aiic ?"//

iel "hei ! păi ce e mă dac-am vint ?"//să tot uită așa /"ia
să vedem/p unde te-am mîncă cu uoile ?"//și iel ia bita//

cînd il văzu că rîdică bită sus am sări păst^o-o tufă/s¹iel
cînd a adus cu bita/a vin pă brîncă/a căzută/nu mai iera-m putere//
15 da inima o avea rea//am...luat-o pă urmă rara/an...dus pin crîng
încolo/n-a mai da da mine//

[relași]

trebă să fi și bun da gură

[...] tu pă c-am vint acasă/am mai șaz numa o săptămînă și
20 mi-a vint ordin...iar da concentrare//

[Iar ?!]

iară//și m-an duz la p^hitest/aveam un colonel i z¹ca nițas-
cu//și cîn ne-am dus acolo/iera sever/domnule/colonelu asta/cîn i¹sa
la raport/iz lua pi^hu¹ita//cîn trîntea ho dată cîzma-m [r] im pă-
25 mînt/iz lua pi^hu¹ita/că nu mai puteai să mai vorbești/da să fi avu
coraj//asa/domle/ne-an dus/cum bunăară...vro patru zile-ă șazut
numa p^horas/n^u ne-am mai prezentat//tot...ne-am [k] mă-ntîlnea
cu...camaradu cutare/camaradu cutare/care fusese¹ cu-e¹ im buda-
pêsta//

30 întrebă: "ce i¹e cu tine mă ?"/

ăllan "ce e cu tine ?"/

1 Se uită pe jos, căutînd parcă ceva.

- "păi" ce "cu tine ce e ?"//
 "uite-mă mă"...//
 "bă ! domnu colonel nițescu ie duz la bucurést"//le spuneam//
 cîn ne du^{du} căm la puartă la santeneá-ntrebám:
- 5 "a ven^d domnu colonel ?"
 ce "n-a venit"//
 "cîn y^hine ?"
 stam pî uoras că noi ieram civil^t/nu ieram in [k] imbracát/
 vórba álúga/ne vénise uórdin dá concéntrare//trime^{tá}/aveám un plo-
 10 toner^t prodánescu/care ier^{gá} la canceláre//trime^{tá} dómle patrúla
 pî uoras ca să ne ga//mă!dá cine ierá s^s să lége/dá mine cá ieram
 tivil/uor dá dumne^{tá}/uor d-ála ?//nóⁱ ieram tivil^t/nu pute^{gá} s^s să
 lége patrúla dá noi//áşa//ne-an duz la [k] într-o sárá la puartă/
 întreb [ε] santiⁿela:
- 15 zic "a vin^d don^u colonel ?"//
 zic-"a venid//dimineá^{tá}" ce/"iⁱ in^u our^tea régimentului"//
 am dat vórba ca spi^uonu/unu di^u altu/ho^{lu} d^{is}u¹ /d^{is}u la ál-
 tu/altu...și gáta !//dimineá^{tá} toátá lúmea lá [k] in^u our^tea rigi-
 méntului//dómrule/cîn ne-an dus...in^u our^tea rigimé^{tu}lui/am for-
 20 má^t o [r] o compáni^e/pá dóo ríndur^t/vorb-á^{gá}/cá stian^u cun^u treb^t//
 cîn au [k] auuzírám sun^u g^uarna honóru lui colonéllu/cá vine !//
 cîn veni colonéllu/...odátá/
 "bună dimineá^{tá} !"
 noi odátá "traⁱit² !"
 25 și să dúsá-ⁿ canceláre-acólo/m^u birou//
 ce³ "prodánésoule ! ce e ou á^ștea ? ce⁴ e cu á^ștea dá-ⁱ tⁱ
 aⁱó ?"//cá trebú^á [k] ierá și miticá popéscu⁴ /ierá-ⁿ co^dmeána
 in^u concéntrát atún^c//și vr^{gá} să ne dúcá pá noi să-l dá^s concéntrám
 pá iel//^hisí afará//"Ce e cu á^ștea ?"
 30 "dómle colonel"/ce "d-o sáptámⁿá dá zⁱle" ce "dá cîn^u stay
 pî uoras//^t nu s-a prezentat"//

1 Subiectul arată spre învățătorul care asistă la înregistrare.

2 Subiectul ia poziție de drept și bate din călofie.

3 Strigă tare.

4 Se adresează învățătorului care asistă la înregistrare.

„Ce „acú să le facă foga da” ce [ε] „pașapórtu z le da
mîncare pã treî zile” ce/”sã-î trimet unã ieste/dã...dã mîncã”//

cîn a huzirãm așã/noi.../vórba álúga/zicãm...cum bunúurã ”mã/
flãngu drãpt !//cîn o isî dõmnu colonel dîn cancëlãre/imediãt
5 « sã trãîz dõmnu colonel !//ieu/soldãtu cutãre/find încõncetrãt
în atîtea lun dã zile-m budapeșta/și az sã ne vedem iar încõncen-
trãt aic/nu știi ce e cu noi// » ”

dõmle/cîn a hîșit colonelu dîn...cancëlãre/dõmle trẽce pî
dina hîntea nãastrã//cî sã trecã.../așã/pãicã mî-a bãgãt un cutîit
10 în mine//fãcuiã treî paș înã hîntea-aș

”s trãîz dõmle colonel !”//

”Ce e/mã ?”//

”ieu soldãtu pãtrãscu miãî/flînd încõncetrã șase lun dã zi-
le-m budapeșta/ș-ãstãz mã vãz încõncetrãt iar aic”//

15 atunc stãtu colonelulu/sã ùitãte-aș//

ce ”tõs sintet a [ε] ãștea ?”//

zi⁶ ”dõmle colonel sinten toț/cãre-am fost în budapeșta”//

noi avãã și fõile dã dãmobilizare d-acolõ//”poftin/tos cu hõrdenle-m
mînã”//

20 dẽte col¹⁰...”prodãnescu !”/strigãte/”Ce e cu ãștia ?”//

”dõmle colonel” ce

”no! ce ãe cu ãei ?”//iar//”Ce ãe cu ãei ?”//

”dõmle colonel”/ce ”uãte ã-o sãptã^m...”

”nu/ce ãe cu ei ?!//acú úne mægẽt ?” ne-ntrebã//

25 ”dõmnule/direcția cîinẽt//toț...cîinẽt”//oa sã ne deã fõãã
dã tren sã mægẽm dⁱrect//aș//

”acú sã le fãș foga da tren [r] dã tren//hîmediãt”//

șã plãcã colonelu/cã iel stõteã nũmã dẽ lã...dẽ la cancẽ-
lãre d-acõlã mai dãvãle/prõdãⁿ...//sã duce dõmnule și vîne cu
30 trãzãșicînj dã miã dã lei dîn cutiie dã la...de lã...de la ploto-
ner^t//vîne cu ãei//

ç¹ ”dã úne ã-aã lua tu mã p-ãștea ?//dã úne e-aã luat ?”//

cã ãștia care erã grosovã^t la...hõn mãnda /dã cõte-or^t

1 Subiectul se adreseazã invãțãtorului.

a venit.. /plătęă și te băgă pă d'mnșată/dăsoonôentrăd d-atun și
 tó pă mnșată te băgă/dă n-ávęaġ pärále să plătęst¹/să scap²//dóm-
 nule/¹imediată nș-a nșcăli fęęăa dă tren/s¹ drumu la tren !//d-a-
 tun¹ nú mai m-an dus in¹ conôentră¹/am scăpat//ăġa ġe//
 5 dăoę...tăoę gúra/¹intri drăculuġ i fúndu ġăduluġ//da trébę
 să fiġ și bun dă gúra//

mhaġ ne pătrășcu
 ġòbzęșitręġ [de ani]

nu mă teșám dă ġoroăre

10 ġo tăġar¹ ou biętu niculăġe pătrășilă//și-ntr-o sîmbătă/...
 intr-o sîmbătă tręġ ġ-a omorît//și dómnuġe/ġo tăġám in¹ părțęa á-
 sta și nioulăe-m părțę-ásta¹ /dím p¹ăcũare/si buj [k] brăġi-ġ dăp
 la dġal//acũma noi...vorbġám ġo:
 "mă" zġo/"tu să dăġ fúga-m părțęa a¹z" zġc/"că poăte că säre
 15 du pă trupină" zġc/"și plęaoă bușęă [k] brădu//și ġo" zġc "dău
 fúga-m părțęa a¹lântă"//
 ne verbġám/căre să ġa fięeru-m ġină/di...să nu-l apũce buș-
 țęanu/oăre săouęa...//și dómnuġe/oind [k] ġerá un¹ clad cam așá
 ũ...dę la dęal dă...dă brădu ásta//cum bunęară ásta l-an tăġát/s-a
 20 căzút așá² //s-a căzú pă clădu ásta//clădu ásta ġer¹á veġk căzú/
 brădu/si ġeręă cam așá cocoș [k] aplecăt așá³ //dómle/ġo cġn an da
 fúga in¹coló/brădu cġn a vint¹ p-ásta a făcú viș¹ !//și ġerá un¹ ġ
 rediġ dă..dă brădét//a puz brădétu á¹a pęste mine jos//m-a pu²
 ġ¹os//dómle/s-a mers...oa ġisprezeęe m¹ętri/...cġn m-a pu² m-a pus
 25 așá⁴ /aũz//a mers óisprezeęe m¹ętri/a [k] pă umăr/mġna p-ăġiô așá⁵
 oum a șezút așá/s¹ pă cap//și oin a stătút a¹ venit intr-um brad/
 căpu brădu¹ ġ ásta tăġát//a vint intr-um brad netăġát//eręă áġ-
 lânt...dġn suz dă noi/căre...oġău/ġepuġău//ġeręă biętu ásta ġo-

¹ Subiectul indică, pe masă, poziția tăietorilor.

² De-a curmezișul peste bradul răsturnat.

³ Indică poziția bradului.

⁴ Subiectul se culcă pe pat, pe o parte.

⁵ Pe antebraț.

niț-a lu miăfléte/dă la rădăcineșt¹//

"bă/niculăe/bă !" cê/"l-a omorî mă ?"/ințrăbă ăga//

"bă !" cê/"ăla ă-a azvirli" cê "și p¹ăcăr¹le pă sus p¹ă
braj"//

5 ășă//ăo/bușțănu ăsta cîn a nera/pă mine mă [k] ăeră mușk
mult la pădure/ăk/plutește-ășă//șt¹ mă pusese-ntr-o grupă//și [k]
oă făoă brădu-ășă //așteptăm/zi² "are să curețe brădu/ș-are să
viă cêpi/și cêp¹ă are să mă tăș"//a stăt¹ brădu/-am ăeșit//am lă
pălăriă³ă dă jos ș-am îndesăt-ă-ășă-ă cap//ăla-ncêpu i...niolăe ș
10 se-ăkine//

"de cê te-ăkin¹ mă ?" zic/"or" zi² "ăi vă [k] ăi văz¹ pă
drăcu"//ășă ă zis ăo către ăel//de cê te-ăkin¹ ?//

ș-am ieși la ăel dasupra/ăga veneă tot/să vadă/[ε] cum sin/
mhort ?//vine/acolă//...mă avăan doă braj tăpăt//vine-acolă/ă-
15 răă unu...mășe mazăre/că l-ăă [k] il știă dămneata² //ășă/domnu-
le/cîn vine/...ăo... [ε] nu mă dură/vez/din fierbintăla ăga//nu mă
dură//și văz că vine sîngele pă ăok¹ in jos//și cîn ă lăă pălă-
riăăășă-ă cap/șirfiă sîngele d-ăă³ /țîșteăășă-ăcolă//am pus
pôdu pămei⁴ dă un^de ișă sîngele/ăălant...dă-ă cu pămîn/ăe/pămint
20 i la munte-ă nășpô²/nu șăde//

ăla mășe mazăre/zi² "băă" cê/"o curăă" cê/"răde-o" cê "soamă
du pă ăa" cê/"să băgăm acolo"//m-a pășat ei aolăă/una ălta/ăe
"dú-te la băracă"//ăel//

zi "nú mă dug/domnu mășe//nú mă duc//cîn oă plecă" zic/
25 "plecăm töz d-ăă³/de la bară [k] la barăoă//nu mă duc ăngur/că"
... nu mă sîntăm/ști din fierbintălă/"pôate că...caz cumvă pă une-
vă/ăăca și nu"//

ășă ăsta/ăonită/"ăi bă" cê/"niculăă/să-ă dăm noi jos p-amîn-
dăă"/brăji/care ăerăă tăpăt//

30 ș-apucă să trăgă...trăgă o țiră/fuăă//trăgă o țiră/fuăă//
"de cê fuj mă ?"//ăo ăerăăm aolăă//di cê fuăă ?//

1 Subiectul saltă de mai multe ori, imitînd mișcările bradului.

2 Subiectul se adresează învățătorului.

3 Iși scoate pălăria și indică locul loviturii.

4 Se lovește cu palma în cap.

ce "mă-e frică că căde pă mine"//

"fuj mă d-ačí !//lásă că îl tai Țo to [k] cu-ăsta"//

l-am tăi [k] Ț-am tăiá p-amindóí/ș-an lua pă niculáñe dăv-
lă//dăvâle dómñule ^uke cárñea pă mîn-aiíc/d-aií și pîn-añíc' /cum
5 frikín¹ dumnęatá cu o pile d-éleș dá pilej² lemñ/așá mă [r] mă pi-
lí^{se}//și ñișá númaȚ venín//p-aií³ pă pićór la vále...//dómñule/și
n-am stătút o zí/...dîñ lúcrú/núma c-o mîn-an traz la fięř//și
aiíó așá...mă ducám sára/la barácă/fięřbeám î apă-ntr-o uálă/cum o
putęám suferi/ș⁴ mă spălám bñine/și luñám piéleș áșá dá să pu [k] dá
10 să prăpădișe//ño lęam așá/ui^{k 2} / [ç] du pă mîná și rîmăñęá cárñea ró-
șă/ș⁴ mă spălám Țará și mă unęám cu néște und dá d-éleș dá uáé/și
mă legám//dimineșá mă spălám/mul și plecá la lúcrú//dimineșá și
sára//și n-am...piert o zí//dá lóc//o zí n-am piert-ę//că fięřcă dá
óe ?/mă duc...zí^c...vorb-ál^{u ęa} la lúcrú...//dácă mă surúteșá/mă su-
15 rúteșá/nu maȚ putęám/da...tot am putút//dá la cí șáptámîñ¹ încoló
am...am tironít Țo//păñ la cíñ șáptámîñ¹//dá la cíñ șáptámîñ¹ în
sus/am puz mîna pă sácúre//zíc "niculáñ/-acúma" zíc/"tăpéz Țo"/zíc
"și uodineșt-te tu"//că Țel tăpá/și Țo núma trăęáñ cu fięřăstrăñu/
atíta ñera//a fost um băiá bun//a muri sárácu^z-a dus//cum o să mu-
20 rim toț//

[Dar ai avut și dumneata putere !]

Țo nu mă...ca să zícă ñor¹care/să fñi zís³ /să fi zís/Țo
n-aveám [k] nu mă teșám dá ñorcáre//nó !//úite să spúñe nevásta:
Țo-l lăsán dá punęá mîñ¹le-amindóño-m pięb/da și cîn íi punęám o
25 mîná⁴ /dăsfăcá mîñle dú pă pięptu meș/áșá e !//

că mă uít Țo lă/acú...⁵ //nu-m plăce cun trăęe cu cõasa !//
há Țá-ño mă/fir-ar a drác ului¹ !...să rămîñe ñurmă pärete/și s-o
raz...să daȚ cu frăñgu d-a dúra pă pológ !//

[Același]

- 1 Subiectul arată fața anterioară a antebrațului stîng.
- 2 Informatorul își suflecă, cu un gest lent, mîneca hainei.
- 3 Intră cineva pe ușă.
- 4 Subiectul pronunță ultima propoziție printre dinți, apoi fluieră scurt, pe ton urcător.
- 5 Intră cineva pe ușă, distrăgînd atenția povestitorului.

Io mi-ă rup picóru

io mi-ă rup picóru/ierău la școală/númaĭ dă uopt an¹//ut¹
mi-am rup picóru-ăsta d-ai ic¹ uñt//rub decit^t s-a tînu númaĭ în car-
ne și vine//l-aducăm în părtea ásta/pă une vrăai...l-aducăm//și m-a
5 adús...ũ urkás cu [k] a lui² /m-a adús cu țuála/acás//și mi-a pus
uop scîndur^t/la pñic^ur/dĩ uop scîndur^t a ajúnz dóházáșipátru/dă
scîndur^t/așá scîndur^ele... [ɛ] crestaté ñiș și ic³ /dă...brad așá
făcute nu știu ce/și legate/și puneá pá picór...așá și mă strîngá
ca să nu să mai frîngă/să stea în scîndur^t//și m^vi-a pus întîi n-a
10 puz néște albuĭ dă uou/cu cărămñidă frecată/m^vi-a pus pá picór//má-
ma/...a vru să mă ducă la spñital//herá únu dóctor șútu la rîmnic⁴ //
dómnule-atúnĉ nu ierá ca acú//cáre cuñ să ducă-ĭ tăĭá...mîna/pñicó-
ru dácă ierăá cuñvá rupt//o/iĭ tăĭá pñicóarle/iĭ teĭá mîna/dácă ier-
rá cuñvá rúptă//și puneá dă le [ɛ] dă lemⁿ/picór dă lemⁿ//așá//io/
15 cîn am...că de !/dă uopt an¹ io/...cîn am auzít io așá pá máma...
"mámă" zî⁵//maĭ bine mor pá [r] pá blána pátului/dăcít^t să mă
duĭ la rîmnic să-n táĭe picóru"//așá//
aș zăcú dómnule/cînș sáptămîn dă zîle/u^{ki} pá pat/cu picóru
nėvindecát//nėvindecát//că cînd â mă dăzlegá/trăgám pñicóru.../cum
20 ierám pá pat așá-ntîș/il trėgám așá⁵ /să vedém țîne ? zíc'cuñvá
s-a legát ? s^veden țîne" cîn il trăgám așá ?//făcă d-íca⁶ zvic !
o^{dată}/nu ierá vindecát//și ĩe únu...turecél dîn robáĭa⁷ /máma așá
procés cu...cu-ăsta cu ĩácú⁸ -atúnĉ//c-a omorí pá táta//și ĩ-a spus:
cē "să [k] firico" sĉe/"cîn te duĭ la pitėș să ĩeĭ uñ kil dóo
25 dă maslin^t d-ėle maĭ mar^t cărnóásă/și-uñ kil dă ulėu//și vîno acá-
să/puñ le într-o piuo/și pñisáză-^{le} cum pñisáz^t sáreș/ou uășe ou

1 Arată locul, sus, pe coapsă.

2 Arată pe învățător.

3 La capete.

4 Rîmnicu-Vîlcea.

5 Subiectul se așează în fundul patului, cu piciorul întins și țeapăn din genunchi, și îl mișcă încet, ținîndu-și coapsa cu amîndouă mîinile.

6 De deasupra genunchiului.

7 Sat al comunei Berislăvești.

8 Nume propriu.

tot/șî pûn le p-o cîrpă supțire/și pune pă iele/pune uléu d-âls/
péste iele/și-ntoarcé cîrpa așa /și pûn-o pă picôr/să nu le pui
pă éle pă picôr//că nu poate suferi" ôe/"că-l întăpă"//

dômle/az la dóspre² êce mî-a pus//noaptea cîne moare ? îo mor¹!
5 //puneam uléu p-a¹ic așa pă...pă su iele//dômăle/a tras picôru...
huntu dă lemn din i maslin-élea/di uasel-élea tuate/dă s-a făcu
cum îe țărîna vâra afară dă uscătă//¹n alantă zi le-a p^hisat/și
h^halantă zi fă socotăla-n dóozășipătru dă uore/dă az dă la dósșe
pînă mîin¹ la dósșe//an tras picôru pă pat/...hósu vindecăt//a
10 ținút/am mai zăcu vro săptămînă dóo dă zile-asă/s-am plecat în bi-
tă//o¹te/ála s-a vindecăt/am făcút armată/am făcu războiu/cu p^hicô-
ru//ni¹ în zîua de-az nu mă doare//

[Același]

ôe-âm pățit odată dă frică !

15 ôe-âm pățit odată dă frică ! am vin¹ singură//a s oă m-an gră-
bi/c-an zîs că ple⁵ din brezoî mai iute/nu mai stau dup-âl¹lanté/că
mai aveău dă vinzare/îo plec/pleg mai iute//șî pă cirli²ge² .../pă
cirli³ge³ vine unu//văzui că to vine după mine/to^d vine după mine/
mă gîndeam: "să mai stău/să nu întru-m pădure/... [l] uor să [r] uor
20 să mer meréu ?" zic//dă dumnezău și hokéz niște uamen¹/îereă după
péște/după...lémne/după péște era c-o...plăscă d-élea dă dau lei//
și mi¹//mi¹ și mi¹ și mi¹//văzui că mină ála mă țare/nij mergă
să mă prîndă/ni¹ i [r] nij¹ rămînea//și minăi iute iute/iute iute/
și mă dusei pîn la ála acólo/acólo stătui//mă p^hitulăi cam așa o
25 țiră/ôă z vedem/ôe fáce lel//lel mearsă/să zică cêvâ/...păică nu-i
venea/nu știu mi se părea mi¹e//...s-asa îo l-întreb:

"dă ôe nū mai merg acuma iute ?" zîg/"dă ôe/dă ôe mai stăi ?"//

"ă/păi" ôe "mai stătui s-îo/măi hordini"//

1 Îndoită în două, oa o catapasmă.

2 Numele popular al defileului Oltului.

3 Subiectul reia, după ce se întrerupsese la intrarea în camere a unui copil.

"ba nu" zic/"că veni¹ după mine-ntr-una" zi/"dă ce veni¹ ?
 //păi nu măi ple⁶ d-aii¹ca" zic...//
 s-a lua di colea pînă colga/pîn s-a-ntors înapoi//s-atun¹ca
 mî-o fo frică//cum o¹ plecá sîngurá//

5

măria me pătrăscu
 șaptezeshinò [de ani]

[Ce a făcut subiectul ieri și azi]

10

[Ieri] dă dimineață la foc/ba fuog/ba căldare/ba mîncare...//
 că sîn copiii tot/ș¹ie¹ vyin co¹⁰ tre^{be} să fîie măsă púsă/făcută
 ...//astga ne//ligi¹an¹le/dă-le mîncare/vyitele/iar dă-le mîncare/
 că dacă iarbă nu ie dă loc...//astga//dup-ai¹a am...am tors/dup-ai¹-
 am durmit...//

15

[Și azi ?]
 az...tòt așá//az am avú treabă/tò la foc//
 [Ș-acu în urmă ?]
 to la foc mă duc//plecá¹ oă z¹car¹ oă mî-am făou¹ treabă/las
 toate-acasă ș¹ mă duc să sap//și săpá¹ de mă prăpădi¹ [!] /vo tre¹
 patru rînde nūmă//

[Aceeași]

20

[Întoarcerea din refugiu]

25

ă ! ce-am păti noi atuncă ! doámne/doámne/doámne !//ce¹ că
 ni nū măi venim îndără/ș nu știam p¹ă ce măi veni¹/că bóji i-am
 vindút//cu ce măi venim...//ce-am pătid/doámne ferește ! [1] //
 [Și cum v-ati întors, dac-ați vindut boii ?]
 am avút i álți//și i-am...tovărășit iar um bou únu um bou
 áltu/și-am [r] am veni¹ ou ce-am putút//și-am vint îndără^d/j dao-am
 vint îndărăpt a¹io c¹ș ieră ? o-aveam o hála dă căsúță mică//u¹-
 te-așá/nu făou¹er¹ oása/ș¹-am avút să [k] /n-ar¹ găz nimíc/și m¹i-
 ar¹ găsít-o plină dă fin/și dă...guléle//și m¹ls s-a-mpușoat atunc

cu gulele//că le-a găsit pînă în s-a făcut focu/s-au luat foc/cu totu//ba unii s-a puz le-a spart ei/c-a zis că...să vădă ce-i în iele/pînă una alta s-a rupt care miin¹le/care...//[...] eⁿ ! d-astea
u¹ti//

5 cînd am vînt/am vînt...acîi dă la...im pare pã la budest¹/
na¹inte/mã¹ în còlo/...erșã o...trupã/d-estea/cum să zice/dã...mi-
litar¹//nu știu/german¹ ?...nu ș german¹ im pare c-a fo²/nu știu
care//și ne [ε] pã care cum îi putea dobîndi le lua cîte-o vacã/
fugã cù ele...//și noi nu știu cum am trecut/inã¹intẽ/urmã/cum ã
10 făcù d-ã scãpat//c-am avù și noi dóc cu bóii//dã c-am pãti/c-a
vînt c ploãne ! ș cop¹ily-aveã [k] d-am avù noróc dã un cojóc d-é-
lea bûndrã mare/lung/și l-am bægat în iel/in cojóc/și pã cãrùtã//
ã zis cã din cîn cîn strigã: "miticã ! mã¹ trãiest¹ ?" ierșã...
dã patru cînã an¹ ierșã/pãtru an¹/cam cînã pare miã¹ [ε] /tòamna//
15 cam cînã an¹-aveã/și...am pãtit iar rãu/vãlea mare/ã ! cîn miã-aduc
amînte pãicã...pãicã nu știu cum să mã¹ zic//venise gulele pã sose-
le/...șe făcuse gãur¹/și apel-élea mar¹ să inûndãșe-așã/și nu să
mã¹ vedã//ș-aveã mult așã acolò/cu cãrùtele//și noi ne-am [k] luã-
sem sãma/^{nu} să făcuse [k] nu ierșã aproape nãptea/da mã¹ ierșã/cam
20 ca acuma așã ierșã//dã la jibla-ș coãce/venșãm meréu//și luãș
sãma/mergãm unu-na¹inte ș¹ cu bîta așã...dideãm¹ /sã vedem ie
groãpã ?//

și cîn am vînt a¹icã acasã/ce să fac tu a¹icã nãptea ? mã¹
aveãm o outiie cu niște gãin¹//...am zis cã mã¹ tînem baren dóc
25 tre¹ acasã//pîn-acas-abșã am dãsfãcù dóc la gura sòbi//da c-am pã-
ti/cã dac-am a¹uzi c-a vînt unii/mã¹ nãiinte venise/și spunã c-a
gãsi fîn/gulele//și am făcùt i [k] am vînt acasã/cîn am vînt acasã
...venise...dòamne/di¹ rãdãcînest¹ pare cã/nu știu//u¹te-am u¹tãt//
...am u¹tãt//a¹ gãsi cu foc a¹icã-ș sòbã/...fãcùt//și fîn în caz
30 mult//

și ie am zis zig "di ce n-az dat fînù-afarã ?" zig/"dãcã ie
cêvã p-acãia ? c-am auzi cã s-a-ntimplã multe"//

"de" ce/"nu ie nimica"//

ș-an dësfãcù dóc la f^uoc/ãlãlãlte nu le-a^m mã¹ pûtù dãsfã-

4 Pipãie terenul cu un bãț imãginer.

ce/a murit//le plo^uase pre^a rău//an trecut apa și le plo^uase//...
găⁱinile//

[Aceeași]

[Nuntă]

5 prima dată să pregătește...dacă ie varză ac^ră/o to^uac-atun-
ce^a//...în sⁱmbăta n^unți//iar dacă nu o to^uacă de joⁱ/ca să aⁱbă tim
s să ac^reaască//sⁱmbătă/mir^easa/ s^t p^une...o coronⁱță p^a cap/sⁱ să-
mbracă cu f^otă/țăr^anește//și umblă prin sat//la pl^oscă/sⁱ în^ucă o
fătă cu ^la//și umblă p^a la to^uate căsele//sⁱmbătă s^ara/fⁱ fă^e bră-
10 du/s^t p^a urmă/du p^a ce-^l fă^e brădu/șeș^e-afară și jo^acă/c^u brădu//
dumⁱnecă/

[Cine face bradul ?]

un om/d^e-aiⁱce^a/un c^etăț^an/căre ș^tie să fă^eă brad//c^um^pără
hⁱr^tie/brad/sⁱ-l fă^eă//dumⁱnecă iară/dă dimⁱne^ațⁱ/să ș^colă//...
15 mir^easa să-mbracă-n alb//...jo^aoă...pⁱnă la ora d^oișpreze^eșⁱ la
ur^mă mer^e la bis^arioă/să cun^ună//după ce vin/dă la bis^arioă/vine
l^ume//...oare ș^ed la m^asă//după ce să ș^colă m^asa/să jo^acă so^criⁱ-
le c^u să sp^une//

[Cum adică ?]

20 adică...ie^u iz mir^esa//și mⁱșe-m tr^ebuⁱșe...proș^ap^e/batiș-
t^e/și to^uate r^udele lui/șⁱ le dă^u cⁱț^e-un dar//ș^au batiour^t...//
și...iară ie^l dacă vor să-m^u fă^eă mⁱșe cad^our^t/iar la fel//[...]

[Și cine joacă ?]

25 joacă tot tiner^etu/și to^uată l^umea/to^uate r^udele lui/șⁱ intră
lă^hutari-m^u mⁱșl^oc/mir^esa cu...d^aru^rle căre le dă//...iară intră-m^u
mⁱșl^oc/și le dă la c^eșⁱ du p^a m^argⁱne/care sⁱn^u r^udă//...cu gⁱner^lo//

tudosescu elena [20 de ani]

679. C E P A R I

(jud. Argeş)

Culegere: 1968; BM, RP, MV; transcriere: MV

fiaro sălbatici

5 la muntē ne ducām cā mai dāmūlt făcām ă...nişte brad d-āla/-l
făcām...bilē-aşā sǎ numęā ielele/kitúce-aşā şť...//făcām şitǎ/pentru
coperit i byinále/case//şi ducīndu-ne noi pǎ rīşu āsta/pǎ topolo-
vielū āsta-n sus/mai sus acolō...ne-am intīlnit c-o ursuāicǎ şť cu
doi puī//venęā...la vǎle/şi noi ne ūcām la deal/ne-am intīlnit odā-
10 tǎ//iei ierēā dīncolo d-um pīrāiās/şi noi dīncol^o//şi ne ūtām la
āęa [k] la āia//iei sǎ ūtǎ la noi şi noi la iei//şi la dacǎ ne-am
mai aprop iā mai mult ūament i/am da gurǎ/s-a fugit//şi nuāptęā s-a
dus s-a mīncat um boi la...up stǎnul dǎ boi acolō//a prǎpǎdi bōnu
āla şť...

15 [Are putere sǎ doboare boul ?]

o^ho ! il dūce dǎ dīndǎrǎt...ca pǎ...cīd vreī ! [!] iē tǎpǎn//
i i fihige gǎrlē sp^hinǎre/ūna ināhīnte s-ūna mai i ūurmǎ/şi-l dūce
...mǎręe iel/sīngur/...dǎ dīndǎrǎt//il dūce pīnǎ...il dǎ dǎ cǫās-
tǎ//dǎ cǫās-acolō-l...[k] sǎ prǎbuşęşte şi...sǎ dūce dīp-āęa dupǎ
20 iel//şi-l p^hisǎzǎ cu...pūmnu/pīnǎ cīnd i iēse sīngē//şi dup-āia-l
sūęe tot//tot i sīngēle dī iel/şi-l...sfǎşīęe/l-omęǎrǎ//...fiāre
sǎlbatici//

lup^hi sīn māi rǎi/āia-i spǎręe búrta şť...//da la boi [k] la
vyite mar nū sǎ bǎgǎ...lup^hi/nūma la ūoi/la porc...//

25 [De ce nu se bagǎ ?]

iē v^hita mai mǎre/āi iē fricǎ//

[Se apǎrǎ ?]

sǎ apǎrǎ/da//da...dacǎ sīņ cai şť cu mīnzōc d-āştia mīci/la
mīz sǎ repede/şi-l mǎnīęǎ//[...]

[Caii mari nu-l apără pe mînz ?]

păi îl mai apără dacă apucă lîngă mă-sa/dacă nu/ [ε] îl răz-
 néște o țîră dă...dă mă-sa/l-apucă și-l spârge/l-omșară nùmadăcît//
 l-apucă dă nas că...ieși să du^c să-l myirșase//să văză ce...animal [!]
 5 ie//și-l m^virșasă/și...ála l-apucă dă nas//și să sucêște cu iel
 mînzul/pînă cîn p^hică jos//și după ce p^hică jos iel să repede și-l
 spârge búrta/ș^t...mediát îl omșară//

górge ke çaușólu

dă la t^oamnă-ncólo plec pã obzêc [de ani]

40 [Nuntă]¹

[Cum se făcea o nuntă în tinerețea dumitale, lea Veto ?

S-au păstrat aceleași obiceiuri?]

[a] tót așa să fag núnțele//

[b] nū să fac tot așa !//

15 [a] aș ? dă ce ?//

[b] cum ? păi...d^umneată t-ei...cîn t-ei imărită t^e-ai înmări-
 tá cu róke álbă ?

[a] e/nū cu róke álbă ! acú...

[b] Păi dím bătrînețe/dím bătrîni nóștri/n-á fos ca cum fac
 20 acú//gîneréle a fost í [k] mbrăcát în négru/mirșasa cu róke álbă/
 cînd ierám noi ierá...gînerli cu ç^oaríc/i^erá...cu cămășe/-l făcám
 flor^t la cămășe dă gîner^e/d-ũ l^a dá mîná/oólo la p^oále/cáre mai dá
 căre să iásă cămășa mai frumúasă/mirșasa tot așa/cu ș^hórtur^t sau
 cu vîlnic/cu...asă ierám...mbrăcát//pã cap aveá fl^hor^t/íncă...mú-
 25 mǎ/múma úi^te a găzdi cási áștea/in loc sǎ...áivǎ cum au vol/úit-aveá
 o batista róșă ș-o prindeá úit-asă aic^u în spáte² /ș-asă ierá pã spá-
 te/cu batista róșă//o bazmá roș-asă//

[a] ști atún^d ? nu ști//

¹ Renunțînd la procedeul de anchetă obișnuit, am permis celor două
 bătrîne - vecine și prietene vechi - să se întreprună reciproc și
 să se completeze una pe alta. Am specificat, prin [a] și [b],
 cui aparțin replicile.

² Arată cum era prinsă basmaua peste umeri.

[b] știu ! úite 1erá afar-așá...cî s-a-mmăritat//cu zége pă
mînić/...1erá mirgásá/1ergá 1árna//cu zége pă mînić/ș cu vā [k] cu
bazmăuá áșá pripsă peste [ε] pă númer† aic̃ așá peste zége//

[și cu capul gol ?]

5 [b] cu căpu gol//

[și cu flori ?]

[b] ș cu flor† atîta/núma flor†/ș-atît/1ncôá' //și 1erá cê
fel dá flor† ?...1erá rñóș1/1ergá...albăstre/1ergá...așá 1ergá
flórlg-atúnca/dă...făcúte...ca ũ fel dá pîză/nu 1erá d-éstgă acú dá
10 ôgără//

[a] dîn timpur† veñk//așá 1erá pă timpur1-éle veñk//

[și dumneata cînd te-ai măritat, ai fost cu rochie albă ?]

[a] cu 1i1e/cu șórtur† i/fustă/d-asta véstă/n-ăm fos cu ró-
kîñe//ma1 1ncôá a 1eșit i.../acú dá cînd.../cu róke//

15 [și cînd începea nunta ?]

[a] dá símbăta//vengá lăñutári/la gînere/plecá pîn sat/umblá
cú plósca/e !//ș† dîmîngăța vengá și...la mirgásá/o lua...

[Cum îi zicea la petrecerea de sîmbătă ?]

[a] pă1 sîmbătă sára fedelés î1 zîcem[!] // [...]

20 [b] făcá mirgása brádu dîmîniáța/acú-l făcê sára//acú îl fac
sára brádu//

[Cum ?]

[b] pă1 îl fa^ē brad/cu flor† acó¹⁰/cu hîrti1e făcúta múltă/
făcê p-um brad așá/așá fag brádu-acú//pă timpu/atúnca/făcá mirgása
brádu dîmîniáța/gînerli să bîrbîeréá sára...//

25 [Sîmbătă ?]

[b] da/sîmbătă sára//după cê umblá pî sat//

[Cu lăutari ?]

[b] dă/cu lăñutár† !//da-1 cîntá lăñutári...cînd îl bîrbîe-
răá//și mirgása 1ar cîn făcá brádu 1ar î1 cîntá lăñutári//

30 [și duminică ?]

[b] duminică/să du^{cá} mirgása ș-adu^{cá} ²...să du^{cá} și-adu^{cá} ¹á-

1 Indică fruntea.

2 Intră cineva pe ușă.

pă/dă dimineață/acolo/și venea cu Ța acasă/...făcâ brădu dimineața/
dup-ăia venea Ținerli cū...nunta ca să Ța cu nuntas/acu nū mai sin
nuntas/Țera călăr/călăras/mult/călăr/mult acolo bărbat/și ve-
neă spunea orățile/-acolo afară/și...mirăsa Țera în cas/și Ținerle
5 Țera călare pă cal/Țră frumos atunci/acuma nū mai Țe/acu...

[Nu se mai spun orații ?]

[b] nu/nu să mai spun !//

[a] nu s-o Ți mai spu¹ind ?//

[b] nū ! nu să mai spun//spunea orățili și cîn^d lya mirăsa
10 ca să plece afară/cîn s să ducă s-o Ța Ținerli/veneă și sta-n Țe-
nună in...în cas-acu/și Ținerli și mirăsa/și lya...

[a] Țertăcune

[b] Țertăcune dă la părint...//

[a] elisaveta dimitru lăzar

15 săȚespătru/ mer pă săȚcînă [de ani]

[b] preda [Gheorghita]

ă săptezeșicînă implină și plecă
pă săptezeșisăse//

[Date biografice]

20 [Ați fost copii mulți la părinți ?]

[b] dă/dăcîșpă//nôcî sîntem [k] am fost fî fîntă/dîn nóc ūnu
a-Țki [k] a-nôetăd dîn viață/Țcôlo ăllant sin tot fî fîntă//

[Mai tineri ca dumneata ?]

[b] mai tiner/Țo sin Ța mai mare//

25 [Ai avut tot greul !]

[b] [Ț] greu am avu/și...mă simț ou Țușor//s-a dat Țăsili//
Țele să Țay: s-așă/s-așă/nū să vătă/că acu nu mai scîrție căruța
dacă...Țe ūsă mai dîn timp Ța nū mai scîrție/Ța mēȚe lîn așă/tôd
așă și Țăsile mēȚ-a făcut//dăȚă s-ă-văȚă cu mȚȚoa/nū să sȚpără să
30 le puȚă//Țe să-Țe !//am fost Țo/a muri tata ūȚ...tînăr/nūma dă
vro...nū șȚȚu dac-a avu pătruzăȚ dă an/nū șȚȚu dac-a avu//Ț-a ră-

máz máma cu copii și 1° am fost a mai mare//am trebuiri să cosăs/să
 ...țăs/să...le fao toate/oă dé/1° 1eram a mai mare//pînă cînd am...
 oăsătorit/am...ôpút/1° nu m-an cäsătorí dá dóozășiúób dá an¹/atún
 m-an cäsătorit 1°//că nu m-an cässtorit/că...am avút cop¹1¹ mic
 5 fraz/máma de ! m-irăá milă/ôé să fácă máma cu 1¹ei/...toț//s-a ridi-
 cá cop¹1¹/s-ã-văța/n¹-am învătát únu cu áltu/"ú¹te mă fáčet așa/
 ú¹te mă drégem așa/ha¹ să fáčem cutáre lucrú"/n¹-am únít/no¹ nú
 n¹-am ôertá frățí/oit¹ am foz/nu n¹-am ôertát//

am trăiit/ú¹te-am fácut//și 1° l-ã luat...v¹ăduv/...cu pátru
 10 oop¹1¹/...ș-am mai fácu ș 1° cînô/și 1-an cres^{cut} pá toț//și...a mu-
 ri și-al me¹ iară/s-ã rãmáz văduvã/am...oit¹ te má¹ /pátruzej dá an¹?
 [...] ă rãmáz cu niô un cop¹1¹ cäsătorit/toț mi 1-an cäsătorit//

[a] 1erăá mic !//

[b] ú¹te ca...băiátu-ála² /dá-l văzură^t íc//1-an cäsătorí pá
 15 toț...//ã luptá ș-asá dumnezăú m¹-a ajutat/...ú¹orunde-am puz m¹na
 am fácut/ú¹orunde m-an dus...a¹ cîștigát/vórba álúga am avú^d/n-am
 fos oa să fiú...e¹ ! ôe să fac !//

[și dumneata...?]³

[a] 1¹ei ? m-am măritát f/ã fácu doi cop¹1¹/1-an cäsătorit/
 20 máma a murit după ôe...mai în¹cuá/și 1a//é¹/cu-al m¹o...sîntem în
 fhînt-amîndó¹/oop¹1¹ iar sîn f¹1¹escáre la⁴

[b] atúnô 1e bine oîn sîn [k] cîn merg do¹ bo¹ la júg...b¹ine/
 și 1¹ei a mers...pîn la sfirsít...tot amîndó¹ 1e bine//da oînd únu...
 a rãmás f sîngur/și áltú vórba álúga s-a dus/nu mai po să-1 mai gá-
 25 sășt¹ álúga oa să să mai adăôge oa ál dá l-a avú^d/d-a tras cu 1¹el
 dinti¹//

[Aceleași]

am foz refu¹1¹at

[b] atúnca [în 1916] am foz refu¹1¹at...la vărzárú jos p¹la

1 Se adresează unui oonsătean, prezent la înregistrare.

2 Arată locul unde stătuse copilul gazdei.

3 Anchetatorul se adresează subiectului [a].

4 Subiectul [a] este întrerupt de subiectul [b] .

[a] la oócu¹

[b] p² la cuócu/p² la vărzărú² jos acólo țerá//a³holèu ! cin...
númai cin m⁴-a⁴ amínte/páicá nú stu óe !//

[De ce nu vrei să-ți aduci aminte ?]

5 [b] cînd am venit acasă și noi d-acoló...df...că fusăsém re-
fuđiát/s⁴ cînd am mai venit acasă...herá vái dá mine ! m⁴ort...

[a] nu mai țeréá nimic//

[b] pá un țe uítái núma mortăcîpe: ȳamen⁴ m⁴ort/vyíte m⁴arte/
liviqáne m⁴arte/tqáte//cin m⁴-a⁴uc amínte páicá oiteodată ...și ím⁴
10 vyíne sã [r] sã plîng oiteodată cin m⁴-adúc amínte óe-am vászút
ío !//aúleó ! íó țeréám//am avú dóo vaó/și le-am ínjugat p-áleá/și
óe-am putú pune pá dóo vaó/atíta/și oop⁴ííi-ȳeárutã//că țerá m⁴ic
toț//

[Frații ?]

15 de/fráți//tata țerá lu⁴at/și íel cum a vení^d din rázboi a
murít//

[(Către subiectul a:) Ți-aduci și d-ta aminte ? Erai de zece
ani.]

[a] dá zeóe an⁴ țeréá máma//și cum a⁴ sosít acólo/m-am bolnã-
20 ví ráu...//am zácút acoló ș-am vėnit acas ș-am zácú pínã...dóospe
sãptámín dup-áea//dã...țeréá ș⁴ surórlé méle/și s-a a⁴uzí o-a ple-
cár [k] cá plecám//ș⁴...avéám pá górgița//n-ã vru sã ía ș⁴ pá vasí-
le/...vasíle-a rámas acólo la muȳo-acólo a muríd dá hóptispe an⁴//
ío m-ã lya tírís⁴ asá bolnávã/și ná m-an lászád dá log dá log dá
25 lo^o//júnóí țeréá míc⁴/nú ne-a adús/m-an tírí ș⁴ ío după óárút-asá
bolnávã//[...] fácă un neamț...avéám o vacá prije/óca cá sã o [k]
s-o ía//dup-áea sóru-mea górgița í-a spus cá "z⁴éóe³ /z⁴éóe pá
ea !"/ș-áltu "nú nu nu nu nu !" /fácă/țiy mínte/țeréám micúțã/
și bolnávã//cînd am vėnit acasă/la noi la táta/coléá jos/ací/úne
30 șade néneșá vıcã/...ã...sosírá la p⁴artã/țeréá nea tóma a lu țírșe/
neșá gavrílã/neșá íon dím plai/tos stríj la táta ací/c-ací s-a stríș

1 Localitate în jud. Argeș, la sud de Căpari.

2 Localitate în jud. Argeș, la sud de Căpari.

3 Întinde brusc amîndouă mîinile, cu degetele răsfirate.

4 Neagă, gesticulînd energic.

apropoape tot//¹neși tătă la puártă:

"ai oul sîntez voi ?"//

leu de colc "păi ôe nu ne mai cunôst¹ ?"//

nú ne cunoștea//nimic/dă loc//pe-a¹ij zîcâi că-î pustiu/nu
5 mai ierăa nîm^c p-a¹îcâ/asa ieră Húșile dășkise/șămur¹/tót to^t
tot//ă sosit acáz dă bine dă rău cu vácile/ou...cărúta a vin mai
pă úrmă/și ¹eră^a tos strîș¹//s-apăi le f¹ersesé tătă buábē/ôe pu-
tea ¹el acolă^a//

[b] da c săptămînă [r] c săptămînă dă zile buábē-am mîrcat/
10 fîerte//

[a] oîn a venit tătă ou cărúta...

[b] ne ducă¹ la mgară d-a¹îcâ la tigvén¹ /că stricáséră toate
móřile/ș¹ ședgă¹ cîte¹-o săptămînă pînă oîn măcînă¹ un m¹ertig dōp//

[a] oîn a venit...tătă [k] d-a vint ai nōștri ou cărúta ¹ă
15 dî úrmă/avă^a [k] a veni c-ū sa¹ dă málăi/și tōs să strîșeseră la
noi acî/la tătă// [...]

[b] iō dă toate¹-ă ²is că dă război să ferăscă dumnezău...
neam dă neamu m¹eu/copi¹ dă cop¹îi//

[Trece omul prin toate, dar cu greu !]

[a] grēu/că...i¹acă lei¹cută flōarēa...dēte la vāle-ntr-um
20 pâr/veni acáz născū/făcū cophîlu/la muri/rămasă biētu nicu/muri
ș-¹el f¹ război...//

[Și copilul ?]

[a] cop¹îlu-a rămas/l-ar¹ crescū noi// [...]

15 [a] să spu¹ nūma dă lăpte/sau și...?//²

[Să spui tot ce vrei !]

[a] cum m-an duz/dă vácă//că venșam f¹oacă¹ce/ou vāca...și
noi vez/t¹ot/ș...ne-am intilni¹ oū n¹em¹/ [...] și vácă...vāca... [k]
băte^a cu mīna în pūlpele lei³ //și i¹ge unu di coló așă/și gorgi¹ta
20 sōra mēa/arătă⁴ că sîntem zēce cophîi¹ cu [k] pă șa//dup-ăi¹a/...ăl-

¹ Comună vecină.

² Ca răspuns la o întrebare a anchetatorului, pusă cu scopul de a
glosa un termen, [a] rela povestirea.

³ Lovește puternic cu palma în masă.

⁴ Arată palmele cu degetele răsfirate.

tu-a făcú "nics ! nics ! nū"/să strimbá la ¹tel coló¹ taré//și du
 [k] n-á mai zî² nimio//am viñ la deál/măi su¹in mai sus am...am
 muls-o//a muls cîn șase kile dá lápte dá la șa...și noi¹ dácă șa-a
 lya váca á¹na apăi ne lya ș pá noi de t¹hot/că șa¹erșám atí¹ta cop¹ăi
 5 pá șa//ș-am vint acás/cum spusăi¹ șa/¹ăi¹ca oin am viñ la p¹ártă/noi
 dam după p¹orô/p¹orôci fuğá după șa¹se/după oíte șa¹leșa/că n-ă spus
 dá oí¹n¹/vez șa¹ !//și táta a í¹și la p¹ártă:

ôe "a¹ cui¹ sîntet¹ voi¹ ?"

"pă¹ tá¹tă" șa di coló/kar șa¹o/bolnávă/că șa nu-avșám niô...//
 10 "tátă/nu ne ounó¹t¹ ?"

"voi¹ sîntéz/véto/tátă ?"

"da"

"pă ou ô [k] cúm az vin"/

"byině !//"

15 t¹p-ășa...ș-a¹n dus acás/... [ε] nu cunostșám noi¹ a¹ăi¹ôa-ñ caz
 la noi¹/oă nu să mai șa¹erșá húsă/nu mai erșá feréste/nu mai erșá...
 zîcșăi¹ că-ș húdi¹șă//și...ș-a¹n strîps acoló/am mîncá tuoz/vórba
 gorgi¹șă/buábă/...ô-a putút/șa¹erșá...cun spusăi¹ șa/venșá șa¹on dîm
 plai¹/șea gavrîlă/șea tóma gu¹o¹lu...//

20

[Aceleași]

am vru să-m¹ faco casă

[Cum se face o casă pe-aici ?]

dîñ lémne//și fșa [k] și fșarte greș să fáce/dacă nu a¹ po-
 sibilităt...mai ajutătșare//pă¹ șa am făcút-o dîñ lémne//n-ám fă-
 25 cút-o șa¹ey personal/am băgá^d dulđer¹/pentru că...nu-s dá meseri¹e
 ca să coplés//coplés ș¹ șa/íșă nu la o oásă ășá oă...//dácă sîñ cu
 cînevá/măi fac și p-ásta/íșă...//

cîn m-añ căsătorit/...am o sóră căre șa...vitregă cum să
 zîce/núma după tá¹tă//șa am vru să-m¹ fac casă pá locú lú nevásti-
 30 mîa acólô...ím báltă/măi sus/cum í¹ spúnem noi¹ púnctu bálta acóló/

1 Se încruntă tare.

fiică ~~je~~ la soasă/țerșă log bun/însă ~~ja~~ a avu oasă făcută dă tătă
 și țerșă singură/n-avea copii// "dacă tu nu vi să stai cu mine/...
 jo vin/și fac/și..."//mă rog//m-a introdúz d-am [k] m-am dus să
 stau cu ea/pă la urmă s-a certă cu mine/s-am foz nevoi^t să-ș fac
 5 căsă//am puz mina s-am tăia lemne/le-ari cărat/an ôoplit jo ô-am
 putú/dup-șea am băgă dulđer^t/și-nter-ũ an dă zile/...am făcut-o î
 așa fél/dă...dă la pașt^t din lúna lu aprilie și pînă la sfîntu ni-
 oulăș in...no^tem [k] in decêpvre/...m-am mutat in oasă//căsúță...
 șob métri/cu dóho camere/ô-a mai trebu^t pă lîngă oas-am mai făcú
 10 la urmă/cin am mai avút posibilitățile/oa...tot in tímpu ăla am
 cumpără și-o bucată dă pămînt/mi s-a bolnăvi și nevastă-șea dă
 plămîin/avegăm și copil mic/am întărcat copilu núma...fetița asta
 mica care-o am dă dôisprêzece an^t/am întărcat-o núma dă nóho lun^t//
 m^a-a spuz doctoru:

15 "Ôe vre^t să ai ? máma dă copⁱș sau copⁱș//nu-z mu^șare niș co-
 pilu/nu-z mu^șare niș nevasta//fă ca mine și je bine"//

am ascultă după jel și-n tre^t săptămîn dă zile/nevastă-șea...
 a fos púsă...la rînd//ieș cin am dús-o pă ea la spítal am dús-o pă
 brăță//cin a văzút-o doctoru m^a-a spuz/"dacă-n tre^t zile mai stă-
 20 țerșă cu ea acáz/n-avea^t la ôe veni"/că țeră tot plămîinu-mpușoat//ș
 tód din cauza múnôi/oa jo lucrăm la pădúre și ja acás//țeră fărte
 greș//

dumitra ¹ni conștandín [41 de ani]

la oșasă

25 pă^t la oșasă cin pleacă ¹/pleacă cite doⁱ/tre^t/pátru/depinde//
 și mai mult pleacă//îns-acólo nu pos să lucréz^t mai mul dă... [k]
 dáoă...un cêțășan/mă rog/are...cu săptămîna dă lucru/și pôte
 vrea să termine mai curînd/ja și cite pátru șamen^t odată//și-ș
 ține dóo tre^t zile//iar dacă nu cite doⁱ/și núma cite únu...//dacă
 30 are șamen^t cunoscut//...am termenat ástáz la únu/mi^șne a venit ôe-

¹ Resursele economice ale comunei fiind limitate, majoritatea
 bărbaților fac deplasări sezoniere în Ardeal.

lălăltu/și dă ăstă-sar-am vorbit/și...mîine...găta/știu unde mă
 du^s la lucrul//iar dacă ăstăz am termină și n-am găsi pã nîmînea
 pentru mîine ca să lucrez//le piata//fiiecare ăom ăesé la piatã/și
 viné ăetățănu care ăre nevoe [1] /să togmește/și găta/mérge la
 5 ăarbă/l dŭce la...munte/sau ă sat/că de egzemplu acumă să lucreă-
 ză ă sate/...n-au porni^d la munte//cum ăi spŭne la sfîntu ilie/
 pornește la munte/s-atŭnc...merg apoi cu sãptămînă șir la munte//
 au colibă acólo/...asă să lucrează//

[Și mîncarea o dă...]

10 ăo dă//o dă stăpîni//le dŭce-acólo/au ũ d-egzemplu stînt/
 vite/au brînză/...da nŭ le dŭce legŭme ca să stăa să făcă ăórbur^t/
 mai puține/că sunt ă și ăe^l ocupă acólo/să duc cu...ou grăblă/cu
 fŭrcă.../ăe^l l-a luă aproape vėrde/-a cosi și ũrma-l și strînge//
 15 că-l băgă la...au șur^t mar^t/il strînge/dacă-l făce clăe-l făce/dă-
 oă nu-l băgă șură/și...care-ă mai muale-ă dă sare/oa să nu să strî-
 ăe/s-ășă-l țîn//

[Același]

[Mămăliga]

20 puă ăpă rėce-ă cãldare/pă [k] o lasă să f^h ăarbă ă^holcot/
 dup-ăăa [k] dup-ăcēja presar mălăi//și fao ăîr/o lasă să fhărbă ă^h
 o^holco^t/și dup-ăăa [k] ăcēja bag mălăi/și ăo lasă pînă fhërbe ăa
 bğine/s dup-ăăa [k] și ă ba^s și sare/s^t dup-ăcēja-nčep s-o mestic/
 ...pînă să fhërbe b^yine//

[Dumitrașcu I. Maria, 12 ani]

680. M U Ș Ă T E Ș T I

(jud. Argeș)

Culegere: 1968; GG, MM, RP; transcriere: MM

brînză dă puțină

5 o înkagă cu kag/in cazan/și după 6e să prinde el...nițel în
 f/[k] așa la căldură/fil strînge și-l pune-n strecurătoare/să scurgă
 zăru și rămîne întreg/ș la urmă-l tăie făliș și-l pune-n [k] la
 puțin¹ saramură//adică-ș dă sare//așa să kămă brînză dă puțină//
 altă socotială iară să kămă telegă/așa să făce alfel//să
 10 punē jgab maș dă proaspăt maș muale/nu să stricură atîta dă tare/
 rămîne maș molesit/adică...cu zăr i iel/și-l pune n...într-un troc
 așa...patrat ca cum e masa asta ș cū.../cam atîd dă nalt' /și stă
 iel pînă să-ntărește nițal/iară-l pune...la puțină//
 la munte iar este...brînză dă burdúf//

15 [Cum se face ?]

cum să făce //așa o.../iar așa-l stărcă și-o stărcă bine-
 așa/tare o stărcă//și punē/cuș să zîcē.../răta așa dă caș/o punem
 una p-ăta...pînă să făce un teanc cam așa² //ș să dospēște/după 6e
 să dospēște/cîn crēde...ăla căre.../i spūnem noi bac¹/ă...o fră-
 20 mîntă/naînte să frămîntă pă/făcă ũ...lemn cu crestēze și didgă pă
 așa merēu/și-n sus și-n jos/i fine/acuma a își mașinle-ăstgă dă
 ...dă tocăt carne...frămîntă iele//p-urm-iș dă sare iar potrivit
 adică...la [k] o gústă/sigur/și p-ormă...o pune...o făce búlgăr
 búlgăr ș-o bágă-n burdúfu ala dă gāne/intōrs pă [r] pă.../cum să
 25 zîcē ? iș ráde páru/și... [ε] pārtgă dă carne rămîne p-afăr/și-a
 dă...cu páru/intră [k] iē [k] rămîne năpūntru/da ras cu...cu brič¹/
 ou briču dă bārbierit//și...o-ndgāsă bine ca să n-ălbă/cum să spun

¹ Indică, cu mîna, înălțimea trocului, cam de 1 m.

² E indicată înălțimea teancului, aproximativ de 1,50 m.

ă ? să fi [k] să nu fiie...moleșită așa/că cu cât te cî-ndesăt ou-
atît ține mai bine/atunc iese mai bun//

görgi i aldăscu
șapteștreș [de ani]

5

cînipa

mărunțan locu byine și p-ormă-i dan cu grébla și-azvirleșan
cînipa/și p-orm-ō-văleam/tot cu locu/pămînt/ō-văleam și făcșan
cîte treș sute patru sute dă mănúș...le făcșam/și ofiș să coșia
ș/o culeșiam și...usoam și-o băgan la lac//dă la lao o spălám fru-
mós/cîn o.../o săptămînă dōo/d^upă cum ierșă și apa/ca să...să să
10 zobiasoă//ș-apō o lșam la melișă ș-o melișám/o pieptánám făcșiam cá-
iere torcám țoată noapte/niș cu lámă/că dácă lam [k] /nu preș ier-
șă gáz/șo nu preș ierșan cu ce cumpără/punșam ș-șo scaonu coleá-m
mijlocu cási să...zărșă dă la ferășă așa.../știz lumyina d-afară//
15 torcșam țoată noapte/țoată noapte torcșiam//ierșă.../da n-avșa spor
cînipa//

[Și după ce-o torceați ?]

o coșiam/o băgam...moș în zhoș-ășă cu săpún/in...in spălătúrá
dă rúfe/ășă c-avșă săpún și le lășam acolo dōo zile...ș p-ormă le
20 lșam și le băteșam bine//

[Ce lășați ?]

jurébile/vezș făcșam jurébiș pá rispitorș/le lășam acolo ș
p-ormă le...le lșam și le bătiám bine p-un scaon/le frecám...le
mușám și d^upă ce le mușám/le presărán cu cénúșe/punșam cénúșe-ășă
25 pș...pă iéle/punșam in copáie/punșam cénúșe múltă-ș copáe/ș le pre-
sărán și le frecám să între cénúșa pîn țoate fșirili//le-ășezán la
hirdău/d^up-ășă le coșș...le co [k] turnám apă fhártă meréu meréu
meréu meréu/in treș patru zile cînșă făcșia álbe/álbe să făcșă/in
treș patru/vezășă d^upă cum le turnám apă dă fhártă și...să...s
30 să făcșă iéle frumúșe//să făcșă ca bumbácu dă bătătúrá/frumúșe să

făc¹ea//e ! da n-avea spor¹ așa/oa să le faj¹ la tos c¹ite o...¹izma-
nă oit¹o oămașe pă iei¹/iar¹ă mult/n-avea spor¹ c¹inipa/nu-¹ ca bum-
baou vez/tor¹iam mult/spor puțin//ș-apă¹ dacă-¹ puține să și rup¹ă
ourind//e ! ōe eră să mai fac¹ ?//

[Și pe urmă ?]

o țes¹ăm//o dep¹ănăm/pă mos [r] pă [k] du pă virt¹elniță pă [k]
făc¹eam gem/o dam pă mos¹are d^up-ă¹ia și o urz¹am și-o pun¹eam la răz-
b¹o¹ și-o țes¹eam țes¹ăm și-o mai nălb¹ăm pă po¹iană/vez tot o nălb-
b¹ăm după c¹e-o țes¹eam//cu dibăc¹ile m¹are//

parask¹iva vasile [77 de ani]

l¹ina

l¹ina după c¹e t¹unde o¹ile/o spă¹l¹ăm/o spă¹lăm și o dăm la...ma-
șină ac¹uma/at¹unc mai dăm¹ul n¹u să did¹ă l¹ina la mașină//o piept¹ănăm
cu piept¹eni¹/nește piept¹en¹ l¹uș cu dinți mar¹/o kept¹ănăm și sco-
t¹iam păru-ă¹l [k] l¹ina mă¹ l¹ungă/a mai sc¹urtă c¹in răm¹in¹ă/ave¹ăm alt
[k] alte drăc¹i¹ă dă p¹iept¹en¹ așa răt¹unz p-at¹it¹ /puș¹ p-o blănă//și
trăg¹ian¹ cu altu/ala unu ier¹ă lipi dă blănă/pus așa² /ș trăg¹ian¹ cu
altu și făc¹iam ala-¹ă zic¹ea știm/la l¹ina mai măr¹unțic¹ă//și-o torc¹iam
p-ă¹ea l¹ungă dă urz¹ală și p-ă¹ea sc¹urta dă băt¹ătură/o torc¹iam//ș fă-
c¹iam h¹aine b¹une/t¹o b¹une ișă/ac¹u¹o dă la mașină/ac¹u¹ e mai l¹iezne...
oă nu mai stai¹ mul dă mig¹ală//o dă la mașină/g¹ine ou ia o p¹un¹e fur-
o¹ o țo¹ar¹ce//

[Și oe faceți din l¹ină ?]

u¹ite ! și f¹ote/și zeg/și...pantal¹on¹/dă țo¹ate...făc¹em//

[Aceeși]

ăsta a fost bețiv

a veni¹ din sat/veniseră altu...mai bun ș-¹o...pro¹astă n-am
vru să-l șam/și p-ormă a venit¹ i...ăsta dă l-am ev¹ut/ăsta a fost

¹ Indică mărimea pieptenilor (diametru aproximativ 20 de cm).

² Subiectul arată că un piepten era pus orizontal, cu dinții în sus.

bețiv/da m-a dat țel așa ca cu sîla/cu sîla m-a dat//îo ț-an spus
 "îo uște" zic.../"n-am vorbi cu țel/da" zic "uște mi-a spus și mi-
 lungea că ne bețiv/că-ț așa/

5 nașă "fă !" îce/"uște ce țe" zîce/"tu știț ca tine țe știț
 ca mine" îce/"are loc la drum"//

parcă țerșă vorba dă locu la drūm ?//uște șț cum e și-aiișșă/
 log la drum//

c-"aț așa"/că "țe bvine" că... "țe poziție la drum/ce să te
 duș tu p-âlte...cșaste/p-âltē...dialurț"//

10 e !/n-ă vru să mă dia/am făcū și ca țel/byine n-a prșă fost
 n-a prșă fost bine//dăcă țerșă așa dă bețiv/țel nu lucră nimī nimī
 nimīc nimī//an s [-am zis] că toată lungea să fhișe plătītē cu mi-
 ne/nu lucră nimī//păț nu lucră că nu șideș nișț acasă/nūma la cîr-
 cîmă șidia/nūma la cîrcîmă//îo făcîam...crestșam șț îo citi-um vyi-
 15 țăl la vácă.../citi-um purcél să am/cîn mă pomenșam/dă m-aș și dus
 în grădină sau la lucrū.../țel venșă dă la cîrcîmă cu clișentul/cu
 ala...dă cumpără/toate mi le vindēa//m^dă ! mai bine dăcīt așa...am
 trăiț mai bine după cș-a murit țel//m^vț-am adună șț îo toate lucrur-
 20 li/am kivernișit cop^hii byine/da pîn-acī am trăiț rău//țel la
 cop^hii n-adușșă o bomboană/sau...n-avșan nevoșe dă bomboană/da un
 covrîș să fhi^{du}s sau pîi^șșe/o jumătă dă pîișe/n-o^aducîa ! n-ădu-
 cșș/a fost om tirān prăpădit//

[Dădea pe gît.]

25 dⁱșșă pă g^d/nu-ț ajunșșă să bșă/nu-ț ajunșșă să bșă//avșă...
 o mișe și...și o sūtă ginșes oă/da îo ț-an văzū vrodătă bāni lui ?
 pēnșia dă la.../că țeră rānit ișvalid/nū ț-an vāș/îo șț [k] auzēn
 șț îo că țe pēnșie/da îo n-an vāșt pēnșia lui nișoătă//n-o vidșam/
 nū !//

[Nu-i era milă de copii ?]

30 dūamne ferșește !//nu-ț bătēă.../da nu zîcșă că "uște voiț az
 mișcāt or n-az mișcāt" or oumvā/nū !/nu-ț întrebā//țel venșă tōt
 țel dă dāvāle/măț dă mūlte orț mor dă foame/ca să-ț dāș tōt țeș
 d-acāșă//da nū !...țel mișșă sîngur/cop^hii șta...pă lîngă pat/mu
 olintșă unu/nu să mișșă unu din loc...dă frica lui...dă loc//orț

să zică "acoleo mă-e frame și miie"/oum sint acu cophii/că am p-ai
 lu...f^hii-mău asta/ășă vez !/să te văză mîncînd/ie gata la masă și
 ieși [!] //da aș m^vieși stiteă/văi de mine !/ni^j nū s-aprop^hiiă/...nu
 s-aprop^hiiă dă masă/stiteă la...așă amărîz nū suflă unu nic^t...nij^t
 5 nu șoptia unu către altu...dă frica lui//

dă-l/[k] mai bine c-a murit/măi b^vine !//ș/cît a fca cop^hii
 m^vieși d-amărîț/iergă să mă mai căsătorés cu vunu/măi fag yur cop^hil/
 sau...ôe știu ieș ? să m^vi-ă bată ?//păi văz ic și-acuma/căre are.../
 oare mai sin cop^hii d-estia^a și d-al d^ol^oșă/trăiez rău//măi ie p[~]
 10 sat/măi ie cop^hii/ș ! ie bine-așă dac-a.../care sim b^vine dint^oșaj
 dată ie b^vine/căre nu/...nu-ă bine//

[Aceeași]

tăstu

u^tș.../puneam așă...nește gliă tălate/atun^o n-am mai/...ie
 15 vorb-ălușă...ie an^t dă cînd...m-am immăritat [!] /puneam așă u^tș
 grămăju^tit așă i^oh¹-așă¹ .../și măi mar^t și măi mis/coló coló...co-
 ló coló/după cum vreș să fa^t dă mare tăstu//și dⁱp-ăia călcăm pă-
 mîntu b^vine și-l frămîntăm/sărbăt^oșă le [k] mă pu [k] il făcîam
 acoló/și le măi vind^oșăm/lușm ș^t i^o treș bam pătru bam pă i^ele//[!]
 20 pă tăstur d-ălușă//și...la ălușă măi mar^{le}...le băgam um băț așă le
 făc^oșăm o gă^hură pîp^o răs^oșă-m^o părte-ăilantă/cam la t^oșă le fă-
 cîam așă/că...i^o eș ou bătu//și il lășăm acoló pînă să uscă pă gli^o-
 le-ălușă/și d^upă ôe să uscă il lușm//il măi lip^oșăm pă dasupra așă
 frumós/cînd...măi în^oșă să măi crăpe/^da nu pră crăpă/l^o lip^oșăm
 25 frumós ș^t p-ôrmă il [k] scote^oșăm gli^oili d-acoló/oă dacă vez le pu-
 neșăm ou i^oșba-p^o sus/și să scote^oșăm//și-l făc^oșăm frumós/și p-ôrmă/d^upă
 ôe scote^oșăm gli^oili il lip^oșăm și p[~]nă^huntru frumós/ș-l puneam ș să
 uscă byine ș^t i^oșă/puneam lemne multe/oă atun^oșă i^oșă nește...
 o^oșur la/vez^t une făc^oșăm așă cam la bucăt^oșă/iergă [k] nū i^oșă
 30 nūma s [ε] nū i^oșă s^obă/s^obă i^oșă^hur^oma o^oșului coló² /și i^oșă-șă

¹ Subiectul arată oum făcea grămezi-grămezi în jur.

² Arată spre soba din camera unde se face înregistrarea.

nu unde.../unde stau yara nu unde stam țarna/și su coșu-ála acoló...
 punea lémne multe dá fag/șt puneam și țastu ála dasúpra lémnlor uț-
 țe-asa' /și-ardea dá...să-roșea//ș-aveam túrta plămădită-ropăne/
 șt p-ormă cîn...loam băgam bîta pá supt țel și-l scoteam l dan la
 5 o parte și băgam túrta/și puneam ála/nu mă [r] nú mă punea-n ce-
 núșe/da isá nește túrtă rúmenă și frumóasă/asa málá...málá le zî-
 cea/búne su țastu-ála//ácu nu mă pomenéște níminga/acu je píne
 múltă//

[Aceeasi]

10

cu băiatu-ál m'ljóc

jo cîn s-a-psurá băieți myei/tot asa am făcut/an sta mútă//
 da úțe-asa/n-an zîs...niș s-o ia niș să/da lúmea m'j-a pus în cap
 în to fiélu/oá va dá mínē !/...venea femej cumsăcade/óament/că "dá
 ôe ?" cu...băiatu-ál m'ljóc/că "dá ôe să nenorocéște băiatu ou...
 15 femej-asta/ou fata asta ?"/vez ierá fată/...mă-sa să hămoșisără
 dip-áltu...și pá ia o lásase/-a avút [k] /ia mă are un fráte asta/
 pá lei j-a lásá părăsít/oa pá cătá...și ia s-a duz după áltu/tót
 în sat ací la noi//tá-so.../ôe să facă ? țel a lucrát/pá fat-a lă-
 sât-o...pá la fo femeie/pá băiat l-a loat o...úke/d-ála a văz dá
 20 țel oá ierá m'ic/a la a văz dá țel//ș fata ierá/ [k] nú ierá oresóu-
 tá b'ine/de !/oa pîn sat/n-o punea níminga la lúcru/n-o punea la
 nímió/ia ierá fată măriouță...//

jo ô-am zîs ? "úte ôe je"/ierám.../o proteasă...bătrînă/și
 ia venea meréș și-ț zicám "proteasă" zic/"úte ôe je" zic/"ieș"
 25 zic "nú m-amestic dîn căuză oá să am vótă [-vredatá] răspundere/
 țel a găsít-o/țel ș-o ia/țel să tragă ou șa//jo nu m-amestic dá
 loc/ce-ț al luț i-l dau tod/l-ajút/dá...ca să-ț zic-n-o luș nu-ț
 zic"//

mă ierá o săptă...mînă/nu știu oíd mparte mă ierá pînă-n
 30 nuntă//

"mloc !/m-am luș sama"/

¹ Subiectul arată oum punea țestul deasupra leanelor.

"Ce Ț-ai lua sama ?"

"n-ó mai Țau"//

"bă nu" sic/"ba nu/să nu faș tu triába asta/oă ríde lúmea/
Ța-o !/Ța.../Ța-o/hai !"//

5 "Vai ! úite-n spune lumă-asa/n spune lumă-asa/n sp"/

"bă !/lúmea Ț-a spuz dămúlt/nu tómma acú cín a Țintrát oá-
meni-n keltuȚálă"/

Vine că nu intraseră-n keltuȚálă că/Țeu am fost ca o prós-
tă/núnta...an cărá tot acoló/s-an făcút-o la...Ță/sȚ-an cărá tot/an
10 făcút-o la căsa Ței//Țe taje cu Ța// [...]

Țo Ț-an spus "mă/acú tu cum vrei/cum vrei/Ța-o...lás-o/da...
dă ce n-ai spu și tu mai naĩnte ? fáta a croȚi pĩpza.../a făcú că-
măse/aoué ce să...ce socoteálă ma e ? a croȚit-o pá tine..."//Țo
Ț-an spus da cu vine Ț-am zis//Țel s-a conví s-a luat-o//

15 Țe vine/sim byĩnș-acúma/sim bȚĩnș-/a avú trei copȚi/sim la
școálă unu-a își pá leáfă/állant Ți-n școálă/are-o fată-nvătătoare
la ti [k] la banát/la...măi suz dá bənát/nu știú cum naĩba-Ț zĩce/
nu pot Țo să zic// [...]

[Nora] nu știșe să făcă/nu știșe să fa.../aveá [r] aveá o só-
20 ră a má-si acoleá/aveá...aveá mamá bătrínă a má-si/e !/da n-o-nvă-
Ță nĩmĩnșă dá vine/n-ó-văȚă/o mai...o mai duceá pá la néște feméȚ
...ĩncoló dăparte/măi stȚeá p-acoló/n-ó-văȚă nĩmĩnșă/"úite fá și
tu ásta/fă și tu ásta"//o mai ȚnvăȚă o feméȚe d-acoleá/

"fă dĩmĩneáȚa oĩn te școálă/așterne și tu páturle/fă fóc /fă
25 fócú/bágă la foc/dup-áȚa Țeș și-n drum"//

oă vezȚ Țereá aproape dá drum/acoló unde mer vácile la pádú-
re/Țereá băncă púsă la puártă//Ța lua copȚilu s-ĩșá-n drum sta pȚ
la pĩnș/la pĩnș nu Țereá mĩncare/nu Țereá foc nu Țereá nĩmic [i]
ce erá să mai făcă ?//Țel o ocără//

30 venșă la míne "mĩco nu mai stau/nu mai stau nu mai"/

Țo știám că Țel fúge/venșă dá dóo trei hor și Țel pá la míne/
nú stán dăparte...unu dá áltu//il lásán/tácán dĩn gúră/Țel sta pá
pa și oftá/măi făcám treburle/"óe fać tu ? tu-ai mĩnșă óevá

Ț Subiectul Țnghĩte.

az ?"//

"e !/am mîncat"//

e !/ba"am mîncă/ba așa/"hai hai și dă mîncă ou mine/hai !"//
 il luau să mînce/"acú dú-te-acasă ! dú-te-acasă vasilioă" zic "și
 5 dú-te și tu și fă tréburle/táie lémne/fă așa fă așa fă așa !/să
 n-áibă ȕa nevoie"/

"mico nu mă mai duc"/

"dă ce să nu te mai duj" zic/"mă/n-ai alés-o tu ? úite mișe-m
 plăce cum e" zfo/"tíie dá ce nu-s plăce ?" ce ȕerșá să mai fac^t ?//
 10 e !/stă ce sta pe gîndur^t așa amărit/sta sta sta/să sculá...
 să-ntindéa mai oftá plecá//úite și ȕe b^vine//da am pătí rău cu ála/
 cu-ála am pătí rău tarș-am pătít/cu-ála am pătí oá ȕerșá...ș iel
 cam...duduíi cam úte și ȕa cam ca ȕa//ȕa...ȕe dăștiaptă/da nu fă-
 15 cșá/nu făcșá tréburle//și iel vez/știá d-acasă cá la noi făcém tré-
 burle/făcém să fiie așa/să fiie mîncarșa gáta/să fiie...vásile spá-
 lá ȕe curate/ȕa nu știá să le spóele/rúfe nu știá să spóele//mă
 ducșám pá la șa/ȕa rúfa d-íca d-o...dá gúler/măcăr cămașe măcăr
 ȕie.../așá rásucítá cum ȕerá dá la...dá la clătítu din ríu/lș-agă-
 ȕá dá cíte-o ȕulúcă/[r] dá cíte-o ulúcă//

"fă niculino fă" zic "púne fă pá vasflică fă/să-ȕ puí-o sírmă
 lúňă" zic "așá și să.../rúfa cín o ȕa dá la ríu/scútúr-o úitș-o
 20 așá/scútúr-o să să dăzgîrcîască ȕa" zic/"și púne-o așá frumós pá
 cúlme să vază lúmșa" zic/"păi tu nu vez fa" zfo/"să usúoă...rúfa
 așá ȕúdă zbîrcítá" zic/"oum s-o mai ȕe pá tîne" zic "mi^t mⁱ-e urít
 25 dá ȕa"//

nu zíoșá nimíc/da nu făcșá/nu făcșá o lășá tot așá zgîrcítá
 urítá//tot așá ȕ-an zis meréu/tot așá ȕ-an zis meréu/ápă...acú
 váz cá făcș-acúma/făce/da vez...ȕe timp/pínă să te dădá ȕu tóate
 hálșa/h^m !//

[Dar ea nu văzuse niciodată cum se pun rufele ?]

păi bā/áre o...arș-aoolșá o rúdá/o fátá măritátá d-aíij dá
 péste ríu acoló/tíne un ũk al lor/al.../și ȕe fátá/acú e bătrínă
 ȕe să mai zic cá e fátá/e bătrínă/da ȕerá dăștiaptă/[r] dăștiap-
 30 tă/áșa...a...aooló pá robășa¹ -mprejúru lor/aooló-m partș-á/ni-
 1 Robala , sat vecin, subordonat comunei Mușătești.

minșă n-avșă rúfe pã cúlme ca șa/întîșse frumós/ășă pã cúlme pã sîr-
mă/întîșse frumós//

"fă !/iŃo" zic "nu vreiș tu [k] iŃo nu vreiș să te uișș tu la
niminșă" zic "p-așicî/p-împrejuru tăș/núma la tîșca lu lisîșe să te
5 hușșș tu cum...[r] cum púne iș rúfile pã cúlme/totăș să le puș și
tu fa" zic/"cã nu ișeste...o greutate máre/tu nu vez ? iș dá coló dá
ls rîș le stúarșe le scútură vîșe colșă la...c [k] pã cúlme/le
scúturș frumós/le-ntîșșș și punș-le pã cúlme" zic/"sã le plácã și
la áltu dá rúfile tále//pășășăș...zgîrșcite pã gardășăș ? pã vírfu
10 ulúci..." zic//

[Aceeăși]

merșșám la um mișșúșit

merșșám la um mișșúșit cum/...acú-n jumátátșa véri...noiș ne
dúșem la munte la...răvășit [k] la mișșúșit/cum să zîce/mișșúșim
15 mîșșî...iș túndem//și mergînd Ń...p-um plaiș înspre clăbușet/pã plá-
șu clăbușetuliș cum zîce [k] cumș să zîce/acoló-m mîșșjlocu pãdúriș...
înr-o plantátîșe dá braz.../am întîșpinát un urs//acêșt urs/lișșigá-
nă.../docamdată noiș...apă [k] cîn am apărút în fáșa lui/ișel s-a su-
șit în dóo pîșcúșare...cãtreș noiș/nu ișerám núma ișeu/maiș ișerá vro cîte-
20 va persúșane//s-a ridicát în dóo pîșcúșare cãtreș noiș și nș-a scuipát/
da !/ășăș fáșe úrsuș /nș-a scuipát și s-a lășat binișóș jîșos/a pus
lábileș pã láșfi cáreș ișerșă-Ńkîșă plantátîșa dá braz/a pus lábileș pã
lat/șș cîn a trăș dá ișei/a rupt șiș-a lușat-o pã plaiș încîșót/^a mers Ń
jos pîm plantátîșe háșda háșda háșda háșda/ș noiș ne uișșan la ișel...
25 la urs//

merșșin maiș suș dá ișel/după ôe l-am petrecút cu hókiș pã ișel
pîná s-a lășá pe jos acólo pã cúșstă/merșșin maiș sus am dá d-áltu/cá-
re-l urmășrăș pã...p-ăștălánt pã cáreș ne [r] nș-a-ntîșpiná pã noiș/da
nuș [k] nú maiș ișerá pã plaiș ișerșă maiș dávaleș ișerșă-ntr-o plan [Ń]
30 tót în plantátîșe/cã plantátîșa ișerșă máre/in mărșișă plantátîși și
săș dușșă tóș după ișel Ń jos/tod dup-ășta dúpă.../da am dá gúrá noiș/
[r] am dá gúrá "úrsuș úrsuș"/da ișel abár n-a avú dá noiș/ișel ș-a vășú
dá trășbăș/a mers...//

pétre isác [48 de ani]

* Explicașia vine ca un răspuns la mirarea anchetatorului.

murător

noi púnem murător[†] așa țărăneș^{te}/púnem da cîte...zarzavát/pú-
nem vărzá/inti[†] spălám zarzavá^{tu} tot cáre l₁ púnem la murát//púneș₁
vărzá ũ₁ rîn dá vărzá ũ₁ rîn púnem/d^up-áia...țélină púnem mórcov...
5 perlașéle/noi așa le spúne^m/nu le spúneⁿ róși[†]/parlașéle le spúnen₁
noi țărănește/ardei castravét/castravéti...dacă i₁-avém mai dina[†]in-
te...púnem cu sáre mai mult[†]/mai sáráz₁ mai ca să țíie pînă pregátim
murători[†] ș[†]/atúncșea-i₁ púnem și pá₁ ei//púnem un rîn dá vărzá ș-un
rîn dá...félurle-ăilánte dá zarzavátur//d^up-áșea púnem sáre și...
10 púnem apă/r[†]éce nu púnem apă cáldă/că púnem în pútină murători/pú-
nem mai mult[†]/dacă-i₁ púnem cu apă cáldă/trébu₁ să-i₁ púnem într-un
borcán mai mic/ca să-l cónșum[†] mai...répede//și i₁ pritočíu/púnem
rșan/că rșánu dá zámă mai spirtoásă/și-i₁ pritočíu...vro dóo tre₁
săptámin[†]/d^up-áia ei sín făcúț/nu mai aș névoie la [k] așé dá des
15 dá pritočíu/i₁ pritočíu mai rar//

vasile niculina
pátruzéc[†] [de ani]

681. B O T E N I [WLAD, 382]

(jud. Arșeș)

20 Culegere: 1967; PL, BM; transcriere: PL

[Cum a prins subiectul o pisicá sălbaticá]

am priș cu cúrșa/...vúlpe/am priș dihor[†]/în cotét/da/am
priș do₁ dihor[†]/ástă-iar₁n-am priș c vúlpe//ie cúrșe făcúte dá
fi₁er/cúrșă dá fi₁er/...dóșo árip[†] așa[†] /cu colț[†] cu árc/cu árcur[†]
25 la spáte înçóá/n-am cum să v-arát//[...] la mijlóc/pu₁ um.../bucá-
tá dá cárne saș dacá-i₁ vórba să priș[†]/um pu₁ cêva mort acólo/și

† Subiectul face un gest cu palmele deschise față în față.

vine vúlpea sau lupu și cîn trăge dă bucăta aia dă carne d-acólo il apúcă.../și d-acólo nu mai scápă//ia ie legată dă ceva acólo d-um pom/ș-asá să prinde cu.../am priș și dinór[†]/tot în cúrsă/pisică sălbatică tot în cúrsă//

5 [A venit pisica sălbatică aici ?]

a vint/ierám/locuám aii[†] peste gírlă//speriáse tot cătúnu/ cîne mîncă óuli primávára ? cîne mîncă óuli/cîne mîncă óuli ?ăi/ cê să fiie ? pînă cînd am văzút că ierá acólo/spársése o [k] gárdy-acólo în spátili grájdiuluș ș-am văzú niște păr vînăt asá/pă un ș-a strecurát ia//și m[†]-am dat șeamă că trébuie să fiie ór o vúlpe/or pisică sălbatică//ș-atúnc am lua ș-am pus cúrsa/tot pă unde hîntrá-se-acólo/și ia cîn a sărit de-a hîntrát în pod/a sărit cu picúarí-li-[†] cúrsă//am auzít-o/ierá dăvréme/kar venísen dă la sat și am auzít hodoroğínd acólo-m pod/numaidăcít m-an dus cu lamba ș-am

10 vâzt-o acólo/an găsít-o//și/am priș-o/adică ierá prișă ia dă p[†]icúare/ou lábili/și i-an dat cu-n șip în cap și...am hómorít-o/ și i-[†]ă lua p[†]ielea//i-am vîndút-o d-an școs páguba//

[Cum arată pisica sălbatică ?]

iește vînătă cu pête négre/da mare nu ca pisicile domézniče//

20 mare/áre-o cuádă...asá stufulásă/ie fuárte frumgásă-i blána iei[†] // și trăiește-m pădúre/da ia...avgá puș ásta/că noș locuám acólo mai aprúape dă pădúre/și pînă diminiáta úne-a fost agătátă ia/picá-să láptili dîn úlger/că a avú [k] ia vineá să fáca prádă pentru puș//ș-am priș-o/ám hómorít-o/am vîndút-o/ș-an școs páguba dă

25 găiin[†]/m hómoríse vo șase șapte găiin[†]//

costandín tirifón bănică [64 de ani]

[Porcul]

il tăiem mai mult[†] uámin[†] asá/porg mare/dă cite-o sútă cîp[†] dă kili/dă dóo súte și mai mare/il tăie/c[†]te trei pátru iș/il pír-lește pá fôc/il púne p-o mäsă/ți-l cöpărtește și-l púne/uásili-ntro parte/șuncă áltă parte/le sáră pá tuáte/dup-ága fácea mîncare și

30

† Subiectul își dreghe glasul.

ne-n...[k] căre sintem rúde poftiț[†] toț[†]/mîncă toț[†] cu tóți/și după
 5 ce sārām cārnea la cîteva zilē/ho afumām/șurca nu/adică a pórcului/
 grāsime/ho tophēste/pārte dîn noi o afumām și p-āga holiacā/s-o
 zvintām/pārte dîn noi/nú//și/o...atúnca cîn je la porc mîncă toș
 șoric/...vessel[†] t[†]oț[†]/așā je ș-a [k] ș-atúnca a fos ș-acușā tot așā
 je/tod așā je/care le dā mîna să țile porc/care nu/de !//și/așā fă-
 cēm//

[Dar din mațe ce faceți ?]

cirtabuāse/zicān trandafir[†]/și li-afumām puț [k] intiți le
 10 zvintā la vînt/cîte-o zi dōo/și pe urmă le punēm la fum/și dîpa
 ôș-o afumār cārnea/și cu mătîli/pārte dî jele le herbēm în untūra
 āia care-o tophām/și-o punēm în vase/...șurca o afumām/și pā umā o
 dādēm jōz dîm pod și o afumā/și o tākā bucat[†] mārunte și o herbēm
 pā foc/pînă s-alegā bucat[†]îli-ntr-o pārte/ișgā dasupra bucat[†]îli și
 15 la fund rămîneā untūra//și le punēm r[†]iicārș-apārte/după [k] care
 vrșā să le țile jum[†]r[†]le le punēm untūrā d-āga peste jele să stēa
 acoperite/și le mîncā și la o jumā dā an//bune așā/așā le făcām//
 cirtaboāșile tōt așā/bāgām în jele mirșase/bāgām urēz/și le
 hōpārīam în apă fhartā/ș[†]le punām și pā jele la fum și le-afumām/
 20 și le mîncām iārna/așā-ntre timpur[†]/le mîncām iārna/cirtaboāșili//

marīa ge bănică [75 de ani]

[Cum se păstrează fructele iarna]

fructili ceapēgului[†] să-n [k] băgā la un silōz//am făcūt un
 silōz în comūna nōastā/un silōz dā tōatā isprāva/jește fūrte bun
 25 acēst silōz/cā fructili tuāna/dā multe hōr[†] nu aveām ambalāje su-
 ficīent în comūna nōastā/și nu aveām cē [k] dā multe hōr[†] venēā
 plōiile și tōate nēcāzurīli/ș[†]le apucā pā cîmp și nu să putēā în-
 silozā tōate fructili/ca să se bāge să să transportēze să le valori-
 ficām să cīștigām și noi um ban//acūm în momēntu dā fățā n-avēm niē
 30 habār//avēm ambalāje n-avēm/noi aveām un silōz fūrte bun/putēm băgā
 acōlo sūte dā mi[†] dā vagoāne//

[†] C.A.P. = Cooperativă agricolă de producție.

avem grătare făcute.../gospodărite dă ceapemu/făcute tot dă
noș membri coperator[†]/și p-acia/cum ne-a [k] fiieșcare cu gosp [k]
brigadă cu să gospodărește/că le bagă aparte//brigada unu/doș/trei/
șă-ășă maș departe//și avem grătare făcute/spețiale/și le bagăm acó-
5 lo/fiieșoare brigadă cū fructili șei/cum rezultă//

[Dar în gospodăria personală cum păstrați merele ?]

depândă/fiieșcare cum puăte le gospodări//o parte care n-au
magaziș sau n-au posibilitate un să le adăpostășcă acuma pă timb
dă/o s să pună picur dă ploășe/dă...o să vină gēru/acēștiș cāută
10 pă fel dă fel dă căș să le puăte transportă să le ducă să le valori-
fice în comuna noăștă acia/la cētrele care sîn pușe la dispozi-
tiș//

șeu na/după mine unu/fiieșcare cu să puăte gospodări/sau
fiieșcare cum are nevoșe d-un ban nu știu ce/șeu am o parte căre
15 știu căre nu țin maș multe fructe/...acēșșă care nu țin cāut să
le valorific acuma/să le bag la cētrili respective//șără o parte/
am și șeu um beș/am și șeu...acólo/și am une să le bag/cit dă mul-
te//d-ășșă căre știu că ține/le țiu și șeu să pu să cășșig și șeu
um ban/să pu să...avem rezultate//șeu/la minș-acășă am și doș bă-
20 trin[†] care ș-am întreținut șeu/unu mi-a decedat kar în anul acēș-
șă/șără unu/șără șeste bolnăv și-l întrețiu tot șeu/șără lótu res-
pectiv dîn...care [c] l-a avut acēșșă bătrin[†]/mi-apartine tot miș
pînă decedășă și cēlălant//șără după acēșșă să...șă lótu respectiv//
nu știu șistruțiușunile cum o apășșă pă parcurs/daăș cunóș șeu
25 după mine unu/acuma/că să ține și lótu respectiv pînă decedășă
și cēlălant bătrin//și am/și lótu bătrinilor și p-al miș//și o par-
te care nu țin fructili/cum v-am spus maș naiște/le valășific acú-
ma/șără o parte le înșilozēz/am beș/și le bag la beș/și le dau și
șo cînd pu să cășșig um ban/oa să pot să întrețin...

30 [Care fructe le păstrezi pentru iarnă ?]

păș sunt sóșu șanotănu/sunt pēre șără dinășșă d-ășle noăște/
țin maș mult//acēșșă le bag și le înșilozēz//

cirstișan i șion [37 de ani]

fînu

fînu il cosim/cin vedem și noi că vedem un timb mai bunićel
 așa dă dōo trei zile a ținud bine/ne-apucăm și noi și cosim fînu/ia-
 ră dup-acēia după ce-l cosim fînu respectiv/ne-apucăm și-l risipim/
 5 il lăsăm dōo trei hōre/videm cum ȳe tîmpu/dacă ȳe tîmpu dă pluăie il
 mai lăsăm mai mult risipit/dacă ȳe tîmpu dă videm că vine un nor și
 vine pluăia/il adunăm hîmediat/il făcēm purcōaie/pînă să trecē
 pluăia respectivă/iară după acēia încēpem iară/dac-a ploūat/il încē-
 pem/după c-a trecut pluăia/și-l risipim frumos/și-l făcēm [k] să fă-
 10 cē un fîn dă bună calitate//

fînu nostru/al membrilor coperator dîn parćela respectivă/
 l-am făcūt/l-am pregătīt/l-am uscāt/fuarte bine/il încercăm frumușel
 în cūrūtă/și-l aducēm acasă și-l băgăm la pod/care are pod/care nu/il
 făcē cîtē-o căpiță acasă/lîngă casa respectivă//

căpița hō făcēm/cin ne-apucăm dă prima dată dă jos/punem un
 15 plasament acolo jos dă tot/căcriie/lēmne/nu știu ce/ca să nu putre-
 zēască o seriie-ntreagă dă fîn/să să putrezēască dădăsuptu fînului
 acēluia//trebuie să fiie ridicat pînă la...doșcinc/treizec/treiscin
 dă centimetri ridicat dă...pămînt/

știț/și în afară dă asta/la pămînt dă tot noi trebe să cătăm
 20 cel mai rău fîn care ȳes [k] a fost bălării/cosite du pă răzūare/
 mărăcîn/băgăm la fund acolo/că orcīt am pūne noi așternūtū-acēla
 tot străbate dă dădăsupt și [k] trașpūne mućigăū acēla și animălu
 respectiv nu mai mănîncă acēst fîn/trebe să căputăm să pūnem cel
 25 mai rău jos//și dup-acēia pornim cu căpița pînă sus//iară sus/la
 acoperiș trebe iară să cătăm să-ȳ pūnem la capac sus niște fîn mai
 verzūȳ puțin să nu străbată iară apa/kar așa tare în fînu respectiv/
 și dup-acēia/dasupra dă tot o bucată dă carton/sau o pătură/ce are
 cētățanu respectiv să pūne în yirfu căpiți respective//căpița iară
 30 să făcē p-o prăjină înșirată dă jos și pînă sus/și-ȳ yirfu prăjini
 să fiie acoperīt/șț să nu lāsă prăjina afară/sau kar dac-a ȳeși
 prăjina respectivă afară dîn...dîn căpiță/și cētățanu respectiv

n-a avut fin s-o complecteze să să ducă pă prăjină cît a fos prăji-
na/îm vîrfu prăjini să pună o ȳală veike/ĉevá acólo ca să nu/plyáia
să să scurgă ápa pă prăjina acíia î jos/să să prăpădească fínu pí
jûru prăjini//

5 ca să nu-l ȳa vîntu/pe acést fin pûnem pátru prăjiĉať [k] pră-
jiĉare/...din acéleĉa/agăťate cū o áťă acólo/saĉ cu sírmă cu ĉevá/
și vine-m pátru...îm pátru pářť//s-acásta țîne vîrfu ca să.../hóri-
ĉe vijeliĉe ar picá/nu să dŭce vîrfu-n niĉ o pářte//

[Același]

10

fócu lu símedru

cîn făĉám fócu lu símedru la dŭĉăzășișapte noiĉevre [k]
octóvvre/octóvvre/făĉám...lyam tăĉúnť dă la foc/dă úne să fáĉe fó-
cu lu símedru la noi aĉiĉ așá întodeĉauna/la anumite răsptiĉi dă
drum/și

15

[Cine face focul ?]

cop^hiĉi/in toť áni ásta-ĉ o amintire/dim bătrínť să țîne
ásta/și...adună frúnză dă nuc/frúnză uscátă/adună ĉétina/késtii
d-ástĉa și le dă foc/și fétili șĉára cîn plĉacă/șĉára să fáĉe ásta/
fétili sára cîm plĉacă ȳa tăĉúnť și-l bágă la căpătii să vádă pă
ĉine viseáză-n nuáptĉa áia/p-ála l ȳa//

20

[Și se întîmplă să viseze ?]

să-ntîmplă/dacă nu să-ntîmplă [!] rămîne cu gîndu//

[Dar la Rusalii ce obiceiuri sînt ?]

la rusálii ĉe cu surăťii cu firtăťii atúnĉa/surăťiiile/fur-
tăťiiile/băĉéťi fáĉe [k] le spúne furtăťii și fétili surăťii//fėti-
li-ĉ spúne úna la álta surátă/și băĉéťi firtáte//

25

[Dar cum se face surată ?]

să-ntîlnesco /toť/fáĉe mäsă ș petrec/jĉacă ríde/cîntă acólo să
distreáză și áre fiĉecare așá cînd ĉeráĉ mai miĉ/da mai marť nu mai
fac acú așá/cit-o cănúťă/și skimbă úna dă la álta/și skimbînd așá
rotăťii/la toť únu/zíĉe:

30

"¹est¹ surată pîn la m¹arte ?"

ćică "su¹ surată pîn la m¹arte"/s-a¹ m¹ge dă tre¹ m¹or¹//

și băie¹ți i¹ar la fel:

"¹est¹ firtăt pîn la m¹arte ?"

5 "su¹ firtăt pîn la m¹arte"//

și din ziu¹a a¹la d-at¹un¹ca/care mai ține m¹nte mai ține și zice
to t¹mpu//i¹eu s-ac¹uma am vro citev¹ [!] tod le zic mer¹u//

[Mai s¹nt și alte obiceiuri la alte s¹rb¹tori ?]

10 la ¹anu nou pl¹acă cu c¹nt¹tu cu plugu¹oru/p¹ă urm¹ă la bobo¹ă-
z¹-i mai sp¹une pl¹acă cu ĉurl¹zi//b¹ie¹ți s¹ str¹ng mai mult la ũ loc
și pl¹acă p¹sat a¹ și-n¹ĉep s¹ ridi¹ce-n sus/și d-¹asta le sp¹une
ĉurl¹z¹//

[Dar la l¹satul secului ?]

15 nu p¹ea i¹e la noi ¹asta a¹ica la noi/dec¹it at¹it la l¹sa¹ta s¹cu-
lu¹.../da¹ș la sal¹nu d¹ joc/s¹ str¹ng in¹ spe¹ci¹al mai mult b¹rb¹ț cu
fem¹ și f¹ete nu p¹ea mai sunt at¹un¹ca/da alte obi¹ĉur¹ la noi nu
sunt//mai na¹inte/m¹ na¹inte i¹er¹/dide¹ [k] s¹ str¹ng¹ mai mult la
c¹t-ũ loc a¹ și-s petre¹ă și/a¹ ca semn d¹...tr¹g¹ cu p¹știli s¹g¹-
ra-n s¹ara d¹ l¹sa¹ta s¹cului/da ac¹ s-a disp¹rut k¹stia ¹asta nu mai
20 i¹e la noi//

vij¹an ġe filoft¹ia [43 de ani]

an lucr¹ca u¹enic

at¹un¹ca c¹n am i¹intr¹d/dup¹ă ĉ-am i¹esi din ș¹al¹ă/am i¹intr¹t
ac¹lo ca u¹enic/an s¹ta vro șase lun¹ d¹ z¹le/an lucr¹ca u¹enic/n-¹ă
25 lu¹a nim¹ic at¹un¹ca/timb d¹ șase lun¹ d¹ z¹le//dup¹ă a¹ia n¹-a da s¹ț
p¹ă noi/n¹-a calific¹t și n¹-a da ca lucr¹t¹//am in¹ĉep¹t s¹ lucr¹m/
av¹am.../at¹un¹ĉ i¹er¹ mai ġre¹ c¹ c¹lc¹m p¹m¹ cu pi¹oru//dup-a¹ia
la vr¹an d¹ z¹le n¹-a ad¹ um malacs¹or/adic¹ um mot¹ care m¹ge
ou motor¹ă și m¹stic¹ă s¹ngur p¹m¹tu/nu mai i¹e nev¹ă d¹ pi¹oru
30 omul¹/d¹ar cu m¹ni¹li aj¹ut at¹un¹ĉ//il făc¹ ș¹oc/s¹ t¹am d¹ i¹el/
av¹an tip¹are d¹ i¹șos/s¹ t¹am a¹ c¹t-o pl¹ă/c¹t i¹er¹ tip¹ru d¹

mare/pă mărime tipărlui/băgăm bine-n tipăr/presă/dup-acéia făcă
 la o presă uufel dă rof/dă vineă d-o țineă pă șa cîn o turnă
 pă blănă//făcăm uufel dă rof/i-l bățăm bine/și-ncărcăm cu pă-
 mînt//dup-acéia o răsturnăm și șașă originălu șașă după tipăru dă
 5 țipsos/cu flóřili care țeră//le punăm în raft/să șașă bine/dup-
 acéia le șașă dă șașă/șașă să spune//are niște șașă plăca pă mărghină
 oare șașă la oăldură nu dă vóșe ca s șașă crăpe/s șașă dăsfacă șașă/și
 șașă să usucă pă mărghină/ș-atúnca cînd o șașă dî raft/ho cúrěz dă
 10 șașă fi șașă/o glătúșt/ó baț în piătră și dup-acéia ho puș la
 țerăc//țerăcur dă cite zéce plăș/nu sîn kar marț/puăteș-az vășút
 și dumneavăstă/dup-acéia le șașă și le băgă la cuptór/o dátă le ár-
 de pă róșu/după óe le scúate dîn cuptór pă róșu/le lășă s șașă răcăș-
 că pușin și le dă cu jmalț//le jmălțúșteș/ncărcă din noș cuptó-
 ru/și-l árde la o temperatură d-o mișe dă grăde pînă scúrșe jmăl-
 15 țu șașă/litărgă-ș spúne la jmălțu șașă/da noș șașă-ș spúnem jmălț/dă
 fêlu șașă șașă hi să spúne/litărgă//cu...ș-amestecăt cu ocșid/atúnč
 cînd il prepară/il dă la o rîjniță/dă să fáce mărúnt/oa fáșina șașă/
 și...dup-acéia/după óe să răcêște cuptóru/ș scúate și le vînde/le
 ecșpediășă d-acólo//

20 dútă be conștantin [19 ani]

la bîlč la cîmpulúș

25 șașă ne dúcșm noș/merș la bîlč la cîmpulúș/șașă-ș spúne/haș
 la bîlč la sfîntu ilíșe" [!] //plecăm toz bășéș p-acíșa/săra ne
 dúcșm/ne strigăm/"măș vére/bă șașăne/haș la bîlč !"
 "merg mă !"
 "găta/cu óe plecăm ? cu bičicléta ?"
 "nu mă/mérșșou ráta¹ mă/că n-avém úne să lășám bičicléti-
 li"//
 ne dúcșm cu ráta/adică cu așutobúzu/plecăș la cîșă d-acíșa și
 30 la șăse suntém în cîmpulúș//după óe coborím dî ráta/haș șașă

¹ Autobuz al întreprinderii regionale de transport.

5 ñigo[†] dãn cînzăj di ban[†] și ne ducem pîn-acólo-n tîrg//dă la ayuto-
 gără pînă-n tîrg//ne dãn jhos/lyom cêvâ dă mîncăre/cît-um mig doj/
 cît-o sticlă dă bère ș[†] hai să vedem/intîi dăm o rğată pîn tîrg să
 vedem dac-a venit tuâte hălga dă venğay și ani trecu[†]//apăi dădğam
 10 ho rğată pîn tîrg/ne dădğam la kef tçy[†] acólo/stătğan cît-o óră dáo
 cu fete cu.../dup-ăia plecay să ne dăm fétili lantur[†]/im bęc/ne
 duçam la animále-acólo vedğam úrși/lúpi/pórçi mistré[†]/fel dă fel
 dă animále/și-mpăiate și vii/naturále/dup-acéia merğam la.../ii spu-
 nğá la zidu mórți/ieray acólo-șá.../dc[†] motoçiclișt[†] care merğay
 15 p-u[†] zid dă fier dă urçay cu motoçicléda/tranversay/sus/adică vite-
 za áia ii tîngá ca să trğacă peste cáp//ápăi merğam/trăğay cu púșca
 dă tir/ne rîdğam úni dă álți că "tu nu okéj[†] bă / dă-te-ncólo că ia
 să vez cum hokésc iey acúma"/cîncólo nu făcă niç ála niç o isprá-
 vâ/dup-acéia...ne duçam iará ne bágam miç/lyam miç/mîncam/îngétată/
 20 ș[†] plecám ne plimbám pîn tîrg cu fétili/ma[†] ne pilğam pu[†]in/ma[†] ne
 rîdğan dă cutăre/dă cutăre/p-acólo/ma[†] vedğam și cit-u[†] scandál
 p-acólo/sâ bătğay țigáni p-acólo pîn bílc/dă-[†] cu sticlili/ne duçá/
 jucám/cintă acólo ierá hokéstă de cîntá/ma[†] venğá cîte-[†]ú cîrc/úny-
 a fost kar străin/și ieray și du pă la bucurej[†]/du pă-m brașov ve-
 20 nğay cîrcur[†]/frumğase//

[Același]

682. C E T Ă Ț E N I I D I N D E A L

(com.Cetățeni, jud.Argeș)

Culegere: 1967; PL, BM; transcriere: PL

25

[Amintiri din primul război mondial]

[...] nğ-an duz la bacay/cum m-an dus/la bacay nğ-a lyat colo-
 nélu/a dat áia hórdin dă la spitál/tot/nğ-a făcút apélu/cîn nğ-a
 făcút apélu/iey a rğamás/pă míne nu mă sorigá//

"Ce să fag mă"/zic/"acú că mă oprește"/da/strígá coló/"Ce să

† Autobuz al Întreprinderii de gospodărie orășenească.

fag ?" mă to gîndeam cum să...cum să mint//ē !/cū şidream aşá/

"da cu tîne/ce ȕe mă ?"/o^dátă sublocotenén/

"păi"/zic/"n-am auuzit cîn m-a strigá" zic/"péntru că nu ma
ayúd bine/nu maş întělég"/zic/"rătutjála du pá front"/

5 um bjet sublocotenénd zíce/"ie/sărăci/ce ȕe zdráven^t vúni"
zíce/"hai/treč şi tu"/zíce/ā/a trecut ha [k] dup-ája ȕel: "care nu
sintéz bine"/zíce/"bine făcút^t/să...ja să vidém ȕe" zíce/colgá an
trecút aşá pe língă ȕeȕ/ȕe avgán círja/ȕo am puz drácu la spinárg-
aşá şi mă ȕingám dá cálcám să nu mă vază cá-s skop//a trecut/să ȕú-
10 tă şi pá ácte/zíce...

"tu/ȕeşti infirm mă/tu nu pos s^t te duć" íce "pînă cîn tu te
véde comisija"//

a luğát apăi pá únu p-áltu/a făcúd doozăşipátru dá...ája/să
rămínem la comisije pá zúga dá dohoşcínč mártije/atúnó ȕerá pá zúga
15 dá şásálga/că yíne [r] yíne comisija dá la piátra ngam/şi íce "vă
vizitgáză mă" zíce/"şi vă fáce ácte mă" zíce "comisija"/zíce/"şi
pogáte avéȕ şi voȕ čevá p-acásá"/zíce/şi á:

"nu maş staȕ"/zic/"dómle maȕór/nú maş staȕ apsolúd dá loc ngam/
dáȕi-n drúmu să mă duc"/

20 "nu să puáte/nu să puáte/ja/sergént/ofítėru dá servícu/luáȕi-ȕ
ím primire"//

ng-a luğ şi ng-a da dopárte de la magazíe//

"áştja" zíce/"să-ȕ punéȕ^t" zíce/"să-ȕ bágáz la báje" zíce/
"şi-ȕ luğát^t ȕyáte hájnili dá pá ȕeȕ/bágáz la etúbă" zíce/"să le
25 daȕ ũ rínd dá hájne búne"/zíce"tot/inčáltámínte/áilánȕ arínduȕít/la
óra cutáre dímnegátă/voȕ plecát/fiȕecáre" zíce "únde şȕiȕ c-avéȕ
unitáȕile"//

heȕ hír-ar al dráculuȕ/n-aflásem ȕeȕ úne/úne ȕe regímentu
mȕeȕ dá lóc/ála dí olténija afláse/"má pópa"/zíce/"ȕeȕ mă duc"/íce
30 "míjne" zíce "tu rămíȕ sánátós aci"/ē/ce să maş zíc ?/cred c-ā hí
şi-nčepú să şi plíng/oá trăȕisem bine cu ála/ála plótoniȕér/mă gín-
deám aşá cá vedeam ȕeȕ şi cîn auuzíseȕ c-a plecát atíȕ şi-atíd díȕ
sátu mȕeȕ íȕ fíne an stat//

ne-a lhad/ne-a duz la...băie/ne-a dat haine și ne-a dus la o
 baracă//băraca aia/drept/șera șoleu/șera zicăi că...așternute păie
 regulă/pătură/saltăa/tgăte/șarcăfur/pă tot//ne pune ne-aduce mîncă-

5 mîncăm acolo așa/mîncăm noi și...stăteam/moțălăm/nu ne ve-
 neșă zî ne pînă jos așa//mă !/de unde șera dîm binele al mare dîm
 spitál/că șera și bine/drep/an stat în spitál da șera bine//pătur
 pă...somișer/ă/șera bine-ș fine ce mai vorbă...și/pe la mîezu nóp-
 10 ți/mă pomenesc còlo cum durniam că mă mișc-aiic/haș că mă mișc-aiic/
 haș că mă mișcă la phiçór/"mă ! ce drăcu ?"/pun odată mîna așica
 mă mișcă/cîn dau așa dau d-o șamătúce/șel um pădúke[...]

gòrge i de pópa [87 de ani]

[Porcul]

dacă noi lhom um pùrcél dă dóo trei s^ute dă lei/șrășunăș
 15 așă/bun/iș dăm mîncăre/să fáce fuarte frumós pîn la crăcún/il tă-
 șém/punem apă să fiarbă/tu pă ce-l táie l-îjúrșie/pune [k] l opă-
 rím/dăm cu apă fhártă/il rádș-așă frumós/s fișe șoricu frumós/doș
 triș șament/pă urmă il kipușește/il táie pă búrtă/fáce piçúar¹li
 la o parte/búrta/la o parte/fáce-n dóo/il țipușeș pă tot//

20 dă cárșea dă cîrtabșe la o parte/a dă tóbă/oprește sînșe
 pentru tóbă/șî urékili/ficátu/șinima/șoric/pune la ásta/așă//fáce
 tóbă/fáce cîrtabșe/cárșea șo pune la copăș-acoló/dă sáre/o ține
 trei zile/la sáre//pă urmă o scuáte și-o pune acólo/da la noi acú-
 25 ma s-a cam scos cóșur¹șe-afără acúma/de cîn cu/nu mai șe în cásă
 .../o afumă frumós/o zi dóňă//

[Dar unde o afuma înainte ?]

păș im pod o afumă/im pod/acúma/șera cóșurli-nășúntru/acú a
 scos cóșurle pă dásupra/nu mai șe...//

ș-acúma ce fácem ?/șa cárșea/lásă o zi dóňă/o táie cárșea
 30 cárșe nu șe așă grásă/o pune/o topéște/o pune la borcáne/ű...zmú-
 kú [ç] dóo zmúkur¹ cuș să spúne/costițe/le táie mărúnt/le pune la

Țuntură la borcane/cîrtabușe le-afumă puțin/le pune la Țuntură...
 la cîrtabușe/pune carne la Țale/le topêște/le-afumă puțin/mănișc
 [k] mîncăm pînă la...úte pînă-n tîmpu ăsta mîncăm ¹ //ș-acúma mai
 ăre lúme care ăre la Țale/cum să spun băgăte/trandafire/la Țală bă-
 5 găte/cîrtabușe-ntreț/ho ! să mînc d-o minúne/dg-o minúne să mînc//
 tóba o umplém cu mirușe/ho făcém/o...dup-acéjia ho cosém/
 [În ce o umpleți ?]

la mósu/il úplem//ie și-um mos' care baș cárnea/baș cárne
 Țel ca să fac să mănî la dóo trei zile/da noi púnem/l úplem și
 10 p-ála/și bába și pá mósu-ăla/úplem cu dá tuáte din ăstgă/cu șoric/
 cu fioát/cu ínimă/cu.../oprim și cêvá sínge/așá/il púnem tu pá cê
 [ɛ] ăla acólo amestecăm ou mirușe cu tótu/băgăm în tóbă/spintecăm
 puțin tóba dá vo șkúp-așá/băgăm acólo úplem il puném p-úrmă
 într-o.../dúpa cê-l cûăcém/intr-un tuê máre/și-l fîerbem acólo
 15 frumós/cu mirușe/și p-órmă-l scúatem p-un táler/p-up fund máre și
 púnem o greúutate máre pá Țel să fáce așa frumós-acólo-șá/pînă să
 scúrge/așá/și pá úrmă tăjém dí Ța/frumós așa frumós//

ilgána fálculéte [60 de ani]

[Nunta]

20 úte/să-ntilnește o fátă/puáte-o fátă ie mai/...mai sărăcú-
 ță fátă dá [r] dá băjăt/și Ței să plac/și dácă să plac/
 "úte mă/úte ho vręau s' te Țay pá tîne-Ț cásătoriie/da/
 Țej¹ de acórd ?"
 "sîn de acórd"/
 25 "da pârînti tă vręa ?" întrebă băjátu/pă fátă//
 Ței pun întrebăre ș¹ la pârînt¹//púne la pârînt¹/dacă pâr-
 rînti...
 "úte mamá/cutare cîo-ar vręa să mă Ța în cásătoriie"//
 "mă/te-nșgălă say/Ț-a spus seriós say...?"
 30 "da mamá seriós"//

¹ Înregistrarea se efectuează la sfîrșitul lunii septembrie.

găta dă p-o.../spune p-un.../p-o rudă a-a băiatului/că da/ie
de acórd//p-ormă iei/dacă-i dă acórd vin la fată și-o cere/

[Cine vine și-o cere pe fată ?]

băiatu/băiatu c-un părinte de-ai lui/sau cu doi/dacă n-are
5 părint¹/vine c-un neam/cu o soră sau cu-n frate/vine la ia/la pă-
rint¹ acolo ai fėti/să-ndogătes cu iei/ce zestre să-i dea...ē/cif
să fag/dacă ie gata face nunta-n doo săptămîn¹/vine face o logond-
acolo/dă un skimb/i¹ dă băiatului acolo un...o cămășe din aște
bunli/o cravată/i¹ dă iel o pèreke dă pantof¹/o pèreke dă corap¹/
10 i¹ dă acolo așa/um batic i¹ cumpără și iel/sau dă rókii¹/

[Acuma, dar înainte ?]

ē/inainte ce-i didgă/i¹ didgă și-na¹inte o fultucă din alea/
i¹ didgă o cămășe cum ie dă pătruj dă lei/mai știu ieu cum/ē/asă
iera înainte//iel i¹ cumpără o bazmă-¹ cap/asa iera-na¹inte/nu ie-
15 rá ca acuma/totu ie skimbát acuma//și vine p-urmă/s face cu¹ sa
spun/face logonda/făce-acoló kefulalá/mamá/mamá/tot¹ acolo cu tu¹-
că/cu...fac care ș¹ cu lăputar¹ fac/asă//pă urmă o pune-n doo săp-
tămîn¹/lun¹ la [k] sîmbătă la doospe vine cu plósca acolo/kamá cu
lăputari acolo-șá/"h¹/h¹/h¹" / ș-acól la puártă iésă acolo-i pri-
20 mește na¹inte/"sócrulē !"

"há ! bine-¹at¹ vint sănătós¹/bine-¹at¹ vint sănătós¹"/

"vre¹ să vidém și noi mirgása !"

iése-acoló mirgása afară/"bine-¹at¹ vint"/

"bine v-¹ar¹ găsít mireșică/bine v-¹ar¹ găsít"

25 acolo-șá/iésă și ia/ē¹/o ia cu.../i¹ ia tuál¹li d-acoló-șá/săde-
um băiá cu fuá¹ dă zestre-acoló/ce scriie pă fga¹ dă zestre/i¹
dúce cu sóra dă mirgásă/ia o...a¹ să spune o sóra dă mirgásă ou
ia/să dúce cu tuál¹li-acoló la gínere/gătéște-acoló/cif¹ să dúce
"h¹/h¹/h¹/h¹/h¹/h¹ /dă șapte ob zéce hor¹/pîn-acoló la ásta/la
30 puárt-acoló/iése iar acolo-na¹inte i¹ priméște cu tuál¹li acolo/
gáta/"h¹/h¹/h¹/să v¹ f¹ie dă bine/bine-az venit sănătós¹/stăpínis¹
sănătós¹ ce v-am a¹ús ai¹ca"/intr-acoló/^{du}ce tuál¹li gătéște-acoló-
șá/le dă acolo cu băputura/pleacă iară/acas-acól¹ face brad acolo/

1 Subiectul chiule.

2 Iarăși chiule.

sq̄ara la mirq̄asă/sîmbătă sq̄ara/tot̄i să duc̄e-acoló băj̄éti acoló gă-
tēste brad/din ălea ălb/cólo un-ălta/acoló juacă brădu/

[Ce pune în brad ?]

pune...ăsta/ăbe/cuăle ăbe acólo cum le fáce/gătítq̄-acólo/
5 crestátq̄-acólo/tot/púnq̄-acólo uŋ colác pune ũ [k] o batistă fru-
mōsă acólo/în ăsta/să ȷa frăt̄ili dă ġinere/a pă urmă sîm [k] du-
minică/pă la óra zéce/să duc̄e-acólo la ġinere tot̄ȷ/în pártq̄a lui
și să ũce și ȷa mirq̄ása pă la dóospe se duc̄e să ȷa mirq̄ása/acólo
să duc̄e númai kluīind acólo la mirq̄asă/s^{du}ce acólo-să ȷese mirq̄á-
10 sa cu-o tává mărq̄-acoló năj̄inte cu cozonác/cu paari^{li} cu vin acó-
lo-să/șȷ-acólo tot̄ȷ/

"bine v-am găs s̄ănătósȷ !"/

"bine-ăt veni s̄ănătósȷ !"/

pă urmă plq̄acă d-acólo ȷa mirq̄ása/să duc̄e la nun//plq̄acă cu
15 nunu dq̄-acoló/s^{du}ce la ġineríc-acoló/la ġineríc-acoló vine pocîp̄-
zeȷ de la mirq̄asă/multȷȷ/"h̄i/h̄i/h̄i/h̄i/h̄i/h̄i"/acólo s^{du}ce la mi-
r̄q̄asă [k] la ġinereq̄-acoló/pă tot̄ȷȷ/ȷesă înaj̄intq̄a lui/prim̄ește/pă
úrmă sq̄ara s-așq̄áză mēs̄ili [...]

[Aceeși]

20 lîna dũ pă hoȷ

ho tunz uăȷa/ȷei lîna/tornȷ ăpa/ho f̄herbȷ ăpa-ŋ cólcăt/puȷ
lîna-ŋ copăȷe/tornȷ peste ȷa/o spelȷ dă usúc̄-ăla frumós/pină cūră
lîmpede d̄i ȷa//o întiȷ la sq̄are/p-úrmă/țurcána/o scărmenȷ/te duc̄
25 cu ȷa la lîná [k] la mașină/o dai la darác/^{dup}q̄e-o dai la darác o
puȷ la mașină/o fac̄/ho țurc̄e/ho țurc̄em/o urzēste/căre-ȷ urzq̄ála
mai sup̄t̄ire/bătăȷa mai gr̄uásă/așá//și pă urmă pune pă răzbóȷ/din-
t̄iȷ pă ce țese ălea/le...le vopsēste cu...în cuăȷe dă núcă saȷ în
...calaȷcán cu apă și cu vopsq̄á/de pă ălea/așá/ástq̄a cu vopselȷ
vișeniȷ/cu grená acoló cum se fac/așá se fac ălea/pă urmă le dă
30 [k] le duc̄e la p^{h̄i}uă/le dă la p^{h̄i}uă mai puȷin să nu le bătă așá
rău/

[Aveȷi pluă aiol în sat ?]

îñ yále/îñ yále/la stoienést[†]/acoló avém/maşína o avém acîi[†]
îñ yále la/la fábric-acîi[†]//

[Aceeasi]

[Brinza de oi]

5 lápteli când îl mûlgem dá la...dá la uoi/atúnc cîñ să mûlgě
 cel mai bine ǎeste ca/atúnc după muls/cu căldúra care ǎeste d[†] la
 muls atúncă/să-ǎ dăm kag say sun práfur[†] dî ǎlga de să-ǎkagă/după
 ce s-a îñkégát pentru telemgá/dá s-a...să-nčarcă cu dégetu cîn...
 aǎ da cu dégetu pîn...prin ǎel și s-a spălád dégetu dá nu să li-
10 péste dá...déget îñşegámă că ǎe-ǎkégát//il luom și...il púnem îñ
 crintă/il [ɛ] míşt[†] [=mesteci] în ǎel cu o língură dî ǎlga már[†]li/
 il púnem dîñ crintă într-o sidilă/il acópere bine cu sidila/l-as-
 trínge ş[†] dup-acéi[†]a púne o greutáte mai mícă pá ǎel/il lásă niţál
 de să scură/dup-áǎa-l táje cu...cu cuţit/des des/ca să...să-ǎ fácă/
15 să-ǎ dga drúmu la zer du pî ǎel/să scură/ǎar l-astрінge/ǎi púne
 greutáte mai máre/dup-áǎa-l mai lásă o hóră/dup-o hóră ǎarás[†] il
 táje ǎará/ǎi fáce treǎ tájetúr[†] dî ǎlga și/dup-áǎa apáǎ il lásă o
 jumá dá zi cu greutáteǎ pá ǎel dá stă aşá/dup-áǎa il ǎa/il bégă
 la saramúra/il ţíne cam treǎ sfértur[†] dá zi/ǎe recomandát o zi să
20 steǎ îñ saramúra. felii[†]li/ş[†] dup-áǎa lǎ-aşgáză la pútin[†] ş[†]/le dá
 sáre-m pútin[†]...ǎi bun pentru...//

 ǎár brínza dá burdúf áre múrcă mai múltă/áǎa treb^uie să.../
 după ce îñkégé láptele să...să-ǎkégé să f^hie mai căldúz niţél/il
 scúate d-acoló/il strínge într-o sidilă bine/il púne-ñ crintă il
20 stúarce bine/după ce-l stúarce il frámíntă/ǎar il frámíntă ǎar il
 stúarce/il púne-ñ crintă și-l stúarce/dup-áǎa ǎar il ǎa și-l fră-
 míntă/pínă nu mai rămíne nimíş/nimíş//jántu ála/c-aşá să numéste
 ála zéru d[†] la úrmă/să numéste jant/ála-l púne într-un.../la noi
 .../la munte-ǎ spúne bádúş/aii[†]ca la ţará ǎi spúne putinéǎ/il púne
30 ş[†]/mai púne ş[†] cîte-o ţír dá lápte peste ǎel ş[†]/scúate unt dî ǎla//
 ǎar brínza ásta după/d-egzemplu á îñkégát-o d-acúma/l-a astrínş
 pîn n-a mai picát zer absolú dî ǎa/dup-áǎa púne um bolován greş

pă...așățat pă...pă crintă pă...acolo pă caș ca să...s să scure
 Țel bine/pînă dimineăța/dă șăra pînă dimineăța//dimineăța l Ța
 și-l pūne într-um budurōi/la ūbră/in...in stîn-acolō să nu r^hȚe
 să r^hȚe ūbră să nu r^hȚe mŭscă să nu r^hȚi nimica pentru că...
 5 stă acolō pătru cîn zile/după cum are și căldură/și-o săptămină
 și/pînă să dosphește dă să fāce ca pînșă/fāce gămurēle pȚȚa/să
 dosphește/ș-atŭncă ȚȚ tȚe cōjile-āleș/scuāte dŭ pā dasŭpra/lē dā
 dopārte și mȚezu l Ța și-l dā la mașină/mașină ca cum Țe āȚa dā
 tocāt cārnea/il dā prim mașină dā dōo hōr^Ț și/dŭp-āȚa-Ț dā sāre
 10 ș^Ț amestică bine/și bāgā la burdŭf/la bāșic^Ț la cē are hōmu//

[Dar burduful cum se face ?]

burdŭfu Țe dīm pȚele dā hāȚe//pȚele dā ūȚe/hō rāde bine dā...
 /dā lȚna āȚa dā nu rāmine nīmī pā Ța/hō spālā bine ș^Ț...dup-acēȚa
 hō cŭāșe dā-l fācē-așă/după cȚt...cantitate vrēa să bāge ȚȚel//dā
 15 zēcē/dā cȚșpe/și dā dōhōj dā kȚle/il cŭāșe pā dā mārșin^Ț și dŭp-
 āȚa bāgā brȚzā ȚȚel/o-ndēāsā bine/o preșgāzā bine ca să.../cu cȚt
 Țe-ndesātā mai bine cŭ-atȚta țȚne brȚzā/cā dacā nu Țe-ndesātā și
 nu Țe niē potrivȚtā dīm sāre/dȚn...dȚn dospȚt/dācā nu Țește potri-
 vit-apāȚȚ nu țȚne//crește Țērā ș^Ț...//

20 dupē-acēȚa hō dā la ūāment^Ț/da/hō păstrgāzā toȚ la rācōāre la
 .../cā dacā Țe vōrba cā să șȚea-p șȚāre/cŭrșe tōtu/tȚātā grāșȚma
 dȚȚa//

[Dar urda cum se face ?]

și dup-acēȚa/după cē scuāte cāșu āșta dȚȚā/dŭp-āȚa pūne
 25 zāru cārē-a rāmas/il pūne pā foc/și fhērbe/cȚn a dat ȚȚ fhērt
 cāŭtā c-ō...la noȚȚ ȚȚ spūne cȚrȚe/o lȚngurā dȚȚāȚa și mestică me-
 rēŭ pȚȚel pȚȚa fund ca să nu să liphāscā dā fŭndu cazānului/pȚ-
 nā cē s-alēșe bine și nu-Ț dā vōȚe să scuātā cōlcot...ŭrdā āȚa [k]
 zāru/ca s-amesticē ŭrdā/phȚcā cȚte puțȚnā āpā ca să nu...ș^Ț pȚnā
 30 cȚȚ sā rāșcōācē nițel/lȚ lāsā nițel să r^hāroā ca vō zēcē minŭte/și
 dup-acēȚa hō scuāte/ŭrdā hō pūne-ntr-un...intr-c sidilē/intr-o
 pȚȚzā dȚȚāȚa/o șȚȚārē bine și pā āȚa/o lāsā o.../o lāsā-p șȚcŭlēt
 o zi/a dōȚa zi o pūne supt niște pȚētre grēle/acōlo p-o tiȚșȚā/și
 pūne niște pȚētre grēle pā Ța/ș^Ț o țȚne dōo zile acōlo ca să s scŭ-

re tod dîs/și dup-acéia o.../adună/o băgă la niște sac/sac dî
 ăștia dă...băgă-ș sac și-o ține pînă mai apruăpe dă răvășit/apruă-
 pe dă răvășit apăi o ia și-o cûreță/ce mai prinde/că mai prinde pă
 dă mărġin[†] muġigăi mai...cûrăță muġigăiu ăla dū pă dă mărġin[†] și o
 5 băgă tot așă la ȃot [k] la...in[†] cūăjă dă brad/coșulête/și o dă la
 lûmġa care ăre hōiilġ-acolô și vyitili//

pôpa ġe steliġăn [43 de ani]

[Porcul]

il lġom micuț dă la scrufă/dă-o lûnă/il creștem/cu ġă-avem/
 10 cu zăr/cu bġăbe/cu sfecă/cu dovleġ/cu ġă-avem in ġrădină//s fă-
 ġe mare/la crăcûn il tăġem//după ġe-l tăġem il pîrlim/il spălăm
 frumôs/dup-acéia il păstrămim cușă zîġe//da/il pûnem la [k]
 intr-o ălbġe mare/zis copăġe la noi/iġ dăm sare/șădă-acolô o săp-
 tămină și dup-acéia-l urcă la fum/iăără vro săptămină/la afumat/

15 [Unde il afumați ?]

im pod/im pôdu oăsi/da//și dūp-acéia oărġa hō coșervăm la
 ălă/o topim i untură atît oit permite/și-o băgăm la ălă/pentru
 vără//și-atûnc prăspăt cînd il tăġem/cărġea care făġem trandafir[†]/
 cîrtabôș[†]/tôbă/ăia n-o mai afumăm//făġem prăspăt atûnc//

20 [Trandafirii cum îi faceți ?]

trandafiri/dăm cărġea la mașină/pûnem usturô/ġipér/mirġăse/
 din țuăte/foġ de dăfin/și dup-acéia pûnem la mașină/skimbăm cuțite-
 le și pûnem o tulumbă/și făġem trandafir[†] cușă spûne/cîrnăt[†]/dă
 25 dup-acéia-ġ urcăm și pă ġeġ hō zi la fum/și tot așă-ġ coșervăm
 la ălă//și cîrtabôși tot la fel/tot așă tocăm cărġea/amestecăm
 cu ġăpă/cu mirġăse/cu ardă/tot așă ġ-afumăm/și-ġ băgăm la ălă//

și tôba fiġrbim carne din limbă/din ġinimă/dim fălca dă jôs/
 din carne curată/din...dă unde vrem să tăġem/dim mușk/din...carne
 dă care vrem și-o fiġrbem țuătă/pûnem mirġășă-acolô/o pûnem in tô-
 30 bă/im bābă cușă spûne/ds/dacă vrem să mai făġem și dim mățu-acé-
 la ġrôsu ġfundātu/la noi se kāmă moș /o fiġrbem cît permite/ș-o
 pûnem la...la țăsc/iġ spûnem noi/la.../să s-așeze/pûnem hō ġrețu-

tâte pă ȕa pîn-a doȕa zi/o-nȕepăm să se scurgă frumós și dup-aceȕia
 ȕo púnem la fum/ȕarăȕ la fum o lăsăm cit permite ȕa și-o luăm și
 se puăte miȕcă și-acúma//

[Dar din untură ce faceți ?]

5 da/untúra o topim/o topim și-alégem untúra lámurită/untúra
 curátă/și tod din untúra púnem și peste cárne/la puále/și care-ȕ
 lámurită fi lámurită/curátă//

diȕa de ȕeléna [35 de ani]

[Obiceiuri la înmormântare]

10 [La mort] să fáce tot félu dá obiȕeȕurȕ/fáce măr/o crácă dá
 măr ȕ-fășurám cu trei felurȕ de áȕă/dá trei neámurȕ/o-nȕingem áșá
 frumós/cu áȕă gálbenă/cu áȕă róșiȕe și cu áȕă cam albástră//áșá-ȕ
 ȕobiȕeȕu//o-nȕingem dá sus și pînă jós/și-nápóȕ pînă sus//și dá-n-
 ȕipsátúra áȕă/dá áȕă agătám: covríg/túrte/rahát/bucáz dá záhár/
 15 túrte dá túate felurli/ȕ áșá fel să púnem nóȕă neámurȕ sau șapte
 neámurȕ/cid vręa/nóȕă felurȕ dá bucáte/

[Dar de ce nouă ?]

păȕ áșá-ȕ ȕobiȕeȕu/orȕ șapte/orȕ nóȕă/fără soȕ/da//fácem...
 la măr acólo púnem ȕo batistă/și-o cánă/și dá obiȕeȕ la mormântá-
 20 re il dúce máru la biserică/náșu mórtuluȕ...da//méręe cu ȕel în
 biserică/i să fáce slúȕba mórtuluȕ/și dup-aceȕia ȕese cu ȕel...ȕ
 îngruapă la biserică mórtu și máru-l culéęe dáscálu și ȕel care
 l-a dus/párȕea care máȕ rămíne de la dáscál/și l-ȕiȕȕe la cápu
 mormintuluȕ/acólo únde-ȕ mórtu mormintát//să dá îmbucátúrȕ/áșá să
 25 spúne la nóȕ/dá pománă/nóȕo-mbucátúrȕ/cu farfurii/la fiȕecére-mbu-
 cátúră ș cu batistă//la trei zile ȕarăș să fáce căpeȕél//o coliv-
 acólo cu o prescúrá și-o náproȕnă și nóȕo-mbucátúrȕ/numit căpeȕél
 dá trei zile//la nóo zile ȕarășȕ dáca vręa să fáca tot acélaș cá-
 peȕél//la șase săptămínȕ fácem pománă/dá șase săptămínȕ//ȕarăș
 30 cu măr/tot ca la mormintáre/cu-mbucátúrȕ/la o jumátate dá an ȕá-
 rășȕ/pománă/la un an ȕarășȕ pománă/și de-áci náȕínte din an în
 an/pínă la șapte anȕ//ȕíne áre putere fáce parastás cum să spúne/

5 o.../mpártele la întraga lume dá-î în biserică/iar dacă n-are pu-
 tere hōmu/fáçe și númai căpețél/nómo-mbucătúr[†]/pînă-mplinește șap-
 te an[†]//la șapte an[†] cîne vrğa scyáte mórtu din nou/spálă yásele/
 le púnq-acólo-ntr-o cuti[†]húță/și le fáçq-acélaș [k] acélaș slújbă ca
 la mǎrte/l-îngryápă din nou/să fáçe împártele la biserică și-a
 terminát cu mórtu//

[Aceeași]

683. B E R C I O I U [ALR I, 803]

(com. Budești, jud. Vîlcea)

10 Culegere: 1967; GG, PL, BM, MM, MV; transcriere: BM

a venit bolnává

[Fata mea] a foz la hō vi[†]he...la um bo[†]ler/nerá bǎrbá-so acó-
 lo admin[†]strátor//și...d-acólo a venit [k] cîn a venit acásă/s-a
 dus acólo lǎ carácăl lǎ hēl acás/...a ven[†]t în póstu crăcúnulu[†] la
 15 noi...la míne/a venit bolnává//am [ε] stat cu ȕa/m-am dus cu ȕa pîn
 spitál pǎ dá rînd/...dǎ lǎ...la sfi [k] din póstu crăcúnulu[†] și pî-
 nǎ [ε] acúma la treizáj ma[†]//la treizáj ma[†] s-a aflá mǎrtǎ//n-a
 avú çe să-ȕ fáçǎ/atúnca ni[†] nu nerá ca acúma doctori[†]/dóctor[†] așǎ//
 am foz la senátoru lu [ε] avgǎ a[†]hîc în rîmni[†] senátor[†]//...și am foz
 20 la sēnator[†] mǎ-a çerút[†] [ε] nóho mi[†] dá le[†]//...ca sǎ dau sǎ-m [k] că
 mǎ-o fáçe bine/ad[†]cǎ s-o țîhe hēl tre[†] lún dá zile-n spitál ací[†]ha/
 ...și șase lun[†] să mǎrgǎ la munte/la un [ε] senátor[†]/la á[†]her//

ș[†] ȕe[†] am întrebá^d "dómle dóctor/da să puáte ca să mǎ-o fá-
 çet[†] ? bine să fáçe sau să nu ma[†] keltu[†] bǎni ?"//

25 a spus că nu garantǎză[†] hē[†]// "nu garantǎm că să fáçe bine"
 çe/"da noi çercǎm/cǎzním"//

"pǎ[†] da bǎni ȕ[†] dau dáçqǎba ? că n-am niç ȕo/dǎ únde să-ȕ

[†] Rîmnicu-Vîlcea.

daş ?"//

ş-aşă că/n-âm lăsăt-o-n spital/...şi...a muri/la treizezj dîn
mai mi-a murit//

rúsu ne ^hi^hón [73 de ani]

5

lúpu

păi úte-ntro năapte//a venit şi [r] a venit...lúpu pîn dos/
ş-avşám un [k] ^ho coşare und-erá-^hise [oile] /avşám ^ho [ε] feres-
trúte care dam [ε] bălegáru dă la ^hele le dam pá ^ha-^hgrădínă//nu
^herá máre/aşá cît a intrá cápu//ş-a ven^t năapte^h lúpu/ş^t...dîn
10 tşáte cum a alés/a alés úna dîn [r] ...dîn ^hele/ş^t n-a putú s-o
trágă/i-a spar beregăţile/ş-am găsít-o dimineáta mşártă cu beregă-
ţile rúpte//am a^huzít/cînd á [r] a sári cîni la ^hel/şi cîn am isít
afará/n-am băgá dá sámă acóló că să r^hie [k] să f^hi ^homorí/că nu
ne [r] nu ne gîndşám/că ^herá ^hóku mig dá şam/ş^t cîn coló/dimi-
15 neáta ^ho găsím mşártă/cu beregăţile...rúpte//

[Acelaşi]

porúmbu

îpsămîntărşă porúmbulu^h la noi s^háce d-egzémplu ásfel: prí-
măvára/^hobijnúit în lúna [k] dá la cîşpe aprilşe ^hăntinte//..încé-
20 pē-sămîntátu//i...porúmbu s^hă-sămîntşá [k] să áră lócu//..să púne
^hobijnúí la noi cu p^hi^hóru/cu călcíu//aşá s-a [ε] ^hobijnúí dím
bătrín^t//...acúmă dá cînd í ^he colectívele j^hşaséurle¹ s^hpúne cu
sămănătorle/ş^t ^he mul^h mai bine că...ş^h-arătúrlé s^hfag^h mai búne şí
...boronátu lor//îna^hntinte noi arám cu plúgu cu boş saş cu caş cîng-
25 avşá/punşám porúmbu cu călcíu/ş^t la şáse săptămín^h venşám cu sápe//
cîng-avşá prăşitşárē/bágá prăşitşárşă pîn ^hei/^herşá-n ajutóru mún-
cî nşástre//cîne n-avşá sápe/fără să...mai bágē nimíc/pă-ntregş-
aşá//il sápe/şí-l lăsám [ε] după prăşítu ásta cum ^hi spúnem noi/
il lăsám...íár şáse săptămín^t/saş şapte/saş ob după cum ^herşá şí

¹ G.A.S.-uri = Gospodării agricole de stat.

tîmpu//și venșă cū...cui băritu/saș copăială-ș spūșăm noi//il să-
 pām...șt la cui bărit/șt p-ormă nu mai avșăm trșăbă cu űel/să dām
 pînă tșămna//tșămna...ne dșăm la culés/culeșăm...d-egzēplu noi il
 curășăm/cu foș cu tot/il lșam dū pă cofrăș c^u foș cu tot/il adușăm
 5 acăs/ș-acăs il curășăm sara-ntre timp/...zīș nē folosșăm la alte
 munșt/d-egzēplu la strīșu notrēșuluș/coșēșlor du pă űrșă cāre-ș
 folosim la...dat la vșite ca furăș...//dūpă űe-ș curășăm/iș sālțām
 fișecāre űdș-avșă/cāre pātūlu/cāre-m pōdu cāsi/cāre-avșă altă co-
 șāre-acolō saș mai știșo űe/...șt dūp-ăștā/cīnd avșăm nevōșe/curăș-
 10 țām cu mīna/că mașinș nu űerăș/șt...dușăm la mșāră//la mșāră-l măș-
 cīnā ș-acās/...cīș venșă/fășcșă māmāligūșă/tūrtă/iș spūșă/tūrtă-ș
 cuptōrș/așă-ș spūșăm noi aⁱșt/la țāră//

oprișescu űe gōrșe [40 de ani]

albīnele

15 albīnele le avēm...dă cīnd erām copșil la tășcā-mșu//a avūt
 prīma dātă stupș dīn āșa primitīvi/budurōș cum s-ā spūne īm popōr//
 dīm pătru blānș așă īm fōrmă dăș...dreptūș//șī...la o vīrștă űare-
 cārē...āl bătrīn a făcū dīn āșșea sistemātīcī//prīma dātă ű-a
 trāșferāt dīn āșa primitīvi/in sistemātīc//a spart...bīnīșōr stū-
 20 pu/șī-a alēs rāmā cu rāmā/adīcā fāșure cū fāșure/șt lș-a cusūt pă
 rāmele dăș la sistemātīc//șī...űēle lucrășzăș mult mai lēznē...īș
 stūpu sistemātīc/pēntru că le venīm īn ajūtorāre cū rāme artifī-
 cīnāle//ăș...sunt prēse cāre să fac fāșurș acūma sunșt la stat fā-
 șurș//...nășīnte nū erā atūnc//șī...săș aneșșzăș pă rāme șī dācīt
 25 űēle complectășzăș/albīnēle/nu le mai dăș dăș lucrū ș făcā tot fāșur-
 le/cum făcșă-m budurōș/șī aș tīmpu să pūnăș și mșere/dācā lē űșrām
 mūșca//īșș-acūma űūltīmu tīmpī...prīmāvāra-șflorītu pōmīlor/...
 vīne cu stropșitū-ășt-al pōmīlor șt le dīstrūșe culeșătșārle/j nu
 mai dăș nīc űrāndāmēnt//dān...treș anș īșșcū dăș cīnd aș stropșit
 30 cu kīmīcāle/n-aș mai prodūș nīc um pīș dăș mșere//treș să le cūpăș-
 rām zășār să le făcēm sirōp/săș le putēm menșīne săș...șăș dīn...
 űārņăș//

[Cum se scoate mierea ?]

miéřǵă...cînd î...¹he dă scos du pă salcîm acúma/p¹ la sfîrșitu
 lu ma¹/dacă stúpu ¹he bun și púne/dasúpra cú¹bulu¹ áre un etáj/cu
 ráme ma¹ mi¹č¹/dó¹nospe ráme//¹ș¹ dacă stúpu ¹he bun/¹no úmple cutí¹na
 5 ářa cū...miére//și miéřǵă...¹he ¹no pútină/d-egzemplu cum am ¹io ¹no
 pútină dă stejár/...și nă¹únt¹ru áre u¹ fus cu ¹manéj cáre să-¹pvir-
 téște//bag ráme¹ř-acólo le dăscăpă¹česc/și-¹pvirtesc dă manéju ála/și
 miéřǵa sáre...pă pără¹tí vásulu¹/și să scúr¹ře pă ¹no tává¹ jos/...
 într-u¹ vas//

[Și ceara ?]

čáră...fáguri cáre su¹ yek í¹ [ɛ] cú¹bu stúpulu¹...să scot/să
 complect¹řáză cu d-ă¹ noi/și să f¹herbe//să f¹herbe cu apă-ntr-u¹
 vas [k] într-u¹ tuč/¹ș¹ după če...a [k] s-a top¹it compléc/să t¹ăr-
 nă-ntr-¹șăculéz dă cînepă//și...turníndu-l í¹șăculé¹tu acésta/...
 15 să...st¹ărče cū...¹š¹ lemn/d-egzemplu-l [k] p-o blan-asá și...imp¹ř
 í¹ jos o-¹š¹ lemn și să...lásă-ntr-u¹ vas jos/cu-ápă réče//s-aléře
 čára/...să-¹řkágă/...¹ș¹ če rămíne cáre cu rezidur¹li/rámíne u¹ fel
 oáre-¹š¹ spúne bořtínă//ásta ¹no adúnă...anumís četă¹řén¹ díspre bra-
 șóv/cáre ¹no dúče la ¹no fábrică dă [ɛ] čáră nu ș¹tu p¹ la sib¹í¹
 20 sa¹ nu ș¹tu únd¹ř-o duc ¹he¹/sa¹ la brașóv/di¹ cáre ¹no f¹herbe dîn
 nou/¹ș¹ ma¹ scúate čáră d-acó¹lo//

[Același]

frúctele

[Cei bogați] av¹řá¹ ¹no gráz ma¹ múlte ¹he¹/iar noi av¹řám ma¹
 25 pu¹řín¹//și...produč¹řá/¹š¹ an produč¹řá/do¹ nu/sa¹ do¹ produč¹řá iar...
 únu nu//și ín tímpu-ásta/să culeg¹řá/că frúctele/primăvára cînd ¹he
 tímpu bun...í¹řflurés¹c/in tímpu-¹řflurítulu¹ dacă nū...să-ntímplă
 ními¹c/brúmă/sa¹ u să đ¹řa p¹átră cu¹vá/í¹řgét/ca să đégere fl¹řářa
 să cádă/stă frúctéle/iar dacă dă/cáde ș¹ nu rămíne ními¹c//cum a
 30 fost an¹ú-ásta/...a fost dan¹ tótuš¹ a rămás/dă...p¹řa pu¹řín//pí¹ la
 úrmă nu ¹he sígur ¹no mu dă če ¹he prun [?] //și ¹hele cî¹řă să coc/cam
 du pá...sfîrșítu lu ¹řú¹le să coc prúple/...și-nčép s¹ s-adúne/ále

mai vărătițe s-adună...înăînte/primele...prune//ápăi întră ăi^e mai
 dă țuamnă/să strîng îp yase mar^t/și...să lăsă acóló să...dospășcă
 îele ca să f^hîarbă//ș^t după c-a f^hîert esteă vărătⁱc^ele...la vō lú-
 nă dă zile ș^t c^evă/ș^t băgă la...fabrică țuica//ș^t noi avgám a^hîca
 5 cázanū c^etăⁿlu ástuja /avgá cázán/dă fabricát țuica//ș^t ve-
 ngăⁿle făbricám ș^t...

[Cum ?]

îestē...un...căzán/făcú dă...zlătár^t dî^hășteă țigán^t/măre/c-o
 capacitate cam dă vo^o sútă cîpzej dă...lít^ri dă apă avgá//și să
 10 introducá [ε] prúple după c-au f^hîert î^hiel înă^huntru/să pungá capá-
 cu/alátur^t avgá ^ho [ε] pútina măre/carg-avgá un cîlîndru/și-n cîlîn-
 dru-àla ^herá trecútă țáva așá pã dasupra/băgát p-acoló/ș-îșit afá-
 ră//afăr^herá un yas/cup^să numește la noi bótă/unde curgá țuica//
 și pútina cäre ^herá dă mergá țáva ^herá cu-ápă réce/treia [=trebuia]
 15 să stea contínu/p-o parte vengá apă réce ș^t p-álta ^hesgá fiárt-afá-
 ră//și-n tímpu cîn a-ncepú să f^hîarbă s-a-ncîps/áburu trece pîn
 țáva/să [k] trece pî^h apa ága réce/să dizolv^t s fáce apă ș^t dîncolo
 la bótă îșá...ápă/iar apă țuică tare//ș curgá cam lă [ε] depándă
 după cum ^herá prúple/dacă prúple ^herá...mai...búne/măi cärnyase ș^t
 20 puțínă zámă/dăd^gá țuică búná/măi tare și măi gustuásă/iar dacă ^he-
 ráu prga zămpase rău/dăd^gá țuică măi slábă//și ^ho lya ^homu fiécäre
 după cum î^h [k] avgá plăcéreă dă tare//parte dî pî^h ^ho lya...
 pîn la dōspátru dă c^ent^t/iară réstu/carg-o lya dō^hosáse/dō^hosópt
 25 ș^t treizăc^t//cá măi búná ^herá dă treizăc^t//bea^h măi puțínă da ^herá
 c^eva [!] măi búná//

floréscu c^e dumít^ru [40 de ani]

[Întîmplare]

cîn m-an cășatorit în [ε] cîpzișuⁿu/și...nevásta dîntî^h am
 avút-o tot lęat cu míne/și...an dús-o bine//

30 [De unde era ?]

to^d d-aij dî^h comúnă//am dús-o bine pî^h la un momént/și ^ho
 mergîⁿ cu servícu și-ncoló și-ncoló ș^t/acú m^h márti^he-n [ε] șăizăș-

1 Al gazdei.

cînc/...am avút ijt¹ la colectiv/izlázú kar acésta a fost i...dă
 tăiat niște [ɛ] tufán²/c-așá sã z¹ce a¹cîc//...șt¹ tăiém [k] șt¹ ng-an
 dú ș-an tăiá dá múncã voluntárã/și-n timpu-âsta rămîngã cûate dî
 álga scúrte-așá//și a veni¹ și șa/...ca sã șa um brát/c¹ la noi
 5 lémnêlê...sã lșágã c-o priv¹itã pá mijlóc/șt¹ sã púne pá cap/șt¹ le
 duć acasă//d-ací dîn izláz pîn-ac^{olș} nu șaerã dăcíd vo [ɛ] cîș sute
 dá métri//ș-a lșat um brát/ș¹o mi-am yázú dá treábã sã taș...con-
 tinu¹șare ș¹/la vó dó^o súde dá métri ā... [k] șaerã-m¹ mártișe/...
 cam pá [ɛ] dó^o sau pá treș mártișe/cam așá cêvã//și-n timpu-âsta...
 10 mergîn pá pírtișe-ș¹ jos/pírtișa a fost [ɛ] bumbátã/și [ɛ] plã óra
 únu/s-a mo¹inã zăpáda/șt¹ mergînd a alunecã ș-a venit în genúș/ș¹
 cu cápu-așá¹ ș cu lémmelș-așá² /șt¹ i¹-a re [r] retezát artéra
 d-a¹c [k] ástã șira...s-a fracturát/d-a¹j³ grumázú gítuluș//...șt¹
 n-á máș putú sã pléșe/niș pîn-acáz n-a máș pu^{tu}/a mérșș-a merz dá-
 15 oít alátur¹ la șa^o mșăș/óarș-o mo¹se pá șa/s-a dus acólo/a veni¹
 sór-mșa mi-a spus/m-an duș la șa/...dēja nu máș putșá s¹ máș mșár-
 gã pićușarle//ap¹ luát-o d-acó^{lo} d-la mșăș-áșã/ș-an dúș-o la sóru-mșa
 /ș¹ m-an dúș ș-am anunțát salvárșa//a veni¹ salvárșa/m-an dúș cu șa
 la vílca⁴ //

20

[Același]

cînepa

cînepã cîș yreș s-o puș/toj bine lócu/il faj mărúnt/mărúnt/
 mărúnt/dup-áșã șa sámen¹/apáș șa¹ã șa¹ lã sãpát/...dup-áșã șa
 sámen¹ frumós așá și il sap¹/dúpã cê-l sap¹ il [ɛ] șa¹vălêșt¹ cu
 25 frúșzã/cã sã nu-l mînce pásãrle//

[Dupã semãnat o mai sapi ?]

o sap dîn nou șt¹ sã-șvălșáscã//ș-apáș șa¹ șa¹vălîș cu frúșzã/
 dup-áșã rãșare/șa pázîm/iș lșãm frúșza/ș-apáș șa¹ pázîm dá pásãr¹/
 dá vrãbiș/șt¹ dup-áșã cînd șa¹ crește máre/dã sã fáce șa dá copt/șa
 30 oulêșem/șa dúșeș la top¹itșãre/la báltã//dup-áșã șa¹ adúcem/șa soșã-
 tem/șa tînem șapte obd zile cît sã fáce șa dá sã dospêște-m¹ báltã/

¹ Subiectul se apleacă pentru a indica felul în care a căzut femeia.

² Indicã prin gest poziția legăturii de lemne deasupra capului.

³ Gest cu mîna la ceafã.

⁴ Rimnicu-Vîlcea.

dup-áļa ʰo adúċem acásă/ʰo uscám/ʂ-o meliţám//ʰo tráġem ʂġ fáċem
 fuġór/dup-áļa ʰo pġeptánám ġar ʂġ scúátem ʂi stúpă/ʰo tġarċem/apăġ
 dúpă ċġ-c torċ o fáċem cúcle frumós/o cġáċem cu [k] aʂá ʰo coċám
 atúnc/aʂá tre^{buiġe} să spuġ ? ' //ʰo coċám aʂá cū leʂiġe dă ċenuşġ/
 15 ʂ-ʰo spălám b^yine apăġ cu săpún ʂġ punġám pġnză/făċám cămăʂġ/fúʂ-
 te//

[Cum urzeai cînepa ?]

păġ cum să-ġ mai fáċem acú ʰo [ɛ] ʰo coċám/dup-áļa ʰo dăpánám
 pă mosór/apăġ ʰo urzám pă gard/dup-áļa ʰo-ŋvăġám pă sul/apóġ ʰo
 10 dam pġ spátă/pġn iġe/ʂ-apăġ ʰo gurġám/ʂ-o ŧeʂġám//dup-áļa ʰo năl-
 bġám/ʂ-apóġ o fáċám cămăʂġ/ʂi fúʂtă/ʂ-ásta ġe//

ariċu tomiţa [44 de ani]

[Ce a făcut subiectul ieri și azi]

ġerġ ċe să fac ?//ap^y spălát ʰo álbiġe dă línă.../dup-áļa am
 15 făcút o ġrġpă dă pămġnt cu pġġávă amestecátă/ʂ-am suġġi ʂi noi
 ġntr-um pód dă căs-acoló/ca să fáċem ʂġ noi...ċe trebúġe la ʰo căs-
 acoló/pămġnt cu/ʂtíz^{du} mġġavăástră...//dup-áļa s-a făcú nġápte/
 ʂ-ap^y făcú mġġcáre ʂġ ne-an^y culcát//ástăz ġară/măġ căráġ ʂ ġo pă-
 20 mġnt ġar tot [r] tot aʂá cu căpu/ca să măġ fac ġar/ʂ-úġte venġ
 bărbátu ʂġ plecăġ ġġcġáċe [i] //

[Aceeși]

am pus acúma ʰo clócă

púnem ʰóġole...ġeġ am pus acúma ʰo clócă pă [k] dóġo cló[ɛ]ġe
 am pus/pă ċġte nóġosprċċe ʰóġo fiġċecáre//ʂi...clóca dă ċġte orġ
 25 ġġ venġá ġeġ pálle/să da jos du pă cuiġ meréġ/úna/ʂi úna a stá pă
 cuiġ/c-am[k]ġ-am pus bíġġ-acó¹⁰//ʂi pusásġm ċġva péste ġġle ca să
 nū [r] să nu măġ să dġa jos ʂġ/dacă s-a da jos/dă múlte ġorġ...ă
 ġ-a ġġat ʰóġole dă sū^p clócă/ʂġ ġ-am pus [ɛ] su álantă/ʂi-n lo să
 măġ scġátă vro treġġób^d dă puġ/a scoz núma vro dóġoġdóġ/ʂġ-únġ-a
 30 murġt//...ʂġ măġ am dăċġ fro dóġozċċ//
 fudúlu ġi ġelisabġta [18 ani]

† Subiectul se adresează anchetatorului.

[Nuntă]

[Fratele meu] mprețise mai multe/și [!] Ńel sĉa/că că/... zĉe
 "nu mai mĉ-o găsăsc"/ĉe "p-a mĉa dă lóc"//

și nĉ-an duz noi la Ńo nuntă/și zĉc ĩ: "mă costele" zĉc/costel
 5 ĩ kama/"costele" zĉc "ĩs plăĉe mă dă fat-ăĳa ?"/ĳeră-mbrăcătă [Ē]
 kăr ĩ șortur† rōșu [k] rōșii//și zĉc "mă costele" zĉc "ĩs plăĉe dă
 fat-ăĳa ?"

și sĉe: ĉe că-"m plăĉe"/sĉe "dă unde e ?"

zĉc "dĳm budest†".../

10 și...Ńel sĉe ĉe că-"m faș cunoștĳntă" ĉe/"cu ĳa ?"

și zĉc "ĩs faš" zĉc/"dar vĳii la ĳa"//

și ĳ-an spus Ńel zĉc/"marĳăna" zĉc "haĳ s t-ară† pă frăti-
 niĳo"//

și sĉe/"arătă-mi-l"//

15 și ĩ l-am arătăt//

ĉe "staĳ că" ĉe/"aĳ băĳăt [k] aĳ frăte frumós"//

și mai eră ĳĉcă um băĳăt/ș† nu șĉe făĉĉă p-acólo să-mbrĳn-
 ĉău/să bătĉău/nu șĉe făĉă ĳei/așă-ĳ glúmă/și ĳ-an spus zĉc "haĳ
 costele" zĉc "vĳno-ĳĉăĉe/că Ńo ĳ-an spus marĳăni/ș† marĳăna
 20 zĳz zĉe//« să vĳĳe-ĳĉăĉe » ĉe/ « da mĳ-e rușĳne » sĉe « să fac cunoș-
 tĳntă cu Ńel » //

și-an făĉú [k] a venĳt acólo ĳ-am făĉú cunoștĳntă cu ĳel/s-a
 dus acasă/a Ńĳșĳt măĳĉĳ-sa ș† cu táĳĉĳ-su că Ńeră sáră/...ș-a Ńĳșĳ
 cu lámpa ca să-l vądă [!] /că Ńeră-ntuneric//și l-a-ntrebăt/că dac-
 25 áre-armăta făĉútă că ĳei d-ăĳa căútă/că dăĉă [Ē] áre armăta făĉútă
 ĳĳ dă ĳ făta/dăĉă nu/nu//

și Ńel ĳ făĉúse armăta/lĳăse ș† livrétú/tot/ș† ĳ-a spus sĉe
 că "am armăta făĉútă"/ĳ-a arătă livrétu și...//

táĳĉĳ-so ĉe "e"/sĉe "tătă"/sĉe/"e [k] Ńest† al nóstru"//

30 și s-a duz mămĳca și cū ĳĉcă niște rúde d-ale nĳăstre/joĳ sá-
 ra/ș† dumĳnic-aĳ venĳt ĳei/și am așeză dă nuntă tot/și...am făĉút//

[Cum s-a făĉut nunta ?]

am așeză dă nuntă/și...cĳnd am făĉút nunta sĳmbătă sára nĉ-an

dus/îo cū frátēle dă ġinere/c-aşá [ɛ] ġe Ĥobiĉéġu p-aĉí né^dĉem cu
brádu ŝi cū [ɛ] cu brádu la mirġásá/mirġása ne dă cămáşa dă ġínerē...
napóġ sǎ ġ-o adúĉem//ŝ^t ġę-am dus/am adús-o/dimínġáġā...dimínġáġa
ġę-am dus cu maşína/...am lya maşína gospodărí^hí/ŝi...ġę-an duz
5 d-aġ lya^t-o dí^m budéŝt^t cu maşína/...am vení cū ŝervétēle/...dă
ŝervétē...cămáŝē dă so [k] dă ŝyácră/cămáj dă sócru/...dă la rúde
ŝervéte/la rúdele băġátuluġ...dă ŝervéte/la sóra dă mirġásá...dă
batiĉe/ŝervéte...//

[ŝi după ce aġi venit aici cu maşina ?]

10 duminĉcă sára am puz mása/...a venit dă la budéŝt^t ġar cu po-
hízári/rúde d-ale lor d-acóló/d-ale mirési/...a puz mása/a mġrcá [ɛ]
mása s-a sculát...lun^t...că-n...ŝí lúnġa sǎ púne mása la noġ/a^tíĉa
la berĉóġu//

[Aceeaŝi]

15

684. V A L E A L U I E N A C H E [ALR I, 780]

(com. Băiculeŝti, jud. Arġeŝ)

Culegere: 1967; GG, FL, BM, MV; transcriere: MV

tuġate vŝrbel-ġerá skimbáte

[În Moldova] la cartóv le z^fĉá barabúle//la várzǎ-ġ zíĉá cu-
20 rék//ē ! la...la măláġ i zĉa fáiná dē pápuşóġ//ġerá tuġátă vŝrba la
eġ ŝkimbátă//la ũ^uóm maġ bătrín íġ zíĉá/nu-ġ zíĉáġ néne saġ cutá-
re/"măġ bădíġo"//aşá ġerá vŝrba la ġeġ/"măġ bădíġo" ōe [i] //ġerá
tuġate skimbáte-aco^{lo}-m moldóva//tuġate vŝrbel-ġerá skimbáte//

túdor dragomír

ŝaptezeŝi^hŝopt [de ani]

25

minăstírea lu manóle

[Manole] ásta a fost ũ^uóm í...ũ^uóm grozáv/ġel ŝ-a zídí ne-

vásta-m minăstire//

[Cum așa ?]

da//nevásta lui [k] iel i...n-a putú să-ș făcă minăstiręa/
păńń nu ș-a zidí nevástă i/a//ș-atúnca a zidit-o/c^ș ĉe lucrá zíu/a/
5 nųáptęa să surpá//ĉe lucrá zíu/a nųáptęa să surpá/dup-ága dacă ș-a
zidí nevásta acólo sus în minăstire/dúp-a^{ga} nú s-a mai surpát/a
făcút-o/a terminát-o//ș-acú avém o minăstire grozávă//

[A avut el inima s-o zidească ?]

da !//a minát-o să dúcă s-adúcă/a avút un boų pierdú d-ũ an//
10 ĉe "dú-te/nevástă/ș^ș găsăște bóųu" ĉe/"șí staș/fá-ne ĉorbă/ș-ádă-ne
ĉorba"/la ųámen^ș acólo/unde lucrá//ca să nu vięe să...s-o zidească
//c^ș ieleș-a foz mai múlte//și i/a s-a dus/ș-a grăbít/a găsí bóųu/a
tășát/a făcút ĉorbă/ș-a vint/a vint o plųáșe nașinte s-o opręască/
to dăgába//i/a tót a vint/to nașinte//și tót pá i/a a...//ășá a fost
15 d^ș la dumnezăų să fięe//a zidit-o/d^u p-á i/a úte i-acólo sus în...
zidítă//

[Același]

prun^ș

majoritátęa terénului i-ocupá cu prun^ș/mer^ș...//prúni...fięe
20 că a venít...dá la stat să-i cumpărám/i^ș ięe că...ómu...pę-aíc
i-obiņnușintă...a răsărít [k] ĉeș cáre sunt altoșít în zărzar/d^ș la
stat/á i/a nú pródúc/nóųa ģeneráti//da primitívi/cum ģe prúnu clotúș
ș prúnu...prúnu négru/i el áre propórtișe/...dín i rădăcínă-i ięeș
...uș lăstár^ș//ș-á i-a-i cúrățá ómu/și-i folosęște á dou ųáre/adícă
25 pentru reģeneráre//

[Țuică faceți pe-aici ? Cum se face ?]

țuică acúma... [ε] înășinte eșzistăș cazáne-n... [ε] posésșe
părticlară//ș-atúnĉęa...nu șeręá condișili cáre să urģentęe/să
fięe grábnic//ómu...șerá cazáne dá capacítate mică dá șase șapte
30 védre/să duĉșá acoló...da aųtorizátișe sfáturli populáre/șta cu
zíu-a-ntreșgá pá lńęá uș cazán l-ńęcárcá/cutare/il dá [k] fięerbe/
și-l fięerbe mai ųĉet//pá óitá vremeș-acúma...i...să făĉe fabricá-

țîi¹ la baterii/in oazane dă capacitate mare/și oazanē...alămbițe//
carē grăbēște/mult/fabricăția//

[Cum se făcea înainte țuica ?]

pruple...inaîinte/ómu...venęă tímpu...tómni să...culegău/acá-
5 să le adūdá cū ĉe putęă/le punęă-n [ɛ] but¹/așá le spúnem noi¹ aícę-
așá/buț/acólo să fermentá/d-acoló...dac¹ ieręă...ca să le traspor-
tē áltă párte folosęă cārătoru/avém vāse cāre-¹ spúne cu coș sus/
și le spúne cārător/s¹ să d^učá acólo//acólo cazánul ħeręá ístalát
10 într-un corlón al [k] dă cārámídă/únde...a-¹ da posibilitate ca să
áivă fiērbere dă jur ímprejúr/ca să fiārbă ma¹ répeđe/și...uórcē
caz nu ieręă cum ħ-acúma//al [ɛ] alcólu tūica/trečęă printr-un...
o pútină ou apă/dar pá țāv¹ dírect/pă cítă vrēmę-acúma ĉe [k] tré-
ĉe pín ĉilíndru/cāre áre o...putere ma¹ máre dă...ħeșire//

codéc ģe túdor

15 pátrușeșidò¹ [de ani]

o-ntímplāre de ħosebită

venęám d¹ la múncă du péste rîu d-acólo/așá-¹ spúnem noi¹ péste
rîu/venęám și avęám néște vírș¹ dă péște/ħeręán¹ cu tát-al m¹heu//și
...termēnāsem/ħerá asúpra sári//tāta ĉe zícē:

20 "mă dú-te" zícē/"și cáuțá vírșil-élęa" zícē/"și scuāte-le d¹-
acólo/că" zícē "mērgem spre cāsă"//dă péște//

íntre tímp un ĉetățęán díń aęínest¹/un sat vecín/trečá cu
cārúța.../rîu//cūm a fós/că s-a lāsá y¹hítile asúpra úne¹ viltór¹/
că ħel a foz bęat pá cārúțá/un bārbád vo¹ńic/socotíd/a foz bęa/s¹
25 cînd cáđe jos//da ħo aę crezú că ħéste sac/ [ɛ] ũ sác a cāzú dă sus/
d-acólo-șá//cārúța s-a răsturnát...//cînd í s-aprópje dă míne/il í
sugrumāse ápa/că yómul cînd ħ...să-ħęácă/rāmíne cu...fúndū sus/așá
să vórbēște la noi/ă/cu cápū jos ș¹ cu píĉęarlē...//ęáta !/"ĉe e cu
sác¹-ăsta ?" și ímedjāt pu¹ mína și-l sumét//il tra¹ la mal/d-ăbiá
30 m-ă luptá cu ħel//am ħemát í...ħerá mașína de tréner [ɛ] trénerá...
gríu dă tğámęę/ħerá pín áugust/treħerá/și am strígá la yámen¹/aę
veni¹/l-aę dāsífácút/l-aę...ęvítít/a...vomítá/s¹ă-așá ma¹ dăpár^{de}/

l-a dăsfăcut//

[Același]

[La pescuit]

vîrșă țieste un coș...spețiał făcút//vîrșă//cäre...äre acējaș
 5 [ɛ]orificiı/cũ să spún/ [ɛ] o pîlnie mare căre țieste spátili/úna
 țieste mai mică/și țiel intrín pîn a mare/aıicá devíne larg/nu mai...
 puáte să mai țieasă p-acııa-șă//ásta-ı vîrșă//să pescuție cu țiea...um
 pește...dá munte/la noi ı mrenıta/um pește mărúnt/nu crește mare//
 cu sácu/avé [ɛ] spúnē sac/dá ı șkimb țiel ar fi ca o plásă//să [ɛ]
 10 pēs[k]scuție podéte/cäre e...um pește mare/ajúnge pínă la kílográń//
 cleń to la fél/și...mreńă/acú a dispărúđ dá cınd ı a dat nește
 otrávurť/mreńána róșie ásta/ajúngeá șť la pátru kílográme/și la
 cındť//

[Dumneata ai prins din asta ?]

15 am prıps//am prıps//kar cu...tıică-mıo//avęám vırsta dá...fro
 șáıșpe/șáptespreče anť//și...am plecát/ásta să prındęá șęára...la
 vırsta ásta cınd am...//șť ne-am dus și...ıo acúm avęám ambiție/
 "nu/să-n dai mıe sácu-ál bun"//
 zıce "nu"//zıce..."nú ție-l dau"//

20 "dá-m bre !"//

ıo mă perpelęám/mı-a da sácu ál bun mıe/și țiel a rămás cu
 únu mai prost//ın șkimb/cınd aųúz odátă "ă ! bá a venit !"//ıeręám
 mai múlt țetățenť//cınd dıtai [k] l-am lıát ım bráțe șť l-ă scoz
 la mal/mreńă dá pátru kílográme jumáte/așá-ı spunęám//am țieșıt
 25 pú mal/cu...ție/cu tóți care ęeręá/și a bágát-ō sın/s-a pá [k] pe-
 trecút/ıeręá mai grós ca mıne/s-a petrecú ęoáda cu cápu/aíc' //ı
 șkimb/atúnč purtá cămáj de tort/[ɛ] așá să purtá//așá...pénli [?]
 ș-așá putere/cınd a...ızbit o dátă/ı-a retezát...cămáșa [!] ș-a
 picá jos [!] //ápă ție da [k] s-a șkimbát: "stai că nıș ca tine"//
 30 ı-am da la urék/am muńát-o ș-am termínát[!] //

[Același]

1 Subiectul arată cum l-a înconjurat peștele ca un brfu.

părinți

am muncit împreună tot//...va să zică...asta țergă petrecut
în cursu unei săptămînî//și tomnaș sîmbătă/am fost împreună//mă-
ma...dă dimineață//...mă-a spus:

5 zîce "mă"/zîce "îc cuî trebe să spăl/la rîu"//s-a dîz la rîu
dăvâle//

și zic î.../"ai/lăsă/mămă/că" zîc "o să merzî cu mîni/dû-te
dî dă drîmu puțin la vite/șî-o să merzî cu mîne cî cărúța"/c-aveam
să car nește bolovan la un cetașgan//și mergî cu mîne cî cărúța//
10 într-adevăr/dă drîmu puțin la vite/a dat.../da îa zîce/

"mă/nu mă duc cu vîitile astăz/că" zîce "îo dacă nu spăl as-
tăz/nu știu cîn o voi mai spălă"//

îo...a tresărât în mîne ceva/ [ε] îo așa-î zîc/"ce drăcu vór-
bă/bre mămă așa" zîc/"să-ș spuî dîmneată că...dacă/păî nu mă îe
15 zîle/ce le-a-șgitît...cînevă zillî ?"//șî...zis și făcut: a plim-
băt vîitili puțin/a venît acas/îo am plecăt/am urcăt-o-ș cărúța.../
ca să meargă la rîu//a mers cu mîne la rîu...//între timp...îo
î-ș spus zîc/"las că viî tot îey înapoî/șî te îay cu...cărúța/te
îay acasă"//cu rufilî//a spălă rufe//îa a grăbit/șî-a termená mai
20 dăvréme/ș-a venît cu...zîc: "bre mămă" zîc/"putșăî să le laș la o
sóră"/că am surorî pă șoșșă dăvâle/am oó căștorîte//

zîce "lăsă mămă"//

am venît acasă cu cărúța cu nește cočenî/am plecăt cu al [k]
cu tîta/cu bîtrînu/am plecă să legăm cočenî/cum vîs [k] povestîî//
25 îa aș găsît-o cu vîitilî-acolo//sănătșasă/femeîe...bine...//

zîce "păî tît-to unde-î/mă ?"//

zîc î/"să dúsă să tîie nuîele/ca să legăm cočenî"//între timp/
îo aveam uamenî la construcția cîsi//și îa ce/im puártă dă grîjă
mîie:

30 zîce "mămă"/zîce "du-tș-acasă" zîce/"că...îe sîmbătă" ce/"șî
șade rușine dă uamî-șî/că" zîce "să nu îî acasă/...ca să plêce
uamî"/că țeră dîntro comună...vecînă dîm vîlcéle mai dăparte/"șî
mî să făce/că îlgăna"/ce "nevastă-ta îe/da" ce "să fi tú"//

noi am [k] zis și făcut//a venit acasă...și ia cu vitil¹/ne-am
adunat tot/am mîncat...//

zîcē... "mîine"/zîcē "te duc tu la anġineșt¹"//ŭ sat veċin/"și
vî [k] am vorbit cu um băiat/cu unu nōnu/iei um mîel să-l tălēm">//
5 zî "mămă.../bine/mă duc"//

între timp/...dimineāța...m-a prevesti ș¹ pā mine ċevā//c-am
durmit...asăă dā bine/și i-an spus lu nevāsta: "mā leāno" zî/"am
durmit un somn/cāre n-am durmit în vîlāța mēa"//m-ā sculā la pātru//
da nu m-an dus înspre căsa lor bătrînāscā că sūntem în cūrte ca
10 să le [k] să zic "mămă/merġ¹ cū șa..."//

zîcē "io-m pregātez lāptili"/sā ocupā cu...Morāșu/sā dūcā
la orāș cu lāptē//nu mī-a spus zî/"mămā" zîcē... [ε] "te duc acū la
anġineș ? ș-io mă duc cū...la orāș"//

da io nu m-an dus că "hāi māmā merġ"//
15 vîne o cumnātā d-a mēa//zîcē "māmā/māmā"//da ia nu rāspunde//
"mā" zîcē/"māma s-o rîi sculāt ?"//

zî "mā nū știu/o fhī plecā la orāș/ċe știu io !"//da io zîc
"staī tu/cā merġ io [k] lūām p-acīiā și mer ș-io dāvāle/cā" zîċ
"mā duc pîp la anġineșt¹"//am plecā cu ia//la o distānțā...dā vro
20 ...o sūtā dā métri/doo s^ute dā métri dā căsā/apāre co [k] nevāstā-
mēa cu copīlu-m brātē/cu fetița//

"cā" zîcē.../"mīio ! tudoricā !-ntuārċețî-vā înapōi/c-a murit/
māma"//

da io hanabēr [?] n-avġām/zîc [k] io anġ crezū c-a [k] i-a scā-
25 pā copilāșu/și-a murī zî/da m-a pus pā ġîndur¹// "mā" zîc io/"copi-
lāșu...a căzū jos"//în șkimb ne-am rentōrs//cînd/māma...cāldā/
mūartā//adīcā încetāse/da tōtuș¹ ierġā cāldā//

a trecut necāzurli/s-a făcut immormintāreġa/cutare/am făcut dā
...fāċem pomānā dā...nōno zile/cuņ să fāċē...//bātrīnu...ierġā-n
30 posēsīa vîlētī/da...suferġā dā inimā iel dēja cu vo dōi treī an¹ dā
zile//ca duminicā să dūcē cu vit [k] s-a dūz la bisericā tāta/cu-
tāre/cuņ să obiġnuie...//ca duminicā a sta dā vōrbā cu māmēni...//
lun¹ dimineāța...iel durmīā iī să făcūse urit/durmeā cu nește co-
piī/cu nește nepōt/în căsā//și...iey m-an sculā dā dim¹neāt¹/aveām

nește pére ħernatic¹/mar¹//ș kemasem pátru ħámen¹/ca să culgágá
pér¹le/că ħo nu mă urc așá pá sus//și zic/"tátá"... [k] m-an dus
ħo/am făcú roz dá nește scăr¹ pá la ũ frátg-al meħ/únu marín/și...
s-a luminát//zic^c "tátá/tále te mai scol¹?"

5 "mă" zicē.../"mă scol"/ziē "ħe zíuă?"

"ħe zíuă"/s-a spălát/s-a-ħkinád/dá mĭncát nu a mĭncát//in
șkimb...a rămás așá cam la o răspintiē ħel/cam...páħcă nú știu
cum//

10 zicē "mă/da ħo" [k] că ħel ħerá om ħ...cu ambițĭe dá viátă/
munčgá mult//ēe "da ħeħ ēș fac?"//

zic "te du¹ la grădin-acólo-șá"/úndg-avgám pére/zic "ș-aranjéz
cărúta/cind o veni ħám¹ni să púnem pér¹li"//

15 "mă" zicē/"nú mă duc"/avgám ħtr-o magazíē lémne tocáte pen-
tru foc//și-acólo tre^bĭá să púnem pére//ēe "mă du să scot lémne
d-acólo/că vă trébe și vó^o la bucătáriē" zicē/"ș¹ să púnē și pér-
lē"//

20 "bine/cum crez¹"/ħō...mă ocupám/ [k] tocám nește vărzá/...
că zic am pátru ħámen¹/la noħ să mánĭncá vărzá/áħa-ħ prímu fel//și
tocám... [k] nevástă-mgá erá să múlgă vácă/tocám vărzá/s-o puħ la
foc//și zic "să tăħém o [ε] cúrcă/uħ curcán čevá/čg-om prínde dĭĭ
cúrte/ca să făčem mĭncáre"/ca pínă bag ħo vărzá/și să ħău lătúrli
să dug la porč/privesc ĭnspre magazíē//că zic/"ēe făcú?"//cind
pri... [k] venĭse cu brátu...dá lémne/cáz^u se ħos/"tátá/tátá/tátá!"/
táta...termⁱnáse//

25

[Același]

[Preparate din lapte]

30 [Laptele] ĭl múlgem dá la vácă/ĭl púnem ĭn [k] strecurám/ĭl
púnem ĭ ħále dá pámĭnt/dá dóħo kílográme/și dá tre¹/cum am ħála/și
o púnem [k] ĭl púnem la prĭs/și să prínde/nĭz la réče prgá răħ că
nu să prínde cun trébe/nĭz la căldură că să dá péste cap zmĭntĭna/
și nu p^utém s-o mai alégem...//ș¹ după ēe să prínde/și cind vreħ
să ne đčém la piátă/ħ-alégem zmĭntĭna dⁱ pá dásúpra/și t^p-acéga le
púnem așá pá plítă pá...cu foc puțĭn¹él/ș le púnem ħállg-așá la

rînd/cîn/săse/cite-avem/săpte/uopt sau și la zăce/c¹te p^utém să fá-
 cem/s^ule p^unem s^usă -ncălzáste binișor/le...p^unem așa/s^uvedém cu
 mîna dacă s-a-ncălzást¹ uála/j^udup-áia o-ntuárcem brińza/cu-o lîngu-
 ră curată dá f^her/și o-ntuárcem așa/ca s^usă fácă ia b^ună/ști briń-
 5 za/să nu să f^hárbă niž^urău/că dácă-^h pá plitá/didisú^up să f^herbe
 pręa rá^hda...dá^uc-o-ntuárcem așa frumós/ia să fáce b^ună//s-o lăsám
 așa.../put^uín așa/ca să f^hiie potriv^uit//^up-acé^hia o p^unem in c^urpá
 dá tifón/și le p^unem p-un...be^hi [k] bá^ut^u așa/^uvărgel^u i sp^unem noi^h/
 și să scúrge p^ună...cum ie dá^u astă-sără s^up^ună m^uine dimińgá^ută/să
 10 scúrge/s^ud^up-acé^hia plecám cu iel^u la plá^ută/fáce^u și lápte b^utút/
 il b^ugám in p^utin [k] după ce să pr^uinde/-l b^ugám in putin^u și-l
 bátem b^uine/și sc^uátem și úntu tod la fel/că dácă bátem núma^u așa
 b^uine p^utin^u și v^ure^u să sc^uátem unt/i^u p^unem zmínt^uina acoló/și să
 báte [k] il bátem și sc^uátem úntu//s^udup-acé^hia dácă v^ure^u să f^hiie
 15 má^u bun^u și má^u gr^uos/put^ué să má^u b^ugám in^ucă o uála dó^uno pr^us/^ul
 láptel-^ala după ó-^uscos úntu/și-l fáce^u lápte b^utút/și né cem ou
 iel la plá^ută//și-asá-l fácem láptele b^utút//

iliie iligána ¹

patruștré^h [de ani]

cîn dăm dá surátá

ne cumpărám váse//ie^u mă duc d-egzémp^ulu ou surátá me^u-n orás//
 și ia óe-^h pláce/óe ve [k] óe-^uare [k] ce treb^uín^ută áre-^uoásá: ^uo
 uálă dá f^her d^un ástęa/să [k] ^uor crát^uțá/^uor c^ună dá sticlă dá
 vyin/^uor^u servíc^u dá...asá dá v^uin/sau serv^uńi^u dá tú^uică/^udefinitív
 25 óe ne treb^ue-^uoásá//ia íș^u ia óe-^h pláce/lo-m^u i^u óe-m pláce//și
 cîn dăm dá surátá a do [ε] a dó^uma d^umínică după moș^u/c-asá dăm/^uor^u
 mă duc i^o la surátá/^uor surátá v^uine la m^uine/...și dăm dá suráte cu
 ó-avém/ou v^uaselę-ástęa óę-^uan cump^urá^ut//și ia v^uine cu v^usili iel/și
 ie^u cu-ale méle//și...p^une^u óę-avém/acólo/fácem gr^uis^u asá cu lápte/
 30 cump^urá^um b^uomb^uáne/c^uornuléte ce put^ué^u să fácem/kécur^u ce fáce^u și noi
 acásá/sau...cu [k] și cu pí^une/și cu lumínáre ó^u să p^une...//și

¹ Subiectul are un debit verbal foarte rapid.

aşá/ħa-n dá p-ale ħei/ħo-ħ dáu

[Ce zice ?]

"ħi¹ surátă pîŋ la ánu ?"//

"ħiŋ surátă pîŋ la ánu"//

5 aşá zícem//dá trei ħor¹...zícem aşá:

"ħi¹ surátă pîŋ la ánu ?"

"ħiŋ surátă pîŋ la ánu"//

şi dup-ačéġa ħáráš¹/púnă şi mai mîŋcám/şi...tot aşá//

[Aceeşi]

10

[Ce a făcut subiectul ieri şi azi]

ħer¹ tġatá zîŋa am foz la cġanda¹ /la sápa//la un ħom//ástáz
 dá dimiŋátă/la fel m-aŋ sculá dimiŋátă/am mulz váca/şi dup-áġa
 am plecá^d la sápa la...uŋ večín/cáre...am foz la lúnčă/la sápa//şi
 ...a începú pluáġa/ş-am vint acásă//am mîŋcát/am vint acásă/şi dup-
 15 áġa mă culcáġ um p¹ic şi dġrmíġ/şi mă sculáġ/şi mă^tčám în grădină/
 mă^dsesem în grădină la sápa//

[Aceeşi]

cu v¹itele

noġ i...ħerám cu v¹itele/c-uŋ yăr ş-o verişġár-a meġa//cu ħóġi-
 20 le//şi...cînd² á²...verişġára culeġá frač//şi ħou...iġ spunġán că
 s-a dus ħóġili dăpárte//şi ġa a zís că să ne [k] să mă duc ħou cū
 vărġ-mġo la ħéle/şi ġa rămíne să culé [k] s culġágă frač//şi...cîn
 ne dúčem aprúape dá ħoi/ŋ cíġne máre//şi ġa a zís să nú nġ-apro-
 piġém/că ġe ŋ cíġne-al lu néġa ħón bómboş//şi noġ nu nġ-am apro-
 25 piġát//cîn coló a-nčepút să...úġte la ħoi//ħo ġa p-áġa dá cap/p-aġ-
 lántă/n-á putú s-o ġa//dup-áġ-a lġat o m¹ġa//a lġat-o la sp¹ínáre/
 ş-a plecá cu ġa/şi dup-áġa noġ am plecát/am începú să plínġem/că
 n-a [k] n-am putú să zícem nimġica/nġ-a ħáġ gráġu//şi după čē a
 plecá lúpu/am vorbyí noġ între noġ/da atúnča n-ám putú să zícem

¹ Nume topic.

² Atenția povestitoare este distrasă de gazda care intră în cameră.

"ho"/nimí nimig//şí...am plecá maş dăvâle/către...sat//şí ne-am
apropiá dē sat/ş-am plecát acás//

ćúręa florína

ńóptisprezēče an^í nēmplin^ít^í

5

685. M Ā L U R E N I

(jud. Argeş)

Culegere: 1968; GG, MM, RP; transcriere: RP

m-a ars şí focu dă dō^o ńor^í

mă-ntreábă tpată lúmęa că dă úne maş sînt ? cŭm an tră^ít^í ńeş
10 an^í áşt^ía/că m-a ar^z dō^o cásē ?//m^í-a ars o cás-a^íć aşá/la
drum/u^ítę-avęám cás-aşá la drum/^acú a^ş făcú^t álta//

[Dar cum s-a întimplat ?]

de má^mă !/ne-am pomen^ít aşá/avęám o...că no^í am avú^t ál^tă cá-
să maş la [k] pá dēál/maş íspre bisér^ícă/ş-ă şázú^t acól^o/ş-a^íć am
15 í^ńkír^íá^t/la ũ^ńom/şí dac-am í^ńkír^íá^t la un ńom/á^la el ş^tí^í-a pus
pă hí⁻so a f^úć^ú şaz mul^t pá foc/a l^uat cúca...a fos^ucuc-atúⁿć^í/
íⁿa^íntē-^í făcá cúcá la vílv^oárę-acól^o//á^ía n-am putú^u să scab^u
m^íc//

na^í că a^íl^ántă/maş a^ş făcú^t ál^ta dup-áęa/a^ş făcú^d dō^o d-a^íć
20 íⁿa^íntē/că n-am a [k] nu m-a da puté^řęa/şí...vai^ń de cápu m^íęu
ş^í-átúⁿća/că n-am maş rŭmás cu nim^íc/g^oálă d^ínt^í/m^í-a ars tót
că n-am putú^u să scab/m^í-a prebuş^ít-o^d átă//ş^t cum ís^u pu^í am
făcú^u p-áęa dŭ pá ú^rmă/a da^d n^íşte pírliz dá cor^hí^í fog^u la n^íşte
coč^éń^í/a^íća maş í^ńşos/la stó^ęur^í d-á^lęa/ş^tí^í cum să fá^če la no^í/
25 ş-a l^ua foc ş-a arz maş mŭlte cásę-atúⁿć^í/

[Ziua ?]

d^íęa má^mă/pă sar-aşá/pă la a^íáz//pă^í da !/áęa tot am maş scă-

pát ʔə́le/háŋa/maɪ...//¹erɣám acás atúnca/¹erɣám acás/¹er^oá dîŋa/
 ʔtiɪ/...le-am bǎgǎ dǎ sámǎ//da ícám cá nú gíne pîn la noi/cǎ maɪ
¹erǎ-ŋcǎ dóo cásɣ-aşǎ/da a sosít pîn la noi/s-a árs cása//a ars
 pîn la ũloc aşǎ/da cel puţín am maɪ scoz dî iéle pîn-a venit/...
 5 pîn-a vení la noi//da/atún¹ ínai¹inte nuáptɣa/nuáptɣa-m ũiézu nóp-
 ʔi/n-ǎ...ǎ rǎmǎs aşǎ//

véta dragomír

şaptezeşi^hòpt [de ani]

mǎmǎliga

10 [Dar mǎmǎliga cum se face ?]

mǎmǎliga mǎmǎ ? ǎ ! ǎe ɲe maɪ lézne pá lúmɣa ásta [!] //ǎe¹he
 cǎldǎrɣa-ŋ colco [ɛ] aşǎ-ŋ colcot şí fa¹ǎ¹ ter¹ǎ¹/ter¹ǎ¹ aşǎ/fi¹ert/da
 nu groz rǎŋ/maɪ potrivít aşǎ//şí dacǎ-l laş¹ şí tér¹ǎ¹u sǎ fhǎrbǎ/
 laş¹ tér¹ǎ¹u sǎ fhǎrbǎ bîne/şí dǔpǎ ǎe hérbe tér¹ǎ¹u baǎ¹ mǎláɲ/ş¹
 15 p-órm-o laş¹ ɲǎr sǎ hǎrbǎ/ɲǎr o laş¹ sǎ fhǎrbǎ...mǎláɲu sǎ fhǎrbǎ
 byíne//dǔpǎ ǎe fhérbe mǎláɲu/p-órmǎ-ɲ faj niţǎl bolboróci áɲa/s-o
 maɪ laɲ niţǎl/ɲar o maɪ laş¹//cǎre ɲéste ɲa búnǎ mǎmǎliga bun-aşǎ
 sǎ fá¹ǎe/ɲo nú ş¹ɲu lúmɣa ǎilántǎ/nu ş¹ɲu//şí...dǔpǎ ǎe maɪ hérbe
 o ɲeɲ la mesticát pá úrmǎ//...sǎ fá¹ǎe numaɲdǎcít/ǎine ş¹ɲe sǎ
 20 fac-aşǎ/ɲo...ɲo nu fa¹ fǎrá ter¹ǎ¹/ɲéle-^o fá¹ǎe-aşǎ: hérbe ápa-ŋ col-
 cot/bǎgǎ mǎláɲ...da nu ɲése búnǎ/ɲése crúdǎ/nú-m¹ plǎcɣ//

[Aceeşǎ]

[Ce a fácut subiectul ieri şí azi]

[Ieri ce-ai fácut ?]

25 ɲer¹ ? ǎe sǎ fac ɲer¹ cá my-a foz rǎŋ ɲer¹/am toromít aşǎ/m
 pat/mɲ-a fos cǎ rǎŋ//şí mɲ-a fos cǎ rǎŋ aşǎ dǎ...dǎ rematizǎ-ásta/
 n^h po sǎ scab dǎ ɲel cá mɲ-a spus şí dóctoru cá nú scab dǎ ɲel
 pîn-oɲ murí// "pîn-ɲi murí atúps scab dǎ ɲel"/aşǎ m^vɲ-a spus/am
 maɪ luǎt ɲo pastíle dǎ nu maɪ pód/ɲo zíc cá şí d-áɲa m-am...nú
 30 maɪ sînt sǎnǎtǎsǎ la stomá^c/cǎ...dîŋ cǎ^uzuza pastíliilor c-ǎ lu^uǎ

meréu/ē ! Ce să făc^u mamă ?/úite da^u la pu^uă să gă^uină/a^u vo doo rá-
 țe/tréi^ușpe pu^uă dá rá^uă/le da^u p-acole^uă/fác^u un p^uhi^u dá m^uncăre/éine
 bă^uătu la dooșpe/mă u^uă-să-i v^ud/mi^uă m^ui-e cá má [k] nú má g^usăș-
 t^uă-acasă//[1]

5 [Și azi dimineață ?]

tot așá a^u făc^u ș-az^u dimi^une^uăță/c^uă-am făc^ut ier^uț/la fel/ma^uă
 h^uintra^u în gră^udină ni^uăl/că am niște bur^uăn să-l jum^ul//jum^uăi/
 și-am lă^usă p^uetic^uă-ăla/aș^u p^une ș-șe^uă mamă niște ró^uși/să pu^uă ș^uă^u
 ró^uși/t^uă^uă l^uă^uă a pus//pu^uă v^uărză/pu^uă ró^uși//[...]

10 acú nu ma^uă h^uintru/nu ma^uă h^uintru-acúma să făc^u m^uncăre să...h^uăcă
 [k] am m^uncăre făc^ută/da s-o-șc^uălzăz dá b^uă^uă^ut/yine b^uă^uă^utu//

[Cind ai făcut-o ?]

a^u făc^u dá^um^ul/m-a^u șc^uălá dá dim^une^uăță ș-am g^uătit-o/acuș^uica/
 núma s-o-șc^uălzăsc//

15

[Aceeși]

a^u fos pá vlășca

a^u fos pá vlășca cu doi cai cu cărúța/și lá c^uoc^uéșt^u i^uă sp^u-
 n^ué /la urlu^uăni^u -aci^u/șos/telorman/atún^uă apart^uin^uă dá júde^utu ár^ușej^u/
 mi s^u páre c-acú i^ue k^uar h^uotár cu telormánu//și...merg^und cu cá^uăi/
 20 am dájugá cá^uăi la h^uărbă/am dat cá^uăi la h^uărbă să páscă/...și m-a^uș
 culcát la o úmbră dá v^uișinu/i^uerá un v^uișin acólo/și...m-am șc^uă^ulát/
 c^uă m-a^ușc^uă^ulát/ven^uă un nor négru/dá la d^ugal/di^uș s^us//și am pus
 cá^uăi la h^uam/și am plecát/d-acólo/și merg^und cu cá^uăi dá căp^uăstru pá
 drum/trăz^une^uă și řul^ușerá//acoló la h^uo căsă pá dre^uăpta/lă o căsă pá-
 25 răsítă/care^u-a řoz la un p^upă/...sp^une/și cu ma^uă múlte căm^uere/cásă
 bo^uă^ută dé ! erá/da h^uerá pá^uă^usítă//i^uer^uă niște g^uămen^uă^u căre venise
 dá la plu^uș/to^u dá pl^uă^uă^uă/și trăs^uăș^uer-acoló//și i^ue^uă má cunoș^ute^uă//
 Ce "bă^uă !/ne^uă tí^uă"/zi^uce/"tră^ușe-ai^uăc^uă/că l^uăom și noi niște
 ř^uăte/da să ș^uă pl^uă^uă^uă//

30 da/am tras cărúța acólo-m má^uă^ușina polă^uă^u am bă^uă cá^uăi-acoló/și
 am dá m^uina cu h^ue^uă/cu to^uă g^uămen^uă^u//in tímpu ásta/ne^u-a trăs^uă^u pá n

* Comună în județul Argeș.

2 Comună în județul Argeș.

[k] pă toț ódát¹/a venit un tráznet/a bufní s¹...n¹a azvírlít í
 áler pă toț/...úflát//și...în tímpu-ásta/a sárit qámeni dín sá^d
 d-acoló/kar k¹erá un sanitár acol¹á/vízaví/s-a sárit ála/sanítáru/și
 cū qámeni/și l¹a strigá la toț/zíç¹g-"adúçet¹ sápe/și lopés/să-¹ k¹ íñ-
 5 gropám">//și n¹a-ñgropát íñ sánt/în apă/și ñe¹ peste...pátru/sau
 çínç¹ kóre/m-a scoz d-acoló//m-a dus într-o casă/și peste trei zile
 m¹-ă revenít//dín áșt¹g¹ toț/n-a murí niç un¹ atúnç¹g¹/da a murí la
 spitál trei k¹íp¹ș¹/dín tráznetu-ásta/c-au fost íñcálțat adicá și...
 úflátúra n-a avút unde k¹eși/ím pámínt/și s-a úflá piç¹qárlí s-a...
 10 //k¹e și íñcá vo pátru á scápát/da mult a rămás/dínt¹-e¹ áșt¹g¹ pá-
 tru/únu surd/únu...álfel...//

[Dar nu s-au gândit să-i fi descălțat ?]

nu !/pă çíne¹ erá s¹ mai¹ gínd¹gáscă/atúnç¹g¹-a sárl¹ toț¹/n¹a az-
 vírlít íñ apă/și...a tras pámínt pă no¹//

15 [Și caii și căruța ?]

çáii și çáruța a fuçít/s-a rásturná çáruța/a rup çáruța/k¹-a
 l¹uat qámeni și...m¹-a vándú márf¹/e¹ cínd m¹-ă revenít^t/tu pá v^o
 trei zile/an¹ gási çáruța cu [k¹] plíná dá porúmb/m¹-a vándú márf¹/
 ...cá má cunost¹g¹ qámen¹-acoló/

20

tíța ze flór¹g¹
 tre¹z¹es¹ n^oho [de ani]

núnta

[Tinerii] k¹e¹ acúma k¹e¹...k¹a să zícem ásá/k¹e¹ vorb¹est¹g¹-amíndó¹//
 dup-á¹g¹...să...gínd¹est¹g¹ k¹e¹ să rázgínd¹est¹g¹ çe¹ çe¹ ?/"k¹a să fáçem
 25 núntă"/v¹íne p¹arínt¹/s¹ ar¹ap¹ñáză/bíne dáçá ére p¹aríñz dáçá nu/k¹a
 n¹gámur¹/ca să spu¹ ásá//și dup-á¹g¹ k¹e¹ ar¹ap¹ñáză/să dúçe p¹arínt¹-a-
 coló-sá /cu n¹gámur¹ le cu çíne k¹est¹g¹/ar¹ap¹ñáză f¹hics¹g¹áză núnta/și
 dup-á¹g¹...çe¹ çe¹/"púnem núntă...íñ çutáre duminicá"/úo ar¹ap¹ñáză
 núnta/adicá o f¹hics¹g¹áză to^t/și dup-á¹g¹...cín v¹íne jó¹g¹á núnt¹/dă¹
 30 la jó¹g¹á núnt¹ v¹g¹ay s¹ spu¹/atúnç¹g¹ k¹e f¹ofot-asá mai máre//cá să
 fáçú cozonáç/cá să tá¹g¹ p¹esár¹/gátélur¹ est¹g¹ pentru miríásá s¹
 dúçe la tírgu¹él¹/a¹ç¹g¹ la no¹ să úçe la pitéș¹/la pitéș¹ sau la

árgeş/î altă parte n-are unde//tîrguieşte ce le trebuie/^{tu}p-ája...
 sîmbătă vyine lămutări la hóra...unu/doo cum o...ieş aranjá^{zã}/...
 sára gata să fáce brad/cum este p-aiici-sá/să gătéşte m^viriasa/să
 púne mése/dapşáză/sau să zícem aşá pá tărănés^{te}:jácă...//álcévá...
 5 ce mai/duminică iará...dūminică/...s-aranjáză s să dúcă să iá mi-
 riasa/dacă heste dí/al sat/iá lúme să dúcş-acoló-şà/să...mănişcă/
 bşá acoló-şà/dúp-ája vyine/fáce hóra mirésî-acólo/dúp-ája vyine
 d-acólp să úce la cununii/să cunună/vyine-napóii/la...gînere/...da
 vin^t la gînere/fáce hóra mirésî/dá ce le trúbuē...proşápe/ce să
 10 dá la nun la.../dá pí hór-aşá késti d-ástşea/sára să púne mása/másă
 cu dar/iáráş^t la másă.../cam ásta iē//lun^t iará/să púne iará mése/
 ...să dúce la nun i iē késti^t d-ástş-aşá/de !//

olărescu de marí^tia
 trêspatru dá an^t

15 sócři-meş cerşá ban^t

[De unde ai ştiut că socrii nu te vor ?]

păi da cē/i-am i [ɛ] i-ă simţí himediiá/şti^t iēş după cē-a venit
 i i-ă simţí că nū...nu vręa/că iēl/sócři-meş cerşá ban^t//[r] cerşá
 ban^t ş^t...de !/tálcă-meş n-ávşá ban^t/n-avşá ban^t/ce mai !/n-ávşá/
 20 la ce să spuş iēş/aşá oă mi-a da şí mihe cē a foz dá dat i/boi/că-
 rúţă/vacă/hoi/porc/şti^t késti^t d-ástşea şí lucrúrli dîn cásş/nş-a^t
 [-ne-a dat] pámint/lę-a spus ce e/da ban^t lę-a spus/"n-ám să vă
 dau/la ce să...vă sp [k] vă promit că am/şí dup-áşá n-am/n-ám">//şí
 pîn la úrmă...//şí ce să zîş/că fáta áşá acúma hē veşínă cu mine/
 25 cäreş-a vruş-o iá/sintém veşíne/nu e că.../a luát-o şí pá şea/dup-á-
 şea a luát-o ald băgát/[...]
 [Deci ei voiau altă fată ?]

păi da !/iēşá kar i cam/ar veni aşá cam o nepşátă d-a şşacră-
 mi iēşá/şti^t şí şşacră-mşá cęa că "nū/ája/ája" cícă/"ája de !/aj
 30 zícē ió că aş putşá să tráiş cu iá..."/e !/ce "ií dá tá-so bñi"/
 şti^t tó la ban^t le erşá lor gîndu/nu l-erşá la alcévá//şí pînă la
 úrmă...iēl/bărbátí-miş n-á vrut/ [r] n-a vrut//iēş/tamán nu ştiú

cum/după ce-aranjase lei/drăcu știu/am fos cum să ducă la noi la
vâle/adică să ducă atunc înainti/să ducă la vâle/s-iei tamân am
venit așa/săra/p-asintitu șarlușă și iel m-a văzută mine și
gâta i-a spus șocră-mi/

5 "io p-ăia n-ó mai șar/dacă vres s-o luș/luș-o" ce/"da iei n-ó
iaș"/ce "dacă...mă lîșat ca s-ó iay p-ăsta/bine/dacă nū/făcēt ce
vret//nu mă-șor"//

pînă la urmă.../ăsta șerșă viner șăra și...dup-ăia/duminică...
pă la ūșpe-așă m-am pomeni cu șocru-meș c-a venit/

10 ce "ai să făcem" ce "că nū..."/>

pînă la urmă tăică-mio știu/nu preș mai vrșă/pînă la urmă ce "e !
hăș c-an gresi" ce/"c-acuma...mêșem înainte/ce să mai făcem ?"/
ș-am mers înainte/...ce șeră să mai...[!] //dup-ăia/...ntr-o lună
dă zilf fșicsăsem nūnta prima ată/...ho lūnă dă zile/și...intr-o
15 lūnă d'zile na [k] și ūștșea d'ho șăptămîn/adic-a stat iel a-
șă-ntr-o hîrîșăl-așă cu așă/can d'ho șăptămîn dă zile/și dup-ăia a
veni/și dup-ăia am făcū [k] am puz nūnta-n d'ho șăptămîn//[...]

șe !/după ce ne-ă luă/ne-am mai șupărăt/am mai fușit/am mai... [!]
pînă la urmă/...a trebușit ca să ștay/ce iei [k] drăcu șeră să mai
20 făcē/și fūga așta/nu șeră b'vine//am fușit io ho dată/mi-ă luă țră-
te așă/nu șerșă iel acî/dup-ăia...

[Păi de ce ?]

nū mă-mpăcăm/[r] nu mă-mpăcăm bine/iel șerșă plecă la bucu-
reșt/cu-ș frăț-al lui/șt iei nu...nu putșam/nu mă-mpăcăm iei
25 b'vine-așă cu șocră-meș/șeră uricșășă/și...pînă la urm-am fușit
într-o nșapte/mi-ă luă tōt tōt tōt d-acî/...pînă la urm după
ce-a venit iel ne-am împăcăt/tup-ăia am fușit amindōi/șam fușit ș-à-
mīndōi/că ne-a da șocră-mēș așără/că ceșă că să plecā/că iei că-
sa lui/că iei muncitā dă iel/

30 "hăș ! că plecām" zic "hăș ! să nu zic că nu plecām"//

ăpăi pînă la urmă ne-ă rēșcinōit/"iă l'asă mē/ce drăcu fūgă/...
fūgă dăvâle/fūgă la oșal nu iei b'vine"//ăpăi kar și dac-a mai zis
ei cîte cēvā...șe !/an tăcūt am...//

[Aceeși]

[Ce a făcut subiectul ieri și azi]

ier¹ ? ɛhè ! ɛg-am fă [k] ɛg-am făcut ɔo ier¹ toată ziua !!!
 5 în grădina ier toată ziua...am săpă cartof^h și vyiie//și dup-ăia/...
 după masă/că de !/am avú yro dóo prăjin¹ dă cartof¹ și vyiie/după
 masă dup-ăia am udát/am huda sféclă/am huda néste lucérná/că am néste
 te lucérná și...ie locu-așá cam...pietrós/s-am foz nevoi¹tă și l-am
 huda¹/am huda¹-o că nu mai...ș s-a huscát [r] s-a uscát//dúp-ăia am
 huda¹ ɛgáparóșili/ardéi...//asără/pă la șase m-am duz la cyásă/m-an
 dus cu bărbátu-miș la cyásă la lucérná//

10 [Știi să cosești ?]

ē ! știy/da nu po^d ɔo să fac pológu kar așá bine bine bine [!]
 //dă tot așá/...cum am făcut a foz mulțumit iel/că i-am mai da ș-¹o
 um paz dă... [k]o mină d-ajutór acoló//dup-ăia am yint acásă/m-an
 duz după gîște/mi-an da mîncăre la pui dă cîrcă/ă^t a la porc¹/am
 15 înkis pásărlé/dup-ăia am mîncă și m-an culcát//

ș-az dă dimineată/m-an sculát am făcú fôcu/am pus...să f¹ier
 la porc¹/dúp-ăia m¹ i-an da la...la gîște/ă lya gîștele și le-an
 duz la báltă/le-an duz la rîy/că ie rîy-apróape/...dă noi/dúp-ăia
 an dad drumu la cío junicúte/an da la curc¹/la gălín¹/dúp-ăia/după
 20 ɛg-am făcú tréburl-éstăa/m-an dus ș-am udá néste sféclă-η grădina/
 dúp-ăia m-am dus și m-am [k] întînz niște lucérná/lucérna care-am
 făcú¹-o ier¹//și dup-ăia veni¹ acása/și săpă¹ nițál log dă pusă¹ ni-
 țále róșii//și-acúma ier¹ă... [k] hișisēm dîn grădina/kar her¹ă la
 apă cîn a veni dîpsu¹ și...zî să mă du să...im¹ aranțéz trébur¹le/
 25 tó^d așá să dau la por la curc¹/și dúp-ăia să mă du¹ zî să-η car
 lucérna/ho car cu căpu că n-am...n-am drum pă úne s-o scot//după
 masă i¹ără să huda/késti¹ ũ-ăstăa așá-¹ acásă//

[Aceeași]

¹ Directorul școlii din sat care a chemat subiectul pentru înregistrare.

ã stat im munte...trei lun^t

acú șase an^t am foz la vitili gospodării/și kar acuma pă uopt
 ...iune-acuma/am plecă la munte//ș^t-ã stat im munte...trei lun^t și
 5 doo săptămîn^t in cap//acolo-m munte frumos/de !/...m-an dus cu vâ-
 cili/cu vâcile m-an duz/m-an dus cu bărbatâ-mșeu//frumos im munte/
 la ce să zî^c că nū/da pl^{ho} multe//acolo-șe...

[Ce făceați acolo ?]

ce să făcēm ? stitegăm cu vâcili/le păzân dă hurs^t/că venęă
 hursi//da ! venęă hursi/a venit//venęă/stitegăm cu țele tuată zîu/
 10 or că stitegă bărbati-mșu cu țele/ș^t țeu făcęăm mîncăre/făcęăm
 mîncăre to ca ș-acasă/că stitegăm așă la un saivân/șera un saivân
 așă-ntr-o poiană/șereșă cîobani î altă parte cu holi/maș sus/ș^t noi
 stitegăm maș...//ș^t-acolo-șă făcęăm mîncăre/spălăm/to ca ș-acasă/că
 losesăm copăie/losesăm săpunu/multe/tot ce țera ști^u...mergęăm cu
 15 vâcili/dacă mergęă țel...stitegăm țo și făcęăm mîncăre/spălăm/rî-
 nęăm î/că rînęăm/că le ținegăm vâcili-acol^o nauuntru/ș n-aveam voie
 ca să rî^hie cu băligar//acolo-șe-năuntru/treb^uea să rî^hie curat/că
 maș multă lume venęă-m munte/că...c-aiici-șă une stitegăm in...in se-
 diu aiici-șă//ș^t-acolo-șă/...uor mă ducęăm după țităș așă pîm pădure
 20 re/mă ducęăm după țel pîm pădure p-acolo-șă//da cînd țereșă cęat-așă
 urit[x] urit/ ț-ereșă frică-ț ținegăm maș mul pă poian-așă//inoășe
 lu bărbatâ-mșeu ni^u nu maș zîc/că țel ni^u nu să du^ușă pîm pădure
 cîn intră viței așă-ț lășă drăcu p-acolo//dacă maș venęă sara/maș
 venęă/dacă nū...[!] lui ț-ereșă hursit [!]/ș^t-așă an stat im munte-acol-
 25 lo/trei lun^t și dolo săptămîn...//

[Ați văzut ursul vreodată ?]

nu l-am văzút/n-am fost im părțea aia/dăci porô^t mîstrêț//a
 țeșit...um porc [k]adică porcu cu purcău și cu uop purcêș//da cę-a
 maș pățit un cîoban pîn-a scăpă^d dă țel/dă vyer/să-l mănînce cū
 30 l-o mîncă//s-a sucît el dup-un brăd/pînă n-a venit un cîine ca
 să-l î pișce pă...porc/n-ă fos kip ca să...să scape dă țel//n-a
 foz dă lo^s n-așuz^t/țereșă belșă n-așuz^t acolo/ș ! p^horci/porci/nyap-

teǎ venęǎ porâi pînǎ lîngǎ...sǎi vǎn acoló sǎu pînǎ lîngǎ uoi acoló-
șǎ/venęǎ așǎ//

[Sînt rǎi porcii ?]

5 e rǎi porci/oǎ dacǎ...sǎ vyiforeǎzǎ lei pî la urmǎ...și sǎre
la uom//

[Aceeși]

686. P I Ţ I G A I A [ALR I, 776]

(com. Stilpeni, jud. Argeș)

Culegere: 1967; GG, PL, BM, MM, MV; transcriere: FL

10

povestea satului pitigăia

știu o-acést sat ȕe-ntemeiat du pǎ timpu lu ouza vódǎ/pînǎ la
ouzeǎ vǎdǎ ȕerǎ ȕameni refuęilǎz din comúna cǎpǎȕinenȕ judetu/ [k]
acéstȕ ȕamenȕ din comúna cǎpǎȕinenȕ júdețu aręeș/du pǎ timpu stǎpfi-
niri turcéstȕ//

15

și oin a venit ouzeǎ/ǎlecsǎndru ȕon ouza ș-a luat [k] acést
sat a fos pǎ moșia mǎnǎstiri/ored c-aȕ treou p-ȕiȕa aȕ vǎzút-o
mǎnǎstireǎ/tot pǎmîntu ǎsta ȕereǎ moșia mǎnǎstiri/și ȕameni ǎșȕia
refuęiat din cǎpǎȕinenȕ ȕereǎ stabilit pǎ moșia ǎsta/...munóǎ pǎ
úne putęǎ//și oin a luat ouzeǎ pǎmînturȕ dǎ la mǎnǎstirȕ úne ȕ-a
20 gǎsit acólo ȕ-a-mprietǎrit/pǎ ȕameni ǎșȕia ȕiȕa ȕ-a-mprietȕ/
úne ȕe țigani ȕereǎ róbi mǎnǎstiri și ȕ-a-mprietȕeri imprejuru mǎnǎs-
tiri și d-ȕi ǎsta ȕe-ntemeiereǎ satuluȕ//

25

șȕ-atúnca la o miȕe ȕop súte șȕizeșipǎtru a fos șȕptesprezèce
familiȕ/atȕȕ ȕamenȕ a fost in acést sǎtic/d-atúnć pîn-acú s-ǎ-mul-
tȕit și sȕȕ vo șȕizeșȕinó/a-nóepu sǎ...ȕar s sǎ dǎstrame/a-nóepuȕ
sǎ fúgǎ/dúpǎ fábricóile-ǎsteǎ/ǎșȕea fag indémnu//

† Anul 1864 ofind domnitorul Alexandru Ioan Cuza a improprietǎrit
pe țǎrani.

atunci țereă ocupățiya ȳamenilor industria lămănuș și orăș-
terea vitelor/c-aveă unde/lărgime mare/lume puțină/țereă vite/ș-asta
țeră/asta ie povestea satuluș pitigăia//

[Dar numele satului de unde vine ?]

5 nu știu nic țieș asta/de unde devine numili pitigăia/țieș cred/
așă bănușesc că pitigăia/pitit/vine de la cuvintu asta/adică c-a
fost un sat pitit/adică-ntr-o vale//va sⁱ că cum a vint ței dⁱ s-a
pitit așă cred...cred țieș că ț-a dad numeli pitit/pitigăia//

[Dar dumitale de ce-ți zice Căpățină ?]

10 moșu mțieș a purtă numili satuluș lui din oăpăținen^t argis/moșu
mțieș a fost vătăf adică [ε] al comuniș/tod după numeli lui moșu
mțieș/ț-a zis rădu căpățină/to după acêst nume/după rădu ț-a da nu-
mili comunei rădeșt^t/atunca nu țeră în comuna rădeșt^t și pitigăia
decit cizăj dă case//și după numeli lu moșu/rădu/ț-a dat/și a zis
15 comuna rădeșt^t/rădu rădeșt^t/și luș/ș-ț-a purtă numeli satuluș țel/
da//și pă [ε] fecôru lu moșu rădu a fost tat [k] moșu mțieș mihalca/
d-ăia și tată-miu l-a kema dimitru/dimitru miⁿalca/și d-ăia-m zis
ôe//că țel purtă numili/moșu/purtă [k] adică strămoșu mțieș purtă
numili satuluș lui/dă neș-a fost răfugițat țel/din comuna oăpățin-
20 nen^t/cred că-ț fi foz la...un ș-a făcut [ε] asta d-electrificare//
e/d-acolo sin refugițat aș șaptesprezêce ȳamen^t care sint aiș im
pitigăia//

costantin de mihalca zis căpățină

[76 de ani]

25 [Amintiri din viața subiectului]

noș am fost ȳsprezêce copii/tata a ținud doo femeș//ou femeș-
ia dintiș a fost treiș copii/doo fete ș-un băiat//

30 am fos ȳsprezêce copii la părinț^t și nu neș-a putud da la
șoșală din oăuză c-am fost copii mult^t/și la noo sute...țieș m-am
mărită dă șășprezêce an^t/că țerăam fată după fată și oătă să ne
mărităm oă ne sosam hașa p-ășă//așă/și după ôe m-am măritat an
trăiș doi an^t și jumătate ou soșu mțieș/și soșu a murid la războș

la nó^{ho} s^{ute} ș^{ai}șpe/cⁱⁿ am implinit óptișpe an^t ȕerșam v^ăduv^ă/a^{sta}//
 și p^ă úrm^ă am trebú^í să cres fr^ăți/o^ă s-a pr^ăp^ăd^í și m^ăma m^{ea}
 d^ă [k] sufer^{ea} d^ă dr^opⁱc^ă/s-a pr^ăp^ăd^í și ȕa ș-a r^ăm^ăs/cⁱⁿ a murit
 și m^ăma/a r^ăm^ăs cⁱⁿc^ă cop^íȕ nec^ăs^ătorit^t//și ȕeu nu m-am mai put^{ut}
 5 rec^ăs^ători dⁱⁿ oa^uz^ă c^ă dac^ă mai m^ă rec^ăs^ător^{eam}/p^ăȕ/n-av^{ea} c^{ine}
 crește cop^íȕ-^ăȕa tot^t/c^ăre r^ăm^ăs^{er}ă//și ȕeu ȕ-am crescut/și p^ă...
 p^ă tot^t ^ăștilan^t o^{are}-a r^ăm^ăs//am m^ărit^ă f^et^{il}lⁱ c^ăre-am...le-am mai
 av^u d^ă m^ăritat/și b^ăȕe^ȕȕi ȕ-am b^ăg^ăt ȕ ș^uȕ^ăl^ă/pⁱⁿă cⁱⁿ...

[Dumneata erai cea mai mare ?]

10 ȕer^{am}/ser^ȕȕa d^oȕ^ă ȕerșam a mai mare ȕeu/dⁱⁿ cop^íȕi d-al d^oȕ^{il}ș^{ea}/
^ăȕ dⁱⁿȕȕ ȕerș^ă/ou m^ăma dⁱⁿȕȕ/cu f^em^{ea} dⁱⁿȕȕ/a f^{ost} ^ăș^{ea} mai
 mar^t/da ȕer^ă c^ăs^ătorite la...tr^ăș^ăba lor/și ȕeu am f^{ost} ou greș^ut^ă-
 t^{ea}//

și m^ă du^cam la p^ăd^ure și mun^cam cu c^ăr^uȕa/ou b^oȕi/d^ă r^ămⁱⁿș^ă
 15 p^{ie}ș^{ea} d^ă p^ă...p^ă dește pe l^ănțur^{le} c^ăr^uȕi ȕ^ăr^ăna/c^ă trebú^{ia} s^ă-ȕ
 creșt^t o^ă ȕer^ă cop^íȕ și m^ăma sufer^{ea} d^ă dr^opⁱc^ă și nu put^{eam} o țⁱ-
 neam o s^ăpt^ămⁱⁿă d^o spⁱt^ăl/d^oo s^ăpt^ămⁱⁿt^t o țⁱneam ac^ăs^ă/c^ă s^ă u^ȕfl^ă/
 s^ă f^ăo^ă budur^oȕ/și d^ăo-o țⁱneam ȕ spⁱt^ăl d^oo s^ăpt^ămⁱⁿt^t/s^ă tr^ăș^ăȕă ũfl^ă-
 t^{ura}/o-o țⁱne^ă nem^ȕo^ăt^ă nu-ȕ da n^{im}ic s^ă mⁱⁿc^e//și p^ă-úrm^ă d^ăc-o
 20 adu^oam ac^ăs^ă și-ȕ d^{am} m^ȕo^ăre/ȕar s^ă ũfl^ă/ș-a m^{ur}ȕ și m^ăma//

[Dar cum e boala asta ?]

bo^{ala} ^ăsta s^ă boln^ăvește vez/ȕⁱⁿn^{ima} și rⁱⁿȕi/și se u^ȕfl^ă/și
 ȕa n-^ăv^{ea} mar^t dur^{er}^t/da s^ă u^ȕfl^ă/s^ă u^ȕfl^ă și mⁱⁿȕ^{il}lⁱ ú^ȕȕ^ă-^ăș^ă s^ă
 f^ăo^ă/ș-o țⁱneam ac^ăs^ă/d^oam^ă nem^ȕo^ăt^ă/o^ă ne sp^{un}ș^ă d^oct^ori/ne da
 25 r^ășe [k] r^ăș^{et}ă s^ă-ȕ l^ȕom d^oct^orii/ș-o țⁱneam nem^ȕo^ăt^ă//și ne o^e-
 r^șă m^ȕo^ăre d^ă/d^ă țⁱ s^ă f^ăc^ă mai mare m^{il}a d^ă ȕa o^ă n-o țⁱne^ă/nu-ȕ
 ded^ăș^ă dec^ȕ n^ura l^ăp^{te} f^ăr^ă p^ȕȕe/f^ăr^ă n^{im}ic/l^ăp^{te} și c^ăȕ/d^oo s^ăp^ă-
 t^ămⁱⁿt^t/aș^ă o țⁱneam/d^ăc^ȕ o du^cam la spⁱt^ăl mai bⁱⁿe/o-ac^olo nu mai
 ne o^er^șă nó^{ho} ac^ăs^ă m^ȕo^ăre/și s-a pr^ăp^ăd^í și ȕa//

30 ^ăp^ăȕ a r^ăm^ăs ^ăștilan^t p^ătr^u cop^íȕ nec^ăs^ătoriz dⁱ l^oo/v^{as}ȕle/
 g^orș^ă/f^ȕȕ^oft^ȕȕa și il^ȕȕe/^ăȕ mai m^{ic}//ș-am trebú^í s^ă-nt^ȕȕ ȕeu/c^u-a
 m^{ea} ȕerș^ă cⁱⁿc^ă cop^íȕ/an trebú^í s^ă-nt^ȕȕȕ ȕeu d^ă tot^t/pⁱⁿă cⁱⁿ ȕ-am
 f^ăc^u d^ă ȕ-am d^ă la.../p-^ăsta p^ă g^orșe l-am d^ă la ș^uȕ^ăl^ă norm^ăl^ă la

¹ Subiectul se adresează astfel ceroetătoarei care participă la efectuarea înregistrării.

aleosândrija/școală/o-așă țeră-năi¹nte școală normală să zîcă nu
 să zîcă oa acú petagógioă//ș-a-șvătát doî an¹ dá zile și s-a bolnă-
 viú dá spojár și l-a dus intr-ú spítal ș-acoló a răcít la plămín¹/
 ș-a răcí la plămín¹ și l-an țínút bolnáv dá plămín¹ vo doî treî an¹
 5 dá zile/dă...de țerșá gáta/gáta/gáta să mұară/nu mai țerá kib dá.../
 ș-a.../pá urmă l-am făcú bine și p-ála/și l-am făcú bine l-am băgát
 î șcuála militară/oă la șcuála petagógică [k] la ásta normală nú
 l-am mai dus/oă m¹-a spus/țerșá la piteșt¹ un dóctor fl kemá mari-
 néscu/așá-î spunșá lui/my-a spus/zíce "s-a făcú păiátu"/oín mă du-
 10 óă la țel mareș cu țel/și m¹-a spus/zíce "băiátu s-a făou dástú¹ dá
 b¹ține/da ísă"/íce "la șcuálă să nu-l mai dúc acú la șcuálă" zíce
 "oă dácă l-î¹ dúcș-aou la șcuálă și s-o pătrunde plămínu/cum țe
 plămínu lui dá crud/păi" ce "atúnj n-ai óe-î mai fáóe/l-ai p¹ert"
 ș-a sta^d biétu băgát acásă a stat/a sta vo cízva an¹ dá zile/
 15 nu mai țfiú m¹nte/p-úrmă a dovedít țel/așá a aflát țel óă.../țel să
 dúóe armátă voluntár și să dúce la șcuálă la brașóv//háideșă să nu
 fhíie príčina dín mine/dú-te mamá">//ș¹-a făcú șcuála militară la
 brașcv/și țel dup-ála a făcút/armáta ho fáca la bucureșt¹/la regi-
 mentu dá gardă cuș să zîcă atúnca/șase miháí viteșazu/acoló țerșá
 20 țel ofițer/ș-a murít ș-ála/a murít ș-ála la război/acú la războiú
 ásta/păi d-ála ți l-am arátat¹ /amíndoi nu-î mai am//

vasile/ciș l-an duz la șcuálă pá țel vasile tudóse² /țerșá
 núma dá treîsprizêce an¹/că-l dádúșără la șcuálă máicúța núma dá
 șáse an¹/oă mai țer¹á ou marișára meș/cu fáta meș ásta/teî a ple-
 25 cat amíndoi ódată la șcuálă/și ía țerá mai mare o-un an oa țel/și
 țel nu/oă țel să dúce ou marișára/ou fáta meș/țel să dúóe-amíndoi
 la șcuálă/că-șvătá șcuálă la rădeșt¹/n-áveș șcuál-aiíc íș sat//ș¹
 să dúcá treî kilométrí țarna pá západă și-șvătá tųatá zíșá/nu-șvătá
 30 țá núma...oum ívătá acúma núma u¹ conáo/íșvătá.../și núma jóiá ívătá
 númă...pínă-m măsă//

și l-am crescut și p-ála/a țeșít de la șcuálă/și vasile/și

¹ Povestitoarea arátase, cercetătorilor, fotografiile ale fraților despre care vorbește.

² Tudóse Vasile (1916-1944), militant în mișcarea muncitorească din România. A murít în timpul unui bombardament aerian (1944).

1-an duz la buourest[†] la șouală profesională mecanică//ș-acoló an
 dat legzamen/an sta dóc săptămín[†] ou ȕel/la grivița/la...acoló ȕerá
 ...șouála/la grivița/la keferéu acoló//an sta dóc săptămín[†] la igza-
 men acoló ou ȕel//oín 1-an duz dá prima dátá/l-am ȕnsorís/tręábă
 5 acoló cá să-l bag/oín să mi-l báge la vizita medicală mi l-a res-
 píns cá n-are páișpe an[†]//

să ȕiȕ acós ou ȕel/ȕel óa cá nu máȕ vȕiȕ-acósă/m-an duz ou
 ȕel úȕte la/biétu/dom petrésou/don costél petrésou/că-l cunostęam
 cá ȕerá dá la noi dín comúnă/care-a murít acúma dín căuȕza mașí-
 10 ní //și l-am dus [k] m-an duz la ȕel/aveęam adresa lui/m-an duz la
 ȕel ș-a venit ȕel și mi l-a băgát/mȕ-a făcú dispénsă//și mi l-a
 băgá la vizita medicală/și l-am băgát/ióe ȕel: "la vizita medicală
 ȕi-l bag/da" ióe "dacă n-o ști la cárte"/ióe "n-am óe-ȕ făóe"//

cá ȕerá șapteșidó[†] dá lócur[†] și ȕeręá treȕ súte dá copii
 15 sorís/și ȕel í spu [k] íȕ spunęam așá/oín mă duóam la șouála cá șí-
 deęam ín gázdá la o femeie-acoló peste o linișe/dín oclo/la...la pó-
 du grand//íȕ spunęam "mámá"/zi⁵ "dacă ni-ȕ reușí/oít an stat ȕeȕ ou
 tȕne ș-am píerdút tímpu p-áȕí-șá și keltuíalá íș dau vint du pá
 pódu grand"/zió/"ș-áȕí te las"//

20 "așá să-m făó țáȕo"/zióe "așá să-m făó" ióe/"dacă n-oȕ ști"//

și l-am băgát doánnă/și dín tot[†] ȕel íșíser-al dóȕȕe/c-o-a bă-
 gát la/oín a băgát ín orál/dá băgá cíte șase/cíte șase ȕelév[†] odá-
 tă-ȕ băgá de-ȕ íntrebá acólo știȕ ín orál/și pęntru [k] de óe-ȕ ínt-
 rebá/ȕi-ntrebá cá cíte kílográme dá porumb cõtȕine un dúblu/ș-a res-
 25 píns o sútă dá ȕelév[†] pínă ȕel/n-a știú cíte kílográme cõtȕine un
 dúblu/și ȕel ȕeręá-mbrăcát ca na/ [k] ca la noi áȕí-șá/ou cãmășú-
 țá/ou pantalonăș[†] alb[†]/ou cãmășúță ou rȕȕur[†]/și a ȕíntrát ȕel/și
 oín a ȕíntrát ȕel/ȕel ȕeręá últímu dín...dín ȕrúpa lor oín ȕíntrát
 íȕ cíte șase/și ȕel/a [k] oín a-ntrebá dá prima dátá/ȕel cum știȕá
 30 dá la șouála/ȕel a rídíóá mínă sus/óá spúne ȕel//și oín a spus/a-n-
 rebá p-áȕlant[†] tot[†]/n-a știú să spúȕe/și ȕel a spus cá cõtȕine și
 treȕșpe și páișpe și cȕișpe/díferá dupá cum ȕește porúmbu/óá dacá
 ȕe porúmbu máȕ uscát/cõtȕine kílográme máȕ púȕine/dacá-ȕ máȕ vęr-
 de cõtȕine kílográme máȕ múlte/tod dúblu ála da.../ș-ápoȕ le spunęá

[†] într-un accident de automobil.

accoló ăla îce "aț¹ văzú mă"/zițe/"ăsta se vede că-î mocăn de la munte"/îce "care-a cumpărat porumb ou dublu"/îce "voi sîntez nūma dî ăia d-az luua cu kilogămu"//

ș-a răușit/și or¹une l-a băgăt a reușit fūrte bine a reușit//și l-am băgă la școală pe urmă/ier¹ă ieostern oă n-avea dormitor//il țingam pă une da dumnezău/pă colea/pă colea/pă colea pînă le-a făcut apoi dormitor/avea apăi dă-î duoa de le dedea mîncare-acolô de le.../pînă cîn a terminat îel apăi șoala/după ô-a termina îel șoala/a făcut armată descazarat/oă îel n-a vrut s să duoa să stea la regiment/oă îel nu putea să supărte/oa oă să văză îel oîn fî bate pă soldat sau cînd.../oă îel dăcă-î intră-seră-ș cap partidu ăsta comunistu/îel n-avea ou îel/să nu hî auzi pă cineva oă oartă pă cineva/să nu hî auzi că-jură pă cineva/să nu hî auzit îel nic ũ lucrú d-ăstea//ș-a făcut armata la slătina/descăzarmat/î-ă lua și-acolô oămeră și l-an ținut acolô un an//

[Era vole să fie descazarat ?]

avea voie/avea voie oă îel avea șoală făcută//și îel a făcu nūma ũ an/că ier¹ă pemeist' așa să numea atunoa/care ier¹ă așa nu făoa dăcît ũ an armată/care ier¹ă șool¹/d-avea șool¹ d-ăstea//ș-apăi a intrat în politica ăsta îel după ce s-a liberat//oă îel făoa serviciu la atelierili grivița acolô/pînă cîn a vind vórba de l-a-șkis//după ce l-a-șkis apăi întinde-apăi/du-te după îel pă la-șkis¹/m-a lua pă mine la-șkis¹are/oă-î venea hordine dă concentrare și îel n-a [k] ieră camuflat n-aveam dă un să-l șau/și m-a ținú pă mine la postu dă miliție/an șpăla șoindurle/an șpăla cămășile la jandarm¹/la comună/aij la rădeș¹/oă ca [zicea] că știu dă îel//și îeu [in] tr-adevăr știam dă îel/da cum ier¹ă să spuî îeu unde îe/mai bine-am suferit și n-am spuz dă îel unde îe//e ! pă urmă cum it spuî/a stat la jilava oîn a hómorid¹ dăoă știț dumneavoaștră/sau aț auzit adică/oă nu știu ce vîrstă-ț hî avind/oîn a omorî pă argeșanu/cîn a omorî pă gavrișel marines-ou/cîn a omorit atunoa dă...cîn venise legionari la putere dă-î omora atunj/dă...îeu mă jeleam și mă tăvăleam pă...pă toată ier-

1 Subiectul vrea să spună teterist, adică ou termen redus.

ba p¹ la jilava/că cârjă că [=ziceam] că l-a omorî și pă iel/că nu
 vrea să ni-l scoată la dormitor¹ în timpul ăla//și mă jelu² și mă
 jumule³ și mă băteamă pă toată poșana acolo-șă/că "hor il scoatet¹
 hor impușcați-mă pă mine/că să nu [k] ieu nu mă dug d-aii¹ca/nu pleg
 5 d-aii¹ca"/mă lua soldați/mă duca pînă la poartă/că să mă duc acasă/oă
 .../"ieu d-aii¹ nu plec pînă nu mi-l i¹ă arătă/hor mort hor vyiu/
 ieu nu plec d-aii¹ca"//

o ! și d-aii¹ apăi l-a duz la carapșebes//a făcu ș-acolo/acolo-a
 fos cu tovarășu gerge gorgi¹u-dej ierșă amindoi...da//acolo m-an
 10 dus și-acolo și le ducaam/le-an dus intr-ū an de past¹ o sūtă dă hōuă
 rōșii/le ducaam sac cu prune/cu nu¹cu...le ducaam acolo că trebuia
 să mince/că nu minoa iel nūma/minoa tot¹//

d-aii¹ apăi s-a i¹spirat/că procēstu lui să terminaseră nūma
 ū an ou condamnăt/da după oē s-a espira pedșapsa l-a băgat i lagăr/
 15 politic/la tîrgu-jiu//și la tîrgu-jiu apăi/intinde d-aii¹-ncolo că
 nū mai aveă termen ca să zîo că/făce pînă-ncutare timp/m-an dus
 acolo după iel în nuaptea dă anu nou [r] în nuaptea dă anu nou/am
 pleca d-aii¹oi-șă și m-an dus/m-a apuca nuaptea în filiaș¹/c-acolo
 skimbam trenu/să suia păduki pă picuari/uite-așă-i dam jos/uite² /
 20 oit am sta d-am așteptat acolo/ă luat trenu și m-an duz la iel/acolo/
 kar i zîu de anu nou sosiserăm la iel acolo la...tîrgu-jiu/cîn
 m-an dus acolo/an sta pînă la cînă/după masă că o-atunō i¹ soua-
 te la vorbitor din atelierē [k] din...lagăr/cîn să-l scuată la dor-
 mitor³ scoate-l/ia-l dă unde nu iel/iel nu mai ierșă acolo/iel ierșă
 25 trimes pă jiu la muncă//și n-ă știu¹//

oē să fac ?/jeste-te/omșară-te/că cârjă că l-a omorî//și gine
 un soldat d-acolo și-n spune "nu mai l-așteptă și nu mai plînge/nu
 te mai vaită" iōe/"că nu iel mort că" iōe "am pornit ier¹ un grup
 nu știu dă oit¹ deținut¹" iōe "pă jiu/la muncă/la făcut tunelurlē-
 30 așă"/săpă pă sup pămînt p-acolo//hōleu !/și m-an dus și-am dormit
 în marginea orașului la o unșurșăică/și cîn m-an duz la ia/oă ieră

¹ Subiectul vrea să spună vorbitor.

² Gest cu ambele minți pentru a arăta cum dădea jos păduchii de pe picior.

³ Folosește din nou termenul dormitor în loc de vorbitor.

și așa acolo/și m-an dus cu ia/că altă parte nu știu că nu cunos-
 cusem/n-ă foz nicodată/m-an dus și-an durmit cu ia acolo/la aia//da
 cîn m-an duz la ia an zis "ieș merg la dumeșă/da une să mă culc ?/
 că ieș"/zic "sîm plină dă pădúk/că úite dac-an stat în filiaș¹ să
 5 suia pădúkî pã piçure/stam ieș/cît dă strîpsă ierșam da tot simțan
 că să suia pã mine pădúkî/une să mă culc ?"/m-a culcă sãraca p-o...
 p-o lãdã/p-o hãla la gura sobi/ș-acoleș am durmit pînã dimineșã//și
 dimineșã m-an duz doozășidòș dă kilometri pã jos/pã jiu/pînã m-an
 duz la iel/pînã unș l-an gășit//m-an dus c-un tren pînã la mer¹ /
 10 așã-i zicã acolo/c² mai merșã trenu pîn-acolo/d-aci-ncolo nu mai
 merșã/și m-an duz doozeșidòș dă kilometri//cîn veneș furtuna pã apa
 jiuului/aț fust pã jiu vrodãtã ? aț fost² /cã ierșã na.../merșãm pã
 sosșã/pã lîngã apã/cîn veneș furtuna cu zãpad-așã dã veneș.../m-apu-
 cam cu mîșnile dã tufe/sã nu m-aruncẽ jiu/așã furtunã ierșã/înkipui-
 15 te ierã dupã anu nou/atunc ierã//

m-an dus și l-an gășit acolo-șã ierșã la cîrlig/cum îș zicã ieș
 acolo/așã-i zicã ieș acolo/la cîrlig/lucrã la tunelur¹ d-ãlșã//l-an
 gășit acolo/apã an sta cu iel jã vorbã/acolo/atunc taman atuncã mu-
 riserã frate-miș ășta/ășta mai marili/gorge/și m-an dus acolo la iel
 20 și-i spunșãm:

"vez¹ mãmã"/zic "vez¹ tu ce-t fãce tîșe politicã"/zic "acuma
 úite vez tu" zic "sã mã phez și pã mine/rãmîne copiîș ãlîlanț toț¹/
 pãntu tine"/zic "cã úite ieș trebúie sã plec dupã tine"/

"lasã țãțã"/içe/"lasã cã țgãte sã fãce bune" zicã "lasã/vezi-t¹
 25 dã treșãbã"/zicã/"vez¹ acãz dã treșãbã și sã-m fac ú rînd dã hãine
 grãșã/sã-m¹ aduc obișele/sã-m¹ aduc opinç și hãine grãșã"//

acú îo aveșãm dimișe fãcutã/c-aveșãm uoi/aveșãm dimișe fãcutã ca
 sã-i fac lu gineri-meș ășta/hãine/fã-i apã hãinã/fã-i pantalon¹/
 ia-i opinç¹/obișele și dú-te dã-i du acolo dã-l încãlțã ca sã puatã
 30 sã sũfere sã muncãscã/pã...pã zãpadã pã jiu/cã spunșã tot iel cã cã
 oã care [k]

¹ Cap de linie la momentul respectiv. Actualmente stație între Bumbesti și Livezeni, pe linia Tg.-Jiu - Petroșani.

² Întrebarea este adresată anchetatorilor; rãspunzîndu-i-se prin gest afirmativ, subiectul afirmã aț fost și își continuã povestirea.

"he/he/țâțo"/îce/"care n-are cu ce să-ncălțā"/îce/"să leagă
ou cîrpe peste picurare și merge pā cîlțu dā gāțā" zîce/"și să rîpe
cîlțu și rămîne sînge dîm picurare" îce "pā cîlțu dā gāțā"//

5 da uîte spunșă șel/amăritu dā șel/cā n-a avu noroc să trāias-
cā să hî fost și șel fericit/oā d-āla mi-î necaz că luș fî zmul-
sése și pāru dî cap cîn a fost înkis/și pāru hî-l zmul-sése/z v-a-
rāt șeu fotografiile lui/cum șerșā cîn a hîintrāt în pușcāriile/și
cum șerșā cîn a șesit șel d-acolō//și-o stat acolo cum is spu/dōi
an[†] dā zile pā jiu/la canalurle-āleș/s-apāi l-an scos/dāoā l-an
10 sooz d-acolō/șel mergā merēu cu politica luș tot înaiinte/șerā pus
î urmărire/șarā/și șel s-a camuflat//șeu într-ū an dā zile-apāi nu
l-am mai vād decît dā dōo hōr[†]//îi ducām alimente/tōt ce-î trebu-
șā/anumite locur[†]/une-avșā șel/...unde puteș șel să trāgā oa să
pōatā să și le șā/și le lāsām acolō/da-n [k] dā dōc hōr[†] atîta
15 m-am întilni cu șel/da cîn m-am întilni cu șel/apruape să nu-l mai
ounoso//oā să [k] lasāserā perōun[†]/îj lāsāserā mustatā/nu șerșā șel
cum șerșā șel/cînd isise dîn înkisșare șerșā kel dî cap dā tot/cum
avșā șel pāru dā frumōs și cum avșā/...apruape să nu-l mai cunosc/
oîn l-am vāzū la o nepuāt-a meș acolō pā rāhova² /sus acolō/am le-
20 șina și-acolo cîn l-am vāzūt în hālu-āla cum șerșā șel/"dā ôe mai
trāiesc șeu"/zio/"la ôe să mai trāiesc șeu s[†] te vāz șeu pā tîne
hālu āsta ? oft am umblāt șeu pēntru tîne" ș-așā și-ncolō//

ș !/a mai trecut ô-a mai trecut/a venit bombardamentu//oîn
în trimete blāta/āsta/alicsandrîna āsta/sidōroviĉ/o-a murit/o-a
25 fost la ascupzātoare și toț a plecād d-acolō și șel n-a vru să ie-
sē "oā pā mîne tot" îce "tot āsta m-așteșaptā" zîce/"da"/îce "n-o
picā șe bōmba tomān pā mîne" zîce/"oā tot āsta cā dac-oî șeși"/îce
"și m-o vedēș" îce "șeu tot sint acūma"/și tamān acolō a picāt pā
șel/și nu î-a mai gāsīt āsta aleosandrîna decît [k] victōriā nu
30 aleosandrîna/nu î-a mai gāsīt decît/a cunoscū dîn hāinele lui și
î-a gāsīt mîna ou ôāsu lîng-ū zid/atît î-a mai cunoscūt șā din.../
oîn s-a putūt dūce șā/cā nu să mai puteș dūce nimen[†] oa să vāz-acolō
oa sā.../o-așā avșām pe nepuātā-meș acolō s[†] să ducā/da nu-î dādēș

† Subiectul incepe să plîngă.

2 Calea Rahovei (stradă din București).

voile să să ducă acólo oa să cunqáscă ceva să...//

5 ș-așá oă l-am p^herdút și p-ála//állant l-am pierdú pá dínoclo/
 așa c-avém dín familia năstrá/tata mort/frate-mú al mare mort/
 sótu mieu mort/to la război/frate-mú ásta tot așa/ș-ástalant to la
 fel/óinô/care î-avém dín familia năstrá mort^h//

dragomir ge îișána [72 de ani]

687. C O T M E A N A

(jud.Argeș)

Culegere: 1968; GG, MM, RP; transcriere MM

10

codmeana

aió a fost la minăstire cǎlúgári/cǎlúgári greó^h//și...aveá
 rob^h/dreb vorbín mai mult țigan^h/țigan^h rob^h/î-aveá rob^h la minăs-
 tire//atúnô cín s-a...proclamat î...ásta cup să spu/óin s-a făcút
 unirea cu alisándru țigan óuza/le-a luat averile la...lá cǎlúgár^h
 15 și le-a da la óamen^h/le-a mpártit la óamen^h...la ástia/ș-așá s-a
 instalat codmeana/pártea codmeana númai d-aió/ín óuáde să númai
 górdunéstii/óă ieréa un neam dá óamen^h tod górdunésou górdunésou și
 î-a rămáz númle dá górdunést^h//acólo íe^rá mai...mai situat nițál/
 da nú íncă bine/ș d-atúnô a rămás î státu codmeana//

20 íei/ [ɛ] cup să spun/și cam léneș^h/ș cam néprieput/n-aveá ál-
 tá meseriie/primăvara-j lua sapa și pleoá la múnóá/la...spre piteș
 sau mai dápárte/sau să angajá la boiér^h pá vlașca/la...bărágánu/úne
 lucrá...pínă tuána//tuána dacá venéa ou ceva ban^h/bine/dacá nu/
 tuátá íarna...cápátá sau...múrea dá íoame sau...//n-aveá úne să lu-
 25 creze/óă n-aveá [k] nu íerá fábricóá nu íerá nimic/nis pádúrea nu íe-
 rá să táie oa astáz//dar í dúpá [r] dúpá óe s-a instalat fábricóá
 ș-a plecat óameni la múnóá adílea ápáí...s-a ndreptát...comúna//

osmésou traian [76 de ani]

iera o vânătoare

iera o vânătoare dă...ădăvărădă lup[†]/cu gonăc...//și...io
 steteam lîngă ũ fag/pitit sigur/trebuia să nu mișc/nu nimic//ș-a^huz
 vecinu mieu din stînga/"atenție !"/întorc oăpu/lupu la zecă pas[†]
 5 dă mine//"[†]ă !"/ce iera să-[†] fac ? [!]/n-am mișcă dă fel/da iel ier-
 rea atent acolô dă une venise vorba/și iau pușca binisor/pac !/da
 huna/oade...să scuălă-[†] mai dau huna/și trece pă lîngă mine ș...oă-
 de ou...intr-um pîriu//ne-an[†] d[†]us acolô/l-an găsît...tôd viu/n[†]u muri-
 se/ș-am mai tras [†]iel acolô ș-acolô l-am omorît//o lupuăică oă...
 10 șase oăță[†] [k] șase pu[†]/i ia//

al doilea/a[†] cu părtea d-ai[†]c[†]/tot așa la o vânătoare/da vâra//
 a neșît [†]lupu și cu...lupuăică/amindô[†] odată//ș cin s-a oprît/[†]o
 am tras [†]lup oă iera mai voinic [!]/cin am tras [†]iel/[†]o kerlăitu-
 ră dă s-a ayuzî la...do[†] kilometri/că [k] cum kerlăie un cîine//și
 15 s-a repezît [†]ia ș-a luat-o ou gura ș[†]...a trîntît-o ș-a [k] s-a
 dus pă cūastă[†] acolô//da io dă frică n-am mai ziz nimic [!]/mă-[†]noăiera
 //p-ormă a venit bătăiași/și le-an spus/ne-an dus ș[†] l-an găsî mort/
 și p-ala//da pă ia a trîntît-o oă io...puteam să mai dau [†]ia/da m-a
 lua rău/că cin an dat io/s-a repezît [†]ia/a luat-o pă cūastă jos ș
 20 n-am mai putú [k] n-am văzût-o să mai dau [†]ia/o [k] puteam să dau
 să...o răneco și pă ia/sau s-o omor//da nu e pericolos așa cum spū-
 ne oă să repede la om/nu !/nu !/nu e//ăia e bázme vîntoreșt[†]/dă/
 să repede cin ie/oa ș-un cîine dăoă ie-[†]colțite dă tuăte părțile să
 repede să iasă/da !/dac-ai dat [†]iel...//

25

[Același]

am crescu doi/ũ fată ș-um băiat

am crescu doi/ũ fată ș-um băiat/c-fi povestî[†] io domnișăre[†]
 //fata...ie luată dă lă sora lui/o-a avú[†] mai mult[†]//băiatu luat dă
 la sora mea/băiatu l-an luat io painte/băiatu s-a făcú mare-a pe-
 30 [†] Se referă la discuția avută anterior ou una dintre anchetatoare.

treou războiu/...și...a plecat/s-a nșurat și...acú ȕe-m buourest[†]//
 fetița an făcut-o [k] ă luat-o dă doȕ an[†]/an cresout-o dă an făcut-o
 dă ȕoptisprezèce an[†]//ș-a veni măioă-sa dă la costanța ș-a luat-o/...
 a dūs-o in costanța ș[†] to sîngură sint acú//fi făcuseȕ ș-ȕo țolișoa-
 5 re-ȕ făcūsen tȕot ȕe trebuȕe oă zic/"ȕo n-an șă mai vād ș[†] n-am atī-
 țea zīle ca șă mai trăiesc șă...fi fac/să-ȕ fac ș[†] ȕo dīnăȕinte"//
 ă pleoa nūma cu roȕița pă ȕa și țȕalli iȕ leȕ-an trimes in puȕos-
 tă//

[Și a mai venit pe aicea ?]

40 n-ă mai venit//n-a mai venit/nij n-a mai da p-aiȕ[†]//

[Și băiatul mai vine ?]

nij băiatu n-a mai [k] nu mai vine//a venit o sîngură dată...
 băiatu/cu nevastă-sa și...nș-a...prepūs că noi șă ne făcēm ăltă cās/-
 am muncī și noi o grāmădă dă timp intī/nș-an luat cam mititeȕi sȕtu
 15 l-am luat nūmai dă ȕoptișpe an[†] ș-ȕo mai mare ca ȕel ou treȕ an[†]//și
 ...n-ăm putū șă făcēȕ cāsă dooandată mare/am trăit in ăȕa vo cīȕva
 an[†] ș[†]/an făcū și noi cāsă//nu/oă noi șă ne făcēm ăltă cāsă...ș-acȕ-
 lo șă steȕa ȕei și noi ȕș-avēm...șă vīndem nevesti lui//așă al meȕ
 s-a supără zīȕe "ȕo un^dș-am șă mă duo ? mīne poȕmīne...tu staȕ
 20 in buourest[†] aiȕa...tu ai șă vinȕ...și ăre șă rāmīȕe puștīȕ aȕi"//
 așă ȕel s-a supără ș n-a mai da p^ă la noi//

stanȕa mariȕa

săptezeȕ[†] [de ani]

[ȕestul]

25 aduȕăm ȕumă...du pă cȕastă/adunăm băliguȕă dē cal...și puȕeam
 [k] amestecăm ou pāmīntu ou ūma aȕa oă [k] nū pāmīnt oă nū țīȕă ou
 pāmīn nūmai ȕumă d-ăȕa dă șă olivisăște ȕa/să-ntărește bine//și...
 dup-ăȕa intrăm cu picȕarli... [!] iȕ ȕel și-l zobȕăm/și-l frāmīntăm
 bine/l frāmīntăm il frāmīntăm/și-l puȕeam p-o brăzȕuȕă//așă il fă-
 30 ȕăm așă frumȕș il puȕeam pă brăzdă...și/...il puȕeam afară pă doȕ
 oărāmīȕȕare/pă vatră/...și făcăm turtioă//puȕeam dădăsup foȕ dă
 nūc//

[Aceeași]

Arată cum aranja pāmīntul: movliȕe - movliȕe.

făcău nuntă

să ducă la horă fata cu.../mai multe fete//și-j găsa acolo un
băiadă la horă/...venea la tăioă-so-acasă/...vorbea cu tăioă-so/

"uite...la oș-am veni noi"//

5 "noi ascultăm dacă ne-ntrebat"/spunea tat-al feti//

zice "noi an veni" zice "in căsătorie/să oțarem in căsătorie
pă fată"//

"bine/...asa să fiie ! cîn să așezăm dă nuntă ?"/

"in outare timp"/punea un termen la...pătru săptămîn/la dōo

10 la o lună/la cî șas săptămîn/sau d-acuș...pîn la tuamă/și...dup-ă-
la făcău nuntă/să luau acasă/care putea să trăiască trăia/care nu
.../o țineă dōo trei lun și gata/du-te la tōo-to-ndărăt// [...]

sîmbătă...să făcā [k] să zice la noi că ie fedeleș/sîmbătă să-
ra//dimineața să ducău fetei la brad/făcōș brad/fetei făcā brad.../
15 oare venea ou coșulețe...care.../ou service/diferite/...și așă//

[Și pe urmă, după ce făcea bradul ?]

d^upă oș făcā bradu/să ducău și jucā bradu/d^upă oș jucā bradu
veneā la biserică/s să...ounune//

[Aceeasi]

20

asa ne-am luat

nij nu mă gîndeā c-ă să-l eau/...absolud nij nu m-an gîndi
nicⁱ [r] nicⁱ um piculeț//mă gîndeā "duamne" zig/"dac-ar zice āsta"
zic "cā să oșāt-reșcu iel/i-aj da una la cap"/tōe aveām băiēț/nu
jucāriē/mă jucā-n hōrā ca...ca pă murtēș//

25 și...az așā/mișe-așā pōimfișe-așā/...ven [k] tod veneā pă la
noi mă-sa/māma băiatului//

"tu vreș să te fac o noră ?"//

"și...nu știu/dacă vrēș tāta și māma/bine"//

30 ne dūcem cum țerām noi atūncā/ne dūcem la murtēș.../pă su deāl
așē-ș zicām pă...pă la o...[k] pitēștⁱ in colō/ne d^uoām ou sāpa la

spinare//[...] și oîñ v¹iñ înapó/¹gásáso o sorisqáre la...táta//
 ôe "na"/m¹i-a ziz m¹he/zíôe "na sorisqárea...ásta" ôe "vez dá
 únde e"//

5 cîn má uîť/iel lucrá la...brutáriie la pitešť/iel cu brutáriia
 s-a ocupát pîn la un timb/d-áciia-ñooló...//ôiteso/
 zíôe "marito dacă vrei să te oásătoreș ou mine"//

10 ño-ñ spuñ táti/zio "tátă" zio/"úite ôe vrea ôufu-ásta" zic
 "dá oopl"/zio "ôe [r] ôe fac ño cu copílu ásta ?/ño nimí ou ñel"
 zio/"iei sîñ sáráó¹ lip¹iz" zio/"n-au dá niô únili/nu nimioa"/zio
 "ôe fac ño ou ñel ?"//

zíôe "treaba ta" zíôe/"ño ț-an spus să nu zic¹ că nu"//
 az așa/mîñe-asa/pínă ñe-ñ luat//an stătút un an dá zile nèou-
 nunát că nu vrea să-ñ dea [k] să-ñ liberéze lui i actili dá oásătó-
 riie//s¹ așa ñe-am luat//și trăiim pínă ástáz¹//

15 [Armata o avea făcută ?]

dá únde !/dacă ñerá dá ñóptispe an¹...//m-a lésá cu máicá-sa
 acásá ș-a plecat/și ou ôiñș copii/cu frați lui//

[Aceeși]

ño fao sápun

20 fáôem i/púñem grásímea...fáôem leșiie-ntfi/leșiie dá pelín
 o-ou-a ñeși pelínu verde/și...turnám leșiia în i grásíme//lăsán să
 r¹ñerbá nițálús pínă cîn să máñ ññgruásá/ño-n opt ñóre ñe gáta sápu-
 nu la mîne/da úñeli fáôe ôite dóo trei zile/da ño fao sápun așa dá
 gros¹ /cum sîn mîñile méle dá buruian² //și dup-áia/dupá ôe r¹ñarbe
 25 ñel máñ bine ou leșiie/d^upá ôe terminán dá r¹ñert turnám...leșiia-n
 sódá oa să nu [k] /oá să úñflá ráu/cúrge pá foo//m¹he-ntr-ú an ñerá
 să mi s-aprínzá casa diñ oápuza sápunului/s-a úñflát/și s-a ridica
 flacóra-n sus/da//și púñem leșiia péste sódá...o lăsán nițálús să
 máñ topeáscá ș¹ puném cu cânúța cíte nițicá cíte nițicá cíte niți-
 30 oá/pínă cîn terminá cíte kilograme avém... dá sódá sau dá grásíme//
 și...pínă să-ñgruásá mesteoám mereu mereu mereu mereu/pínă să

¹ De-o palmă.

² Indiciind grosimea săpunului, și-a văzut mina murdară.

făce săpunu//dup-ăla după ce să făce/fl l'om și-l punem la rēcălă
și dimineața-l tăie//

[De unde știți cînd se face ?]

păi cum să nu știu/că să ia pă băț/făce pă băț și...mușem o
5 cojită și-l punem la rēcălă și facem așa /făce sclăbuc/dacă făce
sclăbuc i/înșeamă că ie fierț/ie bun/bun dă luat//și io dimineața
intodauna/îo-n ziua aiant-ap spăla cu iel/asa-m ieșe dă bun//

[Și ce rămîne dsdesubt... ?]

10 iestē...i zicem vrēce//spălăm scîndură cu ia/mai punem la spă-
lăd la rufe/punem puținică/...

[Și ce rămîne la fund, mai rău, tot vrecie ?]

nū/ăla ieste...cenușa/cenușa o dăm i încoło/° lăpădăm...ăia/că
nū ie bună/n^uma ce ie mai suptire//

[Aceeși]

15

măma mea a murit

măma mea a murit/ia s-a spăla^t sîngură...pă cap/ă...ș-a făcu
toate lucrurile iei ia s-a-mbrăcat/și io plec tot așa/pleg la metri/
oă făcăm metri cu unkașu//

ș-îo-i spuî "măi mămă" aveam o scroafă rea/"măi mămă" zic "să
20 laj" zic/"că dau io la scroafă"//

cîț viu io o găsăsc/să pleptănase/să...făcuse nu știu ce să
primenise culcătă-m pat//puî și fac mîncăre/iau mî [k] niște carne
puî acolo-n tigăne [k] în crătiță pă foc și/...vine și unkașu mî-
căm/ia n-a putú s să mai dea joz dim pat//i-am pus acolo pă farfu-
25 ri/ia iei im pat/și noi ne culcăm//da al mieu/unkașu mă dăștiaptă/
zice "măi mătúșă" [k] nu-n zică mătúșă/"măi femeie" zice "ia
dăștiaptă-te tu/vez ce zice mă-ta"//

ia mă strigă pă mine/nu-n zică maritō-n zică marine/"măi mari-
ne !/...măi marine io m^hor mămă !/io mor^t"//

30 și m-an sculăt/cum m-an sculad gata/a și murit pînă dimineață//
! își freacă palmele una de alta.

iera așa pă la...doo din noapte/...a murit//
 tata tot așa a murit/tot lészne-a muri da șa a muri sáraca..✓
 n-a supără pă níminga//

[Aceeasi]

5 m-am kinuși/ce să fac

șel venise dă la bucuréșt^t atúnca/și-n spunea/șeram însărçiná-
 tă cu fata care-o am/ș-aveam băgátu care mⁱ-a murid...a tréia zi du-
 pă șel/șerá bolnáv dă gílj dă vársát//șe plîngán dă copíș sára
 cîn șvin^t/

10 "măi tá^tă" ce/"șo nu mă maș dug la bucuréj^t"^sce/"șo
 staș acásă" zíce/"că mă dug la métri c-a veni gréç^t s fáçem métri
 așícă" zíce "la pătru lu șisică/la dom bərbulescu"//

"aolqó" zíc/"păi dumneată te-aș pomeni^{cu} cîntáru-m mînă" zíc/
 "te duj la maș ím pădúre ?"//

15 ce "mă duc că" zíce/"plec dímîngáța d-acásă/^tz las lémne táșé-
 te viș sára cu lémnu" ce/"știș cum plec^s știș cum vă găsásc"//

da șo nú vream//an durát așa doo săptámín dă zíle//n doo săp-
 támín dă zíle/șai c-a veni tímpu ș-a plecát//și/cîn a plecát/mă
 trimite la o cumnát-a meș/

20 zce/"du-te la cumnáta floáreș să-z deș sácúreș și căçúla a
 lu néneș" a lu fráti-său/^tel aveá pālárișe//

áia cîn mⁱ-a da sácúreș "să nu maș [k] să nú rúpă sácúreș" zce
 /"că-ndărád dím pădúre nú maș vⁱine"//áia știșá...să scuáță pă sa-
 tán^a/da//

25 ș-șo cîn viș ín deșerá/ș^t stătúș pă língá sob-ășá și veniseră
 tos să pléçe la metrí pătru íș^t/

zíce "ce zísă ?"

"úște"/zíc "a spus să nu-ș rup^t sácúreș/că-ndărád dím pădúre
 nu maș viș"/

30 "eⁱș" zíce "r^hir-ar a áluș ráș" zíce/"n-o aveá^șș vo gúrá șeá-
 că ?"//

zic "ar f^hl să nu te duc"

"pă^hl" ce/"mă duc să ȱay ım primire și v^viy acasă/nu spel^t az"
zice "ș să spel^t mⁱine/că ȱe...s-a porni b^urburȱle/ș-av^en cop^hilⁱ"//

zic "da" ba ȱo după ȱ-a plecăt ȱel/n-am ascultă/m-an dus ș-am
5 l^uat apă ș-am p^u să spăl//și mⁱ-a făc^u dumneză^u c f^uame m^are/ȱeram
ȱpsărcⁱnătă cu f^ata ȱasta c^are-o am/și.../am făc^ut o^leaocă d^a toc^an-
acolo ș-ȱm puⁱșor d^f m^amăligă-n tⁱgă^le/ș^t ȱo-am mⁱncăt//d^upă ce

mⁱncă^l m-apucă^l să frămⁱn ȱoăll^e albⁱe ș le spăl//

și vⁱne un...c^uscr^u-al mⁱeu ȱică/"mⁱȱo" ce/

10 "ăol^o" zic/"ȱe-a făc^u dum^ttr^u-a murⁱt"/

"e" ce "drăcu-s sp^une ȱⁱle" ȱe/"ȱa c pătură"[...] ce "că mă
du să ȱay c^ar^uȱa dⁱ la năș-tu g^orge melc^oesu/să mă duc să-l lom" ce
[k] "s^anⁱȱe"[...]

cⁱn m-an dus ȱel ȱeră mort//m-ă j^allⁱ năⁱnt^ea lu^l/m-am kⁱnuⁱȱ/
15 ce să fac/mort//l-am ad^us acasă/l-an ȱⁱn^u n^oc zⁱle mort ım pat/pⁱn-a
ven^t ȱrdin d^a la pr^uc^uro^ru că ȱel n-a av^ut c^artă cu nⁱmin^t//at^un^oa
mⁱ-a...[k] m-am pornⁱ la grăpă/ⁱ s-a pornⁱ lăcrămil^e așă mor la n^oc
zⁱle//ș^t ȱo/acol^o la mormⁱnt am ımⁱnc^ep^u să d^ay cu bolov^an^t ım g^amen^t
/să nu-l ımgrăp^e că e v^viy/că d^a ce plⁱng^e ?//

20 g^amenⁱ ce "te leg^am"/

ȱic "ȱu mⁱeu e v^viy/d^a ce plⁱng^e ? plⁱng^e ȱel la n^oc zⁱle
mort ? nu e"//astă...a fost am^orȱ^t ım zăpădă//și k^ar așă a f^os că
cⁱn s-a d^uz la t^amⁱȱă dⁱmin^eșăȱa/a a^uzⁱt zb^lerⁱnd ım...mormⁱnt/fe-
me^la așă cⁱnd a venⁱt/a venⁱ pr^eșă tⁱrzi^u/^da^oa m-an dus acol^o n-am
25 m^aȱ auzⁱ nⁱmⁱca/ȱ-a l^ua gră^lu//

și ă r^am^as așă//ȱă^l că dⁱmin^eșăȱa-m m^oare și b^aȱ^atu//ce să fac
ȱo ? plⁱng^e kⁱnuⁱ-te//m-an dus ımorm [k] ȱay și lu^l d^a mormⁱnt^are
cop^hilulu^l n^u m^a av^eam ban^t//av^eam o^leaocă d^a purc^el^us/purc^el^us^u-ă-
la...nⁱ l-a l^ua cumn^atu-n^u-ăla m^aȱ.../l-am vⁱnd^u ș^t l-am ımgr^o-
30 p^at...mă d^uc^an să tⁱrg^uȱ d^a mormⁱnt^are ș^t d^am b^ună dⁱmⁱneșăȱa la
g^am^enⁱ nu m^aȱ ș^tȱⁱam/ȱer^an zăpăcⁱtă//

ce să fac ? ă r^am^as sⁱngură/casă n^u-av^eam neam/av^eam c coșă-
re//p^unșă v^acⁱllⁱ pⁱc^erⁱle p^a ea ză mⁱnc^e oc^oen^t d^a sus ș^t m-am
pomenⁱ cu p^hȱo^lle v^acⁱll^or ım casă-m^t c^omp^are cop^hilⁱ-m pat//ă

rămas așa//am stătú pã is pã colșã pînã primăvara/primăvara...îe-
 ran cu búrta la gurã nu mai puteán/ce zîce górghe milcésou/
 ce "mãî f^hinã" cã mî-e naș/zîce "îa pã niculãie búșu" zîce/
 "cã n-ai ce fáce" zîce/"nu mai vîne dumițru costóî să-z mai arinșas-
 5 cã copîî să-z mai boteze p-ãla dîm búrta"//

am fácut așa/am lua pã niculãie búșu oum a zîs...górghe mil-
 césou//

mariîa búșu [71 de ani]

[Inmormintarea]

10 după ce a murit/î-a lua lumînãrea l-a scãldat/óine sã príce-
 pe-acólo ca sã-l scãlde//și dup-ãîa-l pãzãște trei zîle ș trei
 noptî/vîne pópa/îi fáce d-ãle lui pomnétî îi fáce ce-î treb^uie
 pomãná/și...vîne pópa și-l îa/l îa pópa a treiã zi//cu lume mult
 cu mormintãre-l dúce la grãpã//dupã ce vîne strînge i^h d^u p-acoló
 15 cîzva gãmen^t dupã oum are posibilitãtea//strînge cîzva gãmen^t/i^h
 îa la mãsã/le púne mãsa și vîne și pópa ș^t cîtește-acoló/dãzleagã
 mãsa și.../dup-ãîa pleacã fișecãre la îel acasã pópa iar acasã//
 și rãmîne pîp la șas sãptãmînt^t/cã aîic sã dã túrtile-ășã sã zîce/
 pîp la șas sãptãmînt^t rãmîne/șitî ștãpînu mórtul^u cãre-a murit...
 20 cînevã acólo/și rãmîne și...îî dã túrtile pîp la șase sãptãmînt^t/
 la șas sãptãmînt^t îî dúce stîlpu-acoló la grãpã la mormintãre/i^h
 fáce iar pomãná dã șas sãptãmînt^t/și vîne pópa acasã iar îî dãzleã-
 gã mãsa//și atîta/a termenã cu mórtu s-a dus a îintra sãracu//

górghe filcfeîa

25 treîșapte dã an^t nãscútã-n treîșunu

683. R A C O V I Ț A

(com.Colibași, jud.Argeș)

Culegere: 1968; GG, MM, RP; transcriere: GG

ne hocupám cu grădinăriia

5 fișecăre ij lucrá bucáta lui/ș-o...o-ηgrija/o báligăreá/
cu- ηgrășáminte/ș care mai dá cáre făcă púțuri/roț/cum heréá atún-
ca pένtru...herigátiie/invίrteám cu cálu/ș[†] cáre mai dá cáre.../

[Sămínța unde o puneți primăvara ?]

acás-aici/rásálnitili//

40 [Cum faceți ?]

[1] pái cum să dásprimávără/pím mártii heréá fișecăre gospo-
dár/cáre mai dá cáre ca să...să făcă rásálnitē// [c] făcám niște
grop[†]/le umpleám cu báligár[†]/...ă sāmánám/le-ηvălqám/

[Cu ce ?]

15 le-ηvălqám íntii cu niște báligár mărúnt/pá úrmá cu rogojín[†]//
cu rogojín[†]/cú țqále/cú ce/[k] cu cartqáne/și le păstrám zi și
noapte ca să crească-η condiții[†]/să nu să táie/să nu híntre cí-
nevá să le mánínce/să le...să le bruméze/í cînd herá suáre preá
táre le-ηvălqám/le...í fine heréá múnčá/pínă le ridicám//ș[†] p-ór-
20 mǎ ne-apucá și le prásădeám/...la lúnčá/unde-aveá locurle-acólo//
ș-acólo iar așa cáre mai dá cáre cu ambițiile ca să...să áibă húnú
mai mult ca áltu și mai frumqásē/...p-órmá mǎ-a rămás soțiiá síη-
gurá cá ieu am híntrá la p^hostă//^am făcú vro treizezidò[†] dá an[†] ca
factór poștál//și...únu muncám...ieu muncám í felu me[†]/la poștá/
25 la grădină/o zi líber ș-úna... la servici/și soțiiá făcă gospodá-
riia ș-acásă/și plecá ș ou zarzavátu-η cimpulúng/bran...//

costantin róbqa [78 de ani]

m-a trîntî şaréta

5 aşá ocupát cum vâ spuî 1o dumneavoaştă că 1erşám ocupát ou
 grădină/ş cu yámen^t la...lúcrú/şí ...ţşámma la prúne/o-avşám prúne
 nu şţiu ce/ş-am plecá cam tírzíu niţál// [1] ş-á hámát...cá1i...dím
 10 prásí1ă/ş mă duc a1íca pá...naţí1onálă sá má duş la Hofícu [postal]
 s-a sperí1at 1ápa d-o...maşínă//ş-acólo [1] 1erşá nişte 1ácur^t/nişte
 bă1t...1izvóareş-aşá...ş^t...a făcú la dreapta//an ţínút 1o oit an
 ţínút/ş-a rupt í háţu dím pártşea stîngă/ş m-an dus acólo/acólo...
 n-á vru să 1íntre cá1ú apă/că 1erşá bá1ta máreş/şí m-a rásturnát ş-a
 15 venit şaréta pá míne//a sárit şámeni dí 1urcă/că 1erşáş la lúcrú/
 ş-a tírd dá míne/m-a scoz la márgínă/é [1] ála a^{lu} martalógu 'Cí-
 nevá dín şámeni dí 1urc-a 1uş şaréta/s-a duz la ofícu/-a veníd d-a-
 coló controló^t/inspéctor/dírígínte/ou dóo treí şaréteş-a zis că 1uş
 20 mă prefác/póate că nu vrşau să mă dug la ofícu/că cíne şţí1e ée am/
 şí...cín m-a văzúd/

"ducéţí-1 dómle la spítál" ée [1] //

[Şí unde v-a lovit ?]

pá1 m-a zdrobíd má1 mult aşá/nu m-a loví1 ráş/că am căzú pá
 mşálş-acólo/í lac [!!] //

20

[Acelaşi]

[Cínepa]

25 o punşám la címp acólo/la úrmă cínd o 1ásám s şă cşácá é...
 ouleşşám ée 1erşá dá sá cocă 1odátă/la úrmă o ouleşşám p-a11ántă
 ş-o făcşám í grámádă s şă cşácá sáminţa/í1 făcşám [k] 1uş sáminţa
 ş-o pástrám péntru la ánu/o punşám/ducşá la lac ş-o top¹ám/ş^t la
 úrmă o...avşám aşá nişte bláş ş-o melíţám dá ráminşá numá1 f¹íru//
 11... [é]o píeptánám/ş la úrmă o toróám/o coşşám/dá sá făcá dá...

[Pe fus o coceaţi ?]

nu/o făcşám jurébi1e/...aşá nişte jurébi1/ş le punşám ú rínd

1 Subiectul se adresează fiului care asista la înregistrare.

dă cēnūșă/ș-ũ rīnd dă jurēb[†]īī/...ș pīnă [k] le ocām pīnă cīnd
să răcā₁ albe//

[Și pe urmă ?]

la urmă lē-nsăpunām/ș le punșām și ou săpūn//īāră...tot așā le
5 ocām intr-ũ [k] pūtīnă mārē/și lē...la urmă o lucrām//lūam bumbac/
și bătșām īm bumbāc//care mai avșā/dă nū-avșā posibilitāte dă bum-
bāc fācōā dă tort īn tort/fācōā proșșape/fēțe dă mēsē/...fēțe dă ful-
tūcōe oā de !/atūnōa nu īerșā oa acū/atūnōa īerșā lūmea sārācā//

vēta andrēī

șāzēc[†] [de ani]

zarzavātu

zarzavātu ūīte nș-an₁ oanoni cam prost anū-āsta/c-am udād dă
nș-am...nș-ā zmīntit//

[Dar cum le punēți ?]

15 īm febrūārīīē fācēm rāsādnița...oāldă//dūpă āīa [ε] semānām la
vro do[†] sāptāmīn dūpă cē fācē rāsādnița cam [k] adīcā o lășām s sã-Ń
cālzāscă /și dūp-āī sāmānām//și pīn aprīlīīe/șoșatem rāsādu
d-acōlo dă unde l-am sem[†] nāt/și repīcām/lā...prefabrioāte oa sã...
să putēm să dām o recōltă mai būnă/ști/oa sã...

20 [Cum repīcāți ?]

le șoșatem dă undș-am sāmānāt/și sādīm așā/-n...īn altcēvā
care ēste cu platfōrmă cu gșam pā sus/oa sã āpere gēru/sã āpere...
vīntur[†]/āșșa/ș-āpāī dūp-āșșa le șoșatem d-acōlo/și le sādīm ī lū-
cā/ādioā terēnu oāre...urmeșāzā ardēī/rōșīī/ĉāpă/dă țoāte praz//și
25 pīnă-m prezēt noi l-am [k] lș-am menținūt acūma așā lș-am menți-
nūt ou brățīlī/că am pus um motor acūma cāre trāșe āpă dī rīū/da
tōtūj[†] nū caparām...țoātă culturā oāre trēbīșe hūdātă//și mai lu-
orām și manuāl cu mīna/da//

țūpa domnīoa

30 pātrușpātru [de ani]

úite și ȕeu cu fáta mea

úite și ȕeu cu fáta mea/^Dă/ciz băi^t a sperát d-aⁱij' din oo-
 múnă dá la mine/că și mⁱ-a zis/și pái^că nu să lip^să dá mine dá loc/
 pái^că nu mⁱ-ar^ăă nimica-^ă fá^tă...a^să/că sig bá că nu sín^gáta/bá că
 5 la t^oamⁿă/bá că nu știu ôe/ála că-^ă a^să/állant că ȕe pá díⁿcolo și
 ...a venit únu car^e a lucrát in húzină și pá fá^tă n-^ă cunos^ot-o/
 fⁿsă bărbáti-m^o il cunos^tă dá vrun an dá zile//și un frate-^{al} lui/
 zⁱôe "ne^a t^upă"/zⁱôe "mⁱie-m plá^ce dá fáta d^umⁿă^voástrá/oum
 să fá^cem" zⁱôe "să...^ă-o dá^m lu nístor ?"/și p-úr^mă ȕel vine-ac^ăs
 10 și sp^une mⁱie și...
 "ȕio" zⁱôe... "ȕeu dá^că ȕe cázu s^ă-m ȕa fáta/ȕeu vr^eau/că-l
 cunos^o că ȕe băi^t linístit/și cumínte"/s^ă nu știu ôe//
 ȕeu zⁱô "tică" dá...ȕerá um [k] prost că ȕerá primăvara/zⁱô
 "nu/ȕe ímposíbil óa să fá^cem noi ac^uma/s^ă fá^cem la t^oamⁿă/nu ac^u-
 15 ma/dacá vr^ea s-ast^epte pin-atún^oa"//
 "păⁱ oum să fá^cem/oum să fá^cem ?//și íntre^ăb-o pá fá^tă dá^că"...
 cá...ar hí văz^ut-o acólo la m^uo^că únde m^un^oă"/íntre^ăb-o dá^că...nú-^ă
 síntem óontra/dacá vr^ea bⁱne/dacá nu/nu hí-l bag pá gⁱt"//
 și...cⁱnd s-a cunos^oú prima dá^tă ȕe/ȕeu zⁱô í "e g^eto/oum
 20 ...zⁱô ?"/m-a dus și pá mine...la um bal óa s^ă-l cunos^o și ȕeu/și
 nú știu cum mⁱ s-a pá^rú mⁱie/sⁱd^eă p-ú sc^oáun...óolo-ntr-ur col^t/
 și mⁱie mⁱ s-a pá^rú^t prápádit f/a^să nu știu cum f/și...
 zⁱô "má^mă nu-m plá^ce"...^ă-m spus ȕo f^etⁱ//
 zⁱô [k] ȕa dá óolo zⁱôe "v^ă de mine má^micá/dacá talicá cunos^o
 25 óevá pá l^um^ea ásta"//
 zⁱô "dá ôe ?"/ȕeu știⁱ/și s-o cump^ăr și s^ă...á^s//și dup^ă áⁱă
 ...ȕeu.../cⁱnd m^a m-am ímpre^tenⁱ ou ȕel/mⁱ să pá^ră^o dá^tă mⁱ s-a
 lípⁱ dá mine/dá n-am put^ut [k] m^aí bⁱne-l ȕub^eam pá ȕel/dá^cít pá
 ȕa//și ôe s^ă v^ă sp^un/cá...a sosⁱ tⁱm^pa s-am fá^cú n^unta/n^e-a asc^ul-
 30 tá^t s-am fá^cú t^oanáⁱ in ȕan^uáriⁱ-am fá^cú n^unta...[r] í ȕan^uáriⁱ-am
 fá^cú n^unta//și ȕer^ăá șof^ér^t ȕel//și au stat ímpre^un-amínd^oí un
 și pá^tru lun^t/s^ă-a dá^d d-un nec^ăz/ă om^crít ó bá^bă cu m^așⁱna/nú díⁿ

vója lui/nu/a fost...

[Cum s-a întâmplat ?]

5 . úite la o cúbă/foarte strîmtă/tógma în comúna lui dá únde
 er⁸á íel acólo ^a fos pá la párint¹/și íel í...la cúbă áia bába
 10 ásta a foz la fîntînă și n-á foz dá vînă bába/cít áltá feméie//fe-
 méia áia l-a kemát [k] a maí kemát-o-nápóí/și ía lásáse gáleáta
 oú-ápá níô im mijlócu drúmului/níô pá márg¹ne/cam așa//și íel cînd
 s-a aplecát [k] ía cîn s-a dus s¹ ía gáleáta/băiátu n-á oprí maší-
 na a zís cá ía ía gáleáta și-^j ved dá drum/și"íey ím váz dá drúmu
 15 mieú//ía í loc sá meárgá drum drept/a fácút pas ím fáta mašíni/și
 íel a...a pus frîn la mašínda...a dat-o și peste cap/ș-a omorít-o
 s¹ pá ga/și-a fácút ínkisóare-a fácút ínkisóare pîn-acúm ín de-
 cémbríe/un an și șapte lun¹ a fácút//íí dádúse trei an¹ jumátáte//
 l-am áșteptát/ne-am purtá cu pakéte dupá íel/ne-am...ținút așa cum
 20 ...ca gámen¹ cum sá cáde cum sá spúne vorb-áia/și...acúma a venít//
^acúma lucréázá ín uzína véke/a híntrát ca mecánic la-ntreținere la
 strúngur¹/nu maí íe pá mašíná//

[Aceeși]

pînea

20 avéam un cuptór dá cǎrámídă-ⁿ cúrte/asă de-ⁿcǎp⁸á zéce pîin¹//
 și punéam í fáina ínt^r-o copáie/și plámádeám drójdíia/cu apă cáld-
 dúță/punéam sare ș-o lúam...la bătăie//o bătéam pînă cînd o sim-
 25 tám oá s-a frámîntát/ș-o lásam sá creáscă//dupá ée creșteá/o-mpăr-
 țéam așa p-o blană/...pîinili care le formám noi și le unéam așa
 cu apă cáldúță pá dasúpra/și...le bágám pá tóate-odátá ín cuptór//
 și...maí umblám așa pîn ele-acólo/care íerá maí ím fund le trééám
 maí ím fáta/maí le mișcám acólo/s¹ le maí stropíám o dátá cu apă//
 [ε] fáôéám ũ gomúóg așa dá oírpá curátá ș-o muíám ín apă și stro-
 30 píám așa p-acólo pím pîin¹//nu știu dá ée venéá pîinea maí pufoá-
 sá și maí/ținéá maí múlte zîle cînd í didéám cu apă pá ía//

[Aceeși]

la anu nou

la anu nou ne strîngem fete băiet¹/ne strîngem î egzemplu anu
 ăsta a picat î duminică/sîm^bătă sgară spre duminică/că îe și ziua
 mra/este sfîntu va [k] vasilica...îe ziua mra și nășa n-a vru să-n
 5 zică vasilica/c-a zis o^t îe nûme urît/și mî-a zis icoa/și ne strîn-
 ghem î fete cu băiet¹/și ducem și noi î oozonăc î ceg-avem/cârne dă
 porc/făcē sarmăle/făcēm mîjocăre și vine și băiet¹ mai pă sgar-așă/
 că vine cu vin/cu țuică/și...făcēm acolo la anu nou/iară la doospre-
 zecē nqaptga cînd î trecem pă sașzeșiopt/îese [k] ûni trag cu pûș-
 10 tile/ûni sînt cu buhăi din ăla că vin copiî cu plugușor^u cu...î ne
 ducem î/stăm acolo pînă la doosprezece nqaptga cînd trecem pă anu
 ăllan ne ducem î [:] ne sărutăm cu băiet¹/cu fete știî oă trecem pă
 anu ăllalt//și...ne făcēm pînă dimingăța//și dimingăța mērgem acă-
 să/și...iară dă anu [k] dă sfîntu îi^hon cînd heste/[k] sîm băiet¹
 45 cu iordănu prî sat/și merg băiet¹ prî sa și cîn te duc așă ou...la
 noi aîica cu colivă sau orez cē fac/vine și te gā așă dă urék și te
 ridică sus la...biseric-acolo/la...sunt...frumós aîica la noi//

mărgescu vasilica
 doozeșio^unu dă an¹

părinți nu vręau să-l lăse

părinți nu vręau să-l lăse să-l...îa pă fata ăsta și îeî avęau
 drag mai naîinte/dă vro doî an¹ dă zile/

[Fratele mai mare ?]

dă ăl mare mărgescu dumîtru/da//și cînd î să ducău/să vorbęau
 25 și hēî cu vacîile na ! amîndōî/și într-o zi vine "mămă"/zîce "mă
 m-am [ε]/mă-ncăsătorēsc"/mîca g-a spuz/z¹ce "treăba ta" zîce/"da"
 cē "te căsătorēș¹ cu armăta nefăcută ?"//

îel zîce "mă căsătorēs"/s-a căsătorît/a făcū nuntă/și vînerî
 [k] sîmbăt-a plecăt hēl militar¹/și sîm[ε]vînerî [k] sîmbăt-a ple-
 30 căt î hēl militar¹/și sîmb [k] vînerę-a născūt soțîîa/s¹ cînd a ve-

nít aoás-a găsít oopílu dá doġ an[†] dá zile/da nu-ġ m [k] nu-l maġ
reounoștea dá tátă-ġ zioá néneșă//șġ-apáġ ġ-a ziz máġoă-sa/

"bă dacă nu-ġ zio ġ tátă" zice "te lásă/ne lásă p-amíndoġ și
plăoă"//șġ-apóġ ġ-a zis//[!] și acúma au trei copġ și-acúma-ġ gra-
vidă ġără//ġe dogár la stġlpén[†] 'ġel//șġ maġ am un fráte căsătorít
5 ġ ġuneduára/ġeste teġniġián teġneológ/are vro pátru meseriġ ála...
láoátúġ mecánio/electriġián/și ġ-a plăcut așa oartșă să-șvețe mult
șġ-acú ġe eșít teġniġián teġneológ...acólo la ġuneduára//

[Aceeși]

40

[Cu vacile la păscut]

ġe-ă lăsát sġngure-ntro duminică v-ă spúz ġo/pă dăvále/im
poġán-acġișă/și...la fíntínă/credeșă că șăde[vacile] /duminica după
mas[†]//s-a dus im vărză la colectiv/mi ġe-a luat păznicu și l-a dus/
l-a legád lġngă cos [k] lġng-o cășoáġe d-acoló/și cġnd am șă...ġel
15 s-a dus ġncoló^a șă și [ε] ġeș cu doġ băġet[†] am fos șă...[k] ne-am
pitíd după lġniș/și vaca ġer^a acóġa legátă c-o sġrmă/că n-ávșă
lántur[†]/și vġitálu ședșă joz lġngă cășoáġe și...noġ/cġn am yru șă
treóș lġnișă a látrát ġerá un cġfġne vez[†] lġngă úșe/credeșă că ġe
ġinevá náșúntru/și nu ġer^a//a-ncepút păznicu șă...șă fluiéere dá
20 lá dăpártare și...a veníd máġcă-mșă/și máġcă-mșă...ġ-a fos frică
șă [k] nu [r] nu ne-a lăsát șă fugġ cu ġa//dacă nu veneș máġcă-mșă
fugșam cu ġa//

mánșă ġġġel
dóġșpe [ani]

25

† Localitate situată la circa 20 km spre Cîmpulung.

689. P Ǎ D U R O I U [AIR I,792]

(com.Poiana Lacului, jud.Arges)

Culegere: 1967; GG, PL, MM, BM, MV; transcriere: GG

cum am pățit [cu fata]

5 [Fica] ȧă...la tǎrtășǎj' mǎritatǎ//are și ȧa trei cop'hi'//fat
 [k] fetița ȧerǎ pǎ clasa noua la liceu/da nǔ mai ȧerǎ la ȧa//ȧ-a
 luat-o o cumnat-a ȧei dǎ cȧn a foz micuțǎ/ș' ȧa n-a știu cǎ ȧe
 mǎ-sa ȧea ști/cǎ cȧnd ȧi spuȧ c-ǎ luȧa ș' ȧo un copil//și-a dat-o
 la școala-n f'ing-a-nvǎțat cuminte//și lucrǎ bǎrbatǎ-sǎu zidǎriȧe//
 10 și ȧa...ș'intrǎse ș' ȧa...pǎ la byirǎu/pǎ unde puteȧǎ sǎ trǎiǎsoǎ
 de !/ca norșicare/cum ȧe tȧmpu d-acușa...da//ș' ȧa cȧnd a ȧeși dǎ
 la byirǎu d-acolo așǎ/ca sǎ plȧce-ȧspre cas-asupra sǎri/cȧnd ȧese
 lȧmȧa dǎ la...trǎbǎ/dǎ la lȧcru da/tot p-acolo a trecut/tod drȧmu
 ȧla-l treceȧ-nțodȧuȧna/pȧntre blȧcurle-ȧȧa/ș' ȧi-a venit un...d-a
 15 ccolo dǎ unde lucrǎ ȧȧȧi mai sus/dǎ la no'no ȧatǎjur' /in cap ști/o
 ȧȧa dǎ lucrǎ ȧȧ/plȧcǎ d-ȧȧa dǎ... [ȧ] d-acolo așǎ ș-a f'cȧt-o zȧb/
 dǎfinitiv//intr-o jȧȧ ȧerǎ//ș-ȧpǎȧ tȧmna șimbȧt-am primȧ ș' noi la
 ȧrmǎ teleȧrǎmǎ//cǎ"nȧȧ c-a murit mariȧȧra" ȧe "ȧȧȧ-așǎ așǎ//ȧȧ-an
 dus cu bǎrbȧȧi-mȧȧ/a mers și bȧȧȧȧi cȧre-ȧ mai am p-ȧșȧia dȧȧi/
 20 ne-an dus in f'ine-acolo/am vȧzt-o/ȧe ȧerǎ sǎ mai fȧcȧm ? zȧb dǎfi-
 nitiv//zȧb dǎ...o pȧrȧȧ ȧerǎ bȧnǎ/p'icȧrli zȧbȧȧite/mȧȧȧile zȧbȧȧite/
 fȧȧa zȧbȧȧ f'ine...dǎf'iguratǎ dǎf'initiv//am mormintȧt-o ș' ȧe
 ȧerǎ ș' fȧcȧm ? ȧȧ sta ș noi dȧȧo trei zȧȧe/șȧ-am venit acȧșǎ//

rȧdu ȧe parașȧiva

25

șȧȧeș'șȧpȧte [de ani]

dȧtu dǎ grȧndǎ

dȧtu dǎ grȧndǎ/dac-am avȧt cop'hi'//ȧȧ-am preparȧt un plocȧn/...

† Sat la cca 15 km de București, pe șoseaua București-Pitești.

de/cum ierá năiinte/...pátru pfi¹n¹/sáse cum mă dá putérea//un kilo-
 grám dá vyin/un kilogram dá túicá/na/o strákin dá p^hirtii d-álea dá
 v-am povestit i/...stii dá făcán dá...dim p^horc/șoric¹/cárné/ba co-
 vrig/ba o prună/ba o fasúle/ș vineám m plocón la muáșa/și muáșa-n
 5 da și mi¹-o cămășúță la oophil...și acolo zéce lei saú cît ô lăsá
 ș¹ pe ga...și gáta/myi-l sáltá dá grindá ș¹...plecám acás//

[Aceeși]

oásili

prima dáta nómu/...dacá nu áre cîment s-o cum e sã-¹ țgárne-
 10 tíi temeliia/o făce-ntii dá lemn/mă rog/lénnli tu pá úni ppa sã le
 procoure/le oúmpără dim pădure/saú dim pădúređa comunálă/dá úndé...sã
 táie pădúređa oomúnálă//^{tu}p-acéiđa o...cóp [k] kámă dulgéri/o copleș-
 te/lémnele...lemn ou lemn/dacă vręa sã făcă/cum sã spúne/in¹kie/saú
 i¹ Hostrețe/...dacá nu/sã máj făce căse și-n paiente la noi/sã vă
 15 spúnem/adică i¹ laț¹/și sã bágá pámint pîntre laț¹//dá obićei la noi
 nu sã făce cum i¹é áltá parte dá kirpic¹/sau...cum sã spúne dim pã-
 mînt/la noi sã făce númai dí lemn/și-acumã sã máj constrúiește j
 dí¹ oármidá p-aiiđa ún¹li oáse//[...]dupa acéiđa sã cumpără laț/saú
 sã făce roz dá lei/sã...púne la taván/la noi sã făce cásili máj
 20 mult ou grátie sus dá nuiele/nu dá...tréstiie [ε] cum sã făce la
 Korás¹/la noi sã făce oásli c¹ grátii dá nuiele¹//

sã făce pámint/sã lipéste sã púne pámint amestecát cu...páie/
 ca sã pğatá prinde pámintu dá jos i¹ sus/sã púne-ntii sus im pod/
 după-acéiđa sã las sã usúce/sã dá dá jos i¹ sus pámint iar/cú sã nu-
 25 méste sã...prima trîntéál-adică cū sã spun la noi aiicęa/...dá sã
 prinde pámintu/și pá Pérez dup-acéiđa/dupá ce sã făce dí¹n ostréțe/sã
 cêrouie/sã bâte cêrcuială...la cásili căre sín făcute dí¹n ostréțe/
 dí¹n birne-adioă/sã bâte cêrcuială/sã bâte...ștákov¹/saú mă rog/făce
 lúmeđa dí¹n...dí¹n ce pğate procurá//și dup-acéiđa sã dá cu pámint/tot
 30 așa...amesteát cu páie/dupá acéiđa sã ráce...kámă zidáru și o...
 drișouie/i¹ dá drișca pîn năyúntru//

[Cum fi dá drișca la casă ?]

drișca ou nisip și ou pământ să dă la noi...oasili să face
 mai mult ou nisip și ou pământ//...pă țele e-acopere/mă rog/ou ce
 are [k] poate omu...acuma știu la noi a-nôepu să învâlească mai
 mult ou tablă galvanizată/ouă să mai găsește și șiță să mai găsește
 5 ...mai puțin-acuma ouă nu mai țe pădure-așă multă/oum țereă Hodat
 p-aiiô p^f la noi/țereă țuarte multă pădure țera p-aiiô//dar acuma
 s-a...mai imputinat//dupa acēja să face țimplărie/la țimplar/dim
 blănă...vine țimplaru-acasă/ț-o face saș...oum țe-nțelég ou Hómu/
 Hór acáz la țel/să pune țam/...dup-acēja să...dă ou var/să văruiș/
 10 și Hómu-ș face țospodăria-n ia//

vasile marin
 treizeșicij dă an^t

clacă

făcăm i/avșam/femei-estșea bătrine/adică oum țereă mama meă/o
 făcșea [olaca] tu pă țe oulețșam oinipa o țineșam mușurôj/vro țrei zî-
 15 le/oa s să oșacă sămîțșa/o lșam ș-o scoturam o frecam/ș^t poi o bă-
 țam intr-ur gildăș mare...s să topășoă//d^oă să top^hia o soțșam/
 o puneșam lă uscăt/ș-avșam meliță//o melițam ș^t făcșă fuțșr frumôș/
 ș-o dărăcșă/dărăcșă femeii^t estșea bătrine/făcșă oășere/oum să zîcșă/
 20 zgrebeni-ș dam d^o parte/și oășer^t li le făcșam frumôșe//ș^t trășșam
 ô [k] kemar oitevă femeii: "șai/ouă dășară fac ș^t io clacă/torș ș
 nișe ur oășer dă oinepă"//

și veneș/și...ne stringșam oite șapte ob șeșe femeii/făcșam oi-
 țe-o turtă mare/și citi-o sticlă dă țuțșă/dăcșă țereă țarna/o fher-
 25 beșam/ou murător^t/mîțșă ș^t...după țe torșam...oinepă//

rădu i parașkiva
 pătrușțrei dă an^t

[Întimplare]

mi-eră frică/úțte țreșam mașin^t/șey țrebuia să am grijă dă
 30 ței [de copii] să nu țasă la mașin/țreșam/ba să [ș] țreșă pă sup
 [r] pă sup puțșrt-avșam o gaură și ișșșă pă sup puțșrtă/și șey il

strigam/că zică^o oă ie-^o curte și iel ier^oă pă drum/pă șoseă//^oo
dată ier^oă o^o fata acolo lîngă [ε] am alest^ou/lac/da ie-^o kiz așa
și-^o bag acolo și...tăioă-său zîce:

"unde ^ote fata că...fata n^oastă unde-o r^ohi ? o^o ie n^omai băgă-
5 tu"//

da iel ^oot/dacă m-a auzi^o oă-ntreb dă fată zîce:

"o^oina/léle^oa ?" o^o "buc ! i^o lac"//

o^ond auzir^o oă spune că bo^o i^o la^o noi n^o-am sp^oimintă rău/
ie^o am vru să mor^o/o^o ma^o ? și tăio^o-so s-a dus să n^ointre/of^o să in-
10 tre^o lag după i^oa/s-a d^o zbrăcăt/ie^o am strigăt-o/"g^oeto !"

da o^o "o^o e mămic^o ?!"//

și-n [r] și-nap^o n-a ma^o i^ointrăd/"bine" zic "unde f^ouse^o ?"

s^oo "p^oin grădină/ou l^oelița v^oioa" zîce/ou o^o vecin-a n^oea//

"băi^oatu spusă oă soăpă^o i^o lac"

15 zîce "ă"/z^o o^o "ie proz"/zîce "p^o da nu ști^oe o^o i^ointră^o ie^o
i^o grădină ?"

hă ! [i] min^ota și i^oel//

[Aceeși]

[Ce a făcut subiectul ieri și azi]

20 ier^o dimi^oșată [i] o^oin m-ă sculăt/m-am...[k] să fao our^oșteni^oe
...p^oin oas/p^oin ourte/m^oioare/^otu pă o^o-ă făc^o m^oioare ma^o m-am odih-
nit um pic/și m-an duz la n^ontă/p^oin-asară//sara am vinit/am [k]
s-au str^oips tot oop^o i^o o-au fost i^o c^oite tre^o a^oasă/și fata și g^oi-
neri-m^oie^o și băgatu//le-am puz m^oasa/a^o m^oioat și-au...s-a sui^o la
25 mașină s-a plecăt ac^ool la pit^oșt^o//^otu m-an culc^oă/dă dimi^oșată la
ora patru/mă sculă^o și^o pleoă^o la...o^oeap^o la...mulgăt^oare la vac^o
//^otu pă o^o mulg vac^o i^o/da^o la tre^oșpe vyit^oă^o ou bibilonu/după o^o
da^o lă vit^oă^o o^o bibilonu/mă duc și-n^o k^oeg lăptile/și^o p-ă^ol dă u^oăie/
și^o p-ă^ol dă vacă am i^okegăt/a^o stric^ooară br^oinza/a^o spălă tot...o^o
30 tre^obu^oe spălăd v^oasili și ou s^oădilli/le-am puz la uscăt/și s^ot și-^o
o^omisia dă revizi^oe/și [ε] termină^o și o^omi [k] și revizi^oa astăz

! C.A.P. = Cooperativă agricolă de producție.

/oă s^tén d-o stămină [k] dă fro zéce zile î reviziie//s^t termină-
răm/îrkéiară și...ac^tili/s^t tama am veni cînd m-ă/î spusă bărbăti-
mău să vⁱu la dial//

[Aceeși]

5

olôșoa

aléșem hōmuli/și depînde după cîte o^ho vrei s-o pu^l//noi am
pūs-o pã dōozeșit^rē^l//

[Cum alegeți ouăle ?]

ou plod așă/ne u^ltăm la lumbarē/oare au plod/și dacă au plod/
la pūne//și...la trei săptămîn scoate pū^l//ne...[k] cînd f^l je [ε]
pū^l este gata să-^l soșă^tă/le...dăm [k] mai dăm și noi oăldură pu-
tîn/le făcēm fōou-m bucătări^le/sau unde je pu^t je^l//f^l scoate pū^l
/și-apō^l i...f^l dăm jos/le dăm mālă^l să mănînce/că prima dată sîn
mî^l și nu pōate să mănînce je^l alt...Ceri^lale grîu sau porumb/le
pūnem apă și...la cîteva zile/f^l scoatem afară//f^l lăsăm dōo trei
zile într-o...la/ū log mai răourōs/nu la rāzili sūarlu^l/oă...mor...
dă rāz^lli sūar^lu^l/f^l molesēște sūar^lu^l//

păyūn ne elēna

dōozé^l [de ani]

20

[Ce a făcut subiectul ieri și azi]

ier^l/dă dimine^lă^tă am foz la cooperativă/am luat un oadău/o ora-
ti^lă și un [k] o bluzioă pēntru mirgāsă//am fost la brad/pă la ora
zéce [l]//apō^l am lucrat acolo la brad/am făcut ôucuri/am stat pî-
nă-n dōoșpe lă brad/am lucrat/la dōoșpe și jumătate ne-a pus māsă/
am sta^d la māsă/am mîncat și apō^l am plecā lă altă nūntă//[...]

și astăz am plecād dă dimine^lă^tă cu vyitele [k] nu/dă dimine^lă^tă/
m-am sculāt/am tăiā^d lēmne/am făcut curāt/și-apō^l plecā^l ou vitili//
// [și acolo ce-ai făcut ?]

am lucrat//avūsā^l [k]ăveām niște col^t dă cārșaf oa să-^l ter-
min/și lucrā^l la e^l//

[Aceeși]

690. C E A U Ș E Ș T I

(com. Oarja, jud. Argeș)

Culegere: 1968; GG, MM, RP; transcriere: GG

dă cînd Țe sātu

5 úȚte ȚistóriȚa sätuluȚ nóstru/...Țe fȚarte complicát-acióă
nú pręa sá găsáște-asa f^hiru/...f^hiru cu...oa sá-l găsáște[†] Țezáct/
asa/dă únde s-ar hí născút Țel//asa/au pri^hă băt^hrin[†] ó-an^h oulės
și Țey/apręape cin Țeręam copl^h/...t^hnăr/intęleg//...ă...spunęa
o-ar hí fost úni fugări-asa d^h alte părȚ[†].../pă t^hmpur[†]/și sá sta-
10 bileęa asa/Țerá pädur[†] pę-ai^hó/sá stabileęa-nt^h-ú loc//s-acoló-j [k]
devenęa s[†] ou familia lui/ou...nu sȚiȚu óe/ou neámur[†] li lui/și sá
stabileęa asa la ú loc:ai^hó únu/maj d^hncolo ál^htu/s-asa o-a f^host...
óio-ai^hó únu Țărjă//și...s-únu stánilă-n... [ε] f^h stánizlăvést[†] /
s-únu óauúșu-n óausést[†] /...pă t^hmpur[†]//asa...am intęlés Țey du
15 pă t^hmpur[†]/asa/sȚiȚ ?//eȚ da...útcóevá n-am/n-am putú sá áflu
nió Țe maj mult//eȚ s[†] d^h áșȚia óecă s-ar hí tras și de...asa//
[șȚiȚi care este mai vechi dintre sate ?]
d^h ásteęă...óică Țe maj vęk ásta Țărję//

ángel i miłái

șaptezáó[†] [de ani]o povęste/o leęendă

[ar] fi fost...un sat ai^hó asa/și-Ț óa topliȚa lui/...pă t^hmpur[†]//și...kar f asa d^h ruȚinel^hi biserióci aleȚa/asa am...ȚiȚ m^hnte
o-an^h găs^hi și Țey...óeva//

[Cum fi zicea bisericii ?]

biseri^hoa ars[†]/iȚ zicó//și sá spúne/ásta-Ț óa o povęste/o le-
ęená/sȚiȚ ?//...óicó-nt^h-ó búná s^h/-nt^h-ó duminicó dá sárbătoęare/

† Sat care ține de com. Oarja.

a foz jucidnd ora sábulu¹/stii acoló sat//s s-a pomeni c^h-o c^hoară/...
 gá ga/gá ga/aşá/stii/c^hoară//s¹ pînă la urmă/a trintit aşá ho mină/
 dá hom...mort aşá/...trintit-o-m mijlocu h^ori//s-a stris h^ora aşá/...
 de ! lúmea cari-u hí fost atúnc p-acólo/...⁵ "cé" să f¹ie cu-asta/cé
 să f¹ie cu c^hoară ?"/c^h s-a aruncat óki/...atú^s să ^sca zavéra.../la
 ...pótera cáre veneá//veneá...turc/a^hutomán¹ de ! álte náti¹//si...
 cé ^dce [=zice] /"vine zavéra" aşá/stii/pînă-^hoacă veneá...nişte cu-
 vinte c^h/"da" ^dce "n-ó veni zavéra"//si...vez/d-atúnc^hea să t¹ni k^hs-
 tia ásta...minte/cé să mai fáca ?//unde să să mai dúcá uámeni ága
 stii/in toáte ?//a gásid dá cuvii¹ntă c-a foz dóho pútur¹/si să t¹n
 gáurli s-^hacú-adicá aşá mai jos/gróp^hile-álga/sá t¹n s-^hacuma/sá väd
 //...ie^h kar le stii/...úne sint//s-ar hí aruncat cu tótu [k] tóti-n
 ie¹//númai um báia¹ si cu-o fátá/a-^hoálicá p-u^h cal/spuneá pînă mai
 in^hoacă/mi-adúc fuárte bine/cá d-ága stii s-o spui f^oarte bin¹/cá
 c^hn ej mic i/t¹i¹ mai...mai bine minte/sá stii//si ar hí-^hoálicát pá
 cal/s-ar hí trecút pí iei/d-a-n [ε] d^ha-ntrégu//si s-ar hí mutát
 ayús tó^hma stii/leste-^hai¹c aşá la...la deal/in^hspre máluren¹ /ie o
 comúná dá ¹ce topli¹ta...ácoló//si...i¹ ága s-a [k] dí ága să... [k]
 dí ásta s-ar tráge ága c^h c-acólo//

20

[Acelaşi]

[Grful]

[Grful] il sãmánám cu mína/il grápám/s-ásta e//

[Si pe urmá ce fáceati ?]

¹ pá urmá/dupá c^h...deveneá dacá...ne dúc^hám i primávara aşá
 mai pí lúná...aprilie mai mult//...dac-aveá pálamídá o...o^hlegám dí
 iei/...si...veneá s¹ să co^hea//ásta ierá al gríuulu¹//iei c^here múncá
 mai pu¹iná//c^hn să co^há/sé^hereá pá iei//

[Pe urmá ?]

pá urmá/...fá^hcám clái/...dá c^hte tréi^hspr¹ce zno^hi-aşá/rind/...

30

[ε] să numiá...pi^hó^hr tréi^hspré^hce zno^hi/aşá-l numiám noi/táranéste/
 um pi^hó^hr/si dóo d-álga/dóho pi^hó^hare d-álga/...ier^há o cláé//si...
 ne-ntrebám între noi/"c^hte clái ai fácut ?"/"atit^hea clái"/si^h...
 † Comúná situatá la cca 10 km spre nord de Curtea de Argeş.

și așa//

[Și ce făceați cu călile ?]

cu călile/treiera//le [k] cu mașina venise//am triera și cu
călile//

5 [Cum se treiera cu caii ?]

cu caii ? [r] cu călile ?...//cu călile să triera foarte bine//bă-
ga doi cai sau trei...în arie/făcea nău arie/asa...ruată/
și-un par la mijloc/un...cam steajăr/și de steajăr-ăla atirnam o
fringă-asa/și puneam călile//să șira în dată pe steajăr/și dai a
10 două țară iar îndărăt/și-asa mergea/până când în dată/dă două țară/dă
trei țară/asa da da mulți țară/il luam la-mpăiat cu furcă/asa-l scu-
turam/până când...să-mpăia țară/să făcea bine-asa/să toca țară bine-l
dedea și/...dam pălile-afară du pe dasupra/și grău răminea/...să-
minta răminea țară//

15 și la urmă o vintură/nu țară nă vinturător pe timp/să vin-
tura cu lupata/la vint//

[Același]

gîndăc

gîndăc//am crescut//am crescut măci/am crescut da țară
20 mă țară/puteam să cresc//

[Cum să creșteau gîndăcii ?]

în țară/în țară puneam pe sobă și-în țară/puneam așa o cărămi-
dă dădăsu și pe țară p-o farfurie/pe țară țară/și-în țară/care-
ia/în țară binișor/[r] în țară binișor/și-l puneam/il luam cu virfu
25 acului și-l puneam jos/și luam murgur dă dud/murgur/mic/că-în țară
din timp/ca să țară/să țară mă țară/care țară dă care să țară
șim/ou gîndăc...cu boranțicu/să-l țară mă țară/că să-țară
la urmă și ne-țară gogășili/în țară-țară gogășili//il [k] în
făcea/în țară creșeam/și în țară meru meru/și frecam [r] frecam
30 scîndurli cu pelin/le făcăm/ț-ăreă mă mare drăgu dă-în țară//
asa/și-în țară creșeam frumos/il [k] le puneam frunze și să țară/co-
ceni uscat/și să țară/făcăm gogășil/adunăm gogășili/cînd vedeam

noi oă-ncepe ooleă ooleă cît a mișcă cite-ō fluturăs/le-adunăm atūs
ca să fhîie cūapte b'ine//le curățăm bine dă...cămășuțala aia/le
punem la suare/să hūscă-n...intr-o a [k] oan dōho hōre-asa/și fuș
cū țele...și le trăgeă ș le făcăm boranțio//

5 [Unde și cum le trăgeați ?]

la oite-o femeie//ieră femeie la noi în sat/ieră femeie în sat
la noi//le pună-ntr-un tuș cu apă/aveă un cazan mare cu apă larg
asă la gură/s-aveă o roată și-nvirtă//invirtăm noi roată ș ia uț
te-asa¹ trăga firu//trăga fhiru dî țele...și le făcă fhir supțire
10 cum vreaș/or mai gros/or mai supțire/cum îl țereăș...da//și punem
dîm boranțicu-ăla ce vream noi//

nînoă badea

șăizeșinoo[de ani]

a născut o femeie un cop^hil nēgru

15 am foz la...la dispensar c-un dom doctor/...ș-a născut o fe-
meie un cop^hil nēgru/nēgru/nēgru/nēgru uț oa dermelu asta al mieu
dîn cap/nēgru dăfinitiv//da ia ce zise mă-sa ei ?

zice "nașă/pune mina pă ea"/œ "te mai uț la cop^hil ?/pune
mina pă ia că moare ia"//dă fapt ia ieră roșie//doctoru ho dată
20 s-a uțat urit pă ea/

"stai dragă/vez dă treaba dumitale" zⁱce/"noi avem treabă cū
cop^hilu//œ/atitșa moșe care sintez nu putez vede de dîpsa ?//noi
avem treabă o^h cop^hilu-aiica"//ș să vedez dumneaștră/uite o fă-
ță dă ziar/a băgat un furtun p-atita² pă gîtu cop^hilului/și don
25 doctor a tras așa făcă³ cu furtunu-ăla/și făôă⁴ pă ziar/o față dă
ziar atita⁵ /a făcut-o roșie...dă spurg du pă gîtu lui//a fos co-
pîilu astu^{ad} dă spurc/dîm muncă/dîn canonu lei//și țele a văzud dă
ia acolo/œ-a făcut/

"œe mai făcen dōmle doctor ?"//ru mai mișcă cop^hilu dă loc//

30 "moșă fă-ș mișcăr[†]//fă-ș mișcăr[†]/fă-ș munc[†]"//dă-ș zgudușe-l

¹ Gest cu degetele ca la trasul firului din furcă.

² Arată cu mîinile lungimea de cca 75 cm a furtunului.

³ Inspiră pentru a arăta cum trăgea doctorul cu furtunul.

⁴ Arată cum sufla doctorul.

⁵ Indică mărimea unei foi de ziar.

dă mîin¹/dă-î pǎlm¹/fă-î munĉ-aşá oum m-a-Ńvǎţǎ iel//dǎ dumnezǎu
maicǎ/ş-auuzirǎm o dat: ǎ /binişor aşá/ca cîn ier⁹ǎ um puşişor dǎ
piscǎ// "mǎşǎ vez dǎ iel cǎ ie gǎta"/Ńe "l-am ĩv^viĭat/ni l-a-ĭ cĭş-
tigǎt"//mǎ-sa iei tot aşá:

5 "naşǎ/lasǎ copil¹ pŭne mĭna pǎ iǎ"//

"drǎgǎ vez dǎ treşabǎ"/Ńe// "mǎşǎ şǎde cu mĭnş-aiĭc/pĭn la fi-
nit"//şĭ nu m-a lǎsǎt//am ĩnv^viĭat doamnǎ cop¹ilŭ/l-am ĩpv^viĭat mǎ-
oǎ//am ĩv^viĭǎ cop¹ilŭ/ş-ǎcu ie ũ roĭtomǎn dǎ bǎĭǎt!/ie pǎ clǎsa
şǎşşǎ/la şĉǎlǎ//da//şĭ Ńe mulţumit a foz dŏmnu dŏctor cǎ l-ǎ-v^vi-
10 ĭǎt !//tǎre mulţumit a fost//

"mǎşǎ niĉ iei şĭngur nu puteǎm" zĭĉe//

[Aceeşĭ]

[Ce a fǎcut subiectul ieri şĭ azi]

a foz zĭua şǎrbǎtori ier¹/duminicǎ//n-am [r] n-am munĉi nimĭ-
15 oa ier¹/n-am munĉit//ǎsta/ĭncŃlo n-am fǎou nimĭca ier¹//e/ǎstǎz mǎ
sculǎi/maĭ...fǎcŭi ş¹ io rǎsǎdur pĭn grǎdinǎ/pŭne ũna/pŭne ǎlta/ĉe
trebuşe//maĭ sǎpǎi/maĭ arǎjǎi ş¹ io p-acŃlo pĭn grǎdinǎ//...e/zŃbiĭ
nişte bolovǎn /oǎ dǎcǎ n-a ploŭǎt sǎ-ĭ maĭ zobĭn cǎ dac-o maĭ plo-
ŭǎ zĭc...maĭ pŭnē ş noĭ/maĭ sǎdĭ ş noĭ oĭte ĉevǎ//da dǎc¹ ie bolo-
20 vǎnu mǎre/nŭ rǎzbeşte ploşşǎ/ǎşteǎ fǎcŭi//ĭncŃlo/maĭ plivĭi nişte
oastravēs oǎ ĭ-am sǎmǎnǎt pǎ şant aşǎ//...ş-au ĭişĭd mǎm-aşǎ dǎ fru-
mŃş¹/ĉe n-am pomenit//

[Au rǎsǎrit ?]

ǎ ! na/iĭ maĭ rupsēi/i maĭ lǎpǎdǎi/um brǎţ ǎ lǎpǎdǎt/cǎ ierǎu
25 preǎ deş/şĭ-ĭ maĭ lǎpǎdǎi/şĭ-ĭ lǎsǎi maĭ rǎrŭi niţǎl/iĭ sǎpǎi/şĭ-ĭ
lǎsǎi maĭ rarĭ-aşǎ//sǎpǎi nişte fasŃle/maĭ...ŭĭte ca Ńu vŃrba...
ǎiǎ/jŭmule bur¹ǎn pĭn grǎdinǎ/ĉe sǎ fǎĉ¹ ?//fǎcŭi mĭncǎre/mĭncǎi/
ş¹ maĭ la urm mǎ pomenĭi ou...gŃgu:

"nu/ħǎi mǎşǎ/ħǎi pĭn-acŃlo"// [la ĭnregistrare]

30 "ǎi/ħǎi nēioǎ oǎ v^viŭ/da" zĭc... "ŭĭte oǎ sĭn şĭngŭrǎ ş¹ iei
ǎĭilǎ"//

† Subiectul pronunţǎ un sunet prelung şĭ tremurat.

"hai oă Țe nōru-ta"//

[Aceeși]

a fost așa ũ sūfled bun dă Ńom

[Bărbatul meu] n-á avú sārăcu pārinț†//n-a avút tātă/n-a...

[Cum v-ați căsătorit ?]

5 eȚ uit-a foz lȚad dă sūfled d-ŭ vār al lui acȚilȚa aprȚape dă
 minē//a foz lȚad dă sūflet/acȚi lȚngă noi/șȚ...ȚeȚ dac-am fos sȚngū-
 ră la pārinț†/c-a zȚs vȚri lui carȚ-a fost acȚilȚa dă l-a crescút ?/
 zȚȚe "mă" zȚȚe/"hai s-o dŭcȚe la ásta că Țe...s-o dŭcȚem [k] să-l dŭ-
 10 cȚe la ásta/la fáta ásta/că Țe sȚngŭră la pārinz" zȚȚe/"are tātă/á-
 re māmă/nu ma áre frăț/nu ma áre nȚmineȚa"/zȚȚe "să trăȚăscă șȚ iel
 acȚilȚa"//ș-á trăȚȚi máȚcă pȚn ne-a dăspārtȚid dumnezăȚu/da ȚeȚ nu
 Ț-am pomenȚt o dată că staȚ ȚȚ casa mȚa/nŭ !!!...n-am avút sŭ-
 fletȚ-ásta//da niȚ Țel miȚe nu mȚȚ-a zȚs nȚmȚc sārăcu//a fost așa
 15 ũ sūfled bun dă Ńom !//mă dŭcȚam șȚ ȚeȚ la pȚȚes șȚ zȚȚám:

"uit-ă lȚa șȚ ȚeȚ p-áȚa/a lȚat p-áȚa/an dat p-áȚa/an dat p-áȚa
 atȚt/p-áȚa atȚt"//

"femeȚe/nu mă-n [k] nu-Ț spŭne miȚe cȚȚ-aȚ dat/...Ț-aȚ lȚat cȚe
 Ț-a trebŭȚit.../cȚe spŭȚ miȚe ?//Ța-s cȚe-s trebŭȚe/keltuȚȚ ban† oȚȚ†
 20 Țs trebŭȚe..."//

"păȚ" zȚȚc "uit-am da șȚ p-áȚa"...

"cȚe-Ț spŭȚ miȚe dac-aȚ dat ?"//

"păȚ dȚe/ȚeȚ Țs spŭȚ/că tŭ-Ț alȚrȚȚ†"//oȚ putȚá sārăcu s-alȚr-
 Țe/de/să munȚȚăscă//eȚ/șȚ de/keltuȚȚám bánu munȚȚid dă Țel/șȚ† tre-
 25 buȚá să-Ț spŭȚ șȚ lui//nŭ/nu-m da vȚȚe...nȚ//

"pos să-Ț mănȚș șȚ pă toȚ/trȚába ta/ȚeȚ ȚȚ Ț-am adŭs//imbrá-
 că-te/fă cȚe vȚreȚ/ȚȚ cȚrȚcŭmă șȚȚȚ că nŭ te dŭșȚ† să beȚ†/álte abá-
 ter† n-aȚ/fă cȚe vȚreȚ cu bánu//...ȚeȚ stăpȚnă pă Țel//d-áȚa ȚȚ Ț-an
 dat Țm mȚnă/ȚeȚ stăpȚnă†"//

30 cȚȚ a trăȚȚi māmă/ȚeȚ n-á șȚȚȚȚ pŭȚȚa lui/...a bārbatuluȚȚ/nŭ
 //Țel/vă spusȚȚȚ Țo dumȚȚavȚȚástă/să dŭcȚá ou vaj la bucureȚȚ/dȚȚȚspră-

5 ce an dă zile/ou cumăgu-mă mină/"hăi hăi"/dă-î/algărgă...//s^t îel
 venea ou bani și-î punea mami/în poală/"na mămă//aî grijă dă ei"//
 mămă țereă supărată/oă tata fumă/s^t ăa că să nu mai fumeze/că să
 bolnăvește//s^t îel/...îî lya sărăcū/îî lya pakete dă tutūn/și mi
 lă-aducă/

"pune ăstea sus/cin o țere țalca să-î dai/...o-aî văzū" ce
 "oă mălca nū vrea să-î dea"//

"bine mă/dacă nu vrea mămă/acu noi la ce să-î mai dăm ?//nu
 îe tot răgu nostru ?//îmbolnăvește ș tod noi veden dă îel ?"

10 "lasă-l !/nu îe cop^hil mio//nu mai îvves tu oălu bătrîn în
 buîestru d-aiîș maiînte"//așă spunea/"lasă-l să fumeze//lasă-l//
 are s^t îel/are s^t îel nărvu lui/las să fumeze"//

15 ș-uite-î cumpără tutūn să nu știțe mămă//...da !//și mămă-l
 ținea dă răy să nu mai fumeze/oă ăa că să bolnăvește/că tușăște/că
 făce...//de/...kar dă mai tușă/da n-aî ăe-î făce/dacă țereă îal
 obișnuit așă/ăe vrea să-î fac ?//nu să puteă//ș-an trăîi ou pă-
 rinți măî mălca/pină oînd uite ne-a dăspărțid dumezăy și pă îel/
 și pă min^t//ș Ńeu a rămas uite/ououlet pă cracă//

[Aceeși]

20

porumbu

la noi înaînte ouă să pună [poruabul] //l-arăî ou plūgu/...
 și unu înaînte-l pună ou paru/ș-unu pună la băligăr/in urmă/
 s^t l-îvleă//ș la urmă/...îl tăfăluge^h//o-ū leam rotūnd/cu niște lem-
 ne...făoute la capete/și venă și presă...pămintu//grîpu/oi l-aran
 25 țamna ou plūgu/l-arăî ou plūgu/și-l grăpăî ou...grăpa dă f^hier//

[Dar ou porumbu ce mai făceați ?]

după ăe-l tăfălugeăm/răsăreă/porumbu/îl cirp^hiam/dao^t țereă
 lipsă/nu îșă adică țgate boăbeli/d-ezemplu îșșă nūmăî u^t fhir/
 îî mai pună...treî boăbe...știî ?//dup-ăîa//după ăe-l cirp^hiei.../
 30 ouă țeră daoă ploă/țereă tîmpu/răsăreă cirp^hiturli/îl grăpăî cu
 grăpa dă...[k] nu/înaînte-l cirp^hiei/și Ńurmă/băgăî grăpa dă f^hier
 /îî dai ou grăpa dă f^hier...știî ?//îl mai lăsaî o săptămîn dă și-

le/la urmă băgăi prășitgărea și-l prășăi/...ști? //la urmă/la d^ono
 [ε]săptămîn¹/trei/...să făcă-l privi¹/il curățăi dă...f¹o¹le-ălea
 frumos/...cătăteni/adică cum...le plăc¹ea la uni/ă¹l¹fi lăsa...dao¹ i¹e-
 re¹ă de¹ mai în pas/ști¹/o-așă-i spūnem noi...//lăsa d^ono f¹ire/la
 5 cūib¹u-ăsta d^ono/la ăsta d^oo/...ă¹l¹fi lăsa și trei/cūm av¹ea l¹ocu dă
 ...i¹er¹ea l¹ocu mai bun dă...ajutat/...ști? //ș la urmă la noi să...
 i¹er¹ea h¹obi¹c¹eiurli și o-o rarit¹ă//băgăi rarit¹ă/ști și...rarit¹ă/...
 rarit¹ă și făc¹eam ũ șant¹ așă pă jumăte/ș-arun¹că și la cūib¹u-ăla/ș la
 ăla//ș la urmă i¹ar ven¹ei p¹ l¹ingă/...p¹ l¹ingă r¹indu ăla și i¹ar/
 10 încontin¹u-așă//ș la urmă dup-ă¹ea/il f...il săpă¹ă/după rarit¹ă ăsta//
 cum să spun/la noi să spun¹ea z¹ic-"acū" z¹ice "am termină" z¹ice/"că
 s-a apropi¹ă gr¹iu" ce "dă s¹ecere"/...ce "ș¹i...să dăm porumb¹ i pă
 t¹ir¹nă"[!] /așă să spun¹ea la...la noi a¹ic așă la...//

ș t¹oamna...f¹i culeg¹ei//tă¹ei co¹teni/f¹i legă¹/f¹i făc¹ei glug¹/f¹i
 15 lăsa¹ h¹o săptămînă d^ono dă zile-¹ c¹imp/f¹i l¹uă v¹intu/la urmă t¹e-apu-
 căi de cărat//c¹ind i¹er¹ea t¹impu...că să strică/da o¹ameni glug¹ili...
 la o¹ parte adio-alătur¹/deoparte/și p¹un¹ea plūgu și ară...ară gr¹iu//

alécse ge i¹u¹on
 patrușpătru [de ani]

20 mămăliga

mămăliga ?...vin dă lă lucr/dă la grădină/și spă¹l t¹ucu/pun ăpa
 pă foc/am aragăz/..pu¹ pă aragăz/mă dug după treb¹ur pri¹n c¹urte/ș văd
 dă treb¹ur¹/o¹in t¹ucu f¹ierbe-¹ c¹olcote dă dă ăpa-¹ f¹iert/găta-¹ pun
 s¹ere/ba¹ mălăi în i¹a/i¹ fac terc¹/așă cum să/...cum v-ă spuz dumne-
 25 v¹ăstă/să spun așă/...dup-ă¹ă-¹ pun mălăi așă/do¹ trei p¹umn dă mă-
 lăi/ș-o las să f¹ărbă//

mai fac și mămăligu¹ă prip¹ită//atun¹ca fac/bag mălăi mer¹eu în
 ăa/dă o¹ind fierbe t¹ucu/bag în ăa/o¹it-o m¹ină/o¹it-o m¹ină-n ăa mer¹eu/
 și ăga [k] ac¹ăea să numește mămăligu¹ă prip¹ită//...așă fac mămăli-
 30 ga/șo m¹est¹ic cu făcăletu/o str¹ing după ce văd ău oă s-a mestecăt/o
 str¹ing cu o l¹ingură din ălea dă lem¹n/r¹ic¹i du pă făcălet frumos/o

string o fac frumqás-asa o dikisásc/ş-o rástórn p-ũ fund//

rízga a mariia
pátruşeidòş an[†]

la ánu nou

5 înáinte venqá ou stqáya/...cu stqáya/înáinte povés [k] ve-
nqá ou stqáya/prevestqá şi cu sórcova/pluguşóru/umbláş pîn sat
cop[†]ii ou pluguşóru...spunqáş pluguşóru/cîntáş/copii ou sórcova
din ástelálz míci/venqáş/primeqáş în casá/le dádqám um ban/doş/cit
putqám acólo la fiicáre/asa sá prevestqá ánu nou/ier[†]qáş jócuri
10 cînd ierqám iey copil máio/sá punqá...qále [i] şi su qálá bágáş
cárbúne/perie/áinél/sápún f/ban/şi zícqá cîn ridioám qála/saq
stráclna ôe erqá acólo/dácá-nemerqám cárbúneli/zícqé "i[†]ei né-
gru" [i]//dácá-nemerqám peria/zícqé "ie bogát/áre pádúre múltá" [i]/
nemerqám p[†]septenli/zícqé "ie colţát" [i] asa ierá ob[†]icéşu/...asa/
15 sápún zícqé "e lucsóş"/cînd ierá sápunu/"il[†]ei lucsóş"// máş i
sá duqáş înáinte/spunqá máicá-mqá/ásta nu/n-am fácut iey/zícá
oá sá duca la...vácá/şi-i zícá/"hi la ánu !"/dádqá cu picóru-m
vácá/cá dácá sá oásátoqá ánu ála bine/dácá nu "hi la doş !"/nu
sá sculá váoa/"hi la trei !"/ca cá la al tréi[†]şea an/cine ştiş
20 cum/asa ierá obi[†]şurle-atúnc//acú nu sá máş fac ní[†]c ástqá acúma/
n-a máş...//

[Aceeşi]

756.D E A L U-L Ă U N E L E

(com.Dănicei, jud.Vâlcea)

25 Culegere: 1968; PL, RP, MV; transcriere: PL

[întimplare]

m-am dus să culég flqare dá tei//în acéi[†]aj zi culésăsem

vyišine/să bag să fac vişinătă/intr-o dimiġană//am culéz vişinle/
 am vrut să cad din vişin/n-am căzút/c¹ ȧerġă şi jos/dac¹ cădġam
 nu-m¹ ȧerġă nimic//am venit repide-acasă/femeġa/a plecă să ȧa um
 braz dă surcēle/să-s¹ făcă focu//ȧey/...curăţind cġădili la vişine
 5 şi punġndu-le in...dimiġană/ġe m¹-a veni miġe/zic "lăsă că ăsteġa
 le fac ȧey şi dăsară" zic/"să mă duc să ȧay flġare dă teġ"/zic "c¹
 să treġe şi"...//am plecăt//m-an duz la un teġ/teġu/nalt/cšrpu
 luġ dă vro treġ métri şi ġevă/n-ăvġa crăcă//m-an suġit/m-am urcăt
 sus/p-o túfă care ȧerġă alătur¹/că ȧerġă-m mărġiġea păduri//m-am
 10 urcăt pġnă sus la crăġ//suz la crăġ/m-am agăţad d-o crăcă/şi teġ,
 ȧerġă-m mărġiġea păduri la o altă femeġe vecġnă/şi ştiġam că-ȧ
 cam rġa dă gură/pġate şi dă la flor¹ dă teġ m¹-ar fi [ɛ] m-ar fi
 ġocărit/sau mai ştiġ ȧo ġe/ca femeġa/ġe mai !//şi m¹-am aruġcăt
 ġóki in dġal/să văd/v¹ine ȧa dăvāle ?/ȧa/n-a [r] n-a venit/n-a bă-
 15 gād dă sāmă/n-ă venit//s¹ cġnd am ur [ɛ] urcăt mġna ġa...stġġga/
 sus/a fost o crăcă/care ȧerġă uscătă şi/...cum ȧe crăca dă teġ/
 plăpġndă/cġnd am apucād dă crăcă/s-am mută mġna aġlaltă/n-a mai
 foz nimic in mġnă//am pică jos/di la vro treġ métri s¹ ġevă//am
 pică jos acšlo//m-am ridicăt sus/alătur¹ ȧerġă o bútură mare in
 20 spătġli m¹ȧey/n-ăm veni dă bútură/că dac¹ venġăm dă bútură ȧerām
 mort/pă loc//am venit alătur¹/ploġăse sara şi locu ȧerġă puġin
 mġale//m-am ridicăt in sus/da parc-odătă m¹-a perġ veder¹li//mă
 zobġsem aġic la.../fracturāse treġ cġaste//m-am ridicăt in sus/
 parc-am amēţit/am mai stat puġin jos/m-am sculăt s-am plecăt//
 25 am plecăt/suġin [k] urcġnd acšlo/din mărġiġea păduri/mă in dġal
 ȧerġă um puġ dă cuc/avēţ¹ idiġe ?//um puġ dă cuc//sedġa acšlo p-o
 crăcă dă vişin/s-aşā să zburlġa¹ ca curcānu/uġflā pġnili//
 am luġat-o ȧo in dġal/am urcăt in dġal acšlo pă la...pă lā
 şēġa pġn cšrte/pă la o fātă a mġa care ȧeste cās¹torġtă aġic in
 30 apropiġere//acšlo parcă ġodătă n¹-a pierġt vederġli/s-am mai stad
 jos/am stat p-um pat acšlo/şi...am văzút că mă-ġreġnēz/mă-ġreġnē-
 nēz/din ġe in ġe mă-ġreġonām//am venit ȧey acasă/am venit aşā
 amēţid/m-an trġntġt in pat acšlo/şi-m pat am stát/am rāmās//avġām

¹ Ridică coatele în sus, vrġnd să imite mişcarea aripilor puġului de cuc.

um băiat/căre iese la bucurést[†] acuma/ierăa învătător ai[†] în co-
mună/oind a venit/

"o[†] ie tăticle ?"

"e[†] i[†] să fi[†] ? căzu[†]..."[!][†] o[†] ieră[†] să mai zic oă-n lu[†]-
5 se pof[†] vorbi/"oăzu[†]"/

"pă[†] oum ?"

"e[†]/i[†]te"/

"oum ?"/

"u[†]te"/nu l[†]-am mai spus i[†]eu/"oăzu[†] dintr-um pom"/nu am mai
10 spus oă din te[†]/pă urmă l[†]-am spus i[†]eu//

"e[†]/pă[†] o[†] ie dă făc[†] ?"

o dat fuga la sfat/a anun[†] salvă[†]a venit salvă[†]a a d[†]o[†]a
zi/și m-a lu[†]at//m-a lu[†]ad d-ai[†]o[†]a i[†]el/și m-a duz la...intr-o co-
mună ai[†] vecină la un spită[†]//m-am duz la spită[†] acol[†]/acol[†] m-a
15 ...pus la răze/av[†]ă răze n[†]ma dă fă[†]ă/n-av[†]ă răze să văză și-n spă-
te oum i[†]este la...spită[†]l[†]li mar[†]//a[†]uză și i[†]eu vorb[†]ind z[†]o[†]/"o[†]evă
s[†]in[†]ge v[†]arsă[†]d" z[†]o[†]/"dar nu vedem în spă[†]te bine o[†] i[†]e" în...adi[†]o[†]
în...înă[†]untru la plăm[†]in[†]/"o[†]evă s[†]in[†]ge v[†]arsă[†]d înă[†]untru" z[†]o[†]//

"e[†]"/z[†]o[†]/"il trimitem la pit[†]ej"/z[†]o[†] "oă nu i[†]e dă noi"/

20 am stat p[†]ină dimi[†]ni[†]ă[†]a/dimi[†]ni[†]ă[†]a m-a porn[†]id/m-a duz la pit[†]ej[†]
la spită[†]lu.../la spită[†]lu-ă[†]l m[†]are-acol[†]//m-a dus acol[†]/m-a țin[†]ut
acol[†] tre[†]zile la spită[†]//nu mă pun[†]ă ni[†]c la răze/ni[†]o așă/ni[†]o
așă/am stat/am stat/a tre[†]ia zi.../m-a c[†]osultă[†]t//adi[†]o[†] m-a duz la
răze/și z[†]o[†]/"il băgăm în g[†]ips"/a spus acol[†] la răze//mai p[†]a sar-
25 așă/m-a băgă[†]t în g[†]ips//

ivănesou i dimitru
șaptezășitre[†] dă an[†]

ș-așă an cresc[†]ut i[†]eu copi[†]i

u[†]te/lu[†]am frun[†]ză dă s[†]al[†]o[†]e și-i făc[†]am bă[†]i[†]e//și frun[†]za a[†]ia/o
30 dam p[†]in apă lu[†]după o[†]e...și la urmă i[†]-o aș[†]terne[†]am p[†]a sc[†]u[†]te[†]o[†]le
lu[†] acol[†]/și-i imbolboj[†]am bine bine/și-l înfășă[†]m//după o[†]-l înfă-
șă[†]m se-ambu[†]oră și i[†]isă t[†]o[†]ată re[†]căla d[†]i i[†]el//și i[†]eră i[†]o[†]arte/i[†]o[†]arte

sănătós//

frunze dă cárpen/la fel/o făcám//dă cárpen//boz/cum credeám
 5 ieş că iéste/fúnle dă usturóí//

[Şi astea pentru ce boală ?]

rečálă//cîn ierá mic//mic ím fásă/mic/mic//cîn vedeám ieş o-a
 recí şi nu mai pǎte să mai respire pá nas/...íş punşám um pig dă
 tířă/intr-o língurá dă fier/ũ bob dă támíle/s-un grăyúnte dă ustu-
 róí//le pisám bine bine bine/şi le frămíntám acólo cu tířa/şi-í
 punşám ím mǎllí cápuluí/şi pá pşept//dómle/ierşá dímineářa...tun !
 10 /copílu mşeu ierşá dín nou/nu.../dácă mă-ntreábă cîneva "cum aş
 crescú tu zéče copíí"/ieş nu m-an dűz la dóctor.../uítş-acú aşá le
 vezť tǎte mătáleřeli/cu ieş la dóctor//da ieş nú í-an dűz la dóc-
 tor/atíta m-an dus cu doí copíí de lş-a dat [ε] ářa dă límbrič//
 da íncólo ío nú m-an dus//mí í-an crescút aşá cum...şi sűnt/řoár-
 15 te sűnătóşť//

cîn vedeám ieş şi costatám că iéste pǎřá recít/pǎřa recít/
 aveám líná neágrá/ũo ĥopářám/s-o lásá cǎldícic-aşá/şi-l bágám
 ř líná//íl coperşám bine ř líná ářa/şi-l bágám/sť ieşşá sudóř du
 pá íel/să-mbujorá/şi gáta...//

20 [Dar numai líná neagră ?]

núma líná neágrá/lína neágrá/ũsúcu dă líná neágrá íe...íş
 ál mai bun dă rumatíz/mál mai bun dă rečálă/ál mai bun/da/řoárte
 bun// ş-aşá an crescút ieş copíí//[...]

am pǎřít cu mşu-ásta/cu cǎpitánu ásta/cu nířte írízípél//íř
 25 řiřise la um píčór aříc ' //sť ierşá ũ ĥom la noş carş-a făcút armá-
 ta la...la sanítar//şi l-am adús şi í-a făcú nířte ínjécťí [ε] ri-
 jécťí parc-aşá/aşá mş-adúc amínte/cť ierşám tínără/ierşá al şáp-
 telşa copíí íel//cǎpitánu-ásta de-l am acúma/al şáptelşa copíí//şí
 ...l-am pǎřít tǎtá nǎpřte/řípá cum řípá ca ř foc//şi ierşá-mbujo-
 30 răt/cum íe trandafířu ásta ² /aşá ierşá p¹íčóřuşu luş d-ařířť dű şá-
 le de la ríník/pín-aříc aşá ³ //

iyána ílíře bádşa [65 ani]

¹ Deasupra genunchiului.

² Subiectul arată un trandafir pus pe masă într-un pahar cu apă.

³ Face gest cu mîna dreaptă indicînd regiunea de la şale pînă la incheietura genunchiului.

ponioultura

dă primăvara/primu lucrul [pomii] îi curăţăm/îi văruiim/oare
 sin mai tiner^t îi legăm pă arăc/oa să nu-î dobzare vîntu/îi săpăm/
 le pûnem gunoⁱ/îi-îgrăşăm/le pûnem bălegăr adîoa/şi mai av^e ş^t ci-
 5 ti^t-um p^eteg dă viⁱe pă care-l îngrijim tot aşă//o tăl^em/o săpăm/o
 legăm/plivit//şi...

dă altoiit/îey am altoiit şi primăvara/in uscăt/să numeşte al-
 toir^gea dă primăvară//să rătăză pomşoru sup^tire oînd îe oa d^ege-
 tu/dă la z^eo^e d^oşpe centimetri dă p^amînt/să îintrod^uo^e altoi^u/or^t
 10 in.../îey am altoiit sub oğăjă/aşă am îvătăt îey/sub oğăjă şî.../
 să-îngrij^eşte/nu să lăsă să oğăsoă dîm portalt^oî nîc um fel dă
 lăstar^t/pă urmă să lăsă n^umai un sîngur lăstar oa să creşoă să aⁱ-
 bă for^tă/să p^oată să meargă/mă tîrzî p^t la jumăt^ea v^eri/cîr^oreş-
 te la.. p^atruzăş cînzăj dă centimetri să l^egă pă un țăr^us/oa să nu
 15 ..să nu-l dobzare vîntu/şi să tîne răsălniță doⁱ an^t/c^el mult treⁱ
 //pă urmă să plant^eză in oîmp/la l^ocu lor//aşăam altuⁱit îey/oînd
 am altuⁱit pom^t//

îară.../mai altuⁱî şi v^ara/noⁱ aⁱîca//oam pîn îuniⁱe/cînd in-
 c^ep oîreşăle să să oğăoă/at^unca altuⁱim/c^u să sp^une/altuⁱire î
 20 v^erde/im m^ugur//să îa un h^ok ou fr^unză ou t^otu/de pă î lăstar/du
 p-um portalt^oî/să crăpă portalt^oî [r] portalt^oî in t^e/să dăpăr-
 ț^eză pu^tin oğăja/şi să introd^uo^e m^uguru âla ac^olo/şi să l^egă ou
 âță//să p^une la um pom spre egzemplu/dacă îeste cîreş/mă mul la
 oîreş^t să f^ao^e asta/să f^ao^e la cor^oană//dacă âre pătru cîj lăstar^t/
 25 să p^une-î fiⁱecăre lăstar cîte um m^ugure//ş să form^eză f^oarte r^e-
 pede//lăstarî âștîa dacă îeste tîmpu ploⁱos şi tîmpu bun/creşte
 v^ară/pot s-aj^ungă şi la cînzăj dă centimetri dîm primu an//primă-
 v^ara să reț^eză r^estu dă portalt^oî/dîr^oap^u lui/se p^une ac^olo.../
 oîşnuⁱim s^ugălă noⁱ cu ôară f^ac^u/să p^une-ac^olo-î cap/şi să l^egă
 30 ou cîrpă/oa îel să să p^oată vindecă fără să-l v^ază s^oarîli//la î
 an doⁱ/s-a-mp^uternîcîit şi/...îr^ocîzva an^t să dă pă rod/porn^eşte
 pă rod//

îey/am altuⁱit/şi trandafîri âștîa dă-î am îm f^ața casî/to^d

dă minę sîn altu¹it¹//am lu¹at altó¹ă dă la ũ Ńetă¹șan d-ai¹ca/ă-am
 altu¹it im măc¹ș pă c¹ăstă//ș¹ pă urmă ă-am mut¹at ai¹ca ac¹ăș/am
 av¹ut altu¹it¹ și ma¹ na¹inte/pin-a mă c¹ășatori pin patr¹uză și [k]
 nu/ĉin¹ză și...tre¹ și p¹ătru/și-ă făc¹usem pom¹șor¹ așă nalt¹//ș-ai¹ĉ
 5 nu rezistă pom¹șor¹/de¹șeră//a¹ mers ũ an do¹ă/ăeră¹ așă dă frum¹ș¹/
 ș¹ la do¹ă an¹ a¹ de¹șer¹at dă sus/ș dac-a¹ fost alto¹it¹ dă sus/a¹
 de¹șer¹at//ș-ac¹ă ă-am alto¹it dă jos/p-ăș¹ția d¹im p¹ămint//cresc/kar
 dăcă de¹șeră crăĉili-ă sus/b¹utura r¹ăm¹ine/pr¹imăv¹ara-l ret¹ez și pl¹ăoă
 ăar//dăc¹it pă b¹utura/pă alto¹ă/p¹une¹ gun¹ă dă gra¹jd/dă la v¹ite/băle-
 10 g¹ar cum i să sp¹une/dă la v¹ite/cam...ăo copă¹șe b¹ună dă băleg¹ar/rămi-
 ne-acol¹ă p¹ină primăv¹ars/și primăv¹ara ăla să risipe¹ște/să s¹ăpă-mpre-
 j¹ur și...de...oam ăsta-ă ăocupa¹ția n¹ăștră ca...cu pom¹ic¹ultura
 ăĉi//

Ivăn¹escu mar¹in
 15 pătruzăș¹unu dă an¹

fint¹ină/put¹ cum f¹ă sp¹unem noi

ăiĉ la noi ter¹enu...dăcă ăeste sus/cum ăeste la noi ũ sat/
 să obi¹nuăeste/s-a obi¹nu¹it pin-ac¹ă/să făcă aleș¹te/ăe/dă la aleș-
 20 te¹ș să făc¹e un canal/ăegz¹ăg la adinĉ¹imă aleș¹teului/pă oăre să p¹u-
 ne bolov¹ănt/inălt¹ime...vro pătruză¹ă dă ĉentim¹etri/și canălu ăsta
 să făc¹e dă dooză¹ș treăză¹ă dă metri//s-ac¹opere ou păm¹in canălu ăsta/
 pă urmă la distan¹ța ăsta unde se term¹ină canălu/să s¹ăpă put¹/p¹utu//
 și v¹ine ăpa pă canălu ăsta p¹intre bolov¹ănt/și oam ũ fel¹ă-ăsta//și
 v¹ine fint¹ină/put¹/cum f¹ă sp¹unem noi/și d-ac¹ol¹ă să ăa ăpa//de ăfel
 25 ma¹ă av¹ă și ăizv¹ăre/noi av¹em ũ ăizv¹or ăiĉă apr¹ăpe/dăc¹it cobor¹im
 ăo c¹ăstă/nu-ă dăc¹it vro șășă s¹ute dă metri p¹ină la ăizv¹or//dă¹ă ũ
 ac¹ă ăultimu timp/s-a băg¹at o cond¹uctă dă ăpă/d¹intr-o com¹ună veĉ¹ină
 d¹ă-ăi¹ă dă la sto¹il¹ășt/căre m¹erĉe p¹ină sus/și com¹una veĉ¹ină c¹u-
 oa/cond¹uctă/și ă-a dă dr¹umu v¹era ăsts//

30 a fos oam gre¹ș pă v¹eră cu ăps/p¹entru că ăameni ma¹ă și ăudă¹ă/
 av¹ășă furt¹une și ma¹ă udă¹ă/nu pr¹ăș s-a ăj¹unș pă v¹eră ăpa//ac¹ă văd
 oă ăe mer¹ă la...ășășă/ăpă potăbilă/bine-ătel¹ăș/nu ma¹ă ăe ca d¹ă

fintînile ástęa ále nõastre/puțur[†] cum le spúnem noi/venęá dím bál-
tă/dęar o luęá ș-o conșumá//kar și dím țizvęare nu ęe.../ásta ęe
búnă/ęe...ápă búnă/dácít cít a fost sęceta a fost cam prost/ne du-
cám tot la țizvór acólo jos//

5

[Același]

pórcu cîș să táęe

pórcu cîș să táęe/o parte dím ęámen[†] ęi.../ [ɛ] cum să vă po-
vestesc/il ęi...pirlęste/ęar o parte ęi ęe pięelęa pęntru ęopinęcă/că la
țará să pęártă ęopinęcă/dácă-ę ęa pięelęa/ęi ęa prima dátă pięelęa ę-o
10 juęęáęe/și după cę-ę juęęáęe pięelęa/ęi scęáte feșię fășię dá untú-
rá//dúpa cę-ę cúrățá țęátă untúra áęa/ę-o scęáte fășię/o púne p-o
máșă/s-apúcă și-ę táęe-năęúntru//dím năęúntru ęi scęáte ęi púne pé-
cșięle dopárte/untúra dopárte//ęi scęáte/...nu știę cum să povestesc
acoló/ [ɛ] la búrtă/la...intestini/da/ęar áșá țęáte i le fáęe cúclă
15 ále suptír[†]/ále gręáșe/le cúrățá/le púne bine/și după áęa/pécșięa și
ou untúra/o púne într-o pútină/și púne un ștrád dá cárne un ștrád
dá sáre/púne și [k] ęar un ștrád dá cárne/ęar sáre/și dup-áęa le lá-
sá o sáptámină/dóęá/dá/má rog/maș mult o sáptámină//și le sáltă
d-acólo/le púne pá niște prájín[†]/sá zvíntă/ș[†] le púne la prájít//
20 în tímpu cîș le púne la prájít púne.../prima dátă untúra să prájęș-
te în tuęc/saę ęę gálęátă máre/ęięcáre dúpa cum áre//și púne pécșięle
dopárte/și ápa dopárte untúra//dácít pécșięa/cutrupítă un pic áșá ęi
untúrá/sá nu ęięe ęę gol//și/[!]
cum să máș povestesc cu trandaf[†]ır
dácă să fáęe ?[!]

25

ș[†] dácă vręęa să fáęá trandaf[†]ır/și vręęa ęę să fac trandafır/
ęaę pécșięe/și má rog po să puș și dá vítă/nu númaș dá porc/po să
puș și dá áltă vítă//toc pécșięa áparte/cu zarzavát/cu cápă/cu cım-
bru/miręáșe/tot félu dá miręáșe//și după cę toc/puș în máęe/ín áęęa
suptírılı//le puș la zvíntát/și tím dúp-o sáptámină dúpa cę să
30 zvíntă ęelęe/și nic o sáptámină/cam vro treș zîle/le puș la prájít/
ș[†] le bag ęi untúrá//

hęęu flęáęęa
treșșópt dá an[†]

757. O L A N U

(jud. Vîlcea)

Culegere: 1968; BM, RP, MV; transcriere: RP

pă...apa 0ltuluș plutaș

5 plútele le legá taliéni//și noi ne [r] ne urcám pá héele și...
 îișám pá port/și le dam drúmu pá lótru/și îișám î olt//ș[†] dí olt/le
 dućan la cózi[†]a/pátru pá șa/cá her[†]a...bolován[†]/her[†]a...óltu ráu
 aco¹⁰//ș d-ací-ncoló...le oprám pînă cîu le stringám tóate doozăș
 treîzăj dá plúte/ș[†] la úrmá plecám in...doi ne sușám pá șa ș[†].../
 10 venșám cu héele acás așícá/la olánu/le trășan la mărșine/ne luám me-
 rinde/ș-a dóhá zî.../plecán cu héele la fábricá/unde...úne ne da
 d-acoló//or la gúrgu/or la...ruscúg/or la slátină/or la...măgurele¹
 /ș /ș[†] le dam im primire/și venșám acásă//ne dúćám iar//[...]

[Dar era treabă cam cu...]

15 cu grijă//cu grijă/că dacá nu aveáș grijă.../o punșám intr-o...
 pláviș/ș-o spărgám//și...her[†]a greș pîn-a máș stringe-o//

[Ai pățit-o vreodată ?]

e ! dá cîte or[†] !//aș vru să și mă-néc/

[Cum așa ?]

20 út[†]e...am dad drúmu-ntr-o dimiňășă.../pá nóosúte doozăș//
 intr-o dimiňășă dá la mărșină/și [ε] círna am pús-o pá...pá plútă//
 ș ișe cîn i-an dad drúmu dá la mărșină/apa herá cá répede/ș-a luá-
 t-o-ș virtéj//pîn-a púne...círna/m-a luat círna dá pićere/ș[†] m-a
 da cu cápu-ș jos^{su} plútă//î apă//și... [ε] m-an duz la piátră/la
 25 úrmá am îișit [r] am îișit cu...cu cápu...cu cápu-am ișit su plú-
 tă//și-am práfirá^d bușteni așá/ști/ș[†] pînă cîn am hési la mărșině/
 m-am luad dá...mărșině și...m-an sușit im plútă//

petrésu ge dumițru [76 de ani]

¹ Turnu-Măgurele.

la mormintăre

atuncî la mormintăre/uite...căre are cu ce/dă are ban mai
 mult la pop/mai mult/altfi la trei/altfi care sun mai...mai bănoji
 mai uamen așa să numesc/căre de ! după cum fi dă puterğa/la și
 5 cîns șase pop//[...]

[și cînd îl duce îl mai oprește pe drum ?]

da//la troiite//il oprește p la podur/p la troiite/azvirle
 ban/i urmă/după îel/ă-adună oopiăi...asta/i face mormintăreă aoo-
 10 lol/oolăst/pomană/la biserică-ă împarte...vyin/pîne.../d-aci-ncolô
 urmază cu pomênle/pî la...șase săptămîn [k] pî la nôo săptămîn//
 pî la șase săptămîn merge la biserică în fîieșe simbătă/ou...oă-
 pețâl/asă-ă spûnem noi/oăpețâl/tava ou colivă ou...ș ou colac/ou
 prescure/asă spûnem noi/asă știm alic [i] //și...pomană-ă face dă...
 atunji la mormintăre în ziăa așa dă-l mormintăză/a dco zi zice că-ă
 15 dă trei zile/la urmă la nôo zile la o săptămînă țar/la urmă rămî-
 ne la trei săptămîn/la șase/și la nôo/săptămîn//

da la șase îe mai...mai multe//turte-ă face pătruzăo și pătru
 dă turte/ape-ă dă cîte trei ape și...îi le aduôe...fete d-estea ne-
 măritate/streline și-ă plătete/și la șasă săptămîn le duce și le
 20 dă pă apă//le tănă pă cîti-um băț/aoolô/védrele-ăleă/găletel-ăleă
 ce sint/și...rîoie tăieturle-ăleă/ș le pune-ntro hîroă/intr-o gâ-
 lă/-n cêvâ/și le dă pă apă/la șas săptămîn//[...]

[În oe le pune ?]

intr-o hîroă dă dovleac/sau intr-o...străkină-n cêvâ/pune hă-
 25 leă aleă aoolô/ș...le dă pă apă/ou luminăr aprinse ou...gala cu
 tămîie/cu foc și cu tămîie/asă să obișnuiește la noi//d-aci-ncolô
 rămîne la jumătrea dă an/ș la anu/pî la nôo an//îi face pomană//
 la jumătrea ș la anu//[...]

[Dar cît stă mortul în casă, ce obicei e ?]

să jelesc...pă îel acolô/i face estea ce...trebue pentru mor-
 30 mintăre/il scaldă/il îmbracă/frumos/căre are ou ce/căre n-are/n-are
 //il păzește ncăptea nu mai dărme...și stă nom permanen lîngă îel
 aoolô/...mai-naînte-n tîmpu mîeu atunđa dă mult/nă-ă păză mîrți/

tuată nǎptea/da acuma vǎs cǎ...fǎ pǎzește/nu mai dorm/ce cǎ vine...
trece ceva peste ȧel/sau cine știe ce...//

[...] nu sǎ mǎturǎ//pĭnǎ dimingǎța a treia zi cĭn...dupǎ ce...sǎ-
ra-l mormintǎzǎ/dimingǎța dupǎ ce-ȧ fǎce...pomǎnǎ [ɛ] sorocu ȧla cum
5 fǎ spune/la urmǎ mǎturǎ//mǎturǎ/spǎlǎ...tot cǎ-a zǎcut mǎrtu ȧele/spǎ-
lǎ cu cǎ-a murit/le ducē la ȧpǎ/șȧ le dǎ ĩntȧ ȧ ȧpǎ rēce/și pǎ urmǎ...
vine cu ȧele acǎșȧ/și le spǎlǎ cu ȧpǎ fǎrtǎ/cu sǎpȧ cu dǎ tǎte/sǎ
sp...[k] fǎce bǎie/sǎ [k] fǎce pǎ cab bǎie/pǎ corp/pǎ tod dupǎ ce ĩl
mormintǎz-atȧ la...trei zile//da fĭind ĩn caz mǎrtu/nu//nu lucrǎ-
10 zǎ/șǎsǎ sǎptǎmĭn...nu te [k] nu gurēște ca sǎ țǎsǎ/nũ...urzǎște/nu fǎ-
ce sǎpȧ/șǎsǎ sǎptǎmĭn/dǎ cusu cȧse dǎ la nȧo zile-ȧcȧlo/da ca sǎ...
nu țǎrce șǎse sǎptǎmĭn/dac-ar fĭ dǎ tors...//

bĭcu ce flǎrȧ

șǎizeșunu [de ani]

15

sǎ pĭnem șȧ noi vȧie

dupǎ ce mǎ-a murĭ bǎrbȧtu-mȧeu am pus [vie] /ȧerǎ bǎrȧtu ȧi mai...
[ɛ] ȧi mai mǎre l-am avȧ ĩnsurǎ/fȧta mǎritǎtǎ/șȧ...unu țerǎ ȧ ar [k]
mai aveǎm doi/stȧtȧȧ cu ȧeȧ acǎșȧ/șȧ unu țerȧ ȧ armǎtǎ/și țerȧȧ cu
unu mai mic/ȧsta dǎ sȧȧ cu ȧel ĩn cǎșȧ//șȧ...am spus/pusǎșȧ ħineri-
20 mȧu/cǎ trǎȧ ȧel șȧ pusǎșȧ ȧel șȧ/

"hai țicǎ sǎ pĭneșȧ șȧ noi"/c-așȧ-l kǎmǎ pǎ...bǎrȧtu cǎre stȧu cu
ȧel ĩn cǎșȧ/"hai țicǎ sǎ pĭnem șȧ noi vȧie"//

copilu ce zĭcǎ: "e ! mǎmicǎ/mǎi fac țeu grȧpȧilȧ-ȧlȧ/ȧe mȧȧ grȧ
sǎ fȧg grȧpȧile"//

25 fǎcǎm și ȧo/fǎcǎ și ȧel/și am plantȧt-o țeu acolȧ/tȧmna ȧȧ kemȧt
...pǎ ħineri-mȧu și mǎ-a arȧtȧt cȧȧ s-o-ȧgroP/c-am ĩngropȧt-o prĭmu
ȧȧ cǎ n-ȧvem d-a altȧȧitǎ/ȧvem cȧȧ sǎ-ȧ spĭnem/nȧvǎ/cǎ dȧmȧȧȧstrǎ
az mai umblǎ și șȧitȧ/nȧvǎ dĭȧȧa//șȧ ȧȧ kemȧ pǎ ħineri-mȧu șȧ mǎ-a
arȧtȧ s-o-ȧgrȧp/prĭmǎvȧra l-ȧȧ kemȧt cǎ trǎȧȧ/șȧ mǎ-a arȧtȧ s-o țȧȧ/
30 mǎ-a tǎȧȧt-o ȧel/și d-ȧcȧȧ-ȧcolȧ mǎ-am vȧzȧt țeu dǎ țȧ//mȧ-am plivȧit-o
/mȧ-am...ȧlēs cǎpetȧle tȧmna/prĭmǎvȧra o țȧȧ/și las...dȧȧo jȧȧrde/
cĭn a foz mai [ɛ] mai crȧdǎ ȧȧ lǎsȧ nȧma o jȧȧrde/

acum că Țe mai bătrână laz două jgârde dă strugur^t//și unu-l tai
dă Țep/așă-Ț spunem//dî Țala dă lăstăr^t/da dă...mai dă mult/dă din
tuțată trupina//ș pă urmă cîț să fac Ței mar^t așă.../ca d-o jumate
dă métru/Ț-alegém//și lăsám trei/d-ága mar^t//

5 [Cum fi alegeți ?]

rúpem Țe Țe mai...dă sus/ș^t lăsám Țe Țe mai dă jos dă la...trupí-
nă//trei lăstăr^t d-áia frumós^t căre sín mai bun^t/ș-áia-Ț logám pă
arác pînă mérge...suz la arác/și-Ț plivyim/le l'om cîrcéi Ția/cá-
petil-Țlga lăstăr^t-áia căre dă pă Ței/și áilelante...jgârdel-Țlga
dóq/le legáș lă arác-ál...d-al dóilga/și pă...arác^t [k] pă jgârde-
lga-álga dă lăstăr^t/ș^t lăstăr^t áia...daș cu strugur^t//și dă unde nu
ma^t Țe struguró...in sus incoló dă lăstăr^t/il rúpem/lásán dóo frúș-
ze/ș d-áci-Țcoló-l rúpem//ș-áia Țe...//

o sâpám/o dâsfundám primâvara/vâra dacă dă dudâș Ța și [k] bu-
rúșánă d-áia cuș să-Ț spunem/noi spunen dudâș da...burușánă//dacă
Țe ploșinte și dă burușánă Ța/ho sâpám...mai dă multe or^t/da acú
n-an sâpát-o niȚ o dátă că e...Țe ca pă drum/dacă n-a ploșád niș
burușánă n-a dat//n-am avú Țe să fac c-a fos täre//n-a ploșád dumne-
zâș//

2 [Cînd inoepe să dea struguri ?]

la trei an^t//după Țe-o plantám/la trei an^t rodéște struguri//da
fáȚe mai puțín^t Ț an-ála d-al tréilga/d-áci-Țcoló dă Țe mérge dă
să măi...mbătrînește/dă să măi...fáȚe ș^t Ția mai véke cuș să spuș
lo/fáȚe mai mult/ca horȚe/că și váca cîț fátă prímu an nu áre láp-
te...ca cînd Țe Ța dă la doș trei an^t incoló/după Țe...fátă dă la
doș trei an^t incoló/dă Țe mérge d-ága fáȚe lápte mai mult/apáș cînd
imbătrînește/lár il mai impuțingáză//áș-Ț fáȚeș/și tğacna cîț să
coc...fi culégem/iș júcám in lin/saș la tğasc/unde...la zdrobitğá-
re d-ága ș^t...fáȚem v^tin/il bágám la butóș//dă la butóș...te duș
și Ței cu borcánu și beș [!]

[Aceeși]

lîna

tundgám gága și spălâș lîna/ș^t pă urmă o...șcârmânm/cuș să

spunę/-aşá sǎ spúne/o scǎrmǎnám/la úrmǎ o cáleręám/o torcám/dacǎ pu-
 neęám dimiǎ/le scrobęám jurébiǎę-áleę dá le...dǎpǎnám pá un rǐşki-
 tórǎ/dǎ cǐte cóturǎ ştięám noǎ/dǎ doǎo/dǎ treǎ/şǐ...lǎ... [ɛ] aşá/le
 5 ńurzám la úrmǎ.../şǐ ęesęám/torcám maǎ gros/urzála áęa o... [ɛ] tor-
 cám maǎ suptǎre/şǐ bǎtǎtura o torcám maǎ grǎşşǎ//şǐ fáęá dimiǎ/ne
 ducám cu ęéle la [k] fáęám ũ fel dá...ca píņza cuņ sǎ spuǎ ęo/ş ne
 ducǎę cu ęéle la o píęǎ de ! aşá-ǎ spunęá/pńǎǎ/şǎ le...bǎtęá acoló
 máęleę-áleę/pǐnǎ cǐnd...le fáęá ca plotógu/lǎ... [ɛ] le-ńdeşǎ//şǐ fá-
 10 cǎ...bǎrbǎţǐ háńnurǎ/pantalónǎ/sǎ spunęá maǎ-naǎǐnte nádrǎę albǎ/
 purtǎ//da acúm dá cǐn [k] dǎ la un timp ęęęǎ/n-ǎ maǎ purtǎt álbę//
 le-ńęęęǎ//

[Aceeşǎ]

[Ce a fácut subiectul ieri şǐ azi]

[Ieri toatǎ ziua ce ai fácut ?]

15 ńolęo ęe sǎ fac ?//am sǎpǎ neşte vǎrzǎ/c-a dat o búřǎ dá
 plǎęe alaltǎęerǎ sǎrǎ/neşte stropǎ/o ęǎrǎ şǐ...aņ vǎzú ę ęe s-a
 udǎ d-un deşǎtǎ pǎmǐntu/ş-an da fúęa ş-aņ sǎpǎ vǎrzǎ/róşǎle/am
 scǎldǎt fáta/am spǎlá rokǎęele/am...la úrmǎ m-an dus cu póręǐ ę cu
 ęǎęte/pǎ vále/aņ vǎnit/aņ fácu mǎęǎre/sǎ ęǎşǎscǎ copǎǎ cǐņ
 20 vǎ in sǎrǎ/áęa-ņ fácut//

[Şǐ azi ?]

az ? tot aşá//mǎturǎǎ bǎtǎtura oǎ fǎę ęǎęte ęǎnięét[!]//
 scǎldǎǎ fáta/iǎ spǎláǎ tót aşá rokǎęele/cǎ treę sǎ ęǎ le spelǎ pá
 fięęcǎ zi/cǎ...sǎ ęǎrǎşte pá joz de !/nu stǎę ou ęǎ núma-m brǎtǎ/
 25 ńo maǎ puǎ şǎ pá ęǎş/şǐ...maǎ mǎęęe/d-a búşelęe/şǎ...sǎ maǎ ęǎrǎş-
 te/sǎ murdǎreşte/şǎ-o spǎl/ca s-o ęǎ curǎtǎ/cǎ...aşá nu mǎ-e [r]
 nu mǎ-e dragǎ s-o ęǎ im brǎtǎ dac-o fi murdǎlǎ//dá dáćǎ ęe curǎ-
 tǎ...éleę [ɛ] rokǎęele pá ęǎ/o maǎ ęǎ [r] ńo ęǎ im brǎt-atúnę//
 mǎ-e drag sǎ ple^c cu ęǎ-m brǎtǎ/da déǎ nu ęe mur[k] curǎtǎ/nu mǎ-e
 30 drag//

[Aceeşǎ]

[Întîmplare]

[Cum s-a întîmplat cînd a murit soțul ?]

cum s-a-ntîmplă dacă n-ă fost acolo ? zîce că dimi [k] sāră...
 s-a distră pîp la dōșpe dîn nōapte/-acūma ȧe...așā a spus cîng-a
 5 fost acolo/da ȧo n-ăm fost acolo//cîcā dimineața s-a sunāt nō alarmă/
 a sunāt-o sergēntu care-a foz de serviciū ō alarmā/șt n-ă fos ca să...
 ȧel a s... [ε] zîs că glumēste//și ȧel avgā o ȧuțāl-așā ș s-a scu-
 lāt rēpede dîm pat/cē "sārîz bāħēs" cē "cā...nō-am ars" cē/"aūz alār-
 ma"/șt n-a fos tîmpu să să scōāle/ma [k] a maħ fost cîșpe minūte pî-
 10 nă s-a da^d deșteptārēa//șt s-a maħ culcā puțîn//și cî s-a...sculā
 să să-mbrāce/s-ā...s-a-mbrācā și-a lya pantalōni și cîp s-a-ȧoaltā
 la um picħōr/și cîp să bāge bocārju la āllānt/a picād du pā valizā
 jos//a picā jos du pā valizā și...l-a lyaat militāri/l-a lyaat îm pāl-
 me/l-a duz da...n-a avū cē să-ȧ făcā/a murīt//și cîn ȧ-a făcūt aȧu-
 15 topsîga a gāsīt î...ȧînimā deplasātā dħ la lōcu ȧeħ//cîcā dîn [k] ar
 fħi foz dî alarmā ȧā care s-a sunāt//

a vēnīt o... [ε] telefon āħħca/și m-am dus ș l-am adūs acās cu
 tāt-al mħeș cā trāħā atūncā/și...ȧ-am făcū mormîn...[k] a venī cu
 mașīna d-acōlo mħ-a da mașīnā dē la unitāte/și...¹-am adūs acās/
 20 l-am mormîntāt/ȧ-am făcūt cē ȧ-a trebūħt ca la fiħecāre mort/șt
 m-aȧ cāsātorīt a dōħa ȧārā// [...]

a avū sōcri āħa āħ mħeħ niște nħāmur[†] p-acōlo/șt l-a gāsīt[†] //
 sōcri nū m-a lāsā să plec dîn cāsħ/m-aȧ cāsātorīt tot acōlo unō-a
 fost/...n-am avū cōpħħil cu dîpsu da...nu m-a lāsā să pleg d-acōlo//

25

boȧcān i parașkīva
 pātruzāșħūnu [de ani]

s-a-nēcāt nō cārūtā

vengā [k] ȧerām ācħ [k] acōlo la...la olt/ȧerāȧ c-un tractor
 cāre irigā/și vīne o cārūtā cu oāħ dîm pārtēa dā...du peste olt/așā

† Pe actualul soț.

să zice la noi//să sune-m pod/

podaru i-a spus: "dăsfă...șleăurle la...la cai"/

da omu ăla a zis: "nu că nu să sperie caii"//

"dăsfă mă !"//

5. n-ă vrut nōmu//heră și doi bolnăv^t în căruță//d-abi s-a dad
bolnăv^t-ăia joz din căruță^t/și cin s-ajungă la mal/im părtea ăsta/
cin să lege pōdu/căi-a dat înapōi//^s-a da peste cap și...s-a dus la
...pă oi^d la vāle//

[Fără oameni ?]

10 fără yamen^t//

[Numai căruța și caii; și duși au fost.]

dūș^t//căruța a gāsīt-o//dōo rōate mai la vāle/dōo mai la deal//
acōlō mai sus//și caii i-a scos/mōrt^t//

popescu gōrge[21 de ani]

15

ulcīoa

ulcīca este.../se face un cerc/cu mai mult copii//unu [r] mai
mult copii//[ɛ] unu șade jos/și altu f...[k] cūcūt/iară celălāl
șade în spatele lui f...im piçgare//un [ɛ] unul/vine/și-l întreabă/
20 cīd dă pe ulcīca ăia/cu cīd vrea s-o dga ?//

și ițe: "cum o vez/cu o ki verz/țin-te bine/să n-o pierz^t"//

și dă tircōl cercului/unu fūge-ntr-o parte/iar celălāl^t într-o
părte//și...cāre-o atinge prīmu/ăla...o...o ține mai depărte//

dāncă iⁿōn

25

ūsprēzece [ani]

758. T O P A N A

(jud.Olt)

Culegere: 1968; PL, RP, MV; transcriere: PL

[Originea satului]

5 [satul nostru] fi de la șăzșepătru/dă cîn cu oușșă//aușșă
 și ișș p-ă bătrîn/aiiăca nij n-a fos linișș/căsili șșeră arușșate
 pîn pădúr/ș-aiiăca la deșș/mașș sîn ș-acú alișșeșș/ăpăi șșeră pă
 dînșșcolo/...aiiăca nu șșeră linișș/de la șăzșepătru de cîn ș-a dat
 10 pămîntu/aiiăca n-ă fos pămînt/am auzi și io p-ă bătrîn/...buniăci//
 la carî avșșă boi/ă-a dat șșop pogșșăne/căre n-a avút/pătru pogșșăne//
 și ă-a delimităt și i-ă spus...ă-a făcút sat/dă la șăzșepă-
 tru-năepînd//da//și la urmă a rămășș p-aiiăcă lúnșșca áșșta/véđșșa cum fi
 zîcșșem noi/s-a dat la nóoșșetrê.../mașș rămășșese tód dîm pămîntu
 sátulușș/da/ș-a-mpropișșetărît atúnșșca/la cî șșășșe ă-a dat i pămînt
 15 aiiăca/la cî șșășșe uăminșș/da állanșș númașș du pă depărte/șșeră um pri-
 măr cam...da/aiiăc dîn carșș-a foz dî sa^d ă-a da númașș pă oșșăști
 c-ă foz mașș rău/și la állanșș ă-a dat pîn lúnșșcă/da/uăminșș dú pă
 la cômășșeșș/dú pă la cornetășș/dú pă la lăúne//da/și d-atúnșșca-ă comú-
 na/la șăzșepătru/șștișș ișș/am auzîť/dă la máma á bătrînă//

20

pêtre i smărândólu

șșee i sun mic da sun bătrîn [i] /am

hóbzeč dă anť

[Amintiri din timpul răscoalei de la 1907]

25 păi/să făcá tîrg dă mučenič/dă nóo mărte/la címpu mărșș//ș-avșșă
 tática un călușșel/...și m-a trimés pă mînt la tîrg cu șșel//cîn am so-
 sî la dobrotășșă/zôe "nu vă mașș dúčez la tîrg că să [k] vîne revo-
 lútiă" /uămini /noi ne-an dus/că șșerán dîn sat fro șșapte ob zêce/

...și bălăț¹ și ȳamen¹ mai mătur¹/"ha¹ mă¹"/s-am plecăt/"ha¹" z¹ce
 "pîn-acólo" zce "sintén cālăr¹" zce "ce să ne făcă ?"/acólo-n tîrg
 5 ȳeste...susęáya s-impárte-n tre¹/méręę-așá 'ș¹ la urmă méręę-ęspre
 drăgo¹ęst¹//ȳe¹ nu m-an dat joz du pă cal dă loc/și nić cęilant¹//
 așteptărăm/așteptără/să uită tęátă lúmea/că ȳerá prāváli¹ atúnca/ve-
 niseră du pă la slátină d¹ p¹ la cra¹óva/d¹ p¹ la drăgășán¹/negus-
 tór¹/cu măr¹fă/ferări¹ę/fel de fel de măr¹fă//așteptá tot¹ în sfir [k]
 în tîrg acoló//vine de la drăgo¹ęst¹ fręo zce ȳamen¹/zce dóozęc
 10 c-un stęag alb/l-ă-f¹pt acólo-n dreptu biseric¹i/s-a strîps pisti¹-o
 sútă dă ȳamin¹/mai m¹ld d-o sútă//am aȳúst ȳo/da ȳo nú m-an da joz
 du pă cal dă loc/cîn a zis úra/a năvilit în tîrg//s-a pus cu bitili
 pă negustór¹//negustóri/a fuęit fięecäre/ca de cînd veniș¹ dumņęatá
 saȳ ȳe¹ s-a alés prāv¹ dă tîrg//n-a mai rãmáz nimig nimic//acú/nú
 m-ȳerá fricá/ȳerám pă cal/am văzú și ȳe¹ o trúpitá d-álęa dă plug/o
 15 azvirlișeră acoló//m-an da joz du pă [r] du pă cal/am aruņcăt-o ęus
 pă cal s-am încălecăt ȳar/s-am adús-o acás//apó¹ a veni revolúți¹ęa
 d-acólo dă la cîmpu märe pă la dobrotęasa/pă¹ s-a-nașintát p-așicá
 pă la lęlășca pînă cîn a aȳuņz la cômăęęst¹//da/la cômăęęst¹ a pă¹ a
 venit armátă//și cáre-a foz la revolúți¹ęe cap¹/cäre să numęá cap¹ dă
 20 revolúți¹ęe ȳ-a luęá și ȳ-a-mpușcăt//da//

[Dar de aici din sat n-au fost ?]

a-mpușcăt únu/a-mpușcăt kár/că ȳerá un negustór dă la pitęst¹/
 únu túdor stoienescu/úne ięste comperatíva acúș¹/și tot așá avęá pră-
 váli¹ęe/i¹ dıvastase prāváli¹ęa/s-avęá ȳo magazíęe cu grıȳ/i-a da foc/
 25 la magazíęe/s-a venit armáta/p-ála l-a tras inașintęa magazíęi/acólo
 pă grıȳ/s-acólo l-a-mpușcăt/pă grıȳ kár/da//

[Același]

[Întimplare]

in nóo sútę...dóospátru...da/in nóo sútę dóospátru/in dóȳázăși-
 30 únu cumpărássem niște pámint/di la većini áșt¹ęa d-ic²/iça pistę drum
 únde șáde ęineri-meȳ ásta/s¹ la tre¹ an¹/femę¹ęa l-a vindút áltu¹ęa/

1 Subiectul face gest cu mîna arătînd cum se împarte șoseaua în trei direcții.

2 Gest cu mîna dreaptă, arătînd pe fereastră casa vecinului de peste drum.

unuia da la uda¹ /iera um boiras/boiras al dracu//te vedeá pá dum-
neata cá te-ai certá cu frati-to/voneá la irátili dunitáli/s-fi lua
dreptu lui/și pá lîngá dreptu lui/scotșá și p-ál dunitáli/ti-l lua
și p-ál dunitáli//și băgáse-o rric-așá-n lume/și ce să-ntimplă ?/
5 vine și pămîntu care-l cumpărăsem iey de la femeia áia/il cumpără
și iel la trei an[†]/...tot acéias[†] pămînt//ley/am întrebát șt[†] iey
avocát[†]/că cutáre/că cutáre/kar avocátu care mi-a făcut áctu/"ce
să ?"

ce: "n-ai dreptu"/

10 "păi" zic "dă ce ?"/

ce "femeia"/c-o lăsáse bərbá-so ál dintii/s-o lyáse áltu al
dóilga/"cîn t-a vindú dunitáli trebuiá"/așá ierá légea atúnca să
fácă consimțimînt/să fiie consim [k] să consimțá bərbátu la act/și
bərbá-so n-á venit să-l...consimțá la áltu/că ia tráia cu áld bərb-
15 bát/și-n céle dí urmă/dupá trei an[†] dá zile/să duc áștia/ngámurli
iei/și cu...așá ie bomeniia/să dúce la ála și-i vinde pămîntu la
trei an[†]/tot acéias[†] pămînt//așá//l-an lăsát pămîntu//am întrebá
șt[†] iey/că "n-ai dreptu"/n-am dre/l-á lăsát/ce mai încoló-ncoló//
má kámá avocátu care mi-a făcut și miie áctu și lui//

20 ce "mă"/sce "dă ce-ai lăsát pămîntu ?"/

"păi" zic "n-am veni la dumeata și mi-ai spus că...n-an drép-
tu ? dá ce să nu-l las ? să-n sparg cápu cu iel ?"/

ce "mă"/ce "tu ai dreptu...la pămînt"//

"păi"/zic "cum ? lámurește-mă/am dreptu say n-an dreptu"/

25 "da"/ce "ai dreptu"/

"păi"/zic "dă ce ?"/

ce "femeia cîn și-a vindú pămîntu i[†]"/că î zilya áia a făcu și
ia act/a luat alt pămînt dá la bərbátu care-l ține-al dóilga/ce "ia
ș-a-mbunătăți șurta/ia n-á risipit pămîntu/nú l-a mîncát/și" ce "tu
30 ai drept^u"//

"bine domle/dac-am dreptu"//

má duc în sfirșit/a sári să mă-mpág/n-ám putút să mă-mpác//a
venit iel/să [r] să ia posesiia acólo-m vále/intr-ũ ált pétéc//acu

[†] Comună învecinată.

Țey secerám/avșám ȳáment[†] dá secere//fo ȳopt ȳáment[†] dá secere/sece-
rá//vine și țel o-ũ ȳom/cu cșása să cosască//da mă-ntrebă

ce "cîne-a mîncă p-aică ?"

zic "ũte cîne-a mîncă/văcili méle/cáii meș"/c[†] țo avșá și po-
sésia/țeră ș[†] [k] avșá și act/

ce "bine/om țáce noi cș-om fáce/cosăște măș dumitre p-acólo"

fi spúne//

acú țey...făcă la legătúr[†] dá grîu/n-ávșam niê cumág/n-ávșam
niê ouțit/n-ávșam nimi nimic/ca cîu veniș íca/așá/nij[†] nu vedșam
pămîntu//

da țel zîce "dá ce nu ține grîu ?"/mă-ntrebă pă mine//țey/nu
țineá grîu/că...țerșam turburat/așá//mă dug la ála care cosșá/la
cosășu ála/și day ou cșásă țel/să nú máș cosășcș/

"mă ! nu máș cosș" zic/"că-ș pămîntu mîu"/ála să scșálă cu
revorvéru//cîu l-am vășú că să scșálă cu revorvéru/ce mî-o fi dat
.../nu șțu niê țey/m-ă repezit...la țel//cșása a rămáz drácu/n[†]ij
nu șțu cum a rămás//și țel țerșá can dăvále/ș[†] cum am făcut/c-an
da brînj dăvále și a căzú jos//a căzú jos/oă țarám tînăr/țel țerșá/
ce-ș drept c-avșá fo șáizăj dá an[†]//am puz mîna pă gîtu-ș ș-am pus
pumn[†]/pă țel//băgase capu pîntre picére/țel să mă șa dá picére
ș-ála dá cap//și cîu vășúș/an dat piste ȳóki álúșa ș-a-ncepú șă-ș
cúre sîngéle//cîn a vășút ála că-ș cúră sîng[†]l[†]/ș-a luá cșása și
fuș ! apăș ă rămás cu țel//l-am bătú bine/frumós//apăș ne-am judi-
cát/freș ȳopt an dá zîle/pămîntu l-an cîștigát/țel a rămáz bătút/
și...da//

[Același]

bărbátu-mîey a murit la țuțálă

bărbátu-mîey a murit la țuțálă//a foz la mșară/intr-o vîner[†]/
a foz la mșară/f[†]in la mșară/a foz glșátă la mșară/țera un timp
cam nenorócít așá plșáșe/pă zéce decémbre//acúm pă zéce decémbre
fáce trșizăj dá an[†] dá cîn a murit//vîne-acásă/venînd acásă țel
d-acoló/a mîncát/a vorbí cu cop[†]șî-a făcut/și s-a culcát și ne-am

poméní cu iel diŋ somn/^aşa/răpínd hăăă/hăăă ' //da iey mă scol la
 iel/"mărine/mărine/şe aŋ mǎ ?"/iel să-n [k] ierá-ntors pá brînc/
 l-am întors iey síŋgur-aşá cum l-oŋ hí putút/şi iel uóki-ŋ tîngá-ŋ-
 kíş¹ aşá² niş¹ dăskíş¹/trăgá//ăyū !/m-aŋ sculát/avşám um báiat máŋ
 5 mări/"şícule şcşál cá mşare tat-tăy"/zíc//

ierá nşaptşea/dar n-a/vorb-ăşea ómu/dă luminárşea apucá şi dús
 a fost//a máŋ căscá dá treŋ Hor¹ du pá şe ŋ-am puz múcu ála de lu-
 mînré-m mîná/şi dus a fost//l-aŋ zguduŋi/l-aŋ făcúđ/l-aŋ dres/ni-
 mîş/n-am máŋ avú şe-ŋ máŋ fa...dus//ş-aşá nebolnáv/nenimíoa/úŋte/
 10 ^s-a dus//

negoŋasa me flyárşea
 şăŋşcînc dá an¹

nu m-a dat părintŋi la oárte

nu m-a dat părintŋi la cárte//atúnc pá tímpu mşey ierá íŋvătă-
 15 tóru-aprşape dá părintŋi mşei/iŋ da um puŋ dá găŋínă/"ă [la]să
 dómle-ŋvătător oă nu pşate/cop¹ílu să dúşe cu...cu váólli/cu víti-
 li"/saŋ să vază dá cophíŋ/d-ăŋlant¹ acasă/şi nu m-a dat//dînré co-
 phíŋi tot/pă míne nu m-a dat//şi máŋ avşám dóo surór¹/leş-a dat/şi
 n-a-ŋvătát nşam//şi iey...mîŋ-m-ier¹á drág să-ŋvăt/m-ierá drag//
 20 aşá íŋvătášem aşá cíte-o literă/işey le cunostşám/le ştiŋám tşate
 cum le zîşe/da nuleş-am putút...î dăscăuşí işey dácă n-am foz la
 şcşálă nşam/aşá...leş dăscăuşám úŋte ásta işey dí/ásta-ŋ u/ásta-ŋ o/
 ála işey í/u/í//

25 eŋ !/da la úrmă nuleş-am putúđ dăzluşí nşam/dácă işey n-am foz
 la şcşálă//şi m-a luyát álte greutáz/n-am máŋ...//

[Aceeşi]

[Ce a făcut subiectul ieri şi azi]

m-aŋ soulá dá dimineătă/m !/mŋ-aŋ făcú p-acólo/are f¹íŋe-mşea
 váoă/m-an dus am muls ş¹ işey váca/^an da la pásăr¹/la porc/şi m-an

¹ Inspiră şi expiră profund, vrînd să îmite respirația bolnavului.
² Întredeschide ochii.

5 dus am culéz la strúgur[†] pîn-asără/tód la f^hie-mea herá//pîn-asără
 an culés la strúgur[†]//^asără nu ma[†] pút[†]ám dá obosítă neam/mă durgá
 pi[†]ç[†]árilil/să stai acólo/e[†] !//az-n[†]qápt[†]e...nu prea po[†] să nu dorm
 n[†]qápt[†]ea că dácă am rematizmu/o cam pi[†]erden t[†]oátă n[†]qápt[†]ea pîn-a ador-
 mí//

mă sculá[†] az[†] dá dimine[†]átă har/har dá la pásár[†]/dá.../m-apucá[†]
 să.../le făcú[†] și he[†] m[†]ncáre[†]//s-acúma ú[†]ti plecá[†] inç[†]á după ce.../
 ma[†] mă dusá[†] p-acólo pîn.../ma[†] jumulí[†] și he[†] dá por[†]c/dá... ' /s-a-
 cúma t[†]ită-mă pleoá[†] íc [!]//

10

[Aceeasi]

ducíndu-mă la păduru[†]

ducíndu-mă la păduru[†]/la o...apruápe dá...dá pit[†]est[†]/m-am intil-
 nít într-o hár[†]nă her[†]á/im mijlocu pír[†]tií[†]/herá zăpáda máre dá...d[†]o
 jumá dá métru//lúpu her[†]á-n...mijlocu pír[†]tií[†]/m-an dus pînă língá
 15 ...la cínj métri dăpárte dá...dá he[†]l//h-an dad gurá/h[†]o ! h[†]o ! să [r]
 să fúgá/n-á fúgít//dac-am yázút că n-a fúgít/am tăl[†]át lúte/h[†]o an
 traversát...drúmu/șos[†]á[†]u/s-am urcá d[†]ncólo pím pădúre in sus//da
 pînă-n d[†]al/mi să pără[†]á cá-l vād/nu cumvá/m[†] să pără[†]á cá mi să dă-
 dúse [!] căcúla-n sus/nu ma[†] her[†]á c[†]an oá he[†]șise páru pri[†]oăcú[†]lă//
 20 și cín he[†] in d[†]al in sus/vine áltă pers[†]oaná și a fúgít//ma[†] v[†]ine-o
 áltă pers[†]oaná cu c[†]ărú[†]ta cu [k] sání[†]ia/cu ca[†]h//ș[†]h-a luyá zború/a
 luyát-^o mijloc/a trecút hárba [k] a trecút stráda pím pădúre și...
 a intrát in pădúre//dăpárte n-á fúgít/c[†]ă nu fúge dácí he[†] zăpáda má-
 re/șád[†]acólo/să pitul[†]este/[r] să pitul[†]este undevá tótus[†]/in drum
 25 ...n-a ma[†] stat//dácă vine v-un v[†]nător/l-impúscă//

binică c[†]onstantin
 pátruzeșipátru dá an[†]

[Casa]

da ! alé[†] lócu cum he[†] ásta/turnám fundá[†]ție joz de c[†]iment/
 †

† Íși drege glasul.

du p-acéŃa ŃeŃ patru tãlp[†]/doo de lungŃis/lungu de-aŃic cŃte...nóo
 métri/cŃt vreŃ sã fac cãsa/nóo/hopt/sã cid vreŃ sã fac cãsa dũ má-
 re/dã zéce Ńi dã.../cŃt vreŃ sã faj dã mare//sã fáce doo tãlp[†] dã
 lungŃis/ũna pã dreapta s-ũna pã stŃnga/apãŃ doo curmezŃsur[†]/uŃ curme-
 5 zŃs aŃic ŃŃ-ãltu dŃncãce/sã pũne stŃlp[†] la...doŃ métri la doŃ mé-
 tri stŃlb dã stŃlp/tãŃe lemne dã kéŃe/lémnele...ŃŃ grosŃme dã pá-
 tru centimétri/Ńi sã fáce sã-m [Ń] sã clãdeŃte/Ńntre stŃlpŃ-acéŃa//
 d-egzemplu d-aŃicã cum Ńe coltu ásta/aŃicã Ńe uŃ colt s-aŃicã vine
 Ńar alt colt/aŃicã Ńe-ŃkéŃãte-aŃicã cũ lemn de kéŃe/Ńe-ŃkéŃãtẽ lemn
 10 cu lemn pŃnã suz la.../ũne Ńe tavãnu/la doŃ métri//la doŃ métri sã
 pũne niŃte grŃnz[†]/tod dã lemn//dupã grŃnzela-acéŃe/sã mãŃ pũne
 niŃte cosorób[†] sã numesc niŃte lungŃisur[†] cãre ŃãrãŃ[†] sŃn [k] le
 prŃnde lémneŃ-acéŃe dã kéŃe ŃŃ stŃlp[†]/le prŃnde/Ńi pã dreapta Ńi
 pã stŃnga álte curmezŃsur[†] sã pũne peste Ńele dasũpra/s-apóŃ sã
 15 cãprioresŃe/to din lemn//sã táŃe cãprioŃi dã...zéce pã hopt/lémnu/
 cãprioŃi áŃŃŃã cãre sã fáce acoperŃŃu deasũpra/Ńi...s-acoperesŃe
 or[†] cu Ńiglã/or[†] cu ŃiŃã/or[†] cu tablã dã fier/ŃeŃ am acóperŃ-o cu
 ŃiŃã//ŃiŃã acéŃã sŃ fáce tó din lemn/dã cŃŃzẽj dã centimétri lungŃi-
 meŃã/sã spãrge la spãrgãtqãre/Ńe o spãrgãtqãre cãre sã fáce dã fier/
 20 sã spãrge Ńntre doo lémne/dup-acéŃã sã cõplẽŃte/sã finisqãzã ca sã
 pqãtã sã bãtã/...Ńi hõ bãte un.../dulgãr din ásta cãre pqãte sã [k]
 a mãŃ ŃŃvãlit la oãse de áŃŃã/sã priçõpe la bãtũtu ŃiŃi//sã bãte/
 hõ prŃnde ŃŃcũŃe/la hõ cãŃã cum Ńe ásta/la o cãŃã dã nóo métri/Ńn-
 trã nóo zéce miŃ dã ŃiŃã// [...]

25 la peret[†] sã cãrcuŃe/ŃãrãŃ[†] cu niŃte cãrcuŃãlã/hor[†] de plop/
 hõ[†] din diferite lémnur[†]/ce lemn ar fi//se cãrcuŃe/dupã cãrcuŃit
 sã...dã ou pãmŃnt/sã lipesŃe/sã dã ou pãmŃŃ Ńi pã dreapta Ń[†] pã
 stŃnga/la urmã sã dã cu...sã finisqãzã sã driŃcuŃe sã zŃce/sã fini-
 sqãzã frumos/sã driŃcuŃe/dupã õe s-a driŃcuŃit sã vãruŃe//

30 cum Ńe Ńi...aŃicã-nãũũntu unde se dŃspãrtãŃte cãmerli/se
 fáce zid de cãrãmidã//aŃicã-Ń uŃ zid/dŃncolo-Ń áld zid/s[†] fáce doo
 zidur[†] la...aŃicã une Ńeste/Ńe zid//apóŃ sã cõnstruŃesŃe cŃŃe-o
 sobã/drep oã noŃ am cõnstruit-o din cãrãmidã din áŃŃã/tõtuŃ[†] Ńele-s
 mãŃ bũne áŃŃã dã teracõtã//

[AcelaŃi]

clóșca

mă duc/strîng oșole/lă-alég/mă úit î lumină să văd dac-áre
 plod/și dac-áre ũ rotet um ban/zíce că áre plod//și mă uî la íele/
 lă-alég/și dup-áia mă duc și-î fac cuib lu clóșca/puî oșole su ía/
 5 și puî clóșca acólo/și úup-áia scóate puî//púî li dai să mînínce/
 si fac mar^t și-î tai [!]/

[Ce le dai de mîncare ?]

măláî cu apă//dup-áia dúpă ce să fáce íeî maî mărícéî/le dau
 grîu/dup-áia le dau bôabe//

40

stána gre niculina
 merg pă dóșunu dá an^t

treî zmeî

a fost odátă ũ ñom/cáre íel avgá/um plug și treî fecór^t/și
 íel íerá gáta să mórárá/și í-a spus la...la treî fecór^t/dím plúgu
 15 ála íeî/s să dúcă la feráriie să fáce treî cúase/și pá únq-o gá-
 sí de cosít/acoló s s-apúce să cosáscă/să oosáscă//și íeî/asă au
 făcút//au făcút treî cúase/s-au plecát pá drum să gásáscă de co-
 sít//s-au gásít ño címpíie cu grîu/a-ncepú să cosáscă/și díp záre
 s-a văzút un zmeu//și zmeu ála/...címpíia íeréa a zmeului/și
 20 zmeu í-a spus că la prînz/să cosáscă și la prînz sí să dúcă/că
 vine zmeu și-î ía să mînínce//și íeî asá au făcút//au cosít/a ve-
 nít zmeu să să dúcă să mánínce/și ál maî mic copíl í-a spus la...
 la ceî maî mar^t/că íel nu mánínce mîncáre/că íeste ñotrávítă cu
 sínge de zmeu//și íel a zís că mánínce númaî mămáligă/că se véde
 25 dacá-î ñotrávíte cu sínge//áílalt au mîncát í mîncáre și íel a
 mîncá númaî mămáligă/s-a maî lya sí-n sín//și la úrmă í au plecát
 íar la cosít//și sára í-a spus zmeu că vîine íel și-î ía sí să
 cúlce/că zmeu-avgá năcáz pá íeî să-î ñomqóre//și zmeu/avgá treî
 fete//și íeî cín au veníd de la cosít/fetele dormáú/și íeî [k]
 30 zmeu-a vení p^t la íeî/și í-a-ntrebát că/íeî ce fac acúma ? nu să

cúlcă mai iúte ?//zméyu venęá p^t la iei/vedęá cá nu-^l adormít//s^t la
 úrmă iei s-au duz la fete/c-a auzít cá-^l komęárá//s-a duz la fete/a
 luęát háinele fételor/s-au imbrácát cu iele/au stat ^í lócu lor/s^t pá
 fete lę-au pus ^í lócu lor cu háinele lor//și zméyu cín a venít/fetele
 5 dormęá/zméyu cín a venít/imediát lę-a tăiá cápă [k] cápu/la cíteș-
 trele/și iel s-a păcálít cá/ięerá fétili lui și băiętí ięerá ín camera
 fételor//

negoiása ęe aritón
 daų pá únșpe an^t

40

759. D I E N C I

(com.Vulturești, jud.Olt)

Culegere: 1968; PL, RP, MV; transcriere: MM

faș săpún

il t^hoć/il bęgi...ín cǎldare/cu apă dín lac/[r] dín lac/nu cá
 15 ...cu leșiie or cu ęevá//cín vręai ca să iásă gǎlbú^l/il faș și cu
 leșiie//fa^j leșiie-n leșiér cum faj dá cămăș/adică nu rácez dumņa-
 vęástă//númai osiņza o bag/o laz nesárată/nebęgátă-m p^horc/și o faș
 săpún//pu^l apă și toc osiņza și pu^l pá iá și pu^l pá foc//bag un drob
 dá/[k] un bob așá dá súdá ca să o topęáscă répede/și-l f^herb pínă la
 20 ...pínă p^t la zecę-așá/únșpreće//și la dóișpe-l [k] i^l daų sáręa și-l
 pu^l jos//i^l daų tęátă súdá/^l-o daų dá dóo or^t/și gáta ięe făcút/da
 să-l f^herb bine/și ięese bun//

[și leșiia cum o faci ?]

leșiia/dacă fać^t cu...cu leșiie/o fáćen leșiie/cum fáčem noi
 25 la țará/gǎlbú^l-așá leșiia/slabă/și-l...il fięerb^t cu leșiie/pánă-^l da^l
 súdá/și ięese gǎlbú^l/frumós//sau dacă a^l pelín dín ęrădínă luad dá
 ,ára vęerde/bać^t ín iel/...s^t să fáće vęerde máică cu colęare//e ! așá

făcem la țară noi//

lisăndrina i vlad [76 de ani]

a murit aiica um băiat

5 a murit aiica um băiat/...tinăr/...neșsurat/făcuse și iel casă
 iica/lingă noi icț//a murit și...a murid dă past/in săptămîna mare
 kar//și to sātū-a venit/și i-a făcū pomână...ș-a dat cîte-o fălije
 dă piije și cîte-o bucătă dă zăhăr la fișecare care-a intrat în
 cūrte//și l-a duz la grăpă cu trei plopⁿ/...ș l-a cētī ș l-a
 plîș țotă lūmga//după aia/după ce-l dūce la grăpă/i făce pomă-
 10 nă/dă nōo zīle/dă...trei săptămīn/dă șase săptămīn/...dă nōo săptă-
 mīn care-i dă mīna/făce merēu pomână//kāmă lūmga la pomână/nū să
 dūce nékemăt^ă//ș-așă măică să făce aiica/la țară//[...]

la nōo săptămīn^t/la [k] d-ačí dī an i an/dă jumătate dă an//
 e ! cîn i mōare/-i dă sārindār dă țarīnă/la pōpa/iēse la jumătatea
 15 dă an/cîn iēse la jumătatea-i făc căpețālu dă...[r] dă soroc/și
 p-āl dă sārindār/dōc/gāta//așă merj^t merēu cu iēle/din jumătate-n
 jumătate/și cu sārindārle și cu...sorōāce//așă să făce măică//

[Aceeși]

[Despre o soră a subiectului]

20 am foz noi cum am fost/am fost cuminte și noi am fost...b^vine/
 da...de ! dacă ne-a lūad dumnezāu gāmeni/ni i-a lūat//e !/noi nu
 ne-am mai mārītāt//am ūna mică...mă mică ca mīne/mică...apropape...
 mai mare cu doī an^t ca băiatu mēu//cîn i m-a mārītā māma pā mīne/
 dă my-a făcūd nūnta/i a foz d-ū an//cristīna¹//și i a lūat ū om
 25 cu patru cop^hi/a murit tāta și māma ș-a dat-o...un frātē-al m^veu/
 a dat-o lu...lu kōmū-ala/că i-a murī muiēreș/s-a avū patru cop^hi
 ...āla/și i-a crescut i a cop^hi/a avū trei fete ș-un băiat//ș-a
 trăiit cu iel ūnsprece an^t//a făcū și i a un copil/ș-a murit copīlu
 iei/ș i-a murī și omu la ūnsprece an^t//dao-a murit omu.../cop^hi
 1 Se adresează subiectului Gura Ion care se ține la înregistrare.

a luat-o la gogăna d-acolo//a plecat la//și s-a duz la bucurést//la
 bucurést a șezut mult [ɛ] timp/șase an/im bucurést//și la urm-a
 kemat-o ruminu m^{leu} acáz/"vino cogăce" ce "să-s fac casă" i-a.../i-a
 da casa da la tata și i-a/și i-a făcu casă aci pă pământu mami//și
 5 ...a venit acasă//ș-a mai [k] s-a mai lua c-un [ɛ] derbedeu d-îca din
 sat//și a stătú cu iel/a stătút cit/fo do an nu știu cit/și i
 iucuiá tgate ^{18a}//dor i trebuiá să-i spēle/să-l dămîncărgăscă/să
 ...și să-i lucreze...//

iel [k] i-a-i zîcá: "d-adú mă lîná/să...să-s fa coráp/că n-ai
 10 im piogăre/n-ai...haină pă tine/să-s fa⁵ haină"//

iel tîngá lina-ucuiátá tgate//ș-așá a plecat acasă//ș-a făcu
 și i-a cásúță/...i la oasa iei cogăna/și iel șade ca un derbedeu
 sîngur pă liniie ' .../o să mgară pă [r] pă stradă ca...nimin du
 pă pământ//dacă nu i cuminte/e !//

15

[Aceeși]

plantăm porumbi

din primăvară arăm tot cu tractoare/că să...muncește pământu
 mai bine/și la noi în lóture-ajutătoare și.../dup-acēja/plantăm
 cu sfğara/trașám rîndurile și plantăm porumbi cu páru/cum...pungam
 20 noi pîn-acúma/și...acúm púnem la noi în lóture¹le personale/că nu
 avém posibilități să bğám sãmănătogăra acolo//dup-acēja/...mérge
 únu naiinte cu páru/zícem noi dá fáce găur im pământ/la do pas
 așá/și únu după iel mérge cu traista cu bğabe și púne pátru cîps
 bğabe-n fișecare...i...loc acoló úne-l fáce cu țărúșu-ála cu páru/
 25 și...dacă...cîne are bălegár/púne și cu postáva dá bălegár púne ci-
 te-c mină dá bălegár dá v¹itá/ă...i fișecare cui b acolo//și dup-a-
 cēja l-invălește cu pământ//la o săptămîná/după ce încep să rásáie
 bğabele/incépem...cîrpítu zícem noi/acoló úne nu ișes tgate bğabe-
 le.../căputáj cu țepeliga așá cū...c-uj cuțit/sa c-un fier ascu-
 30 țit/să vedem dá ce nu a ișsit/pgate i vřo...vřun [k] vřun vřer-
 me-acólo dá atacă bğabele/și-nlocuim bğabele neșeșite//după cē...

† Subiectul mormăle aprobativ.

/la o săptămână la d^o după cîrpit/după ce să fáce porúmbu așá în
 trei frunze cum zicem noi/il lom la...prășit/prima prășilă//i^l dăm
 prășitu/și dup-acéi^la la o săptămână sau d^o/după cum crește i^lel/și
 după cum i^e și tⁱmpu/dacă i^e ploșos...să ma^l fáce...buruian/pⁱ i^lel/
 5 și noi avé^l grijé ca...să-l săpăm//il săpăm dá...mácsimu dá trei
 Hor^t/dacă i^e nevo^le dá trei/dacă nu rămíne kar cu d^o/ca să nu á-
 bá buruian/pⁱn-ajunge máre//íntre tⁱmpu ác^esta/il ma^l plivⁱm dá
 f^oiile uscate du pá di di j^oz dá dá să pirlésc/dá lingá pámint/pⁱná
 crește porúmbu máre/și la urmă il lăsám pentru...a sé c^oáce//

10 [și după ce s-a copt ?]

dipá ce s-a copt/mér^gem i^lar la fel și-i culé^gem cu mⁱna/rúpe^m
 f^hi^lecáre porúmb/...in tⁱrne sau c^oșur^t așá dá rikⁱtá/i^l c^árám la
 c^árú^tá la capu lóculu^lí acoló/și-i dú^lcem acásá//dup-acéi^la-i curá^tám
 dá frunze [k] dá f^oiile-á^les/...du pá ștulétele dá porúmb/și-i bá-
 15 gám in...pátul/zicem noi la porumbár acoló/úne...bá^gám porúmb^t//

cîrst^ga de alecsándru
 pátruzășiu^lnu dá an^t

úna...c-un lup

să spun i^o úna...c-un lup in pădúre cⁱn umblán cu vⁱtele/i^e-
 20 r^gám mic/și av^gám vro...d^ol^lsprezèce an^t cam așá i^ler^gá//și umblám
 in tⁱmpu vacán^ti vára/cⁱn nu i^e [k] av^gám șc^oálá/umblám pⁱm pădú-
 r^ga státulu^lí la noi a^lic in đeal/să numéște c^ér^u di^lén^ci//și...
 așá ma^l cátre p^ri^lz/cⁱn să sá^turá vⁱtele/să trec la nimezát^gáre-i
 zic^en noi/la úmbrá acoló să cúl^cá animálele ș^t/și dorm pⁱná ma^l
 25 tⁱrzi^lu/cⁱn trece cáldúra máre//acú-ntre tⁱmpu ásta i^o m-am dus să
 i^lay apă dá la o fⁱntⁱná acoló...á^la nu ma^l i^ler^gá pu^t /i^e fⁱntⁱná
 micá fácutá dá lemn așá/la suprafá^ta pá^mntulu^lí/úne i^lése izvóru
 dⁱm mal direct i^l i^la//și av^gám...u^l cⁱl^lne/...cáre mer^gé^gá-ntóda^lúna
 cu mⁱne și.../cⁱm plecám i^o la apă/i^lel rămí^lgá la H^oí acólo//și
 30 cⁱn am auzⁱt cⁱl^lnele látrí^lnd/să cunóș^gá că nu látrá așá ca la om/
 ...látrá cam kerlă^lit așá cam cu fricá//și mi^l m^l-a dat i^l gⁱnd

† Precizarea făcută de subiect se datorește faptului că mai înainte vorbise despre pu^t.

c-o să fiie...cêvâ/nu îe om acólo//am da fúga acólo/și cînd...uș
 lup...cît un vițâl dá máre/ierá...înfîpt asá cu gúra îñ gítu hói/
 în cáfă/cuprișă...dá gáîe și trăgá...[r] trăgá îel înaînte și...
 gáîa o tírá după îel//...îñ lătur†//cîn am sosít acólo/cîinele a
 5 priș coráj//ș-am încêpú să hăîéz "hău hău hău hău !" după îel cu
 bíta/și cîn am...[k] m-am apropiá maî apróape dá îel/s-a rezezí
 și cîinele să-l îa dá la spáte pá lup/și î-a dad drúmu óîi ș-a fu-
 gít//dup-áîa s-a-ntórz binișór gáîa...a stat amêțít-asá a venít
 îñapóî la hóî și s-a culcá/n-a maî păscút pînă sára/da n-a avú ni-
 10 mic cá...îi băgáse uñ colț pá lîngá beregátă și únu la cáfă/nu á ni-
 merí să-î...spárgá beregáta//și î-a trecút hóîi//

[Același]

pórcu

[Porcul] noî il tăîém și-l...puném...[k] il lăsáñ să mórâ...
 15 ș la úrmă-l pírlím î sau il...răzúîím/cuñ să zîce/da-l pírlím cu
 páe//și la úrmă s-apúcă și-l púne [k] l_îa și...alége máte le luî dá
 báșca//...ș ne le púne-nt-r-o...postávă cuñ să zîce-aiîj la noî/și la
 úrmă mi le dá míîe/ș† îo l_î-alég//...ș-ápăî îes cu îéle și le spăl//
 și cêlántu/le îa la cöpățít pórcu/și-l púne la...[k] î_ăltă postávă
 20 î_ăltă bániță/cum să zîce la noî/ou bánița/îo asá vorbés/c-asá știî
 aiîca//și le pun_ă-asá-m bániță ș† le.../[k] la úrmă le b [k] cá-
 rá-ñcásă sau îñtr-o móldă máre/cîn il púnem il púnem îñ móldă máre/
 și-î dá șgárá [k] sáre//cöpătește tot...cê hest_ă-acoló...mărún/ș†le
 25 ...//și dúpă treî zîle-l rdicám//il lăsám dóo zîle ș† să scură/
 dá sîngîle luî/dúpă cê să scură/l_îau și-l topésc/cê untúra a_ăa/și
 ...mátîle le fáceñ cuñ să zîce cîrnát//a ! noî at†ta îî fáceñ//

[Din mațe ce faceți ?]

păî...le fácem și gróase-ăle gróase/le fáceñ cu cÁPă și cu...
 undíte//și ále suptîrele le fácem...c-usturóî//tocám cárñ_ă cu ma-
 30 șîna și băgám ñusturóî î_îa/ș† la úrmă le faj l_î-o [r] l_î-om/[k]
 țînem treî zîle la...fum/și să usúcă îéle-ș îa um pig dá tárîle
 lor/ș la úrmă le cöpățím și-î băgám la...gárníță/cuñ să vorbóș_ă-a-

aić [!] la noi//și-n toba luă băgăm iar așa...carne și cu căpă/și-l
putem să-l mîncăm și la ánu/la urmă-l băgăm în...în hîntură-l pră-
jím bine/după ce íel...îl prăjím bine și-l băgăm întură/și-l aco-
perî cu untură//și sádeș-acólo pînă úite.../îl am ș-acúma nemîncát//

5 [Tobă îi ziceți ?]

tóbă-î zîcem/de !/noi hí zîcăm burtán/așá-î zîcăm noi/burtánu
pórcu/ce "măńc burtánu pórcu și burtoíu pórcului"/noi așa-î zî-
cem//

[Burtoiiul care e ?]

40 burtoíu/ála maí mńicu/și burtánu íe burtán//și a...așá-î fácem
noi ș/burtánu-l fáce cu ficát/tocát ficáti pórcului/și cu căpă/
și-î undím/și le [k] -î măńcá...ca salámu/cum să zîce//

costandina a rădóí
pátrușcîn dá aní

45 așá-î fácem noi aić la cînepă

mă duc și sámă [k] sap lócu/...îl măruntéz binișór...cu gré-
bla/după ce-l măruntés cu grébla [k] greblúta/ [ç] la urmă hó sámán/
...și íar íl íay la tocát cu grébla/și o acóper cu páíe la urmă//și
o păzín dá brabéz dóo săptámíní//dá brabét cá...vîne brabéti/cum íl
20 ga [k] cum vîne/cum o ía/la urmă să fáce máre máre/cîp_s fáce ía
máre/și cîp_s-alége ía încépe să gálbingáscă/íeste níste...úna...
zîce cá a [k] d-á dá váră/ó alégem/să culégen cînepa á dá váră//la
úrm-o culégem p-á dá tğámnă//p-á dá tğámnă cînd o culégem/o púnem/
...o fácem mínúș/fíecáre cum să brodește.../cáre cum să [k] íése ía
25 ...úna maí náltă úna maí mńicá úna maí...//și la urmă o púnep_ș-
o púnep la dospít//o fáce glúgă așá máre/...ș-o púnep la dospít//
după áíá/ó/[k] la o săptámínă la nóo zile/cuș să zîce-aij la noi/
o lom ș-o púnem afară. și să usúcă ș-o frecám/frecám sámínța ía ca
péntru la ánu s-o avém//la urmă o băgán la báltă//după c-ó băgán
30 la báltă/hó spălám bine după...dóo săptámíní/oín vedém noi óá íe
topńitá/să cunúáște ía/o băgám ș-o scuátem la dóo săptámíní/după
dóo săptámíní la urmă o ía [k] o lom...ș-ó usoám o spălám bine/ș-o

uscăm ș-o melițăm/cup să zîce cu meliță/la noi//la urmă/o făcēm la
 cășere/dăpă cășere o țărțem/o loș la fūrca ș-o țărțem//după tħors/
 trēbe să făcēm/că nu să pğate s-o-ndrugăm dacă nu să p [r] nu să...
 poč să-ndrug/trēbe să-ș făcēm čevă//ħor cu albă ' o...cuăcēm nițel pā
 5 foc o dām iη clōcote/or cu čenúșș-o punēm și o țînem dōo zîle i al-
 bișe//după če o țînem i albișe/o scōatem ș-o spālām șt ĩa să fēce
 zîcēt că-ș [r] ĩe bumbác//după bum [k] ásta/o dāpānām ș-o urzím/če
 vrem să făcēm/ħor pātur ĩor ĩ pînză ĩor...če putēm făcē/di ĩa/așá-ș
 făcēm noi așic la cînepā//

10

[Aceeși]

ħursu pācālid de vŭlpe

un ĩurs.../ursu cu vŭlpea ĩerāș priētenĩ...ĩeș/și vŭlpea...
 ĩğātă cum ĩeste ĩa/a trecūt ũom di la...priș peste/și ĩel a veni
 cŭ cārūța dā peste acās//vŭlpea s-a făcŭ moartă in șant [k] in mij-
 15 lōcu drŭmuluș/și ōmu vāzînd.../a lŭt-o ș-a spus că făcē ō blānā...
 nevāstā-si la gît//și vŭlpea ĩğātă/a dat cu lāba aprōape tot peste-
 le/ș-apāș s-a trîntit in șant/și...noșptea ĩel [k] ĩa a strîș tot
 pestele și l-a duz la vîezușina luș [k] ĩeș//ħursu venînd la ĩa/vē-
 de oā āre atîta peste și-ntreșabā oā/dā unde āre atîta peste//și ĩa
 20 spŭne oā...s-a dus ș-a priș ĩa peste cu cōada//și ĩa să dŭce...
 și-nvātă pā ĩurs cum să făcā//sā duc-acōlo la un lac și [ε] ĩi spŭne:
 "stāș cu cōada pînā cāte dimîneștă/pînā cînd...o-ĩgeșā bine...pînā
 cînd o ĩĩgeșā bine gāta"//

și...ursu așā a făcŭt//și pînā dā dimîneștă/pînā cînd a spuz
 25 vŭlpea oā cînd o zîce ĩa să trāgā/sā trāgā//și...peste noșpte ursu
 ĩl durēā cōada pā urs//

și spunēā cā "āolēș mā dōare cōada"//și ĩel/...ħursu.../cîn a
 tras o dată i s-a rup cōada/și n-a maș rāmāz dācît un pig dā cōadā/
 ĩel//și...vŭlpea a fușit rēpede la vîezușina luș [k] l-a ĩeș vizu [r]
 30 vîezușina ĩeș/și ĩel s-a sușit pîη cōpācĩ/a rup cîrlī [ε] cîrlīgurĩ/
 și cîn bāgā cîrlīgu ș-o apucā dā pičōr.../spunēā oā...nu l-a [k] n-a

† Detergent pentru spālātul rufelor.

lyát-o bine[...]a traz dă rădăcinile copăcului/și cîn...fl lya dă
rădăcinî/spungă că "aoléu pičorúșu m̂eș ! aoléu pičorúșu m̂eș !"//
a rupt un cîrlîc/a rub d'oo cîrlîșe/dac-a vâzút a plecát úrsu//

panait i rloręa
d'oișpo [ani]

5

760. A L U N I Ș U

(com.Spineni, jud.Olt)

Culegere: 1968; FL, RP, MV; transcriere: RP

da Ńeș an dús-o erēș

- 10 da Ńeș an dús-o erēș/rāș//ân dús-o c-aș fos și sîșură...și
canonită//tăt-al m̂eș nu pșea tînu șocotîălă dă noiș//măme a făcú
d'oișpezêce cophîș/șt tática s-a lyad d-áltă feméș și...neș-a lăsá [k]
neș-a mpîrtîșt/a lyat unu șase ș-unu șase șt/dîpă ce...neș-a mpîrtîșt
neș-a lya tot tática/că Ńerșá stăpîn cē ! putșá măme...neș-a lya p'orcu
15 dă d'oyo súde dă kilogrăme/șt noiș mîșcám...zámă dă vărzá ș cu poșîr-
că cophîș//șop cophîș/șă șocotșála j dușșavșăstră/op cophîș cu ea
n'oo/măș erșá și tá-su zêce//și...bucáte făcúsem//ș-a-ntimplát
înr-o...înr-o Ńárnă/la un crăcún/ș-a [ç] a tășá p'orcu/șt l-a pîr-
lí su șatră/și...neș-a lya pătúlu foc//și neș-a ars tot porúmbu/și...
20 ne da yámeni...ne da/neș-aducă/că Ńerșám...șop cophîș și cu doiș z'te-
ce//d'oișprece ișșt/neș-aducșá...cîș-un cîș dă málăș pînă...că Ńerșá
la crăcún//pînă primăvara/primăvara ce să făcem ? tot cophîș miș/
Ńerá miș/Ńeș Ńerám măș mărîșică//s-a-ñenoročí/ș-a muri și n-ă rāmáz
dúcid d'oyoiș/d'oyoiș aș rāmás/Ńeș șt cu un fráte/șade...iș ședeșám pîște
25 drum//ș-am pătîș greșutátē//am pătîș greșutátē măre//ne ducșám/ [k]
mă ducám pă la mîșcă/pă la yámenî/ș da...cîș-un cîș dă málăș/sece-
rám toátă zîș/zî dă vără/zî dă vără secerám p-un cîș dă málăș/ri-

dicam la...la olăi dă grîu/c-atunca să făcă/cîne-avea avere făcșam//
 făcă cite cînzăș șaizăș șaptezăj dă olăi/n-aveam zi/n-aveam noapte//
 mă dușea și ridicam/uște ! Norșam mîicouță/da aveam putere//mă dușea
 și ridicam la yamen la grîu/n dă o sîtă dă mălăi/venșan cu șa acasă/
 5 păi țereșă ho [ε] o viață petrecută ? ce știz dumșavoaștră ? !//te-
 rșă ho viață pedepsită pă sufletu mieu//

cînd a veni tata/ce "dă-o draou !/la ce țe-ai mîritat ? și
 l-ai lua cu-armata nefăcută ? acu să stai"//a plecat în armată/a fă-
 cut...[k] an rămas sărîcinată cu-âl mare/...cu-âl dintii/și umblam
 10 ca cățșaua cu cățșalu-m brațe/[...] nu să uita niș tată-mieu la aine/
 nu să uita niș sooră-mieu//ș io an trăiîd greș/greș/frăților/vă
 spuș/uște yuneșor† în vine-ășă/in vine yuneșor...[r] în vine yune-
 șor†/cum le văș p-ășteșă că trăișez bine/in† vine-ășă/ [ε] un șînge
 răș/"de ce trăișiz răș ? radiu vă cîntă/mestecoz mămăliga cu [r] cu
 15 lășutari/mestecoz mămăliga cu [ε] cu cêrcêl"/șeră unu dă...dă cîntă
 dă ș-ășușă d-aiș† pîn la capu linș/da șeu...//lșam banișa-ș cap/cu
 ...puneșam copășă dasupra banișă/și mă dușeam...șapte op kilometri/
 cu bășatu-m brațe/ș†...unde să spuș ? că...am mai crescu ș-o ne-
 pușată/că...fêcșoru-ășta mișcu ș-a dus tót așă a luat-o ou armățea
 20 nefăcută//și...șel a nășcut fată[k] nevăștă-sa...a lu hiș-șio//nu
 ș-a uita la șa ca la că† [k] ca la un căștal//niș† noru-meș/niș†...//
 le-șan luat-o io dă...șase lun†/o țineșă acolo în kimoșită...ș-ăș
 luat-ș-acuș/da dumșavoaștră ș-o vedêș acușă/zișe: "o ! dă-te dră-
 cu mătüşă eș minț"//uște-o...șe la liceșu//inșată la liceșu la vedêș/
 25 atita† șe dă...fnaltă/ș†//da n-o așuș†: "mamă-mare/mamă-mare"/ș-an
 crescut-o șapte an†/...și șapte lun†//mă dușeam ou șa/cum fi spu-
 neșam/și rovestșam alaltășer†/

"lușică ! te puneșam mamă jos/cite nișăl/că ne ușeam șapte ki-
 loșetri ou ține-m brațe/ș ou banișa-ș cap ș ou șapa-m brațe"//și-o
 30 puneșam/nu pișă dă doș Nor†/făcă:

"șă-mă-m...blășe mămă-măle/că mă doșale pașelili//mă doșale mă-
 mă-mare"/și ce !/doșar c-o puneșam jos//

ș-an crescut-o/ș-an făcut-o mare/și mi-a luat-o/că...credeșan

! Subiectul indică înălțimea nepoatei: cea 1,60 m.

că s-o aduc îca/să văză și dă mine/si-n dea și mișe uște-acu yo cană
 dă apă/c-uște-acu ico stau ou dumneavoastră și mă arde/mă arde rănu-
 ki/mă ard/im ar ca fôou//ico dăoi numai pă spate [pot sta] /da șteu pē
 5 șoldur[†]/p-o parte și p-o parte/nu mă poj dăci nūma pă spate//an șazu
 și-n spităi o lână/...am făcu la ijeoți[†] până m-a...până m-an distrus
 //ie șoldurle mele...numai gâlă//și cu[†] le-an spus ico/acu să ferșască
 dūmnezău/să bolnăvīm unu din noi/ferșască dūmnezău/pui căzur[†] grēle/
 rēle/e ! să m[†]or șteu/să rămīte/...ce făce ? că nu să uita niô/...nu
 să uita...nimni/nimiz/nu să uita nurorli da ni nu calcă pă la noi//
 10 nu să uita [ε] la noi niș cu[†] le-an spus ico/"da pin-acu am putut/dôp-
 le/da am făcut ! pină acu am putut/d-am făout/da d-ij naiinte ôș-o
 să ma[†] puteam ? că n-ô s-o ma[†] putem"//[...]

aico munôez muierli o-a rămaz numai singure//la noi s-a făcut
 avăr[†]/numai ou oospo [k] ca tolbăria[†]/venșă la pașt[†]/...ziôș-"ayuz/
 15 vinde iyon...patru poguane dă pămint"//

"ă ! să-l iau șteu"/

ăla: "a !" conșurăti[†]/ăla: "ă !" că "să-l iau șteu"/"ob miș pră-
 jina/șase miș prăjina/ôip[†] miș/muierli munca dă le găsa draçi//muier-
 li munca/...cu rōkiili rŭpte/e ! acu să fudules^c/e ! mă rog dē ôe sin
 20 bulnave ?//șteu vă [ε] șteu vă-ntreb așa: "dē ôe sintez bolnave/c[†] o
 [-eu] ă șaptezăș și doi dă an[†]/dă ôe sintez bolnave' ?//că mēstecaz
 mămăliga cu lămutar[†]/cophi[†] voștri nu-ș arde șuarle/nu-ș pălește
 kumbra/nu-ș mănică furnigili/nu-ș măn[†]ică muștele/cum fi mīcă p-al
 mișeu"/și oum a [ε] a zăcut asta marli/bășat[†]-asta care spui[†] ôo că...
 25 m-a lăsa ou iel sārōina/ș-iel...iel a pleca la sfintu dūmitru/j bășa-
 tu l-ă...născu la zece zile marte//

ôe să fac ? tata nu să uita la mine niș[†] oa la oășaua șea oind
 ...cind ôo vez[†] colô dă mōare/socră-miu ișca[†] niș să nu...mă hi vā-
 zut//socră-m[†]șeu ă ! paică vedeș pă draou//pă mine socră-m[†]șeu nu m-a
 30 ajutat o-un țărūș ūte să-i bătă și iel/să z[†]ică "asta ôe bătud dă
 tat-tău"/or[†] să-ș dea și lui/frăților/ăl puțin o līngură/o līngură/
 o līngură//ôș-am făcut/am făou numai noi amindoi//mult șteu/ôă șteu am
 ...fo și la mūrōă/inteleșez dūmneavoastră/și yon și feme[†]te/lemnō/sā-
 re/gaz/tot/ūte-l că ie iijș² /mișe ban[†] nu-n trimitșă/că ziôșă ôă

¹ Subiectul vorbește sacadat.

² Arată spre soțul ei care asistă la înregistrare.

să cumpere și iel cît-o palmă dă pămînt/că să cumpere și iel pomos/că
să facă magazîie-aș făcu și an dat-o feciorului/finar¹ aș făcu /și an
da feti/c-ălfel nū le lua//cînd a venit gîner¹-mîu/

"cē-î dai floari ? cît îi dai ?"

5 noi î-an spus//iel avea dozoșășase dă pogoane//era singur/
"păi nū ne brodim gorgē"/

"ba ne brodim"/

"nū ne brodim"/

î-an da cîș pogoane dă pămînt//

10 "unde îi le dai ?"

"la curător¹"/

așă// "pomost !"

"pomost"//

"finar¹ !"

15 "finar¹"//î-an dat//

"coșare !"

"coșare"//

"pătul !"

"pătul"//

20 ăluî mare dă coló/ăluî mare..ăluî care...l-an rămas cu iel mic/
î-an dad magazîie în kilē/î-an dat f...coșare/ăluilând dă-l am la
optășan¹ /î-an da pătul cu fher/î-an da șopru/ăluî dă...ăluî mîic/
și...așă...să muncim/am muncit/da pă mine părinți/pupă-v-aș tălpili
și sūfletu/nu m-a ajutat părinți lui...da nu î-a da^t să zică "na și
25 tu mă !/na fhire-aî dracu și tu uîtē lîngura asta...dă mîncă cu ea"//
a da la fraț/la ăilant/maî are doi fraț/și trei suror¹/că "să dau lu
florșă"/că "să dau lu onică"/că "să dau veti"/că "să dau ilicăî"/că
"să dau mitrūți"/că d-ășă vă spusēi adinșăyurșă/cînd ā murid d-a mu-
ri suoră-mșă/șă-a ziz biatā șăcră-mșă ? "na și tu mărine...ăștșă"/
30 știî ășșă/pătru sūte dă lei/acu să zîce pătru sūte nu...atunș doșo-
zāj dă pol¹/ș-șeș îi știșăam unde ierșă//puteșan să-î hi lua/să hi [ε]
pleș/n-ăvșșă forme/n-ăvșșă nimica/s hi lua să hi plecat//nu crez că
m-arinșăam ?/nu !//

¹ Sat al comunei Spineni.

să cumpere și iel cît-o palmă dă pămînt/că să cumpere și iel pomos/că
să facă magazîie-aș făcu și an dat-o feciorului/finar¹ aș făcu /și an
da feti/c-ălfel nū le lua//cînd a venit gîner¹-mîu/

"cē-î dai floari ? cît îi dai ?"

5 noi î-an spus//iel avea dozozășase dă pogoane//era singur/
"păi nū ne brodim gorgē"/

"ba ne brodim"/

"nū ne brodim"/

î-an da cîș pogoane dă pămînt//

10 "unde îi le dai ?"

"la curător¹"/

așă// "pomost !"

"pomost"//

"finar¹ !"

15 "finar¹"//î-an dat//

"coșare !"

"coșare"//

"pătul !"

"pătul"//

20 ăluî mare dă coló/ăluî mare.. ăluî care...l-an rămas cu iel mic/
î-an dad magazîie în kilē/î-an dat f...coșare/ăluilând dă-l am la
optășan¹ /î-an da pătul cu fher/î-an da șopru/ăluî dă...ăluî mîic/
și...așă...să muncim/am muncit/da pă mine părinți/pupă-v-aș tălpili
și sūfletu/nu m-a ajutat părinți luî...da nu î-a da^t să zică "na și
25 tu mă !/na fhire-aî dracu și tu uîte lîngura asta...dă mîncă cu ea"//
a da la fraț/la ăilant/maî are doi fraț/și trei suror¹/că "să dau lu
florșă"/că "să dau lu onică"/că "să dau veti"/că "să dau ilicăî"/că
"să dau mitrūți"/că d-ăea vă spuseî adineșayurșă/cînd ă murid d-a mu-
ri suacără-mșă/ș-a ziz biată șocără-mșă ? "na și tu mărine...ășțșă"/
30 știî ărgă/pătru sūte dă lei/acu să zîce pătru sūte nu...atunș dozo-
zăj dă pol¹/ș-ieu îi știșam unde ierșă//puteșan să-î hi lua/să hi [ε]
pleș/n-aveșan forme/n-aveșan nimica/s hi lua să hi plecat//nu crez că
m-arinșan ?/nu !//

¹ Sat al comunei Spineni.

și i-au crescut/pînă îi [k] s-a făcut marț/ieș nu le-au zis o dată/"fhir-az/da-v-as"/hor să le dau ho palmă//da m-a bătut frati-so
 5 îl mijloci/nu/...unde ? la marte la ta-so/

[De ce ?]

la marte la tas-său//n-a venit iel' // [r] n-a venit iel'/ne-
 venind iel'/acuma ieș/...aveam o livede de prun/unde i-a dat-o aluea
 marle//și făcusem poșircă multă/...hacol¹ !² și împrumutase un ve-
 cîn/și vecînu m³-a turna gaz/in șapte cazane dă...dă po [ε] dă poșir-
 că/și l-au vărsat//și/...dăpă ôe m³-a turnat/mai aveam o bute/a [k]
 10 frați lui zîce:

"măi/măi...oumnată" zîce/"să ne dai oit-un oazan dă poșircă"/
 "vă dau"//

s-a du^s s-a făcut-o/acuma/la morfintat/a muri viner^t sara/s-ăs-
 ta n-a [r] n-a venit/ôe he drepd nij nu i-au scris să viie/păi la
 15 ôe ?!/dacă dūmneavoastră nu-m dau...//

acuma ieș [k] m-a kemat acolo//[r] m-a kemat acolo/zîce "să
 viii" zîce "să spui"/mă frați^{lor} uite ôe-am pus ieș/am pus o foaie
 dă pătură dă la cînă/i-an da căôula astuea/ieș mai prăstă și [k]
 ieș mai mare și mai prăstă/și ieș mai mic^t și mai iolent^t/

20 "să ne dai căôula lū frati-ieș marin"/

i-an da căôula/am adus-o [k] um nerti dă fălină/ho giscă/...am
 adus o vadră dă țuică/"oare io ni nu trebuia să v-o aduc"/aou...oă
 dim muier^t să fac/oumnată [ε] oumnată-mea/l-a-privat//și s-a pus cu
 spatele pă ușă/și...treierasem/ [ε] nu iera ocolectiv/treierasem/ [ε]
 25 s-auză dă tovorosi^t/treierasea kar in viner^t atunca s-am băga
 griu acolo/și iel oind...oind a veni oin m-a lua la bătae/m-a bă-
 tud dă nu m³-a rămas/aveam ho bluză frumoasă/nôho/da niș să lej' sâ-
 re//și...bazmaia din oap/praf/pră/am veni ou capu gol și ou p^hieș
 gâlă uite pînă tiș³ pă drum și ieș/asa am venit uite-asa/dă frati-
 30 li lui//dă frat^t/s atita erau hokii /și m-a bătut^d/m-a phisa^d/numai
 ou phicuarili//m-a trinti jos și m-a bătut/s-an zia/drept an zis/la
 ôe să vorbeso ? oind am isit in curte/ieș ou livorvelu/ôga oă să
 mă-mpușce/s nu l-a lasat ũ hom d-iôa//

1 Soțul subiectului.

2 Subiectul oștează.

3 Pînă la brîu.

4 Găst: umplăvi foarte tare.

"te-mpuș fhirî-aș a drăcu"/zițe și..."te-mpuș"/zițe/"și te plătesc în ban¹"/

și m-a bătut...fșaga fagului/ș-am veni ș-²o cu pșeșea guală/
 m-a...m-a phisat cup lș-a plăcu lor//că...așă lș-a mers//ce...ierșea

5 ...uște ș-acu Ńe sîngil¹ Ńă uște-te/ș-acu a râmăș așă /e ! Ńe vrei să fac² ?//oă să-l daș în judecată/nŃ l-am mai dat//mai mă júdec!// Ńeu an trăŃi greș/oă le spuŃ Ńeu/"dă ce[r] dă Ńe sintez bolnave ?" [...] pă care-o vez/strîmbă//găleșită/strîmbă/vaŃ dē lŃme ! nu sîn bŃne dă nŃmŃ dă nŃmŃ²/șŃ dăcā să du la mŃrșă nŃ sŃm bŃne/da noŃ āș-
 10 tŃa bātrîni/am foz mai tar¹/oă noŃ nș-am... [k] am munĉi mult...// [...]

an trăŃi greș/Ńeu an trăŃi grŃeș/oă le spuŃ Ńo/"dă Ńe trăŃit

[k] dă Ńe sintez fete supărāte-așă/oă Ńeu am foz supărātā vŃiāta meș"/[...]da ! oă mŃ-a murit odatā um bou/...cărām Ńeu grŃu/șŃ [k]

15 a !/am pāŃi multe greșotāt ! mŃ-a murit um bou [ε] alŃ Ńnui vecŃn oă-Ń aveșan tovaruș/șŃ m-a-Ńcondemnā sā...sā Ńi-l cŃmpār/șŃ l-am cŃmpārāt//șapte mŃ dā lei/ș ierșea bāni scump^h/da am avŃ norōc/o-am avŃ poșiroă/ș-am făcŃ ŃuŃcā/ș-am vŃndŃ ŃuŃca/ș¹ m-an dus ș i-an cŃmpārā bouu/oă m-a-Ńcondemnā lēșea cā "tŃ l-aŃ ŃomorŃt"/a murit în drum//
 20 în drum/la cārŃtā/în drum//în suseșā/kar în suseșā a murit/ș¹ l-am... l-am plātŃ Ńe sā-Ń fac ?//l-am plāt¹...am [r] an trăŃi grēu/rāu/Ńeu an trăŃi rāu/an trăŃi rāu dā tōt//bātūtā/drăcuŃitā/kinuŃitā/n-am avŃt suror¹/n-am avŃ...frāŃ¹/māma a murit/nu [k] tāta nu s-a uŃtā la mŃne/sōcŃrŃ-mŃo nu s-a uŃtā^t/ș¹ Ńrā n-am avŃt/cumnāt/nurōr¹ ŃrāŃ-
 25 lēșa nurōrle ni nu daș pā la mŃne...//

[Cum e o femeie de-i zici găleșită ?]

d-ābi merg/d-ābi merg/paŃo paŃo/"dă Ńe mērșet feteș-așă ? dā Ńe mērșet așă ? pāŃo/paŃo/dā Ńe mērșet fete/cā sŃntes tŃnere/n-āvez dācŃd dōczāj dā an¹//ā ?" sā fuș cu vādra/sā [k] acŃ adŃc cu gălēte d-āștșea/cu cāldār¹/noŃ nē dŃcāŃ cu vādra tōmnaŃ dā/...fācāŃ doi kilometrŃ pā[r] pā nāmāt atŃta² /șŃ...da acŃ ?...acŃ nŃ nu sā scoā-
 30 lā/pupā-v-aș sŃfletu/dŃarme fŃiŃe-sa-m pat/șŃ mā-sa Ńe la āpā// dŃp-āŃa [k] āpāŃ oŃŃ sā mārŃtā/...āoleșo ! āoleșu/"Ńe v-ā fete ? pāŃ

¹ Subiectul arată urmele loviturilor: vînatăi mari pe picioare.
² Gest: mai sus de genunchi.

5 Ôe v-ă ? Ôe v-ă ? Ôe gălbeaz-aveț ? nūma Hōițe-aveă gălbează"//
 nu-î nimic dă tineret/nu-î nīmī nīmīg/îeu le vâz oă nu-î nīmīc/ș
 îeu le zic și mă drăcuțe//da ôe/păi zi "dacă nu-î nīmī dă voi ?
 drăcu ! cīn^d îeream î ani voștri/făcăm patruzăj dă kilometri după"
 5 ...ôe/la slatină/slatina ô făcăr colșă/da acū/îih ! părçâne/nu fa[2]
 nu fa nimic//[...]

10 e ! zîce/uite dă ôe sîn bolnăve/ôe mînoă cooznă și mănîncă...
 pîine dă...mîncan noi pîine dă vals ?//ne uçan la pîatră/cīn veneă
 mama meă dă la mgară/făcăm: "pune mamă și nōo"/ne făoă așă/cīt-o
 10 turtqăle/ș-o băga-ș spuză așă ou tăcūn^t/făoă fōcu pă ea/cīt-o tur-
 tică mîică/ș făoă turtă-ș sobă/...oă doamne păzește/ș-o-șvăleă/ș să
 ardeă/ș^t ne dūmică ou...ou zāmă dă varză...//

45 auleo ! "acū" zî^s "v-az bolnăvī oă mîncas frānzēlă/mînoas cozo-
 năc/mînoaz" zic..."nūmaî plăcīntur^t/v-adūôe yameni dī pă"[k] vyin
 45 yameni dī pă șantiier^t și vin înoăroaț/încărcas cu fel dă fel//

badea lisandra [71 de ani]

grîyu

20 tqāmna/acūma p^m...cīnșpe octōmbre încēpeă știt^t//ne uçam/
 vōrba șea arām bine locu/săamām/grîyu/dam ou borqana de-o peste
 20 îel/să măruntă bine/ș^t la urmă...îl lāsām pīnă primăvara//

primăvara...ne duçam/îl curățgam de...pălămidă/să n-șib^t
 vōrb-ăiș/burușen^t pīn îel/îl curățgam/maî dam/dacă ñereă timp plo-
 șos preă răy îarna/să bățgă/lyam borqana și-l...dam/ca cum ș^f da
 acū ou discurlī/știt^t/așă dam noi ou borqana/p-ōrmă șe ridică/
 25 cīnd îeră/încēpeă ș să cōaoă/să ocōă bine/îl lyam/îl seçeram/îl
 legām îl făcām snop^t/lī...îl cōrăr ou cārūțlī la arișe/ne strīn-
 gām acōlo dōyozăș treizăj dē famillī acōlo/cīnzăj de famillī/îl î
 făcām stōgur^t mar^t așă de oite...cīnzăș șaițăj dă olăi^d pīnde
 30 cīt aveă fișecare/strīngă la un loc/ș-șpăi ne uçam...după mașīne
 30 dă treșerat/ne uçam la...zețe/dōcj dă kilometri/unde gāsām mașīn^t
 dă treșerat/lyam cīte zețe perēg de boi/ne uçam/lyam mașīna dă
 treșerat/la urmă...făcām cōată//cīnș șase ștăș/șase mîne/acū oa

să nu ne c^{er}tăm la ar^{te}/care să băge-ntiⁱ/făcăm ș^{ur}țur^t/făcăm bonu
 număr^u unu/doⁱ/trei/patru/cin^z zece/cit^u erau în ceat^ă//l^e băgam
 într-o că^ulă/sau în șapc^ă/c^u-ev^găm în cap/s^u-ep^ăi punem să tragă/
 traj dumneata unu/doⁱ/c^e [k] care nimer^eăi/nimer^eăi zece al zecelea
 5 treier^ăi/nimer^eăi unu/unu/ier^ăi primu//

după c^e-l treier^ăm/...venem [k] verb-ăș/dam u^lemu la ari^e/
 c^e ier^ă al...mașiniștilor/c^e ier^ă către stat/cote/le dam și p^ăl^ea/
 mai...restu venem ou i^l acasă/il dășartăm din că^ur^ută/il băgam în
 magazie-n c^e-ave^găm/s^t il...apăⁱ il dam la tri^uor/ne duc^ăm c^u i^l
 10 la m^ără/sau înșămintăm...restu...dă t^oamna ier^ă/așă că...//

[Din bătrini știți cum se treiera, oind nu era mașină ?]

ști^u și dim bătrⁱⁿ [r] ști^u și dim bătrⁱⁿ//dim bătrⁱⁿ/tot
 așă/cu^ș spuseⁱ i^eu/să u^că și sămăna grⁱu/si venea și-l...il i legă
 to ea s^t noi/si venea acasă ou i^l/ave^găm c^ute-un cal sau c^ute-ua
 15 bou/si-l [k] il pune^ă-m mijlocu c^ur^uti c^um i-aⁱica la noi/băte^ă un
 țăr^uș bun în păm^înt/șo stănoagă/ș la urmă lega o^ăi//și băte^ă t^oată
 zⁱua așă ari^e în loc^u-ăsta/c^a c^um ar fi aⁱic așă masa/s-aⁱic c^e
 c^{en}tru mesi/si p^ă el băt^u țăr^ușu uⁱte-așă/si călu să-șvirte^ă t^oată
 zⁱua după i^l și-l băte^ă//sau b^oi/sau vite/băgă c^evă și...juoă
 20 t^oată zⁱua p^înă iⁱșă//și-apăⁱ zis/săltă p^ălⁱ s^t i^ei/si iⁱșă/t^o-
 tuș^t iⁱșă [k] nu iⁱșă bine/că nu era c^um il băt^em ou mașina ac^u-
 ma//s^t așă-l făc^ă/că nu ier^ă mașin^t ca ac^uma/nu ier^ă//

[Briuroșu] r^oșu i^uon
 pătruz^oc [de ani]

25

cu tolba

primăvara/...ave^ă o lădi^ță/că c^um e gardirop^u-ăsta/m^o așă/pa-
 tra tod la fel/dă frum metru/ua metru și do^hoze^ot/si...ne duce^ăm
 la plo^eșt^t/sau la plo [k] buou^eșt/sau la...buză^u/indif^erent i^u
 orașu care era mai apr^oape/si luam m^ăr^ă de un capⁱt^ăl/cit ave^ă
 30 vorba așă/douăzăș/treiⁱz dă miⁱ/cⁱnzăⁱz dă miⁱ/cit pute^ă să luom
 în spate//după c^e luam/ne du^ăm la negust^or luam m^ăr^ă/ne u^oam

acolo-n comună unde...unde vr^{am}...să fă^{oem} noi negustcri^{te}/o așezăm
frumos ca cum e pă lad-ăia sus acolo/pă gardir^opu-ăia/o pun^{eam} [k]
desfăc^{am} așa oulor[†] fete fete/o pun^{eam} pak^{et} acolo pă t^{ele}/și plecăm
pîn sat//

5 acouma cîm plecăm pîn sat/in^{ce}pe^{am} să strigăm "marfă ! marfă !
marfă/marfă..."//acouma d^{um}ne^{ata} care ier^{ai} negust^{or} [k] care vr^{ea}
să oumper[†]/făc^{ai}: "bă negust^{or}ule ! ia opre^{ște}"//î^t făc^a ou mîna//
opre^{ai} acolo/pun^{eam} [k] ave^{am} un oumag mare dă fum m^{etru} jum^{ate}//
pun^{eam} jos tolba pă p^{am}înt/ven^{ea} aco¹⁰:

10 "Ce vr^{ei} să oumper[†] ?"

zîce "dă și mîle" să ūtă "p-asta cum ho dai/p-asta cum ho dai?"

î^t spun^{eam}:

"asta-i atîta"/ca cum ar fîi ac^u la un magaziⁿ/"asta-i atî^t/
asta-i atîta"...//

15 "păⁱ dă și mîle cînj m^{etru} d-asta/dă-m[†] doi d-asta/dă-m d-o că-
mașă/dă-m d-o r^oge/dă-m..."//

î^t dam/...măsurăm acolo ou m^{etru}/zîce: "n-o-ntînde t^{are}"//

da ho ce-i spun^{eam} ? zîce:

"lăsă/că cîne-o-ntînde/să-i întîndă d^{um}neze^u zîlîlî"/-i spun^{eam}

20 i^{eu}//

"păⁱ" ce "n-o-ntînde d^{om}^{ne}"//

"lăsă-mă d^{om}^{ne}"//zic oă..."nu t^e-ntîp^{să}"//zic/"asta-i probl^{ema}/
cîne t^e-o-ntînde/să-ntîp^{ză} d^{um}neze^u zîl^îlî"//

î^t dam marfa/im plăt^{ea} femeia cînstî^t/apăⁱ dup-ăia/

25 "măⁱ tată/dă și mîle ho t^uică/aj be^a-uo/n-am mîncă"/v^{or}ba ălu-
ia t^{er}a criză și dă o alimentă^{ție}/"dă-m[†] să m^{ăn}î și i^{eu} c^{eva}"//

apăⁱ mă l^ua femeia-acasă/im dăd^{ea}...uo t^uică/dac-ave^a/n dăd^{ea}/
făc^a mîncăre/mîncă^m/mă odin^{eam} o u^{or}ă/sau d^oho/apăⁱ plecăm iar î^t al-
tă p^{ar}te//haⁱ haⁱ/haⁱ haⁱ//ac^u cîn ven^{ea} n^oap^{tea}/daca i^{er}am intr-u
30 [k] intr-o comună n^ecunosc^{ută}/...întreb^{am} oite d^oho/trei kilometri/
poate ho comună d^oc/dă multe...or[†] n-ave^a [k] n^u te prin^{gă} nîmi-
n^{ea}//

intr-o se^{ar}ă/^{am} umblă t^oată n^oap^{tea}//am umblă dă la ora șapte
și pîn la d^oosprez^ece/n^oap^{tea}/intr-o comună dă...fo op s^{ute} și c^{eva}

dă familii/nóyo súde/toată năpătea/dim pğartă-m pğartă/"măi țato !/
 măi țato !"/altfi [ε] mă lya restid/zîce "ôe ! [ε] dú-te ^d-ací"/ôe "că
 nu primés pă nîmînea"/ôe să fac fráte ? m-a^{du}case óra dó^uosprezêce/
 țisám dîn sat//mi se urîse-ntrebînd//mă ! dac-am văzút/pusásem mărfa
 5 acólo-ntînsă/ho búcată de américă álba/pînză álba știtî/inaînte să
 zîca américă//am pus-ğ-acólo la...mărgînea șanțului/m-am culcát aco-
 ló/...pă ȕa/ôe să fao ? oă țerğă oam toámă/mî-erá frig/an stat țey
 fro jumá dá órș/nôpúse să-m trémúre dîntfi dîn gúrá//n"...nu de bîne
 așîca/hai să [ε] mer^s toată năpătea//am luat-o//hai hai/hai hai//mai
 10 întrebám la óite únu cáre țerá/...apróape de cápu sátului/...am stri-
 gát la ú yom bătrîn/erá [ε]yo casă prăpá^{dită}/"ȕa mă să-ntreb ș la yó-
 mu ásta"/>

"mă nene !/ă úite întrebái toată común-ásta óit e dá märe/nu m-a
 primí nîmînea//bagă-mă ș^t pă mîne bäre m aci/să stay ș ȕey la adăpós
 15 pînă dimîneșă"/>

"mă nene !/ȕa vîno oșáce//ȕey te bag pă dumșeată-ȕoas//da cum
 oȕ mîșoá năpătea ș^t-oȕ fáce fo mîșoare úite șîșu"/avğá un [ε] un
 ouțít atîta/un ouțíd dá puorj d-áȕa mări zîce/"cum țe-oȕ mîșoá"/zîce
 "ȕey te akít imedîșád"/zîce//

20 "áyu ! ôe să fac fráti-mȕu ?"

^aou stan oa prost^u și mă gîndeam/și m-aș fi dus/și nú m-aș fi
 duz/vorba áluȕa/oă pğate pēste năpătea-avğam nevoȕe să țes afără/știtî/
 țel mî-ă spus:

"cum țe-oȕ mîșoá/cum te-m curățít"/>
 25 am întrát îȕoas-acólo/váz yómu oă ȕa ouțítu-ála atîta/și...l-asúte
 bîne-acólo/ș^t-l bagă la oap/ôe să fac ? am stat aoc^{lo}/ôe măi mî-erá
 dá somn/say nú măi mî-erá// [ε] erá și hóbosí oă țerám mord de obosít//
 îȕoai dá foame nu măi vorb^vȕam/oă răbdáșen toată zîȕa/a [ε] am stat
 acólo/...măi țerám ou...țerám o-un oumnát al mȕey/

30 "ôe să fa^s mă ? mă vrğay să țes p-afăr^ă"/>

"ș"/ála/"ș"/taj dîn gúrá"/>

"bă !/țes^t p-afăr"/^dac-am văzút//

da móșu dá col?

"cáre vorbēște ?"/>

am tăcut//am făcut pă prostu-acolo/ce să fac ?//
 a dad duane^{zu}/s-a făcut dimineață/m-am sculat/m-am spălat pă ok...//
 s soală femeia da dimineață/ne face mișcare/am șiși p-afar-atunô/
 vorbea jel acolo/și mi-a spus/

5 "bă nene !/ști da ce"/zice "nu te...nu te primește nimeni-aiô
 așa"? zi^{ce} "kar săptămîna trecută/...am primi niște călător^t" cum
 era-naînte găzar^t/iergă [k] humblă unu cu gaz' [...] "peste noapte"
 zice "s-a sculat/ș^t a omori gazda"//ce "a omorid"/zice "și pă bă-
 10 jat [k] și pă...femeie și pă uom//și oînd a vrū să kompare pă oo-
 pil/copilu s-a făcut mort pîntre ei/ș^t ei n-a băga da seamă//ș^t
 copilu-a scăpat//dimineața oînd să soală/ei a crezū o-a termenat/
 acu-a scoțit tot ce-a foz la dispozi^t ce-a avut uomu-^{ca} a lua
 și-a plecat//după ce-a plecat/copilū/copil da fro șapte an^t/ce o-a
 fost acolo și copilū...după ce-a plecat așa a și strigat i vecini
 15 acolo//da nu știa nimeni care ce scoțise jel acolo//ș^t imediat
 a ieșit i acolo...s-a dus ū ald vecin acolo/și-a anunța postu da
 jandar/și-a venit/și i-a prins p-ăia/știa/i-a...acolo i-a judecat/
 acolo i-a duz la fața locu^{lui}/și-a spus situația cum a făcut//
 și...puteai să mor^t im mijlocu sātului/că nu te primea ni-
 20 men^t//

[Același]

nunta

oînd să-nțeleg/să dug la-nțelegere//asa//și-ntreb-asa/z^{ice}
 "tu ce-i dai lu fiie-ta ?" și jel spune/cum a ieșit acū cu mobilă
 25 ou...aragaz/cu mașin^t da cusut/pămin^d nū mai je cum ergă odată/
 o-atun naîntă să spună..."i dai atîtea pogoane//i dai cuta-
 re-i dai cutare/vacă/uoⁱ?...da acū nu să mai întrebă da vaș și
 da uoⁱ//acū să spună-asa/"-i dai mobilă/mașină da cusut/aragaz"/
 ...mă rog...//

30 și să-nțeleg/declară acteli/scoț acteli și flocșază nunta//
 "pă data cutare-avem nunta"//după ce [k] oînd ou nunta să-mparte/

↳ Întrerupere provocată de schimbarea benzii de magnetofon; su-
 biectul reia povestirea.

togmește lăputar^t și la gîneru și la mireasă//dă o bantă dă lăpu-
tar^t într-o parte/ș-o bantă-ntr-o parte//fata-ș face nunta ^{hei} pî-
nă la douăsprezece la noi/și băiatu...dă la doospe pînă ma [k]
lun^t dă dimineată/sau lun^t [r] lun^t seara//

5 sîmbătă seara/aiaj la noi să face fedeleș//așa să spune//să
adună toț...care i-a kemat la [k] învitați/fete și băieți^t/face
brădu l-impodobeste frumos/cintă/juacă/băieți și fetele/și...fami-
liști care sint învitas la masă pentru ziua/i^t învita și stă se-
ra la masă//da nu ou ban^t/fără ban^t în sear-ai^a//

10 a doua zi dimineată/face ploșane/duce oite patru pîin^t/um puț
dă gălîină/pune pîine-acolo fasole/zahăr...fructe/strugur^t/œ
[k] care œ vreme/ș^t le duce la...mireasă//ș^t la gîneru tot la fel
să duce//tup-œœă i...fata-ș face nunta ^{hei}/la fată//dimineată/fă-
ta/să duce ș-aduce apă o-o vadră//...dă leam/legată dă [k] o-um pro-
15 sôp așa frumos/ș-o fată ș-um băia^t ține dă vadră//ș-aduce apă//
dup-œœă/după œ vine dă la apă/mireasa ese ș^t face o horă mare/
comandă la lăputar^t și băieți face o horă mare/și ea pune flor/la
băies^t ș^t la fete-m plep^t//dup-œœă-i învita la masă//stă la masă
fetele și băieți/mănuță/și ies/și juacă//și s-apropie să vină mi-
20 reșă [k] gînerle să ia mireasa ș^t [i] pîn la doospe mireasa nu are
vôalu pus pe cap//la doospe oia s-apropie să viș gînerle/vine gî-
nerli ou...nuni/ou...nunta/intră-œ casa/mireasa s-ascunde/așă ie
obiœeiu la noi/să nu să vadă/să uita pîntre salbă/i-arată uo salbă
oum ară dă [k] odată așuru/să uita să [k] care [k] zîœe oă daoă io
25 fil văz mai-naînte trăiesc ieu mai mult [i] //dacă mă vede iel/tră-
șeste iel și mor^t inaînte ieu//și întră-œ casa...i spune lă Húșă
/spune orățili//um băgat//așă/ș^t suocri mar^t stă...sooru/tat-al fe-
ti ș^t ou tat-al...mire [k] tot al mireși ș cu mama/stau pē soara
oasi//și nunta/care vine stă jos și spune orățili...um băgat//
30 intră-œ casa/incălță mireasa ou pantofi/ou ôcrapi/și nura-i pune
vôalu pe cap//după œ-i pune vôalu pe cap/iesș-afară/după œ ie-
șș-afară/juacă iar o horă/mireasa/juacă brădu//dă plecare-atunœ^t//
oă...seara i-l aduce gînerli făcut [œ] dă la gîneru altă [k] alz
băieți^t//juacă brădu și să juocă-m masin^t/oă...cărute nu mai sunt

acuma//fa mașină și pleacă la biserică și să cunună//

oîn vin dă la...cununat/sqăora mare a lu... [ε] a gîner^ulu/
le ține călça și-î servește ou...dulôșată sau...mă rog/cu ce vrğa
la acolo/iî leagă ou o cîrpă/p-amindôșă dă git/și întră-î oaz//și
5 întră nunu...înaintea/gînerli/mirșasa/și nuna//și lăputari întră
după ței și le cîntă/...oua să cîntă//așa-î la noi//apoi pun masa/
dă dar/și dăruie fișecare oare ce vrğa/ban^t/servicour^t/cadour^t/oare
ce vrğa/ș^t...ține masă...pînă la doșpe nșaptea/mai mul nu//

și [ε] î altă parte/aș văzută î al model//aș fo^z la o nuntă
10 lă-ntorsura buzăului/ș-acolô...nu țe ca la noi/î alfel este//vi-
ne/și s-apucă/mirșasa/șade-a mijlocu oasi/și spune/nu știu ce-î
spune din gur-acolô un cîntec/nu știu oua î...o prooroșă [i] și
ne uitan și noi la ei//și nu țe ca la noi fedelș//la salôn//șocăc/
cîntă/și a dōșă zi/tot cu bani așă/î-aș spus io/"păi l^a [k] ce kel-
15 tușală-î asta frate?" zio "oē !/la noi nū/aș mîșoat/gata !/aș in-
tîș-ș-acas//a dōșă zi dacă vîșne alțî/ou aș ban^t"//da acolô la
frati-mio [i] tășase o vacă/și-ua poro/ș^t nu știu oite drăou pășar^t/
și atîta lume să...mășnîșce ou bani care î-a dat aștăș/de eșemplu/
să mășnîșce și mîșne țoștă șîșă//păi și "ce treșab-aș făou mă?" zio/
20 "tu" zio/"ă !"/zio "oē drăou faș tu-așîô ? oă la noi" zi "au-î așă/
la noi țe mai...mai șimplu/aș mîșoat^t/țî-aș lua papușî-aș plecat
așă/nu mai dăș p^t la nuntă/dacă te mai învîștă/te mai duș/dacă
nu/nu"//

[Și la păr. și fetei cînd se mai duc ?]

25 să mai du joș//și rûpe oclăou/-așă să spune//e pișne...e piș-
ne rotundă/o tășe pă mijloc/și întrôdușe fișecare ban^t/oare oîd
vrğa/și dup-acôșă o tae prin dōșo//pișne-așă//și spune/"șai !/tu
dă oare parte vreș ?" gînerle și mirșasa//ș^t să vază oare are no-
rôș mai mul/să vadă oare are ban^t mai mult^t//or gînerli/or mirșă-
30 sa//sau șegăl...//

brîșoșu șinica
trêșeșîșase de an^t

asa ieste la-mormintare la noi

mama mea a murit...vorbind//n-ă...putea să meară cu noi...în
 cas//prima dată...am cunoscut-o așa pe picurare//ii s-a uşurât pi-
 5 cârli//ii s-a-nvînetit ungili/ş [k] da nu-ş spune că moare//da
 tot în spunea că să...ducă să-î aducă blăn[†] da coşcug//cu şă [k]
 oam spunea zi ce "s-aducă blăn[†] da coşcug"/cîn a văzút ea că î-a
 aduz blăn[†] da coşcug/in to spunea/zi ce "iey...am să mor/voi să
 vă-mpăcăz bine/şi să aî grijă da copiî/şi să...nu vă certat/să ri-
 10 dă luma da voi"...//
 şara [k] a moşit...un copil mama/şi vine copilu-ăla pe lă ea/
 ş†...întreabă "ce faş ? / săru mina muşă"/
 "să trăieş nepoate"/î-a z[†] mămă//
 "ce fac î ?"
 ce "iey am să mor"/î-a spus//şi...a cerú la mine/ce "zîna"/
 15 z[†]ce "te rog da-m...o felie da zăhăr"/ş† m-an dus ş† an luat...
 zăhăr/şi îi l-an dad/zi ce "da-mi-l mişo-m mină"/şi îi l-am dat
 în mină/şi îi l-a dad băşatul^{u†} şleă/copilăşul-şleă/ce "uite iz
 dă/dă la mama ta" zi ce/"d† la muşă ta" zi ce/"îa zăhăru-ăsta/tu
 să fiî dulce ca zăhăru-n toată veşta ta"/ş-aşă bine a-nvâta copi-
 20 lu-ăla !/a lua primu pă [k] la colibăş/primu pă şcolă^a fost//
 ş-aîiş tot premiant/ăşă bing-a mers//şi stăţeam da vorbă/a veni
 lume multă/oă a fost o femeie aşă bună/şi primitoare/la ea dacă
 venea orîine/nu să supără oă a întra cineva-ş cas//ea cu toată
 luma vorbea/ou toată luma discută/ş-a veni lume foarte mult-a-
 25 tunô/in şar-ăia//
 şi stăţea...în pat/şi o sor-a mea/care-î căsătorită la vale/...
 aşă zi ce [ε] să vadă dacă ea mai... [ε] apriciăză lucrurili/ce
 "mămă iey am să mă duc acasă/ce [r] ce zij mă duc ?"/
 şi îa/atunô a-ncepú^t să-î îa limba-î spunea/zi ce "da/dú-te/
 30 dú-te"/zi ce/"dú-te"/a-ncepú să zică că "unde ieş†/unde îe fâta
 mea ? fâta mea"/ş†...aşă frumos a muri/nu a făcut urit/nū...cum
 mor alt mort//

5 ș-a nuri/după ôș-a murit/an kemat femeie/ș-a soaldat-o/a spă-
 lat-o bine/ș-a aranjat-o cu lucrurli căre-a lăsat ea ou sūfletu/oă
 10 la a spus oă dacă n-o-șgrop ou cē...să fiu blestemată/...dacă-ș
 oprez lucrurle-ăleș/sau nu ăș le dau/ș-ș-am imbrăcăt-o frumos/am
 15 așăzat-o pe pat/in casă/dup-acēșla...^{an} da telegramă la frat/au ve-
 ni și frați/și...la mormintăre...cîn au veni frați/ne-am adună tot/ș
 am fiicsă ziș cîn s-o-mormintăm/la treș zile-am imormintăt-o/să fă-
 20 cē [k] să tașe păsăr/natural dacă ășe dă pșost/și dă post și dă dūl-
 cē/căre cum...vrșa...să mănincē/știș ? să ășa vșin/tușcă/și aș făcū
 [k] s-așterne-ș cūrte la noi/să pūne māsă/cîn mușare mōrtu//puș mā-
 săș marș-așă dă...ș-o sūtă dă persșane//să fșarbe-n șale dă pāmīn
 marș/in crătiz nu mai...rășbēst cū-atīta mīnoāre/șaleș-așă marș dă
 pāmīn/le fșer bine și...servēst...lūșa ou mīncāre//șț la mo [k]
 25 dup-acēșa vīnē pīnă nu ar pūne māsă/vīnē pōpă/șț...iș cētēște/șț...
 o așăzām p-o cărūtă/și dūcēș la bisērioă/la biserică iar iș oītēș-
 te...d-āle mōrmintări/o șcōate dim biserică/o dūcē la mōrmīnt//la
 mōrmīnt...i șarā-ș cītēște ș-o stropēște cu vin//in șoșōūg/natural/
 cum vrēș s-o gātēșt/dacă vrēș...șeș ăș-am așternūt...o fșāte dă ma-
 20 cāt prīma dată/ș-apāș ăș-am puz un cārčāf alb/o pērīnă ālbă/inōă ūnă
 din ālēșă căre spusērāz dumņeāvōștă/c-așă a cērū s-o-șgrop ou...
 dōvo pērne/d-ēlēș-n șcōartă/și hō-nvelēș ou pīnză șar/și șar cu
 fșāte dă macāt//cīne vrēș/cīne nu/pūne nūmāș pīnză/șț oāre cum āre
 posibilitāte//

25 ș-o bāgă-n pāmīnt/tupă ôș-ā bāgāt-o-n pāmīnt/să jālēște lūșa
 acōlo/iș făcē dșasupra hōr...dă pșatră hōr dă lēmne/oāre cum vrēș/
 știș ?...//

venīm acōșă/ișvīș tōātă lūșa căre-a foz la-mōrmintāre/șț vī-
 ne și...le dāș să mănincē acās//mānīncă lūșa și pleșcōă//așă ășēște
 la-mōrmintāre la noi//

30 [Și pe urmă la cīte zile fi mai faci ?...]

și dup-acēșa la [k] in fișecāre zi/timb dă...șāșe șāptāmīnș/
 in fișeoare zi dāș dă pomānă//fișecare zi/mīnoāre/fișartă/in zi dă
 dūlcē/dă dūlcē/in zi dă poz/dă post//șas șāptāmīnș//lā treș zile/
 dacă vrēș să-ș făcș/iș făcș șar//in cōșă/māsă și ou...lūșe//lā

nouă zile/la trei săptămînî/la șase și să ridică cruce la cap și la
 strădă//și îi dai dă pomân-atunc/rindur dă țoale/care...natural/
 care-a zis să-î le dai/care îi plac/să aduce apă/in timpu-asta dă
 șase săptămînî dai la două fetițe ș-aduce apă/in fiecare zi...una/
 5 apa mică să numește-n fiecare zi//și apa mare să numește numa joița
 / [k] marța și jo [k] marța/joița/și sîbăta/numa așa ș-aduce//așă//
 și la șase săptămînî îi dai drumu la apa asta//te duj la fîntînă/ou
 6e vreî să ței/căntă/găleată/față dă mășă/sau batic/i indiferen 6e
 vreî/și scoț apă dim pus/ș-acolo-ntreb/că "cine țe-a văzu cînd ai
 10 adus apa lu [k] mortuluș cutare ?" și așa care duce/zîce că "luna
 și șoarele și țoate țizvoarele"//și a [k] faș patru luminări/le-ș-cru-
 țisez și le [k] o-un bob dă tămîie/puș im mijloc/și-l puș p-o cuș-
 jă/și facș un șantuleș dacă nu cîrgeș gîrla/și puș...luminări-ș-leș
 aprișse țoate/și tornș apă ou găleată/cu găleată careș-a adus ș
 15 apă//și îi dai drumu și luminări-ș-leș mîrgeș așa frumîșos pă apă/și
 să duce și...asta-ș-semneșă că "n dat-o [ε] //

ș-apoi vii acasă/și...faș pomână/cunș să face/și asta țeste/așă
 țeste la noi// [...]

[Prin alte părți zice că se face mortul strigoi...]

ș leș am ayuzi pă mama mîș/cîș spunșă că zîce "știș" zîce "că
 20 ...sunt uni strigoi"/zîce că...strigoi-ășțea/și kar așa este//la
 noi aiș știș comună vecînă [ε] îș făgetel/a muri prima dată...țai-
 că-săș diș casă//la trei săptămînî a murid nevastă-sa//la nouo
 săptămînî a murit fa [k] fișcă-sa//și ș-a da șșama "da 6e mă" zî-
 25 6e "atîta" zîce și cînevă zîce "șă să luțș un armășar/un cal//și
 să vă dūceș și dacă calu țrețe peste mormînt înșșamă" zîce "armă-
 sary-ș-la" zîce "înșșamă că nū-ș strigoi/dacă n-o țrețe"/ș 6e "ș
 strigoi"//și 6i că nu a vrut calu șș sary//a-nțepuș să șfôrăș și să
 sary-n două pișoare și nū a țrecut//ș l-a dășgropa ș-a găsi mortu
 30 ou gura-n jos//și zîce că l-a-nțepat in țînișă pă mortu-ș-la//l-a-n-
 țepat in țînișă/știș ca să nu mai...să nu mai mōarăș alți//și mama
 zîceșă așa/zîce "șe bine să-ș...bașș im buzunar marmurăș/mei/i...rug"
 și nū știș 6e maiș șpunșă mama/camăș țșșea șpunșă mama//și...șș piștre
 //Pătrăș//piștre/așă și să le baj/și...să nu ștu cum să zică/"șă

...nu mai mănîncă din nșam/strigólu/să mănîncă ce ă-am băgat ăo n
 buzunar"//și...zică că/dacă-l împietrează/nu mai ăa pă nimenț//și
 zică că nic/știă cîn [k] mórtu cînd ăe le [k] ăe mort/il lăgă la
 pićgăre să stă pićgăre fios//și nis pićdic-ăia nu ă-o rúpe//dă
 5 la pićgăre//lă...la ăi care...să tem ăei că ăe strigólu/să năște[k]
 dă fapt să năște și vite/să năște și copiă c-o pñele pă ăok//ș-ăia
 oare să nase cu piñele pă ăok cîn să nasc/știă...nū să vede fătă
 prima dătă/ș-are o piñele pă...pă fătă//piñele ăea o trăge/ăia să
 spúne tikiie/la noă//ăiăc//și ăla...să numește strigólu//ș-apólu co-
 10 pilu cîn fi [k] fi întărcă măică-sa/ș apúcă țită/zăoe oă ăără-ă
 strigólu//dao-apúcă țită//

[Aceeși]

761. P O B O R U

(jud.Olt)

45

Culegere : 1968; PL, RP, MV; transcriere: MM

să vă povestéz d-o fătă

e ! să vă povestéz d-o fa.../[r] d-o fat-acúma dă [ε] acúma
 úte făce...la sfîntu niculaie făce doă anț//a ăișit i/ăestē/
 las-o să-ă spuă ăo /a ăișit dī...șco [k] la reclăție/și portaru
 20 a văzút-o/și a crezú oă să dúcă să...ș țirguie ăevă//și plecătă
 a fost//a oăutăt-o pă mălu ăóltulu/pă la țgăte gúrli/n-a mai
 găsít-o//și mîine-ă făce mormintăreă//

[Cînd s-a-ntîmplat ?]

acúma doă anț/[r] doă anț//

25

[Mîine-i face înmormintărea ?]

da/iă făce mormintăreă/ăei a cr [ε] a fos pîn vrăjitor/pă dă
 rînd/a spus țgăte oă ăeste vñie//și dă úne să fiăe//a dat i/[r]

* Subiectul se adresează fiicei sale, care asistă la înregis-
 trare și intervine în discuție.

a dat-o-n ziiar/nu s-a mai.../nu să mai știie dă Ța nimica//nu să
mai știe//

[Unde era la școală ?]

5 în slatină-n liôeu//n-a știut i la.../a rămas corigentă la/
nu știu la ô-o hi răma [r] rămas//ș-uite-Ț face/f^usăȚ Țo dă diminea-
Ță dă-Ț copsăȚ/făou trei oăpeȚăle/c-așă să fa la noi/căpeȚăle//
și-Ț face.../vorbiȚ ou popa miȚne la dco/i face mormintăreȚă/făce o
lădiȚă/ou fotografiȚă ȚeȚ/cu...oruce pă p^hept...//of ô-o [k] că
10 ôe...[r] ôe să jeli mă-sa !//ôe fată frumôas..avșă//nu s-a mai gă/
nu s-a [ç] vôrba ȚeȚ "bărem" zîôe/"să f^hi găsît-o" zîôe/"să fi mă
dus ș^t Țo la mormin la șă//să f^hi văzût-o ș^t Țo//șasș-așă cum Țe-
ră/bărem să fi văzût-ș^t/nu ! n-o mai găsăște//

flyarșă gerge

șăizăc și șase dă an^t

15 am trecu pîn dco operăȚiȚ

am munôi mult la gospodăriȚe/an fost îngrijitșare la vaô/am
fost un copil oare n-am avu mamă n-am avu tată/șf am munôi mul/du-
pă ôe m-an căsătorit/am trăiȚ Țo bine/da dăgaba am trăiȚ/dacă...
m-am îmbolnăvit//șf munôin la gospodăriȚe/așă am opservat Țo/ști
20 oin m-a lya durer^tle/am ridicat...d-un șac dă porumb/ș^t oind am
ridicā dă șacș-șla dă porumb/am rămas așă pă...pă șac//șf mȚ-a
plecat.../aȚiôi-șă^t am simșit o scrintitură-m mijlôo/in șaleș-aȚiô^t
/șf dîn șale mȚ-a plecā pă piôoru stîng dăvāle//ș^t plecîn dăvāle/
...m-a junșiat un an dă zile/n-am putu să mă ridic in niô un fel/
25 am umblat pîn spitālș/-am fos ș^t pîn slatină ș^t aȚiôa cum să șpune
la noi la spinen^t 2 //dec nu mȚ-au giôci bôala/pinā cîn am șosît im
buoureșt^t//im buoureșt^t...mȚ-a dovedi bôala ou.../ôe bôalā va f^hi/
"dă oușit" zîôe//și m-a operat//am făcût acū pā nco șeptembre-am
făcût trei an^t/la prima operăȚiȚe/a dôșă.../m-am operā ș-a dôșă/pā
30 zêôe octombre m-am operat Țărăș a dôșă operăȚiȚe/tot p-ăceișș țășe-
tură//șf cum mi s-a-ntimplat ș-a dco ôarā: ștînd im pat/mȚ-a șpus

¹ Indicā locul unde a simșit durerea.

² Localitate invecinatā ou Poboru.

să nu fa niô un fel dă efor[r] dă efor cîn^d an vind dă lă...spital/
 mi-a plecat o scrintitură pă picôru-ăl drept//și n-am mai putut/am
 stat trei zile și trei nopt/uite-asă dă nu m-am putut să mă mișc
 in niô o parte/că țipăm//și dec/a umblă bărbatu-mio cu mine î spă-
 5 te/pă targă/și m-a dus tot dă unde m-a luad dim bucureș/și m-a ope-
 ră ș-a dăga qără//și dec acuma.../vă spusé/am...trei an^t am impli-
 ni pă zec-acuma/...pă nôo lun-asta/am implinit...trei an^t dă la
 operațiile//și totuș mă dăgare/cin răcesc acuma/m-îngetă spatele/și
 sint incîpsă uitat/cu briu dă lină/oă nu pot/că cⁿ am să m-aplec
 10 așă /mă dăgare șiru spinări-aiô/c^â dacă sin tălătă d-o palmă/am
 durér^t/sigur oă da/[...]dec am trecu pîn dăo operații/și sînt așă
 oum mă vedet/astăz^t am roz la culés la o remee p-ajutate//

bădilă dumitra

treisăapte [de ani]

15 așă să făce brînză

mulgiam vacili/și te duô^t ou găleata cu lapte/ai kag/așă i să
 spune kag/și piô/oft je dă picat/ști...la cîte kilograme/la o sūtă
 dă kile/la pătruzéc/la cînzéc/pioam in gălétile-ălea/sau in bidgă-
 ne/ș^t făcăm brînză/f^hile c-o punem in săoulete/f^hile că o făcăm
 20 ou mina//așă o...[r] o turtin cu mina/nu.../in zăr acolo/punem pă
 plită sau unde-avem noi/indiferent/pă...pă pirostrii cum să spu-
 ne/-acuma s-a mai moderniză luma la noi/că io la mina-acasă ac
 n-am mai făcut cu.../focu ou...ou lemne/ș-am aragaz//dăm drumu la
 aragaz/nu ma am nevoie//și ia așă să făce brînză//pu kag/să-^t kagă/
 25 ș-o faô//

[Cheagul de unde-l ai ?]

il cumpărăm/[r] il cumpărăm//leste și isentă/o făcem și ou gag
 [k] kag dă miel...//[...]

[Cum se face cheagul de miel ?]

30 pă i/il cumper^t dă la...oraș/kagu//și...pu in^t o cîrpulită/
 și cîrpulit-ăia pu in zăr/și-l storô acolo unde ai lăptile dă...

† Se pleacă in față.

dă să-ŋkagă//ș să-ŋkagă foarte ușor//acuma noi am obișnușit álceva
 alică la noi la țară//făcer ŋag dă porc//lom â búrta pórculuș/asa-ŋ
 spúnem noi/dinăuntru piéleș aia/o jupușim/ho tocăm/ș-o púnem
 intr-un kilogram dă oțăt//cu sare și piéleș aia//ș-aia cîn ŋké/
 5 ŋei cite-o piéle din áleș/și cu isent-áia/ș-o puș intr-o...ceașcă//
 și-ŋkéș dîn ceașc-áia...dă trei patru or^t//bunințeles dac-o ŋei mai
 mare/puș ceașca mai mare/nu șade...zaru/să strică ști/da puș intr-o
 ceașcă mai mică/și-ŋkéș [r] ŋkéș dîn ŋel//ș să fáce brânză//

[Aceeși]

40

porcu

aș tăiat porcu//dúpa ôe l-aș tăiat/il pirlestș//cu pále/după
 ôe l-aș pirlit/puș apă lă fiert//r^herb^t apa/șă ŋ spel^t șoricu//și
 ôine ŋester-acolo/șamen^t ôe aș/ricŋie murdaria aia du pá scriș pŋ-
 nă să alberte//după ôe să alberte/ne dúcem/il crestăm ŋci-șa la cap/
 15 dăm așá ș-așá //ŋi fácem un fel dă crúce/ŋi púnem um piig dă sare/il
 tamŋem/care sŋtem acolo că ŋ-am zis vórbe réle/l-am dad dracu/sau
 ôine știer ôe ŋ-am făcut//ne-ŋkinam/asa...[r] așá obișnușim de ! la
 noi/asa a fost//după ôe...ă ŋ il saram acolo/incepe și-l tále pá
 șŋru spinari/p-ŋic/ŋi scuate oșastili/matili d-acolo tot ôe are/le
 20 dascárcám dă murdarie/le spalám...//dup-áia...dacă vrem să fácem
 dîn ere/trandaf^hir^t//tocám carnea/cu usturoi/cu piperș/și bagám in
 [r] in matile-áleș și fácem trandaf^hir^t//

búrta/o fácem tóberbe/capáŋina...cu urerkile/mat bagám
 poate și șoric/și-l bagám in búrta aia//ŋar fundóiu o-asa ŋi să
 25 spúne/ŋi bagám boșógi și cu ficatŋi//cu ôerapă și cu orerș/dacă ŋe să
 bagá/dacă nu/...bag numa boșógi și cu...ficat-áia și cu ŋinima//și
 după doo trei zile daceră verș să-ŋ manŋș/ceră ști dacă-ŋ laș mult să
 aceresc//derp-áia per să-ŋ manŋerș//terba/dac-o fácem la cracun/per s-o
 manŋ ŋ la pașt^t//da nu perș obișnușim ca s-o mercám așá terzerș/ceră
 30 ŋe mai búná perșásperteră [i]//

[Aceeși]

Subiectul arată cum îl creștează: în cruce.

nunta

te-ai cunoscut cu băiatu cu fata/dup-ăea să dūce...declară fūr-
 meli la prim [k] la sfat/cum să zîcē-acūma/vorbā.../declară fūrmi/ 5
 dup-ăia...pūne nūnta//o pūse p̄supūl āstāz ȳe dūminecā/pūne dā az
 în trei sǎptāmin sau în dōo sǎptāmin//a arvunit qāmēn [k] lǎpūtari
 tot/ȳi s-a p̄gātīt cu nūnta/s-a cumpārād dārur/ȳi pentru naș/pen-
 tru/-n fine...pentru nēamur/ȳi s-a cumpārā dārur/ȳi s-au p̄gātī pen-
 tru nūntā/jōi seāra sǎ fācē brad/āșā sǎ obiņnūēște/acūma nu s-a
 mai fācū kar āșā/cānūtā sȳ fācā cam sĳmbātā seāra/āșā sǎ obiņnūā
 naiņte cūnōsc//āșā//sĳmbātā sara [k] jōi seāra sǎ fācē brādu/vyin 10
 fēte/bǎiēȳ/podobēște brādu frumōs cū hĳrtiā dĳn ālēa...albāstre/
 rōșii/ālbe/fācē bobōcēi frumōș și-ȳ pūne-n moȳ/ā jōi seāra//dup-ăia
 ȳese și-l jōacā/adicā nu/jōacā bǎiēȳi și fētili/sĳmbātā sara-l dūcē
 la mirēāsā//sĳmbātā sara/ȳ l dūcē la mirēāsā//ā pā hūr mā dā la mirēā-
 sǎ-l dūcē la ĳnere dūminecā dĳmineātā/ūdā/...mērģe cu...vādra cu
 15
 apă/și udā um bǎiāt ș-o fātā/cu vādra/āșā ȳi sǎ spūne vādrā/l bāģā
 um p̄sōp pā urēkili vēdri și mērģe cu ȳa ȳa hūdāt//mērģe um p̄ic/
 udā dā trei hōr/ȳar mai mērģe/și hūdā/cu vādra cu apă//dup-ăia/
 dupā cē hūdā/dūmineca āsta/venĳrām la.../[k] sĳmbātā seār-adicā/
 20
 fl dūcē la...la mirēāsā//sĳmbātā sara sǎ numēște fedelēs//dupā fe-
 delēs ĳmbiē qāmēn/stā la māsā/kāmā/[r] kāmā pĳn sat cu lǎpūtari//
 șāde la māsā/māniņcā qāmēni//dup-ăia p̄lac-acās//dūminecā/dĳmineā-
 țā vin ȳar cu plocōane/āșā sǎ spūne/cu plocōane cāre...būniņtelēs
 care vrēa sǎ fācā//sǎ dūcē cu plocōane/șād la māsā/bǎiātu.../

[Unde ?]

la bǎiāt//bǎiātu [c] adicā la bǎiāt āsta//la fātā/sǎ dūcē și
 hūdā fātā/ȳi dūcē brādu sĳmbātā seāra/și ȳa hūdā//șȳ dup-ăia vĳne
 ĳnerli la dōosprezēcē sau mai naiņte/ș-o ȳa dā la mā-sa d-acōlo/
 o dūcē la ȳel/la bǎiāt/acolō ȳārā hūdā dĳn nou/cu fēte și bǎiēȳ/fl
 30
 jōacā pā brad/...sǎ dū la cunūniē/sǎ cunūnā/āșā a fost ĳnaiņte/
 acū vorb-ăia.../sǎ cunūnā/vĳn ĳnapōi/cĳntĳnd ȳ/bunĳnțelēs ȳerā cu
 brĳșca naiņte/cu brĳșȳ/cu cāi/cu clōpote/acū mult obiņnūēște pā
 pĳcōare/cē mai.../șȳ ȳerā fōarte frumōs//dup-ăia vĳn/cum v-am

spus a udat/a veni dá la ounnúie/au băgát iar fétilli și bălétí/
 neámurle lor/le-a băgát ír caz/le-a puz mása iar din nou/au mîncát/
 au băyút/ș-au íși la joo// [ɛ] după úrmá după ploocáne/s-a pus iar
 masá șeara/s-a núnit masá ou dar//a sta la masá/ș...a da dárurť/
 5 ș-a da dárú/ádíóă banť/[r] banť/óit...íeste/atúnó ínăínte mîncá
 símbătá sára/mîncá și duminécă/și da óínzěj dá lei/da acúma í-o sú-
 tă obijnúíeste/mérge súta//^așá íerá naínte//

[Luni mai este ceva ?]

íeste și lunť/íe și lunť//lunť/iarť/óine nu s-a dua/ști a băgá
 10 dá sámá óine nu s-a dus...óámenť/iar kaa [r] kámá ou láyutárť din
 nou/óinerli ou mîrșasa/ou láyutári/ou náșu/kámá iar din nou/ș...fá-
 óe masť//óine áre plácere să mai dúce/óine nu/...nu să mai sínte la
 buzunár//ș-atíta tot//

[Aceeși]

15

a fugít o fată o-um bălăt

o fată íerá í.../máíóă-sa a murít/dejá íerá tínrá/aveá ^hóptí-
 sprezece anť//și máíóă-sa a murí ș-a rámaz dáóít ou táíóă-su/táíóă-
 su s-a óásători ș-a luat áltá nevástá/și máíóă-sa d-a dóga óará nú
 20 tíngá la fat-aóșasta//și să duóá șára acás^á/óă íerá kar ocolégá ou
 míne-n acéíăș brigádá/și spunéá cá nu íí fáóá mîncáre/nu nímic/íș
 fáóá síngurá mîncáre/și venéá númai plínđín//și íntre tãpu ásta/íe
 vorbéá ou um bălăt/tot [k] lucrá și íel tot acólo//și...í íntro
 búná zí/aveáu vréo șapte lunť sau ob lunť dá óínd íel íeráu ín í
 25 coșvorbíre//dup-acéșá.../íntro jóí șeará/íe a pleóát acás/íerá din
 negrénť și íel din jítaru /ș-au pleóát amíndóí pe acéíaj drum prín-
 ná [k] píná la jítaru/íel o lya la dreápta și íe la stínđa/și íel
 a vorbí ou frátí-so/frátele lui íerá șofer/și lucrá ou máșina to la
 sérá//a vorbí ou frátí-sáș/ș-a venít ín úrma lor/și le-a íntórs má-
 șína-n fáță/ș-a luat-o pá ea í-a uróá bíóíóleáta-m máșíná/ș-a lóát-o
 30 pá ea-m bráțe/a uróát-o-ń cábíná/íel s-a urcá la volán/ș-a pleóát
 ou șa acás//și óe erá să máí fáóá ?//a luat-o și.../nu s-a...ímpá-

Localítăți ínceóínate.

oát ou părinți ței niô acúma//a avút nuntă duminică/și niô acúma
nu s-a împăoát//

pável victórija
dougăzəsiunu de an^t

5

prizlea

a fost odată ũ ũom cară-avga trej...trej copii//și jel avga
în grădină un măr dá aur//și-n fiiețe noapte venșă/cin să cođá vá-
ra/cin să [k] țgánn-adică cin să cođá mérili/venșă zmei să fúrá
[k] să fúre...mère//a pus i împărat/oă țerá împărat tata copii-
10 lor/a pus împăratu pázniô/a pus i...tot i ce trebușă/și to nu pu-
tșá pune mîna pã zmei//odată...a vorbi ca să púnă pã ôel i mai má-
re...f^hiu al lui//a pus/cin pã lã noapteja jumătate/a luat árme
ô-a trebúit/pã la noapteja jumătate/...a adormit//zmei țar a ve-
nit/și a furat mère//a pus și p-ál mijlociu/tot așá/la fel//a pus
15 pã ôe/ [ε] ála miou s-a duz la tătă//

"tátá !//i...șo vrșau să pîndes și șo"//

da ta [ε] tátá-so ș pusese-ŋ gin oa să-l táje//

ș-a spus jel/"vrșau să pîndé și șo"//

și tátá-so/"ă/tu ? o nimicoură...să pîndest^t"?//

20

așá a făcut//jel ș-a luat/[k] l-a lăsat//ș-a luat arcu ou să-
gét i/ôe ș-a trebúit/cărz dá citit/și s-a dus//ș-a puz dóo țáp^t
și una și-n spáte și-n fátă/și cin vrșe s-adgárme/cin dormșá pã
fátă/venșá țapa-n spáte și-l întăpá//venșá-n fátă/țar la fel//a
așuzi pîn la noapteja jumătate "fș ! fș !"//p-órmă jel țint [k] a
25 pus arcu ou săgáta la ok/și [ε] l-a așuz la mère...fișind/ș-a
tras//și zmeu-a fuđi ou săgáta ou dírá dá sînge//jel a luat i neș-
te...mère p-o tăviță dá áur/cin ș-a luminát s-a dus ou tăvița ou
mère dá áor la tátá-său/și ș-a da să mîncóe//jel nu mîncóse
niô^dátá mère dim mărú său/p-órmă prizlea a șis oă nu vrșe să.../
30 [k] vrșe să il prîndă pã zmeu//s-a duz după díra dá sînge ou fráte-
său [k] ou frăți mai mar^t/s-a duz după dírá//a [r] a așuj^u la un

.../la un...castel mare care coborá cu niște frîngiî-n jos//
 și a spus așa: "frăților Țo mă ba/și oîn oî mișcă dă frîngiîe
 în suz [k] așa/să mă scoteț afară"//

5 așa a făcut//s-a băgá jos/[r] jos/vede [k] nu ma vedeá nimio/
 vede númaĭ oáse palátur?...//să dúce la acolc/și să-ntîlnește o-o
 fatá la úșá//și fata Țará tod dîn sátu lui/lúatá [k] rápitá dă
 zmei//

s-a-ntîlnit și Ț-a spus așa "piteste-te/să nu te găsască zmeu/
 oá vine-acú la prîñ/și dá cu buzdugánu d-arúncá un conác" saĭ...//
 10 și Țel n-á/[k] a vrut/

"să viná zmeu/să să lúpte cu mine"//

pá úrmá...asá a făcut/ayúde buzdugánu lovînd î úșá și pá úr-
 mă-m masá//pá úrmá/vîine zmeu/și "hă !/mirgáșe-a carne dá...uom"
 // p-ormá Țése prízleá-n úșe și spúne: "vreĭ să ne luptám ?"/

15 "da"//

"în oē/in lúpte [ε] in lúptá dreáptá să ne luptám/in súlis să
 ne sulí... [ε] sulitáñ sau.../sau în sábiĭ să ne táĭem ?"//

"in lúptá oá-Ț máĭ dreáptá"//

să apucá...prízleá ou...ou zmeu/să trîntíră/să băgárá [k] băgá
 20 ...zmeu pá prízleá pîná la ġenuk in pámînt/pá...[k] prízleá pîná
 la brîñ/pîn la úrmá vede un cêrb//

și spúne zmeu/"cêrbule cêrbule/adú-m și miĭ-o caná cu apă"//
 cêrbu nu vrega//

Ț [r] i spúne și prízleá [r] prízleá: "cêrbule cêrbule/adú-ñ și
 25 miĭe o caná ou apă"/sau cum o fi spus//și cêrbu s-a dus și Ț-a
 adúá//p-ormá a băgú/și s-a máĭ rácorit//Ța prízleá pá zmeu/il
 strînge și [k] dá-Ț pírfie gásili/și-l băgá-m pámîñ și-l omgárá//
 să úce și la al dóĭleá/să o [r] să oĭlînește Țel...o sáptáminá
 dóc/să úce și la al dóĭleá/oare-avgeá palátu dá arġînt//și să dúce
 30 să-ntîlnește Țar ou fáta/Țar íĭ spúne fáta/vine oū...cu [r] cu
 buzdugánu/arún [r] arúncá úșá/să dúce...in cuiġer//s-ag [r] să agá-
 țá-ñ cuiġer//

p-ormá...Ț...prízleá-l [k] o-ntreábá pá fáta: "Țe vitegáz zme-
 u ?"/

da fata dă coló/"le mai viteáz ca...ál máre"//

gáta/s-apúcă lar/lése si...s-apúcă tot în luptă drăptă//si
fata leşe-acoló/să úitá la leşe//

5 și spúne i zmeu/"ad^u [k] fata mea drágă/adú-m o cână cu apă
că mine o să ne cununám"//p-órmă n-á vrut i...zmeu//a spus [k]
n-á vrut fata să-i aducă lu zmeu//

i-a sp [k] a spu și prizlea și...i-a adúz lu prizlea/s-a băyút
apă s-a mai răcorit//il strînge pá...zmeu și-l arúncă-m pămînt pí-
nă la gî și-i tále capu//să odînéste leşe/să dúce și la ál mic//și
10 întrebă to la fel/"le viteáz zmeu?"

și i-a spus/"nu le viteáz/că s-a mai luptá cu únu și"nú/"nu
le viteáz că l-az rănit i cîn a venit cu [k] să fure máre"//

pă úrmă...a veni zmeu/i-a leşeit în fată/lar la fel s-au luptá/
și l-a omorí și p-^{ala}//

45

diaconescu ayurél

únspe [ani]

762. D U M I T R E Ș T I [ALR I, 805]

(com. Verguleasa, jud. Olt)

Culegere: 1967; GG, PL, BM, MM, MV; transcriere: MM

20

pépen^t verz

lyam în aréndă dóc. poguáne/...le ú lectar/cup s-ar zîce//im
puneá lúbenitá/și mai puneá s-únu la mine//puneám trei poguáne
dă...pépen^t verz/cup să zîce și gálben^t/amestecat//și-n tímpu á-
ta íșá parále búne//veneá precupet/și vindem dá la grădínă//
25 aveám/ic^t dá unde leşeirám/aveám mai la deal/aveám un pogón/ci-
sej dá arii//mai la deal puțin/adicâte către nord/tot aóí leşegrá-
dá/...unde leşe grípu ála pus//și...veneá negustóri/cu cărútele/

ș-avșam ūnu dă la rîmnio /unu ſiſō...ſiſonășcu/un plutonșer majur
 penșionar†/venșă cu mașina și-șoăroă mașina/ou lſbenișe d-așî dă
 la mine/ș duōă la rîmnio//le ointăreșam/venșă ou ointar†/avșă ſo lă-
 dă/le cîntăreșan ou lăda jos acolo/le urcă la mașină ș să ũcă cu ſe-
 5 le la rîmnio/venșă dă cîte//...după cum le vindșă//venșă la ſo săp-
 tămină/pășate și maș curînd/dăcîd da...ſo telegramă//să fișe lſbeni-
 ſe culēse/și să...să fișu gata ou-ēle/oă el vine pă data [k] pă
 zișu de...pînă oin venșă ſomu/lſbenișele ſerșă oulēse/trășă la ma-
 șină/cîntăreșam și...plecă ſomu ou ēle//

10 aș fost ſodată ou lſbenișe la...cſrșea dă arșeș//nſ maș fușă-
 sem pîn cſrșea dă arșeș//oredeșan cſrș cſrșea dă arșeș ũnde ſint ſșgro-
 păt//...saș imorșintăt/ouș s-ar zîēe/rēgi/trēbușe să fișe un ſorăș
 procopșit/un ſorăș mare/nu...[r] nu fușășam/nu ounoșșam/ſșoăroăș
 ſ vagon dă lſbenișe pătru ſiș†/vagon d-ășeș mar†/fo zēēe miș dă ki-
 15 lograme//...ē și mină tăiōă la ourșea dă arșeș//nē dōem acolo/ſișră
 acolo ou lſbenișe//...pepenșășiōe dă braiila/ale nșăștre po [k] pe [r]
 pēpen† dă//...saș ouș să zîēe/lſbenișe dă arăd//oin nș-an duș noiș
 ou-ēlē-acolo/a nșăștă ou săminșta mărſntă//nē dōem acolo/ſișră†/
 vine șșabi du pă la//...dſ pă la șfat/oumpără lſbenișe d-acolo/d la
 20 noiș/lſben† [r] lſbenișe gușșășe/cu gușș†/ſiș fine//...vedem ſorășu
 ășa așă/micſt†/noiș dōoșpe miș/ēe ſerșă acolo dă lſbenișe/pepenșăși-
 ſe dă braiila//nș-am gîndî†/am vorbi și noiș cîte pătru/"bă/frășfi-
 lor !/ășiōa nu ſe dă vindſ lſbenișe/mă !/șî să cſmperē orășășlſ-ăș-
 ta mio//...lſbenișe ? ſa ſiște ēe ſe pă piășă !/maș băgără și noiș
 25 așișe//...șîș să le ſa ?" ſiș ſișne/noiș am ſnēpſ vîzarșe//oin a-nē-
 pſ să mănſēe dî ſēle/am ſnēpſ și vindșam dſș groș//ſiș ſișnș-an ſo-
 șit mſșercur† acolo/ș pînă ſîmbătă/noiș an ſerșinăt/zēēe miș dă ki-
 lograme//ășlănt zîēă/[k] venșăășe/căre ſeră cu [ē] pepenșășiōele
 30 lor/dă braiila/braiilē† d-ășeș/"bă/frășfilor/vindez bă/maș rēpede/
 și maș vindē ș† noiș"/>

ſișon bſcîlă [72 de ani]

† Rîmnio-Vîlcea.

[Ce a făcut subiectul ieri și azi]

5 a^uole^o !/vaj de mama mea !//ier^t dîmîneată m-an sculat/am băgă
 s-îo/ce-am băgat î uală/s-am pus pă lămbă//s-a fierț sîngur-acol^o/
 s-îo m-an d^us îⁿ grădîn la sapa/s-ap sapat pî la prîz/la prîz ap
 venit amînd^o/am mîncat//ne-an dus iar la sap-/a sapa pîn-asară/...
 întuneric//e !/a [k] mⁱ-a veni și mi^e uoile dîⁿ oîmp/s-îo o că-
 prîță/lq-am muls/am mîncat/ne-an ouloat//

10 az dîmîneată mă sculă^ș spală^ș căm^șășile/iar făcū^ș dă mîncare/
 oă vine v^orba/ce "ce-a făcut ier^t/făcū^ș și az"//că...maturatu și
 dămîncare^ș nu te lasă nicodată//ălea le fac în tot tîmpu//ce "le
 firși^ș/le făcū^ș"/lele sîn t^o nefăcute oă/...t-ă fuame iar î/...faș
 guno^ș iar î/...ălea/tot ălea sînt//

mări^șa a lu bu^șcilă [72 de ani]

cîn aveam îo uoi

15 mi s-a-ntîplăt cîn aveam îo uoi/[lupu] mⁱ-a veni să-m mîce
 uoile//aveam un cîne vrînic//ăsta a mîeu[...] venise oam bău^ș sâ-
 ra s s-a culcat s-îo eream cu copîi-ⁿ oas//aveam un gcam în spâte-
 le cas^ș-așă/sî uoile ierșă î spâte/cu oboru//au^ș uoile/h^ru" !//"e^ș!
 /ce să fi^șe la uoile mele?" ma asulta^ș o dată/iar h^ru" !/uoile//
 20 aveam un cîne calic/vîne la gcam cînele/s-a dus întî^ș la lup/sî n-a
 putut să biru^șe/să-l gonșască//p-ora-a veni la gcam/s-a puz labele
 pă gcam/ham ! ham" !/î su s^t ne scuăle pă noi//"sai niță ! sai niță !
 /c-a veni lupu la oi"//ce dracu să saie/oă iel ierșă mort/ierșă
 băt/ieră adurmit//s^t m-ă rugă dă copî/c-aveam p-âl mare și p-ala
 25 dă e la...depozîtu dă bere//"scu^șal dîne s cu ilie !/ducet^și-vă mă
 voi"/c^t îo aveam un copîl mi^e n^u put^șă să ies//"ducet^și-vă voi"/nu/
 ierșam născută/nu șt^șu cum/"ducet^și-vă voi/c-a veni lupu la uoi"//
 oîⁿ să duo cop^și^ș/...auzî și iel/să culă s^t iel dî c^olo/fu^șg^t iel
 afar/s-a dus s^t iel afar//iel s-a duz/n-a văz^șu nimio//iar auzî^ș
 30 uoile/trimise^ș copîi/"ducet^și-vă măioă/voi/că ăsta ie...ou...

Hókí-ŋkíŋt̄/ŋe...băyút/ŋe/nu ştie ĉe drăcu ĉe p-afărǎ"//să d sáră
 copġiġi/găşiră yăşă/pă spăte/o-mberegăţis-aġiĉea ' /şî cură sîĉele
 tuţur//

"mămică !"/zîĉe/"uġte o yăşă bolnăvă iĉea"/

"ġa veniz mămă cu ġa în căsă !"/

a veni ou ġa-ŋ casă/ġ-am pġisat nişte usturóġ/ġ-am băgă pġ [k]
 °-ŋgăġurísă p-icġ' uŋ colţ/icġ' ġunu/ġ-am băgát usturóġ pă găur¹-
 lă-áŋa//şî...cînele l-a lya/şî l-a dús tómnă-ŋ grădină-ŋcóló-ŋ
 dġal/ou...lă rátu//eġ !/măġ stau o ţîrică/ġăr vine/ġăr a venit/că
 ġo nú măġ mġ-eră somn//ġăr vine/ġăr scol copġiġi-afăr//a dá dumne-
 zey/dă nu mġ-a măġ lya níó úna//ş-ăşă tġámna/to mġ-a lyať-o//s-a
 dus oopġilu oġ-éle pă cġmp/şġ mġ-a lyať-o/şî mġ-a mġcát-o zġġa-n
 nġşăşă mare/uġte/făţă oġ copġilu//

[Tot aia ?]

tot p-ăşă cară-o-mberegăţisă ġel//că zġĉe că oare-mberegăţăş-
 te ġel/tót ġel ş-o ġa/ş-ăltădată//mġ-a mġcát-o-ŋ cġmp acóló//

[Aceeşî]

[Despre fata subiectului]

[Fata] a foz la cġmpulŋg/pentru oġafură/că áşťă ĉe-şy foz ?
 áşťă d-aġiĉea a repartizát-o la cġmpulŋg/ġo m-an duz/nu contă
 că ġeră dăparte/că nŋ ġeră vórba dġ dăparte/cġn plecásēm cu şa
 trebúġă s-o dau/crġunde/trebúġă să...ducă//m-an duz la cġmpulŋg
 ou şa/acóló n-ă lăşat-ó orăş/ş-a dat-o-ntr-ŋ săt...dăparte la vró
 doozăġ dă kilometri/cam aşă ĉevă/măġ în oġă/n-ar ġi foz vórba dă
 dăparte/că ġeră săt/da acóló săt/eră un săt slăbúz dă tġot//şî ġe-
 reă o fetiţă tot oa ş-a meă//m-am gġndit/ġey nu ooncşţeam la ġa/da
 fata ooncşţea/că măġ fusăş-aġiĉea treġ lunť/la ĉe-ġ trebúġ-acóló
 la oġafură/şî-ntrăbă fata că/"avéť cutăre/avéť cutăre"//

"păġ" ĉe "n-ăvem" ĉe "rar/cġn ne vine"//

"păġ dar cu ĉe lucrăt ?"

"păġ" ĉe/"cġn ne vine"/

! La ġit.

"păi/și așa staz dăgaba ?"

"păi" ce "stăm" da ce [=zice] /nu știu ce-a-ntrebă fata/ce-î
trebuie pentru păr/

ce-"aveț ?"

5 ce "nu ne-a aduz dă loc ție vorba să ne adu da nu ne-a adus"//
apăi î spune "tatic"le nu stau aioc/nu stau/că ție nu po
să-privă aioc/a po să stau și cîc an//n-are nicî cîn să mă-vete/că
uite to oa și mine țeste/ce-ntrebă dă outare dă cutare/zi că n-are/
că nu ț-a veni nicodată/păi dacă nu ț-a venit/ție ce fac ?" zice "ție
10 mă uț la șa și ța la mine ?"//ce-"atunț" ție nu po să mă-văț/atunțea
ție merg și/dacă nu poț/in altă parte//mă du da aioc n-ă la cîne"/
ș-am plecă cu fata-napo//

năstase ne așurél [42 de ani]

intr-o duminică

15 intr-o zi/intr-o duminică/noi așa/cam prin...țulițe/îca [k] a
trecut copii p^t la noi/gorge/și nelu//și zice/zice "mărinē ! hai
mă ! hai să mergē ș^t noi/să fi țem baiē"//
zice "ha mă că merg/între prîz și-ntre nîșaz"//ne ducem noi/
și/nē ucem și eră oltu-ăl mare treoa p-îc/să dăspărțea-n dōc/și
20 venșă ce gîrluacă/așă...și toamna că venisē oltu/de !...ploșasă
sîmbătă și...duminică să făcūsă cald/vara/e !//și venis [k] oltu
eră cam mare//ne-an^d us în gîrluac-șea/ne-ă scăldat/cîn î venșă a-
pa p^f la brîu//atunț^t î/zic [k] zice/"hai mă ne scăldăm î așă mai
25 mare/păi ce îca țe mică"/și nu preșă știțăm în clăsa țreța să dăm
înōt//a dōșă sau a țreșă/nu mai țțu mînte/ș nu știță să dau înōt/
bine/știțăm ce știțăm...m-an dus/ș^t m-an dus acōlo unde/să scūr-
ge apă oltu-ăl mare//și-acōlo știț că țeste adînc/oltu-ăl mare țes-
te adînc/ș cōșea-ț mic/m-an dus ș^t/...cîn m-an dus acōlo/țel a fost
adînc/ș-an scăpăt acōlo//pînă țij^t m-an dus/și [ε] oltu nu m-a lă-
30 să la fund/și tod mă [r] mă ducă așă și mă lya așă să mă ducă oltu-
țu-ăl mare dă tot//și/...sărșam î sus și strigăm:"sărîț/sărîț să-
! Subiectul arată că s-a scufundat în apă pînă deasupra capului.

rit !"/apoi auzi nsa gelu garbanu//vine jel si ma lo [k] ma ja
da par si ma saltă sus/si ma ga la mal/si-n trage fo doc la fund
si/oe [zice] sa plec acasa//

blegan fe benedict [11 ani]

5

croitorasu cel viteaz

oe o-a fost udata un croitoras/si pe cin sedea si jel si oosea
la masa/la fergastră/tomnaş aude o babă pe stradă/strigă "oare ja
maghunu/bun maghunu/bun" zice/

10

da jel scuate capu pe fergastră si ioe: "hai babuco-ncu/că o
sa descure marfa...tomnaş la mine !" ioe//

babucoa...bucurasa ja ualele si tu pa oe ca herau si crele/ma
hera si batrina/d-abia a...a uroat pa scar sus//jel/zice: "cam
...e.../ho juma de kil am sa gau"/

15

zice: "ja !/ja mroa-te-ar mama/da me-ai s.../parca me-ai spus
ca si...tuata marfa"//

"pa da" zice/"pa n-am ban" ioe "trebuie sa cos si io ai-
oga-sa si sa string ban/altadata//ja o juma da kil si pune-o p-o
feliie de pine si pune pa masa"//

20

pune acolo si/...atuc/muste/...s-a duz mirosu pi la muste//
mustele/cin au vazut s-au dus si s-au pus pa maghunu/cin s-au pus
pa maghunu si zice: "hei !/da cine v-a spus voc...sa va punet pa
maghunu ?"/da mustele nu-ntelegau/ma zice o ata/ma zice si-
altă dată/si ga un briu/si...si cin da o dată/homura sapte/zacau la
pamint/ioe: "hei/bravo ! si viteaz/sapte d'ntro lovitura"/...ioe

25

//acum jel ja briu/pune [k] scrie pa briu/uscut/sapte d'ntro
lovitura//sa legă la briu si pleaca sa spuie vestea pi sat/pi
horas/oa-a facut jel/mare minune//fuge si trebuie sa traga um
munte/colo um munte/tomnaş oă sedea u urias jnos//zice/ioe/"oe-
i faj ma uriasule-aci ?"//

30

"uite stau sa ma odines si prives satu//da tu oe fac ?"

"ma du la tîrg sa...de ! sa compar si jo oeva"/minta/si ioe

"păi da cum/da...da"/zițe "păi da nu vrei să/... [ε] să fiî prije-
tenu meu ?" zițe o [k] croitorăsu luî uriaș//

pă zițe "cum prijetenu tău ? tu un căoacăos ca tine/îo sint pu-
térnio/nu oî tine"/

5 "păi ôitesteș-aiîôî la briu/să vezî îej mai putérnio ca mine"//
iõe/urîiașu/să miră "șapte dîntre-ov lovitură ?"

"păi vezî ?"

zițe "ai tu așa putere ?" iõe/îel pînă să pléce...la munte/
șî-a luat o buoată dă brîză-m buzunar și a găsît/cî să îasă pă
10 puîrtă a găsît ho pasăre-m mărăcînî/șî-a băgat-o și pî-așega-m bu-
zunar//

zițe/"îa !/câre stîurcê apă dîm piîtră ?"//

stîurcê urîiașu apă dîm piîtră/da el souate briîza/și...sou-
șe zâr//zițe "vezî/îa îacût"/șî-a soîoz mai mul zâr îel...î...
15 croitorăsu ca urîiașu//zițe "heî !/hai acuma să vedem/cârș-arînoă
piîtra mai sus ?"/șî o arînoă urîiașu dă despîloă bôîda ôerului//
"heî" zițe/[r] zițe "ă !/păi dor atîta arîncî tu/îo arînoă una/dă
nû să mai întîurcê"/șî souate vrăbiîuța și-î dă drîmî sus/șî nû
s-a mai întors//

20

[Același]

763. P Ă D U R E Ț I

(com.Lunca Corbului, Jud. Argeș)

Culegere: 1967; GG, FL, MM; transcriere: GG

[Despre căsătoria subiectului]

25 uîte cum am îacût î/am fos șî îeu...cîn îerăm tinăr//ne dîcî
ș noi la hîră/ca băîeți/jucăm ou fete//și...dî una/dî alta/de/
ne-am dus acolô/am vîzû ș îeu/măi cu asta/măi cu aîa/zîg "asta are
să fiîe pentru mine"/șî...am vorbit ho dată/dă dîoc hîor dă treî

5
 Hor și: "ha! fa/dă ne luăm în căsătorii-amindoi!//ne-am dus cu
 plósca la părinți și acas-aculo/ne-am înțeles cu tata-miu al meu
 și cu ta-su al ei/ne-am înțeles/a doua zi am declară furme/la o
 lună zile-am făcú nuntă/...și...nuntă și la ia/și la mine/ne-ă
 lușad d-acolo cu trasur/cu fete/cu naș/cu nun//asta am făcút//

Görge Ce Dumitrăke [66 de ani]

bóyu-mpunsăse pă tátă-miu

m-an dus să cumpăr în chörbu ...um boy cu tátă-mșey//și...
 acolo la chörbu ă luș bóyu dá la un cétățean și...ne-ă dús la
 10 adălmăș/cum șerșă-năiinte/să făcəm adălmășu//șey ă rămáz la bhoi//
 mă duc/il mîngîi io p-îș pă colșă pă su cyarne/n-a făcú nimic cu
 mini//și vine tátă-mșey/

15
 Ce: "dú-te mă"/ce/"ia ș tu în gură ceva"/ce/"ș să le dăn drú-
 mu/să mergem acas"//

20
 cî mă [x] mă duc în că cu um băiad d-așij dá la noi/mă duc să
 iaș ș șey ho túică să...mănin ceva ș să plec/la o...cîrcumă/șerșă
 cîrcúme-acolo/na...//cî mă ujd dá la cîrcúm-acolo uni șerșă bhoi
 legat/váz tot tîrgu strîș acolo//cînd/"ce să fișe ?"/zic/"să tîș
 mînte/bhoi-a fos furáz dá hōmu ăla și i-a vîndút">//mș-am făcú so-
 cotșala șey că-i bhoi furat//cî mă uc acolo/bóyu-mpunsăse pă tá-
 25 tá-miu/iș spărsăse hăin¹li du pă iel/și l-azvîrlîse-ntr-ș io [k]
 într-un gard acolo//

"iă/ce ne mai făcən" cîcă-"mpunșe dá iș nenoroșirî/să-mborăș-
 cîșe la tqată lúmeș/să nu s-apropișe nimen dá iel"//

25
 mă duc și...la mine nu ma m-a-mpunș//nu mș-a făcú nimic//am
 veni cu iel acasă/l-an tînut trei zile/j l-an duș la pitěj j l-am
 vîndút//da pă mine nu m-a-mpunș//

[Nici acasă ?]

niș acas//nu s-a apropișă dá mine dá loc//

30 [Dar cînd l-ați vîndút ?]

să vedés ceva dumneavqăstră/că m-am întîmplát/a fos ș-ún neguș-

4 Numele unui sat.

tór/știș că-nașinti iirgá negustór[†] oáre/cum iș z[†]ca únușa balóig
dím máldár[†] /și vâz^use cín a-mpúps pá tática//sêe/"dă-mi-l mișe mă/
să-l vîz ișo"//

5 ă la ierșá negustór//și iș a bópu și...să-l vînzá iel//cum iin-
trá-n i tîrg im pitéșt[†]/ierám im pitéșt[†]/iș vîndúsem ișu bóii/iș
dídéseu ou cîj miș//cu cît iș lușásem/cu atîta iș-am vîndút//și vi-
ne un cêătășgán/imbrăcá c-ur[†] cojoo/ș ou o bábá grúásá/rotúndă bábá/
sôe "dă-m mișe/móșule/bóii"...bășatuluș álușa/"dă-m bóii"//
cîo[†] "ș oit ôeș pá ișeș ?"//

10 iș dá șapte miș xreș s^ute-ș dá pá b^hoi//
"cîn iș dátîră[†] i[†]e[†] má ?"/c-șo mi-irgá necáz zíc/"ișa úișe má"/
zíc/"l^ho bóii dá la míne/dó^ho miș dá leș cîștigá la ișeș"//cînd i
bábá zîôe:

15 "dă să merg ișo cu ișeș înașinte"//
cînd dá ^ho dátă bópu ou córnu ș-o azvîrle dá cîj métriș-a az-
vîrlit-o p-o gáș-acoló la ú lac//cîn a țipát/am întîșs-o ș ișo/zíc/
"te pom[†]neș că spúne că ișe dá la míne"/zíc/[1] "mă omúară ^hómu"//
și...ă scápád dá ișeș//ásta mi s-a-ntîmplát//

[Același]

20 țástu

șuam pámi[†]nt/și-l amestecám cu báligă dá vácă[...]cu báligă dá
váoă/cu iarbă tocátă cșáptă/și bágám i iel și...il pisám cu piđer-
li dá șáptá ^hopt or[†]//și d-áci fáșeșám așá mușuró[†]/d-esémplu oum e
pérna ásta² //după cum ișe țástu/știș/și d-áci punșám foș dá lipán sau
25 orče fșáș-ar fi fost//și punșám pámi[†]ntu ála//și d-áci fáșeșám/știș/
oápățina áșá așá/lășám márgînili frumúásé/fáșeșám cápățina ála așá
știș/d-áci-l gășurșám...o-o fúrcă/ou ôevá/ș[†] le lășám acoló ș să
ușoá/ș[†] le sáltám i șus/la úrmă le scobișám dípă cum ne plășeșá
nó^ho/știș/oa să fișe la píne frumúos așá//il ricișám ou cuțitu-l
30 șpoișám ișar/și-l...așá fáșeșám//

ișușana al gógu [75 de ani]

[†] Numele unei localități.

² Gest, arătînd spre o pernă mică.

[Viermii de mătase]

oprăm gog¹os/că să cunosc care ie femeie ș care ie bărbăt/o-
 prăm/[r] oprăm șapte/ob zéce perék//și iele dă la...după ce le
 culég-așă pvi¹ază//ș le punem pă boj//[...] și d-acî lăsă...așă/
 5 măruntă/sămîntă pă b¹oj//ș-o lăsăm o săptămînă pînă să cocgă/știi/
 dă-negră ia așă//d-acî o culegăm binișor/u băgăm î hirtie/și
 iarna o băgăm într-¹gem...dă indrugătură/ca să nu dēgere/say in [k]
 că niș la căldură/că-pv¹ia/dacă-¹ lăsai ș la căldură//say i¹ băgăm
 î lădă/in fro hodaie la/ma¹ la răcuare//și cîn iirgă o săptămînă
 10 pînă-m păst/i¹ scoteam d-acolo//cîn vedeam că să făce frunza așă//
 ști ca frăncu//

și-¹ scoteam și-¹ punem pă farfuriie/pă irtie/și d-acî-pvi-
 i¹ay [viermii de mătase] //d-ac¹ punem fruză/ie¹ să suia¹ pă fruză-¹
 punem coló pă fund/iar să suia/iar i¹ punem pă fund//și-¹ creș-
 15 t¹em[...] //și după ce să...făc¹ay ie¹ mar¹-așă/ne d¹ca ș luam frū-
 ză dă tufă...ș-o punem mai dîm vróme/și să ma¹ uscă nițal/n-o pu-
 n¹em acólo verde/știi//ș-o punem așă/pă p¹rete-așă cu cotorū jos/
 și pă [r] pă p¹rete-așă/și pă la m¹rgină așă pă d¹ rind/ș pă ie¹
 i¹ băgă la miljóc//ș¹ ie¹ u¹te-așă s suia ca d¹stili pă...pă frun-
 20 zil¹-álga//și-ș făc¹ă acólo gogós//lipite pă p¹rete/lipite pă...
 pă úni-ș g¹să i¹el locu lu¹//[...]

[Și după ce făcea gogoși ce făcea ?]

după ce făc¹ă gogósl¹/tr¹ebuă să fi¹ g¹ta cam patru cí z¹ile/
 ma¹ mul nu că-pv¹iay//și ga [k] dacă găur¹ă gogós¹-élga/nu să
 25 ma¹ tr¹eg¹ay borangicu cum tr¹ebu¹/ i¹intră apă ie//ș¹ ier¹ă o femeie
 cu...cu ru¹ata așă/știi/p-atit-așă¹ //le băgă-¹ c¹ldare ș¹ o-o m¹tu-
 ră făc¹ă așă² //pînă scote¹ă firu ala dîn iele/tg¹ate s-ag¹ă/știi//

[Aceeși]

[Întimplare din viața subiectului]

30 iirg¹m/să zic așă/circa dă vró únsprece an¹ și...a fost a¹ic

¹ Gest, arătînd cu mîna mărimea roții.

² Gest, arătînd cum învîrtea mătura în căldare.

um pom pa [ɛ] páltin p-așica pă gírlă/și támai/ [..]/óe m-a vení
 mi-ám vení dá la past^t și-a plecá cu hóili//plecá^t hó cu óili/și
 vez...șóarta hómuluș ca să...n-am mai mîncát după óe-am vení dá la
 past^t/ș-am plecá ou-óil^t nemîncá și m-am duz direct acól la páltinu
 5 ála//vez/parcă mă trága așa/óeva//și m-an dus încă cu o fetiță d-a
 řij dá la noi/ș o-um băgát//áșá nú s-au suít//ș m-á suít řey//m-á
 suít/m-á suít m-á suít/řerá fuárte/fuárte/sá zic așa/aveá dooșřij
 dá métri-nálřime//și m-á suít acólo/cí m-á suít acólo/am băga mí-
 na-n cuib/n-an gási nimic//și...řey [k] da řia dá joz mă-ntreábă:
 10 óe-"aș gási óeva?"
 "n-am gási nimic"//
 și cí m-am uítá d-acólo dá suz la díři jos/mi s-au părút așa/cá
 suș fuárte mic^t//și vez^t dá atúncęa dín...řemóřij-áșá carę-am avút-o
 /mi s-a părút așa cá să-řvirtește ř júru meș țgátę [k] tos copáci cu
 15 mín^t/ș-řó řingur/řij mínte píná cínđ...Hóř dispářęá/řey řingur m-an
 dad [r] m-an dad vóře c^h mín^tlí dá după crácá//řey řingur// [..]
 și vedéz d^umęavğástá/cum an căz^ut așa pá spáte/cum ajunğán cu spá-
 tili dá crácá/crácá ca pá míná/și mai grğásá/fácá trosc^t/sá ruğęá
 crácá cu míne/și řtiz/má mă řineá pá loc//ș-am ven^td d-acólo dá
 20 sus/dá la d^oșřij dá métri/pín crác^t jos/pín-an căzút așa pá spá-
 te/joz dá pámínt/pín n-a ma avú óit/sá zic așa/ma aveá treř métri/
 tulpína luș//și cum an căzú jos...n-am putú să mai vorbéz nimica//
 cí m-a vázú [ɛ] băřeti áșá/fáta áșá ș ou băgátu/a dat fúga la míne/
 acáz la pářinř//
 25 íntre tímpu-ásta řerá alt óetářęán ou hóřili p-áltá pářte și
 m-a așuz [k] a așuzí copíři řípín[...]/s-a dus j m-a luș pálă-
 řiřa dín cap ș-a luș [ɛ] a luat apă cu pálăřiřa ș m-a turná pá...
 ín řine pá/pá cap așa//și m-á revení puřín[...]/am venít acásá...
 aș řoz la dóctor dá fost/am zácút vręo dóřu lun dá zile//și...am
 30 scápát [r] am scápát//cí m-an dus așa pñadínz/dúpá óe m-á făcúđ bí-
 ne/sánátós/sá má uít/óe credez d^umęavğástá ?//řerá drum d-acólo
 dá sus pín crác^t/d-acólo dá sus/píná joz la pámínt//oá dacá nú ře-
 rá crácílę-áľę/nú mai trářám//și...sunt ín stáre búná ș-ástáz//

dumitráke alecsándru [42 de ani]

călușu

oălușu...cum e o' copilăi' estia...că lei au căluș și la școală/
 cum sint/de e băiatu mhey în clasa șasea/da nu-î jel în căluș//n-a
 vru să-nvete că le-nalt/s n-a putu să joacă//dă...lei să duo și fac
 5 școală ca să-nvete/asa mai dă mic' /s dacă-nvătă/maj aléz la școal-a-
 ouma/copii' istea/băieți//

[Cu cine invată ?]

îi-nvătă astia maj mari/care-au fost călușar maj mar' îi învâ-
 tă p-ăi mic' //s care le jel maj...iute dă piôor învătă//da așa că-
 10 re nu le-nu-nvătă//îi-nvătă...să joacă/s le face costume/îi-mbracă
 ou obține/fust-aiôa/cum să zice/ou pantalôn' alb' /și ou cămășă/să
 fac-asa bete/maj multe pereg dă bete-asa dă le bagă pă cap/betili/
 pâlării' făcute ou mărgele//care...să numeste dă le vătăf/are...cos-
 15 tùm maj frumos/care le vătăfu dă îi condúce p-ăilânt' //înôclo din
 căluș' î-aș văzu s io jucînd...ca bătrîn la călușar' //

toma iiyana [43 de ani]

la-mormintare

o' mără-aiôa la noi/prima...să îinteresează dă tron/cum să
 spune/tronu//și pă hirmă îi face tronu/pă jel mort/cum mără jel/
 20 il soaldă cum să zice la noi/ou maj multe femej/și-l pune-n pat/
 il gătește ou ce are și jel/l imbrac-adică ou ce are...dăcă le
 ou/ou pantalôn sau o' costum ce are/dăcă-î femeje ou fustă/altă cu
 boșoa/după cum e bătrînă/în cap únili pune bazmele/alte pune oir-
 pe d-ale albili/ou să spune/și...d-elelante d-ale-mormintari//că
 25 taje dăcă le zi dă dúlôe gălină/gisoă/rată ce are/dăcă le zi dă
 p'ost îi bagă fasule și varză/făce sarmale...care dipă cum are
 puterșă să facă//

și...il ține ho zi sau doc și-l îngropă/-l pune-n tron și-l f
 aduce pă popa-l slujăște-acôlo-î face și lui...il ôitește cum
 30 să spune/il pune-î cărúță/și-l dúce la gropă//la gropă...gropă-
 pă făcută-n pămînt//ôine-î dă mîna/făce...pod cum să spune/să nu

putrezăsoă mai repede/ține nă/punge-acolo și dă pământ pe țel/și asta
ta țe/la-mormîntărea mōrtului//

[Aceeasi]

brînză

5 mîlgă lăptili și-l stricourăm într-un vas/șălă sau crătiță țe-a-
vēm/dac-avēm mai mult/punem ȷ șălă mai mare/dac-avēm mai puțin/pū-
nem ȷ șălă mai mică//l-ȷncălzim/așă/puțin dă tot pe floc/băgăm țag/
așă/cît creдем noi: cîtș-o țășcă/sau cît-o lȷngură dacă țel e...kă-
gu bun și-ȷ lăpte mai puțin//o punem și să [k] punem kășu ță/ș mai
10 lășăm pîn șă-ȷkăgă ță/și după țe șă-ȷkăgă ță o...mestecăm așă ță/
până țese zăru dasupra/cînd țese zăru dasupra/o stricourăm în săcu-
lete cum zicem noi/dă pîză/o pūne șă scură/ș după țe șă scură/șo
tățem țăliț/punem sare pe ță/ș-o pūne la borcăn//punem zăr peste
ță ca să nu să țusúțșe/ș-asta-ȷ făcēm la brînză//

15

[Aceeasi]

mămăliga

mă duc/imț țau găleata ș mă du la apă și-mț țau apă/vȷiț dă la
fintină/vȷiț acas-ațit focu și spal tūțu dă mămăligă/și puț apă/
pînă mai...șă-ȷcălzăște apă dă făcūt pisātu/măț fac ș-alte treburț/
20 și vȷiț și mai bag la foc/și mȷ-a [k] im ță pisātu/l las să fȷarbă
mȷ-l sār bine/mi-l las să fȷarbă/și dup-șăa m-apú șă-m mestec mă-
măligă/ș-o mestec [ȷ] o mestec/o termin/ș-o răstōrn pe fund/o las
să se rățășcă...șȷ-o [k] du p-șăa o mȷcăm//

anton țe țițana [19 ani]

25

cozonăc

ță căpștelșă/să dūce la ambăr ș ță țăiina/șȷ-o țerne cu sȷ-
tă/sau p-un țoráb dă nailōn/să fițe țăiina...fȷină//și ță lăpteli
și-l pūne într-o șălă/zăcăru il pūne-n șălă/ș să topește bine zăcă-

ru și ou [k] în lapte/și pune în căpistele lăpteli și ou zăoăru/
 bate hōyo/le făo bīne hōyurli/ș le pune/ș-acolo-șă pūnē drōjdișe
 oa să să dospășoă/rom/valinișe...și altē mirășe//și...dup-ăga
 s-apucă bīne și-l frămintă și-l bate bīne să...să dospășoă-m mīna
 5 țeș/bīne/și pune ulēș/și-l făo oa lūmșă pīnă să să dospășoă/și
 du p-ăga îl termină și pune...pe dasupra peste căpistele fro dōho/
 trēș și pō asă frumos ș¹ o-ur ziar/și-l pune pă...la dosp^hit//
 după oē să dospēste bīne dă țese din căpistele/le pune în fōr-
 mă dă cozonac/ș după oē le pune în fōrma dă cozonă și să ridică bīne
 10 din fōrmă/se dūce și ațitā fōou la coptōr/[...] țā fōrma de cozu-
 nac/bad niște oō și-l mījās pe dasupra/pisēz niște zăcăr și-l das
 [k] puș dasupra/și t^hp-ăga-l băgă la coptōr//

[Aceeși]

764. N E G R E N I [ALR II, 791]

(com.Scornioești, jud.Olt)

Culegere: 1967; GG, PL, MM; transcriere: GG

[Treieratul ou oai]

punșam grīyu/...bățam așio¹ în mījlōo un par atita dă mare¹
 /puternic/jos//

[Cum fi zicea ?]

pa [k] strășjēr/uni să-șvirtșă...oăși//și grīyu îl înășădșam...
 yōră...il nășădșam/oit țerșă pripōnu oășilor dă lung//la oai le
 punșam jījāșe la git/oa să nu să-ntiză în lătur¹/șă mșargă oăși
 asă...s^h mșargă/pīnă oīn să strīnșșă pripōnu/p-urmă-ș intōrșșă pă
 25 părțșă astălāntă[...]/scotșșan cāi/il mai împășam pă grīyu...tīr-
 cōl l-impășam/șiar băgām oăși/șiar îl pīșă pīnă oīnd vedșșan oă nu
 mai țeste niō un spīo dă grīyu/p-ōrmă lșam pāșili...ou fūrōili//

¹ Gest: indică înălțimea parului, oca 1,50-2 m.

unu din parte-asta/s-unu din parte-asta/s^t le dă la...la margine/
băgăm [k] stringean griu iar/băgăm iar^ă căii/il sob^ăia byabg-asă/
să mai dăsp^ăoțe cămășuiala aia du pă bğabe//p-urmă cind vedean că
s-a făcut bine/scotean căii la o parte/stringean griu la...strgaj
5 acolô/la pary-ăla//dacă băteă vintu/incepăan ou lopetili//unu din-
tr-o part^ă/s-unu dintr-o parte//dai i sus ou lopata/s^t ducă plăva
ăga...o lya vintu//il dan dă dō^o Hor^t/dă trei Hor^t...il dam dacă
nu băteă vintu/si dă pătru Hor^t il dam//p-ormă-l băgăi...im maga-
ziie//

10

rădu răcălganu [76 de ani]

la Hoj

iergăm im pădure-acolô s^t...cind intunericgă/gata-ncepă: au/
bău... "ayuză-l i vine" [lupul] //ciini-l prijingă// "dō !" începăm
să dănj gură/dănj curăj ciin^ălor//mai scăpă citiodată/cind iira vacu
15 rău/venă cite dōi sau trei/s făcă mincună ciinilor im parteă asta
ăiic/si iel da pă dincolo/venă s sargă i Hobor la Hoj//[1] dacă
noj il simțam/ayuzam Hojili: r^ur^ur^u//ișgăm afară: "dō dō" !/lyan
tăcun dă colô dă jos/sfir cu tăcuni i Hobor acolô la Hoj//iel sargă
/...găsam dimingăta una sau dōo berăgătită/cind o trintă...găsam//

20

[Același]

n-am putu s-o soap [pe soție]

[Soția mea] a dobîndi bătăie dă iinimă...bătăie dă iinimă ou
fioăti-ri conflictiie//m-an duz la doctor/an căputăt-o [...] //avgăm
dōgoj dă Hoj//am vindut ôli toate/n-am putu s-o soap//

25

[Ce spuneau doctorii ?]

are bătăie de iinimă ou fioăti-ri conflictiie//sōga că să nu
făcă nimic.../ia cind a văzū că-i iie bătine/după cē-an căputăt-o
i/a-nôepūt să lucreze//

30

"dōmle doctor" sio/"am fintina" sio "aprgape" sio/... "nij dōgoj
dă metri nu ieste din cas pi la fintina" sio/"s-aducă" sio/"o căl-

dărúșă/că țey mă duc cu ójil[†] la deal"//

"nimic ! să stea m pat acolo/să stai cu ȝa dă vorbă/să ai cu
ține vorbi"//

ȝa cum a văzú că-ȝe bine/s-a apucat: ba a mîncat ȝe...o opri-
se doctoru/murător[†] fasúle...//

"ȝiyană !"//ȝi spunea cop[†]ȝi lu f^hi-mȝou/ședeaȝu la mine/să dū-
ȝea la șoȝal la potȝáva /a mare//

"tată mare/măniȝoă murător[†]...dă pă furiȝ dă mine"/z[†]ȝe//

dăcă țereȝam [k] ȝi spuneam: "ȝiyană/nu mai mîncă ȝiyan/-aȝ vă-
zút ȝe spune doctori/să nu mănînc fasúle/să nu mănîȝ grășim[†]"...//

"a !/m-am făcú b[†]ține-acúma"

s-a apucat cu ȝiȝliȝa/făȝea perdele lă toȝate ȝámurli a făcú
perdele//

"móșule/cînd o cădeȝa la buálă/să nu mai viȝ cu ȝa//să știȝ că
nu mai trăiește"//

mă duc țăr cu ȝa//cîn mă duc:

"du-te-acasă și vez dă ȝa"//

m-a oprit pă mine sîȝgur/s[†] pă ȝa a dat-o a[†]fară//

"ȝe-ȝ spusă/mă/spusă că mor[†] ?"//

"nū spusă"/z[†] "că mor[†]"//mȝ-eră că-ȝ fac ȝinima reȝa//da să
nu mai...faj nimicour d-ăstȝa/s mai mănîȝ murător[†]/grășime/fasúle
..."

"lás[†]/mai bine să mor"//

a canunít-o vo lúnă dă zîle...bătăȝa ȝea dă ȝinimă//ȝ-arunȝam
ápă oȝ yála așă/ngăptȝa/ȝ-arunȝam cînd o ȝasă bătăȝa dă ȝinimă//
ȝ s-a prăpădit//

[Același]

m[†]ȝ-a rup piȝóru

úȝte țereȝa la rusaliȝ/intr-o zî//adică să spuȝ/ou treȝ zîle
pînă rusaliȝ//a foz la deal inȝocó/să duȝea ou porúmb[†]/ou țeritá-
le[...] //și dăváli/cîn venȝa năpóȝ dă la deal/venȝa ou ulúcă/ou
ulúcă dă bătú la gárdur[†]/știȝ//s[†] făȝea negustoriȝ-atúnȝea dómle/

Localitate situată la est de orașul Slatina.

asta e//și venind [bărbatul meu] /avea un butogăj dă țuioă și iel
 acoló...m brisoă/s-iel aveă pátimă dă oam mai i plăoă dă bea//și
 p-o coastă dăvâle/a băuú bine/s cîn coborá/a pus í álga ale por [k]
 alē hățurli oăililor dă git//și iel mulcănin beat l-a tras căi-n í/
 5 între hoiște.../și l-a șkopát//și mă pomenés cu áltă oărúțá/c^î ie-
 rga dóyo cărúțe//[mă] pōmenés cū-áltă cărúțá:

"țată vóioă"/zîce/"úite nea rádu ț-a spus" zîce/"oă să faj mîr-
 oare/taî hor o ourcă/hor o gisoă/rățá/ôe-oî prinde" zîce/"să...s-o
 taî" zîce/"s faj mîrcăre/oă vine pá urmă//da" ôe/"nú știî ôe
 10 s-a-ntimplá ?"

zî "ôé s-a-ntimplát ?"

zîcē "úite/oăzú-ntre hățurli oăililor" zîce/"ș^î l-a oăloá bris-
 oa pá pičór" zîce/"și iē șkop//să te duț la o femeie/să viie oa [r]
 să vii-acoz la dūmneată/cîn vine să-l băgá^î í apă fîartă/să-l trá-
 15 gă/să-l oblojásó^î//

an da fúga acoló-n deal la o femeie la noî acólo/úndi stîțeam
 atúnca/oă nu stățeam iioă/iay femeie așá/vine la mine/culôge așá
 o poală dă boz/nîște buruian/boz/oa să-l oblojáscă/să-l făcă...//și
 dup-ășá/după ôe-a venit acólo/a veni șî-șîa dă la deal/a^m fîcú mîr-
 20 cãreșá/am mîrcát.../iéstē...vórba...a dóyo z^î [k]a treîa zî/joi ie-
 rga vórba/j duminică ierșá rusáli/cálușú//f^în rusáli și oálușú/

ôe "vóioă" ôe/"mîine mērgē la potogáva ' la cálușú//tu ș^î te sool
 dă dimineată/s te úș cu căi să-î pas/cu vácîle"/-aveam o vácă e-ō
 vîiță mare/da nu ierșá vácă/iirșá/n-avga lápte/gonitgare//șî-aveam
 25 patru oăi/doî armásár^î...șî dóyo iēpe mar^î//ș^î iey am încălioá pá
 un oal/și m-an dus/c^î căi ilánt să țingăy după mine.../ș^î iō iay
 vácîli dă dnapó^î/și mer^d pá hēle/pā iel^î [ε] la iarbă la osic//mă
 ũ [mă duc] le sátor/le fag/viū acasă//cîn veni acasă/făcu^î dă
 mîrcare/mîrcărám/nîz bine n-am apúoá să mîrcám//trece un fráte d-al
 30 lui/frátîl^î lui ál mai mare/ou brîșca lui//iel ôga că sâ ne^{du}cem
 cu brîșca noăstră//

și d-acîlga iel zîce: "nene/un te duč^î ?"

ôe "mă duc"/ôe "pă lă potogáva"//

Localitate situată la est de orașul Slatina.

5 Ńe "hai c mer Ńi Ńey"//
 ziŃe "m/nu m du la pctcava"/la nu vra/ŃtiŃ/s-l ȃa// "nu
 m du la pctcava/m^{uc} p^t la mrginn^t" //
 "hai m/c mer Ń^t Ńo Ńi la mrginn^t"//
 Ńel d col:
 "hai vic-abbrc-te Ńi hdda"//[...]
 Ń/dc vzuŃ o nu mai Ńe log d joc/n-am av dci s plec//
 m-an dus/ lya Ńiorpi p hol/viŃ la prvliŃ-advrt/av Ńi
 ŃirŃum/Ńi Ńay treŃ kile d vyin/pn p ms/Ńi-m^t Ńa miŃe Ńio-
 10 rp^t/m-Ńcl^t/Ń^t-am by Ń^t Ńo um pahr/dreptu l dmnezu/la
 m^vŃ-a fost d tot//Ń/a plec d-aclo//am plec/Ńe-an dus Ńn lt...
 Ńn al sad/la bl^t² //a opr Ń la Ńirum/Ńr a byt//Ńey la
 Ńirma a la bl^t^t n-am mai vru s bay/am byt o alimont//
 Ń^o "Ńo nu mai bay"//ŃtiŃ/prc...vedam Ńo o/pŃo-Ń spun
 15 Ńinima Ńev aŃ//[...] am ven noŃ//Ńn negrn^t Ńr a oprt/a mai
 byt//Ńo n-am by nimica/bŃa m^vŃ-a foz bytra//m ven^t acs/
 acs m^day joz dm brŃc/Ń s d Ńi Ńel biniŃr/Ńe Ńi s cŃun
 /ved o feme care s-av bŃine ou Ńa//Ńel tod m bt nŃinte/m
 fŃ/m kinuŃ...//[...] Ńi oŃnd am yzt-o p fata a/p femeŃa
 20 a/Ńa a vent Ńm purt la mine/vznd Ńel c vine Ńa d-aclo/[k]
 Ńey am Ń.../am opserv o-Ń ziŃe ŃeŃ...m drcuŃe Ńi m jur/d
 Ńey nu fcsem nimi nimig dor ne d^tds joz dm brŃc//Ń^t miŃ
 miŃ-a t [=dat] Ńn gnd o pntru Ńa fc-aŃ/Ńa vdra dn cas cu
 p Ńi tp ! cu Ńa dup mine//
 25 da Ńo day p dup cs...//dc vzuŃ Ńo zru-aŃ/Ńel/Ńe s
 fc^t ?//s-a dus s-ŃcliŃe p oal/s-alrge dup mine//da Ńo Ńne-
 pŃ Ńr de/zic "bin m rdle"/zi "do-Ń vrba p-aŃ" zic/"stŃ
 m" zic/"nu te mai flat tu nŃinteŃa ŃeŃ" zic/"o sty Ńey Ńingu-
 ro s m bat^t"//[...] Ń^vŃt-aŃ m-a lyaŃ Ńm brte Ńi m-a arur-
 30 ct Ńm pat//Ńi-m pat...m-a lovi d dnġa ptuluŃ...Ń^t m^vŃ-a sri
 Ńldu//Ńel oŃnd a ayz/dor att an z^ts: "u/m-aŃ ourt"/cnd am
 ayzi piru troznn/s-a rms aŃ//Ńel vznd aŃ o...m^vŃ-a rp
 piru/bat aŃ cum Ńer/miŃ-a lya piru/Ń^t Ńel a crez o mi-l

1 Numele unui sat apropiat.

2 Numele unui sat.

îndreăptă/1-a lya și mi 1-a zăunțit maș rău//m-a nenorocidă dă tod/
dăaindii //și-așă că astfel am pățit//

Șimon vîjca [64 de ani]

[întimplare]

5 avșam boș și car/și ne dușșam la o pădure dăparte d-așij dă...
dă noi la fro...cizăj dă kilometri/cizăș cizășcin dă kilometri//
ne-ș-s [=ne-am dus]acolo ma multe căruțe dî sat//și... [ε] iș spuneș
acolo dă une lyaș noi lémne/la oda/așă-ș spuneș iș localitateș așă/
oda//și șeră niște cuște marș//șerșam c-un prișetin al mișș și...
10 iș i-ș spus ca să...să-mpședicăș căruța//șel că n-o-mpședicăș/c-o
ține vyitelș-așă/și n-am împședicat-o/m-ș lya după el și n-am [!] im-
pședică căruța//a ținut bôșî cș-a ținut pînș la jumătșea cuști căru-
ța/și a veni căruța pă pripôr répede/și s-ș [k] avșam resté [k] n-ăș
avú restéș dă...dă fher//a foz restéșli căre țineș la jug...dă lemș//
15 s-a rupt restéșli dîn părșili dă la boș/șș ne-a apuoat la um [k] la
bôșu dîn stîșga/ne-a apuoat pișșoru la o rșatș [k] ș-a apucăt pișșó-
rș//și alășand boș a fușit iș pădure/iș lășturș//și căruța s-a dus
iș vășle/și s-a rupt/cum să vă spun șo d'șșoșastră/proșapș/-așă să
spune la noi/ășta căre trășe boș dă el//proșapș s-a [r] s-ș proșit
20 iștr-un tufán. máre/táman iș vășle//

t'ňșșă mi-an da șama că nișoată să nu maș [!]te eș după...dup-ăș-
tu/și trșbușă-mpședicătă căruța//

Șărou gôrșe [40 de ani]

[Cum a murit mama subiectului]

25 [Mama] vine dă la șéșere/ș-a-nșepș c-o dșșare oapș//
"oapș/oapș/cápu !//mor și morș"//
și noi termș nășșam porúmbu dîn pătúł/ș m-an culcăt ou máma aco-
lô//
"máma/o fi dă cald"//
"nú șesté dă cald"/zișe máma/"nu șe máșcă dă cald/șș morș"//

m-a trimis pînă la o mătúș-a ței/că să vină/că mure//țeu n-
am crezú//

"mamá/sîn și o obosită/am fos și o la sécere/sint și o obosi-
tă"/și zi "vrăga să dorm"//

5 Ce "nă..."//

d-acîia ca să nu mai să vai [k] să mă lase pe mine să dorm/nu
s-a mai văităt// "αυγλή/αλογό" a-ncepu s-o doară//

"mamá/ț-ă rău ?"

10 "păi"/ce "tu nu vez că țeu nă...țeu mor"/zi ce/"tú mai mă-n-
treb^t că mi-e rău ?//fuğ^t la țá ză^a-ta nastasíia/și spúne-ț să vină
că țeu mor"//

15 m-an duz la...țerá noapte/s m-an duz la mătúșă-sa/am sculat
p^t mătúșă-sa/ș^t...n-á putú să vină//s la zîuă...cîn mă trezasc/ia peș-
te noapte trăgá să mure//s o am z^s că doarme//cîn s-a luminat/vi-
ne cinevá să ne keme la sécere//și cîn nă-a strigá ce/"ger^gno" ce/
"mėrg^g la sécere ?"

dar țeu zi "mėrg"//cîn am văzú "mamá/mamá !"/mama vinătă//nú
plecáse lumea la sécere/s-a venit gámeni/s-a dat-o joz d-acoló dîn
pătúł s-a pús-o pe sală ș^t...a murit//

20

ștoț gėrgina [40 de ani]

765. C O M Ă N I Ț A

(com.Teslui, jud.Olt)

Culegere: 1968; GG, BM, RP;transcriere: GG

ă stat șasă săptămîn^t î spítal

25 țeu ă stat șasă săptămîn^t î spítal dă gîlcărit...dă gîlj^t d-á-
lea rélele/

[Cum adică ?]

- gilô ĩ-úte/gilô in ĩt//doĩ oop^{hi} a murit intr-o săptămîă
 dă gilô//să făôă beregăta ca oôşu/ôai că ĩe hăina...lu tăle ' //ş
 s-alegă dăo gilô/una in pãrtęa asta dă Hoşuşor/s-una asta//cin te
 uĩtăĩ la hēle/ĩeręă nēgr^{te}/s-ălęa ĩeręă d-ălęa cãtrănitęăril^{te}//
 5 şĩ-a murit//după ô-an dus ĩunu la ĩimitir^t//...oopĩ de ĩ nę-ă stolă-
 cãĩi ş^t noĩ pã...pã frătę-acolô//cin am veni dĩ la ĩimitir^t cu lú-
 męa să le púĩe măsă să mănîcōe/ĩey n-ăm mai putú să mai ĩnĩit^t//
 "ĩa"/tăta/"mitrúťă dă mănîcōă/ĩa dă mănîcōă"/
 zĩę "nu mai poô/[r]nu mai poô"//
 10 "păĩ spusăĩ ĩô să nu te mai jelēst^t" ĩcē/"ôe țĩpáz voĩ așă ?/
 ôe-l mai souláz voĩ ?" zĩcē//
 "păĩ da-ĩ/úĩte ĩe răĥ fără ĩel ĩn casă"//stiĩ oopĩ ĩpăťăt/
 frat//nqãptęa nę-a pus pã cĩte treĩ/maj rãmăsăsă...cu treĩ/dăcĩt
 úna maj rãmăsăs-acăsă búă/nę-a pus ĩn cãrúťă j ũę-a mers cu noĩ
 15 la slătĩnă//ĩeră kĩcū [k] kĩțulēscū-ăsta dăctoru//şĩ ęa [k] cin ĩe
 dúcēm acolô/pĩnă dĩmĩnęăťa nŭ maj putęă să maj fag dăcĩ: ĩă ĩa²/așă
 făôăm ĩn cãrúťă//ş^t ĩel nē-ntrebă merĥey...fĩntă nŭ spunęă la áĩ-
 lanť/
 sôe "lųat sãmă dă fătă"/zĩcē//marĥey mă dăşteptă//ĩo ĩa plă-
 20 ôă cu gúra la áĩer așă: aĥă³ //cĩ m-an dus/oum a sculád dăctoru//...
 ađĩ că sta-m vălę-ađĩlęa/cum l-a sculá^t s-a sculá s-a mĥers după
 cãrúťă-n dĩal//cĩ m-a vazu şĩ ĩ-a spus că cum s-a-ntĩplă/şĩ "úte
 la noĩ ĩēste...ĥo búălă pí sad"/zĩcē "dă cum ĩ-izbēste mor"/zĩcē
 "rãmĩĩ şĩ fără asta" sôe//p-ăĩa ĩ-a cătă s-a foz ĩĩj dă răcálă/ĩe-
 25 ręă rōşĩ/s-ále mēle ĩeręă d-ălęa nēgr^{li}//cĩnd a bágă mătăyúzu cu
 ...tĩntúrá ş^t cu vătă/socțęă númaj bucãť^t/ca cĩnd ĩeręă cãrne pú-
 tredă-m beręgătă//
 ôe "ĩa úĩte dóm^{nu}ĩe"/cē// "dăcă nu venęăĩ cu ĩa"/zĩcē "ĩz mu-
 ręă s-asta"/zĩcē//
 30 s-ă sta șas săptămĩn^t/şĩ m-ă sculát//

dumitra birzoi [78 de ani]

1 Subiectul se adresează anchetatorului care are o haină neagră.

2 Subiectul scoate sunetele respective inspirînd pentru a arăta starea gravă în care se afla.

3 Din nou inspiră pentru a arăta starea gravă în care se afla.

[Despre moartea soțului]

[Soțul] a tiromit așa/ am nișit în primăvară la toz doctori m-an
 dus//și particoulăr/și d-ăștelant/...oaz dă Hoperățile/[r] c
 Hoperățile//

5 "aș mă omule să-ț fac operățile/oa n-ai să morț !//

"nu-ș fac operățile"/de "d-aș muri/și nu-ș fac opera"/heră fri-
 oos//am fost în răzbel/am făou șapte an dă zile ou armată/ou răz-
 bel/ș-acu mă puș la măcelărișe//dăo-oș aveș zile mai trăiez/dacă
 nu/nu"//

10 nu mîrșă șel dăoit oitș-o núcă pă zi/șf oite dăo bombăna/...
 din oușză oș să șușflă/...să ușflă la stomăo//și lă hîrmă oin a
 văzút șel zoru/oin a vru să-ș făcă operățile/oin a vru să mără/
 primăvara/ș-an dūz la șecerșe/aveșam pămîr o-am avú pășpșe pogăne
 dă pămînt/aléșe-ș-ar prafu dă șele/ou ô-am mai oumpărát/iș didășă
 15 lui/i răzbel/...șasă pogăne-ș didășă//și /...

zîșe "mer șf șo la șecere"/o-am avút șingură o fată/ș-a făcút
 pătru oopș/iș/fata șșă/"mer șf șo" ișe "să...măni ș șo ou voș la má-
 șă/oa pșate m-oș indemná"//

20 știș/aveș rîmă//mai...șș [k] dă ôe șș lăpte/d-ășta/supă d-ăș-
 ta/d-ășșă să șușflă mai răș//și-ș făôam așa șriptură-ș făôan oitș-ș
 șouș așa mșale/ba oș hîrșză nesărátă/ș mai lya oitș-o țirio-ășă//șel
 să dăa ș ne făôa legăturș și dă trîșzăș dă olăi//ășă a foz dă munô-
 tórș șel//

"mă omule/dú-tșe mă acășă șf tșe ouloă șf te hoinēște"//

25 "ba" zîșe "oă...pășoă mș-e mai bîșe"//

aôî-ș țerșă bîșe-aôî/-ș țerșă răș/[r] aôî-ș țerșă bîșe-aôî/-ș
 țerșă răș/oin ș-apropișă șara/ășă să đș șșarșe-n dășarăș/trēbușă
 să venim hînu acăș/o-aveșam vajș boș/țerșă la văcărîșe//

30 "dú-te tu acășă" zîș "că șô/[r] șô dăcă mă duc/...mai taș hîôa"
 /zîș "ou oopș/iș eșșș"//

"șo mă duș da nu fa nimioa"//ș-ășă făôă//venșă și-l gășșou oul-
 oát în pat//șf să vășităș văși [k] țșată nșaptșă să vășităș//să mai

† Subiectul își dregș glasul.

faj¹ dă mîncare să mai mănîc¹ sau de să mai fac¹ ?//

"nu-a spus¹ Țo oă țîie ț-ă mai rău"/zîo "tu dacă tîe duș¹ la mîncă"//

5 "da de fă¹u¹ ?/oă Țo nu făouă nimig/dăof stătú¹ in cur și jumuli¹ álga și le răcú¹//vázú¹ pîne oă nu făouă"//

"hî dacă de ! álga/șasel-élga le zidăr¹ dă la lóou lor/stomáou"/zîo//

dumînea Țără¹ mă¹ du¹ Țan ou-el la dóctor//mă dúg la húnu dimitrésou//

10 de "dumneata"/zîce "să...să stai"/zîce "să...să-s fac¹ operáție"//

sôe "lăsă dóm¹le dóctor oă vîi¹ mîne/oă nu sim preparát"//oîn Țisșám afară d-acólo/

de "a¹olú¹/oum ar tălá áștea la mîne" de//de ! páică-l mîncă pupá-v-aș//

15 "dă de mă ómul¹ ?/pă óing-ă făcú dóctori rău ?/oă bine-Ț fac/da rău nu fac"//și...venșám acasă//

"oít¹ ă bine ț-ar părgă țîie névastă/că Țey váz oă țî s-a Țurít ou mîne/că tu nu mai mănîj/nu nimio"/Țel//[...]

oîn venșám acasă/...am nepóty-ásta care l-am băgát p-al f¹ie-mă¹ 20 ácoló ou mîne-Ț oasă/

"om nevăstă mor¹/Țom nevăstă mor¹//...om nevăstă"

"las să mor¹ !"/Țo ští mai mă-șvenínán oítȚodát¹//mărg Țo la toz dóctori/și le promítám noȚ oă [Ț] pleo in zîȚa astálántă la operáție"/oă să mă duo Țo să stay ou Țel//Țerșá Țqámna//să stay ou Țel/lîngă Țel acoló/la buourést¹//s-acás pá óine lăsám ?/o-avé¹ și noȚ v¹ite/hálga"//

"pă¹ da níô Țo sîngur nu mă dúo să mă úmpare áștea p-acólo"//

"pă¹ ou mîne nú te omșará ?//

"bárim mă vez¹ șȚ tu"//Țel//

30 așá Țe [k] dă Ț-a părú luȚ rău oă mșare//m-an dus [r] m-an dúz la Țineri-mșu/oă...avșám o păréke dă boȚ ou Țel/

"sávule goléște sféola"/oulesásá sféolă ngáptșa/"goléște sféola" zî "șȚ hă¹ ou tát-to la... [k] o¹ sóarí-to" zî "la slátină"//

Țqátă ngáptșa "hă¹/hă¹ hă¹//hă¹ hă¹/o-acú mă bag í spítal/nú mai

viu acasă"//

păi țe să-ți mai facă doctori ?/cîp să humflăs-atîta ' út/ca cî
mîncasă lučernă//și țel nu mîncă nimic//mate-ncurcate//făcă/bór bor
bor bor bor mațilî țel/bór bor bor bor//[...]

5 "măi nevastă...țo mă du² mă/daț țey morț//țo dăgaba mă tațe/
că țo tó morț"//...făcă țel//"tó morț"/

"pî aț acúma să vedé¹ țo țe-aț acólo-n tîne//oț murî/ć-oț fă-
că/oț făcă"/zîc//mă duc pupă-v-aș...țar cu țel îndărăt//n-ăm mai vru
să mai mă du la sobolác² //ă ș [=am zis] că să mă duc în [k] dreb la
10 spitál în djal//m-an dus acólo-n djal la spitál/cî m-an dus acoló/
...l-a...luat áța ș³ l-a dus înăuntru-acólo//státúsă un dóctor kár
c⁴ la noț în cámară//țerá d⁴ p la dobrotin³ /nú șțiu cum fi zî-
că [ç] nú șțiu cum náiba-ț zîcă//...și cîp l-a vázút i "țe ț-ă neă du-
mître dunitále/că dümngatá țargáț Hom robúz ?"//

15 zîce "n-an zácú ni j⁴ dá frígur⁴ ni j⁴ dá nimica/da acú s-a puz
múartea pá mine néică"//vorbéa/uțe/ní n-a tras așá^a vorbí cu...pî-
nă ț-a țeși súfletu//țe "nú șțiu...dîn țe ?"//

"păi ța" zîce "să te tractám noț" zîc-"acîlgeá spitál"//

20 cînd fi dá năsturi-ț dá d-álea dá care-n da țeș [ç] țeș meréu/
du pá la farmacie/

"nu-ț mai daz d-ășția/că d-asta l-ăm umflát ũ an dá zîle/și dá
năstur⁴ și dá doctori⁴ d-ășțea" zî "țe-n daz dumneavóastr-acúma/dá-
țfi-ț áltgeva" zîc//

"păi" țe "ca să-l dăsfácem noț"/

25 "păi da noț nu ț-an da ? că uțe le-ă lăsá pá măsá" zîc//l-ă lă-
sát//

țel zîce "lăsá" țe "cu țe șție dóctoru"//

"să las ?"//

30 fi zîca áța ț-a foz mai bíu⁴ [k] ațlántă ț-a foz mai bíne//a dóyo
zî//...cî m-an duz la țel dá la ála d⁴ la timplărițe /

"morț nevastă !"//dóyuzășșásă dá țijécți⁴ într-o nyápti⁴ ț-a fă-

¹ Arată cu mîinile cît de mult se umflase burta bolnavului.

² Numele unui medic.

³ Localitate situată la cca 5 km nord de Slatina.

⁴ Subiectul se referă la timplarul care-i lucra niște mobilă.

out...ca să-l dăstufle//ș-a făcu orizme/nimic !// "nu vedez dómle
 dóctor" zíc "oă áre máte-ȝourcate ?"/zíc..."dá stă stomácy-ála
 Numflát-așá și-ș borborásáste máțile ?"/zíc//máțilē...umfláte//
 scoțșá furtúnu ála...núma apă límpede/dí iel//n-áre nimic//și l-ã
 5 lyaț acóasă/ș¹...l-ã lya sîmbătă/...și duminéó dá dimíngăt-a și
 murit//

[Aceeași]

ne-a veni băia ou armata făcută

a-ncepú să zbirnîșe băiez d-ăștșea pî sat/să dúcă pá cîmb dúpă
 10 Ńele/ [după fete] oă să le [c] să le fúre//c-așá făcá pá ađi pá la
 noi//maí furásá húnu húna/și bîșetu pópa la [k] să-l adúoă la ou-
 noștîntă pá tát-al fėti//²-a duz la Ńel triméz dá párintș băgátu-
 lui//

"părînte"/ôe "șes oă rúdá" z¹ôe "ou cutáre"/zîce "să te duj¹
 15 d mîgata"/zîce "să...vez ôe zîce/să-mpáoă ou oop¹ii ?"/oă el o țf-
 nșá tálpă oț o tále//pá un ș-o-ntîlní o tále/...pá f¹ie-sa//bîșetu
 pópa sá^dôe la ála-ȝ oásș/și-l șa ou vórba/ála soqáte nește vyin/
 pópa n-a vru să bșa/pínă cînd/să vadă ôe fáôe//a șes^t afárá stăpí-
 nu oási/a lyađ dójnița ou páoură/ș¹ l-a mîjî pá pópa máioă oa cum
 20 Ńe hâina dumitale [i]//l-a mîjî pá hojk/pá bárbá/și șerșá pópă bā-
 trin//l-a mîjî/l-a făcu oa drácy//áoley/cîn a Ńisít î/lúmșa ôe "șí-
 șíz dá vedet pá pópa dumitru"/pá sócru lū ásta oáre [c] l-avém/dá
 țíne pá f¹ie-sa dá la úda² //"să vedet pá pópa dumitru" ôe "cum
 Ńe"//

25 "păŃ cîne ?" lúmșa: "cîne-l făcu mă/așá/cîne rîsá dá Ńel așá ?"//
 ôe "oostică mîhálja" zîce// "ș-a dus ș iel" ôe "să...triméz d-á-
 Ńa" [i] zîce oă..."l-adúcă la cunoștîntă"/zîce "și...șel í nebúnú a
 șes^t afárá"/zîce "ș-a lyađ dójnița/ș-a băgá pá pópă hódáșe/ș l-a
 mîjî oa p¹"/bîșetu pópa așá a stat//pá soaun l-a pus ín mîjlócu cá-
 30 si/ș-așá a sta ș ș-a rîs dá Ńel oum a vrut [i]//l-a făout kib dá
 mustát/l-a făcut...crus¹ p-așíca³ /cîte mîșe țgát¹ șerșá/și d-áci-

¹ Subiectul se adresează anchetatoarei care avea o haină neagră.

² Localitate situată la oca 20 km nord-est de Comănița.

³ Subiectul arată ou minile pe amîndoi obrazii.

lga lúmga să...ne sperl¹ásám/

zíc "áol^o s-ajún^oen oa cutár^he" zíc "cu cop^hi-áşt^oga//ma^h bi-
ne s-o dăm nó^h" zíc [pe fata noastră] //"dă-o áyú^z că n-o mán^hoă"
zíc//d-áci n^o-a veni bă^há cu armáta făcú^tă//n^o-a venit cum ^he dá
5 t^hámma acúma s^t tómma^h la t^hámm-ám făcú^t-o [nunta] //h^ou ū luptán^h
că ^he mică/că ^he mică/că ^hergá mică/n-av^oá^h pá čine drácu să măr^hit//

[Aceeasi]

să pun ^hál¹le/...dáspre ánu nou

10 ^hin sára dá...ánu nou/oum ^he míne ánu nou/și dásará să pun ^hál¹-
le/...dáspre ánu nou//

[Cum ?]

pun^oá...să strín^ogá nó^o oáčú^l//...ven^ogá bă^héz d-áşt^oga...și fete/
să strín^ogá-nt^o-o cas-asa/și pun^ogá o mäsá ca d-ál^oga dá jos/care m^hin-
cám pá h^oele//s mäsá ^oga pun^ogá^h [...] ^hinél/pun^ogá^h p^hépten^oe/mámáligá/
15 ...pun^ogá^h din t^oate nó^o mód^he//^hinél ^h/h^oglíndá/că če că dá^o-o ^hej^h
i [ɛ] o ^hej^h [k] i^h ^hej^h h^oglínda du pá mäsá/ves če ^he su cáčú^l-acólo
dá nemerést^h/če o-o ^ha frum^ogásá//áltu oá dá^ocá nemeréste ^hin^hélu/o
ga supt^hirioá oa ^hin^hélu/asa ^hergá...dím pătrín^h//dá^ocá l^hya p^hépten^h
tenile/ča o-o ^ha ou dín^hi mar^h/c-áre [k] a l^hya p^hépten^hil^h ca să ne
20 rídem sára și nó^h/acoló//s-asa să fáčá-na^hinte//

[Și ou parii cum era ?]

și cu pári/oi^h să spár^ogá vez/dá pun^ogá...dá dó^ho tre^h hor^h mäsá/
dá^ocá ^hergám tot cum s^hintém nó^h ^hiča str^his^h/da dá^ocá ma^h ven^ogá ált^h/
..."^haj^h á ! punéz" zíc^o "să l^hya s^h nó^h/să v^hdén če drácu nemerím"/
25 zíc^o//i^h pun^ogá/j^húpá če plecá bă^heti/fetele s-apucá și numără pári/
...pá d-anderéte^hga asa//ásta ^he capu gárdulu^h ^hič^h asa/și l^hya pári
d-ič^h asa/dá la h^hunu p^hin la činč//s^hál dá č^his čin pun^ogá^h mína pá
el/če "a^hič/sta^h !"/s^há-acoló sta//d-áci dá^hergá^h h^ok^hi/și zíc^o
"ú^hte-t^hje să ves cum ^he//dá^ocá áre o^hgájá pá ^hel"/zíc^o "áre o^hgájá"/
30 zíc^o "áre n^hámur m^hulte"/sá^h ^he drept/sá^h ^he strím^h ^hfir-ar al mum^h
dá par//te ú^htá^h la ^hel/par ú^hte//cu vítele d-áci ne dá^o să sculám
bó^hi//bo^h...d^h...di la strátu lor d-acól^o//dá^ocá pun^ogá^h píčóru p-um

boş aşá/dăcít apăsáŃ picóru/"hîŃ cutăre !"/să sculá bóşu/...repede
 5 6e "e/să ştiŃ că te mărit...curînd"//

da avęam o sóră noi/s-a măritá la treŃzăşidòŃ dá anŃ/sóra nęas-
 tr-a mără/...şi să mă [k] zîca băŃéz dămúld dá Ńa/da nu s-a măritát/
 n-o măritá máma//a da saráca cu picóru/"heŃ la Húnu/heŃ la doŃ/heŃ
 la treŃ/heŃ la pátru"/îm bóş.../până nu s-a sculá nęam/nę-ă...ş
 lęat Cúmagu/"rîŃi-al drácului dá bóş să fhîŃ"/noŃ cîm punęam picó-
 ru/ŃiştŃ/să sculá bóşu//6e "ęa úŃte" zîce "să măritá fráŃi mei/na-
 Ńinte să-ņşară" zîce "Ńo nú mă mări curînd"//şi ásta să fáca na-
 Ńinte//

[Aceeşi]

cînd a sărit/acólo/l-a făcut praf

Ńerá Ń Hostás cam prostován aşá//şi Ńeş am lucrá la predęál sco-
 15 ló/că Cefereşu ásta ne trimetá unde Ńeręá nevóŃe/noŃ Ńeręan cu căsa
 ca Cúm Ńe mélcú [c] că aşá Ńerá armáta nęastă/unde Ńeręá nevóŃe-acc-
 ló te ducęá/şŃ-ă lucrá la construcŃięe la predęál lă tunŃel//şi
 cînd a venŃt concédurle...comandántu dá companięe şpune:

"bă" zîce/Ńeş Ńeręam seręenŃe "bă bádúca" zîce "mă/ĉŃŃ... [r]
 ĉŃŃ máŃ bum băŃéz"/zîce "să le dăm prima dátă concédŃu"//

20 da Ńeş zic "tovărăşęe căpitan" zic "avŃ şi noi únu pá prálęa"/
 zic..."moldovęanu ásta"//Ńel Ńeręá cam prostován băęátu/da Ńeręá
 ascultátórtŃ/Ńel únde-l punęáŃ la bucătărięe/órunde...zîc "să-Ń dá
 şi lui/că Ńel n-a foz nicodátă//áŃlanŃ cu permisięe"//...

25 6e "bă/bine zisăŃ mă/să-Ń dán drúmu"//zîce.."mă/da Ńel ştiŃŃŃ
 mă/să duc-acás ?"//

zic "păŃ să-Ń dán drúmu cu caporálu córņęa"/zic...cŃŃ Ńeręá tóŃ
 dá acéŃaşŃ comună//Ńncă Ńeręá o comună máŃ dăpártę álă/córņęa//vor-
 birám/

"bă"/zic "Ńel ŃŃŃ şi pá prálęa"//

30 "bă/l ęaşŃ" zŃ cînd a aşuzit Ńel/

"bráva dómle seręenŃ"/mă pupá/"că mă duŃ şŃŃ Ńeş acás"/...ştiŃ
 um băŃá fųărte bun//dómle s-a dus cu Ńel//

zîc "mă/cîn te" [k] zéce zîle lă-an dat/"cînd vii/vii tó cu iel"//
 acú ástă prălea ásta n-á maî așteptá/iel a plecá cu-ó zî maî naîn-
 te să viie la unitát/e//noî la unitát/e stam în predgál/și nu stam
 în predgál/î stățiie cu lîniia/stam la pátru kilométri dăvâle su
 5 tunel/p-o lîniie murtă//acú iel văzúsă că maî sârgă hostáj din tren/
 că-nôetuná acoló/văzúsă oîñ lucrá iel că maî sârgă alt ostáj/da de !
 hostáj maî vihóî oînt...și sârgă oîñ suîá trénu la dgal//șt iel dóm-
 le/cum a venit a pleoá dînaiînte n-ó să să dea șt iel în predgál jos/
 oînd a sâri dómle de [k] oînd a văzút dormitoru acoló/oînd a sârit/a
 10 sâri ou búrtă-ntr-um profil dîn áia/oă șergá profil† pâ la cúbă//
 áșa//oînd a sârit/acólo/l-a făcút praf//și ásta mî-o trag îey pâ sú-
 flet/că îo am zîs că să-î dăm drúmu și luî//și oînd a veni [k] îime-
 diiá a veni caporalu-a dóya zî//
 zîce "dómle cum a/o-am dat la máioă-sa p-aîș/șî-a zîs oă n-a
 15 avú† oē să-î fáoă/să nu-ntîrziie iel dá la unitát/e"//

bádúoa oē îiliie
 pátrușeș^îcînc^î [de ani]

[Tăiatul porcului]

prima dată oînd îl tăiem/...îl î il dăm áșa-m párt [pe porc] /
 20 tăiát áșá/pártile búrtă/mă rog/im párt//dúpă oē î-á soo [k] dúpă oē
 l-an tăiát/iî scqátē șîru prima dată/și dúpă șîr áre mușîr [k] áre
 mușkișóri oîa/...áî mărúnt/și dúp-áî mărúnt vine mușkișóri oî mar†//
 îî scqátē áșá la rî la rîñ cum trébuie/pă fiîecáre-m pártē/și-î pú-
 nem acólo/iî dúcē in t^î [ε] in tîrnă/áșá-î spúnem noi/șt p-aîa [k]
 25 dúp-áoēîa-î dúcē in trocán/și-î dúcē acoló une trébuie-m bec/că îe
 [k] noi avēm oēo//și dúp-ága scqátē tot oē áre iel: "fícáti/bóșógi
 ága cup să zîcē/mátelē le scqátē îar in trocáca/dúpă acēîa cup să
 zîcē sótu mîey/le dá sare la oēlelante//la [k] piôqárele î le scqátē
 30 șoldurle/le púnem acoló la rînd/cápătîna cum trébuie să fiî-arăjáte//
 dá la oăpătîná scqátē créîeri/...și piôqárele/...le scqátē áșá oē
 îeste/cárnēa áia maî slába o noi o scqátē//șt dúp-áoēîa le dăñ sá-
 re îar la fiîecáre/șt îey rámiî cu máfile să le spál//lă-an goliá/

nu știu ce/le-am spălat așa cum a trebuia ca după carte/tup-acéja
 le-am umplut/...c^h carne/cu péciie/și cu niște múre le zícem noi/le
 toc múrel-elga cu u mașină/și-amestec iar ficăți-și fierb/cu boșo^{gi}
 éja/și toc cu mașina/pînă-și umplu//puș boia acolo mă rog/ardeș dacă
 5 ..dacă am/...d-ezemplu da fiiecare dom trebúie să să...kivernisască
 să-ș^t cumpere ce-n [ε] necesar ce...fi trebúie//ș^t dup-acéja le trec
 [k] le umplu/ș^t le puș la fierț//ș^t po să...servéz dî jele să...mîr-
 căm dî jele//

[Și ce mai umpleți de la porc ?]

10 păș și burtanu/și fundóju/...ce are jel tct//

stan șișana
 pătrușpátru dá an^t

am yru să mor acú u an

jeu ce mi s-a-ntimplát ?/am avút dóczășidóho dá ráte//și-ntre
 15 timpú ala je u lac/că jeu stau kár lîngă mgară/și-ntre timpú ala/
 avgám nește ráte să duca acolo pá báltă/și ele sára nú vengáju níe să
 le dau mîncare//ș^t d-ací jeu m-ă supărát/fáta am avút-o acolo la
 șogálă-m pártga așá jos acolo coteșana /și m-an dus într-o sárá și-am
 întrát í lac//zí "să mă duc jaș rátele d-acólo" zí^c "pînă cíș să
 20 steș jele-acólo ?"/dormiseră..dá fa^b mă cam simțám jeu că m-é cam
 frig/da zíčan că n-ó să am nimic//și m-ă acilga la viș-am fost cam
 cup să zíce/am munci can dîr greu la sápa/și í sára așá tóma jeu
 m-am înđușít//și m-an dus și-ă scoz rátele dîn báltă/ș^t cîn a vení
 25 cu jele-acásă/fácúsám mîncárga tod/dáci să stau la máșă/înc-aveám
 nește píne/ní nu máș fácúsám//ș^t cînd am venít acásă cu rátele/
 bərbátu-mno a foz la cálgá fierátă/n-am máș mîncát/vine o vecínă/
 c-aveám hóșile//

zíce "șișaná !"/zíce "tu nu te máș sculáș^t ?"/

"p^{ho} să mgară" zíc "acoló/oă jeu nú máș má scoi"//

30 nú máș m-ă sculát//vengá/a vení femeia m-á áus hóșile la rînd/
 și cînd a venít a dóșá mgară/și-ă spuz/zíg "lino" zíc "aș grișe/dacă
 vreș și vreș tú să faj^t bînelé ásta/dă-și un telefon fėti" zíc "dacă

Comună situată la sud de Comănița, la oca 60 de km depărtare.

poate să vii"/și ieră asta-ntr-o joi sara/dacă poate să vii la
 da la școală/s-o-proiască directoru...cît crede/ho zi sau ū ho jumă
 da zi după cum crede dumnealui"/și n-ă veni femeia aia/și-a trimis
 i ū hom da la bufé rudă cu mine/uu verișor/

5 zîce/du-te și sună" zîce "că la genica"/zîce "la mă-sa șiyani"
 i ce "că ie bolnavă grav/să vii că nu poate să mă [k] nu poate
 sî facă nimic"/

cîn a veni fata/nu ma avga cu cîn să vorbească doamnă//a veni
 fata-n...a veni fata-n i atunc a venit/a durat trei ore/că ie greu/
 10 ca să vii da la cotșana ie...pătruzăj da kilometri/și da la noi iar
 da la slatină dohozăc/a fos săiij da kilometri//cîn a veni fata/dă-
 cît atîta i-ă spus/

"te duj la sfad da telefon să vii ș tatică-to că io nu mă
 scap"/a veni fata a dat telefon/cine vengă doamnă la mine...nūma
 15 adormită ierșam/nu mă știșam//dac-ajupsasam i ulti [k] am avu
 pătrușuna/...scușpam păreți/i fiș-am fost ce mă ? i ulti ca să
 morș//și după ce-a veni fata de la sfat/a foz la despeșarș aci la
 domnu doctor/ș...a veni doctorș și m-a [k] a spus/

zîce "imediat" ce "ce [k] să cereș salvarea"/a veni salvarea/
 20 ma a venit un doctor/m-a puz la salvare/da n-ă știșut...ce sînt/ce
 ie cu mine ?//m-au dus acolô la spitălu/m-au imbrăcăt femeile de
 servș [k] așga surôrle/ș tu pă ce m-au imbrăcăt/așă...pă fata my-a
 dat-o-așar/n-a mă lăsat-o//ș fata n-a avu dăcît o jumă da zi...[k]
 o zi-nvoit-atit/și-a doya zi a fost nevoită să plece la servici//a
 25 da fata pă la mine/după ce-a da pă la mine/i-ă spus că iey dișta
 no mă scap//dăcît atîta i-am putuș să-ș...mă-șourcăm știș/așă/cînd
 vorbeam mă-șcurcă la limbă/nu puteam să mă vorbesc cum trebuș//și
 după ce a plecă fata/a veni tatică-soș/la ora trei a venit iel//și-a
 vorbi c-un...c-un doctor d-acolô/ș zîce..."s-o ducem pă pitestș"/

30 ...a zî doctoru/că oă și tușșam//am avut aprîndere pă plămîniș//...pă
 plămîni amîndoiș//ș m-a dus acolô pă pitestș/la spitălu aia/la te-
 becișș/și m-au țînut o lună da zile la tebecișș/și iey bine nū
 m-am făcūt/și m-a dat töt înapoiș la spitălu-ăl mare la noi la slă-
 tină/și d-aci am stătūt iar o lună jumate/și d-aci m-am prișepūt//
 35 da lă acolô la tebeciș nu m-ș-a făcūt nimic//m-ș-a făcūt iel și trac-

tament ce mi-au făcut/da nu/...nu m-a putut să mă salveze-aşa cum a trebuit//

[Aceeasi]

am fugit io

- 5 am fost îndrăgostită d-ăld băiat dî jos/adică la noi a fost comé [k] comună/cuţ să zîce/şi îey stau dă dîncolo dă jòs/dîn [k] adică satele la noi nû sîn dăspărţite//şi îey am vrut să îay ăld bă-
 'ad dîn comănită//şi aî meî nû prga vrăy//şî d-ăcîlga pă mine/şî
 -am avú dăcî şaptesprezêcê anî cî m-ay căsătorî şî io//aşă-î spuî
 10 io fîicê-mga/că "ġenică-s trece mămă vrémga"/da îa să rîde cê "lásă
 mamică să-n trăcă"/zîce "n-ay grijă tale"//
 şî dup-ăcêga a venî băiatu-ăsta/ [ε] bărbatu-mîo ăsta căre-l
 ţîy/venî p-acolô pă la noi într-o sâră//şerîă c-um veîn al mîey/
 s-avgă fğărte bine/da îey nû ştiîă/ştiî pentru ce e îel aşă...cuţ să
 15 zîce ?/prétin aşă cu veînu mîey//
 zîce "vă"/zîce "cum să fa şî io să vorbés cu făt-ăsta a lu cutá-
 re ?"
 dă...veînî-ăla al mîey zîce "de/mă frăti-mîu" zîce "îey ştiî?"
 ôe "îă s-o-ntrebám"//
 20 şî-acúma îey mă duġeay cu căldărga la apă lă...la o fîntîn-aco-
 ló jos//îey să îa după mine p-acolô pă cûastă veînu ăla al mîey/şî
 cu bărbatu-mîey dă-l ţîy acúma/mî-a da bună sars/a s că sî-n...să-m
 sărúte mîe mîna//
 "Ce îes tu să-n sărúz mîna ?"/zîc/"dă un să te ounoso îey"/zîc
 25 "n-am vorbî/nu te-am văzút"/îñ fîntî//
 zîcê..."staî mul la apă ?"/
 zîc "păî dăcî mă du şî umplu căldărga şî vîiî înapóî/ce să fac
 acólq/ce să fa la fîntînă ?"//
 şî-am umplúť căldărga şî-am venî înapóî//şi vē[k] n-ă durát aşă
 30 d-îc/oum să zîce/am venî répede ştiî/acás//şi m-a-ntrebă că vrăy să
 mă oásťtoréso ?/da îey î-ă zîs/...aşă...pă ţărănéşteş/şî şî-ăcú cînd
 nğ-adúcem amînte cînd îî spûnem réti/să rîde ġenîoa ngástă dă să

prăpădește//

zic î "ce ție să te ție ție ?/ce ție sîn dă mărităd ?" zic//
 că am avút frățî tct cncetrăt atuncęa cînd i...în tîmpu cî m-am
 mărităt ție//zîo "ție am trei frăț cncetrăt" zic "și ție să...să mă
 5 mărit ?//pentru ce să mă mărit ?//las pă tătă ș pă mămă sîngur ?"
 zic// "ce trebuțe ?" zic "pentru ce să mă căsătoresc ?"//

da țel zîce "e aș să vez"/zîce "că tu până la crăcînt ție oăs^f-
 torită ou mine"//șî-așă a rămăs//

șî ție z "dă-te d-acîlęa că nu te ție ție pă tîne"//că țel dă
 10 fapt ție maș mare oa mine cî-opt an^t// "că tu ție bătî față dă mi-
 ne"//șî-așă a rămăs cuvîntu ásta//șî-ntre tîmpu ála ne pomenî cu
 țel/. ..intr-o duminică sára la fro dóno săptămî/cu veóîny-ála șî
 cu țel pă la noi^{cu} bərbáti-măo ásta//e ! ș-a-ntrebá pãrîntî/șî pã-
 rîntî mbeș aș zîz zîce "nu dăy ție fáta la delén^t má" zîce// "fáta
 15 męa nū să mărită la delén"/zîce "fáta męa dac-o fi s să mărite/să
 mărită sat"//zîce "țá nū să mărită la delén^t"//

ție cî-ă zîz dă cólo ? zic "e fir-ar al drăcu" zî "nîș-p-ásta...áșțîa
 aș mbeș" zic...ă zîs "p-ásta nu [k] sînt îndrăgostítă cū-ál dîncó-
 mănîțá/ție nu pręa vor/țá stăș să-ș fac ție" zic "și pă áș pãrînz"
 20 zic/șî am vorbí cu țel n-ám vorbí...șá/nî n-am vorbí dă fro trei
 pátru...cam dă trei hór^t am vorbí cu țel/da áșá/oa cum am vorbí noi
 așá cã cê/că zîg...tot áșá...mă criticăny oă cãny că "nū te ție ție că
 tu ție bătîrî/cē să te ție ție pă tîne" zic "că ție bătîrî"//

și d-acî țel a zîz/zîce "dacă ție nu te ție pă tîne nu maș ție
 25 nîc úny"//

șî ție...ție a rămăs áșá ștî/mărmurítă//da țel dēdęá/dedęá pón-
 tur^t áșá ca șî să-ntîlęáscă cu mine/da ție nu vręam//cã cã cã cē
 trebăse să ție ție p-ásta dă la delén^t ?// "cē" zîg "nu ție ție dîncó-
 mănîțá ?"//șî-a durát áșá/să zîc ție fro lúnă dă zîle da n-á durát//
 30 și-ntre-o sárá vîne p-acoló pă la noi/și vîne...vorbește cu tát-acó-
 lo-ny cásá/șî ție dăcî mă duc cū să zîce [k] a stătút áșá ca o hóră
 șî cēvá cū-aș mbeș dă vórbă/cu tătă maș mult că mămă nū țerá acî/
 țeręá la un frátę-acoló sus în dîal/șî cînd am țieșíd după țel/rádu

† Sat situat la cca 1,5 km de Comănița.

m-a këmát//á și plecá cu ȕel//șt m-an cás^ttori cy-^thel//

[Aceeși]

nuntă

5 ă ! tineri să cunosc acúm dăpinde/daoă sin d-aói din sât/fac ou-
noștintă ȕei singur^t oă să ounós cîne sunt/dacă nu/prin alte ounoș-
tinte le fac cunostintă/discută/dacă ȕei să oovîng/să plac/să duo
părinti băiatuluȕ la părinti fėti/să-nțelég/și din dărur^t/și din ăș-
tȕa pentru nuntă tot ôe-ȕ trebūie/și-așază nunta//in zîya ou nunta
aou la noi la țară să obișnuiește...viner^t șgăra/[k] joȕ șgăra/să
10 făce la băiat brădu/adioă să aduce brădu/să duo fete/băiet^t/un lăyu-
tar acolo ca să le ointe/l-impodobeso ou flor^t/ou ȕirtii/cu betȕăiă/
viner dimingăȕa/plăoă dă la băiat o fată/o-um plocón im mină/ou
dóho piȕn^t d^tn ăștȕa-n țast/și băiatu ou brădu//și să duo să ȕi-l
duoă fėti//duoindu-să la fată/fata ȕ-ăștȕaptă-m prag/și trece dă
15 trei hor^t pă su brad/și-m părȕa ăȕa/și-n ăȕa//im prag//ȕintră bă-
iatu ou brădu-ȕ oăsă/și fată...să dă plocónu-așă cum să spúne la țá-
ră "bin te-an ȕăs sănătȕăsă"/șay...mă rog !//ș la urmă...lě púne má-
sa șt lor acolo-ȕ oăsă/măniȕoă/bȕa/și-ȕ dă un dar dă ȕid/băȕatuluȕ
um prosóp/ș fėti um batic/pentru că ȕ-a adúz brád^t//

20 símbătă dup [k] șgăra du p^t la óra...pátru cínĉ/depinde după
cum togmeso ȕei lăyutari/a veni lăyutari/...șt se obișnuiește oa dă
lă băiat să vină vinar^t/...la fată//șt plăoă oȕ oitevá védre dă vin
/șt la urmă/[k] și ou lăyutari jumătate oare merg in părȕa ôaiȕlân-
tă la nuntă//și rămín la mirȕasă númaȕ jumătate din lăyutar^t//la
25 ȕurmă/...să distrȕază tineretu/le cîntă la ȕóra/la danș/pînă p la
óra úșpe/dóhoșpe-așă după oum...ored ȕ^t//

dimă [k] dùmíneoă dimingăȕa p la opt/să șȕoálă...ș-ăȕ nuntȕ/
și lăyutar și to și-nĉep să ointe//să-mbráoă mirȕasa/vine o fată/o
...piĉptănă pă ȕa/cintindu-ȕ lăyutari-acólo in oăsă/femēȕ dĕ ăștȕa
30 maȕ zavistuyase dindu-ȕ ȕiyot/oa să plîȕă [i]/și plăoă la ȕudát//
o fată și o-um băȕat/ȕay o vádră din ăștȕa ȕȕale/ou o oirpă băȕată
pă uréȕile védri și p-ȕ restey infășurat/și o-o stéblă dă busuȕó

acolo-m vadră/merg în urma mirési/și mirgasa naîntęa vedri cu fete/cu bălét/s lăutari-n urmă//merg la puț/scgate băgatu ș cu fata apă/și pun dă trei orț dintr-o cūtură în vadră/și iese acólo fata mirési/și mirgasa o varsă cu picóru/in f cîte trele părțile: apús
 5 i răsărit/apús/miazăzi șt miazăngap^{te}//la urmă șa stébla dă busuióc cu bălátu și ud-așá/peste tgate fetele//vin d-acólo dă la hūdát/faș dă trei orț hóră pîn-acasă-n trei răs-pintiș/pînă-m bătătură//după ce vin d' la hūdát/scot o mäsă-n f bătătură/pun o píne șt cu säre/și plósca cu vin și ou um pahár acólo pē mäsă/și scgate brádu/-l
 10 púnș-acólo p-o píne/șt fetele șt cu bălétfi gătesc brádu din noș fi pun betgálă/și fata carș-a hūdát c'șga ș cu mirgasa/suș ou spátele spre brad/și să úitá printr-o batistă//între tímpu-ășta dūpă ce s-a terminád brádu/mirgasa să-ntgárce cu fátș la brád/iș stropește brádu dă trei hórț dím paháru-ála cu vin/ș la urmă dă la fete
 15 dím paháru dă vin...vin//să șgácă brádu ho dátă/ș să bágă-ș oásă pînă vine nūnta//vine nūnta...ou ginerle cu náșu/să țintră-ș ourte/să spun colăcerișile/și dupe ága țintră în cásă/la mäsă/...șt vine ...iș pun vșala mirési/o gătesc/náșu/la urmă șes/amindóș dę-acólo șt să duc în cásă la mirgasă/ingenușk-amindóș/băgatu carș-a fos
 20 cu colăcerișile-ș cítește și șertăcúnile/dup-ășga șes în bătătură/iș pun o píne mirési-ș cap/care ș-o rúpe-ntiș șa dím píne/șt la urmă ru [ε] rúpe náșă-sa/ș-azvirle píngă-n tgate părțile/p la...feméi/pi la fete/...ⁿ șfirșit/ciņș-apúcă//plgácă la cununát la biserică/acólo țintră-m biserică/să cunúnă/^{tu}pă ce șes plgácă dī [k] către cásă giner^uluș/acólo la ginerē...strígă șa d-afără/șaiinte dă a țintră-ș cásă/

"mămică"/zîce "șes afără că mē-e fgáme !"/să șásă șgácra s-o șa-m bráte//șásă șgácra dím cásă/c-um pahár cu apă și c-o bucátă dă záhăr//iș dă dă trei hórț dím bucáta de záhăr/dă trei hórț dím
 30 paháru dă apă/să șa-m brátă/să sárută/să-șvirtesc p-acólo/ș la urmă țintră-ș cásă la ginerē/...șt ștaș la mäsă//maș tírzliș către sáră vin...ngámurle mirési/la noș să spūne: vin pokizári/ngámurle mirési/juoin kíșotim p-acólo c-uș cucóș în mină care l-au îmbátat șeș aóasă/l-au împodobit cu hirtiș/și vin acólo/țintră-ș cūrte/du-

pă ce întră-¹n curte ¹ieși jucînd/îez din nou afară/și trec...la
 p¹gărtă printre mirgăsa și gîinere/căre mirgăsa sărută mina la fișe-
 care din ngămurle lui/și-¹ă daș bacșis//dup-ăga au t¹intrat în curte/
 părinți mirəsi au dărurle p¹ntu nuntă/e făce o h¹oră mare/carg-acó-
 5 lo jgacă t¹gate ngămurle gîinerlui/și mi. [k] părinți mirəsi-mpărtășc
 dărurle-așă după cum sînt înțeles ¹iei/la rîșecare-a p¹rtș//t¹intră
 din nou la măsă/iș¹ petrec pînă către zîyō/atunc cîn și-a¹h făcut
 iș¹ s¹ma/i¹ș¹ daș d¹aru/ș¹ pl¹ga¹-acăsă//

mitr¹ța ngăcsu
 40 do⁰zășunu [de ani]

766. H Î R S E Ș T I

(jud. Argeș)

Culegere: 1969: MC, GG, BM; transcriere: RP

s făcă grîyū !

15 [Cum se punea grîul ?]

noș il punșăm în t¹gate felurle/și cu plugu/și cu...rărița/
 ou byalda cuș să spune//și să făcă grîyū//și făcă...il punșă așă/
 eră burișanu/h¹eră moșoru și alga...mare//dăgă rariț-ăga/ș¹ băgă
 grăpa/sămăna/cîș s¹mănaș auzdăș...cîș cădșay byăbilî p¹ă...j¹arbă
 20 aco¹⁰//tîră/și...cîș punșă grăpa dă-l grăpă/l¹ tîră/l-amestică//și
 să făcă grîyū/s făcă grîyū !!!

[Și primăvara ?]

primăvara...sigūr că-¹ plivyām/il răcām ș¹ rămîngām...vorb-ăge
 pentru s¹cere d-aci//il secerām il răcām olăi/sta-¹olăi aco¹⁰ cî-
 25 te dōo/treș săptămîn pînă cîn termină/ș¹...d-aci-¹ oarăș p¹acă
 grămadăș aco¹⁰/șiră cum să spune say stog/și p¹ă orma...treerăș//
 d¹ca byăbēlē-acăsă/dacă le venșă cu elg-acăsă/le vindșă/că trebūșă

ban¹//n¹ pręa ma¹ m¹ncă p¹l¹ne l¹mgă ca acú//e^rá lipsă dă p¹l¹n¹ c¹ă
 b¹ni.../treb¹ă ban/n-ávęă p¹ă c¹ă l¹ya ban¹/să plăt¹ej d¹ăr¹/să řac¹
 ôevá-ę ourte-acó¹?/ma¹ řt¹u ĩo ?//v¹ndęă//to^d řr¹ıu să v¹ndęă//
 pręa pu¹řn...pentru m¹ásă//

5

pre¹ęăsa ve stan
 řá¹ęeřı¹opt [de ani]

v¹ıe n¹uă

[Spuneți-mi cum se punea via înainte.]

pă¹ ! tot á¹ă/făc¹ă g¹rop¹ la um métru/um métru ři zéce/cam ařá
 10 ôevá/dist¹ántă ři...interv¹al cum să spu¹ ĩey/ři-ĩă făc¹ă g¹ăur¹ aco-
 ló//ři d¹pă ôe făc¹ă g¹ăur¹ă/dă c¹ă-ntre ô¹ıpzăj dă c¹entimétrı/băgám
 bă¹řu-acoló/ř¹...ıl acoperęă/ři prim¹v¹ara d¹ă//ı¹ lăsá o c¹ăp¹ș-ařá
 apr¹ęape/...să řásá ĩa să řásúfle//nú ę-ęg¹ropá dă tot//ři c¹ın [k]
 15 dacă v¹đęăĩ c¹ă n-a řıřıt/o ma¹ scır¹măĩ niřál¹uș/că făc¹ă um řel de
 muřuróĩ acolęă peste ĩa/ca să n-o ĩusúce s¹ęárle d-á¹ă făc¹ă//ř¹ sa
 prındęă//v¹ıe n¹uă d-ásta de !/d-a n¹ęástă//nu altoĩıtă//acú-ĩ al-
 toĩıtă//

[După ce se prindea ce făceți ?]

după ôe să prındęă ĩo s¹ăpám//ĩo s¹ăpán/după ôę-o s¹ăpám/vorb-áęa
 20 o lăsám c¹ı¹ să-ntındęă p¹ă p¹ámınt/prımu an//
 al d¹óĩęa an/o s¹ăpám ři-o ma¹ legám//al tr¹éĩęa an d¹ęđęă strú-
 gurle-n ĩa/ınc¹epęă s-arúnce: c¹ólo/c¹ólo/c¹ólo/ři făc¹ă/ôe ma¹ !/al
 tr¹éĩęa an//al p¹átrulęa an řerá-m plı¹n//á¹ă erá cu v¹ıă//
 o culeęęám/o aducá la...acásă la p¹úřn-acoló ř¹ ô¹ da p¹ınr-um
 25 zdrobıtor/d-áci tr¹ăęă vınu//

[Ce rămınea ?]

r¹ămınęă b¹ăsc¹a/b¹ăsc-áęa o făc¹ă t¹úĩc¹ă//

[Cum ?]

la cazán//pă¹ o l¹ya d-acólo d-acáz/v¹neęă cu řa la cazán/óare
 30 unę-ávęă cazán acoló ř-o ř¹erbęă ři scotęă cıte-o v¹đră/ĩo v¹đră
 jumáte dă t¹úĩc¹ă la cazán//cazánu dă zéce d¹óșpe pı¹ la řáĩșpe vé-
 dre/cam ařá ôevá//v¹đre//

[Același]

ȳóǰili

să făcă...atúnĉ i să făcă sŭrle pã timpŭ-ála/sŭrlă/să făcă tŭr-
lă mare/să făcă cŭr^d dă cŭte treĭ sŭte dă ȳoĭ/treĭ sŭte/treĭ sŭte
ĉiņzãj dă ȳoĭ/să făcăĉ cŭr^d mare și...ȳameni venĝãŭ...la rŭnd/să
5 formã rŭnd/dã ĩele dã lãpte/și venĝãŭ la rŭnd fiĭecãre/d-ezemplu...
ãstãz intrã un ĉetãțĝan/sã spŭnem pã nŭme...marŭn ĝorge/ș-aveã treĭ
lapț[†]/le mulĝã dã dim[†]ņĝãțã/la dŭșpe/și șĝara/șãra plecã/mŭne
dimņĝãțã venĝã áltu//

[Dar brŭnza cine o făcea ?]

10 brŭnzã...maĭ mul bãtrŭnu mŭșŭ/tãta le făcã p-atúnĉ//

[Știți cum se făcea ?]

da ! cum sã nu !//sã mulĝã ȳóǰili/dŭpã ĉe le mulĝãŭ/sã stricu-
rã intr-un [ɛ] intr-o pŭzã/pŭnzã alb-așã curãtã/stricŭrã pentru cã
ȳóǰilē...de ! nu sŭm pregãt[†]te ĉŭ vŭn la mŭls/ele ș[†] maĭ...fãĉe bã-
15 ligã-n lãpte/sã stricŭrã/d-ãĉi sã punĝã kãĝ/sã-ņ kãĝã brŭnza/o tãĭã
d-ãĉilĝa sã [k] intr-o cãldãre marĝ-așã dã arãmã//^d-ãĉi o tãĭã așã
cŭ...cu cum zŭcã pã timp atúnĉã zŭcã ĝrŭpcã-ĭ zŭcã//o tãĭã așã[†] ca
sã ĩãsã zãru/dupã ĉe [k] d-ãĉi o...sã oocŭã/sã cocã-ņ cãldãrĝa aĝã/
punĝã sŭdŭl-o [k] se stricŭrã ș[†] punĝã-m pŭtin-o...sãrã//

20 [Cum se cocea ?]

o punĝã pã foc/ș-o-ņcãlzã puțŭn pu [k] ŭncãlzã puțŭn zãrŭ-ála
dã ĩã sã...ŭnșepĝã ĝa sã sã strŭnĝã sŭņĝurã/cam sŭņĝur-așã sã strŭn-
ĝã//d-ãĉi o punĝã-ntr-o sãdŭlã fãcŭtã dã pŭzã dã...dã tort//dã tort
ĭș spunĝã [k] tŭrtŭ-ãsta sã făcă dŭn ĉŭnŭpã//

25 țuculĝãnu ĝorge

am pãtrușeș și șãpte dã an

așã ņe la pãdŭre

kar ĭ ãstã-ĭãrnã/ãstã-ĭãrnã ĭņ lŭna lŭ... [ɛ] lu...febrŭãrŭș//[†]
lŭna lu febrŭãrŭșã aveãm ac[†]lĝa um...pŭņct/ĝoronãt ĭș spŭne//ș-acŭlo
30 vŭlcãŭa aĝã dŭĉe lŭņã [k] ĭș al sat/lŭņã sŭrbi mãĝura-ĭ spŭne//
m-am dus șĝara șŭ la pãzã ŭște am plecãt așã/cam pã murg așã/erŭã și

[†] Gest cu mŭna: ĭn cruce.

un yiscol mare/m-an dus seara si femea nu [k] si copiii-ⁿ casa scē
 "taticele/nu ma plecã nãptã-asta cã sã-ãsa-ã timp uru nu vine nim-
 nga"//din i asa din a...i...energia mea si din...punctu-asta de ve-
 dere d-a puteã sã pãzãsc acãstã pãdure/am plecat//

5 am plecat im pãdure-acolo/m-am asezã la pãzã/sã-am stat asa sã
 spun...cind am ajunz la punctu-ãla unde tot sã stricã meru dã sã
 tãã lãme/nuãptã/am stat si...ma mul dã uo jumã dã orã n-am sta
 si imediat a si venit un cine prima atã/um prevestitor/un cine-a
 venit/pim pãdure//zi "ce ie ou cin^ol-asta ? trebe sã fiie ceva"//a
 10 venit cinili/iey nu m-am misca dã loc/sã mã mis/sã mã simtã cinili-
 li//a veni pim lãgã mene/iey m-ã fãcut cã sta...de zãct sfint//a
 venit pinã lãgã mine cinili/s-a plecat inapoi//tot p-acãeãã urme
 pã unde sosã//la vro zãce minũte imediat a si veni vro sãse inã
 ou sacuri//ay intãt im pãdure/s-ay uãtãt fãarte frumoz la tufe la
 15 cãre erãã frumãse/cã n-ay lua^d lemni ca sã le pũe pã foc/a lua
 lemne dã lucru/dã.../s-ay uãtãt pã la tufe cãre erã mã bũne/s-a pus
 sacura pã ele//dã-ã intr-una pũe-o joz/dã-ã si alta pũe-o jos/iã
 lãsãã ie/ãimotia acuma...veniseã...kar avããm emotia sã mã dug la
 ei atuncã/dã timpu-ãla/da zig "nu mã duc/pentru cã...s-ar puteã-ntim-
 20 plã ei aãitã sã dãa-m mine"//mã-ã fãcut um [ε] o costãnt-a mã/si
 ...numãã dãcit i dup-asta dũpã cã-ay tããt sã lemne cam vro...optis-
 prãzãcã bucãz dã lemne bũne/cam dã grãnd-ããã erãã/a si venit ie/
 cu cãrũta//cind a veni cãrũta sã le-ncãrãe/m-an dus si uo cã...om
 cinãti m-ã dũz/nu m-an dus cu rãũtãte pã ei cã sã puteã-ntimplã sã
 25 dãa-m mine ie//iey n-ãvãã [k] erãã decãt sãngur cu-ãrma-m minã atãt
 avããm//la mene n-ãvããm nimic//

sã venit acolo/iey lã-am dad bunã seara/"ce fãcãz mã bããet aci?"
 ce "tããã si noi nããte lemne"//

unu m-a vãzũ cã sint ey/mã cunostãã cã uo sin titularu cantonu-
 30 lui//

"ã !" ce "noi am greãit/uãtã-ãã...am greãit/ããã-ne" nu sã ce/
 [...]

[Același]

țăstu

l'om pămînt...diñ d'ho locur//lom d-așîca hu [ɛ] hümă dă la...
 copenț' /și d-așîca dîm málu girli//și il yudám dă șșára/fl f...in-
 trăn cu piçqarli și-l j'ucám de...nóo orț//băgám báligă dă cal/și-i
 5 j'ucám dă n'oo or/pîná fáçem așá o...o g'ulgá dă pămînt/și ho dăm așá...
 pá mîná/dacă nu să rúpe/șe bun dă...intîșs/țestu//dacă să rúpe nú e
 bun/nu ține/țăstu//

și le lăsám lă...le fáçem niște mușurgáș dă pămînt/și le púnem
 f [k] le-ntîndem pá mușurgáșelg-a'ga/lā o fórmă cum e o pālárișe//
 10 după ce s-a zvîntá puțîn/l'hoq furca căre țqárçem lîna/și-ș dăñ gáyu-
 ră ca să băgám...vătráșu/să-l săltám să...c'qáçem pîñe//după c'ș [-]
 dup-o săptămîná după ce s-a uscát/le rîcișîm înăyúntru cu yó tézlă/
 șț pămîntu-ála-l mușém dîn noy/rîcișîtur-àșș/și le spoșîm dîn noy//ca
 să fáçă...fáță șșele únde...c'qáçem pîñeș//

15 aș cop pîñeș/an [k] fáçe ho pîñe...așá dă cîte...treș kílográ-
 me//o pîñe/ș'ș'el//du pá c'ș-am...cop pîñeș/an lăsát-o s-a răçit/ș
 serv'it-o la mäsă//

șerbán marișéta
 pátrușeșipátru [de ani]

20 cum fáçen caltabórșu

cînd éste mai mic/il ajutám cu hrană mai búná/pá porc//pîná să...
 märește el//cîñ să măr [k] să fáçe dă máre dă vro s'útă șț c'evá saș
 d'oo s'úte de kílográme/pîñ la crăçtún/il tăjém/il f c'opățîm/și-l pú-
 nem f cárñeș-ntr-o ládă/și untúrli-n áltă rádă//d-o pártē//

25 după ce le sc'qátem d-acoló dîñ sare/cárñeș ho topím/ș curățîm
 máșili și búrtá/tocám măruntáșurli șț fáçen caltabórș/tóbă/și șunç//
 după ce-l topím/il púnem la yále/la borcáne/la c'ș-avém/gárnițț/și
 încépem să [i] c'osumám dîn el//

[Cum le faceți, pe rînd, cartaboșii, toate... ?]

30 cum fáçen caltabórșu ?//fișerbem f...f boșógu/ficátu și hîníma//
 și cu...m'ur-áș-a lu po [k] al p'orcúluș de la git//le fișerbem într-un

4 Nume topic.

vaz mare/și din Ți vasa-ăla/alégem și pentru tobă/șt̃ pentru oalta-
 bórș//băgăm acolo foș de dáfin/și pipér//cîn fierbe éle//după ce
 le am fierț/am tocát ou cuțitu bucățele mai mar pentru tobă//lę-am
 î pus în...burtă/saș în fundóș/măș e un maș înfundát/iș spúne fun-
 5 dóș//și...lę-am băgá la fierț...umplúte din Ți in tuć//tușă ce lę-an-
 scoz din tuć/lę-am pus...p-ó mäsă/și am pus alt fund piste...éle/
 șt̃ am pus o greșótátę-ășá dá zéce/dóozèj dá kílograme/ca sá sá pre-
 séze//pînă dimineța//

caltabórșu...il Ți...il tocám/cū cuțit săș [k] cu bárdă/saș cu
 10 mașina dá tocát/ficátu și cu boșógu/și...dup-acéșęa băgám ôápă nepră-
 jítă/tocátă/pipér† pisát/și...címbru frecát/și cernút//di [k] de
 grádină//ca sá áibá un...mirós așá írumós//dup-aóșęa le fierbeș și
 p-álęa/da nu púneș greșótátę/nu [ç] după ce lę-an scos/lę-am lăsá sá
 rácăscá/lę-am atírná^d la un beć† saș...cș-ávem noi/șo cãmáră/și tá-
 15 jém din éle/ne servím din jël oa din salám//

[și cîrnații ?]

șt̃ cîrnáti iș tocám/majorítátęa mai bine ou bárdă-ș tocám//dăcít
 cu mașiná/oă sá fáce preș mărún și nu preș te bun†//iș tocám/iș Ți
 púnem într-o copáșe/curátá saș ligám/dup-aóșęa pisám usturóș/și-l Ți
 20 púnem um piculéz dá apă cáldă ca s-alúnece cárneș pá maș/lę-amesti-
 căm bine-ș copáșe/î folosím mașina dá tocá cárne núma la húmplút/cu
 tulumbă/ca sá húmplem máșeli//dup-acéșęa iș púnem la [k] iș púnem
 p-o prájínă/-ș legám/cu áșă/du pá ce-ș úmplem/și-ș púnem p-o prájínă/
 și Ți púnem la afumát//dup-acéșęa-ncépem sá...cșsumám din ei/cîn sá
 25 húșúcá iș s-aș [r]s-aș afumát așá mai bineș//

[Aceeși]

mai avem un...frate crescút

mai avem un...frate crescút/c† la párinți m†eș nu tráșá copíi/
 a murí† pátru copíi în [r] in doș an†//la párinți m†eș//

30 [Cum s-a întimplat ?]

ne povestéște máma că noi Ți...zícę...că áltu sá-mbolnáșă zícę
 cá-ș ișá la...la gít/șo gíloă șt̃ sá numíá óírtișă//áltu dá uríșón/

álți zícē că dă vārsāt/doi bălēs și dōo fēte zícē că lē-a murit//și
únu dă scarlantińă//

și...cē s-au gīndīt e/a auzīt pīn lúme că să ȕa un copīl dă
súflet ca să...maȕ nāscă álți/și să-ȕ trāȕască//și s-a dus f la un...
5 pīkēr/la gāră/fācúse un băȕat ou servitōarē//ȕ-a spus un cēferíz
lu tātā//și zícē...pā táȕcā-mēȕ ȕ kāmā ȕiȕōn/și ȕe polecrīt oȕicā//
și maȕ multȕ† fl štīhē dă oȕicā//

zícē "oȕicā/dacā vreȕ să ȕeȕ copīl la [k] dă súflet"/zícē "ȕe
únu la gāră/vrēȕa să-l dúcă la azīl/un băȕat/fl kāmā túdor"//

10 táȕcā-mēȕ oīnd e auzīt/ȕi s-a pārút o nrāptē-așā dă mārē/cīt
un an !//pīnā dīmīnēȕē//avrā cārúȕă și caȕ/a pus cāȕi la cārúȕă/a
lōȕ pā māmā/și pā tāt-al dīps [k] al lui/și cū mǎ-sa//și zícē "aȕ
la gāră/la băȕatȕ-āla să-l vedēm"//tātā cum l-a vāzút/to cēferīs-
tȕ-āla ȕ-a spus copīlulȕ:

15 "tudoricā !/úȕē-a venī tātā cu bombōāne"//

tātā s-a dus cu bombōāne cu...//copīlu ȕ-a sārīt īm brāȕē//ī [ε]
ȕerēȕā īȕcā cū al copīl/și...tātā zícē...a pus ȕōkī p-āstā dă l-a
lȕat//cē "dac-ar fi āstā !//cā-ȕ frumōz rāȕ/āstā să fȕiȕ-al mēȕ"†
pīn la úrmā a venī pīkēru štī ȕi l-a arātā/zícē "úȕte āstā este"//
20 kār āla cāre pūsāsē tātā ȕōkī pā ȕel//

zícē...^d a māmā fáĕe semp zícē "úte p-āstā-l lom"//

da māmā zícē: "nū-m plāĕe/nu să lipēștē dă mīne"//

da tātā zícē/ȕ-a arātāt așā² /ȕe táȕ/și p-āstā nu-l las"//[!]

la úrmā...a lȕȕ copīlu/șȕ māmā nu să lipēȕā dă ȕel f...dă copīl/

25 ca să să cúlĕe cū...copīlu/sā-l cúlĕe līȕgā ȕȕa//pīn la úrmā/s-ā [k]

dupā dōo treȕ zīle/dupā cē s-a maȕ obīȕnuȕī s-a-ȕvāȕāt//cu ȕel//acū

[k] l-ā...l-a crescū^d/bīne/l-a da la șcōȕālā/a-ȕvāȕāt f șapte clāse/

cum să fáĕā pā tīȕpu lui/l-a cāsātorīt/ȕ-a fáĕú nūntā/cum v-am...

povestī cā štī fáĕe nūntā/la fel cūȕ v-am povestīt-o ȕ-a fáĕú nūntā//

30 și...s-a du [k] ȕel s-a mārīt/s-a dus ī armātā/māȕcā-mȕȕa...p-așā mī-

lā pīpșāsē dă ȕel/cīn a plecāt ī armātā/sā dúcā și-l jēȕȕā pā hāȕne/

și-ȕ mīrosā hāȕnīlī !//ș-atūncā armātā...ȕerēȕā nīște ī cāpītān ȕ-āȕīȕ

dă la noȕ dīȕ comūnā/cōȕșātēn†/și să dúcā-ȕ fīȕecare dūmīnicā tātā/

† Subiectul vorbește īn șoaptā.

2 Gest cu mīna la gīt.

și-l țereá la áia/și-l aducá acásá cá...pebungá máma dá fócu lui//
l-aoucá acás pá fișcáre duminică//după [r] după armátá l-a cásáto-
rit//

după cê...a-mpłinít [c] ba să sp [k] după cê-a-mpłiní^d băiátu/
5 aveá un an și...obluŋ cîŋ l-a luat//și rămásáse-psărcínátá máma cu
míne//í...cum e ástáz^t a fost í la tribunál/cum să zicá-na^tínte/asă
la tribunál/și l-a...l-a trecút/ástáz^t l-a trecú/și cum e...nqáptea
ásta m-a născú pá míne//dacá nu să ducá prim [c] í pînă nu mă năș-
tęá/nu-l maí putęá tréce/copíl a^l lor/nu-l maí putęá-pfíiá/copíil
10 al lor/dacá ná [k] mă năștęá pá míne//

șí...s-a brodít áșá un fráte bun !//nu-l desoosiderém dá fráte
dá nimío//că síntem dóo fete și cu íel...//aprqápe oá maí múltá
zéstre í-a da táta lui ca nóo//asă dá-l íubéște și maícá-męa acúma//

[Aceeási]

15

767. B Ā R C A

(com.Valea Mare, jud.Olt)

Culegere: 1968; GG, BM, RP; transcriere: GG

cînd a murít/nevásta

cînd a murít/nevásta/a dó^{no} ȳará/a vení feméi la...la ía/...
20 ș-o-ntrebá:

"Ŋe te dqáre maríto ?"/

"úíte mă dqáre...p-aij^t mă dqáre-ășá/mă dqáre"/ca ómu bolnáv//
ín maí múlte sár^t a vení^d la...feméiili/vécínili oare țéřęá/cumná-
te/nășé/fíine/rúde/cumnáte/cumnát/vengá p-acíleęa/pá la míne p-aco-
25 ló ș^t... [c] ín...íntr-o duminecá m^í-a spus:

"máí ómule/má nioule/úíte Ŋe țéște: ía tqáte medicamentíli-és-
tęa/dú-le ín magazíiá dím bătáturá d-acoló/sá nú maí văz/oá pęáte
și dá miręsu ásta/și d-ástęa/și n-am să maí mă tratéz cu níó un

fel dá medicament/sá vedén ce ma le//ce ma le cum ma im mérge//
 l^g-am dus/...dumíne[†]că/lun[†]/am avú níste mamen[†] la ví[†]ie/o-av[†]á
 s[†] io um péteg dá vi-acoló/să-pí[†]gă níste arác//m-am ma dus s[†] io.
 p-acoló/ma vengám acásă/că stí[†]á[†] că-l bolnávă rá[†]//...a trecú[†]d lun/
 5 marí[†]...tot asá am termenát [k] a termenát mamení áia...cáre l-am
avút/cí[†] io nu puteá sá stay trátă zí[†]ya cu...cu les[†]/am venít/acásă/
 s-a cerú ma dávreme sá mání[†]ncē//...l-an dad d-ástelánte ce l-an dad
 níste mere/sí totodátă ce "am póftă dá murátór[†]"//a vení fé[†]tí[†]li pí[†]
 la míne/amíndóo fé[†]tí[†]li cáre lg-av[†]gám/...

10 ce "má[†] l !...didíno ! úí[†]te ce est? cerú[†] la tát-tu sá-m dea
sá mání[†]ncē/sí nu vrea//ín dá úí[†]te mere/nú ma mání[†] mere/nu mání[†] ní[†]mí/
dá[†]fí-m murátór[†]//...cá ásta nu l-an drácu[†]ít/nu l-am...da sínt ín
stáre sá...sá-l fí[†]rí[†]i/pentru cá nu-n dá [r] nu-m dá murátór[†]"//

15 les[†] n-ám vru sá-l da murátór[†] sá mání[†]ncē cá//...zícá...dupá sfá-
tu médículu[†] cá sá nu-l da acre[†]álă//

didína fí[†]ie-mea/ce "mámí[†]că/las cá-z da dácă ái/ce pá[†]că ?/cá
murátór[†]"...//s-a dus fáta/l-a lya murátór[†]/

"s[†]i nu cu pí[†]ne"/ce "sá-n da mámá[†]lígá"//

20 mámá[†]lígá l-a dat//a mí[†]ncát/s-a dus p-aférá/s-a mplímbát/sí
d-ací[†]ya a-n[†]ce[†]pút femé[†]í[†]l[†]i sá ví[†]ie pí[†] la ea//

ce "cum t ma éste marí[†]to ?"

"e[†] ! úí[†]te ma...ma staz dá vórbă sí cu míne"//

a státút únu únu/únu álta/a ma státút femé[†]í[†]l[†]i-álga ca fro
dó[†]o hóre//lia sta-m pat aculó//...s[†]i vorb[†]í[†]á cu éle//

25 "e/cum ma ít éste ?"/

"úí[†]te mí-e greu/mí-e greu mí-e greu/mí-e greu mí-e greu//ásta
nu vrea sá-n dea sá mání[†]ncē/dá úí[†]te-n deterá fé[†]tí[†]li/sí váz cá my-e
ma bíne"//

30 dím bíní[†]l[†]i-ála...l-a foz ma rá[†]//dá cínd l-a da fé[†]tí[†]li...sá má-
ní[†]ncē...ce nu l-a zíz dóctoru//s tó[†]odátă ng-am pomenít cu lia/

ce "má[†]/nícule/lia cátă cólo//dá um prosóp ínc[†]á[†]ce"/...s[†]i l-am
dat/lia [k] íl fá[†]cám vó[†]l[†]i ca la úom bolnáv/sá nu-l sú[†]pere//

ce "l[†]ia dá-lí fi [k] dá-l rí[†]ní//dú-te dá lia dím magazí[†]ie dú có-
lo lá lia tu tráte lumínárl-élga-ncá[†]ce má"/lya[†]sem dó[†]o kílográ[†]me dá

luminăr¹/"¹la ¹la-le-¹no¹o¹ă¹o¹ mă ! o¹ am ¹le¹u ¹ce¹vă ou ¹le¹e"//

"o¹ă-a¹ mă ou ¹le¹e ?"//

"¹la-le-¹no¹o¹ă¹o¹"//

1 1yo...ăle d¹o¹o kilograme dă luminăr¹/ave¹ă și mai mar¹ și mai
5 mi¹o/a-n¹ce¹p¹ut să spu¹le d-a¹o¹o¹o d¹im pat/¹ăa ¹le¹re¹ă-m pat a¹o¹o/

"¹ă ¹ăste tre¹ luminăr/¹ătru luminăr/dă-le-¹no¹o¹ă/¹ă p¹une-l¹ă s¹ăr-
vét¹ă-ăla/-m pro¹sop¹ă-ăla/dă-¹ăi-le f¹ini"/fina lina/ă "dă-¹ă fini li-
ni"//¹ăi l¹ă-an dat//

10 "¹ă f¹ină/¹ă să mi le pu¹ p-ăste¹ă-m m¹ină/c¹ind o¹ i¹ă¹ ¹le¹u g¹ata/
ap¹r¹inde/dă și la t¹ăte feme¹ăil-ăste¹ă care s¹int//

15 ¹le¹re¹ă...șapt¹ă ¹no¹pt/ap¹ăape z¹ăce feme¹ă ¹le¹re¹ă/cum¹n¹ăt [k] vas¹ilca
cum¹n¹ăti-me¹ă/¹le¹re¹ă f¹ina/¹le¹re¹ă cum¹n¹ăti-ss/¹le¹re¹ă f¹ănica/¹le¹re¹ă [c] nă-
șă-sa/¹le¹re¹ă m¹ulte-n fine peste z¹ăce feme¹ă/...frăti-me¹ă r¹ădu ¹le¹re¹ă
a¹o¹o/...și p¹ină [r] p¹ină...l¹ă-an dă la f¹ăiecare¹ c¹ite p¹ătru lum¹i-
năr ¹ăi¹ luminăr¹/

o¹ă "¹ă apr¹inde¹ti-le tot//p¹une și-n...p¹une și-n f...dă¹ă¹ide ¹u¹șă/
fer¹estr¹ili"/ș-am pus și z¹ăce "p¹une și-n t¹ocurl-ăle¹ă c¹ite d¹o¹o lum¹i-
năr/tre¹ă p¹une¹ și la ¹u¹șă/dă¹ăkidet¹ ¹u¹șăli/fer¹estr¹ili"/...

20 și dor s-a lung¹it im pat așă o¹ ¹le¹re¹ă-m pat/s-a dă p¹ă spăte/
ș-a-n¹ce¹p¹ut/dă tre¹ă or¹ a sug¹ătat/și g¹ata/a mur¹it//n-a av¹ut ni¹ă¹ ¹ăi-
s¹us crist¹os lumină/c¹ă¹ă lumină s-a lum¹inăt/că ¹le¹re¹ă ș¹ p-af¹ă¹ă...lu-
m¹ină//ap¹ri¹șesem f¹ălinăru/lămp¹ili/pă dă r¹ind/

o-"ap¹r¹inde p¹ă dă r¹ind"//

25 n¹ă¹ă¹ ste nioulăe

șapte¹ăși¹unu [de ani]

lel a fost bă¹ă făc¹ut armăta

30 lel a fost bă¹ă făc¹ut armăta/și răz¹b¹ă¹u/făc¹ut/a făc¹u șapte an¹
f¹ răz¹b¹ă¹//la șapte an¹/a fos s¹oru-me¹ă/in t¹impu dă l-a petrec¹ut lel/
c¹ă a fost a¹asă/ș p¹ă urmă a¹ăz¹ut ¹ăo/¹ă de ! s¹oru-me¹ă s-a m¹ărităt/
a¹ăz¹ut ¹ăo...//le¹u f¹ă z¹ăc¹ăm n¹ene r¹ăd¹ule...n¹ene r¹ăd¹ule/p¹ină d-a¹ăi
la urmă/...mă d¹ușă¹ o dată la h¹or¹ă mă d¹ușă¹ dă d¹o¹u h¹or¹/mă p¹ri¹ă¹

șt' jo ǐ hǔrǎ lǐngǎ nēne rǎdu/cǎ dacǎ nu mǎ prindǎ lǐngǎ bǎǎ^d nǔ
 vorbǎ bǎǎtu cu noi//ē ! vyino-ηcǔǎ și tu' dǎ ascultǎ [!]//pǎ hǔr-
 mǎ d-aǎi/nǎ-am vorbǎit/...

și zǐg "de ! nēne rǎdule"/

5 zǐce "mǎ vasilco"/ce "ǎu vrǎu s te ǎu pǎ tinǎ"/

"ē nēne rǎdule"/zǐg "n-ǎ luat tu" zǐc "pǎ...dǎda mǎtra/pǎ só-
 ra nǎ...dǎr pǎ mǎne ?/nu te ǎu nēne rǎdule [!] nǔ te ǎu nēne rǎ-
 dule"/>

ē/cǎ vorbǎirǎm/fǎcǎrǎm...nǎ-am ǐngrǎdǐt//ș-am fost ǐngrǎdǐz
 10 mǎicǎ dǎ cǐn nǎ-ǎ luat/noi nǔ nǎ-ǎ rǎmulǐt/sau noi sǎ trǎǎ rǎu ǐn
 familie//niș cu copǎǐi/ǎu ǎ-ǎ spus așǎ :

"cǎ ǒ dǎtǎ" zǐc "cǐnd oǎ zǐce vǎrba ǎǎ/...ǎu an termenǎd nǔ
 maǎ ũe copǎǐlu mǎu"/cǐn lǎ-oǎ zǐce ǐu ěl maǎ tǎre/cǐn mǎ nǎcǎjǎs
 pǎ nurǎr stiǎ/"tasǎ fa"/zǐc "fǎ-t-x bǔtu-al naǎ..."/ǐncolǎ/...ca
 15 sǎ zǐc ǎu al rǎmuluǎ/n-ǎ zǐs dǎmnǎ pupǎ-tǎ-as//am pǎtru uǎt//am
 pǎtru/și mǎ mulțumesc/sǎ trǎǎascǎ tǎtǎ lǔmǎ/sǎ trǎǎascǎ ș-ǎ mǎi
 așǎ dǎ mǎ bǔcur dǎ ǎu//ǎșǎ maǎc-am fǎcǎt(f)//

nǎtǎ vasǐlca
 șǎzǎșǎșapte [de ani]

20 ǎrǎ-am culǎz la porǔby

ǎrǎ-am culǎz la porǔby//am avǔ ș jo grǎdǐn-acǎlǎ/...ș-an cu-
 lǎz la porǔ ș jo/niște ǎǎ verzǎ/am pus tǎrzǎ/nu s-a fǎcǎ nǎam/cǎ
 ǎ-ǎ spus/

zǐg "bǎ"/zǐg "murǐn dǎ fǎme noi ǎnu ǎsta"/cǎ ǎu ǎnu ǎsta ce
 25 zǐlǎ-am fǎcǎ ?/n-am fǎcǎ zǐle/cǎ dac-am fǎz bolnǎvǎ/...am fost ǐ
 spǎtǎl/...treș sǎptǎmǐn dǎ zǐle/ǎu nǔ ștǎu mǔnca cum a fost ǐm vǎ-
 ra ǎsta//acǎ m-an duz la culǎs/...da-ηcǎlo nu/n-ǎm putút sǎ mǔncǎsc//

[Și azi ce ați fǎcut ?]

az dǎ dimǐnǎtǎ/mǎ sculǎ cǔ spusǎ/ștǎm-apucǎ dǎ curǎtǎt/...
 30 șǐ-ǎ spusǎ urkǎșuluǎ

1 Subiectul se adreseazǎ gazdei, care asistǎ la ǐnregistrare.

- zfo "soqal rádule/o-a₁ vorbí cu rádú-asará ş ou ₁iyonél/şf"
 zfo "că să ne [k] te duş pînă la ₁el acólo"//d-aóilga zfo f [k] adăstá/adăstá/...pă₁ dē/₁şu vorbés oa...oa na₁inte/nu ş₁tu acú [!]
 ...aşá má₁oă//şf d-aóilga zfo [k]
- 5 ôe "a₁olqó"/ôe "₁şu m₁-am u₁tát"//
 "soqal un₁kas/oă dao-o vení ₁iyonél pá la no₁/il l₁ă ş₁ no₁ p₁m
 p₁imnită"//zfo "soqal" zfo "să măturám"/zfo..."soqal să măturám [!]
 oă v₁ne ₁iyonél"/zfo "v₁ne p₁ la no₁ ₁iyonél/cu rádú"//
 "áolé₁ mătúşă/fútu-₁ m₁érşea má-si" íşe "m₁-am u₁tát [!] [r]
 m₁-ă u₁tát"//
- 10 dă-₁ ₁o fuş/rádu ôe/"nú má₁ v₁ne rádú cu ₁iyonél/...₁şu má du
 la trşábă" zfo [r] "má du la trşábă/dă ôe" zfo "de-₁-adăstá/₁şe să
 le fac ?//ră₁ im páre dá ₁şu/da" zfo "₁-adăstá"/zfo "şf" zfo
 "n-am ôe să le fac"//
- 15 fuş₁ má₁oă/₁om dá...dá şaptezăşipátru dá an₁/in₁kipu₁ş-t/să să
 ş₁şe dá tinerét/oă ôe z₁şă um bă₁át t₁năr ?/zfo...zfo...
 zfo "úne lucréz ?" il întrebá ₁obánu nóstru ôe "úne lucréz ?"//
 zfo "lá...nú ş₁tu cum ₁ş zis-acólo /ôe "să scab dá bătr₁ni áş-
 tşea"//
- 20 no₁ cu ôine să tră₁im pupá-tş-aş/dşamnă/...ou ş₁şă să tră₁im/da-
 oă tot t₁nirétu fúşe dá no₁//
 [Şi unde s-a dus soşul ?]
 acólo ş₁ ₁el sárácu/s-o ş₁ne nu s-o ş₁ne/...ôş-o fáşe núto ?¹ /
 oă-ntrebá pá nóri-mşa/
- 25 "didinó"/zfo "fuş₁ş ră₁ş ?"//
 ôe "tátă"/ôe "to oa na₁inte"//
 "bă" zfo "fútu-₁ m₁érşea má-si/nu m-o₁ má [k] nu m-o₁ ş₁ne" zfo-
 ôe// "da-₁ ş₁ne şi dacă nu m-o₁ ş₁ne" zfo "rám₁ ş₁ ₁o pá úrmă//dá-
 oă m-o má₁ soqáte ôinevá/m-o má₁ soqáte dacă nu/scoş ₁şu p₁nă sárá
- 30 dóo r₁ndur₁"//
 la...la trş₁ tarlále-₁in₁kipu₁ş-t/la un kílómetru/atíta ₁şe distán-
 ş₁şe dá lungíme//
 [Ce fel de r₁nduri s₁nt ?]

¹ Subiectul se adresează gazdei, oare asistă la înregistrare.

dă porumb[†]//și pă urmă să-[†] jumól doánnă/să-[†] ouřet̃ in covreáe/
 și să te ții dá tineréd/de/máioă/nu ne-om ma[†] ține p[†]pá-te-as//am in-
 ôercá la cîmp/am inôeroát̃ i t[†]qáte [k] lă zoótéhnicoa á[†]la la...am in-
 ôeroát̃/ne-an da la v[†]híe pupá-te-as/oá la v[†]híi-an gásit lúme...ma[†]
 5 bătrínă/și lúme care ne-[†]grădeá/ștíi ?//dacă [†]isqám no[†] na[†]inte/ne
 sootqá ei pá no[†]/dacă [†]isqá[†] ei [ε] no[†] na[†]inte [†]ar íi sootqám pá [†]ei/
 s-așá cá ne-[†]grădeám//

[Aceeasi]

in privința Hoșilor

10 in privința Hoșilor//in timp c[†]e mi s-a căsătorit feti[†]ta/adic[†]ă
 própíu - z[†]is a nev[†]esti/ [i] [†]ey am í...avút vro pátrū cín[†]c Ho[†] acílq[†]a
 cu sócru-mío pínă c[†]e-ă murit și [†]el și soácră-m[†]ea/și tótuj [†]q-am țí-
 nút [†]ey númáru lor dá tre[†]i pátru cín[†]c Ho[†] acólo/cín mi s-a oásători
 fáta/íi [†]q-am dat//tótus[†] [†]q-a făcú[†]d gín[†]eri-mío o cásă/și c[†]e-a ziz ?
 15 /"n-o să pot să ții s [†]ey Ho[†]ili [†]éstq[†]a" c[†]e "cá ma am nevó[†]ie de ban[†]
 oa ór[†]c[†]e Ho[†]m"//și [†]q-a v[†]ndút/[†] [†]q-a rămás vro dóo m[†]elusele/a z[†]is oá
 să le orqás[†]că [†] [†]el/ștíi ?//și...tótuj n-á putú să le...

"dóo m[†]elusele" c[†]e "tátícule" c[†]e "áa-le tále"//

și íi [†]q-an [†]uat [†]ey d-aólo//íi [†]q-am [†]ernát [†]íioa/și dup-á[†]ia
 20 c[†]e-am zís ? "[†]ey nu má numéz" zíg "ni[†]ș[†] óobán ní[†]o í ni[†]ș cu o[†] ní[†]o
 fără//áa sí ma[†] cumpăr s [†]io tre[†]i"//s-am ma[†] cumpără s [†]io tre[†]i/s ou
 dó[†]o meluse[†]l-[†]elq[†]a/am cín[†]c la óra actu[†]álă/dar tótus/[†]kar dacá le am
 la min[†] [†]ey am [k] cunósc și [†]ti[†] cum să ține Ho [†]áie//tótus í [†]q[†]a
 să țín[†]e félu urmátó[†]r[†]: in timb dá [†]árnă tréb[†]e să á[†]ve terénu [†]urte
 25 líber/sá nu [†]íe-năbușít-adic[†]ă cum spun/[†]obóru-[†]íis [†]ermétic/...í...
 oură[†]țáni[†]ia la timp/sárq[†]a in [†]ésle la timp/și m[†]ncárq[†]a și [†]or[†]c[†]e tré-
 b[†]ie...//múlsu lor/cum să spun/dacá [†] multe/...făș[†] [†]evá cu [†]ele/
 dacá [†] e puține...//

drágnq[†]a ste marín

30

pátrușeșipátru dá an[†]

Î-a rub d^ono d^egete

a fost în uzină¹ /la uzină...Îe frătⁱli myeu/ [r] Îe frătⁱli myeu/
 și lucrează t^o la bărbăti-myeu în Îekipă c-am...bărbăti-myeu Îe șav^u dă
 Îekipă//ș-a venit dă la băi/a av^ut conc^edu...și s-a dus în Îuzină
 5 Îar/și ÎeÎ ac^olo fac o...nu ștⁱu c^u să spuⁱ Îo/Îo Îal-așă năltă dă
 fro...tr^eÎzășiÎ^ob dă m^etri//și bărbăti-myeu ô-a zis ?

"ÎiÎane/tu stăⁱ jos/...f^hÎcă Îej venit d^e la băⁱ că te oorent^eÎă-
 ză/că sus Îe c^urentu pr^eÎă r^ece rău"//

și ô-a zis Îel ? a sta jos/...nu s-a mai suⁱÎ sus//și...a av^ut un
 10 f^her/nu p^h [k] nu ștⁱu c^u să-Î zic la f^her-Îla Îibravator/nu ștⁱu
 ô-a zis că Îre/l-a Îuat Îm primⁱre d^e la Îlt^u/și f^hÎc-a rămaz j^hos/
 s-a dus să-l d^uoă//ș-Îla n^u Îi l-a Îuat Îm primⁱre/ș s-a Îap^oÎat cu
 f^hÎer^u-Îap^oÎ s^u să d^ucă t^ot ac^olo Îne lucrează s^otu myeu/adioă Îe șăfu
 l^or dă Îekipă//și ô-Î zis Î c^und s-a Îap^oÎat Înap^oÎ/"bine/lasă că m^a
 15 duc Îo jos să-Î spuⁱ Î"/cum Î-o f^hÎ zioⁱn p-ac^olo/nu ștⁱu nⁱc Îo//
 c^und s-a Îap^oÎat/Î-a c^uz^u Î f^her^u du p^a Îumăr/...ș-a c^u [c] c^uz^u jos/a
 aluncat ÎntⁱÎ...pă mⁱnă d^reÎptă/ș Î-a c^uz^u f^her^u du p^a Îumăr și Î-a
 rub d^ono d^egete/și p^odu p^almi...ÎÎc² //ș Îel a st^at^u c^a o Îoră jos/
 ș-al myeu n^u l-a v^ăz^u t^omnaÎ dă sus/că Îe sus p^Î la tr^eÎză ș Îevă dă
 20 m^etri//ș l-a Îua salv^are/ș oⁱnd a v^ăz^u salv^are/s-a da ș-al myeu
 j^hos/...d-ac^olo dă sus/ș oⁱn a-ntrebă dă Îel să dusăse la sp^hital//ș
 Î-a b^eÎa mⁱnă...Î-a p^asat-Î-așă p^a nⁱște bl^ăn^Î Îna das^upra/Îna dⁱ dⁱ
 jos/pⁱn-ÎÎc³...și l-a legat așă⁴...ș Îel oⁱnd a ve...

[De jur Împrejurul degetelor ?]

25 dă jur Împrej^ur/nu/nu să v^ede d^eÎetili//și c^un a venⁱt d-a venⁱt/
 a venⁱt Înap^oÎ t^ot ac^olo/să dăd^es^e al myeu j^hos/ș Î-a spus/

"ôe Îe ÎiÎane ou tⁱne ?"

"tov^arăș^u"/n^u ștⁱu o^u să vⁱ-l spuⁱ/că dacă Îer^eÎă dă...Îel my-a
 spus/da n^o ÎiÎ mⁱnte/"nu my-a prim^vÎt/ș c^u Î m-am Înap^oÎat/am al^uneÎă
 30 ș-aÎ c^uz^ut/și my-Î ru mⁱnă"//

"ș-ac^uma ôe să f^hÎe ou tⁱne ?"/a zis al myeu/"du-t^eÎ-ac^as^Î"//

¹ Uzina de aluminiu Slatina, la 6 km distanță de sat.

² Gest arătând podul palmei.

³ Fînă la oot.

⁴ Subiectul arată oum s-a Înfășurat mⁱnă ou pansament.

șt l-a adus salvarea acas/direct/a venit salvarea direct acas//
ș-a statut ho zi acasă//

iiyonică bălașa
sint im pătrujdò [de ani]

5 l-ã lya fără nuntã

intii și-ntii ca s fac cunostintã/my-a spus o femeie/...

"uute a"...femei-apropiatã/cumnata asta a lu frati-myeu/"uute
bãlatu"/c-asa le zice lor "a lu iiyonicã/...i-ayuz că vrqa că să-l
ei tu !"..."adicã nu ie cã să zice/par...parte boergasc" că să logo-
10 deșt/cã să fac/"sã-l ei tu"//

da iey c-an zis ?/cã iel ierqa grã/cã-l stiț¹ pã tata lu marin-
ca² ș tu p-ã iey cin^d am ayuzit/

"ãholqó !...sã iay p-ala d-o sũtã"/c-avqa ho sũtã zãce kile dã
15 gras/"sã iay p-ala d-o sũtã zãce kile ?/nũ-l iay iey p-ala d-o sũtã
zãce kile"/...

vine/mã pomenéz [k] lã fro treș patru zile mã pumenés cã ia ș
cu mãma lui/n-an vorbi de loc cu iel/...vyine/mã pomenés cu mãma lui/
tqãtã lũmqa povestqa cã sin din neam bun/ș dã dre [k] fapt asa ie//
dacã iey am dõhozãj dã ant/am plecã pã dõ oșun^u dã ant/ș io nú
20 l-am ayuzit pã iel dracuĩindu-mã cu mãma/say sã mã-jũre dã mãma/...
nũ/iey nú stiț/cã asa dã yãmen^t/și dã larg la sũflet a fost//și zice
"vorbim miã" [k] tãt-al myey murise dã iarna/...ș-a interveni tãmna
vãra/asa pin treierãtu dã grĩy//in treierãtu dã grĩy/...a veni mãma
luy și i-ã spus:

25 "nu-l iay/...cã pinã nu fãce tãta ánu nũ...nu-l iay"//

c-a zis ?/"ã fã/ba sã-l ei"//

cum ie la țãrã cã treé sã aș șãrvete/sã aș...dã tqãte//

i-ã spus "șãrvete ám/d-ãștelantã-aș avqa/...n-ãre mãma ban^t...cã
sã fãcãm cã cã-o nuntã dã fãtã...cãd nu sã keltuie ?/șt nu mã scot
30 inãpói"//

c-a zis d-acilqã...ia ? "b/uute mã gindeste-te"/a plecãt/"uute
mã gindeste-te ș tu-ã zis [k] treb⁹ s te-rtilnes cu iel"/i zice

¹ Subiectul se adreseazã anchetatorului.

² Fiica subiectului.

cumnătă-măa/"las că te-ntîlneș tu cū iel"//

m-am întîlni cū iel/mă ũcșam c-ur car dă grîu/c⁷ ierșă cote dă
grîu atunc⁷/dam cota dă grîu/ș ierșam c-ur car plin/că mama [k] ă ră-
măs și noi/avșam boi/cărută/tot/...cîn a murit tătă maș ierșam ieu
5 ș-încă cu-o sôr-a mș maș mică//nș-am dus cu căruța cu grîu//nu nș-a
da vôișe s-o lușam pă susșă/pă s^ușșam națîonălă/să ne dúcem la silód/
aiic^d úne iș silódu/ș-ă luat-o p-aiic^d/nș-a venit călșa așă p-aiic^d/și
cîn^d ă sușit p-o vâlcă/ p-aiic^d-șă/m-am întîlni cu iel...//am avút ũ
hom dă mînad bói ș ca să dăscărcăm căruța/că femeie nu pot//ș iel
10 avșă ũ snopúlez dă mușor la sphinare/...^acú lș-an dad bună zîșu/

"bună zășu"//

"bună zîșu"//

"únde te duć ?"

"mă duc c⁷ căruța ásta de grîu"//

15 "aș și pentru cota dă carne dă p^horc"/că să dă...dan to grîu
pêntru cota dă carne dă porc//

da ieu ă zîș "a [k] am/da maș pusei" maș pús^esem încă la ũ hom/
c-avșam o miș ș cêvă dă kile/ș n-am pútút să puș într-o căruță//că-
ruța a mers înaînte/ș-ă státú d^oho óre cu iel...dă vórbă/...acólo-n
20 vâlcă//aldată cⁱn ă státú cu-el dă vórbă my-a zîș/că

"i-ai spus mámi că ułtș-așă ș-așă/că nu vrei s⁷ mă iei"//

i-ă spus/"nú te iau"//niș nu vorbîsem cu-iel//iel dejă să maș
avșă c-o fată dúp-aiic/"nú te ieu/să iei [k] iai pă cutăre/țe te iau
ieu/nú te iau i^o pă tin^t"//dejă e/iel iș maș máre ca míne cu trei
25 an^t//nú te iau/e [k] dejă ișș și maș máre/nú te iau"//

a rîmáz vórba așă...că nu-l iau//cî mă-ñapoiez/îñapoiez cu căru-
ța/tó cu iel m-am întîlnit//maș dî⁷ niș maș dă colșă am merz noi/atî-
ta am mers dóp săptămîn^t încîrșănișe...și gáta parcă myl s-a lip^hid
dă súfled nu ștîu dă cê//ș-am făcút/ș l-ă luad/da fără nuntă l-ă luat
30 că...ă zîș că nu-l iau/că n-a-implinit tătă ánu/ș l-ă luș fără nuntă//
ș niș lășutari nu-ș lășá máma/c-așă ierșă atunc⁷//și gáta/l-ă luat ș-an
termenát//

[Aceeși]

nunta

[Nunta] începe de sîmbătă sára//mama fėti/bunişară cum am şey o
 5 fătă/şey ũ sŭfletu şey am o ambiŭiŭe că nu dau şey fătă şa fără
 nŭntă/ş-i-ş cey lăşutărŭ ġinerŭluş/iş cey ũ...aşă să cēre la noi/sar-
 male/pişne/cărne dă cōrbă tot/ş-i fac nŭnta de lă...dă duminică dă
 10 dimŭnşată/pină duminică la dōşşpe/la mine/...la fătă//ş-i şŭdă/c-aşă
 să şŭdă la noi/ş-a o vadră p-ŭ şărvēt/p-um şrosōp ş-i-ş bāġă pā urēkili
 şey pā colō/pā urēkili vēdri/ş să dŭce cu lăşutări după şa pină la
 o fintină/adică pină la um puş/ş-acōlo să nŭmeşte că şŭdă//ş-i vine-ş-a-
 15 pōi/ş-i ştrînge tşate fētili/toz bāşēŭf/ş-i-ş pŭne la o māsş/să numeş-
 te masa brāduluş āşă//ş-i p-ŭrmă laş tu pā cē tērmēnă cu masa āşă a
 brāduluş/vyine ġinerili/pş lă ŭşprezece la fătă/ġinerli cu nāşu/dē
 la şel d-acās/ş cu lăşutări/ş-o-mbracă şŭirşāsă/iş pŭne ġerlāntă pā
 cap/...mŭşirēsi/ş-i o şa ş să dŭce la biserică/ş-i să cunŭnă/ş pā ŭrmă
 20 nŭ maş trāġe la mine/trāġe la şel/la ġinere//ş-aşă să făcē la noi//
 [Ş-i pe ŭrmă la ġinere ?]

ş pā ŭrmă la ġinere şade nŭnta pină lunŭ/sára/pină să tērmēnă
 lunŭ sára pŭ la...lunŭ sára p la pătru/şor pŭ la şopt/pină la cit or
 vrşa să ŭşie...nŭnta/ş d-acī să tērmēnă/...dac-o şă cu nŭntă/şar da-
 25 cā o şa maş ŭnăşinte/cum şpusăi/cum am făcŭt şo/să făcē ŭma la ġi-
 nere//să-ncepe dă sîmbătă sára/ş să tērmīnă lunŭ sára...şo nŭntă//

[Aceeş-i]

porcu

il lŭm dă mititŭel/adică dă puŭcēl mititēl//ŭni mănŭcă bşabe/
 25 ŭni nu mănŭcă//ŭni mănŭcă mālăş/cu tărŭŭe dă ġriş amestecāt//ş-i-ş
 dām aşă pină p la...treş lunŭ/pină la pătru lunŭ//pā ŭrmă să maş pun
 ş-i pā bşabe ş-i maş mănŭcă ş-i bşabe/da-ş maş bŭnă şuntŭra cŭş să fă-
 cē dă bşabe/ca dă...tărŭŭe ş-i dă mālăş/adică-ş maş täre ŭtŭra dă
 bşabe ca dă mālăş//ş-i-l făcēş/il creştem/...al ņōştru acŭ pină p la
 30 ŭş an ş-i cēvā/cāre-l şea maş dŭn timp/ŭni cāre nu pot oa să-şġrişāsōă
 dă şey/il şa ş-i maş aprşape dă crăcŭn ş-i maş mŭşic//al ņōştru āre ŭş an
 ş-i şred...făcē ŭş an ş-i pătru lunŭ şay ōiş lunŭ...māre//

și-l tăiem/la crăcun/...și-l lăsăm trei zile sau patru zile/iș
 dă sare/...adică căpățina/căpu și cu p^hițar^li/le p^unem ma^l d-a băș-
 ca/putină sare/nú le dă sare multă//la trei zile sau la patru zile/
 p^hițar^li/căpățina/le legăm cu ceva/și le ma^l p^unem la afumat/adi-
 5 că cum avem noi bucătării//n-avem bucătăriile t^ot făc^em ceva așa ca
 să curețăm...acoperit așa ca un cot^ez mic așa/și le/p-alea le-afu-
 măm/d^oz zile/trei zile/cum ne plăce d-afumate//și h^untura...[k]
 adică stăi că p^hițar^li sp^useși că le săltăm/o și dă la-ncep^ut/h^o
 lăsăm la o parte și h^untura/o parte-ntr-o parte una-ntr-o parte/săl-
 10 tă și cărn^ea...dacă vrem p^unem la afumat/că multă lume h^obyijnui^es-
 te-afumată//o [k] fata mea...nu poș să zic/ș^o dau și p^li h^usturoi/
 vr^ea multă h^usturoi//și ma at^urnăm d^u la la afumat și așa dată p^li
 usturoi//restu/ma^l top^hi și băgăm la gărnⁱțe...slabă/h^untura/h^o spă-
 lăm/iș dă sare...și-o top^him/și p^unem untura la gărnⁱțe//dacă vrem [k]
 15 adică nu că vrem/peste cărn^ea și slabă p^unem untură apă ca s-o-aco-
 pere p-a slabă/bucățili ale slabe/și restu p^unem...și altă gărnⁱță
 numă apă...//

și p^hițar^li/căpățina/le făc^em p^hifti^li//le tocăm/le făc^em bucăț
 mic/adică c^ud vrem...d^um p^hițar^e//căpățina/[k] adică stăi că s^o
 20 luăi învers/cam încurcăm treaba/le tocăm/le făc^em bucăț/le p^une la
 mușat că șase h^ore șapte/...la mușat/le spălăm/le rⁱcⁱșim cu cuti-
 tu/ca și să ma^l rⁱcⁱșe șoricu/...și le spălăm pⁱnă ni să pare nou^o
 că sⁱn spălate//le p^une la foc/le f^herbem/pⁱnă că...cărⁿe asta dă
 porc dacă le f^hartă/și-o și n^u degete/să cam făce...să cam trăge
 25 c^ud le f^hartă//le dăm în sus/p^unem bucățili-m farfurii/in străkin^t
 în ce vrem//avem usturoi p^hisat//p^hisăm usturoi/și-l dăm în pⁱm mașină
 usturoi/și-l dăm pⁱntr-un c^urul^et av^e [k] și am un polonic așa/și-l
 dau ca să nu treacă t^hot/că nu trece...ca să rămⁱșe pⁱm p^hifti^li/și
 stricoră zăma/și zăma p^hifti^lilor/și p-urm-o p^unem în fișeșcare străki-
 30 nă/...zăma cu h^usturoi/și să fac p^hifti^lili...//și căpățina/să vă
 spuși și dă căpățina/căpățina/la...c^un săltăm p^horcu adică țoată căr-
 n^ea/noi așa-și zicem/il săltăm p^horcu/săltăm țoată cărn^ea/o băgăm c^up
 [k] țoată căpățina la f^hert/o f^herbem/dă să cam dăjgiuăcă du p^a
 vase/și-o sc^oțatem în altu vas cărn^ea du p^a căpățina/ur^ekili t^hot/și

tocăm/și dim mâte/are mâte mai larg/únili sín mai strímte/Alga mai
 strímtili...noi le zícem cîrnăț/le făcem cîrnăț p-álga mai strímtili//
 úneli mai larg le făcém berbembuș/berbembúșu să făcē númai cu
 fhicâte/cu boșóğ/cu hînimă/cu cárne slábă/berbembúșu//și bag și pu-
 5 tîn usturóğ/căre obijnúlesc cu usturóğ/căre nu/fac și fără usturóğ//
 și réstu álălántu/cárnga aílánta máğ grásă/nijț grásă nișț slá-
 bá/ó dîn căpățînă/că lăsá/nemerii la berbembúș/căpățîna ó făcém
 tğátă-ğ spúnen tóbă/la máțili ále larg[r] máțili ále larg/făcém tğá-
 tă tóbă//și ma áre un maț grós așá-ğ zícem fundóğ/și la ála-l făcém
 10 tot tóbă//și réstu/máțili álelante strímțeli le făcém cîrnăț//

[Aceeși]

mămăliga

[Cum faceți mămăliga ?]

áolșo !/păğ mămăliga o făcém lézne répede//púnem tîúcu pá fhoc/
 15 adică hór pá fhoc că noi sîntém ím vatră/...íğ spúnem ím vatră/acú-
 ma/...vára.../ğarna/la bucătării-avém plítă sağ mașínă...și púnem
 tîúcu pá fhoc/inčepe ápa nițál așá să...cam vedén noi cînd o să cam
 încápă să fğárbă/ca să nú fac cocolğășe...ín tîúct...și-ğ făcém/
 zícém písád noi/íğ făcém písát/da s făcē dóho móde dá mămăligă//...
 20 úni fac ín áltu fel/úni fac í áltu fel//ğey íğ fac písátu/...și-l
 las ca o hóră să fğárbă cu foc supt șa/s pá úrmă-l ğay și-l ğay la
 mestecát//ș-ó mestec așí-ndelete/ín trebúte ca o hóră ș cêvá pîn-o
 mesteg mămăliga//íğ bag máláğ și íá fğérbe-ğ bağ máláğ și íá fher-
 be-ğ bağ máláğ și íá fherbe//ș s-a fher ș-o cunósc ğey cît trebúe/
 25 c-ar trebúí cí s-o mestec//mağ spuğ că mağ bag și sárě ğa/că baj
 și sárě ğa cá...hór [k] am pús-o/dá dóho hór ĩ răstúrnát-o pá fund/
 am pus-o-nápóğ ș-ă sárá^d mămăliga/c-am úțát-o nesărát//ș-o fac/o
 mestec așá cît crez ğo/ș-o puğ pá fund//...mămăliga/și-ğ gáta făcú-
 30 tă//

[Aceeși]

pîinea

pîinea-ηοάλζím ápă/...puțin-asa...ôernem făina/in copăie/...oă
 únili cam frămîntă și ligăne/oă únili aș ligăne/mișe nu-ș vine sî
 frămînt î ligăn//am o copăiță oit crez ișu//î ligăn mîi să pare
 5 mișe o-o fac anevóie frămîntatî//și-m frămînt î copăie/ș-o frămîn
 numaiddăoit//cêrn făina/...oă ma are molét/ma are cită-o gântă/nú po
 s-o laz necernută//și...inocălzăso ápă/și-ș puș drójdiișe oit crez ișu/
 sare/...la făină/ș p-úrmă mórge [k] puș ápă/...ș-o frămînt/o fră-
 mîn/hor o-o mină/șo o frămîn ou dóho/oa pá cozonác/că să fáce niște
 10 pîine mórde dao-ú frămîn ou-amîndóho mîșnili/...dă n-an cêș să vâ
 spuș//mama o fáce ou kúna/o-o mină șoáoră-mșe/mîșie nú-m plăde/otî
 să fáce oóca prșa tare răș//și maș dá multe horî ișu o fac/oă las oă
 șa șe și bătrînă/ș-o frămîn ou-amîndóho mîșnili//ș-o frămînt așá/o
 frămînt oit crez ișu oă poctî s-o duo/ou-amîndóu mîșnili//pă úrmă mă
 15 frec pá mîșnî/...și-m myjlóou ișu/[k] únili [r] únili cê ríoișe du
 pá mîșnî nú o maș ntrebuiștșază oóca áșe/...o daș la ô parte/ișu
 n-am făout-o oă dacă mă spâl pá mîșnî/trșabă lú cru// [...]

ô laz la dospătîi să să dospășoă/nú o las jumád dá hóră/oă dacî
 șe drójdiișa prșaspătă...am termenád dá frămîntat/puș și tăștu//noș
 20 fácem ou tăștu/nú fácm in copt [k] aș și coptór/da nú-ș vine ș fac
 in coptór/oa faș múlta pîine ș să kúșucă...și șe și maș grșasă/da
 ou tăștú să fáce...fac o pîine saș dóho/oit crez ișu să fac//nu las
 o jumá dá hóră/ș puș tăștu ș fa° fóou sup tășt/oit crez ișu/ș p-úrmá
 d-acîlșe șaș oóca/taș oóca ou cușitu/puș pá távă cá an távă/tășátă
 25 rotúndă/oa tăștu/ș puș cóca pá távă/hó-ntîz frumhós/ș-o spoșes cu
 róșîș acúma vára/oă ș fáce rúmen-așá pá dasúpra/ș-o baj sup tășt/
 ș-ô țîș la copt tót cît crez șo hó hóră...pestî-o hóră/ouș fac fóou
 dá répede/ș-o coc//

[Aceeși]

768. M O Z Ă C E N I I - V A L E

(oam. Birla, jud. Argeş)

Culegere : 1969; MC, GG, BM; transcriere: RP

[Întîmplare]

5 ou căruța s-a-ntîmplăt la o fată//la o fată...s-a-ntîmplăt...
 a muri și băgatu-ăla//eră ou atelaju//¹el s-a da joz/nu știu ce a fă-
 ou/și fata a mină buoi//și miim buoi/ou fo...trei an¹ le/nu e da
 mul/miim boci dăvalș/să nu se dea dăvale/a luat-o boci...fuga/și
 coșerița legată ou porumb¹/ș ea erșă-m margine//ș s-a rupt i...ă...
 10 lântu d¹ la coșerițe//s-a căzu coșerița jos cu ia/cu fată cū tot/
 s-a călcăt-o p-a¹is pă inimă//s-a muri sără/ș²ă fata micșară/dă
 fo cișpe an¹ herșă//a lu hiliș-a lu dōru//d-a¹ij d¹ la noi d¹ sat//

ișon se dumițru [70 de ani]

pă noho sūte șapte s-a făou revuăltă

15 pă noho sūte șapte s-a făcu revuăltă//acastă revuăltă/a luat-o
 dă la urluēn¹ /că noi țingar comuna noastră dă la urluēn¹ pînă la
 bălăc² /iș ziōa plasa teou³c calinderu/județu teleormān//atūnc așă
 herșă de !//acūma nu le maș știu iō ou¹ le zicē/da atūn¹ le știu//
 și...s-a făcu revuăltă//a intrād la prāvāli¹ăș in cīrōumă/ă răstur-
 20 nād butoāili cu țuică/ieș s-a ascūs//prāvāli¹ăș//s-a pus oă să dea
 fog la kabur¹/pă la pop pīn cūrte/că hēi aveșū pāmīnt/aveșū oīte-o
 sūtă dă poguāne dă pāmīnt//aș să mēargă la tecū³ dăvalș-a¹ic³ !//
 acōlo la carīderu herșă moșier¹ iōl//oī să dea fog la carīderu/
 hōpa c-a sosīt armāta dīm bucureșt¹//s-a pus cu trăgerēa p-a¹ noș-

¹ Sat al comunei Birla.² Comuna Balaci, jud. Teleorman.³ Teouci, comună in județul Teleorman.

tri/și-ă dă șant/oa pă cup^ăerô^ă//ș s-a retrăs//a adúz moldovén^ă
 atúnĉ/armăta dím moldóva//oa să vază.../ĉing-a ĉintrăt in oírĉumă
 la ȳtare/și...unde ĵe bānetu ? oă ăla sārăcu n-ă maĵ sti^ă să ma ĵa
 ban^ă/a da dósu ș-a fugit//să soape viățș/ /bāni ĵ-a gāsīt frānci și
 5 ăĵa și ĵ-a lȳat//
 ș-au veni^ă dȳamnă !/dac-a lȳa bāni dín teĵgă d-acólo și dumșșe-
 vȳastr-as foz dosíte ou s^ăótu/și cu copi^ă/...s-a potolit i revóaltș
 //ma am pus ș-an cumpără^ă la propri^ăetăt^ă//lócu dă cāsă cu cāsă...
 ĵeș femée sārăcă/dă úne făcúĵ ĵo bāni ăĵa să cumpăr oāsa ? cu dóșo
 10 pogșáne dă pāmín ș ou pătul/ș ou magazí^ăș/dă ț-an dad dūmităle
 bāni-ăĵa ?//s-a ĉerĉetă dă sus// "de úne-ăĵ avú móșule bāni ? c-ăĵ
 făou o-ăĵ dres"//oírĉumăru/a maĵ fos și el dosit ș-a maĵ ounoscúđ
 dín ĵăĵ//ș-a puz mīna pă úny//și ĵ-a spus pă tot//ș^ă ĵ-a bāgă la
 pușoăriș//bāni nú ĵ-a maĵ dat/că el cumpărăse pomóstu//n-a ma avú
 15 dă únde//

ĵāngu ^ăelisabéta
 șăptezășipătru [de ani]

oínipa

făĉám ĵogór dă țȳamna/și-l maĵ făĉám primăvāra/ș-o sāmānām pă
 20 ĵa/și ĵișă oínipa dă va [k] ĵése țqătă cínipa//da a dă vāră s-aléșe/
 maĵ māruntșio-ășă/ș-a dă țqāmnă maĵ ínăltă//și culéșem p-a dă vāră/o
 făĉem mănúĵ așă/ș-o legām/ș-o bāgām la lao//și ĵa v^ăine ș să topéș-
 te//ș^ă ĵo melițām//ĵo dārăôim/ș-o țqārôem//d-aôileșă ô făĉem pă rîșș-
 kitor/șo dăpānām/făĉem jurubîișe/ș-o bāgām la o^ăopt//in ĉenúșă//ș-o
 25 cȳăĉem/o ĵurzím/și in tīmpu războĵúluĵ/să făĉă cāmăș//oă de ! răz-
 bóĵu-a mers fo trei pătru an^ă//nú maĵ ĵereșă dă putínță/că nu maĵ ĵe-
 rșă oírĉum^ă/nu ma ĵereșă nimio/și ou oínipa avșām parte//
 d-ací oulegșām p-ă dă țqāmnă//a dă țȳamnă áre sāmínță//șo bătșān
 și p-ășă dă țqāmnă/ș-o făĉem ĵar mănúĵur^ă/ș-o bāgām ĵ lac/și șăđșă
 30 ĵob zîle//ș-ăĵlāntă șășe//și ĵo melițām/o torôșām [k] ĵo melițām/o
 dārăôem/țqătă ĵārna torôșān la șa//

[Aceeși]

clacă

uîte...leu mă duc și zîg lă șapte hop oase// "fă ! vîi ou fîi-
ta dăsară"/leî acoló/"vîi cu fîi-ta dăsară/c-am clacă//fătă ! dacă
vîi bîine/dacă nu nû/să nû mai fa⁶ gog⁸os¹"//câre avgă vîin/...pu-
5 nă dimigăna cu vin/și venă cîte zéce tréizăj dă îps¹//ma venă
ș-únu cu flúieru//și cîntă/și jucă/și bga/și torô⁸á/cîte dóo oca dă
cînipă//și trăiă// [...]

[Dar oînd vă adunați fiecare cu lucrul ei cum ziceați ?]

la clic//la clic//

10 [Dar furcările nu-i ziceați ?]

nû-î zicăm furcări¹é//númai cîn ne ducăm cu fúrçile//

"aî bya ! la furcări¹te la cutăre/dăsară/-¹cas¹//ăî zău !"//

"fă ! păî îo n-ăj mărge la furcări¹leu aș cūășe"//

"păî și îó coz/da lu⁸ăm lămba lîngă noî//ș-ăleș mai tūărce-
15 ló"//

[Aceeși]

călușari

călușari/cu pantalón¹ alb¹ dă șai/și cu fústă albă/cusută/și
ouă cupăg dă cămășă/să-nçîngă ou bête/și lășă bête î form-ășă/luné//
20 așă/așă/așă ' //și hop¹înc...tăbăoite/oa-na¹înte de ! nu știz dūm-
nșavrostă//și ou pînten¹//oîn da-m pînten/sună pînten¹-ășă la căl-
cîi// "ălășă !" /și cu fésur¹ î cap ca tūrô¹//avgă fésur// "ălășă !/
hălășă !" //frum¹șete er⁸ă/frumșete er⁸ă lă...șî la rusáli//

[Și cum ziceți că s-a întimplat ?]

25 ăla dîi călúș/a munci¹ joi după rusáli//s-a dus ș-a cărá nîște
nîsîb la căsă/ș-a mai cărată pă [k] a răriță dó⁸o poguáne dă porúmb/
și nu î-a foz nimic//la dóo săptămîn/a bolnăv¹it îel//dîm bual-ășă
el s-a sculăt/

"măi¹ocă ! /tăi¹ocă ! ălășă ! fútu-vă" să mă ertăș/"fútu-vă-¹î cur"²
30 //la pârînt¹// "ălășă !" //

¹ Gest cu mîna arătînd cum se încruciează betele la costumul
călușarilor.

² Subiectul vorbeste în șoaptă.

- ăqləō !//mă-sa a rămas trăznită//
 "cə-aɪ tu stăne ?/cə-aɪ tu stăne ?"//
 "ălăɪşă !"//ɪel o ʃinə-ntr-una//a puz mīna p-o prăjīnă/a-ncepū
 să dăşă ɪeɪ: "ălăɪşă ! fɪr-ar ʃi dă-v-aş !"//s-a repezɪ la mă-sa ş-a
 5 luhat-o dă mină/
 "joc ?"//
 mă-sa dă frică s-a pus a [k] mătănăɪă ou ɪel aoolo// "ălăɪşă !/
 ălăɪşă !"//
 să dūce la pōpa/āla bătrīnu ūne e olectivū/ʃi l-a-ntrebāt/
 10 "părīnte ūte/băgātū-āla al m̄eɪ aşă aşă/a rărīʃă dōo poggāne/a
 adūs ɪ nişte nisīb la căsă/..."
 "ilījōō !/băɪātu tāɪ ɛ lɪad dīn cālūş//cə-as oămutāt s-adūcēt
 ɪ ɪ rusalīɪ cutāre lúorɪ ?//te duj la mūtū la bādēstɪ /ʃi să ɪ tāte
 ăltu [k] ăltă prăjīnă/ʃi să-mpodobgāsoə cālūşu ou cālūşari lūɪ !"//
 15 s-a dus tā-sū/aşă a făout//a tăgāt um ɪiel/ş-a ʃīnū oālūşari dă
 dīmngāʃa pīnă sārə//ɪl jucă pă ɪɛl/ʃi-l sārəə oālūşari//ʃi s-a strīʃs
 lūmga acolō/dă juoă tōātă lūmga/ʃi-l...sārəə bătētɪ piste ɪɛl//ş-a
 māj venīt/da nū māj drăcuɪă/nū māj ɪjura/da rāmāsāse năhūo//
 lɪa-ntr-o părte//
 20 dăcă zīcāz "băɪ stăne !/aɪ mă ! oă ūte cutāre lúcrū"//
 "nu nū/că ɪe oa mīne/oa voɪ nū ɛ"//
 [ʃi aşă a rămas ?]
 aşă a rămas sārəou/ş-a murī mortăcīnē/oă nevāsta l-a lāsāt//l-a
 lāsād dă bŭn nevāstə/dă bŭn/că ɪă...ma aveə ūo sōră//ş-a murīd dē
 25 plāmīnɪ//ş ea dac-a murī sōru-sa dă plāmīn/ş ɪ-a murī ʃi oopiɪ cīte
 pătrū-aɪ s'ori ɛlga mīoa/tā-sə a kemāt-o pă ea//acū...mă-sa lu stan
 āla nū l-a lāsā s să duoă după ea/că de ɪ ɪɛl rāmāsāse dīn cālūşū-ā-
 la năqucīt aşă//

[Aceeasi]

30

porumbu

porumb^u să lɪa dē prima dată/primāvāra/cīn apāreə primāvāre/nē
 pregātqām lqam porumb/ɪl alegām ōe erā māj frumos/kar ʃi dē tōām-
 1 Săt al comunei Birla.

na-î puneam ales¹.../im po^d dacă ier⁸a/-î puneam dăsupra acol⁸ă une
 e soba/să fi⁸o ma huscăs/să nu de⁸ere//primăvara ale⁸am virfurli/s¹
 la cotor î cură⁸tăm/lăpăcă jos//cu l⁸egă n⁸uma ce-î frumoz la miljoc...
 //cîn înc⁸ep⁸am arătura/cepe⁸an cu pl⁸ugă/s¹ să pun⁸ă cu par cu⁸ să
 5 sp⁸une/par d⁸e pom [k] d⁸ă leam/s¹ pun⁸am p⁸ă brazdă cu p⁸aru/la um pas//
 la um paz/la um pas...pun⁸am/s¹...p⁸intre por⁸um pun⁸ă fasole/altu du-
 p⁸ă noi//pun⁸ă fasole//

și prima dată-n⁸cepe⁸ă cu grăpa//cîn...merg⁸au ei d⁸ă să făc⁸ău d⁸ă...
 înc⁸ep⁸ă să i⁸ese/s-ap⁸are/ne⁸ d⁸uc⁸am î cirpi⁸am une n⁸u er⁸ă lipsă/sco-
 10 t⁸ean după grăpă/s¹ pur⁸eam bu⁸abe...une er⁸ă lipsă//p-ormă-n⁸cepe⁸am.../
 dup⁸ă ce-î pră⁸săm/dăd⁸am cu g⁸or⁸ga așă zis/cum le d⁸ă ac⁸u cu pră⁸sit⁸ă-
 r⁸ea cu tract⁸oru/...cu b⁸o⁸î//pun⁸am î imed⁸iat î pră⁸sit⁸ăr⁸ea cu b⁸o⁸î/
 d⁸ă s¹ mer⁸ă cu s⁸apa p⁸ă j⁸urmă imed⁸iat//cu pră⁸să//le dăd⁸am o pră⁸să...
 și d-ac⁸il⁸ea rarit⁸ă//mer⁸ă...apr⁸ape d⁸ă s⁸eceră băg⁸am rarit⁸ă cu d⁸oo
 15 cormen¹//d⁸oo cormen¹ î d⁸oo p⁸art⁸ și mer⁸ă por⁸umbu//f⁸urte bine să
 lucră at⁸unc//

încă ac⁸uma h⁸e mai bine p⁸entru că-î d⁸ăsfundă d⁸ă tract⁸are/dar
 încă at⁸unc h⁸er⁸ă...//b⁸o⁸î mer⁸ă ma u⁸or/alt⁸î cu d⁸oo vac/alt⁸î c⁸u
 jun⁸c/alt⁸î...să căzn⁸ă//er⁸ă ma am⁸aral-adic⁸ă/fi⁸ec⁸are c⁸u să...put⁸ă
 20 d⁸ăscurc⁸ă//

t⁸ăma mer⁸ăm la...cepe⁸ă p⁸ă la c⁸in⁸pe s⁸ect⁸embre/cum ar î ac⁸uma/
 n⁸u dăd⁸ă dr⁸umu la cul⁸es ca eg⁸umă/at⁸unc⁸e nu dăd⁸ă v⁸o⁸te p⁸in⁸ă c⁸in⁸ să d⁸ă[k]
 făc⁸ă dr⁸umur¹ înt⁸îl⁸ prima dată//d⁸ăd⁸ă v⁸o⁸te s¹ plec⁸am d⁸ă făc⁸am dr⁸umur//
 ca cîn ne d⁸uc⁸am la cul⁸es/s¹ băg⁸am car⁸li p⁸ă ar⁸um//st⁸is ca să nu mai î
 25 ...înt⁸irz⁸î h⁸omu/să mai t⁸ă h⁸e co⁸en⁸/să făc⁸ă dr⁸um/dor să d⁸uc⁸ă băg⁸ă că-
 ru și înc⁸ep⁸ă să cul⁸egă pun⁸ă-⁸car//co⁸en⁸î t⁸ă h⁸ez dr⁸umur¹li făc⁸ute/
 ...s¹ d-ac⁸î înc⁸ep⁸ă să-l c⁸ăr⁸am ac⁸ăsă//o⁸ c⁸ăr⁸ut⁸le/-î făc⁸am grămădă/
 ...și pun⁸am șir-ac⁸olo/iș făc⁸ă h⁸omu por⁸umb/s-apuc⁸ă să-î cură⁸tăm//
 nu-î cură⁸tăm ca ac⁸uma din covră⁸g/î-aduc⁸am ac⁸ăs/cură⁸tăm î⁸ fo⁸î//cule-
 30 g⁸ăm zi⁸u/nc⁸apt⁸ea n⁸e d⁸uc⁸am la co⁸en⁸î//t⁸ă h⁸am la co⁸en⁸î nc⁸apt⁸ea//s¹-i-
 s⁸an⁸ cu t⁸oate likidate//intr-o s⁸ăptămină er⁸ă g⁸ă a/s¹ cul⁸esu s¹.../
 dep⁸inde după cum ave⁸ă p⁸ăm⁸int/om⁸u/alt⁸u-ave⁸ă mai mult/alt⁸u mai pu⁸tin//

b⁸ușcu de pe h⁸ion
 etate d⁸ă p⁸ătr⁸ușc⁸in⁸j d⁸ă an¹

grîu

[Și grîul ?]

și grîu.../cîpă de toamna//dam la tri^hor/după ce-l dam la
 tri^hor/il împlétrám//cu var sau cū piatră vînată zis//il împlétrám/
 5 bágám î saj dá seára/ș^t dimiⁿșată ne sculám dămúl pã la hóra...trei/
 pátru/depindgá dupá cum erá terénu/lócurle//dãparte/apróape...//
 și-ncêpă sémánátu//prima dátă stropgá-naiⁿte/erá tot asá...porum-
 biște//și bágám prã...[k] tót asá plástu plúgúlu^h cu cormána luat...
 //p-órmă qár încêpă să stropím/dã dáo pór^t il stropgám//de multe or
 10 álti sãmáná núma-n órmá [k] stropgá-n úrmá...//

dúpă ce-l stropgá asá/bágá grápa și-l îngropám//...și-l lăsáp/s
 primávvara má^h mergá la privít//mergá/sã fáçá ș-atúnc/grîu//fóarte
 bun//

p-órmă mergá la seceríj/după ce...pregătgám la séçerã/dã sîm-pié-
 15 tru/-n to tímpu la sîm-piétu/la dójnò iⁿni^hș...încêpán séçera//
 dá multe or și má^h tírziú și má^h...dã cam atúnc erá...sezónu séçerí//
 încêpă séçera/î vo dáo sãptámín/trei/akítan cu séçera//mergán la sé-
 çerș [k] cu séçera/-l seçerán cu mína//da acú númá^h cu mașínárii-acú-
 ma//

20

[Același]

kar an fuği cu ga

a fos kar táicã-me^h acóló a vorbí cu famíliã/cu dîⁿșí/ș^t.../pî
 la úrmã n-am avút kar legátur asá búně//má^h tírziú/încóáçe/după ce
 hójnãrise^m íó dá má^h...îⁿ cam trecúse tímpu/mi să púrîse zic/"a^h !
 25 să mă cãsátorésc"//an lqat [k] am asistá pã la fete cãre sînt...má^h
 retrãse/má^h...cum mi s-a pãrú mí^hș//ș^t ce mi s-a pãrú mí^he/zí^h "ia
 să vorbés cu fát-ásta"//î-an zis/n-ã refuzát//î-a plácút și íe^h dá
 míne [!]/și ío dá ga...//

și-ntr-o búnã zî.../a fos táicã-so [k] a aprobát/ce cã "ar fi să
 3 venís cu tó^hi"/nu ștu ce ș^t.../într-o sárã pã la o sór-a e^h nu ștu
 ce/

"păi ! nu n-er fi bine să plecăm noi amândoi ?"//

"păi că tătigu/păi că m..." una/altă//

"ai mă !/n-are să zică nimica//tăie ț-ă rușine/mie mi-e rușine
cu ei în cas/lă ai s-o-ntindem noi în șgar-asta amîndoi !" [!]//

5 ș-am întins-o amîndoi/și-am plecat//n-a fo nimit/n-ă fos sūpără-
re că știșă și părinți și ei/și-ai mei șf...//am plecat șf...m-am în-
țeléz bine pînă-m prezent șf...//

[Același]

casa

[Cum se face o casă la dumneavoastră?]

o o casă ? din i birne din astșea de lemn așa//adună temelii¹ atunc/
făcă șostrețe/prima dată/pătăl [k] plățșam dulșcri/lșa dim pădure/
șepșă să șoplșască șf...fro...trei/pătru/zile...numa din șoplit așa
o ridică...//și lșam/atuncșea erșă mai gre/șș am pus cocșni¹ pă șș/
15 prima dată/că n-am avú șș să pun/eră situșșșș mai greșș atuncșea în...
pîn șșșșșunu m-am cășatorit/in șșșșșda ! în șșșșș am șve-
lit-o/an da cocșni jos du pă șș ș-șș ș-an cumpărát adică din dreptu
dă pămînt al nevști/șș-al meu am avút trei hectare/șșșșș pogșșșș//
m-an dus/am duz șșșșș la gară/am vîndú vro șșșșș dá duble de șșșșș/
20 ș-am putú să șșș ș șo dșoi metri cub dá blășș//doi metri/pă úrmă am
plăti tîmplaru vro șșș șșș dá lei/mș-a făcút șf mișș...doo camereș-a-
cșlo/...șș an da cocșni jos/pă la mai/ș lúna mai pă...șșșșșșșșșș/
am dăzveli cșsa//șf m-a apucát o plșșș dá curșșă apă pă păreșș [!]/
de șșșș șșșș//plîngșă nevșta/să bolnășșe/...fșșșili p-acșl? erșă mic-
25 șșșș/úna înșă atuncșea...eră nășcútă//dș-un an/ș-ășlășntă eră de doi//
șș mai să veleshș /pune rogojîn/pune carton/șș să mai puș c-a venit
odată...ca p-acú cșș pă tîmpu-ășta/pă la ora...zêșș úșșș zîșșș/s-a [k]
a venit un nor șș plșșșș//ă rășmăș șșș/păreșșș șșșșșș/ă reparát în
úrmă pîp la úrvă șf.../s-a oprí plșșșș cá erșă dá vră//pîm mai//a
30 reparát/ș-am pus șșșș șf...cu și [k] șșșșșșș cum să spúne/d-ășșșș
de brad//n-ăș avú șșșșșșșșșș cá dacă m-am mutád din cșșș/tășșș-mișș
tot șșș/mășșș-mșșș tod bolnășș-a fost/cít a fost//s-a prăpădit/tășș-

că-mi trăs¹este ș-acum//

[scrisor]

prepararea porc^ulu

porcu-l l^uom dă mic/și îi dăm să mănînce/mălăi/burlian/dovleag/
 5 mă rog/cu astea-l creștem pã poro//dăc¹ să face mărē/il...la cră-
 c¹un¹-atunca îi dăm boabe mai multe/ca să-ηgrāse și iei mai bine/dă
 crăc¹un¹//și-l tăiem/cu două trēi zile pînă-η crăc¹un¹//il pūnem...alē-
 gēη grāsine/grāsime/ce e mai iar alēgen d-o parte/mușki/dia pi-
 cūare făcēm...piftii cum e obiceiū nōstru/piftii/le spālām bine/și
 10 le f¹erbem/și le pūnem/răcitur¹//le pūnem în castrōane și pūnem us-
 turoi//piste ele//și dîn căpătînă făcēm tobă//o f¹erbem bine/și-o
 pūnem în burtă/in...burta porculu/și-o pūnem iar la fier/pūnem cu
 ...carnea du pã căpătînă/cū...boșōgi-ī dăm pîa mașina dă toca carne
 /...ē...rînuki/șoric mai pūnem.../și le [k] după ce le-an dat î
 15 fier/lq-am pus lā...teasc/am pus ceva greutăate pã ele ș¹...//șūn-
 ca iară o pūnem și ō f¹erbem/uo ținem două trēi zile la saramură/
 tūp-āea o f¹erbem/sau o pūnem la ūsturoi//...

[Care e șunca ?]

alēgem grāsime dī āea mai ī...suptire/māi du pã burtă/māi cu
 20 carne//ș făcē șūnōă//

din mațe iar māi făcēη cartabōș//tocām flicāți/māi tocām iar dîn
 carne dîn a [ε] dîn...māi zlab-așā/ș¹...făcēη cartabōș//māi băgāη
 ș oite-um pig dē grāsime/pîn iei/māi făcēη și cîrnā¹/tocām carne
 cu mașina dă toca carne/și cu ūsturoi//ș¹ făcēη cîrnā¹//șā...ās-
 25 ta e toată prepararea porc^ulu//

ālbū oostandina
 pătruzēși^uopt [de ani]

[Ce a făcut subiectul ieri și azi]

[Ce ai răcut tu ieri toată ziua ?]

ier¹/...dă dimineață am fost la țiro cu purcă¹/am ven¹t acasă/am
 i¹și la șosea/m-an dus și jucă mingea//dup-acă¹ am fost la [k] am
 eș¹id la poartă/am ven¹d acasă și m-an duz la r¹ilm// [...]

[Și azi ?]

5 astăz...//mă soula¹/mă spăla¹/v¹ncal¹/...mă dusă¹ p¹ la țătica/...
 mă d¹să¹ ina¹ntea mamei...să vedem dacă vine cu oa¹șetili și rămă-
 s¹ă p¹ la...î uo cumnată d-a ei/ș¹ mă juca¹ cu băgatu ei/dup-acă¹
 veni și săzu¹ colga¹/in capu uliți și taman tre¹u tovarșă profesară
 și.../mă kemă//

10

păune stan
 doișpre¹șe [ani]

769. M O V I L E N I [ALR I, 890]

(jud.Olt)

Culegere: 1967; GG, FL, MM; transcriere: PL

15

țimpen¹ a fost țel/nu movilen¹

satu nostru/așuzam din bătrîn¹/că de-aia-î zice/țimpen¹ a fost
 țel/nu movilen¹ cum ie az//ș¹ zice c-atunca vinea/nu țereă trenur¹/
 și venea și trecă la măgurele aia¹/șamen¹ cu căruțe cu...gru cu
 porumb/dă să du¹că să vînză la măgurele/c-acolo-l puneă la șlepur¹//
 20 și aia¹ la noi veneă la timp/ști¹/aia¹ zice c-a ajunz la timp aia
 cin veneă cu căruțele și dăjugă aia¹//in [k] dar nu țereă satu
 atunc aia¹/satu nu ie dă mult/vek/nu sin mosten¹/ie sa¹ nou//și dă
 aia¹ i-a zis țimpen¹//

[Cam de cînd e satul ?]

25

asta nu po să știu/nu po să știu/păi de ! dacă și părinți miei
 s-a născut tot aia¹ i țel...

[Cînd i-a schimbat numele ?]

1 Turnu-Măgurele.

î-a şkimbă numele-acuș/leste ũ an de cîn î-a şkimbă numele-m mo-
vilen[†]//da a mai fost şkimbat încă o dată/ș-a mai stătut ca frū an
şkimbat/i ge duca/și a venit iar inapoi to la timpen[†] î-a zis/ș-acuș
îi zîce movilen[†]//

5

marin ge pōpa
șaptezășitrei pā acte/dar î realitate șaptescînc
[de ani] am

cînd îerșam cōban

cînd îerșam cōban imblam cu oîili nuaptea/și auzam dă...[k] p-ăi
10 bātrîn[†] zîce "cā cînd o vini haîtig dă lup[†]" zîce "să te ferej[†]" zî-
ce "cā rupe uoîili"/și îeu îerșam mai mic și îerșam c-ū altu mai bā-
trîn/ș-aveam coraj î ăla/îeu nimic/îeu mă uîtam cu ōki la ăla nuaptea
da/zic "să nu mă îa lūpu pā minē"/asā mā gîndeam îeu [!] //da cîin[†]
avșam bun[†] atūncă/c-atūncă avșă cōbani cîte șapte ob zēce cîin[†] o[†]
15 îerē [k] s-amestecā cîte doî//ș[†] cînd auz acîlșea/am pornit uoîili
nuaptea/de la tîrlă să pască/mergînd asā pîn mārșînea pāduri/pā mi-
riște îerșam/nu îerșam im pādure/îo îerșam p-o mārșîne/și îel naîin-
tea uoîilor//l-auziî:

"bā"/zîce/"ă !^fu-tu-î pāsca mā-si" /cam asā vorbea îel "c-auzî[†]
20 lūpi ūrlă"/

îo cînd am auzît mi s-a săltat cācūla de păr î sus/pāică simțan
cā nu mai am cācūlă-ŋ oap [!] dă frică//dor n-am înțetād vōrba și gā-
ta/m-am pomenit uîte-asā cu uoîili/ baramūce/ baramūce/fugin pî îele//
25 dar îeu c-am zis atūncă ?/"mā"/zic/"dacā n-ar rupe frun clătău/dac-ar
lușā o uāșe n-ar fi nimica/da să nu rūpā un clătău să-l bāșe-m pādū-
re să omșare zēce douăzēj dă uoî//acușā îel lūpu cum o f^hi f^host/a
lușāt o uāșe/a lușāt-o dă bārbă d-aiîca de sub git/dă lînă/și merșā
ou îa asā ș[†] ou cūada o mînā//da îeu nu vedșan cā-î lūpu cu oāșā și
ou cūada cā nu mă dușam/sā fi știyūt/... [!] și cîîni dup îel/îeu îŋ
30 oorāju oîînilor m-am...lușād după cîin[†] zic/"îe cu uoî mai mūlte"/
zic/"acîlșea"/cîŋ să treacā soșeșāya la brāzdā finā/cîŋ să treacā so-
șeșāya dăcît am auzît o cāșeșāyă/^hmî !/cîŋ am auzît cāșeșāya și vāz

† Subiectul șoptește aceste vorbe.

cu uaĩa-ndărăt/ 'aoleu !" sic "lupu-a fost" [l] // 'Ce frică am pățit d-a-
 ôilẽa cînd venẽa la uoĩ și i-an spus aluia bătrîn^u //

ce "păi cum mă tu/ai [k] cum ai văzút tu de te-ai dus după leĩ ?"

sic "m-am dus/că nu mă dućam leu/dă știām oă ie lupu" // și-așa a
 5 făcut //

acou nu mai sînt/da atunća ieręa/ieręa cînd^t ivățat care...i-auu-
 zaĩ dă sara/avęan cînd^t dă dormeam la tirlă și dă sara începea/și
 știām/n nuaptẽa asta vine lupu//dă sara nu mai tăca/din gură //

[Același]

10 briza știu cum să face

briza știu cum să face/dar uite cum ieste la noi/la noi nu să
 faće stîna s să ducă uoĩile la oimp//vîn sara acas//vîn sara acă-
 sâ/dar naînte oînd ieręam mai mio atunća le-amestică și le mai mul-
 gă și ou rîndu //

15 atunća cînd ieręa/să băga ôobanu la uoĩ dă țoamna/dă la sfîntu
 dumitre//luuă o sută dă uoĩ/să tomnẽa cu stăpîni și-i plătẽa p-o su-
 tă dă uoĩ//primăvara pornęa cu iele la iarbă/după ce fătă uoĩili/să
 vindẽa miei-atunća cînd să...le da la berbecoie nięru/și miei să vin-
 dẽa la bucoureșt^t//venẽa și-i luuă dă la bucoureșt^t și [k] cu pieĩ cu
 20 tot//cîj leĩ miei lu ieręa atunća/cu pieĩle cu tot ieręa cîj leĩ//il
 luuă d-aîiô //

și după ce să-nsiriță uoĩili/să mulgă/cu rîndu/și la cîne ieręa
 rîndu/înkegă laptele și-l făcă briză//după ce în [k] luuă briza o
 punęa la sădilă/zăru-l făcă jîntiță//și dăsupra jîntiți iese ũurcă/
 25 și urda aia/atunća mai dămult/o luuă ș-o punęa femeile într-o gală
 ș-o sara/...și urda/și o ținẽa pântru iarnă/o punęa-n tigare cu un-
 tură/sau ou unt/cu keștĩ din astęa //

și briza/uni o mai vindẽa care-avẽa mai multă/alți n-o vindẽa
 ș-o făoă pântru casă//pîntru casă...//

30 [Cum se face brînză ?]

briza oînd să mulgă uoĩili dă laptele ie cald/să pune kag ĩ leĩ
 ș s-amesteoă ou kagu/și piste oîteva minute prînde stregăță și-nôe-

pe-a să-nekegă//după ce să-nekegă/il laș pînă leşe/să vede zeru dăsu-
 pra//cînd leşe zeru dăsupra/c-o lingură il mesteze bine/bine/să mă-
 runțască brînză și d-acîlea tot o mai laj nițal/pa lîngă foc atunța/
 ș-c puș la sădîlă//și la sădîlă o laș poate ș-o horă/...dă să scură
 5 bine zăru/și d-acîlea o iaș/ș-o tai fălii ș-o puș la puțină...cu să-
 re//

[Dar cheagul cum îl faceți ?]

kăgu îl făcem în apă caldă/nă caldă că să cpărește/da dor căldi-
 cîc-așa să...//

10 iaș dîn kag rub dî iel ca să nu-l fac tot odată/sau dacă vrei îl
 fac și tot și-l spel¹ bine pă dăsupra cînd il...puș într-c străkină
 și-l fărimităj bine/p-ormă-l dai pă strecurătoare și-l puș într-c
 sticlă//mai puș și sare/deși să pune sare f iel cînd îl [r] îl tai de
 la iel/și mai puș ș-atunța sare și-l puș stricurat într-o sticlă/
 15 ...d-un kilogram/cît fac de mult/și puș cu măsură//

[Același]

lăsatu dă sec

cîș să lăsă sec de săptămîna brînzii/băieșii nu le vinea nic să lă-
 se sec acasă//să sușă-n deal în marginea satului și-ncepea să strige
 20 dîn deșal:

"ăolică märe/ăolică märe!"

ăltu răspunde/șau tot iel zîcă:

"ce ț-ă märe ?/ce ț-ă ?"

"a veni vremea la cutare să mărităm pe fiie-sa"//

25 "pă cîn¹ să-ș dăm märe/pă cîn¹ să-ș dăm ?"

"pă cutare"/spuneă al băiad dî sat/care știă că vorbește cu iel/
 șau căre.../și...începeă d-acîlea/după ce-ș da/începeă să kiușe/tot
 acolo ii în deșal//d-acîlea mai sta c pauză și iar începeă:

30 "ăolică märe/ăolică"/le lușă la rînd/toate fătii care ierșă fe-
 te mări-atunț//le lușă la rînd și pînă nu le strigă pă toate nă le
 lăsă//și le strigă pă toate și.../d-acîlea venșă sat și iel să lă-
 se sec//tirziș asta/poate că ierșă și pă la douășpe//ălti căre...
 dî sat/iele sta toată-afară ș-ascultă să vadă pă cîne ș-au dat/pă

lîngă gardur să vadă pã cine ȕ-a dat/alta fȕ da/poate cã alta sã
 bucura dacã-ȕ da p-ãl dã-ȕ plãcã ȕi//da alta fȕ da altu care ȕeręã
 ma urit și nu-ȕ plãcã dẽ loc/zicã/"u !" [ȕ] zicẽ/"firę-ar/dã-ȕ-ar" zĩ-
 cẽ/"cã ȕa te ȕltã pã cine-m deterã mięe !" [ȕ]//și kestiȕ d-ãștea ȕe-
 5 ręã atunc...//

[Același]

[Nunta]

oare vręã fatã/dã sã ducã bãȕatu/sã ducã ȕãmeni ȕȕa și-ntrebã pã-
 rintȕi/sã vazã o dã pã fatã/n-o dã/sãȕ...o dã așã fãrã nuntã sau cu
 10 nuntã/dacã vręã/fãcã nuntã//

ȕȕ bãgã bãȕatu lãȕutar^ȕ/și fatã/ca atunc sã da șervete/cirpe/maȕ-
 cã/la meser^ȕ//și mesari dan cirpã și șervet/și-m...da cĩnc leȕ/c-așã
 ȕeręã timpurle//eȕ ! sã ducã și-j bãgã rumĩnu lãȕutari și-așezã nun-
 ta la o sãptãminã/sau la dõ^ȕo sau cĩnd ȕeręã ȕa gãta//dacã ȕeręã gãta/
 15 o punęã și la o sãptãminã și la dõ^ȕo/dacã nu/la o lunã/sã maȕ/iș^ȕ fã-
 cã și ȕa cẽ n-aveã//și o luȕã bãȕatu/sã ducã/cã ȕeręã brișt^ȕ/gãșã
 treȕ pãtru brișt^ȕ/ș^ȕ sã dca ș-o luȕã dẽ-acolõ/dã la pãrintȕ/ș^ȕ ou hriș-
 tile ȕleșã/și sã ducã cu ȕa și sã ducã la bisericã/și sã oununa//și dã
 la bisericã se ducã la ĕĩnere cu ȕa acasã//ș-așã ȕeręã atunc//

[...] pĩnã venęã ĕĩnerli ȕa sã ducã la fĩntĩnã sã ȕdẽ/așã/așã//sã
 duõã/luȕã gãleãta cu bãȕatu ș^ȕ ou-o fatã/fatã mare și bãȕatu ou...
 sãlba sã zicã/c-aveã și sãlba dã minã//bãȕatu cu sãlba ș^ȕ fatã mare
 sã vȕișe sã ȕa gãleãta/sã du^ȕcã la o fĩntĩnã unde...ãveã dã udãt/ș^ȕ sã
 udã acolõ/cu lãȕutari/și venęã-ndãrãpt/...

25 [Cum uda ?]

udã/aveã um busuȕoc și da ȕȕte-așã /așã/așã/in toãte pãrȕili/dã
 treȕ ȕor^ȕ//și maȕ mutã iãr și ȕãr fãcã/ȕãr fãcã/dã treȕ ȕor^ȕ//ș-așã
 fãcęã și sã duõã o luȕã cu nuntã și jucãm/jucã/d-acĩ sãra cĩnd ȕeręã
 sȕãrele maȕ pã colõ²/jucã nuneãșca//da cirpe/da șãrvete/da...acũ nu
 30 maȕ ȕe/c-acũ sã dau p^ȕȕȕlamãle/aȕȕz ș^ȕ ȕo/cã niz nu po sã le zic/cẽ.
 s-o f^ȕĩ dĩnd//ãcũ nu maȕ ȕe//da atunc sã ȕș borãngĩcu/jucã maȕoș/bo-

1 Subiectul se ridicã în picioare și face gesturi ca și cum ar stro-
 pi cu apã, cu mãnunchi de busuȕoc, în toate direcȕiile.

2 Subiectul aratã spre apus.

ranġiou/oite zēde oīŋŋpe ċirpe/ [...]

lūn¹...să ducă nași-său/tot acolo la mișreasă//n-o mai lușă/nu să
duoă/vez oa s să duoă mișreasa la naș¹-s^o//il ȕa acas/il lușă acas¹//
și...tot așă puneă masa/kēma pă...

5 [Unde puneă masa ?]

la ġinere-acoló/la ġinere//șī-s kēma suróřile/fratī/pă...sóori-sa/
să ducă și ġel/și tot așă/ī [ċ] mīncă/pīnă oīŋ venēă/pūneă masa/știġ//
și-ȕ da/tod lu nūnu-ȕ da/...ċirpă/prosóp ȕar/prosópape cusúte/spē-
tizate/[k] ġspetezate/să băġă spēteze/cīte doșo treġ spēteze/și săl-
10 tá dă ġele și dă ġ^hos și dă ou suvġelnīȕa/și făôă prosópape/de-n tūa-
te kīpurle...//

și...d-aōī pīnă sara//să ducă nași-său acasă/-ȕ lușă bagăju oare
ȕi-l dedeă r^hīnă-sa/și-l ducă...mișreasa și ou ġinerele-l ducă acă-
să//ou lășutār¹ ċū-ălēa...și atīt// [...]

15 la păřintī mișreși să ducă oum ġereă joi/saș duminica aīlantă//
[Cum fi zīcea ?]

pă ôșanta/īȕ zīôă//pă ôșants/că zīôă că să duc pă ôșanta s să-mpē-
ôe ou ġei/să...//

bălan andrișana

20 păi de/ȕo să am [ċ] sīn plecătă de șapteștreġ/plecătă-
tă-n șaptespătru

[Ċīnēpa]

săminȕa dac-aveġ ũ log bălġarăt/te ducăȕ s-o daġ ī lóșū-ăla/aoc-
le ī log bun bălġarăt//s-o daġ ī lóșū-ăla acoló/dacă făôăȕ ħo treă-
25 bā/da așă dăġaba ħo pun^hăȕ/oa nu să făôă//

șī s-aleġă á dă vară/s¹ făôă mēre/s-aleġă á dă vară/s-o culeġăm
p-á dă vară//s-á dă tșamnă o culeġeșăm mai [k] la culēsu porīmb¹ilor/
á dă tșamnă/s-á dă vară/pă la sēșereș-așă/o culeġăm/s-o băġam p-ăȕa
dă vară o tophām/o tīnșam treġ zīle d-o.../c-ăȕa s¹ tophá rāpede/dă
30 vară/da aȕa dă tșamnă o tīnșă s-o săptămīnă o tīnșă și do^ho dăcă să
...răôă pāmīntu/să...ȕereă mai tșamnă//și-așă-ȕ făôam//

și o soctășam/s-o spălām b¹īne/b¹īne/b¹īne/și venșam cu ȕa acasă

ș-aveám meliță/ș-o melițám//o melițám bine/bine/și-o scuturám/ș-o
dam la dărác/o dărăcám/ș-o făcăr calere/ș-o torcám/dă ce vrăi/dă
sac¹/pă timpurle năstre mai pună piză/șervete dă mparte măică/că
de 1eră/nu preă să găsă atunc/da acú mai bine să găsăște//că căre
5 sîn cî șase ămen¹ aliargă și strîng ș-acú/da atunz biet úni 1eră
sărăc/álți mai avăá/álți n-avăá/ș-așă făcărám//

[Cum puneai cinepa în război ?]

Î război/torcám dim fúrcă/suptire-așă/ș-o dam pă rășkitó¹ ș-o
cočám/dacă vrăam în cenusă/il băgam în căldare și presărám nițică
10 apă căldă/și presărám și cenusă/dacă nu și-m málái/și tot î apă căl-
dă și puniám o jurubiță/că făcám pă rășkitó¹/vez avém rășkitó¹ má-
re/și puneám o jurubiță și puniám málái/presărám/puniám álta/presă-
rám iar málái/și puniám pînă...ș-o ținiám două trei zile în căldărea
ála acolo//și la dó^o trei zile/le scotiám și le mai spalám î apă
15 f^hiertă cu săpún/le spalám b^vine b^vine/cu săpún//și d-áci le dăpă-
nám/pă mosqare le puném vez c-așă le scem noi/le...urzám/le puneám
pă rá [k] pă mosqară și ne dúcám ș¹ le urzám//și le băgam la război/
mămică/le puneám pă sul/că 1eră sul//lasă că sîn ș-ácuma/tod dim
bătrín¹/că văz că nu mai v^vin țigán¹ cu súde/cu mosqară/tod dim bă-
20 trín¹ să găsăsc [...]//

[Aceeși]

mămăliga

mămăliga/pui căldărea și încălzást¹ apa așă/așă...și fac písat/
c-așă ^o făcém/băg cu făcălețu/și fac písatu/și mai f^hierbe písá-
25 tų-ála/f^hierbe/f^hierbe pînă-î sperițe spúma/că făce spúma dim málái
//și dacă-î kere spúma f^h băgám málái mai mult/ca s-o-ngroșám/și
mai o laș¹ și mai f^hierbe/b^vine/b^vine/și o mesticám/cu făcălețu/o
mestecám//ș-o púnem pă mäsă//

[Aceeși]

30 [Ce a făcut subiectul ieri și azi]

ier¹ ce să fac î ?/am avút vyiță de cărat/am fș cu măică-nea

d-an cără la vyiță/am avu dă cite trei ^uorț/ an cără cite trei capurț
 /dă vyiță/ an luat-o dă la vyii-avem vyii-a-ncolo spre băca dăc-a
 știț/ă luat vyița d-acolo/am adus-o acasă/ an lăsat-o-acolo-ⁿ gră-
 dină/ am mîncat/ de-ăci^{lea} am mai măturat p-acolo/d-ăci m-am apuca
 5 dă lucrū//coz la un tablou/d-ă^{lea} dă băgat î rāmă//
 astăz nū ma^t fusei nicăier^t/numai lucrăi toată ziya/mai făcu
 trăbă dă diminiță/d-ăci lucrăi//la douăpe făcu^t acolo ^uo mămăli-
 gă/ș-atit//

nicula crețu [20 de ani]

10

770. U L M I

(com.Milcov, jud.Olt)

Culegere: 1969; MC, GG, BM; transcriere: GG

uo-ntimplare să vă spun

kar la cūmnātu-mi flōrea mehedințu/c-acūma-l cunqăstez déjà² /
 15 nū stăteă acolo/omu stăteă mai aci une-^t balastera/mai pă mālū ^uol-
 tūlui/la părinți lui/și mă duc într-o dimineăt să văd ce mai !/le-
 r^oan tînăr/să zic i dăc-aveam treizăj dă an^t//^{le}l lucră c-un cūmnăt al
 [k] iar după nevastă/ou fratele nevesti/tăia niște blāna ou feresteu//
 "bună dimineăța" am zis ^{leu}//
 20 "bună dimineăța//antqane vii dăsar-aiij la mine că m-a atăcad
 vūlpea"//
 "ce-a făcut ?"/
 "mi-a lua găina//...pūscă să nū mai ^{leu}/că am ^{leu} aiica"//
 "lăsă că nu vii ^{leu} ou...viu cu pūscă mea/nu cu a țā"//
 25 și m-an duz două sār^t pă ^uurdni [?] /ș-a [c] ne-ă făcut cite trei/
 să făcem noi ou skimbu/fi^{ncă} vă ^tinteresază povestea asta//da//ce
 să vorbim de/ășā//cite trei ^uore dă fișecare/oa la armată/am făcut//

1 Numele unui sat vecin.

2 Proprietarul casei în care se efectuează înregistrarea.

ap văzută-o prima dată//s-a scăpa vulpea/nu me-a lua pușca foc//a
 mai păzit-o și iel/și alălânt cumnat, lui//...vulpea/...tocmai a tre-
 ia noaptea...^s-a-ntimplat c-a dat peste mine//fiind în pîndă/ea ve-
 nea la găin^t//ap văzută-o că vine//și al bătrîn/tata lu mehedintu
 5 că trăia/...a auzi pușca mea su mal/cîn an tras în vulpe//și i-a
 spus la...sora nevesti-mi:

ce "tată/s-a auzi^t pușca lu anton/ei"/ce "uiteți-vă că ăla acu
 vine cu ea/n-a dad dăgaba^{al}"//

iera lumină/frumoz/zăpadă//și-am veni cu ea dă picor atîrnată//
 10 ce "uite-l a venit o^u ea"//

și m-am dus la...florera/la mehedintu-n casă//iel dormea/iera-m
 plăp^umă//

"uite mă/te-an scăpa dă-ncurcătura"/zisăi io/bucuroș^t tos s-au
 sculat/s-au uita la vulpe...//bătrîn/tata lu florera/fusese-n vre-
 15 mur^t vîntător//vulpea murtă domle//...în casă//s-asezără toț...pă
 lîngă ia p-acolo pă scaⁿun cum stăm noi acuma/

"ie murtă ?"/spune al bătrîn//

"da/murtă"/zisăi io//caⁿ supărăd/mă-ncălțam așa la un picor c-o
 opîncă/iera/purtam opînc^t în vremurile-ălea//

20 "nu-i murtă dom^{le}"//...spune unkașu//

"ie murtă tat"/-an zis io//

"nu-i dom^{le} !"//

mă sool și cîn dau cu opîncă-n vulpe/tîșt^t !/ca-n domnu ienaru¹ /
 cum stă domnu ienaru-acuma a fu^{șit} vulpea//s-a pus toț pă ris și
 25 vulpea sta-ntre noi [1]//iera-mpușoat-aiic așa/picoru ăsta² făcud[k]
 zobit și cuada/...iera sănătuș-aiiô/și iera amovîta că-i dîtesem
 ieu cu pătu pusti la cap/cînd...căpută să fugă//și mi-a dat un sag
 nou/florera/mehedintu/și...am aduz vulpea-n vlat-acas [1] //

stan^{cu} savu anton

șaptezăj dă an¹

30

¹ Arată spre învățătorul care asistă la înregistrare.
² Gest cu mina la piciorul stîng.

cum m-am făcut vînător

10 socoteam/în vremea mea/cînd ieşeam tînăr să gospodăresc
 treburile mele/oă a fi vînător ş-a fi pescar/însemneză că aş fi un
 om hainuţ [1] //însă vremea m-a duz d-asă natură să vă povestesc/să
 5 fiu şi vînător ş' pescar//cum m-am făcut vînător ?//în felu-asta/...
 fără să vreau//la războiu din nouu sute şaştezeci mi-a plecat doi
 buni şi tata//...tata mea n-a foz vînător//a fost plugar bun//gospo-
 dar bun//ăştelanţ/frăţi/le-a plăcut mai mult pescuitoru/vînătoru/
 cam aştepta/care nu prea ieşea...asă//cînd au venit ieşi amindoi/ie-
 10 r'au mai miş' ca tat-al meu/m-ă găsi pă mine năcăjit cum vă spu-
 să/cu greutateţili familiar'//unu din ieşi/...spune:

"să luom pă antoni'e cu noi/să-l făcem vînător/oă să prăpădeşte
 băgatu"//

şi-l întreabă fratele mai mic:

"cum ?"//

"nu-l vez/cu greutateţile lui şi cum plînge el dă tăs-şo ?"//am
 avu tată bun/"să-l luom cu noi/să uite năcăzurli"//

m-a lua cu ieşi//me-au dat o puşcă-m mină şi m-a lua cu ieşi//me-a
 spus mişe hunk-mio ala:

20 "şi io am foz năcăji ca tine/me-a muri copii/ş dac-am mai lu'ă
 puşoa-m mină ş cu uameni...am mai uitat ş io năcăzurli//ăla huna/
 ăla o poveste/ăla că am şkopat iepurle/ăla că să vez că făcu aşă/...
 mai uitam năcăzurle//aşă ai să raş ş' tu"/i spune mie// [...] ş' m-a
 luat oameni cu ieşi//ca pînă la urmă să fiu io...mai vînător ca ieşi
 25 //ce să fac//oe să ?//to' tot ai plecă la treabă/fă' dac-o raç/
 nu-ă aşă ?//ş'...am făcu' treabă//foz mulţumiz ş ieşi dă mine/io am
 ma uită năcăzurle...//

[Acelaşi]

ieşi am păfi multe multe multe

30 ie um pomelni⁵ mare la mine !//să moară care-z minte//ieşi am pă-

țî multe multe multe//și fata.. a fost împușcat-aiiô-asa obraz//
 a-mpușcat-o băiatu mieu//s-a jucat/o-o pușcă/că io nū știām pușca/
 că io n-ām avut pușcă//da am crescu niște nepoț ai m¹ei//și nepo-
 țu-ăla al mieu...iū m-ă s să iaū lăfa după bărbatā-mio/că bărbā-
 5 țî-mio a muri pā frunt//ș¹ m-ă z la brebēn¹ să iaū lăfa/ș¹ nū m-an
 duz la brebin¹/m-ă uz la o femeș să mă duc ș io cū ia//lăra zăpada
 așa mare//iel a zîz băgatū/

"mămică !/ia-o dra" [k] zîce "mer⁵ ș io mămică ou tălică//"

"bā mā măicā" zîg "nū măi mērgē o⁴ mīne"/da mīe mi să făcā
 10 ști/pārari-asa//ierșam în casā cu iei//iei să juca ca copii//o pā-
 sārică zvîr zvîr/zvîr zvîr/zvîr zvîr//iei n-ô vedeā da eō o vedeām//
 și iei să juca^h și

"datî-vă dracū/nu măi vă jucatî fir-aț ai dracū să fiț !"/

"dă ce b^via mămică/cē-aī cu noī ?"/

15 mi să făousă miā-asa//ș¹ cîn am plecāt/tot așa...

"ai mămică mer ș io ou tălică"/

"nū mērgē mă/mīncā-tē-ar māmā"/hōf !//și-am plecāt/ș¹ cîn am
 20 aūs și iō mā [k] dā la muierșā aīa/

zîce "băiatu a-mpușcă fate //"

20 cîn vyiū acās-asa a fost//fata-mpușcatā//^am intrāt acōlo-ŋ casā/
 aīô asa i s-a lūat asta asa³ /ou aliōur¹ [k] nū cu aliōur¹/cu āș-
 tēa/cu prav dā pușcă și cū sare/și cū grīū//...cu dōpurle-astēa⁴ //
 ș¹ s-a-mpușcă [k] a-mpușcă fatā...//iel d-aci a fugit tōmna la milcov
 în dīal//iēu cîn am veni și cu fatā să mōarā/și cu băgatū nū măi iē-
 25 rēș//cē să măi fac ?//"aoleō !"/fata/

"mămică/taj dīŋ gurā mămică/nu măi plīngē"/și-j lūa ālēa dā
 grīū și le lepāda/d-aiiô asa⁵ //am pāțî multe mă māmā//

gorgița lințoțu

Obzăș¹unu [de ani]

1 Comună situată la oca 4 km depărtare de Milcov.

2 Gest arătînd grosimea zăpezii: cca 1 m.

3 Arată cu mîna la obrazul stîng.

4 Subiectul oftează profund.

5 Gest indicînd spre obrazul stîng.

porcu

d-acu¹ -l luom ou-η grășatu//și i ziya dă ajun il tălem//să știle
 //dă o [k] in ziya dă ajunu orăcunului//și il ta¹e/s-alege slăni¹na
 slăni¹nă/o pune-η copăie/s d-ăo-alegem...uasele și oarnea să-ī dea
 sare/pă slăni¹nă așași la trei zile-l rīdioăa//il rīdicăa in ouiere/
 și topi slăni¹na/topia...[k] făcem oirnați/făcem carnea așa o...cōas-
 te¹ le bāgān la saramurā/la hūsturoi/le-atirnā/le-afumāa bine/mușki/
 cōastele/și le pūnīm...afumate...//și dacōa s-afumā nū să maī strioă
 să...//māni¹nō pinā la pajd/dupā pajd du pă ele//īeu dă la ūn...timp
 dă vreme/nū ī-a plăcut sōtūlūī m¹ou să le ma hūsuō//a zis o¹el nū
 ma are māsāle bune să...cā știī/carneā dacā să hūsuōā/nū prea ma are
 gust//īeu īimediād dūpā oē fac oirnați/le īay și le spāl/le puī in
 tăv/și le ba⁶ la cuptōr¹//și le prājāj bine-n tăv¹/le scoț/le puī la
 borcane și puī hūnturā oaldā peste ele/s le māni¹ng vāra...la fēl oum
 ...taī porou/asa īe dă prōaspete ș¹dă...//cā la trei zile/-atūnō/
 īimediāt le tūpeso//dăoit īa sare ș¹...prōaspātā//

[și mațele ?]

și mațele le spālām bine/bine/le curățām/și le umplēm//āle dă cir-
 naz le umplēm ou carne...slabā s ou usturoi/s-āle grāse/mīncām atūnō
 dī īele//făcem tobā/...făcem lebārbus...d-a bașca/il māni¹ng atūncā
 prōaspāt īī bun/și...ou mațe hūmplute īer/ou urēz/cu oapā/s cu...
 māni¹ng atūnō/dō¹o trei zile...dī el¹//

oostandina florēa mehedințu
 săișășinō [de ani]

[Despre copilul infiat]

Uitas oum l-am...l-an gāsīt [pe copilul luat de suflet] /are hō
 mātūșā-n milcov in deal/und-herēa sfātu populār inaīinte/și...um-
 bli¹ ōū cārūta cu caīi merēu/...ma am un frate iar care īe maī mare/
 șāde maī aiīca la...maī la vale/și ne-am dat in pomenēālā cu unu ou
 altu/ș¹...mī-au gāsīt ī femeēa ā¹ēa//dā lā sora īel/īō m-an dus aco-
 lō/a-am uītā s īō cu muiereā la īel/nī-a plăcut//dā copil și l-ā și
 luad/nū l-am maī lāsāt//n-avea dāci șapte copii/și-n tīmpu āla

¹ Înregistrarea se efectuează la începutul lunii septembrie.

atúnca n-ávea dăcít o jumátate dá pogón dá [ɛ] dá pámfint//únu-l áre
 dat pí sálciŷa /s-únu l-ã lyať ʃo/s¹ maŷ áre réstu acás//o fat-o áre
 píu buourest¹//

5 și m-an dus oum l-am văzút/imbrăoa númaŷ intr-un maŷou/singur//
 ȷnooło n-ávea ními ními nímic pá ȷel//casa ȷera...căzútă/oasă...tod
 d-ástęa dá oărămidă/da nu ȷera bună dá nímic/će maŷ//s ȷo cum l-am
 văzú l-ã lyať//am [k] maŷ ať fost cu mú¹aręa și-ȷcă cu ȷ...o sórá dá
 o [k] o cumnată d-a feméŷi lui//s l-am...l-am lyať acasă/am venit ȷ
 el acasă/...am o nepoátă oarę-o kámă lęana/cum o kema pá soru-sa//
 10 ȷel n-ávea dăcít ȷ...ma aveá dó^o lun¹ dá zife/si-mplinęá treŷ an¹//
 da//l-ã lyať/m-an dus cu-el la...dus noŷ la ouperatívă/ã lyať pízá/
 tót će trebúe dá...//l-am imbrăcat/ciŷ s-a văzút imbrăoat/paro-a vă-
 zút pá má-sa a doáya [!]/s d-atúŷ l-am ȷinút acáz/l-an...dad la și-
 cęálă/acú-l am tőamná píu ȷ...dȷnooło dá buourest¹ nu șȷú cum ȷ
 15 spúne/intr-un orăș cáre lucrezáă pá...pă escavatőare d-ástęa la...dá
 cărămiz suz la blócur¹//

leordęanu ȷiliŷe
 pátrușapte [de ani]

[Via]

20 plecám píu viŷ/care ni să páreá viŷle maŷ búne/oă fácă strúguri
 maŷ bun¹ dá să coău maŷ [r] maŷ dȷn timp//și ne-aleęám ȷe ne plăcă
 nó^o/venęám acasă/le băęă lá mustăcít//ca...și-áltoŷiț/oa și-áltoŷi-
 ta tód la fel o fácem//s dup-ăęa-ncepeám//cȷn începeá ęa să...s prin-
 dá vinișęarel-éleęa mărúntele/noŷ fácăm grop¹/asă...patrate/oa dá frō
 25 cȷnzăŷ dá centimétrȷ adȷncime//băęám acolo vița/o jucám frumos așa pá
 ...mărgine pámȷntu l-indesăŷ oa să nu...stęa...múá¹ęe [k] așa afinát
 /plecă/primăvára [k] adicęă așa ȷm vară/incepeá să-ȷ deęa...lăstar¹/
 dȷn ȷa//¹ da lăstar¹/primăvára ȷar al áluŷilant an/o tundeám dá su-
 prafátă//o retezám ca să-ș¹ fácă un fel dá...dá măcúcă cum ȷeste
 30 aic² //dup ȷ dan drúmu//dup-ăęa plecá un lăstar¹//prȷmu an...nú aveá
 fruc^d/níc al dóŷiŷeęa an//s la al treŷleęa an/ȷi lăsăŷ cȷte dó^o juar-
 de/treŷ jorde/...dá...ȷ suz așa/oa să pute¹ să le legám pá țărúș¹/o^um

¹ Sat, peste Olt, la cca 8 km.

² Subiectul arată spre microfon.

îi spūnem noi arăc/și dup-ăga...începă să-ș...lăp-de și ia strū-
gur^t//

trāma o culegăm/ho storcām/o băgām lă buto^l/ng-așăzām pā băutū-
ră [!]///

5

[Același]

nūnta

să cunghăste mai dîn timp/să logodesc/impetășc/...cînd impetăște...
spūne/să dūce măică-sa la...fătă/māma băgātului la pārin [k] la pā-
rinți fēti/ho cēre/și dācā vrăa/"e^h/atūncā dumēnicā venim îm peșit"/
10 și duminică să duce-acasă și să...pregătesc/ș făce...plocōn/c-așā să
spūne la noi/cîteva āzme dā pīne/tăe...te/ce vor îele să făcā//și
să duc acolō/trăba-î arājātā și dā băgāt cu fātā/și pārinți a...arā-
jāt iar între ei/și...mai discutā ce-î dā fēti dā zēstre/c-așā să
discutā/trēbūe să știie/și du-p-ăga urmăzā a dōya zī plgacā dūpā
15 lăputār^t//kar lun^t//

ce "mīine"/arājgāzā āstāz la mās/"-am băut/am mīncā^t/am petrē-
cūt trātā zīya"/ș-a dōya zī plgacā dūpā lăputār^t//ă...tineri plgacā
la ācte/...și bătrīni plgacā dūpā lăputār^t//ă ficsā pā...pēste-o lū-
nā/pēste dōyo lun^t/dūpā cum gāsāste lă^hūtār^t//

20 și nūnta-ncepe dā...începe dā vīner^t sārā//vīner^t sārā...fāta [k]
la fātā/începe//și-adūcē...fēte/la...și-adūcē fēte la bețgālă//fāce
betēle//î fine ũ obiēcē^l dā betēle nu prga să mai fac/dā obiēcē^lu tōt
îș strînge fētele/fāce ũ joc/le dā și ia...le cînstēste și gā cu ce-
vā acolō/vīner^t sārā/ș^t să duc fētele-acāsā/...și sîmbātā începe
25 nūntā//s-a strīs trātā lūmga/trāte rúdele sîmbātā sārā/māsā/lăputārī
vīne tot/...sîmbātā sārā/și...mirgāsa nū să gātēste mirgāsā sîmbātā
sārā//da la noi tēste...c-o rōkiie tōt ca a dā mirgāsā/dar la culgā-
re frēzā//și cū c. lītā pā cap/tōt frēzā//la noi așā tēste-ntgāda^{una}
//și pîn comunil-e gā veține mai ēste/da nū trātā lūmga/și...dumī-
30 nēcā dā dimingātā/...p^t la hopt/...să trezāste trātā lūmga//afār dā
bucātār^t/c^t āga pōate nu mai dorm//și mirgāsa/și...tot/āsta e la

mirăasă//pqa^t să fiie tqa^tă nūnta la ũ loc unele/pqa să fiie alteli
 mirăasa la ũ loc/și...gīnerle la ũ loc și vine gīner¹le și-o ia/...
 mai tīrziū...//prima dată/...plăcă la hudad mirăasa//și...gīner¹le
 să dūce să-s¹ puie flqarqa//kar dacă ie separa^t kar dacă ie-ntr-o
 5 cāsă//și...după oe pūne flqarqa/să dūce ș-adūce nășu//și nășu făce
 mirăasa [k] nășa lū băqatu/pă mirăasă/ou aīqa...o^u coronīta ș¹ cu
 vūala//plăcă la biserică ș¹ să ounună/...cīnd vine-napōi jqacă lu-
 nqasca ș să da darurile/...și...dup-ăqa...să mai făce joc pīnă
 să-nsărează ș sara încēpe māsă//...cu strălīni/ș mai vine și tineret
 10 ...afară/da nu ma are așā loc pēntru tineret/că lăqtari ie la māsă//
 ș¹ petrece pīnă dēspre ziūă//scqate bāni ș¹...plăcă meseri tot/...
 și lun¹ iar încēpe māsă//ncēpe dū pă la unu altă māsă/ou alergător
 //și iar să dā dar și lun¹//

florica mehedintu
 15 pātruzășiu^u [de ani]

ũ hom mpuscasă o fată

mai dāmūlt cīnd ieram ieu dā fro cīnsprezece an¹/intr-o nqapte
 pā lā doosprece dā nqapte/am aūst o gālăgie mare//și nu mai iēreā
 nis māmloa/nis tātīou/nis frātī m¹ei/p-acīlqa/oā dormeam unu-ŋ ca-
 20 mēra d la drum/ālī...//ā/cī m-en trezīt iō iŋ gālăgiia aīa/"cum
 dumnezō ?"/tqatā lūmea fugā//nu spunqa nīmīnqa unde fūge/ũ hom/
 mpuscasă o fatā dā fo șāisprezece an¹//ier¹ā logodit cu ia/ș¹ mama
 feti-ī spusāsā că "nū mai t-o dāū tīie//că...¹est¹ prēā in etate fa-
 25 tă dā fatā/est¹ cu zēce an¹ mai mare ca ea"//
 ș¹ iēreā o fatā așā frumqasā !/dā [r] dā drag//nū dāparte/la o
 s^utā dā metri dāparte dā noi//asta-ī o amintire care n-oī uīta-o
 nicodată//și cīn ne-an dus acōlo [k] am fugi și iō//am fugit așā
 dāzbrăoatā/oum ne-am aflat//acōlo/...oī m-an dus/fata ier¹ā culcă-
 30 tā...intīnsā/cum o-mpuscāsā/cu hāīnūțāle...aīqa care fusāsā pā
 ia-mbrăoatā c-o bluzūlītā ș o-o fustulītā pā qa a vint iute/dāscūl-
 tă/...o fatā dā spusāī iō dā șāisprezece an¹ n-āvqa mai mult/...și
 criminalu sta acōlo līngā qa//și...criminalu a-mpuscāt-o/l-a [k] a

ven^t a dóqa zi ş l-a luat î mili^tiia/î-a luat declară^tii/...şi î-a
 dat trei an^t dă-^hkis^uare//numai atit//a venit ómu dă la-^hkis^uare/ş^t
 să-^hcăiera fetele pă lel/să să mărite cu el//fo dó^o trei s-au şi
 supăra şi...a reuşit una ş l-a luat//şi cê via^tă bună duce !//

5

[Aceeşi]

magón

noi av^oam tiras atunca/^s-aşa/...Cel mai bun strúgure dă tirás
 ier^gă//un strúgure mărunt//şî î culeg^oam in tîrne/î spăl^oam/...şi
 dup-^aşa l^uam b^oabă cu b^oabă şi-î culeg^oam//şi-î dam î ^hundă/pă f^hoc/
 10 in gález din alea marle/că făc^oan kar m^ul^d nu făc^oam pu^tin//nú i^oera
 ca acú marmeladă şi toate aştea pă drúmur^t/să cumpăr^oam să ne con^oviie
 /că nú ne con^ovenea să făc^oem magón dacă s-ar fi găsit pentru...//^he
 g^oem acúma un bărcănaş î patru lei ş cîp^ozăj dă ban^t//da atúns poate
 că ne costă mai m^ul^d/numai le^omele cê le ard^oam//şi culeg^oam f...b^oo-
 15 bele...le dam î ^hundă/lăs^oam s să răc^oască/ş-av^oam c^ur din ásta dă
 buli^oon//şi le dam pîn c^ur//ş^t b^oabele să da doparte şi...il pun^oam
 la f^hiert //să făc^oa un m^ust//un muz da cu tu^otă grosime^oa şea//şî le
 fierb^oam pînă scăd^oam/dî s^t făc^oa la fel ca o marmeladă//f^herb^oam mult
 fierb^oam î trei sfertur dă zi...fierb^oam//ard^oă focu-^o continu^oare/
 20 cam in to^ot ani făc^oam//

[Aceeşi]

[Ce a făcut subiectul ieri şi azi]

ier^t î toată zi^ora/dî diminea^tă m-am scul^ot a [k] mămica ă a
 foz vorba să să ducă la colectiv/şî io m-am [c] a zis să mă scol dă
 25 diminea^tă//şi io m-am scul^oa/şi dacă a încep^o s [k] ploq^oasă un pi^c şi
 ier^gă pământu...m^oale//şi nú s-a mai dus//şî-a z^ts că să culc ier^g//
 m-am culc^ot/ş^t cî m-ă scul^ot am făc^ot io [r] am făc^ou pătu/şî am mai
 ajutat-o pă mămica la treb^or/că a spăl^ot/şî...dar ap^ol am/am foz la
 nuiele/că pentru legat coceni//şî cînd am venit/pf la şanti^oir/ [k]
 30 şanti^oer/î veni...l-am văz^ot pă p^oznic/venea dă la magazin/şi...ne-am
 puz dă fugă/ier^gam ier^g cu dóo fe [k] c^u o fată şi do^o bă-

țet¹//verișori mei//și...noi am fugi/[r] noi am fugi și¹ pă...l-a
 prinsă pă un verișor//și ă țel/lă-antrebă páznicu oă cine sîntem noi
 ?//și...țel a spus oă nŭ știțe țel că...țel a fos pă urmă/și¹ nŭ ne-a
 cunoscut//și¹ țel a zis că...bine//și am plecat/cînt i m-am dus/am
 5 adus o gălăță de apă/cînt am venit acasă/mămica to⁶mai trebŭga să
 pléce țără la colectiv că să mai...să lŭasă apa dupe țarbă/să taie
 ooceni/și [ε] ăo...to⁶mai ăa terminasă dă spălat/și avga...țără ou
 mîncărea pă foc//și a făcu repede-a prăji niște cartof¹/ă-am mîncă/
 și am rămas ăo acasă sîngură ou frați mei și cu tăticu//[...]

10 și dă dim¹neăță oi mă sculă/ă făouă curat/și mămica făoă mîncă-
 care//și...făca pîine//și [ε] mai ă-ajut [ε] mai ajuta dă dim¹neăță
 la trebŭr/și cînd i mai stătuă om pic/p-urm-a m^aă avŭ mămica trebăbă
 cu mine//și trimă [ε] d-ăcî trimăasă [ε] mămica vorbă s¹ mă du^c să-ă
 15 duo pîinea/că a făcut asară pîine și a lŭad dăcît una/și¹ una a lîsa-
 t-o acolo//

stănou ge gorgița
 unsprezece ani

771. B A L A C I [WLAD, 448]

(jud. Teleorman)

20 Culegere: 1969; GG, BM, RP; transcriere: GG

o casă

25 o casă cum o făce-o/cum s-a făcu și pîn-acușioa/să făce o măsură
 ăareoare dă cite oămer vreă s-o-ă fac//ăi făș planu...cum/cu an-
 treu/ou sală/ou bucătărițe/și-nôep¹ cu pari/ou stîlpi dă la...pă
 spătîli cási/dăă jur împrejur ou stîlp¹//și pă urmă-nôep¹ să des-
 partă oămer¹le: aăioa oămeră dă dormit/aăioa bucătării-antreu/băăe/
 ăor ô-a...ôe dorește ăomu/ăe doreă ômu și ôe dorește și acuş tód la

fel//și...dîp-ăga-nôepe să făcă rozdă l¹ [k] dă lémne/dă ^hostre-
 țe li să zîoe/^hostrețe//bătut pari pã d^oo [k] p-amîndoo părțili
 pari/și-ntre...lémnilę-ăleșă să bągă pãmînt/s-aduce pãmînt/să calcă
 bine/și-nôepe sã să bäge în ostrețile-ăleșă//[...]și...pînă să termē-
 5 nã//dúpă ce să termenă/inôepe...ia ^he-nvãlită/a-nvãlit-o...pînă să
 nu-ncăpã lipitú ăla/să numește//pînă nu-nôepe li [r] pînă nu înôepe
 lipitu ^he-nvãlită/...cê^oa ce ^he mai greș/lucru ăsta am și văzú și
^heu acú...că trebu^he întîi s-o lipescă/da l-e frică dă timb/dă plă-
 10 ^he/[r] dă plășe/oă plo^o pã pãmîntu-ăla/și...l dă afară//da dacă
 ...^ho lipeste/șu bągă pãmîntu ăla-ntîi ^h pã urmă s-o...învalșescă
 cu tablă/nu pöate s ^h să mai lase-atunca s ^h să mai boltze f^hșeru ăla//
 oă acú dacă...dao-ș-vălește cu tablă/vyine s ^h să lasă casa dă greșu-
 15 tătęa pãmîntu-ălușă cărē să bągă/și dă multē or¹ să...să boltșază
 fhéru/și-l bälăncăne vîntu/pînă cînd...l-o da jos iar/pînă oînd
 o rușini//e/dúpă ăga-nôepe să...aducă timplari la ^hușă/la fereste/
 aș keltuială mare/[r] keltuială mare//făce keltuial le-așază/trebue
 s-o tencuie/dup-ăga ^ho tencuie cu...tencuială/cu nisip și pãmînt iar
 /iar care sun dă meserię//^ho tencuie/bągă tócurl¹ la ^hușă/la fe-
 20 réstre/...într-un tim mai scurt să mută și ia crud-așă/verduie/
 ne^huscată/dacă n-are timbu s ^h să ^huscă//dacă are timbu sau dacă are
 unde să mai șază un an dă zile/^ho lasă nētencușită/nenimica/pînă să
 usuca că dîm părțea agresii/să nu [ε] să nu mai trágă/șe/ș să muta
 25 ia acolș//

costantin ște răpan

șaptezășîn^oo [de ani]

la legume-aș fost

primăvara/...p^h la-ncepútu lu ianuarie desigur ne-apucăm dă ră-
 sádnițe...răsádnițe/patur calde cum să numește//făcem patur [r] pá-
 30 tur¹le calde/dúpă patur calde bągăm pãmînt ^h răsálnițe/lásám
 să-școlțască/așázám tócurli bün¹ntășles/după [k] cîn púnem pãmîntu/
 așázám tócurli/...ă bągăm pãmîntu și...înôepe să-n ^h școlțasă iarba
 dîm pãmînt/după oare gră [k]adioă dăm cū grebla/distrúgem burușe-
 nili din f...din paturli calde d-aoolo/și/marcăm...púnem ũ strad dă

nisip/ŭ strad mranită/marcăm terenu/și după care sămănăm pă rîndur-
 li marcate ȳ răsadniță//să termină cū astea/răsare/și-ŋ ocontinuare
 urmează-ŋgrijitu lor/cu stropitoare/dacă ȳeste ataoate dē...la noi
 majoritatea cîș s-atacă răsadurile-astea vine ș să filivește-așă/se
 5 ...îngălbenesc și nū mai cresc//atunca trebūle prevenit mai dîn
 tim^b lă stropit cu zamă bordeleză//e așerisit mai des oa să...putem
 să evităm acastă boală/...mușegălu pămîntului dă frig/asta este aco-
 lo în răsade [r] ȳ răsade//ș¹ după care/...să face de repică^d la do-
 10 ŋo frunze...trei frunze/și il trāsplantăm în alte...rāsadur¹/ou o
 suprafață mai groasă dă pămînt/tot pă bāligar dar cu o supra^{va} [k]
 o-ō înălțime mai mică dă bāligar/și cu toate că ȳeste...s mai încāl-
 zăște și clima afară/și...începe repicatu/roșilor/ardeiului/vărza/
 și...altă cultur¹ car¹ mai avem acolo//și astea ar fi lucrārli pînă
 la plantat în cîmp//

15 d-acolo dîn rāsadnițe/dîn rāsadnițili astea dă repicad le scoa-
 tem în cîmp//...scoatem în cîmp/și/în cîmp/lucrārli dă-ŋgrijire:
 plantatu/udatu/prășitu și...recoltatu//

tălpuş virgil
 treizeș¹opt [de ani]

20 țăst făcu dă pămînt

ne duce și strîngem bāligă dă cal/...iarbă/și pămînt dîn ăla
 hūmă...și-l îmușem dă sara/și-l călcăm/cu picuarli/dă no^{no} ŋor¹//
 așa să zici dă no^{no} ŋor¹//ș¹ după ce-l călcăm i dă no^{no} ŋor¹ cu pi-
 25 ôqar¹li/l lūăm și-l făcēm guguloașă-așă mār¹//făcēm cite do^{no} gugu-
 lușăle/ș¹ punem unu/făcēm um mușuroi dă pămînt/oa cum ȳe o pālărișe
 ...c-az văzu cum ȳe pālărișli ?/aș⁸//ș¹ p-ormă d-acî punem un gu-
 guloi d-ăla dă pămîn și-l întîndem așa frumos/ș¹ mai punem/ [k]
 d-acî după ce-l întîndē făcēm așa găur cu mîna...pî ȳel//ș¹ după
 30 ôe-ȳ făcîm găur¹ cu mîna/mā punem alt guguloi/da mare guguloi//
 și-l întîndē și-ȳ făcēm așa/î marginli ca la o pālărișe-ntiș/și
 sus iȳ fac tot capu ăla ca la o pālărișe//și-ȳ dăm o găură...în
 capu-ăla oū um băț/da gros/ca să așbă...ute um băz gros oa p¹icōru

la scaun//ș d-aci băgăm o vă [c] o vărșă așă dă f-ier/și-l púnem pã
 dõu cãrãmiz[†] pã vatrã//ș[†] cõacem pîlne-n ăla d-ó bunătate//maș făcõ
 și-n aragáz da/...cîn maș heste...nu ie timp/da cîn ma avem timb
 rãspãs/fãcim în...în țãstũ-ăla//

5

dinã stãnca
 pãtrujnõ [de ani]

am maș foz dãspãrtiz dõamnã

ãm maș foz dãspãrtiz/dõamnã/prima gãre acúma iar a dõho mãre
 ne-ã luat/

10

[Din ce cauzã ?]

l-am luat/[k] prima gãre c[†] m-an cãsãtorit ðo cu fiș-so a stãtút
 [k] ã stãtú pãtru an[†]/și dupã ăla ia [soacrã-mea]i-a...ã fãcút armã-
 ta/i-a cãșunã cã...ã avút kiriãaj d-ãștea dím pîn tãte pãrtili/cã
 am avú casa mãre/-aci s-a-p^hitã partidu la noș in cas[†]//

15

și cîn erãm maș tînãrã/cã sã-i daș ã ligãn/cã sã-i daș ã șãrvët/
 cã femée/nu pos sã staș kar așã sã nũ te simț[†]//bã am avút un den-
 tiz^d vro dõisprezece an[†]/ș p-urmã cîn a veni fhi-so a zis c-am iubit
 ieu/cã d-aga an dat ligãn/saș cã mã-a adús cõrap saș batist-a zis
 c-am iubit ieu/c-am foz maș tînãr[†]//ș dup-ălã...mã-a dad drúmu//ieu

20

am avúd [k] n-am avút tãtã/fãtã fãrã tãtã/sãrmãnã ș[†]...mã-aș dad drú-
 mu//și a dad divõrt/ieu nũ m-am prezentã la divõrt/a dad divõrt i
 lipsa meã//și s-a cãs[†]torit iel cu altã fãtã dã la tecúc[†] ¹//și-a a-
 dús avere-aciã tot/ș[†] ðo m-an cãstori lîngã iel așic[†]...la vro dõho
 cãse și ieu [c] sîmbãtã sãra s-a cãstorit iel/și miãrcur sãra m-an cãs-
 25 torit și ieu/tót așij lîngã iel//

ș-am sta un an dã zile dãspãrtis ș-ũ an ap stat cãs[†]torit[†]//și
 dup-ălã/nũ i-a maș cõvenit/cã n-ar fhi bunã ăla c-ar rãspunde/cã
 n-ar fhi supús-așã/ș-a pus pã fhiș-so în...la cãle ca sã mã șa pã mi-
 ne-napõã cã...da !//ș[†] pã urmã ne-an cununãd dîn nou și...ne-ã luat
 30 amindõã iar/ș-acúma sũntem impreunã/amindõã...iar//

marișara rãpãn
 pãtrușãșidõã dã an[†]

¹ Tecuci, comunã vecinã, la cca 8 km distanțã.

pórcu

prima gáre (!) cîn să-l e₁ dá la cotet/fil e₁ cu lánțu/-l duș pîn-a-
 cóló unq-așez páili/ș-acóló așá-náinte dá l-a așezá/t-^he₁ ^ho crá-
 tită cu sînge/-s pu₁ sáre-n q_a/o zbaz bi [k] pardon/stas c-am uítat
 5 //pun₁ í crátița áia o ^he₁ și pu₁ sáre-n q_a/și cîn a ajúps acóló cu
 pórcu/-l púne pá páie și-₁ ún om cáre íl táie/d-áia dá-₁ púne cutí-
 țu-acóló-₁ gít/pá úrmá-l í...^he₁ sînge díntr-ála d-acóló/ca să-l pu₁
 la tóbă//dúpă ásta-l pírléște qámeni ^he₁ cáre sur₁ /cá bərbáti-l fáce
 nu feme^hili/il pírléște/-l cúrăță frumós/il cöpățăște/și-l așgáză la
 10 cutí^he/-₁ dá sare și-l așgáză la cutí^he//pénu șun^hc í și-^hașgáz-acóló
 /pécíie/fiiecare și le púnq-așá...ca să ști₁ să le ^he₁//dúpă ága
 țe du₁ cu copáqa acóló/^he₁ mátili álqa cáre ț₁ le dá ^he₁/le...dásfăș
 /le spel^h/le-ntorș pá doz/le cúrățăș bine/ș le pu₁ í cu sáre s^h cu
 apă réce și le laș^h ínr-o qálă pénu...ca să le pregáteșt^h...pén-
 15 tru oírnás/sa₁ tóbă/ce vre₁ să-ț fac^h//după ástá má₁ laș^h o zí dou-a-
 cóló la sáre/picqarli s^h cu cápáțina lq-atír₁ sus/ca s^h să scúrgă d^h
 sînge//dúpă ce s-a scurz la ^ho zí d^ho/și vez cá a₁ íncepút ca să-₁
 [k] dáca íi cald și...trébă s^h-ncápá să m^hirqáse/-apó₁ țq-apúș și
^he₁/t-^he₁ cárne ca...și má₁ slábă/și má₁ cáre-₁ așezátá má₁ cu prá-
 20 pur díntr-ála/pénu cîrnáț^h//ó tocám pím mașiná/-₁ púnem acóló ce
 trébu^hí pipér í/má rog/ce trébu₁ s^h pu₁ pénu cîrnáț^h//íi úmplem/
 și-₁ púnem la fum/₁-așezám sus așá ca s^h să scúr^{ga}//^{du}p-áqa pénu
 tóbá l^hom urékili/rínúki/limbá/ár/márunțăie díntr-ástelánte cáre
 trébu₁ie púse la tóbă/și lé dá₁ í f^hert puțín/dup-áqa le tá₁ cu cu-
 25 țítu márunte/și pu₁ sîngil-ála cáre l-a₁ ^hoprid dá la porc/ș l-amés-
 ti^h acóló/-n í...ínr-o copáie sa₁ ín ce vre₁ să-ț fac^h...și-^hacóló
 úmpli tóbá/úmpli ce vre₁ să-ț fac^h tóbă/ș le coș^h cu ácu și cu áță/
 frumós/ș le bağ^h ínr cáldáre ș le dá₁ í f^hert íarăș^h și pá ^he₁/da
 má₁ puțín//le-ntáp c-^hú ag máre-așá/ca să nu pleznqáscă/sá báge ín [k]
 30 á^her í ^he₁/ș dup-áqa le pu₁ ș le dá₁ í f^hert puțín/și le scoț^h/și
 le púnem pá o bláná/^{du}p-áqa púnem o áltá bláná/s^h púnem píetroáie pá
^he₁/ca s^h să preséze ^he₁ bine...tóbá și cu ce/fundaró₁/cum íi spú-
 nem no₁ la țará/țqáte lucrurl-ástqa//și le laș^h acóló așá/...^{má} rog/o

zi/sau cît vrei să... cîd vez oă s-au presăd bine//dup-ăga le e
d-acolo/și le lej¹/și le așez¹/une ai ũ loc ca să ți le păstrezi¹...
iar din nou//

[Dar cu pecia ce faci ?]

5 pecia o topim/o punē la ȝală pentru vară//o tăiem bucăz mar și
cu ȝuntura aȝa/și... o topim ou căldăr¹ pentru...pus dă ȝal/ȝacuj ve-
nī^d-la colectiv și dai fuga la ȝală ș^t...faș ȝorbă/miȝcare din ȝa/
dă...prinz//

[Din cap și din picioare ce se face ?]

10 așȝa le pūnem la...piftiȝ/făcem piftiȝ din ele dă anu nou//pif-
tiȝle lē pūnem/dacă mai are dă nu ȝe pirlite bine/le lūă ș^t le pīr-
līm bine pă picȝare p-acolo pūȝin la foc pă vatră/după asta le pūnem
ī apă fiartă/le tăiem bucās ș le pūnem ī apă feart¹//și le pūnem d-ăs-
tă-sară//ș^t le l¹sām pīnă mīne nȝaȝă//mīne dimnȝaȝă ne sculām/și le
15 lūām și fierbem iar apă din nou/ș le lō și le curăȝim ou cuȝitu bine
dă murdăriȝa aȝa//ș le spălām noi așă apă pīnă cīnd rămīne apa līmpe-
de//nū știm īȝ cīte ape/să fiȝe apa līmpede din ele//dūp-ăga le pūnem
īn și le fierbem/le fierbem pīnă cīn īncepe ele să...ȝiȝ-așă/apa lor
să fiȝe...s să ȝiȝe sus/s vedem noi că ȝe ȝrȝase bine/tup aȝa le pi-
20 sām usturoi/și-l ī streȝorām pīn cēva pīntr-o stricărăȝare/și-l tor-
nām acolo//pūnem bucăȝili prima ȝare ī străkin¹/dup-ăga tornă zāmă
mai puȝină/ș^t ou usturoiū āla amestēcā ș^t tornām ī iel//ș le lāsă
și să-ȝkagă...ȝele bine la răcālă/tup-ăga/...le lūām la miȝcāt a
dȝa zi [!]

25

[Aceeși]

săpunu

topim osīza/și să...tōt ȝarna-l făcēȝ săpunū/īl pūne o femeȝe/
pūne unturā aȝa pă foc ȝȝatā/pūne īntr-o căldare mare/făcē-nt-ālta
leșīȝe/ou coȝen¹/făcē tare dă tō coȝen dă porūmb să fiȝe//și lāsă
30 leșīȝa aȝa-nt-ō āltă căldare/separatā/ș pūne o legăturā cu cēnușă...
cēnușă de lemne cernūtā și o lȝăȝă-nt-ō batīstā dām cap/sau īntr-un
ȝorāp/și-ī dā drūmu-ȝ căldăreȝa aȝă ca s s făcā leșīȝa tare//dup-asta

lăsă căldăreă acólo aşá şi pune o áltă căldare cu huntuură pá foc//şi
 o lăsă ũ um pic să să-ncîndă/dúpă áia o tráge díp [k] o tráğ-aşá/oă
 n-ó pune pá pirostrii/să pune-m verige la noi/tráge căldăreă cu mí-
 na/şi ía sodă díntr-ága care-í topită/şi pune ín căldăreă cu huntu-
 5 ră/da să fiie căldăreă trasă/oa să nu fiie kar pá foc/oă dacă tǒárnă
 direc pá foc/seámnă că ía foc untúra/şi ía casa foc//dúp-áii ía dí
 uálă [k] díŋ cu uála...dí leşiie díntr-ága díŋ căldare/şi tǒárnă íar
 citǒ-o căldare dá leşiie/şi íar íl mái hérbe cíd véde íel dá fherd
 dúpă ásta íar mái tǒárnă...pă maşínă/íar mái pune sodă díntr-ága
 10 topită...are ũ pus aşá ó ca să ştiie cíť pune/nu tǒárnă kar aşá múl-
 tá//^{tup}-aí íar mái úmple cu leşiie şi-l lăsă şi fierbe íel/fierbe bí-
 ne dá tot/pínă cínd^d să-ŋgróási íel dá stă língura ín íel aşá //s^t
 cíŋ ncepe să v^tíie zărobúrante zărobúrante dasúpra/atúnca-ŋseámnă
 că íe fíert//dacă nu víne leşiia áia dá dásúbd díŋ fundu căldári da-
 15 súpra íei/ⁿseámnă că nú íe bun săpúnu...ca să íasá bun//dúp-ága-l dá
 jos şi-l pune p-o căl [k] p-ó mínă dá páie acólo jos/s^t pune căldăreă
 ca să nu să prăpădească fundu căldári//^asta a dóga zí víne cu o sece-
 re/şí o táie pá jumátate-l táie săpúnu-ála pá jumátate/şí pune o ál-
 bíie máre d-ásta dá spălát şi tǒárnă căldăreă cu săpúnu aşá ou totú
 20 álbiie//dacă íel este bun/víne şi scáde áia doí dá íe-ŋecat ín leşiie
 //dacă nu íe bun/sá fáce cǒroflăcá/şi-l ға díŋ nou la táie/s^t íar
 íl pune la fíert...a dóga úare//

[Aceeasi]

[Mămăliga]

25 să pune-ntíí apă ín [e] ín tuó să spúne...la noi//sá las s să-ŋcál-
 zească h um pic/nú să fíie preă f^hierbinte/s^t fácem písátu/sá pune
 pátru cíŋc mîŋ^t dá máláí náŋinte//mesticám cu fácalétu/şi...ca să
 nu să fáce cocolǒaşe/sá nu...sá víŋ-aşá neted//lăsá să fíarbă bine
 bine bíne/da...^udátă cínd am puz máláíu a^m pus şi sare/cít ştim ca
 30 să púnem/sá nu fiie níş^t preă sárátă//^{tu}pă óe să fierbe písátu/
 o-ŋgróşán cu máláí a^sá oít/sá n-o fáceŋ níó preă vírtǒas-aşá//fáceŋ
 ...obíjnuí s-o míŋcám máí múále-aşá/dácít...//s-o f^hierbem bine o
 † Gest arătînd cum trebuie să stea lingura în sus.

răsoacăem/și...după ce s-a răscob bine o turnăm pă mășă//

răpân constanța
optisprezêce an¹

772. I Z V O A R E L E

(jud. Olt)

Culegere: 1968; GG, BM, RP; transcriere: GG

cum am făcut ieș casa

- să spuș cum am făcut ieș casa//am scos întâi/salcim¹ să numez la
noi/i altă parte le mai spune și dașin¹ în țară//ș-am scos/și ș-am
10 tîrit în curte/...ș-am făcut grămadă/acoiș/nú aveam rost dă ban¹...
im pozinar¹ sau în șambar//...și vine meșteru la mine/timplar lem-
nar/stanșu marin dișcă/zis și oapășină...într-o duminică//
"șă-ș fac casă mă/dă ce ș-aș scos...salcim¹ ?"
"șă fa casă"//
15 "eh/mi-o dai mișe șă-ș lucrêș ieș"//
"bun !" /am spus șo/"da n-am ban¹ acū"//
"nu !/mișe-m faș diferită muncă și șă vorbim totălu oasi n dai
treș miș de lei"//
"păș cu ce șă fag muncă ?/că ieș nú am bșoi"//șel avșă zêci pșșă-
20 ne dă pămînt căre...trebușă șș șele muncit¹...//
z¹ [=zice] "dor o sută dă lei în trebușe dă arvună"//
atunca vine un cumnat a lu tătă numit ilișe de șordăke/șei vor-
bisăr-amîndoi/șîn leat/...dăpă ce-am scos ieș pomi//și-ntrebă/nu
șșu ce acolo/
25 "păș cu ce șă-ș fag muncă ?"
"nai mă/că-z dau șș ieș bóii bă/șș te duj¹ bă/șș cărușă"//
șel șeră alătur¹ dă tătă meș/dumitru și surcêl/...cumnat//...

aram plug după plug/dó^uo plúgur¹//săpăm/secerăm tót impreună/treie-
răm/adúcăm pále și cocén¹ de porúmb¹ impreună cu dó^uo oară//

"dacă nu țî-î dă néica/țî-î dau îo"//

"dacă spuî așa/haidez la adălmăș"//

5 la adălmăș am ajuns aoolo/îo n-am avú putere z dau dăcít o ^uoca
dă rakiu//asă să vorbeșe pe pă limba rominească ^uoca/nu ca ástáz lí-
tru//am băúut-o impreună cu tata/îiliie și stăncu/și îeu/p-urmă nu
ne-a lăsat stăncu ásta/méșteru/lemnar/pîn n-a băúut o s^ută dă lei ín-
treagă/ ... cu covrij¹ pá masă/cu rakiu/...dimineța lun¹/il vād cu
10 săcúreș la spinare ¹întră-n cúrte/am gătid masa/s-a apucád de lúoru/
și am ridicat lemnele-m picôare//după acéla/am stănit ceva...am mai
intirziat//nu aveam gata materi¹al^u//abi am făcú roz dá...^uop mi
dă lei ban¹/c-atíta a costat tabla dá rîer/și cu blána dá su r¹er//
[...]¹a lucrát uș feréste/î-am plăti^d numai cîn s^ute de lei ban¹/réstu
15 î-am făcú múnca//

[Dar cum se numesc toate părțile casei ?]

păî s-o l^uom așa cum am pus stîlpi grîz și nu știu ce ?/și cum
î-a kemat ?/ă !...//stîlb¹ le spúne la ceî oare î-am pus im picôare//
călcător¹ să spúne oei oare î-am pus în oápu stîlpilor//dup-áșa am
20 puz grînz la lung [r] la lung//dup-áșa peste stîlp¹ s-a puz grîz/la
o distanță dá óbzáj dá centimetri/oa să pqa să supórté gre^utatqa
grîu porúmb [...]/peste grîz príse-ⁿ ouie/s-a puz numite práștiî/...
asă le spúne la fúndur¹/pentru acoperiș și la lúngu casî//dup-áșa s-a
áșezat căpri^uori//

25

îiúon surcél

săîzășî^uopt [de ani]

porumbu

porumbu cū să să lucreze ?/inaîinte să săpá d-a rîndu/...inaîinte
oînd îerșam îeu copilándru-a^{sa}//

30

[întîi, cum se pune ?]

întîî să ará//făca ^uogor//pă ^uurmă primăvara/[k] il făôá ^uogor dá
vara/ácú úîte/pă timpú-ásta¹ /făôá acúma ^uogor/pentru porúmb îe kés-

¹ Înregistrarea se face în luna septembrie.
<https://biblioteca-digitala.ro> / <https://lingv.ro>

tiia/și la primăvară/ieș⁸a la boabe pă la-ntîi aprilie/pă la...cum
 gâsa ieși dă cuvîntă dă ier⁸a căldura//punea bube/i lăsa...pînă ră-
 săreș și plecă și...să zîcă zgămușit/să-î zgămușeș să-î ieși bolovă-
 nu-ăla care a [k] sînt uni care apuca citi-um bolovan...pă el și nu
 5 poa să răzbească/și-l dă la o parte/une ier⁸a lipsă mai cirpea/punea
 din nou...d-aciia pleca cu sapa/d-a-ntregu//j d-aciia peste cizva
 an dă zile s-a mai dăștepta luma//a făcut plug așa cu...ca ralița/
 ou și ru dă raliț⁸//pleca naainte/spărgă naainte/oa cum face și-ăcu
 tractoariili//ș d-aciia omu-j lua dor rindu/rindu dă porumb/atita/cit
 10 coprinde sapa//

[și după ce-l sapa ?]

după ce sapa băga ralița/vărsa latur¹ așa/p-ormă plecă și-î in gro-
 pam/le făcam mușuroi așa rotund/la fișecare cuib//dup-ăia/la toamnă⁸//
 ne d⁸că și-î culegean/tăiam coțeni/î-aducăm aoasă...ș pă urmă dup-ăea/
 15 d⁸pă ce terminăm noi robuata cu coțen cu porumb/plecă la plug la griu//

mialăke gôrge

șaptezeșidoci [de ani]

s-a puz nene mbombardamentu

să miră ai noști cum să-î facem [pe dușmani] ca să prăpădească
 20 și muniție/să prăpădească multe așea//a venit ordin ca să punem ma-
 nekîn¹/să tragă ăia să...nemi să prăpădească/aș⁸//punem o dată/ce ne
 vine nco-n gînd ?/ie...copilăndru/ce/mă luasă fără timp⁸ mio/nu-n
 dan socoteala oa cum a [k] in dan acuma//găsim o căscă dă la alz
 mort/du pă front/băteș alic¹ in trășeșe/ [ε] ierăm alic/șant alic/
 25 șant alic¹ //și m parteș [k] nemți ieră-m parteș asta/și noi alic² /
 și băteș alic in păretilă-ăsta al trășeuului³ /făcusă gașură/f⁸iridă/
 ...cartușili nemților venin /"da mă ! ne vād iei pă noi/mă ?!"ne-nki-
 pușam noi/"mă ne vede ei pă noi ?/iă sâ-nțercăm noi !"//găsim o cas-
 că/dă la morz d-ăia/oa p-a noastră n-ō puteșam pune/o luom p-ăea și-n-
 30 fișem intr-ū lemn așa/ocleș pă trășeu aș⁸//ș punem casca-n cap//s-ă
 puz nene mbombardamentu/trăge și trăge/trăge și trăg⁸//cînd unu...

¹ Arată în dreapta și în stînga

² Indică prin gesturi poziția trupelor.

Gest: paretele din față.

ordonanța unui locotinent/venea cu mîncare dă la pîpotă/pîn trășeș//
o umplusă gamela...cu mîncare/dă țărî nă țizbîndu-să dă frica bombardament^{ulu}//cîñ vine-n dreptu nōst^h și vede căsca/

5 "a !/f^hir-ar mama v^hastr-a drac^h/futu-vă muma-ñ cūr/peñtru vōi
bate nemțⁱ az"/să^d ce și ne spūne lā...^hoñțar //ne kamă oñțaru/...
"de ce-as făcū mă a^va ?"/

"păi nu ie uordin așā ?//nu ie uordin așā că să prăpădească muni-
ții ?"/

10 "mă !/pă tu ști^h bā că uñ cartuș ie diñ frânța și cōstă dōoșcîj
dă ban^h"/ca cōstă//

"păi atūncā dacā nu vrea să mai făc [k] cē război/ai deț acas^h/dā-
că nu vrea să mai luptām"/i-ă zis-o/...ă zis-ō așā//

"nu mă !"/atūncā a zis iel/zicē

15 "bā !/pă vōi știs cît cōstă uñ cartuj d-āsta/dō^hoșcîj dā ban^h ?/
și nu ie la noi in țară/și..."/

asta este cu război//cî m-a băgat intîi pā front/ñe-a băga nōap-
tea/cā zîua nū pot/...nōaptea//ñe-a apucā bombardamentu//trăgā arti-
leria și-ñ spāte și-n drăpta și-ñ stînga/ñe-ñcadrā//acūma toț țerea
/compāniia care țeream noi acolo/[...]și sārģentu/"culcāți-v^h"/ñe-an
20 culcāt acolo/mā pomēnez dōdatā/zdup !/dîñtr-o ski^h dā uobuz/añij
dupā git//...ō așā ca uōu dā gālnā//sā dūsāsē sus sā spārsāsē/ș^h
cîñ s-a lāsāt i jōs că dacā țerea cālde di așā/i rețezā gitū/zic
i "mă/tu cutare" /nu rāspundeā nimen^h/"mā/sin toz mort/ōi-o^h fă-
cî iō ñncotrō o^h lua iō ni^h nu știu ñncotrō s-o mai iay p-ai^hic/...
25 dac [k] că nūmai iey ā rāmas"/lei t^hoz/nu suflā uunū/dete d^hme-
z^h/sā potoli bom [k] ba !/țarā/alt proiectil di spāte/vrașt^h/mā lo-
vește-ai^hca¹ /avēā moliti^here dā pînzā-ñfășurate pā timpū-āla
atūn^h/...mā lovi ai^hca² /i^har puñeam mīna așā sā vēden dāy dā sînge
cald ?/mā uitām/"nu ieste" z^hic//i^hele dacā țerea cālde/^hrețezā gi-
30 tu ș^h piōoru/da venēā rej^h dā sus...//și-āsta-^h și cu război//

[Dar n^h v-a rānit ?]

nu m^h-a făcū nimic/dācīt ca cînd a dā^hc-o piātrā cînevā/n-ā
rupt carne//cîñ ne dāșteptām bā/...toz v^hii/"i^hetā bā !/și vōi adi-

¹ Subiectul șopteste.

² În pulpa dreaptă.

neșor[†] cîp v̄ă cereșăm^a jū c̄ă mi-erșă și mișe urit sîngur c̄ă nu
 știu-șocotró s-o ma[†] iax̄ im pusti[†] etatșea asta d̄ă p̄dúre/...nu vor-
 bșáz nič únu/șl-acúma"...//da drept s̄ă spuș c̄ă...cîn ne-a b̄agat in-
 tiș/l̄erșă stejari ca p̄ă mine d̄ă groș/...niște șșea ca făclia d̄ă
 5 drept//și după ō s̄ăptămîna d̄ă zile cînne-andus îndărăt s̄ă [ε] á^oa/
 stejari ála tot l̄erșă ca ōúm iē t̄ă [k] kibriturli/așá-ī re [r] rete-
 zásă[†] obúzelī//și rămásásă t̄ándăr[†] t̄ándăr[†] așá ca cum iē kibriturli[†]
 t̄ándării dī iei//

[Același]

10

ia a fugit

īō l̄erșăm in c̄eșat̄ă/...c̄ă l̄erșă la grīu/firșisăm/in n̄apțea așș/
 pusásăm niște viī-aiiō[†]//...ș[†] p̄intre v̄iīe pusásăm bostán/lubenit-
 țe/...pēpen[†]//și iēu ī-ā spūz "mă/tu iēj[†] maī h̄odinīt"/c̄ă kar atun-
 ōa a[†] aou ḡardu ásta d̄ă ē p-acī...iel [fiul meu] ...d-aōi dē la
 15 drum/"oă iēu mīne-z ma oz [ε] ostenit dī...la m̄ncă/s̄ă salz znop/
 s̄ă faș s̄ă dreğ"/șl-așá v̄áce b̄eșātu//staz voi zīuș ca s̄ă nu...vyiē
 copiī s̄ă rūp̄ă lūbenitīlī-ēlșea ș[†]...iēu mă dug n̄apțea"/și in n̄ap-
 țea așș atunōa ā z[†] "dú-te tú d-o skimbă/skimbă muīerșea"/c̄ă muīerșea
 f̄ăc̄ă d̄ă zīuș acolo și iel s-a dus s̄ă^{ra}/n̄apțea//ș[†] mīne mă d̄c̄ă s̄ă
 20 oar la par[†]//m̄/v̄iū aīiçá¹ ș mă culg dīn̄oçáce/oi mă scol dimiņșat̄a
 s-aprīnz o țigare/cat̄ă kibritu nū-l ḡásășc//s̄ă vyiū aīiçá² /...d̄oçar-
 me" zic/..."lășă cīp s-o sculá șș"/cīnd s̄ă dūce nevásti-mșea și c̄ă
 așș/h̄ušil[†] la p̄rețe/...date și-șc̄olo și-șc̄ol^{lo}//ia-j lūșă tod du
 p-aīiçá/lē-a țīnū șir/...m̄aī colșă nește oarab m̄aī coló...o cămășá/
 25 m̄aī coló/pīnă la sfat lē-a țīnū șir//ia [nora] a fugit//și iel dac-o
 v̄ázút/a státu vro d̄oç s̄ăptăm̄n "mă"/zic ī "tu...nu iēj[†] niș[†] ou b̄ă-
 iēțī niș[†] cu [ε] f[†] c^u flăoăīi [k] ni[†] [ε] nič cū b̄ăiēțī/nīč cu ūá-
 manī//l̄á s̄ă te^{d̄c̄} s̄ă t̄-o iei mă-ndărăt"/f̄ără s̄ă hī fos c̄ertat̄ă/b̄ă-
 tūtă c̄eva oum̄v̄a//s̄ă dūce iel șl-o ia/tr-o vīnerș//...șl-a venit cum
 30 iē sīmbă [k] cum iē dumīneo-avșea uș v̄ăr al lui/fuğisă cū o fat̄ă/și
 avșă iertăoune-așá īi s̄ă zīçá//s̄ te duc ș tu acas s̄ te premenej"

¹ Camera în care se efectuează înregistrarea.

² Camera în care se efectuează înregistrarea.

z^fce/"să...merg^e ș noi la iertăcune"//dus-a fos și astăz//dac-a vă-
 zut iel/...a băga^d divorțu//și-n timpu-asta iel ierșă i rusiia//
 mă-nvață advocatu că să ceu procură la colonelu rișimentulu/ca să
 mă judec ieu cu ea//și i-a [e] făcu bășatului scrisoare/și i-a dat
 5 procură colonelu/ș m-a judecat io s^f...a rămas ia...vⁱinovată ia a
 plătid divorțu/tot//

[Același]

am fost amărită neagră

am foz doamnă am fost amărită neagră/că dacă ne-a lăsat tata ier-
 10 rea [k] înainte cîn trăia tat-al meu/trășam bin¹//trășam fuarte
 bin¹//o-avea doo[r] do^uo fetițe//ăle do^uo fetițe iel ierșă și ciz-
 mar¹ și maiistor/ș¹ el le ținea bine//...j d-ăci s-a făcu răzbelu//
 dacă s-a făcud răzbelu pă șaișpe/ăăolică a^uolică !/că d-ășă cîn să
 simți acuma zig mai bine să mă ia dumnez^o/să nū mai vâz//că do^uo
 15 răzbele le-am petrecut//c-am pățit//ne băga mama pă la sumpt^uoi/
 cîn^d a veni nemț-aic//și n-avea ce să facă/și-aveam o casă mai mi-
 că coló une-1 casa astuilalt^u/și ne-a scos pă fereastă//că cîn a ve-
 ni ruși-aică/tălasă ș¹ ia săraca um puiaș^uor/"maică" ce "să mîncă
 și noi jumate j¹"/ieram trei iing^o/"jumate-1 mîncă dăsară ză lășăp
 20 sec"//iera la lăsatu seculu toamna/acuma...dă crăcun¹//cîn ne pome-
 nim pă vremeșă asta /urla șușeăua//ce să facem noi trei iinse ?/noi
 mititele/mama să vâită dă noi că sper¹ie cop¹iii/și ne-a trecu pă
 fereastă/și ne-a băgad dîncolo i^uoboru la^uoi//ce să fac i ob^uor la
 oi ?/c¹ ei cîn a traz la factir¹/...șau ū încōjurat satu/șurlă șu-
 25 șeăua și casile-ășă² să dîrdășă//ne-a băga muma aco¹o i^uoboru șoi-
 lor și cum m-o rhi băgat iei/li vedeș și noi trecin p-is făca zdrōng
 !/dă gardur¹/zdrōng !/dă gardur¹//ba tășă giște/ba tășă boi/a tăia^d
 la vecina asta⁵ um bou//l-a puz la cazan/ne-a lua căldareșă a mare
 ș l-a fiert în căldar^o//mama-1 zîca că nu aramă/[e] ia "spurcată/
 30 spurcată" pă rumînește/"ie spurcată"//"na aramă/na aramă"/făca nez-

¹ Cam pe la ora 16-17.

² Gest cu mîinile pentru a arăta cum tremurau geamurile caselor.

³ Subiectul arată spre o casă vecină.

5 tî//și noi î Ńobóru Ńóilor/ș¹ cîn ne-ă sculă dim¹neța aveám ũ șort/
 il țîq¹ mînte și-ăcu/albu dinai¹nte/ierqă galben dă phișat dă Ńoi/și
 n-am mai simțî dă frică//d-ăci ne-a duz la ũ Ńom încolo dăparte/ne-a
 băgăt im pod/să ne pitească dă nemț//ăolqo/cîn ne-an dus acolo/n-a
 veám [k] nu iarqă ũ om p-ai¹ca dăci femel//cî a venit acasă/m¹irc-
 să-Ń cas-a pustiu//da mama dă còlo a-ncepu să plîngă ș s-a-Ńkina^t
 săraca//ôe "dăamne/dăamne/nu mai pleg dîn casa meă//măcar dă om mu-
 ri aiș cu copii"//și n-am mai plecăt//

zmaranda cihalăke

șaizăș¹șapte dă an¹

mălai

15 mălaiŭ-l fac păsătŭ...cum faj dă mămăligută păsăt/și-l puî î
 fierbînte în căpistăre/și-l î l dă repede repede î arzînte/ca să să
 fearbă și mălaiŭ nu nūmai păsătŭ//ș¹ iel în arzînte coló/vine și
 să-ăprospetează cu tot/s-amestecă//d-ăci puî um prav dă făină și
 um pumn dă tărîte/ca să vije dulcē/cum să făcă-naînte la piatră/da
 nu mai îe piatră//și-acumă punem d-ăștea tărîte/le zbatem nițel le
 l¹om pleăva aia/ș¹ pūnim da ôine mai făce dăamă mălai ?//ieŭ aŃ
 făcut astă-vară mălai/"să fa⁶ la copii gîștia" zic "um mălai/că țîŭ io
 20 mînte" z¹c "cîn î iar⁹a pă fôametea aia făcă una pîrștoai⁹a"...ie-
 reă la um proprietăr¹ mare//...da î-a luat [k] î-a lăsa lem¹ la pro-
 prietaru ăla//ăolqo făcă săraca/c-ăia-nvătătă ca la proprietăr¹/
 făcă mălai dulcē//...ôai ôă îe cozonăc//ș cîn tăia coló-l puneă pă
 25 măsă coleă/[...]ș cîn te dōai la îa-s tăia o făliută dă cozonăc sup-
 țirioă//e ! păi ai fi mîŃca pîn-ai fi mu^{rit}//acŭ/le-ă făcŭt ș¹ io
 mălai//mă d^uca la grădină coleă astă-vară/în vāra asta nu le-am mai
 făcŭt//și m-an dus cu mălaiŭ ăla coló la...femel/că dacă nu mai fă-
 ôe niô una mălai ôe ôă nu știi ouș să făce mălaiŭ ăla//l-a-mpărțî
 tōate/că îe bun//

30 "să mai faj¹ dumneata" ôe/"să ne ma adŭc"//

"păi de ! vrqă să staî mămă/că mălaiŭ...dacă-l laș să dospēște/

tó ea [r] oa pá pîne/ca să iasă dulce//da dacă-l faş[†] şi-l arunc
 încolo în tãst/ãla nú mai înşeamná um málai/cã iel nú mai ie dul-
 cã-atuncãa"//da iel dacă să dospeşte să rábu^vneşte ş[†] iel/l-arunc
 atuncã-l spo^{es†} frumos coló/l-arúj[†] la tãst/il laş[†]/sã cqãce//e !/
 pái cîñ l-oⁱ scqate/nú-z mai trebúie legume//

[Aceeasi]

l-am vindecat acas

aveam băeatu-ãsta care ie dincolo după muliere//culegãñ la viie/
 ş[†] culegîñ la viie/copii să jucau în cãrúţã/pã hîrdãie//ş[†] iel [bãr-
 batul meu] mergã cu boi-abar n-aveã//ş[†] noi culegãm cu uameñ la viie
 //oñ cade cop[†]ilu/cum s-o fhi fãcu fruntea/şi-a tãgat-o aşa /dã bú-
 za hîrdãuului//ş[†]-o vecin-a striga lã la el/"mi[†]alake mialake/opreş-
 te boi c-a muri băeatu"//ş[†] iel abar n-a avut//oñ l-a vãzut.../
 ãlãlãntu marili care mi s-a prã^pãdi i-a m-a da ş-ó pálmã peste ok//
 ôe să ne facem noi ?//tipãñ dá nú mai ştiãm//i[†] dai pãrtea asta
 aşa /şi-ãsta aşa² [...]/an da fuga ş-an luat o şaretã/di sat/am
 plãt[†]t-o ne-an duz la grec³ /la grej[†] n-a avu^t fhir sã-l cuasã//an
 da fuga cù el la drãgãneş[†]/şi d-ãia m-apuca[†] să spu[†] dá băeatu-ãsta/
 cîn i[†] punea apă d-ãga acolo/venea şi fherbea ca varu/...ãiic ş[†] iel
 tipã să mularã//a státu biatã mama[†] o sãptãminã oú[†] el i spital/la...
 la drãgãneş[†]//dacã l-am vãzú l-ã luat acas//l-am vindecã tót acas//
 ôe i-am^vãcut acas ?//i[†] rãcam curãţenie/spãlam/cu apă cald-aşa/şi
 d-ãci-i dam i c-o modã dá alifiie vinãtã/şi puneam r[†]o[†] dá rug//dú-
 pã ôe luã alifiia aia acileã/i[†] luam foisqari-oleã bine şi-l lãsãm
 dãzlegãt//prindeã fatã singili/sã-ñkegã acileã roşu//şi l-am vinde-
 cat acãz dqãmnã//şi ãl băgat acú are semnu/cine-l vede/ce oã ie lú-
 na//

[Aceeasi]

¹ Arată tăietura din frunte în formă de semicerc.

² Subiectul arată cum atirna pielea de-o parte şi de alta a rãni.

³ Localitate situatã la nord de Izvoarele.

gîndăci

5 auz/i ie nește sămînt-asa cum i gi^{ko} [k] ăștea/gogos/și dîn
alea ieșe sămîntă/și o puneam pã hirtile/și viiez niște flutur^t/și
ie^t caacă sămîncară măruntă/măruntă/sărunt^t/sã kumple hirtiuța a-
ea//și p-aea o iai/s-o puț bine/sã nu fîgețe iarna//intr-un gem ma-
re/o puț acolo-ntr-o cîrpută/primăvara-i da la...nviat//iț puț
früzulitã micã micã/iei fiv^vilazã ca...furnigu^zã/ce/ca gîndăci eia
mititeiⁱ..niște viermã-asa mică//dã früza la gîndaj nu/la [e] duj^t/
și puț früzã și iei sã sũ^te pã früzã/-i puț iar p-ũ zi^tar/iț rã-
10 rest^t/iț rãrest^t/oã dacã-z dej^t nu/nu merge//ș^t iei sã fac/dacã-i
rãrest^t ș^t le dai dã tri^t hor pã zi/iei sã fac nește gîndăc t-ã ș^t
t-ã frică dã iei//an crescut ũ an/trei camere//și-am fãcũ nũ știu/
cã nũ mai țip mente cite-am fãcut/am fãcut aine la bãiet/cã nu [r]
nũ iara pomenire sã puarte la țarã haine cum i-acuma//cãmãj lûngã^t/
15 ș cu brfu incîns/asa ier^oã flăcăii//da acũ aine/dacã ș^t copiii are
hain^t//acu s-a mō [k] dăsfãcũ lûmea/[...]

[Si dupã ce se făceau gîndacii mari ce se-ntimpla ?]

20 făcau gogos^t//plecã și fãcã iei o oãmãșugãl-asa ca spoiajnu-ai
vãzũ cîp fãcẽ iei...casa lui//și iei vã [k] faace cãsuta ăia și fa-
ce gogoașa așã//dacã ie hrãnit/dã fãcẽ gogoașa țarã/și mare//dacã
nu ie hrãnit/ie^t o fãcẽ moloșitã/ș^t nũ ieșe borangic//da la ăia ie-
se borangic//ne dã și-l trãgam la mașinã/ce pãțam...vai de maica
mãșã ș^t cu borangic^u//vreã sã-i crej^t doamã^t//

[Aceeãși]

25

porcu

30 la noi alicã dacã creș^t porcu [r] dacã orest^t porcu/și-l il tre-
ții și-i dai mîncãre/fãc trãgabã cu-el/da dacã nu-i dai/...ca horce/
motoru dacã nu-i dai benzina mergẽ ?//ș^t la porc a vta [k] acũ
vreã sã-i dai bucate//anũ ăsta nũ preã s-a fãcũ bucatele//puneam
paie/și-l puț colõ și-l pirlẽst^t/și-i dã foc/și d-aci-i ea la
frecat//dupã frecat/vine și-l spalã ou apă f^hartã/cît po sã nu-
fer^t pã el sã-i i iei lutu ăla//

[fi acopere cu un sac]

păi nŭ/după ȕe-l spel^t//după ȕe-l spel^t dă murdări^ta a^aea du pă
 șoricu-ăla că noi așa-î z^tȕem șoric/du pă porc/vine și-l spală și-l
 rîoăie cu cuțitu tornă apă și...iară rîcăie ca s să-moăie//il ia la
 rîciit^t pînă-l face albu//după ȕe-l face albu/pune iar apă peste
 5 iel/și-l acopere și-l înăbușește//și-atunȕa-l...fi tale căpățina/-l
 tale pă șir/fi pūni-un strai [i] acolo și spune ȕe "să-l mîncăș sănă-
 tȕs"//il tāmfiem dȕamnă/oă-î mai zîc uikē dîŋ gură//de/măi te năcă-
 jej^t că gura n-are lacăt/și-î mai zîc//și il tăieș și-l punen la
 10 uală/uite avem o...cadra așă plină dă hūntură//s-ajūŋșe untura pîn
 la hūntură daoă...să răzbat...toș în toate părțili//că altfel n-ai
 cūm//

[Aceeși]

ierșam prișetin^t

15 ne ounoșțeam unu [k] oș^t ierșam prișetin^t//prișetin^t/ȕe mai...//
 ieu fi dădeam băieș i diși/dîșea-n da fete mile//
 [și pînă la urmă ?]
 pî la hūrmă ieu am vru s^a mă cășătores c-o fată d-aiiȕa...//ieu
 am vru s^a mă oășătores ou-o fată/și dacă nu m-am ințăleș...oind a
 20 fos kar s^a bag formili dimineșă/cășătořișă cîvilă...taică-su și
 măioă-sa ȕe fi s-a păru că trebūșă să pleg militar^t iȕ//
 zîcē "bă băteșe"/z^tȕe "dac^t vrei s te muz la minē"/iȕe "ieu iz
 măi dau pă...fiică-mșă/daoă nu"/zîcē "tu o să plej militar/f^hii-mșă
 oum o să rāmfișe sîŋgură ?"/zîcē..."cum orez"/>
 25 "mă rȕg/dacă ie vorba d-așă"/zîo "r^tiișe-ta s^a rāmfișe sîŋgură"/
 zîc "și ieu...mă du sî-ŋ cău^t"//
 ș-am plecat/îmedii^t s-a făout o muntă la noi i jȕșă/o nūntă dă
 lăputar/dă țigāŋ/cum s^a spune pă romînește//viu aci la betșală/[k]
 adică la brad/jȕșă/și/ou prișetin-ășta a mșă care m-am cășătoșat [i]/
 30 zîg "bă mărișo"/zîo "ia ascultă b^a i//am"...
 ȕe "ȕe făcuș ou fata aia ?"
 "pă drăou/ȕe s^a fac ?//n-am făou nimic"/>

^t Intervenția aparține fiului subiectului care a intrat, între timp, în camera unde se face înregistrarea.

"dă cî? ?"//

"uite-aşa aşe//mă/da mai bin^t n-ar hi să ne luăm noi amindoi că
to^d ne cunuştem noi ?"//

5 Ia cî "aleo/lu^ua-m-ar dumneze/păi noi priştin^t pîn-acuma"ce/
"ş-acu să...facem pă drac^u"//gata/s-a terminat//asta ier^oa joi//
zîg "ves că miîne dimineată leu o trimet pă măică-mea la tine"/
zi^c "ş^t cu mătuşă-mea/ş-arajăm treburli" cum te//ia abar n-a avut că
...o să...//în fine/am trimes tot/a rămaz vorba că duminică să
ne-nţelegem/ş să bem plôscă duminică sara/cu să bea la noi/pă...pă
10 romineşt^e//duminică sara am bă^u plôsca/tot/am arajă ş^t nunta la trei
săptămînt^t am făcu nunta...complct//

floréscu vasile [46 de ani]

via

15 la noi i via să pîne şi cu sapa ş^t cu cazmaşa//dacă ie arătura
prea adînoă/dă egzemplu cum i-acu tractoru/nú mai şă nevoie dă caz-
ma//noi facem cu sapa...i grăpa d-um métru/şi pînem...i do^uo juarde
cu capu-ncolo/şi do^uo juarde cu capu-ncolo//facem o grăpă lă do^uo
rîndur^t/şi mergem cu doo rîndur^t odată//le-am aşezat bine frumos/cu
capu la semn undē...i este pusă/il bătătorim bine cu picóru/i-am dat
20 pămîntu/ş-am arajă foarte frumos//...asta ie//dup-ăge/...primăvā [k]
adică o pînem primăvara//oîn vedē că bumbeste căpuşa/nú trebă să
humblă la ea/...că cum om humblă ş-o vede şurli/gata a luat-o ş nú
mai...a terminat/pîn la trupină să ducē huscătura//da ea treb^e lă-
sătă/cum a săltat pămîntu sus/s-o lasă pă ea să lăsă ş să nvețe cu
25 şurli//

dup-ăia...al doillea an^uo retezăm ezăg dă lîngă...dă lîngă lem-
nu vek/oa să-ş forméze iă butúcu//al doillea an nu-i lăsăm dăcît o
căpuşă/că-i plăcă nişte ôpişor^t//...ş-ăga nú-i lăsăm dăcît c-ū hok^u//
ia tót aşă/ia mērgē oăp [k] să-ş formézē butúcu iei/al tré^tillea an
30 fi lăsăm trei căpuşă/o-atunca ea-ncepe să-j dea producție//vorbim
la tîrazu nostru care ie şi producătorăş//la aştilalte altoiteli
...ă ştea le pun după cartē//da aştea noi aşă le muncim//ş dup-ăga

începe să-și formeze//al pătrulea an fi lăsăm mai mare lemnu/al
cîncîlă an fi lăsăm trei patru lemne că...ia atunci să-șiformează
butucu și și...merge//

[Și cînd face struguri ce faceți ?]

5 cînd face struguri...după cîi-a da lăstari/[k] adică prima dată/
o arăcim//fi băgăm arăci noi la lemn fără lăstar nimic pe ea//fi bă-
găm arăc//^o legă foarte frumos pe arăc/lemn care este dat din bu-
tuc/dup-ai-și da lăstari//ș cînd să face agurida că măculia da ki-
brit/și mai mare puțin/legăm lăstari//^o dată sau da do^ou^o după
10 cum permit și//și-și dăm o prășală//...pînă nu intră căldura ia//
ș după-aga o lăsăm//ș cînd să cuace definitiv/începăm cu culésu//cu
cójnița/cu cósu ca s-o pūnem la adăpost//dup-aga-ncepem să-și facem
...d-ale...guri//

[Cum ?]

15 o aranjăm la butoi și-ncepem cu paharu [l]/adică scotem cu bor-
canu//băgăm cu hîrdău/și-ncepe cu borcanu//da ni să pare greu o-o
băgăm cu hîrdău-m bec//...ș cu borcanu să termenă repede [l]//

[Același]

[Ce a făcut subiectul ieri și azi]

20 păm ieri¹//...dim¹neță la ora șase m-ă sculat [l]//m-ă sculat can
tîrziu/c-am fost alaltăsar la bal [l]//m-ă scula la șase/am adus și
ap-acasă/am dat cu mătura pe bătătură/am mîncat un pic/ș după-aga am
plecă la koșc//am veni di la koșc/am făcu curat p-acolo/am măturat/
am șters și o c-am avu da șters p-acolo/ș¹ m-an duz la grădină
25 unde-am luat zarzavat/ș-am aduz la koșc//dūp-aga am sta pînă la ora
unsprezece și jumătate/la koșc/ș-am plecă la brutărie/unde-ă lua
piinea cea [k]/tót a ceapului //ă lua piinea/am adus-o la koșc acó-
lo da zarzavat/m-am d^us acas-am mîncat/am mai lucra și leu pînă p¹ la
hora patru/ș da la hora patru am venit iar la koșc/...pînă la opt//
30 da la opt...am plecat acasă//

[Și azi ce-ai făcut ?]

și astăz tó la fel [l]/dar...m-ă scula mai da dimineată/c¹ n-am

¹ Cooperativa agricolă de producție.

mai foz la bal aşară [1] //

[Şi ai venit direct aici ?]

lă nu !/m-ă sculă dă dim¹neată p¹ la óra cînć mă sculă/că...tăi-
că-miş ş cu fratele meu/au nişte cocen¹ dă tăiád lă gospodăriş/din-
5 ccolo peste Holt//şi...le¹ plecără dă dimineat-acólo la tăiád la co-
cén¹/le pusă¹ mîncăreş şi iou/tup-ăşă mă sculă/făcú¹ curat pîn cá-
să/mătură¹/făcú¹ păturile/dete¹ la păsăr să mănînce şi ió/adusé¹ apă
ş¹...plecă¹ //

trăşcă victórişă

10

am plécat în nó¹osprezeće

773. T I T U L E Ş T I

(com. N.Titulescu, jud.Olt)

Cúlegere: 1968; GG, BM, RP; transcriere: GG

arăm cu bóii

15 arăm cu bóii/ş făcám ogqară/ş-ălşă le lăsán dă porumb¹//ş după
óe culegám porumbi/după óe arám/băgám porumbi la pătú¹ spărgă rîn-
dur éleşă/d-acîleşă le grăpă/ór cu grăpă de lemn/ór cu grăpă dă f¹ier
ş sãmănán cu mîna//cîte ói¹j băniçóşăre la pogón/aşá făcám noi at¹u¹ca//
ş să făcá grîş cîş vrşă dumnezău/cîn nu/n¹ să făcá neşam//dar acuma
20 [r] acúma...

[Şi după ce răsărea ce făceati ?]

răsăreşă primăvara/adunám pălămida/córpur strîni óe ierşă/d-acî-l
tăiá/¹ór cu secerătóşări-ór cu mîna/d-acî ne făcán căt¹//...ş treierá//
neş-ajutá la cúru maşîni/neş-ajutá la coş¹ [r] la coş//

25

[Dar înainte vreme cu ce treierați ?]

cu cáii//

[Cum se treiera cu caii ?]

dămne da [l] ă/să treieră va să zică prășă așă arișe/d-acîlșe pre-
sără plșav-așă/...bătșă um par așîca¹ /șî legă doș caș/ăla d-ăla/
d-acî lșa cășî la bătut așă/

[Împrejur ?]

5 așă/d-acî-șvîrtșă-șvîrtșă-șvîrtșă acolo/d-acîlșe mătură/d-acîlșe
puneă znopi în cur așă//șî d-acîlșe-ș te [k] îș bătșă cu caș-așă jur
împrejur/...șî d-acîlșe aveă tarabúș//acî-l da la tarabúșă grîșu//
șereă tarabúșe/de//ș-acú/nu știú dac-o mai hí/nú mai sunt acúma// [...]
vărtșăș dă mănér[†] așă șî...să bătșă sîtil-élșe șî vîntură grîșu de/
10 șî îșă bșabșe//

văduva costandin

șobzășjidoș [de an]

a murit pă șășprezeșe î răzb^șoș

să făcúșă páșe [în 1918] /să liniștîșă/da drúmu la rigîmenteș//șî
15 șel [șoșul meu] /l-a da la [k] dă la pătruzășștréș/l-a da la nóșo vî-
nătóș[†]/...ș-a băgă nóo vînătóș[†] că șe mai luș//șî [...]/șel a șeșîș[k]
ășlan n-ă îșîd dîn trășșeșî//dúpă ô-ă rășșpîșș p-ășe/eș ă intrăt în
trășșeș-aveăș trășșășî//ș șel a șeșîș p-o măgur-afarăș//a mai stat șel/
șî-ș șă uămenî/

20 "mă/nu îșîș afar mă"//

"nu"/șă "dor șes afar șă...vedem ș-a dăpărtăt ?"//

dor a îșîș dămn-afarăș/ș ș-a sușîș p-o măgurîșă ș[†]...să șă úște
dă șeșîș//îmedîșă l-a lăúă la șok//șî l-a-mpușcă ș-a căzút//șî rigî-
mênteșe lui/care șereă la pătruzășștréș/venîșără ș-ăcas//ș șel a râmăș
25 acolo mort//șî da cîcă l-a-șgropăt cu pușpă/...în [ε] áșta...úne
l-a-șgropă dômle ?...l-a-șgropă la cap^ș [k] în cúrtșe biserîcî/cu cá-
pu la um brad//șî cîc-a pus o feméșe ș-a p [k] ô ș-a așternút áșeș
ale lui tună [k] tunîca lui î/hăina lui/ô-o fîhî avút//m^șî-a spus șî
mîș uămenî șîa căre l-a-șgropă/căre șereă cu șel la nóșo vînătóș[†]//
30 ôșf !//d-acî m^șî-a [k] a venit qămenî eș a acășă șî m^șî-a spus/ș șo
ă râmăș îetătșe meă dă dăúășșpăștru dă an[†]//nu mai m-am mărităt/șî

† Gest sugerînd mijlocul arișe.

m̃i-ã stătút acàs s-an crescu băgatu m̃i l-a lăsád dá ópt an¹//zécê
 an¹ an sta s¹ ieu cu iel//la doi an l-a făcú pá băgát/s cu iel ã
 rămäs dá hopt en//s m̃i-a trimés o scrisur¹e p-ũ hóm/... "bã vază
 bine dá băi¹at și să vază dá [k] bine dá b^hoi¹//sã găsás și casa ar-
 5 să /că dacã v¹iu o fac"//și n-á mai venit sãracu dá iel//s-ã rămäs
 cum is spusé¹//sã nu fhii vãduvã te bate toate vintur¹ toate plóii¹//

costandina stîngã

hòbzãșisãse [de ani]

a veni și m-a strînz dá git

10 m̃ama m̃ã a lu tãtã a ma avút um bãi¹at/i tãtã ierqã...i armatã//și
 bãgatu s¹ făcúsã dá doi an¹//și tãtã [k] cá iel ierqã...ierqã armatã
 ierqã lûng-atûnc...nu ierqã ca acúș um...ũ ã și dó^ho trei lun¹//și
 m̃ama a rămãz vãduvã cu...a rămäs ãsãrcinatã cu tãtã/și iel a murit i
 armatã//și m̃ama d-ac¹i...a stätú de/c-o fhí stätút cit o fhí stätú/și
 15 s-a m̃aritat/a luyát únu dí áltu sat/dã díncolo dá la válén¹ ²//ã i-a
 spus/"mã bãi¹ete/ão...dacã mã iai/ieu s¹ s-ãsãrcinatã s-ã și bãi¹atu//
 dacã-s plãce mã iei/dacã nu lãsã-mã sã staș acãz la casa m̃ã/cãre
 m-a lãsã bãrbati-m̃ieu"//

"nu/cã lãsã/cã nu ie nimica/cã dacã...nașt¹/cop^hilu ie bun//cã
 20 dacã sã fáce mare ie bun și iel dá sãrv¹it/ba d-um p^hor/ba d-õ vácã/
 ba d-c oãprã"//

dacã m-a nãscút/nú i-a mai plãcú/c-a zis cá muierqã cu cophil
 m̃ig nu ie bünã dá nimic/cã nu ie bünã dá duz la deãl la m̃urcã/nu ie
 bünã dá făcú nimic/cã trëbu¹ z¹ vază dá cophil//și... [ε] m-a strînz
 25 dá git//a veni și m-a strînz dá git așã/...pã minë ie sëmny-aii¹ca ³/
 da nú prqã sã cunqãște b¹ine//s l-a gãsí mã-sa/domnișqãrã//

"Ce-¹ fașt tu mã"/zícê "la fãtã aia acólo/ce-i fac ?"

ôe "õ...õ-nvãli¹" sêe "s-o adibu¹ii" zícê "sã vedém ie-nvãlitã
 b¹ine la...sã nu rãcãscã fãtã"//

30 a lãsát iei/[k] mã-sa/acú mã-si i-a dát in gînd//ôe are iel cu

¹ E vorba de cărãmidã arsã pentru casã.

² Localitate situatã la sud de Titulești.

³ Subiectul aratã la git, sub maxilar.

5 cophilu să uca s să uitate la lel ?//are lel ceva//a stătut tup-o
săptămână dco//cînd a mai intrad la i [ε] le-a păzi pin-a ieșit
ele-afară/mama afară/și mă-sa//cîn a intră mă-sa-η caz/mă-sa ști/
ierga sigură/că trebuș să facă lel ceva feti-esteșă//m-a găsi pă
brîu sobi sus//

"bine mă [ε] radule/ce ie fata aia mă/sus acolo dă pusăș cophilu
ăla tu sus ?//tu-l pusăj ?"

"păi" ce"-l puseseș s să-ηcălzască...pă sobă"//

"mă radule mă/mă tu [r] tu aș dă gîp să momor cophilu ăsta"//

10 "oleu mamă/să ppatē ?"//

n-a foz nimica aiaș//cînd a mai răm [k] iar pă la fro dōmo săptă-
min trei/a minat pă mama ou vaci [k] cu vaca s-o ducă la vac/c-a-
tunc iergă dă vacar[†]/le ducăi vacil[†] s să ducă vacariu cu ieleș//și
plătēi vacarulūi//și bătrina iergă ou...nenș p-afară/cu frati-mieș
15 ăla//s cîn a venit/legasă fașă dă grindă/și făcūsă laș/și iergă cu
mine-m brateș/dor să mă pușē laș/pă min[†]//ei/dacă mai șădșă nișal/mă
punșă laș și Ńel ișă afară//

"bine mă/ce faș tu" zîce "ou...ou fașă cophil^ulu ăstuș" îce "și
fi făcūs și laș/și tu ou Ńa-m brateș//aș dă gîp s-o spînzur[†] ?"//
20 a-nșepū s să-ηkine/"dar-ar dumnezău măică" zîce "cînd oș muri tu
dă Ń-o ieșī sūfletu să...nūmaș scōdiș dă sînge să verș"//

dșamna meș/pin-a muri nūma așă a vārsāt//trei ligēne dă...dă [r]
dă sînge/cum ie vārsă așă să-ηkeșă//^uŃe-așă să-ηkeșă/cînd a murit
lel//s l-a blestemă mă-sa//și lel a murit/și mă-sa a rămās//^ș-așă
25 am păŃi că mai bine-atūncă dă s-o fi știș că rămī vāduvă/mă bine
să m-o fi momorit lel//

[Aceeșī]

cînipa

cînipa ō...te duc/o făce momor dă tuamna/și te duș[†] primăvara/
ș-o sap cu sapa/mărunșăl/mărunșăl mărunșăl mărunșăl/și d-aci o
30 greblēz[†] așă/dē-Ń fărīm bolovani//d-aci arūnci...d-aci arūș cînipa
//vēz o sament[†] așă/potrivitā/nij[†] dșāsā/nij[†] rară//d-aci o ieș la

Greblát//o grebléz cu greblă//dîpă ô-o grebléz cu greblă/o laş//şi ră-
sare ia frumos coló/ca cînd este...ca cînd ie busuiócu/cîn fi sámin^t//
áşa//

[Şi pe urmă ?]

- 5 p-ormă după ce să fáce/...dă -ngálhenesta/te dus/ş-o culég/p-á dá
váră//o culég/te duć ş-o leğ/ş-o bağ î apă/ş-o topéşt^t/ş^t vii acásă/
ş-o bağ ş-o melit/şi tor^c/...cum torc ieu acú la şa//şi d-áci aílántă
fáce sámin^tá//...á dá trámnă//fáce coló gámálija cu sámin^tá/ş-o laş ş^t
să cuáce//să să cuácă ia să f^hie niágră//ş-o culég/ş-o lej mánuş/ş-o
10 fáce áşá...tiánc...áşá...glúgá glúgá glúgá/ş-o pválej bine pá ia pînă
cîp să topéşte gámálija áia/dá să fărîmă//d-áci o ei ş-o-ntiz^t/...o
răscácări-áşá/ş-o-ntiz^t/ş-o laş^t iar dá să usúcă/d-áci o ei la báta-
ie//ş-o bağ bin^{te} binⁱ binⁱ/ş faş sámin^tá//ş lei sámin^tá/ş-o frec im
pálmă/du pá ce să usúcă/ş-o...d-áci o vîntur^t/ş-o puş sus/ş-o faj la
15 an^v/o sámin^t//

[Aceeşi]

cînd a luat-o pá şa din cálás

- ierşám lá...ierşám la góca' /ieş atúnc/...ş-o femeie/...o femeie
s-a apucát să puie un năstur^{te} la bərbáti-său la [i] să mă ierz la ^tiz-
20 méne ['] //şi-a luat-o din cálás//şi să f^hi vázút-o cū jucá dqámnă
pá bătáturá/şi cup zícá "hă hăi hăi !/ăi hăi hăi !"/áolgó !//s-a duş
bərbáti-său/a lăpădat izménili cu tótu/şi le-a bágát în foc [!] /c-a z
că din năsturele ála a luat-o//că kar din năsturili-ála/că cálásu jucá
ş şa-î punşá năsturili//şi cálásu şă [k] pá urmă cînd a luat-o pá şa
25 din cálás/cálásu să-ngropásă/cé să mai fácă ?//ş şa jucá meréu/"ăi
hăi hăi hău hău hău !" /şi jucá jucá ia şi kíuiá şi..."iar ai-şá
!/ála-î-şá !/iar asá pá dîncpa-şá !//ce să-î mai fácă ?//s-a dus ş-a
dat o sūtă dá lei la cálás^r/s-a dus ş-a dăzgropád băt^u-ál dá ierşá/
dá jucá cu iel stăgu ála/şi l-a pus iar cap în cap/cap în cap/cap
30 în cap/ş-a pus şi sárşá/cáre jucásă ei cu şa şa pus usturóí/a pus pe-
lin/ş-a pus-o şi pá şá-m miljóo//ş-a sárit tos peste ia//şi dac-a sá-
ri^t peste şa şi i-a...nu-a mai jucát/de sculé zăpăcítă//nú mai ierşá f^hi

¹ Cătun al comunei Tituleşti.

² Subiectul ridică treptat tonul, pentru a reda strigătura de la jocul cálásului.

rea ¹ei//dă jucăd nu mai jucă/nu z¹că hăi hăi/hăi hăi/da ce te făcăi
cu ea/c¹ierșă zăpăcătă//nu mai puteă să mai...vorbească așă/nū mai
puteă să mai...//

[Aceeasi]

5

marz m-an dus ș-am culéz la porumby

ier¹ am făcu la fata asta ô-am fă^c//ier¹ am culés [ε] am curăță
la porumby acăs/-am ¹isprăv¹i pă...m-an dus...ce ierșă ga /mart/
ai ? /mart/marz m-an dus ș-am culéz la porumby/cu f^hli-mieu/cu nó-
ru-moă/și s-a dus și i-a lua noaptea cu fâlinariu/și ier¹ i-an cu-
rățat/új așă//și i-a ridicat im pățul/j d-aci am veni la fata asta//

10

cînd am veni la fată asta/

"au mamă mare/bine că veniș"//

"dă ce ga ?//t-areă dor de mine"//

"să scărmanăm a lînă mîncă-ți-aș/că să mă duc ș ieu cu ea lă dă-
răc...mă duc cu ea lă dărag"//

15

"b¹ine"//

ă scărmanat cu ea ô-ă ș

"mamă mare să mîi aic/că mine mă duc să mai cumpăr lînă/ [!] să

stai cu mine-aic"//

20

"fă/ieu stai cu tine-aic/da ieu m-aj duce ga acas"//

"nu să pi [k] pōate [ε] m¹i-o dă aia ne^hopărită [k] ^hopărită ș s-o
scărmană și p-aiă amindoo/să my-ajut"//

și i-ă scărmana lînă/astās să dusără/ô scărmanai...o isprăv¹ii
p-ailantă/d-aci m-apuca [k] dă dimineată mîncărăm/băurăr cite-o

25

cășcă dă țuică și d-a [!] d-aci plecă la lînă/și zi să făcē și gogo-
șari//și-acu să-i fac și gogoșari//

[Aceeasi]

cum să făcē o casă

30

prima ată ie terenu//omul...^{a-asi}gură de teren prima ată//cum să
spune cămin/sau log dă casă/cuș să spune la noț//f-alte pārs cămin/

Subiectul 1 se adresează gazdei, care asistă la înregistrare.

la noi aici să obișnuiește cu log dă casă//și să fa [k] s-alége locu
 dă oasă/dup-ăga să...merge la sfatu popular/lă formația asta peceii
 unde vine-mpreună cu secretaru sau prese^dintili sfatului/și-i/i fi fic-
 șază locu dă casă/unde să pune casa/față dă condiții și dă-mpreju-
 5 rări car^t le are//unde i-a ficsat/"aici pu^t casa"/omu să dūce
 dup-ăga ș să procură dă materi^lal/ciment prima ată/căre cimentu este
 te...care țoarnă temelija/adică forma casi cum...vine jos temelije//
 materi^lalu cimentu/dacă face roz dă...omu ie mai pricopsi sau nu/cum
 ie la țară/mă face ros și dă fier beton oa să bașe-n cimentu-ăla/
 10 și-s formează urzala casi oum să spūne/tot ou lucrători dă meserie
 oare cunosc//după ce ș-a forma lucrarea jos forma oasi/din ciment/mur-
 mează sus/din lemn să lucrăză la noi/și oărămidă/da mă puțin oără-
 midă...aij^t la noi/majoritatea din lemn/palantă cum fi spūne la
 noi...dă palantă//după oare pune...peste cimentu-ăla formează niște
 15 lemne groșe/oare formează tăpili temelija casi/după care urzește
 stlpi iia-n sus/...cît este casa/forma casi ce...ce formă/ce model/
 că diferă modelli...nu sint toate-aceșaj modelli//după care ajunge
 la așa/vine ou alte nișele mă suptir^t/bate cerușala/dup-ăga vine
 cu pămīn din asta/dă cimp și umple cerușala așa p-amindoo părți-
 20 le-așă/

[Ce zice oă face atunci ?]

z^toe oă bagă pămīnt în gard/prima ată ăla...după ce a băgat cer-
 oușala așa/z^toe c^t bagă pămīnt în gard/și-l umple/...stlpi iia-i
 umple cu pămīnt/după care vine și...atu^j lipește...geruște ou
 25 spūne la noi...adioă-i dă...fi dă fațada/nivelgază gólurli care mă
 sunt cūrbil-elșă/ș^t vine și le...nivelgază și geruște/adică potri-
 veste pămīnt/să fierie nivel oa...mă tirzișă să poată omu să...oon-
 tinu^ă cu ciment/cu var/sau cu ce condiții are omu să...//țoarnă-nvā-
 lișu iar dup-ăga...ou tablă/ou...cu țiglă/cu morⁱce condiții are//
 30 ferestre/dup-ăga-i dă...la zidu-ăsta-i dă tercușală/cum fi spūne la
 noi//tōd dă pămīnt...tercușală cū pămīn cu nisip/arūnoă/formează zī-
 du drept/il nivelgază frumos cu o...sofindură/...dūp-a^{șă} să dă ou var
 ș să termenă cu...// lūngu ce marīn [37 de ani]

!Abreviere pentru "Paza contra incendiilor"

pfinea

pfinea o făcen din turte doamnă/cū...fac și cu drojdiile da nu ține/
 mult//nu ține mult pînă/cu drojdiile//da noi p'uten să ține ș-o săptămă-
 mină d-a noastră dă țăst//o-o fac i răscopăță/și azm-așă o las/numa
 puțin o-ntinz și pă urmă să ridică ia ș-așă o bag in țăst/in țăst o
 5 coacem//iarna-n sobă și vară-n țăst/azm'șe//dup-ășa mai fa și pitișoa-
 re cî vreau să mer la deal/le fag mic/mic mic mic mi'ș bag trei in...
 țăst//ș-o făcen cu...drojdiile d-asta d-a noastră cum să spūne//fag
 din turtă plămăd-așă/și iar fac turtulițe mic/ș le pui și să hucucă//
 10 și dă rezultatu cu ia/...din drojd [k] nu mai făcem cum făcă-nainte
 cu aluat/cooă oprită//oprim i drojdiile din ășa plămădit-adică tot
 aluat d-ăla/da ie plămădit/...și dî ăla oprés ș fac turte separă nū-
 mai cu mălai/...și cu picu-ăla dă dezolvăre ășa a lor//

[Nu se acrește pfinea ?]

15 nū s-acrește//dacă potrivin turtili-ăstă da le brodeș bune//cînd
 ie iele trecute/tre să le brodeșt'//cînd ie trecute/cînd este pră
 hōpărite ș nu să ridică/...da să fiș să lē...aș răbdare/și ca ș la
 pfinea/ce "ā"/s-a ridicăd nițal "hai să făcem"/sau aluat d-ăcă...
 cē-"a-ncepū s să făcă"/lăsă-l să să făcă/și dup-ășa frămînt'//

20 costanța/tăntica popescu
 pătruzeč [de ani]

mălaiu

mălaiu/f'her pisa [k] fac pisatu cu apa/mai...nū f'hartă rău/să
 nu făcă cocolșăș//...faj mălaiu potrivit/pisat//f'herbe pînă ce l-a-
 25 [k] vez c-a-ncepūt să scază/să prînde-o pojgiță suptire-așă dasup'//
 și-l pui/čern mălaiu/il făș pisat/și restu-l întinz'//čern' mai muld
 de/nu oa dă mămălig-atunča faj' mai puțin/da čern' mult ș aș' cū pī-
 sātu ăla și f'herb'//ș pînă f'herbe pisatu-ăla faj mălaiu mult/fi fac
 un strat așă-n copăile/-l dai așă ș-așă ' /ș pui mălaiu-ăla [k] p' s-
 30 tu-ăla f'herbinte...acolea/...și-ncep și-l mesteș o' făcălețu/pînă
 ce să răcește dă-z dă vo'șe să baj mina-n iel//și baj mina/după ce

† Subiectul arată cum dă mălaiul intr-o parte și-n alta, in copăile.

țî-a da voie d-aî băga mină îel/ĉerⁿ și fălină//alți fac cu țărițe/
 mi^te nu-m plăce că ie-ⁿkis//și ĉern^t făiin-așa ca o...uⁿ castron dă
 fălină...în îel/...și-l mestec mereu numai în fălina așa//așa-ⁿ făii-
 nă pînă nu să ia nimic dă mină/nimi^s nimic/ș s^t fac-așa bun//și-l puî
 5 pă ĉirpător^t l-ⁿintînz/și-l las/...nu-l las să dospășcă cum îl lăsaⁿ
 înaintea/și să aș[k_ĉreș//nu/nimic//ș nu-l las să dospășcă/că atun-
 ca mirșas-a acru/și-z vine gaze d-alea pă git f/rigîlul dîn alea cum
 să spune/...foc pă git le spune la n^o^t/foc pă git [!]/și nu-l las s
 să dospășcă dă loc/il bag/așă dulce//pă^t î^t spune după mină că ie
 dulce/ĉind oî gustă dî îel frămîntîndu-l/că dă ĉe-î puî fălină și-î
 10 îel f^hiert/d-așa să-ndulĉește/și-l mestîc/ș^t nu să ia nimic dă mină//
 îl bag în foc/il scoț/ș dup-așa-l mîniș cald//ie...dă cite ĉor^t le
 fac/ies așa-ⁿ stradă ș^t le-mpărțaso cite-o făliuță//

[Aceeasi]

15

urziĉili

urziĉili to^d la fel/ĉind ie cru^{de} le f^hierbem//le culegem/le
 f^hierbem/le scqatem/lē stqarĉem bine bine bini bine/și le punem iar
 în strakîă dă pămînt ș cu lingură dă lemn//și le frecăm/le frecăm/
 pînă vedes că s-a dezvoltat/dă nu mai ie f^hir sau frunză/...s fac-așa/
 20 ca o alifiie//dup-aia adug mălai ș^t iară le frec/mălaiu mai frecă
 înĉă//le-adug mălai ĉernut pîn ĉorap dă mătase//atunc ier^{sa} site dă
 f^hir/cum le spuneă da/dese/da acū nu mai e//pîn ĉorap așa dă mătase-l
 ĉern/și-î puî o mină dă mălai/ș d-ăci-î mai puî și...o jumăta dă lin-
 gură dă fălină//p^t le frec în continuare pîn să face...soluțiile/ali-
 25 f^hiî-așa parc-ar fi //ar veni ca alva turĉasac-așe//d-ăci-î puî apă/
 p^hic p^hic/pic pic/ca ș la ĉulama/citi-um pic/citi-um pi/citi-um pic/
 păⁿ să dezvoltă ș văz îo că s-a făcut ca să le puî la f^hiert//să nu
 frimesc î repede/nîc f^hiertă/nîj reĉe...f^tiie călduță/...și le puî
 ș le f^hierb//și le fag după cum tre dă groase/ca să le pot mîncă//
 30 suptîr^t dacă le greșăst^t/le suptîr^t/ĉîⁿ le mai termen ? [!]
 grăse/iar/
 așa potrivite//le puî usturoi/leuștăan verde/...înimă dîn așe/
 c-atuș tomnaî dă leuștăanu și mirșasă tare înimîo^a așe...//și

! Subiectul își drege glasul.

Musturoi //

[Aceeși]

am avut la școala...un cumnat

am avut la școala¹ ...un cumnat/ [ε] cînd ă auzîit zîce "vîino oă
 5 a murit"/leu ă s o-a murit i sora lui/ie o sôr-a lui mări [r] mărîta-
 tă ună școala/una-n merișan²/s-una-m buta² /...și fraț-au murit/au
 rămăz nepoți/...și ieie văduv³//cîn ne-an dus il omorisă/c³ iera
 prēse^{d1}nte dă colectiv atun [k] dă cooperativă/contractă p³orj d-ăs-
 țea/și zîce oă-î bani la iel//s l-a omorît și l-a arunçă lîng³ [k]
 10 a vrut să-l arunçoe fîntînă/și...l-a văzut cînevă/și d-ași l-au lya
 și l-au duz lîngă...o gîrlă//s cîn...mă-sa țesgă/...cîn a ziz
 zîce "mămică/a venit"/leu auzău copii/iergă băgatu mare/s tre-
 oă pă stradă/să plimbău a^{3a}/s-a auzîi ce "ăla ie ăla beațu"/ie ũ³om
 dă bğă sat//ce "o să fhiie cutăre" ce "oă ăla beațu" zîce "să-mbătă
 15 și i-ăuză-l"//să duău pîn-aprăpe/..."bă/să ăa după no³ ce "ie
 beațu"//cîn/ce-î veni lui i³ gînd ce "să mă du să văz dac-a veni tă-
 ta"//cîn s-a duz/"mamă"/ce "veni tăta ?"//
 ce "n-a veni^d mă³o³"//
 ce "tăta o r^h ăla dă 3³orcăne coló" zîce "beaț ie/omorît e..."//
 20 cîn s-a dus aoolo il tăiăsără/s nu mă p^uțea dăcît 3³orcănea
 așăă³ //
 zîce "tăta ie"//
 cînd a zis "tăta" s-a dus și la frăti-său dîncolo și cînd ă-a
 spuz/"bă/tătiou ie...3³omorît coló yălôă"//
 25 cîn s-a ũs fră^{ti}-so/l-a luat im brățe-a ven^{it} ou-el tiriș i³ cas/
 ă-a suflă pă gît/ce să mă ?...mort !//

[Aceeși]

¹ Localitate situată la oca 10 km spre sud de Titulești.

² Sat situat la nord de Titulești, în comuna vecină.

³ Vocalele finale sînt pronunțate gutural și pe un ton foarte coborît, vrînd să redea norcănitul muribundului.

foc

un f um băgat flacău/îș terminase 6 casă/îe un an dă zile-apră-
 pe//ș-a term¹nât o casă/și...îel să dūce cum sîm băieți șăra/pîn la
 5 orce oră [k] vreme/dă-î ūșpe năptea//cînd a venit/...casă nū îeră
 term¹nătă/îel stau în grajd/ș casă mare//și cînd a ven¹t/îel s-a
 dus să-ș îa bićicléta/d²-acólo/băgată-ntr-o cameră din...dînt¹-asta
 //s-a dūș să-ș îa bićicléta d-acólo/ca să pléce pă liniie//ș-acólo
 îel cș-au avút/că să duc țamna lúmșe/d-eosempl¹ z d¹ la pădure și
 oulég frúnză pēnt¹ru îárnă//și îel cu țigăreș-n gūră/a da^t foc ș-a
 10 cázút f scrum dînt¹-ăla...din gūră/...îm frúnză//ș-a ars tót tot/
 casa nóșo/făout-așă/cum ar fi oas-asta de ecsempl¹/așă îeră dă mare/
 ș-a ars tot/îeră-șvălită ou țiglă/tot fier/ferestre/uș¹/dă î-a dat f
 olectiv¹-ntreținere ș-a făout álta aou^{ma}//ș¹ tot a ars din casă//a
 săríd lúmșe da țirzi¹/d aof¹ îeră ūșpe năptea/pî s-a dus lúmșe/a su-
 15 năt/a veni la [k] dă la roș¹ori kēstîlúnșe pēnt¹ru foc/...pîn-a ve-
 nit^a súnăt ou gărneli ou...oî s-a duș lúmșe/...arsăse/maî mult ar-
 sășe/ș¹...maî stingă fócú/númaî blănă oasa-șvălită ș¹tavan tod
 dă blănă ș¹...//

oltșanu nioulina

șapteșpe-an¹

20

774. S T O I C Ă N E Ș T I

(Jud.Olt)

Culegere: 1968; GG, BM, RP; transcriere: BM

grîu

25

grîu-1 sâmină...cu mîna//ou mîna//îl luam în puălă/1-împietrâm
 acasă/într-o albi¹e/îl mestecâm frumós...ou piatr-așă...săra//și di-

mingăta-l lya/punșam f sac//șt punșan oft-un dublu...și jumătate/și
săm^fnam ou mina/dădșan cu grăpa peste țel/l-arām frumos//și...țerșă/
să făcā ș-atunōa/īpsă nu oa acū//

[Și după ce răsărea ?]

5 după ôe să răsăreă/răsăreă tuamna/și l-apucă țarna/zăpada//primă-
vara ne ducām și-l pālămijām/l-īngrijām...ă dā ruș/dă mărăcīn[†]//im
fine-l...//și ne ducām/și-l seșeram cu seșerșe//il clăiam il [k] ou
znop așā il făcām znop/il făoan cīte cīnc snop[†] intr-un măgar[†] așā
maī mare/...și p-ormă-l cārām la mașină//treerān ou mașina ou...foc/
10 ou ābur//

[Dar înainte să apară mașinile ou foc, cum treierați ?]

ou ca[†]i//punșam znopi-m picuareș-așā//in [r] in cap așā/cum să
spun ?//și legām [k] făcām un i par im mijloou ari[†]i [r] im mijloou
ari[†]i/șt d-aōi p-ormă plecām cu caī//merșām așā pīnā ofi să [ε] așā
15 oa[†]i/șt d-aōi iar fī rāsuōam indārāt//și să făcā buabe/și lya ou
fūrca/ou lopāta/vinturām//treeram rău dā tot//

slujitoru [†]i penșe
șapteșezitrei [de ani]

[Ce a făcut subiectul ieri și azi]

20 țer[†]//...d-odată sun dā gārdă-n [r] in sat//a[†]iō la sfātu popular//
și fag nuaptea dā serviō//și viū acasă și mă culo dā la pătru/pătru
cīnō...atunōa [†]ișim dīm postur[†]//ș-am dur [k] dorm pīnā la nōo/nu
mā supără nīmīșa acolo-ŋ cămera meș/nōru-meș ș-arapjază tōtul/ôe e
dā făcūt/și oopi[†]i-ī dāșteaptā fī arapjază/sā-ī pornșeșoā dor la șoūā-
25 lă//ș-atunō mă dāștept șt iō//oito^datā mă dāștept/oitșo^datā maī i [r]
maī dorm//și plșacā oopi[†]i la șoūalā//fī pornāz^s la șoūalā/d-āc[†]...
maī īngrijēșo p-acōlo d-un poro/d-o pāsāre/șoșt apă/o-acū am finti-
nă-ŋ gurte//dor țez dīn oāșā șt...la țușșalā/apā reșe//

[Dar azi dimineață ?]

30 az dīmīșatā...tot așā/nōru-meș a avūd grijā dā copii//...și țeū
maī durmīi/ōā nu să pūate//și plecāī pā plātā//fusāī dā-m lyaī un f
[k] nește materiēe sāmbrāo [†]o hainā/d-āșșe dā purtare//veniī acā-
† Geat ou mina : mergeau in cerc.

să/...îar mă-ntorsăi/și mă dusăi la tovarășu milițian//
 oă mă văzú pá strad-aoólo/ôe "la vino-ncuá nęa sluj^ttórule"//
 "bine dom^{le}"//
 "te duj^t la cutare"/

5 mă trimșasără oă...únu [ɛ] négru ste ^tiyán s-a dus în tîrg la
 roșúor^t/ș-a luat o bićiolétă//cu ban^t a luat-o/cu ban^t/nu c-a furá-
 t-o//aou veni ^o altă persună stră^tină/că ^l-a furat bićicléta//
^lo mă dusăi la ^lel/și-^l spusăi/"bă bălețe ^leș kemád lă post//da
 te duș^t oălăre pá bićicléta//nu te duć^a-așá/oă te duj mai anevó^le/
 10 da ^leș și bićiole^ta" [i]//
 și plecă ou bićicléta acolo//la post//c-o fi făcú^d/nu pos să
 ști^u/că mă-ntilni^l ou un tovarăj d-ací^lęa dá la sfat/că să vi^u
 p-a^tíca//veni^l p-a^tíca/d-ací...státú^l dá vórbă ou tovarășu//
 dup-áęa plecá^l/oă în cęerú^l vó^le/zíc "tovarăș^ute am niște ne-
 15 pót/oare vení^ră d^t la șouală/ș trébu^le să le dau o mîncăre/să..."
 în fine ôe "bine" ôe/"te duș și vi^l"//
 "ô-ă făou ?" zí^e/"nu dormí^l dá loc" [i]//

[Același]

mămăliga

20 púnem ápa ș să fi^rerbe/și totodată cu ápa adă^ugă și sare așá oit
 ar trébu^ti să fi^le//și oínd ápa a-ncepú să fi^le fi^rerbinte/púnem [k]
 măstecă și púnem mă^lai/adicá de ! fá^tină dá porúmb/...pínă s făcę-a-
 șá...pu^tin g^roșcór//și dup-áęa lăsă^u să fi^rarbă/pín-fi^l plere t^uátⁱ
 spúma/pín-inôepe ^lel s să roșásoă pu^tin písátu/sau térêu/cú [k] la
 25 no^l așá s^t zí^oe a^tíô pásat zí^oem [i] nu terô//p-orm-adă^ugám mă^lai/
 ín^oă vr-um pumⁿ/do^l/oít trébu^le/ș după ô-a mai fi^rer pu^tin și ála/
^o luăm la mestecát//și-n tímpu mestecátulu^l ^o mai púnem și mai sã
 [k] ^o mai púnem nițel la doguáreșa fóculu^l/î^r ^o mai dá jos/î^r ^o
 mai...//de/la vát^ră/da/da cînd ^le vórbă pá [r] pá plitá...dá mașí-
 30 nă/sau p-aragáz/á^la...^o mestecám na^tinte pînă cí [k] vedem no^l cá
 s-a-ntărit ęa pu^tin//și ^leșe fi^rarte búⁿă//
 [Dar turta de mălai cum o făceați ?]

bun¹uară daoă răminăă mămăliga multă/oa să nū¹ aru¹o/oă atun-
 ô¹a av¹am porumb grîu s-av¹am ôe să dau la păsăr¹/mămăliga¹ 1¹o pun¹am
 din nou ũ în postavă/s-o mestecăm bine ou fă¹ină/s-o făc¹am¹ oa 1¹o
 pîne/s-o pun¹am în vatra focului acolo și ou spūza dasupra/s¹ 1¹o
 5 ocô¹am/s-țer¹ă f¹arte bună//copi¹i dă multe 1¹or spun¹ă să le ma¹
 fao [I]//

[În ce ocoeați ?]

oîn făc¹am altu fel dă turtă/1¹o ocô¹am în țast/cînd țer¹ă mămăli-
 ga 1¹o ocô¹am în urmă [k] răminăă jar dî la 1¹ala ou legume/dă la mămă-
 10 ligă/s¹1-o ocô¹am î jar//

mari¹a țiu¹an ocoșilă
 șaptejdô¹ [de ani]

[Cînepa]

[Cînepa] 1¹o sēmănă¹m/1¹o grăpam bine/și...oîn să făc¹ă 1¹a mare dă
 15 să ocô¹ă/1¹o zmulg¹am/n-o tă¹am/1¹o zmulg¹ar oă...nu-1¹ bună tă¹ată/ma¹
 bună 1¹e zmul¹să dî rădăcînă//și 1¹o duô¹am la baltă/și 1¹o băgam în
 baltă/1¹o lăsan dă să top¹ă pînă-ncep¹ă 1¹a să 1¹i să frîngă bețîșo-
 ru-ăla/și s-ară¹tă firili//p-ormă dup-ăga 1¹o uscăm bine/1¹o melițam//
 după ô¹o melițam/1¹o dărăô¹am/și făc¹am fu¹qare//soot¹am réstū [r]
 20 réstu dă 1¹o-ndrugăm/și alta 1¹o urzăm//și luă și vopsăm/și făc¹am pré-
 șur¹/făc¹am...saô pentru pus ôeri¹ăle-n țele/ôergă mare oare pri¹gi-
 năam grî¹u oîn ne duô¹am la trețerăt//av¹am acolo și...cărăm...grî¹
 pă ôerg-aooló dă la trețerăt//după ôe-l trețerăm ă trebu¹ă [ε] ou ma-
 șina să măsurăm oa să-1¹ dăm și lui 1¹o¹emu/pentru mașină//așă să fă-
 25 ô¹ă//

[Dar ce făceați ou firele, după ce le torceați ?]

după ôe le torô¹am/fi¹te oă le spălăm bine-n apă/ou săpūn dă le
 mu¹am/sau dacă nū...

[Firele erau pe fus oînd le spălați ?]

30 nu le făc¹am [r] le făc¹am pă rișkitor/le...scule mar¹/s-p-ormă lē
 spălăm să fi¹te [ε] de ! cu mălai/ou...//^{du}p-ăga le pun¹am pă virtel-
 niț¹/lē pun¹am pă măs [k] moșuară/le urzăm pă gard/sau la urzô¹/...

ș¹ făcăm așa luorur/făcăm/țesșăm atunc//șă făcă ș¹ cămăj² dă tort/că
nu [r] nu țerșă oa aoumă f tot felū dă materi¹//atunca dăc-a¹ fi
vru să cumpar/nu să găsșă//n-avșăm cum/și țerșă și scumpe//

[Aceeși]

5

porcu

inșrișăm porcu/...și oind țerșă la ajunu crăcunulu¹/nuăptșă/țșă-
tă nuăptșă fișerbșăm burtanu...acolo pă vatră/ș copii...fi punșăm
s să spēle/să curețe/că postșăm/ș¹ postșă și ței impre¹ună ou no¹//
e/să soula/și...să-șkină¹ la țicșănă/și făoă¹ mățani¹/sărutaș sfinta
10 țioșănă/p-ormă trecă s le dăm șoric¹/ș¹ le dăm ficate/să mănînce//di-
minșăța țar la fel/burtan//p¹ la zî¹o țișan cu burtanu fiert/da//
asă țerșă//

al tim¹ pitreș¹ăm cū șuncili¹/le punșăm la țusturo¹ in cîțș-un
țirdăw/in cîțș-o puțină//ă grășurli lș-aleșșăm pentru sășpūn/șeșă oē
15 acū așșă erșă cēle maș bun¹//șosiza la fel/...prima untura/care as¹
să gătēște...[k] oșșă maș bună/no¹ o punșăm la sășpūn//

oē ? rāmîneșă burțili și pēci¹ili/mușki/ășțșă lș-avșăm no¹//și cî-
tē um mușk din așșă dedșșan la boțer¹/că dăcă nu-ș dădșșăm/nu ne maș
da pogușanili dușamnă ' //

20 [Dar cum făceți burtanul ?]

măruntăili le băgăm in burtan/ș-in fundușăilș-ășșă mărli/mățilș-ăș-
lșșă mar¹/mățilș-ășșă creț¹//păi avșăm porj¹ mar dușamnă/care avșă
burtanu...goșșemite//și...reștu dă...mățișșare l¹ lășșăm pentru cîr-
năț...atunc² //cum fi făcșșă s p-ășșă//tocăm pēci¹șă/punșăm orēz/pu-
nșăm cāpă/punșăm ardeș/punșăm mirdoi¹ spunșăm no¹/dîășșășșă/cum să
25 spun i/mărar i/ășta șkinduf/dinășșășșă/mirșșase//ș punșăm i ței//
p-ormă-ș punșăm la sobă/sus/ășșă-șșirăț/ș să țuscăw [r] să țuscăw p¹
lițșă sobă oind ardeșă [k] cîn făoșșăm fōou-n sobă//da/ășșă făcșșăm//

zorzoli¹u costantina

30

șășșeșob dă an¹

¹ Se adresează anchetatoarei.

² Anchetatorul întreabă prin gest cum se fac.

săpunu

săpunu/luam untura ș-o punșam în căldare/făcșam leșite ou sodă/
 fil fierbșam dș trei horș fil umplșam/ș-a pătra țară-ș dădșam sare/șil-
 [ɛ] dedșam jos ș-șerșă gata săpunu//

5 [Dar de unde știași că e gata ?]

păș venșă și să lșă pă...șumășu-șla//dacă să lșă spre ecșemplu cum
 șe ooca/șerșă fșarte bun//dacă după răcșit nușptșă/dimincșăta [ɛ] dacă
 șerșă bun/fil lășam așă/șar dacă nu/maș premenșam//maș adășogășm lășrășș
 sodă și ou leșite țare/șil-ș făcșam fșarte bine//

10 nașinte/bătrini noști fil făcșam ou leșite dăș ocșenș/ou cșenșșe//săș-
 punu//punșă acolo/după sobăș/un șoș ou cșenșșe/șil dedisupt punșă șun
 șubășr//ș-acolo-ș șoșș-șla ou cșenșșe/punșă apă//șș pșica/picăș mereș...
 ap-șșă țarșă din cșenșșe/ș cu șșă făcșă săpunu//

[Aceeșși]

șo nuntăș să făcăș așă

15

șo nuntăș să făcăș așă: să-nșelegșă părinșil/cum am făcșt șo ou fat-ăș-
 ta ș meș[...]. și logodșam//după logoncăș/punșă fșrmili la primășrișe/ur-
 măș/așă să zicșă atunșș primășrișe/cum șe așș șfatu//ștățăș șo lúnăș ju-
 mătate/săș vadăș care dintre tinerș/oare dintre bătrinș pșate oăș-ș făcșe
 20 alte șidăș//ș-atunș/după cșe să-mplinșă șasș șșptășminș/șo lúnăș jumate/
 ș ducăș și șiscășlșam fșrmele//ridicăș brad...jșșș//

[Cum ?]

adicăș spre egșemplu ș șșptășmina nunșil/ș-așțășptăș [k] az șe lunș/
 jșș cșe vine/e/cșe ridicăș cutarș brad//venșă ou lășutari/șil ridicăș brăș-
 25 du-m prășjinăș//acolo-ș punșă batiste/-ș punșă mere/-ș punșă covrișș//
 așă/șimbățăș venșă șș făcăș betșșala/șimbățăș șara//venșă șar/făcșă be-
 țșșala/...ducșă plocșșne la nașș/șinerli/mirșșășa/ș fine șerșă maș țără-
 rășș im privinșă keltuișșellor ca acșum//acșuma șe fșarte ușor//

dușinecăș ș zicșă nunșil/trebușă ca [ɛ] cșinevă care pșate dim bășșș
 30 să [ɛ] ș ducăș acolo sus pă prășjinăș/săș șș brășdu/ș-ășlușșăș și să da ca-
 dșș oșțș-o batistăș...șil pșate oăș kar șil banș/șil merșă ou nunțăș...ș

lă^hutari d^t la naș/la fin/di la sóoru/la sóoru//fi^h fine tuată nuap-
teș așá [r] așá merġraŋ//diminŋața/...ċe să dă dárurli trébușe mirġá-
sa și ġinerli...să ducă/să-ġ cúlċe/să juáċe tírna/așá erġá la noi
atúnċ//da//oind ġerġá ^ho fatá onéstă-ġ juca tírna//

5 [Adioă ?]

adică ouminte//da//

[Cum fi juca tírna ?]

venġá lă^hutari la ferġastră/și-ġ ointá frumós/s^t pá řa ^ho-mbrăoá/
dúpá ôe să sculá d-aooló dă línġá ġínere/...și tuáte ^ho sárutáŋ//...
10 e/^ho dăzbrăoáŋ//...lŋa oámășa-n óuréli/s-o jucaŋ așá ls/^hobiċeġur^t
dŋámă/prŋáste ^hobiċeġur^t//ásta a^tiċa a fost ^hobiċeġ prost//ċe tre-
bușá să ști^te lŋmġa/oi^h să oásătoréște ^ho fatá ș o-un băġát//și dá-
oă nu ġerġá ouminte/^ho tírá pá ġrăpă/da//...s^t duċ^há lă sócri/și-ġ
mai dădġá ċevá oa să aóperē...rușínġa lor//

15

[Aceeși]

așá ġerġá atúnċ

la ánu noi venġá fétēle și bă^tetġ//spre egzémplu a^tiċ era [k]
sint ġeŋ acásă/și venġá fétēle/și băteá oŋ...[r] cu mei/cu ġriŋ in
ġ^ham//p-órmă [ċ] ġelġ-așteptá să zíc ġeŋ/

20 zióá "oa ôine ?"//

spre egzémplu/daoă ġerġá ^ho fatá-ġ spunġám "ca băġátŋ-ásta dă
línġá minġ/uġte ca outáre"//e/daoă ġerá băġát/iġ spunġám "uġte ca
fat-ásta"//

bucurí^ha lor//

25 "oa ôine ?//

"oa fat-ast^h"//

pă úrmă să duóáŋ/și sculáŋ vítele-ŋ ġrajd^t//

și zióá așá: "dġ"//daoă nu să scu [k] ċe "dġ la ánu"//pă úrmă
zió^há "di la doġ/...dġ la treġ"//oi^h la al pátrălġa/"e"/ċe "pátru
30 an mai stă fat-ásta/d-a pátra an să măritá//oad [k] rămġne fatá bá-
trínă"//

așá ġerġá atúnċ//

[Dar la bobotează ce se punea ?]

piéptân¹/ă busu¹o¹g la bobotează//s făc¹ă așa spégme dă busu¹o¹c/
dúmn¹o¹atá ¹o spégmă/dînsa ¹o spégmă/dînsu/1o/s le pun¹ăm afară lă [r]
la brúmă d¹u¹amnă//o¹n¹ căd¹ea brúma//s¹ care țer¹ea brúmă ma¹ bogată pă
5 [r] pă busu¹o¹c/ăsa s-inkipui¹ă bă¹l¹at¹u-ăl ma¹ bogat și ma¹ frumós//
asă țara¹ atunc¹//

e/s p-ormă...lă sfin¹tu vasile dăd¹ea¹n copii¹i dă grindă//p¹ la
trei¹ an¹// [C] spr-egzemplu dac-an¹u-ăsta țe născ¹ut copilu/acu¹ pă
țan¹u¹ar¹țe ce vine/să dă dă grindă prima dată//p-ormă la vi¹itor¹ țar
10 [k] anu vi¹itor¹ să dă țar al d¹o¹l¹ea s¹ d-al tré¹l¹ea//s du¹că ou plo-
o¹uane/da copii¹i dă grindă/i¹ pun¹ăcovri¹g in [k] pă cap/i¹ pun¹ă me-
re/i¹ pun¹ă...e/p-ormă cad¹o¹ur rok¹ite/ô-av¹ea¹u m¹as¹li dă [r] dă
dat la nep¹o¹t¹//și nep¹o¹t¹i dăd¹ea la m¹ase rok¹i¹/l¹o dēd¹ea țar oa-
d¹o¹ur¹//merg¹ă ¹u¹na pist¹ea-ălta așa//

15

[Aceeși]

cind țer¹ea¹n copil

cind țer¹ea¹n copil ma¹ mic așa/oum țe pu¹știu-ăsta¹ /asă mic...țe-
r¹ea¹m și 1o//și țin m¹inte ca ac¹uma//cind i țer¹ea¹u boi¹eri-ăst¹ea//ă
merg¹ă¹m cu căprele s ou u¹o¹li/la o¹mp/av¹ea¹n s no¹i căpre și u¹o¹/unu
20 ôi s¹ase u¹o¹/unu ôi s¹ase căpre/s¹ merg¹ă¹m ou u¹o¹le la o¹mp//țiu m¹in-
te și boi¹eri d-atunc¹o¹a//țer¹ea¹u niște boi¹er¹ f¹ur¹te aspri//in spe¹o¹ial
o¹olonel¹u-ăsta bu¹cl¹ea/din spre drăgăne¹j dă u¹old d-a¹io¹a/im p¹art¹ea
drăgăneștiului dă u¹olt/...ven¹ă a¹io¹ ou ter¹enu țel/ter¹enu ce-l av¹ă/
ce-l posedă//sute dă țeot¹are o¹ț¹ea-av¹ă țel a¹o¹l¹ea//și merg¹ă¹m și no¹i
25 ou u¹o¹li s ou căprele-acolo/si înt¹o¹dea¹u¹na...ă merg¹ă¹m ou unu/ăsta
...țer¹ea¹ ma¹ bun dă [r] dă m¹ină așa/ma¹ țute dă m¹ină//

s-ăl¹ s¹oe ôe/"na¹ să m¹er¹ge¹n să fur¹ăm o¹ăse dă la [r] dă la colo-
nel¹"

merg¹ă¹m/fur¹ă¹n că¹se/si ven¹ă¹m in com¹ună/s-¹ra p¹răv¹ali¹țil¹ea-ăst¹ea
30 ști¹ț¹ ?//ven¹ă¹m și-ț dam unu¹ țet¹ăț¹ea¹n d-a¹io¹a [!] i¹ dam i [k] i¹ [r]
i¹ dăd¹ea¹m că¹sel¹ea-ăl¹ea/pru¹pli//și...av¹ă pr¹une din ă¹l¹ea mar¹ț așa/

Arată spre informatorul Cazangiu Constantin, de 10 ani, care
așteaptă să fie înregistrat.

bune dă dulc^oătă/oai^{se} dă dulc^oătă//și le dăd^oam aci lă...la asta la
 oocoșilă ¹ti^oniță/sau lă mișu/marin țe mișu//ne du^oam și-¹ du^oam
 oai^{sil}ă-¹st^oța dă fă^oai dulc^oătă lei//și lei er^oau bun prăvăl¹ăș¹ pen-
 tru așă țe^ovă/le trebu¹ă și lor// [ε] cam speculă^o momentu//și le du-
 5 ^oam s-lei ne dau tutun n^oo/țigăr¹/mă rog bomb^oane/...ma¹ multe le-
 er^oau ma¹ multe dul^our din ¹st^oța/atun^o//ș¹ ou t^oate ¹st^oța n^o-am [r]
 n^o-am apucă ș¹ dă tutun/s-in ^oor^oe caz n^o-am apucă și dă fură^od bine//
 fură^o bine dă tot dă la colone^olă-¹asta//

oind i [ε] ¹sti¹an oă ¹er^oă pleoat pă lă bucur^oest¹/sau pă lă ¹sta-
 10 ¹ti¹un din ¹st^oța mar¹/băne^o-olimat^oer^oi^oe//oind ¹sti¹an oă le pleoat/gă-
 ta/dam ata^ou//ne dū^oă^o ș¹ l^oan c^oit^o-o oă^oulă dă o^o/av^oer^o că^oul¹ din
 a^oer^o mar¹/așă ou run^o/și [ε] băgă^o [k] băgă^o o^o din a^oer^o/oret oă l^oa
 s^oă^oej dă o^o o^o că^oulă din a^oer^o//și mer^oan ou ¹ele și le vind^oam t^oate
 /t^oate le vind^oam//

și intr-o bună zi [r] intr-o bună zi s-a făc^ot oă pl^oăoă/ou maș^o-
 15 ^oav^oă ^o var^oăvă ¹ //s-a făc^ot oă pl^oăoă/s s-a ^oopr^ot la ^o distan-
 ță ^oareo^oă-ac^olo-n [r] in sod^ol ² /s-a renapo^oat p^oeste o^omp...a fă-
 cut ^o [ε] ac^olăd-așă in j^ouru...ă ter^oenulu^o/pă un^ode put^oă să in^otre pi^on
 spătele^o c^orți [r] pi^on spătele c^orți/s-a ve [r] a ven^ot p-ac^olo/a-^ooă-
 20 ^ol^oat pă cal și n^o-a p^ondit pă noi//s-intre timp ¹-a lă^osăd v^orbă so-
 ti¹//so^oti^o a bă [k] a pus-^o ac^olo-m pat/ca să d^oarmă/s făoă [ε] s să
 și^ote oă nu-¹ n^oim^oit ac^oas//și pă urmă ¹-a dat arma so^oti¹...[r] ¹-a
 dat arma so^oti¹/a băgă^ot-^o ac^olo-m pat/ac^olo une er^oă ^oă//și in^otre
 timp...am merz noi//am in^otrăt in c^ourte/am in^otrăt [ε] pă sub găr^odurle
 25 dă mără^ocin p-ac^olo/s-am in^otrăt in c^ourte/s-am [k] n^o-am urcăt sus//
 s-am furăt oa^oise/s-a i^oșit afară//oind pă lă jumătăt^oă cāl^oi p^onă c^on
 s^o i^oșim...di^oncolo strada/ă imed^oiat i so^oat^oă-arma așă pă fer^oăstră/s-o
 p^one pă fer^oăstră [k] pă t^ocu fer^oestr¹/și pac/pac/d^oo f^oour¹//nu
 n^o-a [r] nu n^o-a bun^oțe^oles/in^os-a trec^o cart^oșil^oă-a^oer^oă pă l^ongă [r]
 30 pă l^ongă ur^ok//s-am ma¹ făc^ot oit-^ou salt așă ma¹ r^opede/s-am i^oșit//
 și dup-a^oer^o a ma¹ tras la d^oo tre^o f^oour după noi/nu n^o-a lov^ot//
 și...n^o-a l^oat lei cu oălu//a fug^oi ou oălu d^opă noi//ș¹ noi ma¹
 [k] așă miou¹ cum i^oer^oan oă bă^olăt^o-¹asta/n^o-am băgă sub niște vr^oejur

¹ Warszawa - marcă de automobil.

² Sodol - nume topic.

dă dovleșag din ăleșă/ș-a trecut ou oalu peste noi/puteșă să [r] să fi
 [r] să fi căzú ou calu acólo țegzác pá noi/dă/a sări cu calu țegzác
 așa peste noi/și...am rămas acólo//o^ooli acólo-n [k] n-an dădú drúmu
 la o^oo dá loc//căcúla cu óq-a fost acólo/...ținút-acólo bine//dup-aóé-
 5 ăa nq-an dus șt noi/ș-am făcut ũ fog mare/dă năcăz/intr-o miriștie
 îndăpártată inóolo/știt? miriștiⁱil-elq car-să qe/car-să ridică tod
 gríu//rămíne miriștiⁱă/aasă//nq-an du s pá miriștie-ăq/a^{am} făcut ũ foc
 așa dá cotmare dá fluarq șuarlu/știt? că rămíne niște rămășite
 dá fluarq șuarlu așa-m pămínt//am scos ăleșă/și am făcú glúg-ășă
 10 frumós/ș-a trecut țuáte/lq-am băgát [k] am dat jârú-ășă/am băgát u^oo-
 le țuáte acólo/am puz jârú peste ăléșă/și...pogqă pămíntu//ôe am [r]
 ôq-am putú s-alégem dí ăléșă-am mîncát/ôe nu...//

bărbulescu flóreșă marin
 treizeșcinc [de ani].

15

pîneșă

făcem ă [k] dacă vreșă să făcem míne dimineță/cum...făcám inaîn-
 te/dă ne sculám dimineță așa dămúlt/șt pîș la zîșo să cuăcem pî-
 neșă-ș cuptórt/dă sóbă dá páșe//c-ășă să [k] așa cocám inaⁱnte//acú-
 ma de ! s-a mai ășit aragázurle/a mai ășit i mașíli dá gátit/da
 20 noi/la míne-acășă cim m-am pomenít/ș-inóacq-ășă după ôe mî-am făcú
 căsa/i sóbă dá páșe cocám//ardqám [k] sóbă dá cărámídă ca ásta avqám/
 și băgám fócu cum e dá díncolo/și ardqám vátra jos...cú [r] ou páșe//
 ou páșe/sau cu cocén^t mîncáz dá la víte/d^t la căpră dacá avqám/sau
 dá la caș/că noi caș am avút//și ardqám vátra fóculu/șt...ne sculám
 25 dími [k] făcám alúatu dá sára//alúat/il plămădqám într-o cână/sau
 într-ô [k] in túcu dá mămăligă/il plămădqám cu-ápă cáldă/punqám...ăș-
 ta alúatu dá să-mușă/tot cocă țerqă ășă//il plămădqám acól^o/l punqám
 dá să mușă/p-ormă punqă făină/-l frămíntám bine-ășă/și-l lăsám pá só-
 bă//șt dimineță dămúlt așa lá [k] oínd ne dășteptám ș-ásta să uita la
 30 ăel/ne sculám/și...frămíntá/ș-apóș mai lăsá pușín dá să uflá pîneșă/
 șt...frămíntám/ș a-ăⁱ ardqám sóbă șt...//o-ntindqám tot așa pá má-
 să díni ăleșă míșili rotúnde/cum mîncám noi atúncă/ășă...o băgám așa

ou lopă¹ŝe/av²ŝe lopă¹ŝe așă-ŋ¹gustă /ș¹ o băgăm în sobă//

dosinesou dumitra
tre¹zășibb dă an¹

făcá máma și túrtă dă mămăligă/și mălá

5 făcá máma și túrtă dă mămăligă/și mălá//

[Cum ?]

Ĉern¹gám málá¹u-nt¹-o oăpisteri¹e/pun¹gám iar túc¹u-așá pá foc/și...
pun¹gám í ápă-n lel/f¹erb¹gá/făcá písátu cum vă spusá//il lăsá să f¹ar-
bă bine/ș dup-ága-l lăsá să răc¹ască/ș¹ trec¹gá la frămintát//cînd í
10 [Ě] trecá la frămintát t¹orná písát ou túc¹u-ŋ căpisteri¹e/ca lă și la
frămintátu dă píne/ș mestecá ou făcálet¹u-ála/că ergus [k] ard¹gá dácă
băgá mína-n lel//și pun¹gá tărițe dă gríu/...ș¹ dă [k] puțină făină/
ca să lăsá dúlce/...ș p-ormă-l lya la meste [k] la frămintát/oa pá
píne//și-l lăsá [k] il pun¹gá pá cărpát¹or máre/...il lăsá acolo níțel
15 ș p-orm-ard¹gá tástu//ard¹gá tástu/și...după c¹g-ard¹gá tástu bine-l bă-
gá-n tást//și-l lăsá acólo-n tást ca ȳo ȳ¹or-așá/că lel ȳ¹ergá gros/ȳe-
șá gros așá²//și-l lăsá-n tást/să coc¹gá/...ș p-ormă míncám//il lya
și la sécere/cînd ȳ¹ergá táta ș ne ducá¹ș¹ no¹//secerá¹ la gríu/ș¹...
n-áv¹gám pí¹ng-așá búnă//

20 [Și turta dă mămăligă cum o făceați ?]

ș túrta mă [k] dă mămăligă...după c¹e făc¹ám mămăliga cáldă/tă¹ám
mămăliga pá jumátáte/Ĉern¹gám um pumn dă făină-ŋ căpisteri¹e/ș-o fră-
míntám í făină/túrta//ș tot așá ȳ¹o íntínd¹ám pá cărpát¹or¹/ș-o băgám în
úrma vătr¹-acó¹o după c¹e făcá¹m mămăligă¹/o¹ ȳ¹ergá vátra ársá//ș-o-ȳ¹vá-
25 l¹gám ou c¹enúșă//

[Aceeși]

cînd am născút ȳo

cînd am născút ȳo/...am născút acásă//în n¹ȳápt¹ea dă ánu nou/of¹ȳ
s-a spar reveli¹ȳonu//și...am născút acásă/băgátu/...am puz m¹ășá de !

1 Indică prin gest lățimea ; oca 20 cm.
2 Indică prin gest grosimea ; oca 15 cm.

și 1o pă cînr-ăp vrut aoolo//e/dup-ăga...1-am scris sôțulu1/o1 1-am
 născu și 1o bă1ătu//și la trei zile vine m1ăsa/și m-a soulad d1 p1 ur-
 s1tor1//adu1e nește 1i1e/...ē [c] vine cu 1i1ili să stric1are 1pa o1-
 rē mă sp1l1ă p1 mine de/cînd [k] d1p1 1e nasc/s1 stric1ere 1pa pîn 1i1-
 5 l-11ga//adu1e sp1t1ă/m1tura/...o1 s1e c1ă s1 n1 [k] s1 st11 m1tura lîng1
 copil/s1 n1 prîz1 copilul...sp11m1/s1...st11 1o d1 1e 1er11 ast1//d-1c1
 stric1or1 1pa/s1...1l sp1l1/1l sc1ld1 copilul/p1 mine//m1ma 1 f1c1t 1o
 p11ne mar1-1s1-n [r] 1 sp1z1/c-1s1 s1 f1c1e/nedosp1t1/p11n1 d1 m1s1//
 1s1 s1 f1c1e p11ne nedosp1t1//1o o11c1e//1st1 a fr1m1nt1t-1/o 1 f1c1t-1 [c]
 10 c1ld1//o1mp1r1m um m1tru d1 1ort1/o-1s1 s1 o1mp1r1 at1n1c1/c1t1-1 1or1
 d1 m1s1//1-1) c1mp1r1t um m1tru d1 1ort1/m1s1 m1-a ad1z m11e un sc1-
 teo...d1n 1st1ga 11s1t1 d1 c1l1t1/c1 d1/1s1 1 f1c1t at1n1c1//urz1t tort/și
 b1t1 c1l1t1 d1 c1n1p1//s-1s1 m1-a ad1s la copil//

[Și la anul nou cum e obiceiul ?]

15 f1s1t ploc1n c1s1t p11n1//...f1erb1t 11l1...de or [c] 11s1-1s1 cu v1rz1
 or f1s1t s1rm1le/...s cu d1m1j1n1 ou v1n/trei sticle d1 111o11//f1 1e1
 m1s1 r1k11e/m1sulul 11 f1s1t 11or1p1//1s1 s1 f1c11 at1n1c1/1o1 s1 o1mp1-
 r1 de/d1 at1n1c1 s1 f1c11 11or1b1 d1 l1n1//11 f1s1t 11or1p1 1n c1r1l1ge d1
 l1n1 m1sulul/și m1s1-1 l111 or f1st1...și b1sm1/or r1k11e ou tot1-1s1
 20 //d1 d1 st1mb1/nu 1t1f1/cum s1 11 1c1m1//d1 [r] d1 st1mb1 d1n 1st1/...
 1s1//și ne d11n trei zile/1n d1d1g1 copilul d-1 gr1nd1/s1 trei zile ne
 d1c1m 1s1 cu c1s1t p11n1/cu...

[Cum dădea copilul de-a grinda?]

1l [k] 1s1z1 m1s1-m m1j1o1 c1s1/tod m1s1/mic1//p1n1 s1m1nt1 d1
 25 c1n1p1/gr11//...g1n111ez d1...p1s1re/...ē...p11ne/v1nu/și-1 [k] p1 m1-
 s1-1 1a și d-1c1 l11 1op1lu-1 sus/și-1 r1d1c1 "t1t1 s1 tr1111sc1...ou-
 t1re/1-1n d1 d-1 gr1nd1/t1t1"//d1 trei or 1l s1lt1 sus//s p-1orm1 d1
 și ploc1nu c1re 1-1 d1o1m no1 la fel/s1...dup-1s1 f1erb1g1m 111c1/și
 n1-1s1z1n la m1s1//s1 m1n1o1m/st1m p1n1 s1r1 t1r1z11/p1tre1c1g1m/m11
 30 1nc-1lez d1c-1v1g1 d11 trei nep1t1 [1]//

[Aceeși]

porcu

l11n și no1 pur1el d1 s1s1 s1pt1m1n1/o1 de/1s1 s1 ob1jnu1e1ste/11o1

să fi¹o-~~qv~~ăta să mănînce//lyam purcôl dă șase săptămîn¹/il creștem/
 ...cu bȃbe/cu borhôt//...fărbă//...pină s¹ face și iel mare//dacă i
 porc/il scopiu/ca s să-ngerăse mai bine/dacă [k] mai mul din așa/pur-
 cōlli de/nu prga am avud noi purcōle/tod dă fric-asta/că ba le vine
 5 dă vlar/ba asta/s trebuje să le castréz¹/să astq̄q//lq-am i lya porc//
 și la crăcūn cîp să fag mar¹/cînd [k] i ziȃa dă ajun//cînd este [k]
 d-ezemplu astăz i-ajunu/si mîine i crăcūn^u//atūncă-l tălēm//noi atūn-
 ōa an tălā porc in tot tîmpu/n-an tălāt mai na¹inte cu dōo zile/cu
 trei zile cum face uni/că ōe că să-l pregătq̄asoă mai din timp//noi
 10 atūncă an tălād la noi acasă//și la mîne-acas tot așa taȃ acuma/că
 mī-asteb bălātu să vi¹e in to tîmpu-anului asta/să il taȃ cîn vine
 bălātu-acasă//il tălēm/il băgām in casă/undē avēm camera de//il bă-
 gām in casă p-o usă mare/s-ăpāl, s-apucă tata și-l cōpăȃa așa/și noi
 ne stringām cōpāl-asa p-lingă iel/că cîn tălā prima dată porcu/miȃ
 15 degetu-asta [r] astā/il muȃ-n sînge/și ne făcā cruc-asa pă ȃok//că
 ōa că dē...să tăle porcu/și ne mîjā cu sînge pă ȃok//și ne strin-
 gām pă lingă tata p-acōlq-asa/și-i aleg^aă cārnea așa/sîru/iȃ scotq̄ā
 piȃuarli/iȃ scotq̄ā cārnea/ȃosîza ȃo punq̄ā d-o parte/d-aci ficāȃi/ma-
 țlī//nuȃptq̄a dāmilt să sculā/in ziȃa dă crăcūn/cînd ȃrq̄ā așa...dōo
 20 ōasur pī la ziȃo//de i pină să făcā ziȃo să sculā/dădq̄ā ficāȃi i ūn-
 dă/dăpā ōe spālā māmā mātīlq-astq̄a/dădq̄ā ficāȃi i ūndă/și-i lya și-i
 tocā pă masā cu topōru/s dup - āȃa-i băgā-m mātē//umplēm mātīli//...
 s le punq̄ām in tuō/s le fierbq̄ā/pă foc//d-aōi băgā vārzā ōū ȃos la
 foc/că nu fă [k] nu să făcq̄ā atūns sarmāle//kar dācā să făcā/da de/
 25 iȃ n-am pomenit atūnō//făcq̄ā/și băgā ȃos cu vārzā la foc/s-ȃoi plecā
 māmā la ōimitir¹/s cîp veneā iș impārtā//frīgq̄ān cārne pă grātār¹/
 impārtā/s d-aci mîcāp și noi//ne sculām/ne spālām pă ȃok/pupām icȃ-
 na/s¹...ne da să mîcām//

[Aceeși]

30

cînd este rusāl¹li

să tām¹e dă dōo ȃor¹/cînd este rusāl¹li/in ziȃa aȃē^a/lūnq̄a/asa

¹ Degetul mijlociu.

- căde-ntoda^una la noi//să tãmi^{le} dã dõo^uor^u/Mo datã dã diminea^{ta}//
 d-acⁱ vi^l acasã/in^{ca}lzãst^u apă//vin cirdur/cirdur dã copiⁱ/cite cⁱs^u
 șase/șapte//da nu vin dãcⁱt așã/vin mai mult^u așã/cite trei/pãtru/
 ôinc^u odatã/ois să strîng^u leⁱ acolo așã/care ou cⁱne vor leⁱ să úmble//
 5 in^{ca}lzim apă/și l^uom î lipãn/sau pelin/și-l p^une^m jos/sau boj^u/și c^o-
 dru dã sãp^un/și-l spãlã^m pã pic^uare cu apă caldã/-l mⁱjm ou nește
 unt...pã pic^uare/și-l spãlã^m/și d-acⁱl^uã le dãm să mãⁿin^oe or î cola-
 rez...ou lãpt^u-așã fãc^u ș^u cu fãinã/or le dãm î gog^oș^u fãou^{te}//gogo-
 șe^{le} de ! cum fãc^em noi//așã vez^u//
- 10 ș-d-acⁱ [r] d-acⁱ lar fãc^e r^ocu/p^une foc î ualã/s^u plãcã lar la
 tãmi^lat/ou um braz dã flor^u im mⁱnã//așã verzⁱturã//ș-ar^uncã pã drum
 d^u la casã dã ^unde plãcã s^u pⁱnã la cⁱmitir^u/l^u-ar^uncã așã col^uã/oc-
 lãã/colãã/cclãã//

[Aceeși]

- 15 lerșã cit p^u-acⁱ să mã-neo

- leu m-an dus î impre^unã ou alt^u copiⁱ/la soãldat//acolo cⁱn am
 aj^uns/am ^uintrãt î lac/și...leu m-an dus unde erșã apă mai mãre//
 acolo la apă ac^eã mãre/am intrãt/și...c^elãnt^u copiⁱ s-au dus la altã
 apă/mã micã//leu fi^und acolo in apa ac^eã mãre/am alunecãt pe un...
 20 șant/ș-an^u oãz^ut î apă//și po [k] dupã ôe am strigãd la c^elãlãt^u copiⁱ
 /am [c] ridicã cap^u dⁱ apă/an^u strigãd la c^elãlãt^u copiⁱ/s-au venit î
 grabã/și...m-au traz dⁱ apă//l^uerșã cit p^u-acⁱ să mã-neo//

cazan^u constantin
 z^ece an^u

775. M I H Ă E Ș T I

(Jud.Olt)

Culegere: 1968; BM, MV; transcriere: MM

bordei

5 nu știu ouă y-aș spune dumnăvqăstă/dac-as fost...frădată acó-
lo la...muzéu bănqasa/az văzú bordeiili-éleq...la fél țerău oa
ála da lq-az văzú la.../așă țerău//și niș oa áleq/ála sin tód
maș modificate//átele țerău [ε] în satu nóstu și maș nenorócite [r]
și maș nenorócite//nú aveau atita oit az văzúd dumnăvqăst-acó¹⁰
10 la muzău bănqasa//la noș țerá um [ε] um bordei o-un girliq așá /
pus ou neste umbrăre-așá/pă dá dá joz mergá acólo/făó [k] aveá o
sobă oa ásta² /d-aíiôa țerá o boșouliț-aíiôa/ș[†] intrá acoló...//da
tótus...țerău oáldulițe/ [r] țerău oáldulițe bordeiile//țerá um pat
...cum aș spune d-aíiôa/și pín-acoló³ /intîș o-o rogojîná máre/și
15 dormea copii tos patru óiș oit d-aveá/párintilq-acoló/intîș pá
rogojîná/și-șváliț ou.../o-o păturá d-áștea d-ále nqáste/nu țerá [ε]
dá óinapă/uíte tréni d-áștea⁴ /trénte/trenz d-áștea//ne-șváleam
acól⁵/ș-am trăit și noș acólo așá amărit//acóma s-a modificat//[...]

d-ála vă spun dumnăvqăstă/oá cunqășteț acólo la muzău/am văzú
20 d[†] bordei lu ásta díș sprinčenáta⁵ /oare l-a luqát i/acoló la mu-
zėu/ș[†]/...le oan cunós pá tqáte//ș[†] țerá niște dqámne/oá bordei
l-aș văzút/...pqáte o-az văzú^d dumnăvqăst/sau n-as fos p-acólo ?/
da vă spun drept//și făóá...niște dqámne vizitá acoló//

șio "áo an dormi pá rogojîna as^{ta}" /le spunqám/

25 "oom ? dumnqátá ?"//

¹ Subiectul își împreună minile în formă de "V" întors, pentru a arăta cum era girliciul.

² Arată spre soba (de cărămidă) din cameră.

³ Indică lungimea patului, dintr-un perete în celălalt al camerei.

⁴ Arată spre preșurile de pe jos.

⁵ Localitate apropiată, de unde a fost adus un bordei la "Muzeul satului" din București.

"da !" zic "îo îo îo !/an dormi pã rogojina asta alicã/cãre-î
 așternut¹//îo an dormit în bordei²-ăsta" zic³/"și m-am învãlit și ou
 pãtur-ăsta"/oã lãrã și pãtura acolo/cãre te-nvãlãșã//și...hãlnili/
 și cutãre lãrãu acolo/da//și îeu/zic "uîte-am dormit"//

5 a rãmãs uîmi^{te}/"da/dumneata ?/oum ? aî dormit în bordei²-ăst³?//
 "da !" zic "îeu an dormit în bordei²-ăst//îo an trãit în bor-
 dei²-ăsta" zic//

[și oam pe oînd au început sã-și facã oamenii case ?]

oam dã la nóc sute șãlsprezece⁴-șãlsprezece/șãlsprezece lúmãa a-nõepu sã-ș
 10 facã oãsute/d-ăstãa...în afarã dã pãmîntu nõstru/ãla/poduî^t//da !
 dã la nóc sute șãlspe...a-nõepu oam trãtã lúmãa sã-ș facã...lúcru
 d-ăstãa/...oãsute/și îeu pãate/și altu/și trãtã lúmãa/îș fa [k] ș-a
 fãcut oîti¹-o cas²//sã oãznã omu/sã lãsã dîm bordei²// [r] sã lãsã dîm
 bordei²//

15 dimitru ge stãvaru
 șãptezãși^uunu de an¹

põrtu nõstu

põrtu nõstu/dîn tineretãa mãa/îeu am flãcãit o [l] viațã-ntrãșã-
 gã o-o pereke dã gete^o pereke dã gete care sã întrocãu așã¹ ou
 20 nãsturi oolãa/și-î îhkeiam/și ou õorãb dã lînã//nũ ne duõam noi sã
 fãcem acũ lúcsu oum.../avéz dumneavpãstã/oã are și nevãstã-mãa/õo-
 rãb d-ăstãa așã//õinã-avãã õorãb d-ăstãa/oam ridãã în timpu-ãla
 atunõa/"are õorãb dã...tîrg"//da ! oam ridãã dã îel/"n-are..."/
 o-atunõa sã fãcã õorãb dã lînã//și-l bãgãî în bocãno acolõ sau/...
 25 fî spunãam noi imineî/imineî îî spunãam la [ε] la ăstãa aî nõsti/
 nu/la bocãno² /îî spunãam imineî la bocãno/și cu...ãte d-ăstãa d-ã-
 le nõãste/nu cu șîrete d-ăstãa acũma dã luoa//

[Pe urmã aveai fustã].³

oînd î/pînã pînã pînã pînã/pînã pînã pînã-n nóc sute hoptispre-
 30 zéce / ...mã tem oã ș-acu ma am o fustã dîn ãlãa/fustã/cãmãșã
 lúngã//nu ma am ?//ã ! aî dat-^o //kîpeneghe fãcutã-așã/purtaș fús-

¹ Se apleacã și aratã oum erau întoarse și oum se încheiau ghețele.

² Termenul e sugerat de un învățãtor, care asistã la înregistrãre.

³ Intervenția învățãtorului.

⁴ Se adreseazã soției.

te/cămasă drăpăntă cum.../țărăngăscă d-a năstă/cu [k] cusută cu ăș-
 țea//Ńe/să ducă ġinevă-mbrăcăt în pantalón¹ pă timpurle-^{alga} ? nu
 ġegzistă//[e]..ġo mă ten c-am purtat și-ġcă tîrziu/[r] și-ġcă tîr-
 ziu/n-am ġuat...pantalón//și-ġcă tîrziu am ġuat tot fustă d-ăga/și
 5 ou ġipengăgu scos peste ġa/că m-eră ġreu [!>// [...]

[Și femeile cum se găteau la horă ? Cînd ai luat-o la horă cum
 era îmbrăcată ?]

cîn ġă ġuat-o la horă/¹ [r] ¹ să tîră pă pămînt/[r] ¹ să tîră
 fustă pă pămînt ăsta căre...spunem noi acuma ăre [e]/acú úġte ș-a
 10 mă o ăre nu [r] nu știu ġe e mai lătă dă...la ġenuġke-ġc¹⁰//ġco-
 ló mătură...străda cu ġa așă//ș¹ mai avăă ș¹ u [e] ũ fel dă perġu-
 ță/așă o punăă pă mărgîġă fustă¹//punăă o perġuț-așă pă mărgîġă
 fustă/ġucourăj¹ d-ăga da/da să tîră pă [r] pă pămînt dómle/nu ! nu
 putăă să [e] /dăcît așă merăă...părcă ġrăpă/cu...//

15 [Asta din ce era făcută ?]

dîġ stófă/ștófă d-ăsta/dă lînăriġe-ġ spunăă noi atu^{nġ}/lînăriġe//

[Cumpărată ?]

cumpărată¹/[r] cumpărată¹//și în [e] ġnterġ¹⁰or ġș făcăă fuste
 țășute ġ răzbóġ/dă.../da ! dă purtare² //ġș făcăă fuste/úġte cum
 20 părtă ș-acúm/părcă baba mă mai ăre ș-acuma o fustă d-ăġă [!]¹ mai
 ăre ș-acuma o fustă din ăġă [!>//

[Și-n sus ?]

ġn sus...blúză//flanél dă lînă/ġġiġăd bine/ġe mai/făcút și dă
 mînă/nġj la mașină//ġș purtă pă timpurle năște...flanélă făcú-
 25 tă-ġ ġirliġe/cum aț ġncepú și dumnăvăstă cu ășțea acú/da atúnca
 nūmă d-ășțea să făcă//

[Același]

țăstu

adúġ pămînt^d d-ăsta róșu/și-l tréer¹/și-l calș/și-l drġuġ/și-l

1 Termen sugerat de învățator.
 2 Termen sugerat de învățator.

fač um mušurođ dă pămînt [!]/și după mušurođ ăla dă pămînt/intînz
 pămîntu-ăla driguđitu/pă el așa//p-ormă-l dai gaur-așă cu...c-un
 lemn/și cîn s-ă ridicat ăel/d-ai văzú că s-a cam uscát ăel/il salt//
 il spoies frumós/l las s să usúce/s^t p-ormă-l a^duș pă vâtră//bač un
 5 lemn pă ăel/l-atîrn^t în verig^t/și-l dai foc/pă dă dă jos//[...]bač^t
 ...fel dă fel/nisîp î/plăvã...//

[Nu numai pămînt ?]

nō !/s^t cu báligă [!]/da io zⁱséi c^t să nu mai spui [!>// [...]

cîn a veni némți/ăerqam io dă frqō.../ști ? /cîn a ven némți
 10 umblam cu-oiili/ăerqam dă vro páișpe čipșpe/ [ɛ] așa să zic io/dă
 tréișpe sau dă páișpe an^t/așă čeva//și venqá némți și iū mă ținqam
 ș^t io după tãta meu/după mãmã/că umblá némți/če mai ?// [...]venirã
 nește nemț...sã le fãcã biãtã mãmã mqa pîine//mãmã...ridicã țãstu/če
 mai/cã ăer^ă voiqásã sã scãpe dă ăei/cã dormqam...în cãmãrã//sã le
 15 fãcã pîine//ridicã țãstu/cînt a vãzút ăei țãstu...ridicãt/ăerqã cu
 duđumu/cã ăerqã cite zéče dóișpe-ntr-o cãmãrã/sã vãzã cum [r] cum
 sã qoate//biãtã mãmã fãcu pîine/bãgã sup țãst/lãsã țãstu j^uos/ⁱpvãli
 cu čenúșã/cun sã-nvãlqã atúnč/cîn a vãzút ăei/rîdqam și pleznqam dîm
 pãmne...némți/tot în tqat^o pãrtîle//ē !/lãsã mãmã čid lãsã/pîin^o/...
 20 ° scqásã//cîn a vãzút ăei pîina/qalé !/pãi če zic că lq-ajunqã-m
 mîin^t ?//oițq-așã rupqã fi^kecãre/...ăla cite nițicã/ăla cite nițicã
 ...//ș-atúnș pă timp-ăla/cu pîina/da vez că la d^umneqalór n-o fi
 fost ?...sã se cqãcã pîina-ș țãst ? mai știu io cum ? nu știu//

stãvãru iiquãna zîsã flurqã

25

plec pã șãizãși^uopt [de ani]

grîu dă tqãmnã

noi tqãmnã d-ecșemplu/sã lom acuma dă tqãmnã/cã tqãmnã l sãmîq-
 țãm//ne dúcãm d-ezemplu cu plugu-l arãm/terenu care-l avqãm pentru
 grîu/care ăerã preparã dă bunîțelés dă vãra/-l fãđãm uogór/ăup-ăiș
 30 ne d^ocam și-l...il arãm da nu cu brãzdé/cu plugu cum avqãm noi/plu-
 gu nóstu cu...doo cqãrñq-a^{sa} dă ținqãm dă el cu boi//l-arãm/dupe [k]

† Se adreseazã învățãtorului.

după c^hel arăm/sămănam/ș-avșan grăpă cu fofeze/^adic cum fi spūnem
noi/dîn treș bucăt...o grăpă/cu tindéka-ⁿ față care să legă/...c^hele
treș tindé^k i [k] fofeze dă tindéka asta/boi-avșă o tîjălă/un l^hem
așă/cuș să spun i^heu/c-un okete care...la tindék-ăla avșă un c^hoc/ș-agă-
5 țam tîjăla dă i^hel/i^hjugam boi la g^ha/ș^t dup-ăla mașă^h și grăpam...cu
c^holțⁱ/că g^ha are colț//noⁱ spunșan că ^hor cu colțⁱ-n jos grăpam/sau
cu d^osu-n jos//adică la grîu ieră nev^oi ca să dai cu...c^holțu/ca să-l
amestece p^a grîu//de^o asta ieră m^ușca grîuului...dă t^hamă//l-am i^hpsă-
mîntă l-^h grăpăt/am termină cu el//de^o primăvara...ne d^ucă^h să-l ve-
10 den dacă grîu n^ostu...a răsărit/sau...a răsărit dⁱ i^hel o parte ș-^hl-
tă parte n-a răsărit//in or^he caz...stățam pînă-n tîmpū.../cînd ieră
tîmpū-adică dă se^herăt//la se^here/nu ieră ca acūma/să spūne cu combi-
na//d-ezemplu moș^u -avșă se^herăt^hare/i^heu n^u avșan se^herăt^hare/t^ot^uș
avșam cînc pog^hane dă grîu și moș^u-avșă z^hec^h//cu boi mei și cu boi
15 l^u moșu...ș cu t^hate familia n^uastă care ierăm atūncă/z^hicam așă:
"grîu...p^hest^h o săptămină să c^hac^h//tomescule t^h-aj^us cu m^hine//n^u
ma^h plăt^hest^h...lu ics sau lu g^hrec/ș t^h-aj^us cu m^hine" z^hice "ș^t i^o nu-
i^heu ni^h um ban"//

"b^un ! g^hata moșule"//acūma să spūne^h că i^he moș//și plecăm i^heu cu
20 nevastă/cu tată cu mamă/cu fras care-^h ma^h avșam/cu d^oo per^heg dă boi/
noi se^heram in timb d-o săptămină dă z^hile...z^hec^h c^hinșprez^hec^h pog^hane
dă grîu//adică intovărășit-ăș^hția care sint^hem [c] dă ierăm atūncă t^ot
așă fă^oam ũ fel dă tovărăș^hiș^h//il se^heram/d-ezemplu...cu se^herăt^h-
r^hare/oare mer^hgă cu gr^habl-^hel^hare/care m^hină gr^habl-^hel^hare și ven^hgă la...d^oo
25 sau la treș...da pol^ogu jos/da pol^ogu l-așăz^hă așă...pol^og frum^os
grîu/și-l pun^hgă j^hos//de^o alt^hi care ier^ham...q^hamen^h-adic-^hal n^oștri
care ier^ham ac^olo/^hi-nș^hru^ham așă p^a cl^hată/noi vorb^hin dă ol^hgăt^h/
c-avșam o^ht-o cl^hată dă...p^hatru s^ute dă m^hetri sau c^hin s^ute dă m^hetri//
fă^oam legăt^hur^h/d-ezemplu jumule^han d^hin grîu/așă um m^han^hu^h c^huș să spun
30 i^o/un m^han^hu^h așă/și-l dăsp^harțam in d^oo/ș^t fă^oam o legăt^hură frum^hasă
așă/-n^od^hată la v^hirfu...adică la sp^hicu grîuului//și-l intind^ham j^hos/
pun^hgăm...i^o um pol^og d^hintr-o parte/și nev^hasta d^hintr-o parte/l^hua um
pol^og și-l pun^hgă p^a...legăt^hur^h/i^o mă d^ucă^h o^a b^harbat/ș^t string^ham/

† Se referă la **Informatorul Dumitru Stăvaru**, care asistă la **inre-**
gistrare.

bine ...poloġu-aşá la ġenukú^d la piċóru m̄iey ál st̄ing/lyam ġimedjāt
 legātúra/şí-l str̄ingám/iñodám acólo/şí-l făcám znóp//deċ ásta ġerá
 prima murċ/-o lyam dā dimingātā/pinā la óra cāre credġám noi c-áre sá
 fiġe...t̄impu dā plecát acás//znópi rām̄ingá sigūr...jós/in̄ lócu lui/
 5 nu sá lya znop^h//la óra cutáre...sá dājugáy bóli/ş^h d̄up-áġa plecám
 tót/d-ezémplu pā terénu-ásta cāre-l avġám...seċerát cu znópi/şí str̄in-
 ġán znópi-ġ făcám cláġ//ş^h z^hċám aşá: "doi pátru şase ob zéċe/zéċe
 znop^h fi făċeġ cláġ"//ş punġám d-ezémplu...^hunu jos/cu nódu adic^h ş^h
 nu [k] cu flyárġa...gr̄iluluy/care ġ-aŋ scoz dā^l a [r] dā la legātúrā/
 10 in̄ sus/ca-ŋ caz dā plġáġe/sá nu viġe plġáġa sá...putrezásċá flyárġa/
 sá sá dāzleġe...sá rām̄iġ znópu dāzlegát//şí dup-áġa maġ urmáy ġŋcá
 nóo care-ġ punġám treġ cu treġ//deċ făcám ũ fel dā...crúċe//ásta ġe-
 rá cláġa numitá dā noi/ş-o făcám o liniġe dr̄ġaptā//d-ezémplu-avġám
 ũ hectár saŋ dóo/-l făcám p̄m miljoc//termenán cu cláġitu ş^h plecám
 15 acás//deċ...a dóġa zi la fel/ş-a tréġa zġ pinā terménám/tót aşá-l
 făcám cu greŋ//deċ ásta erá metoda atúnċa/ş-aşá o-ntrebuġintám//dupá
 ċe...sá termená seċeríşu/cam pā...tġátā suprafáġa comun^h sá zġċem
 aşá/sá obijnuiá la noi/sá scotġáy maşín^h dā treerát//d-ezémplu pro-
 p̄ietáru carġ-o avġá/ġel ştiġá únde tráġe/"ġo má du la toméscu/...la
 20 toméşt^h"/altu "má du la stāváreġ"/áltū/ċine ştiġá-aşá dupá...neámur^h
 aşá cum ġerá nūmite-n...mahalállġi vorbín/dupá mahaláġe//áltġi tree-
 ráy d-ezémplu d̄in̄ carġ/sá zġċem aşá//sá^dċa şí lya/dġ r̄indu ála dā
 cláġ cāre-l făcúsen noi/sá^dċa şí-l cārā/şí venġá la maşínā/áltġi...cā-
 rá m cláġil-éşġe ş^h le făcám şíre/şírā máre/...d-ezémplu-a mġa dā ċinş
 25 hectáre [k] dā ċinş pogġáne/a lu móşu dā zéċe/úna l̄ingă álta/şí ċin
 ...venġá t̄impu dā treerát/bāġám batóza...ġntre/saŋ la o distánġá d-o
 sūtā dā métri...dā şír^h/sá nu sá-nt̄imple cuŋvā frun ġncédu ca sá.../
 aşá//şí-nċēpġám treeríşu/deċ o ċátā dā...cam ċinşprezeċe dóozăċ//ġċi
 ġerám cam ċinşprezeċe dóozăċ dā cáp^h vorbím/dā cārúġe/ċā nóo ne tre-
 30 buġáŋ şí cārúġe...d-ezémplu sá cārán gr̄iŋu...la batózá/să cārán şí
 gr̄iŋu-acásá/d-ezémplu la fiġecáre om/cā noi tráġán la sórtur^h/şí spu-
 nġám: "nūmáru...avém dóozeġ dā...dā familiġ"/tráġán la sórtur^h/ċine
 cādġá ? [ċ] adicá făċán dóozeġ dā sórtur^h/şí tráġán la sórtur^h fiġe-
 cāre//ġo cādġán nūmáru únū/"toméscu treerá^h astáz^h/al dóġġa cutáre

ai treilea"/ș-așă mai dăparte//ce "cine pune boia și căru la tomescu/
ca să-î care grîu-acăs ?"//

"cutare pune...căru și boia/duce grîu lă tomescu-acăs"//ș-așă
mîni-î punșăm ȳo la...care pusăse la mine...căru și boia//în sfîr-
5 și pînă...termenăm dă treerîș//după ce termenăm dă treerîș/acuma ră-
mîngăm sîngur fișecare cu pail⁹ lui//c-atunca noi cîn treerăm/nú
s-amestecă paille mele cu-ale lu...tovărășu mîșu care țerăm în tím-
pu-ála atunca-n cat-ála//și trăgăm/dă la mine din cîșș poguáne mî-a
șesit doozěj dă purcșáșe într-o parte/ș^f punșăm sémne pă șele//lîngă
10 mine venșă/...care urmă după mine să treere/da lăsăm o distanță...
între purcșáșli dă păș/c-așă le numim noi/purcșáșl⁹ dă păș/să nú
s-amestece//dēc s-a termená dă treerá/și dup-ála ne căram pail⁷ fișe-
cäre...aparte la casa lui//cam ásta a fost grîu dă la...sămánát pî-
nă la...șambaru nóstu/pînă l-am adúș acăs/și păș și tot//

15

tomescu ¹1⁴ón
pátrușeșitreș [de ani]

atunș pă tímpu nóstu

e ! atunș pă tímpu nóstu/d-ezemplu/cîn țerșăm ȳo la țetátșea dă
úóptisprezèce an⁷/dă umblám pî...sat așă cum fî spúnem noi/prin [k]
20 nú avșáș voșe să...nu așúș în órșe cols saș pă órșe strádă cîntîș
saș flúșerînd//noi d-ezemplu țerám cîș șáșe prișeten⁷/ș^f plecám ca
fișecäre/e ! la tímpu-ála atunca țerá áltă trșábă/c-o măcukítă mai
...potrivít-așă la mîná/e ! cu...doi treș ne-ntîlneám în márgîșșea sá-
tulúș/ș-avșám vórbă să ne-ntîlním în cutare log/da cúm și-n óé fel
25 șeș să ștîș cît o fi d-acólo/saș voș venîș d-acólo áștîș tot/șă
ne-ntîlním noi pă drum//atunca ȳo-î spunșám: "mă/tu pă mine mă cunóș
cum flúșer șeș"//

șel zîșe "te cunóșc"//

"ȳo te cunóș pă tíneș cum flúșer⁷/dēc la semnáșeșe năște..."//noi
30 ștîș că ȳo sînt la tomest⁷ saș sînt în pateráș ș⁷ șeș sînt în...cos-
tășt⁷ //năș-adunám acólo d-ezemplu/pă la...nóo pă la zéșe/înșepșám
și cîntám saș flúșerám/nu ne [r] nu năș-așúșám semnáșli năște...da
Părș ale satulú, năște după șamíllie Tomesú, Pateráș și Costesú.

nu prea făcăm așa semnale cine știe ce/și asta ne eră cam obișnuitu//
 cu fluijeru...mai cîntăm dî iel așa citi-odată/cîn în venșă mi/dă.../
 cu toate că nu știam kar așa precîs precîs să cîn cu iel/da mai zî-
 căm așa dî iel//șt[†] mai începșăm șt[†] io să mai...zîc așa dîn gură
 5 cît-odată/c-acuma nu mai p[†]ot/că dac-aș puteă acuma/ș-acuma mă-nțerg
 nūmăi să...să zîc un fluijerăș așa dîn gurită//pînă la locu destinat
 care trebūiă să ne...întîlnim noi acolo/sau să dăm semnalu...trebe
 să-nțep să cîn^d dîn fluijer așa dîn gură/dēs putșap să-l zîg bine//da
 preteni mei spunșă/zîce "mă/păi" zîce/"pă tine"^{zîce}/"te-nțelēge fșar-
 10 te bine" zîce//"^{hăi} ce/"începe șt[†] tu să mai zîc ! mai zî" ce/"cam
 ce te prițep[†] tu dîn gură ta/dîn fluijeru tău d-acól?"//în fine/trebū-
 iă să-nțep[†] să-î zîc acólo un fluijerăș așa cît.../că-l putșap să-l
 zîc/șeram mai tînăr/la iștătșa dă óptisprăzēce an[†]//ș-acuma să zîc
 așa că...începșam/un fluijerăș...puținel așa dîn gurită//da spūne ce
 15 "^{hăi} bă" ce/"ce drăcu faj bă"/ce "nu-nțep[†] să mai cînt" ?//
 "^{hăi} mă ! să-nțep șt[†] io să mai zîc^c șt[†] io dóo trei frînturelē-acó-
 ló"//și-nțepșam... //

[Același]

cârnea dă porc

20 cum yîne dóozăc decēmbre/ [ε] să numēște zîșă [†]ignátuluș/că porcî
 visșază cuțítu/îi tăiém//la o zî la dóo/nu kar în zîșă dă ignát/
 mult țaje și-n zîșă dă [†]ignát//pūnem cārnea-î dăm un pig dă säre/o
 lășân/dăpă sərbătórt[†] rîdicăm cārnea/pécșa fi spūneș la a zlábă la
 coș/grășu ul topșim/il fáčem.../il topim il fáčem și șúnșă/cum...//
 25 șúnșca o preparám/și cu saramură/ca pă...pastrámă/o pūnem și la...
 f[†]hártă/o las acólo-n...la [†]usturóș/după c-aș scos-o dîn saramură/
 cîteva zîle/ō-vălész la...zi[†]ăre/o pun la fum și pă iă/mățil[†] le
 spăl/le úmple-n z[†] [k] în nșaptșa crăcúnuluș/cu ficățî nēgri/álb[†]/
 cu [k] dîn mure/dă la porc/cu cășpă/cu oréz//iar î [ε] iēște iar/du
 30 pă măte untúr-ășa murdără/măș oprēsc ișer dacă nu iēște/pentru sășpún//
 ș-avém c...căldăre mare/c-așă-î spūnem noi/nu cazán/î[†] alte pășs să

† Subiectul începe să fluiere.

zițe cazane/căldăraș mare să aivă oel puțin/[k] să am doosprezede
kilē dă gras din ala/oa să fac săpun//doo kilograme dă sódă/kem pã
ôinevã dă mi-l...fațe/oã nu știu să-l fac//

[Cine ziceai că ți-l face ?]

5 tătieu/v-aș spus//vine cu sódă/c dă-a trej/c parte/prima care fa-
oem leșiia o pume mai mică/a doqa mai mare/s-a din urmă...fațe le-
șiia mai tare//l-am dat jos di pã foc/dupã ce l-am umplut a treqa qã-
rã/miia-a veni l-am tăiat//iel dacã-l vede oã estē tare/iã mai pune
o...o qalã dă apă/zițe să-l mai zlabșoacă/dacã ie zlab/iã mai punem
10 leșiie/-i mai faoem ou sódă/din nou/leșiie și-l mai fatãrim//l-am tã-
qat/a doqa zã dipã ce l-am premenit/l-am pus sus la usoat/oa să să
usúoțe//șt...asta șeste săpunu//

iar carnea dă porc/cirná [k] faoem/mãfil ș elqa suptirelli le fa-
oem cirnat/mumai ou carne/...sã fiie mai zlabã/nu kar grasã oã...asa
15 ie și cu șturoi/c usturoiim carnea/și șor o tocãm pã mașinã/or o
toeã ou cușitu mãrut/oã m-ãvem toș mașine la...noi așij la țarã/sã
...faoem//iã punem și pã iei la fum sã sã usúoțe/saș la oevã la vint/
șo zã doo/d-aó-i-ș ridicãm/carneã o ridicãm...d-aóolo/qãsil ș le pu-
nem la vint/oã la ooj dacã le puș/nu puteș sã le mai...faoem micoare
20 /e-afumã pãra rãș/burta oum vorbãrãm o faoem tobã/cũ șoric/din mure/
din ficat ș ai negri/ã alb nu merg/din urekili porculuș iarãș/mã
mult zgró sã fiie la tobã//șo fierbem/c punem la pistosit/oum vã
spusei/oevã greș pã ea oã sã...iasã tētã apă din ia/c-vãlim la hir-
tiã/-o atirnã șor la fua/șor la vint afar//oam asta șeste pregãtirã
25 porculuș//

dãncu kirqãta

dã patruștrei dã an ș

ne țineãm dã rele

șeram mai mult ș in abalã așioa/șt me strãngã vro șapte ob zecē
30 ișt/ou șapte ob zecē vaó/și ou caprele/binenteles/me duoãm//și-avqãm
mēi...in deãl o pãduriçe micã//și noi i zicoãm redqa//me duoãm acolo
ou vacile/le pãștãm/oum șerã nașiate pindari/nũ me lãsã oa sã...
pãștem vacile prin porumb sau pria grifu//noi staș și noi pușia i
redie/pinã pindqãș eã plecã iel//dupã ce plecã pindaru/...

dam...clăie peste grămadă cu toți-m porumb[†]/șeră nește porum verz[†]//
 și-acolo dan cu vaci[†]/le săturăm/la doispredzețe le...ducăm în rede/
 șeră lac acolo cu apă/bga vacile apă/...stățgăm pînă șgara cîș venșam
 acas//maș culegăm iarbă/...și punșam săcu cu iarbă pă vac[†]//sau ci-
 5 tșodată cîn i/nu ne ducăm.../duminica asta ne opră ș[†] pá noi părin-
 ții duminica după măsă/să nū ne maș dūcem/s ne^dcem și noi la hōră//
 copii copii/da tō ne dūcāș la hōră/să vedēș și noi hōra/să jucām//
 și țin mīnte că-ntr-o după māsă [k] într-o dīmīngătă nū dūpă māsă/nu
 nș-a maș las să ne maș dūcem cu vaci[†]/să lō și noi căprele//și șeră
 10 grīu cuș să spun/īn pīrgă/nu șeră niči cob dē tot/ășă/atūnc īncēpū-
 să șel s să pīrgūășcā//și nș-am adunā tos cu tșate căprele din ma-
 halā d-aiic//și ca să nu ne maș dūcem maș depărte/nș-an dus nūmaș la
 mārjīnș sātuluș//s[†] șerā dōș pogrāne de grīu alē unū om d-aiic dīș
 sat/și noi șerā și băiēt și fēte/perēke șerāș/fiēcāre băiāt ș-avșā
 15 fātā/ș fiēcāre fātā [!] avșā băiātu/mij mic șerām/da avșām fiēcāre
 perēka//ș-āș lāsāt căprele pe grīu/...și noi am īncēpū să ne jucām
 prin tod grīu-āla p-acōlo//și dōș pogrāne pīnā la dēispredzețe l-am
 da palāncā la pāmīnt/nu sē maș cunoșțēā fīr dē...grīu īm pīcșāre//
 cīș vīnē femēșe/zis cu pogrānē^{1e} să vādā/ne gāsēște pă noi cu căpre-
 20 lē șel//vīne la părinții nōștri/...cē să zīcā ?/pārinții pārcā știđāș
 un^de șerām noi ?//noi plecāș cu căprele/da...āș fācūt dōș pogrāne
 palāncā la pāmīnt//

[Și n-ați luat nimic ?]

adicā cūfūșāl-āș luat [!]/cūfūșāla āș luat-o/cā și părinții pentru
 25 noi āș fost kēmāt[†]...n āltā părte//pōate niș nū s-āșteptāș//[...]ne
 țīnșām dā rēle că șerām [r] șerāș și mult[†]//dacā șerā acūma um băiāt
 īn clāsa șāptșā sau o fātā/sā maș dūcā/dācā s[†] maș dūcē cu căpra.../
 nū să maș dūcē/cā cș- "ā^hūde cutāre/s[†] rīde dā mīne"//pāi atūncā șerāș
 īn clāsa șāptșā ș[†] merșā...cu noi/cārtșā nu pșā... [!] maș āșā [!] da
 30 merșā cu căprele s[†] cu cāi//avșām...trei băiēt[†]/ș-avșāș cīte doi
 cāi/s[†] noi plecāș cu vaci[†]/sā cīnd i/pā tīmpū lu dōispredzețe/cīș
 lāsāș vaci[†] ca să...odīnșāscā/s[†] să ne odīnșīm s[†] noi/ne lūāș
 la-ntrēcere cu cāi/și fēte și băiēt[†]/s[†] șerā um băiāt maș mārē/dā
 fro cīșsprēzēcē an[†]//

† Sunetul ș poartă accent de intensitate.

ce "îo sîn căpitán"//îel îerá c-un sîngur cal/pă míne mă urcá
p-un cal/că nú putqám/că îerám...să zic...dă zéce dóispzezece an[†]/
și p-áltă fátă pă ált cal/avqám pátru cai//

și zíce "d-aij[†] dá la réde pî la hotár/fugîť toť intr-o fúgă/cá-
5 re fúge mai répede"//și îel îerá pă kúrma nqástră/cũ cálu/să vadá...
cáre fúge mai répede și mai bine//copiá atúnĉ//

toméscu paqulina
nóospzezece [ani]

776. C Ă L I N E Ș T I

(com.Radomirești, jud.Olt)

Culegere: 1969; GG, BM, RP; transcriere: GG

pă míne nú m-a căsitoríd nimen[†]

îo ám avút d-a fáce c⁴ mai múlte pínă cînd am plecá militar//ásá
//cînd am venit/...a² găs[†]t îo cîtevá dîn îele/má cătă îel[†] la mí-
15 ni/da...de !/an gást-o p-ásta [soția mea]a náibi/...mai încolăcítă/
mai socotítă [!]/și... "nu fag má !"/mă duc la álde várí-mea ásta
a lu únku pópa/...úitq-o colqá unde-î bisérica//

zíce/"mă/f[†]irq-ai al cümü să fiî tu//păî să îei fátă lu cutáre/
c-ar[†] șapte pogqne dá pámînt"/m-a dus pî la úna pă la radumîreșt[†]
20 /... odát-aq fâcú mînilq-așá² /ș-ă spus:

"plqacă dá lîngă míne și tú/și tú/și tú várí-mea toť/lásáťi-mă m
páce//sînt om trecút peste majoritate/am fâcút armáta și rázbóiu/
acú po să mă júdec sîngur//și... [ĉ] să mă lásáť ím páce//

"ce mă/să îei p-a lu cutáre c-o brázd[†] dá..."

25 "p-áqa-m pláce míle/fără níĉ o brázdă o îaq//da"/vaî că să mă
cîră/cîră cu áqa dî radúm[†]réj/nu șťiu ce/cî m-an dus ș-aq vâz^{ut}-o

† Comuna de care ține satul Călinești, situată la cca 4-5 km de
pártare.
• Gest, indicînd cum încrucîșase mîinile.

"à^uoléoō" zic "ú¹te/vári-męa stârca iz daş um pumn în cuástă dá...
[!]dă te ú^umplu dá buli^uón//ásta ie pęntru míne bre ómulę//dacă nu-m
coşvîne miş"//

că áre dárác/oă áre outáre/c-árę...//

5 "da/fi-ş-ar dárácş-al [!]şqárlor să-ş fiş-az" [!]/

aííca...că áre úna şapte pográne dá pámínt//

"lásă mă/c-o cunósc ieş dá cînd am plecád/dínaíinte dá...a plecá
dîn sat"//aşş/á venit...ásta oáre tráies cu şş ástáz//

10 "v^á !/pín-aííca//am yorbí dá dó^uo triş^u Hor cu tíne/vreş s te că-
sátoreş cu míne/bíne//nu !^{du}-te lá tátí-to"//

"b^á/o-o fi/c-o dréşe/oă nu şşiu şşe"//

am táşşát-o//am plecát într-o sáră cu şşa d-acoló d-acásă/am venit
acás/

[Cum ?]

15 ú^úşş-aşş [r] ú^úşş-aşş//m-am íntílní cu flăcăşi pá drum/...

"búnă sára má vînturíj bă"//

"búnă sára mă !"//

"Şşe e mă ?//ún te duj mă ?"//

"mă/m^vşş-ă lşşat továrăj dá víátăş"//

20 n-am fácu níç un círc//láşşutári la míne pá prispă/şşerşşám garánd
la şşei/dúpa şş-şş yení dí ráşşbóş [!]/şşei/...contáş toş ím míne//şşí
...să soşşálă/...cîşş vîşşu şşó cu şşa/să soşşálă/...şşíşşán¹ de coló...láşşu-
táriş de/şşerşşám culcáş într-um pat pá prispă acólo//

"mă"/zî "Şşe faj mă ?"//

25 "şş¹t/oa pámíntu//ca pámíntu să nu v-şşúş//púne víşşára acólo
undş-aşş pús-o/şş púne cápu jos şş te cúlçă"//mă duc în cásă//cîşş mă duc
în cásă la máşca/...

"máşcă !/şşa soşşal má súşş b^á/că şş-am adúşş noră-şş cásă má/fútu-şş
şşéva má-sí máşş"//

30 să dúşe máşca şş şş ú^úşş-aşş¹ //oă n-o vrşşa níç şşa p-ásta//níç şşa
n-o vrşşa [!]/ásta şş-nşşep^ut să plíşşşşă//ío mă duc şşí puşş mása la foc
acoló/...brínşşă/cutáre/cutáre/şş-avşşám în cas-acoló//

"mîşşcám ?"//

¹ Subiectul priveşte distant şi scrutător, pentru a sugera privi-
rea mamei.

"hē he hä..." //

"bă/ie nrapte//știi dă un tē-ă luat ?"//

ôe "știu"//

"e/acolo te duc//an terminat//stai la masă cu mine/dă unde nu/...
 5 știu sigur că ieu cu tine n-ă să fac treabă//la primu pas care l-am
 făcut"//ș ia mai mică cu șase an ca min⁹//...s-a șterz bine p⁷ ok/a
 săzu la mas-a mișca cu mine/și m-an dus ș-am ijușă b¹⁰oi/tu p⁷ c-am
 mișcat/ș-am plecat in vale la sprinčenata² la vișe/c-aveam un p⁷gon
 10 dă vișe la sprinčenata/ș-unu-așica-ș călineșt³//c-am veni cind a ve-
 ni mama după mine ș cu frat¹-șo/ăsta g⁷orge//

"bine mă/firș-aș al j⁷gului să fi/tu nu faș ca l⁷meș ?"//

"d⁷ușeșf-vă mă/-ncolo d-aș¹ și mă lășat in păce//ieș fac ca min⁷//
 dăcă n-a făcu nimin¹ ca mine/p⁷șă să mai făcă ș-ăltu ca mine"//

florșa vinturiș

15 șapteșășpatru [de ani]

[Moartea tatălui]

iel [tata] a plec¹ă după bucate/și cind a ven¹t acasă/șerurl-ēlēș
 /iel p⁷ l⁷ngă boi/hăida hăida/hăida hăida/a-nșepeni p⁷ colșă/maș p⁷
 20 colșă/maș p⁷ colșă/pină cind a ajunș la frati-m⁷șo acolo/...la fiș-so
 /la filotinășta...la crai⁷șvș/cin l-a v⁷șt āla-ș f⁷elū-āla așș...
 l-a luad d-acolc/

"n⁷z maș dau dr⁷umu !"//

l-a luat in prăte j l-a băg⁷t in c⁷ășă//

"bă !/vo⁷ășșșșă care șintēz d⁷in c⁷ălineșt³ /luat c⁷ărūta j d⁷ușe-
 25 ūș-v-acășă bre//sub niē um protēst/in āltfel/dăcit ieș mă-mbrăc acū-
 mā cū-ășta bătrīnu-l bag in cas-acol⁷o/ș ieș mă-mbrăc"/ș-a venit iel
 cu c⁷ărū-acăș//d-acolo a veni cū c⁷ărū/...cū v⁷arī-mșa ștarșoa c⁷ă...tră-
 iēște ș-ăcuma am⁷arīta//și...a ven¹t acăș//

"ôe iē mă ?"//

30 "tata iē la min⁹"//

"pă cum ?"//

¹ Subiectul scincește, inspirind și expirind repede și profund.

² Comună situată la cca 4 km depărtare de Călinești.

³ Subiectul tușește.

"mă"/Ńe-"i cam bolnăv//l-am mai dus ȕeu pă la dŃctor/am mai făcŃt
ȕo/am mai dres ȕo/o să fiŃe mai bine"//

hăide că pleacă frăti-mŃo niculăie/cu pătru an^t ȕăr mai mic oa
mine//plăcă milităr^t//ȕo ȕirăam liberăt//Ńi ȕel Ńi ȕeu//ăla mărlŃi Ńi
ȕeu//

zŃce...[k] "cum mă"/zŃc "tu tŃ-aŃ dus"//cŃn l-am pomen^t acŃlŃa/
"mă/te duj la nŃnŃa la craŃŃova" zŃc//te duj la ȕel acŃlŃo/...Ń miŃe-n
trimŃs scriŃurŃe//Ńr nŃ te prezŃn la rŃgŃment/Ńi viŃ hapŃŃ tu/or cum
făcŃem ?//ȕeu Ńt ŃuŃ cum trŃbuŃe să făcŃ"//

"mă/nŃică flŃrŃo" zŃce... "o să mă dug/da" zŃce "ȕŃte ca...recrŃt/
trŃbuŃe Ń te duŃ Ń te prezŃnt acŃlŃo"//

z dug-acŃlŃo/...frăti-mŃo filŃtin ȕeră acăŃă/...

"te duŃ ȕimediăt Ńi-ȕ ŃuŃ lu flŃrŃa să viŃe ȕimediăt"//

pă cŃnd ȕou/...mŃ-a ăpăr^t Ńrdinu dă concŃntrŃre cŃnd a plecăt
ȕel/Ń ȕo am plecăt//cŃ mă pomenŃs cum Ńs ŃuŃŃ/o^tn aŃ venŃt ȕo d-acŃ-
lo/a trŃŃa zŃ...aŃ venŃt/ȕel ŃărăŃu-a ajŃps [k] l-a adŃs tŃt ăla mărl-
li ăla bătrŃnu/l-a adŃs cu ŃăniŃa/ȕărna/mŃrt//...bolnăv de/n-ă foz
mŃrt//Ń-acăŃă/e^t a crezŃ c-o Ń să mai ŃndreptŃze/Ń mai făcă Ńă mai
drăgăŃ/Ń nŃ mŃ-a trimŃs telegrŃ Ń miŃe//nu ȕerăm mă/la slătŃnă ȕerăŃ
colŃa//da//Ńi...a trŃŃa zŃ cŃnd aŃ venŃ cum vă ŃpusăŃ/c^tnd am venŃ
d-am găŃŃ ŃŃlpi ŃernŃt//plecă tătă"//e/Ńi ăŃa dŃŃŃŃŃ "ȕău/ȕău
ȕău"//

"opreŃte vă !/Ńe mai ȕăuŃlŃt ?//Ń-a dus/ȕe dus//dăŃŃ ȕo mă duŃăm
acŃlŃo [pe front] tŃt aŃă făŃŃŃt//cŃt ?//ȕŃte...acŃlŃo//da/pă mine nŃ
mă ŃtiŃă nŃmŃŃa cum m-a-Ńgropăt//da ăŃta-l Ńtiz vŃŃ că l-aŃ Ńgrop-
păt"//

[AcelaŃi]

brŃnza

o ŃăŃe/...ca o femeŃe^a rămăz gravŃtă nu ŃtiŃu Ńe/Ńm primăvără/fă-
tă mŃŃelu/ȕŃ/oa ŃŃbăn/pun minŃă pă ȕel Ńi-ȕ taŃ gŃtŃ//la o ŃăptămŃnă/
măcsimu dŃo//kăŃu/...ȕi-l Ńău//băŃ lăptŃ ȕel dăcă nu ȕeŃte plŃn/Ńi-ȕ
torⁿ ŃărŃe...Ńi pă ȕel/kăŃu-l puŃ Ńă Ńă ŃusŃŃe//ŃŃ cŃnd ȕău lăptele dă

la vite/am avú și dá an de/tót uscát/il puî la plămădgală colgá-ntr-o
 qálă/s-acólo torn píntr-o stricurătqare după ce...mulg hójile/stri-
 cor[†] lăptele/cald/nú réce/că réce nu să-[†]h[†]kagá/cald/aî bágád dégetũ
 iel...[†]te cald/torⁿ kag//il mésteş cu lîngura/say cu...blănă cu ce-
 5 vá/...baj dá dó^ho trei[†] hor[†] aşá/te uîz la iel/a făcút up fel dá ok ?
 /nu !//acóper[†]/fáçe brînză//dúpa ce să-[†]h[†]kagá/iese záru dásupra//te
 tuc ca cóbén/și-l hîtîn[†] bînişor aşá//să dás...gárdină dá la márgi-
 ne, iel iese záru//c[†]d aî bágá dégetu/strîs//atúnca/baj lîngura ş[†]
 ...il mésteş péste tot//am avú și nóo védre dá lăpt⁹//și nóo védre
 10 dá lăpt⁹/in dóo trei[†] pútîn[†]//da//...da aî brînz-adăvărátă//

[Și după ce-l mesteci ?]

tu pá d⁹-o méste[†]c/o laj niţál/te duş și moî sádila áia/dă scúrge-
 re/tifónu ála cáre-[†] iel/oá...noî atúnca punqám î sádil[†]/de/nú ca
 acúma să puî î tifqán[†]l-élqá/...fac aşá-m pátru c^hóltur[†]//și...lá-
 15 sám pînă oînd iîşá záru dásupra/zăr lîmpede//lyam d-acîlqá și scur-
 gám záru ála/și turnám brînză//réstu ce ierqá/záru care îrá dásupra/
 merqá/dá práma dátă ştiî/să sourqá//réstu s scurqá binişor//brînză
 cîp să scurqá/d-egzemplu să vorbîn dá saraq/să scurqá/mîine diminqá-
 tş/mă sculám d-acólo dîp surlă/o lu^ham d-acólo o punqám pá más^h/o
 20 dásfácám/o tãlám fáliî/s-o punqá la pútînş//fiî dam sáre/s-at[†]ta tot//

[Același]

de la vinătqare-ă luat-9

fiî mai zîc[†]qám iey că/"úte vrqay sã mã cãsătorésc/cã dácă nu/
 aşá ş[†] pá díncolo"/ş[†] párinti nú vrqá sã m[†]-o d⁹qá/cã n-o áre dá-
 25 cît pá iá/și...vrqá-n sãt/nu ştîu ce/da//și am merz la vinătqare/
 și...áilant her^hay toş úámen[†] î ietáte/[r] î ietáte/cam dá ietátqá
 m⁹qá cum s[†]t qó acúma/și iey atúnqá ierám doşóîj dá an[†]/z[†]cám cá
 iépur[†]le sã-l qay aşá d-a-n fúga/sã-l prînd//nié acú to^d z[†]c cá
 sã-l fug/la ietátqá ásta/c-am trãîi bine/nu prqá am...á⁹a/ştiî ?//
 30 şî lovésc un iépure dasúpra sprîncenáî/iî rup picóru mai dáy
 încã u[†] foc/și dúpá iél dúpá iel/dúpá iél dúpá iel pînă jós//^ajúp[†]
 acólo a îintrát în nişte rikítă/s m-an dá și-[†] mai trag u[†] foc/și[†]

ga// Ți ierá la ôijmeá cȳ cǎldárea// ȳokásá ia êevá/vázúsēm ȳo//
ȳokásá ia ása cȳ ȡ...m-an duz la ga/

5 "bȳ fátá !/úite êe/sȳ lásá sec/ȡ dupá lȳsátu sêcȳluȳ êicá nu sá
mai ípsqarȳ//dácá nu vréi sá má iei/úite/ieȳ míiñe sárá iaȳ p-ága
dĩ radomirêstȳ"//

"păi cum ?/păi ȡ cum sá fácem ?"//

ȳrá ô zȳpádá máre/zíc "tȳ ȡ-ei ȳȳále"/fȳsásám io pĩȳ cásá pȳ
la ga/"ȡ-ei ȳȳále/tot ása o legáturá cam...dá fro lȳná dá zȳle trê-
be s te...êe iei pȳ tĩne/ȡi ȡ-ei d-ága"//

10 "păi ȡ tu acȳma rȳmĩi dá rȳmenĩ ága"//

zíc "êi úite rȳmĩi/trag cȳlga la o cásá ȡ...jupȳi íepurle/mȳ-
nĩȳ cȳ ȳomu áci/mȳ êipstês/ȡi cum o murgĩ/tu-ȳ laȳ la másȳ"//

ȳá gȳta s-a dus/ȡi-a fácuđ legáturĩȳ acolȳ/ca fátá/cĩ fátá iȳ
ȳátȳ//[a] fácuđ legáturȳ/a pȳs-o acȳlo-n...ȳodága dá dĩȳcolga cum
15 êrá ȡi iei stȳ ȳodága dá dĩȳcolo//ȡ cĩn ȳ-a pȳz la másȳ/cĩn ȳ-a áȡ-
zá pȳ toz la másȳ/tod nu ȡȳiȳ êe/ȡ ia legáturȳ/j dáci^d vĩne la ómu
ála acȳlo la míne ȡ...¹ /intĩnde/ȡ-am suĩi pȳ la despeȳsȳr pȳ la
vespêstȳ² /ȡ-am mers cȳ ia/...zȳpádá máre/ȡ níȳte mȳrȳcĩnȳ"//

ia/"ága o fi lupȳ"//

20 zĩg "dac-o fi lup êe fáêe ?//ȳ nu !"//

ám mers pĩnȳ jumátga...drȳmuluȳ"//

"ia ascȳltȳ má/da dácȳ-ȡ iaȳ iȳ ȳȳállĩ ȡi-z daȳ o mȳmȳ dá bȳtȳ-
ie³ ȳĩi-acȳma//cȳ êe-ndrȳzȳnȳal-ȳ avȳt tu sá pleȳ tu cȳ míne pȳ
drum ?"//

25 da ga cĩn a bĩgȳ mína-m míng-áȳá/...n-ám mai putȳ sȳ-ȳ meȳ...
ȡĩiȳ ?//ȡ da mergȳm pȳ drum ȡi tot íi...o droȳȳnȳám áȳá ȡĩiȳ iȳ fá-
cȳm trombȳáne [i]//ȡ na/tĩne//

"păi êe/mȳ íz daȳ drȳmȳ ?"//

30 "dȳ-te mȳ/cȳ-z daȳ" zĩ "áȳá cĩtevá pȳtur dá ármȳ"/zíc "te las
acĩlga"/zíc "ȡ-gȳȳ ȡ ȳȳállȳ/ȡi" zíc "acĩlga úite te bad de dȳ míȳcȳ
ȡ lȳpĩ pĩȳ la zĩȳo"//

"nu ! mȳcȳr dá m-ȳ ȳomȳrí"//

pĩnȳ cĩn am íntrȳt ím mĩjlocȳ sȳtȳluȳ íȳcȳcȳe/...tȳt ȳĩngȳ dá

† Subiectul fluierȳ scȳrt.

2 Cȳtun din comȳna Radomirêstĩ.

3 Cȳvĩntul e rostĩt índesȳt ȡi accentuat ín mod deosebit.

mine//pînă cînd s-a-ntîlnit cîzva băies cu mine/
 "bă costică/ôș-a-î făcut ?"//
 "ș/zîg "gata/ă luad vîlpeș" [!]"//
 ă lu^hat-o/am făou trăbă ș io copîi cu ia/am pătru copîi//

5

costică ste bûga
 pătruzășopdă an^t

[Ce a făcut subiectul ieri și azi]

ier^t trătă zîua m-am dus o^h uamēni la vișe/ă-an supavegāt cum
 stropēște la vișe/cum femeșile sapa o-ăltele dăcît în băgă f^hleru ș^t
 10 nu sapa bine ș lq-an tras atēnșia/și după māsă...am plecāt la sprîn-
 cēnata/să fag brînză la ^hoⁱ//

[Cine face brînză ?]

ôșobāni de/dā am o^h acolo la ô^tobān și mî-au făcud brînză//și m-am
 dus acolo/asară/am puz māsă la ô^tobān^t cu mîncare d^t la mîne/un^h kîl
 15 dă țușcă/am ajūs [k] șteptāt/ôșobāni au mîncă sāră am vās că vine un
 nor/ș m-an dūz la o sōr-a mēa/...la discūș^t//ștî^hān că ma avgā cēvā
 dă pilgālă/...și ia/f^hișe-să ^he pă la bŭcurej^t venisă ș^t ia acāsă/
 ș-an dormid la gā/și cînd fu pă la treș și jumāte mă dusā^h și mă scu-
 lā^h i^hr/și mă d^hsā^h la ô^tobān^t i^h sculā^h/i^hăr mŭlsāră ^hoⁱle/făoură brînză-
 20 za/și pă la do^ho veni^h//ș^t...mîncā^h/mă culcā^h/ș-acūma ierān gata să
 plec la moș^hișe cu dōmmu pū^hū āsta directoru [!]/la vi^hă-ăcî/că ma^h ^he
 lŭme cāre sapa...la vișe ștî^h//

[Același]

pîine

25 ^he^h fāiina dî ambār/o^t no^h i ambāre ținem fāiina/și...cērn^t cu ôu-
 relu//dup-āgā...faj ma^hā^hu/ma^hā^hu c-ō fāi^hișe dă māmāligă/o faj^t dă
 ...oum a^h d-āstă sāră că fac māmāligă/și o frāmînt/și pu^h drojdișe/
 or um pig dă aluāt așă/...oprēsc//cā o lîtră/^hor o jumātate dă kîl//
 și-l bag aoolo și-l frāmînd bine/pun do^h pumn dă fāi^hină/și dup-āgā
 30 i las să dospășo^t//mî^hne dîmneștā o^h mē sool/frāmînt//mā spāl bine

pă mîin¹ curát/și...fac loc în cãpistère/copãle/cum îz zîcez dũmnea-
vqást¹/noi, cãpistère-î zîcem/și puî maiãua/s te-apuș și frãmînt//o
frãmînt pînã sã dã dã dũpã mînã/...ca sã nú fiie cu apă ia//dup-ãga
o laș sã dospesete/s-a rãbunit cît î...cãpistère sã...lãsã-ñ lãtur¹//
5 tu p-ãga o-ntînz/faș¹ focu la coptor¹/ș¹...faș¹ piîne//și iêsã piîne/
...cînd o facã asã¹ /ca buretîli/cînd sterj¹ tãblița/cã știu ce vręa
sã zîcã buretele//

îiqãna rãduc [42 de ani]

[Ce a fãcut subiectul ieri și azi]

10 áolqō [!]ier¹ ?/ce zã fãcem ?//dãcã sînt acãs cu nepoțãlu/cu rã-
tele/cu porcî/cu dã tqãte//dã nú mã-ntreb¹/ni n-avi [k] pusãî mãsa
ca sã mãnînc/cã dacã copilũ fũsã bolnãv/ma avusẽã posibilitãte ?//
cã s-alerg¹ ș¹ dũpã trebũr¹/dipã...cîñ vin sã fiî gãta/s copîlu cîñ
îl vez bolnãv/maî iz vine ?//a/...ca sã stai acãs/vręa s-alerg¹/...
15 sã nu stai um pic//șî c^h copîl mic/dã țîțã/îe greu//n-ai posibil¹tã-
te ete/niç¹ pã...picere sã te spel¹//cã...nu sã pãte/trẽbuẽ sã...
alerg¹//

[Aceeși]

la crãcũn

20 la crãcũn/sã dũce...pînã/pîn-a încẽpe crãcũnu/pîn-a veni/cu dõo
ser¹ maî naîinte/sau nu/c-o sgãrș/sã dũce copîi dũpã bolîndet/
șî-nçẽpe sã strîge/
"bũnã sgãra lã ajũn/cã îe mîine mõș crãcũn/intr-un caz bun/dã-
ti-ne și nõo cîj bolîndet afarã"/sau cît e//
25 la ðũrmã zîce altî/"fqaie verde foî pelin ș-o qalã dã vîin"/ál-
ti/ [ɛ] "ș-un covrig c-am îñgetã dã frig"
asã sã distręazã/ș¹ țîne ásta pînã la dõo dînspre...dõo nõp-
teș țîne...ásta dus pîñ sat asã//și le dã lũmęa...bolîndet î/ásta/
și dimîngãța dũpã ce s-a terminãt/maî oprẽste...dã asã/maî la rũde

† Gest indicînd cu mîna cum ar strînge un burete.

d-ale lor/iar/mai vine-asa/cunostinte/te duc dimineata iar din nou
 dupa bolindet// "buna dimineata la ajun/...ca mine ie mos cracun"/
 s-asa mai daparte//si...la anu nou/sa...vine cu capra/vine cu stgama/
 vine cu buhaiu/copii/si cinta la ferestra/...nepoti iar asa cup spu-
 5 sa baiatu-ala ' /vin la [k] sa dug la masse/dup-ala a do^ua zi da anu
 nou le pune pa saniile/le...tiraste pa masse/le face Hurite [!]/cinta/
 alti ia lăutari/cup vrăa s să distreze//

[Dar fetele și băieții ?]

noi fetele ne ducē la balur/să da balur...c^u prieten/cu...//

10

buga ce maria, ziz mariuța

do^uozec [de ani]

am batut și doi baieti

Hunu venisă...din i armata/venis-asa conced//sapte zile/nu stiu
 cit so fi-i dat//și ieu ieran cu niste fete/ieran cu iar asa cu pro-
 15 fesori astea d-acilga/ca...sintem prieten bun asa cunostinta/si...
 iel ven^tsa sa ma-ntrebe da [k] profesori-astea ma-ntreba da fetile-a-
 lga da la rosi^uor^t...//și dup-ala ne pomeni^r cu ala bgat/iera cam
 bgat/ala [ε] da venise p-acasa/si...ie dintr-ai lu cucu dim poiana²
 iel//si-ncepe sa s sa oprasc-acolo/si-ncepe sa ne ia iel asa/zica/
 20 sup formă da misto ca iel iel dastep/si nu stiu ce//și la urma l-a
 luat ieu tare da tod/dup-ala iel m-a z^tz miie niste cuvinte/cind...
 l-an luat asa/a zis ca "asa ca tin^te grozav-am mai vazut ieu"...in
 finta-a zis la...nu stiu unde//și dup-aga io...n-an ziz nimica/a ziz
 multumesc//la Hurma i-a spus la um prieten d-al lui/cind sa plec
 25 seara acasa i-an spus sa-i spuie lui/sa v^tina la camin/ca sin ta-
 re-ndragostita da iel/si asa/il ro [k] il rugam foarte mult/"te rog
 frumos/sint...foarte-ndragostita//i da intilnire la camin acolo/
 si sa v^tina"/iey an ven^t acasa/m-a skimbata/ieram intr-o ro [k] in
 costumatie alba/mi-am skimba s^t pan [k] sandaga cu toc/ca nu putgam
 30 sa...și in ceva asa mai in^kis/mi-a luat o corada da topor am bagat-o
 pa minisa// [i] și di^p-ala m-an dus/asteptam intilnirga [!]/i-a spus

¹ Este vorba de un subiect anchetat anterior.

² Cățun al satului Călinești, situat la 2 km de acesta.

și la fratele meu asta dă ie șofer la...roșișor [k] dă ie la școala
 la dă șofer/și ierá și iel în spáteli meu//da iel tót așa bəat să ia
 niște copii d-acólo/...că dau áia cu prăștiá așa/copii mić/și zícá/
 "să vă dug la milițiáe"//da el cîș să úrçeg-așá pá scárle sfátului/
 5 iel trag cǎdă dă topór și plăasc [!]úna/dóo/dă-í /că iel...gáta a
 și căz^{ut} așa//dúpă ce mai ierá și bəat/a căz^{ut} așa pá scárle sfá-
 tului ș sće: "bă copíilor /bă copíilor /ce ie bă copíilor ?//nu
 ț-ă...să dai tu-m mine/bă copíilor"/nu știu ce mai zícá iel p-acólo
 //dup-áia ió/
 10 zic "fútu-z dumnezámu má-ti /páí ce crez" zic "că iel sînd yaga-
 bǎnda ta ?"// [!]la úrm-a vení și fráti-meu dá-í /počéște-l !/
 l-ám počít [!]//dup-áia am plecát//

[Aceeasi]

777. P L O S C A

15

(jud.Teleorman)

Culegere: 1968; BM, MV; transcriere: MM

la moldóva

am fost înconcentrát...pă ánu o miie nóo sűte...pátruzășitrèi
 [k] și doí așa//ș-acólo...în í cantonamént acólo avǎm un í...un í
 20 ásta al í.../dá ierám în cartiruíire la iel/un om acólo/ [r] un
 om acólo/în cartiruíire-acólo/și vine únu d-aij' dá la noi/costicá
 ...a lu geráse/
 și spúne/ce: "báí sávule ! ce staz voi acólo má ?" ce//ierám
 má mult//
 25 "dá ce máí oosticá ?"//
 "vin-aiic/să vez oum să fáce má acólo la...la moldóv-aiic/cá"
 ôé.../"fáce privéǎg la un mort"//

cînd am mers acólo la iel/la privéku acólo/ĉ-am vǎzút ?//acólo la pǎrtǎ/oa dǎ ^hobiĉeí/...lúme strîpsǎ ší dî [k] d-acólo dî comú-nǎ/ší concéntrǎti nósti//

da iei ^ĩ spúne/"mǎi sǎvule !/tu aǎ curáj sǎ ^ĩintriǎ-aiĉa mǎ la 5 ástǎa ? cǎ" ĉe/"ǎre nešte kište"/...impletítǎ-aşá-n trei/ş^ĩ la cǎpǎt ô-avǎá/nu ştiú ĉ-avǎá/cǎ...cartof avǎá/cǎrǎmid-avǎá/oa cînd iz de/te omorǎ/cu ia//

da io z^ĩ/"ĉe ie mǎ !"/inĉepú sǎ-^ĩ ĩjúr/"ĉe mǎ !"/intriǎ acólo/"ĉe mǎ !/vóc...frícǎ mǎ d-ǎştǎ/dǎ"/cǎ ierǎ o multíme dǎ bǎléty/ 10 mǎriĉeí ierǎú bǎléty//da io intru acólo la ei/in ĉud-aşá/ší fuĉiǎ acólo peste ei/m-a luǎád d-acólo dǎ la pǎrtǎ cu [r] cu kişc-ǎia/dǎ-^ĩ bǎtǎie/ [r] dǎ-^ĩ bǎtǎie//

"ĉe ie mǎ/fútu-vǎ múma-^ŋ cur/mǎ omorít ? ĉe ^ĩie mǎ ? ĉe ^ĩie mǎ ?"/ 15 tǎpǎ "heǎ ! de amú bǎdiǎe/dǎ ĉe ne súduǎ ? dǎ ĉe ne súduǎ bǎ-diǎe/cǎ" ĉe/"la noi de amú aşá sǎ fáĉe"//

"pǎi cup sǎ fáĉe dómⁿle la...? la noi sǎ plínĝe sǎ..."/

"ě ! la dúmⁿǎvǎqǎstǎ sǎ boĉeşte/ší mérĝe/ [r] mérĝe de amú pópa 20 fǎiⁿte/ší...de amú dúmⁿǎvǎqǎstǎ vǎ boĉiz/la noi nu//dǎcǎ nu faĉ aşá/ríde dǎ dúmⁿatǎ/şti cǎ ríde dǎ dúmⁿatǎ ? ríde//dǎ !/aşá ríde dǎ"//

pǎ urm-am plecát acólo la ferǎástrǎ/ĉe sǎ vedét ? acólo la fe- 25 rǎástrǎ/ǎia rídǎ sǎ mǎrǎ//acólo la ferǎástrǎ mórtu intǎps/cum sǎ fáĉe mórtu/ca mórtu intǎps pǎ [c] p-o s [k] mǎsǎ/ší feméille ástep-tǎ sǎ v^ĩiǎe...sǎ-^ĩ fáĉǎ privéku//privéku ĉe ie/scaⁿǎ-aşá jur im-prejúr/mórtu cum ^ĩéste mas-ásta /cu cápu spre rǎsǎrít/cum sǎ púne dǎ obi² [r] dǎ obiĉeí/ástep^tǎú sǎ v^ĩiǎe...sǎ fáĉǎ privéku/musafiri sǎ v^ĩiǎ-acólo la iel/la mort//acúma...ĉe crez c-am vǎzút ?//^ĩin- 30 tr-acólo...cíte unu/cíte unu s-aşázǎ frumós/ia loc acólo jur impre-júr/ší áştǎptǎ/s-a umplút cǎsa//^ĩ sǎlá la kelér/^ĩ ló sǎ-^ĩ zícǎ ^ĩ sǎlá/sǎlá la noi/cup sǎ zícǎ la noi/kelér//acólo...pregǎtǎ iei acó-lo...prostiǎli lor...//uni fáĉúse...mǎjís pǎ ^hok cu cǎrbún^ĩ/unu o-o oǎǎ ou apă/unu cu nešte p^hirostriǎ ş^ĩ c-up f^hier bǎtǎǎ iel/ acólo/s-a intrát pǎ rínd/intǎi ş^ĩ intǎi a intrát...unu cu cǎldǎrǎa//

¹ Aratǎ spre masa din camera unde se înregistrează.

² Subiectul înghite.

"căldăr[†] căldăr/căldăr căldăr[†]" /bătqá dî[†] ăa acólo//și pá urm-a
[†]intr [k] ș-ă[†]ăa bătqá dîm pâlme[†] //ș-ă[†]ălán[†]ti...făcá haz/rîdqá//
 p-úrmă vine ș-ăla cu cófa cu-ápă//

cîp[†] vine cu cófa cu apă/"de amú bine v-an[†] găs[†] sănătóș !"/ș-o
 5 arúnc-acólo/...imediat s-a făcut um báltác dá apă/ș-a-ncepú[†] să[†]
 dqa cu púmnu/să ríză/să bătă/să ríză-[†]p loc să plîngă/rîdqá//p-órmă
 v[†]vine ș[†] fâcê și cămila//dup-ă[†]ăa/cămil-ă[†]ăa.../ce...ce s[†] ma[†] fi[†]e
 ș-asta cămilă ?//cîn intră/și mă uít/

da io făcâp[†] la ă[†]ăa "bă/ăa venít[†] încqáce/mă ăa venít[†] încqá !"/
 10 ă[†]ăa nu cutezá/că-[†]î ăerá frică d-ă[†]ăa că...il lovqá cu kíșca/că te
 bătqá grozav//te lqa la bătăie d-acólo dá la úșă [k] dá la pqrártă pi-
 nă [r] pînă la m[†]ort//nu cutezá/a ma[†] rupt únu/-a ma[†] venít unu-acó-
 lo/cu mine/ș-a asistát tot ce...am văzút acólo//

dup-ă[†]ăa...vine cămil-ă[†]qqa/"de amú b[†]vine v-an[†] găs[†] sănătóș !"/
 15 ă[†]unu pá úmeri lui/și bă [k] púsă fún[†]ăa ă[†]ăa după gít așá/ș-arú [k]
 bágátă pân [k] pá su pi[†]cé[†]erq-așá//ș-únu la spáte/ș[†] cîn a[†] intrát
 acólo pá úșă/ș-a tras așa dá qqa/"amú bín[†] v-an[†] găs[†] sănătóș !"/pac !
 jos acólo...la mort//atúnca să vez rîsete//dá-[†]î!pac pac ![†] dîm [k]
 tóz bătqá[†] dîm pâlme//

dup-ă[†]qqa/a-ncepút...să-[†]î făcá priveku//priveku/atîta a[†] văzút/
 20 n-a[†] văzút dăcî síngur/î...il legásă la mînă/ca să...să-l trágă pá
 ...pă asta/pă...ferqástă/și cîp[†] venqá [r] cîp[†] venqá sã...să ú[†]te la
 ăel/să-l sárúte-acólo/î[†] făcá/trăgá cu ăo á[†]ă așá/și făcá mîna[†] /
 și lov[†]á peste obráz//ș[†] io pá úrmă a[†] strigá[†] la ă[†]ăa/"mă bă [k] mă
 25 qáment[†]/ăa veníz mă bă[†]é[†]t încqá/că...nu v-o tă[†]ă/e ! lqa[†] fro cîte-
 vâ lovítur[†] ș[†] c-o[†] să fi[†]e?"//p-órmă...n-am ma[†] putú să ma[†].../dá
 rîs/ă rîs acólo la ferqástră/rîdqá/

"bă[†]ă sávule/v[†]ino-încqáce dá ne spúne ș[†] náo/víno-încqáe !"/

"dá mă/vo[†] dá ce nu venít ?"/

dup-ă[†]ăa n-ám ma[†] stat pînă la finít/c-a ma[†] făcút/a[†] fu[†]gít
 30 înapó[†]//a[†] lúqát-o la fúgá/dă-[†]î cu kíșca-m[†] mine//iă-[†]î !//am începú[†]
 să-[†]î júr/ș-a[†] fu[†]gít acólo la ei//și pá úrmă lq-am povestít/"mă bă-
 ăéz/dacă ăerát[†] și vo[†] acólo/te rîdqá[†] dá te zmintqá[†] dá ce[†]ăa ce..."

[†] Informatorul bate din palme.

[†] Bate din nou din palme.

[†] Ridică brusc mîna.

le o [r] le o babiloni¹ le la ¹lei/dómn^ule/la noi le deosibire mare
la noi/fată² dá ei//

oatrîna sávu
şáşezepátru [de ani]

5 să povestéz dá-şurătqarqa mqa

am fost înşurád dá m¹io/"tátă" zio/ [k]

b^vétu tática ôe/"băi tătícule...sávule/şá să te şurám mă/oă
n-ávem ajutor//nén-tu a muri pá front í tu ai rămas şingur/şai tática
să te-şsor !"//

10 ş^t ieu...vorbeaş^u o-o fat-aii^{ca} ş^t/im plăcă dá şa/dă...tática...
î-ar f^hi plăcú^d d-asta/dă-î a mqa acúma//

"măi tática ! ieu...tq-aj rugá un lúoru/iz day un şfat măi tática"//

"ôe şfat mă tática ?"//

"tu...s^t ei fática lu á^lde lu ş^lan^{cu} şiscán"//

15 "mă tática/păi da-î mai mare oa mine ou fū^{an}/păi"//

"nu e tática/nu e/...¹te bünă/ôe mai/şe şreşá vrénicá/ [r] şe şreşá
vrénicá"//

am întepenit acólo cu/ [k] avşám pátru oai atúnôş/şnoă ou cărú-
şe/[...]vine şele//cîş^u vine şele/nevastă-mşá şí ou...dóo şuró^t ále

20 şei/şí púne mîna acólo la...la ş^locă/şí-mpîngé/an dat oărúşá afără
dîn nămólu-ála/tática al mşeu î-a rămas...¹înimá la nevasta mşea/ş^u
să-î povestéz dá-şurătqarqa mqa [i]//p-órmă ío ôe crez o-aş^u făcút?//

"mă tática !/daoă zîş tu aşá/şeu vrşau să...s-o şau//da mîşe-m
plăce áşá"//

25 "mă tática ! da ôe ásta nu-s plăce ? că şe mai frumşásă oa á^lşá"/
zîce şel//

"tática ! dacă zîş tu aşá/ş^utu ío ouş^u să fac ?"//

mă duo/să fáce o nún^t-aii^{ca} la...oandélu² /mă kámă la...şşára
la betşálă/c-aşá să şpunşá atúnô/la betşálă/oînd íş púne mîrşása
30 betşá [r] betşála pá oap/vólu pá oap/să púne şşárs//şí tármină tó-
ma pá lun^t/o-aşá şíne/ş^uti^l ^uobiôé^l aiíôa/dup-á^lşá...v^víş^u cu fática

¹ Se adresează unui subiect ocazional, care asistă la înregistrare.

² Poreclă.

á la care vorbău cu ga/

"mă g'ico" zic/"io vrău...ce mai/să te g'au/în s'ăra ásta"//

da la-p' spune/"măi s'avule !" la-p' spune mi'e/"măi s'avule" ce/

"io te g'au/dă o să-m sc'ată h'ókí tá-to și mă-ta că...nu am avére"//

5 "mă/la noi niș pomeng'ală dá avére//io te plac/tu mă plac'/'h'aj
să ne l'om/ce mai ?"//

ap' venit cu l'ă v'orbă p'în-acás//ne-am oprít în fáta cási/la pod
acólo//

p-ormă la.../zic "h'aj mă/ce fac ?/h'aj/nu merg ?"//

10 la ce "măi s'avule/l'ó nu merg/trébe să vii cu tá-t' cu má-ta/cu
fráti/cu fráti-to cu sóru-ta/cu famili'a t'at'ă/ca să și ști'e și
táta dá mine//dájá că s'ín n'acájít'ă/n-am ș'í io mamá/am mamá ú-a dó-
ra/o să mă c'erte..."//ș'í cam av'ă dreptáte g'a//

p-ormă i'e/"bă dac'ă tu nu v'rel/e să ști cá...i'e n'ú mái vii la
15 t'ine"//

"tr'ăba ta măi s'avule"/ș-a plecát//m'ă-am l'ua búna s'ăra d'ă la
g'a ș-a plecát//

p-ormă i'e.../am [ɛ] niș í murg'is-as'ă bine/m-an dus la sócri-m'ieu
ásta/ca să c'er în c'ăsători'e//da i'e mái vorbi'au cu g'a acólo la
20 c'imp/c'ă noi av'ă l'oturli ve'cín'/ve'cín l'oturle-acólo//și...ím pl'ăc'ă
și dá g'a//

mă duc acólo/"búna s'ăra"/

"búna s'ăra"//la t'ó'm'aj 'i'ș'a afar'ă//c'ín i'ș'a afar'ă/t'ó'm'aj meste-
c'ă m'ám'liga/la/plínă cu [k] dá c'enúș-ai'ic' //

25 zic "ce f'acúș/te umpl'ús'áj dá c'ald'are ?"//

"ce úmbli ? da ce e cu t'ine s'avu^{le} ?"//

ce să fi'e ?" zic í/"g'át'és'te ș'í tu p-ac'í ac'ás'ă/să fi'i g'ata cá
v'íu ím pe'íd la.../să te g'au"//

da g'a a-n'c'ep'ú să r'íd'/'òl'g'ó/ce v'orb'ă-á ásta pá t'ine ?"//

30 pái z'ig "m'á-a r'ámá [k] í-a r'ámáz lu táta 'ínima dá c'ind n'e-ai
scoz d-acólo d'ín/d'í.../dá c'ind ai puz m'ina dá n'e-ai tras afar'ă cu
c'á'i/d'ín n'ámól'u-ála du pá loc"//

da la...ín'c'ep'ú să r'íd'ä//cu v'orb'a n'q'ást'ă v'íne și s'q'acr'ă-m'ea//

"ce-á má s'avule cu t'ine"/

1 Pe frunte.

"bună seara"/

"bună seara/măică !"/

"io vrșau s-o țau pă fié-ta-ŋ căsătorie/tu ce zic ?"/

"venis măică !//păi vino cu tát-to cu mă-ta"/

5 gata//mă duc acasă/țau pă táta/țau pă máma/mă duc acólo la șa/

"bună seara/bine v-an găs sănătós"/așá să fáce la țará//plósca la noi.acólo/cu vⁱⁿ//dănumirșea comúni nqáste/plósca//plóscă/fără plóscă nu te d^ucaí cu sticla/plosc-așá/plóscă frumqásă//o pusără-m mijlócu cási acólo/

10 "băi tică.../voi ce ziceș..."/ințepură...ce "dă c-az venit ?"/

"păi dă ce nu ne-ntrebát ?" ințepură să vorbășcă ș^tei//

"păi" ce/"dă ce ne mai între^{bi} ? tu ai fátă máre/noi avém flăcáș"/zísă bíetu táts/cumnátu-mio ilie/sóru-mșa/"ce ne mai întreb^t?

//n-ai fete mar^t trei ?"/da ásta ierá á mai máre-a mșa//mă ! da
15 nij n-am mai răm [k] nij n-am mai stat ca să né mai lșom plósca dá jos//și am ișít afar cu șa/s-aș venit acás//s-aș lășát pă tát-acás^ă [k] acólo pă máma/pă s [k] álde sóru-mșa/cumnát acólo la lei in căsă/s-am venit acás/s-am plecát//

aș stat io cu șa...cam fro doł an^t trei//dup-áia...că să țau
20 p-ásta/d-o avșám inaínte/amurșáză//

"bă" zic/am ințepú s-o oropsásc io/s-o bat s-o drăcuí//am [k] stat is/in sfirșít a vázút șa că nu mai țe kíp//m-a păzít pínă m-an duz la cimp/s-a luat tót tot tot/a tras căruța-ŋ fúndu grădini/s-a lqat tod dá la míne/mí-a lua tót tot tot/mí-a lua și háinili méle//
25 cíp v^{iu} acásă "háolșo !//măică úite ț-a lua"/ce să mai fac io ?// aș stătút io acólo/da io mă dučám/și vorb^șiaŋ cu-ásta...in cúda lei/ in năcázu lei/ca să-í r^hie năcáz/da ínima mșa [!]^o la șa ierșé/to la șa/c-avșám fáta ásta/dă-s spuséí io dumatále/dă e pátruzășipa [k] cínj dá an^t/o avșám mărićic-așá//și mł-erá fog dá șa/și mł-erá
30 fog și dá.../mł-erá drag dá șa/ce mai ?//

da șa/"fă ! măi máme ! hai in peț^d la ásta !"/

"hai măică"/

ne dúčem la șa acólo//să măriťásă ș^t șa/s-avșá o fetiță//

"bă !"/

"Ce e bă ?"//

"bună sara !"/

"bună sara !"//

"u!tq-am veni să lom"//

5 "bă/păi ai fôrme"/oă...făcúsăp fôrme ou nevasta/"păi cum o să
te gaa io/cum o să dau io pă f^hie-mqa...voo/cim băiatu tău are
fôrme/s-are oop^hil ?"//

"dacă ? noi băgân divort"//

10 zis și făcut//șeră o sərbătqare/nu mai țiu mînte ce sərbătqare
șer^șa/

oă "băi tată !//ia dă-t [k] ia hăi să băgân divort !//dacă ia
nu vrqa/ [r] dacă ia nu vrqa...să mai v^vile"/că mai trimisăsăm pa
cînevă oa să.../"nu vrqa să vile/ia făce p-al gaca cui"/zisăi io//
"ia ai tată să...s-o iay/s-o i [k] lom p-asta"//

15 am mers acólo la ei//ip sfîrșit/"bă tică/oa să f^hip sigurt/hăi
să-z dau o cãldare//mă-a dat o cãldare dă spalad mare/dă fro trei
patru vedre/am venit cu ia la spinare/tata șeră om voinic/inalt/fă-
cã zdrânca zdrânca cãldare/am venit acas//oind am venit acasă/să
dusă h^uletu in oomună oă...săvu ia fâta lu mingal-a lu oalendq//ce
20 să mai fac iey ?//aoleq ! ia să zbătqă dă Găsu mórți//m-an dus/am
vorbit cu ia/oă s-o iay//să făcu o nuntă/ [k] o ^horă-p sat//mă du
șt^h io la ^horă//oind o văz pă ga cu fâta-m brăte/pă cu [r] cumnata
mqa ou fâta mqa-m brăte/și cu...nevasta mqa gătita còlo ga//nū mai
m-an dus să... [ɛ] n-am mai vru să mai mă dug sara s-o mai iay p-ăs-
25 ta//

m-an duz la ga/"fă" zio/"tu hăi acas !"/s-ap venit la...doo
trei/zîua/cu ia acas//tata-l trimesăsăp la tûrnu /să băge divort/
"tată/băgă divort !"/s-a duz la leonétq-antonopol/a dad doo mi dă
le...ăluqa/s-a băgă divorz dă ga//oind vine tat-al mîey acasă/mă
30 găsăște cu nevasta acasă//dășkide úșq/mama/sări-m pat [k] dîm pat/
țîșt^h î sus//da ga-ă făce cu mîna//

"îlilîie" ce/ce "un [k] cîne-ă mă [ɛ] cîne-ă aia dîm pat ?"/ce
"nu ie ne [k] nòru-mqa ?"//

"oare nòră ?"

† Turnu-Măgurele.

"nóru-ta"//

"oléu !//cuș să pǎte ?//bobolǎca ?" cǎ ea așá-ı zı̇ce lúmęa/
angelína o kámă//

ce/"nu ıe nóru-ta ?"/

5 "păi să pǎte ?//a luat-o rı̇ir-ar șı̇ să-l dau"//da ıo zı̇c/"áo-
lǎó ! futu-ı preceștánía má-sı să-ı fut ıo/da"/c-"an da^d dóo mı̇
dǎ lei lu leonédeș-antonópol/advocátulu-ălúıa/ce máı fácem noi ?"/

"păi de ! má bărbáte/ce să fácem ? dacǎ ıel ı-o fı drág
dǎșpǎrțım noi ? lǎsǎ má să trǎıáscǎ//nu s-a [k] ı-a foz drágǎ/úı-
10 te fáta ıe máre/sǎ rızǎ lúmęa dǎ noi ?//lǎsǎ má să trǎıáscǎ-ıpreșú-
nǎ/c-o rı̇ı pǎcát//cum mı̇e mı-a foz drág dǎ tıne//tııe dǎ mıne/la
ce să-ı dǎșpǎrțım ?"/

ș-a durát...cu [k] a durát fro treı pátru an dǎ zı̇le//dup-áıa/
ıár an luat-o la bǎtǎıe/ıár a plecát//d-açı máı m-an duș la áșta/
15 j n-ǎ máı vru să máı má ęa//ș s-a dus șı̇ s-a măritát//jı̇ d-açı
dac-am vǎzút ıeu/oǎ nu máı ıe kıp/m-an dus și mı-an luat-o ınapóı
ıár/ș-acúm trǎıés cu ęa/ș-acúma//[...]

[Cum fı zıce nevetei ?]

bobolǎca [ı]/angelína [r] angelína/bobolǎca-ı zı̇ce lúmęa/ıa
20 a foz grǎsǎ/cuvıntu-áșta...grǎsǎ/"bobolǎoo/bobolǎca ęęa/bobolǎ-
ca ęęa"/áldǎ tá-so máre//"bobolǎca ęęa/frumǎșa ęęa/grǎșa ęęa"/
șı̇ ı-a rǎmáz núme^{le} bobolǎoa/șı̇ ıa angelína o kámă/oatrına aręe-
lına//

[Același]

25

mórtu

ıe mórtu pá...pı̇eșıre/de ! pá pı̇eșıre/fı premenéștı̇//...ıı pı̇ı
lumınáreș//șáde ũ om doı treı/oare áre ooráj șı̇ șęa lıngǎ ıel/
pınǎ-ı ıeșe súfletu//d-açı-l lașı̇ um pı̇ıo acoló/sǎ dúce doı ıșı̇/
dǎcǎ ıe ıom/sǎ dı̇ce doı ǎmenı̇ șı̇ ıa un...cıturǎ dǎ ápǎ dǎ la
30 fıntıná/o vǎdrǎ dǎ ápǎ/ıı cǎldare máre/și vıne ș-o so [k] oǎlzǎște
nițǎl/și-l dǎzbráoă/și-l scǎldǎ frumós/ı ǎlııe j d-açı-l pı̇ne-m
pat/și-l ımbráoă//...ıar d-al dóııęe//d-açı-ncepe șǎ-ı.../șǎ-ı

strîngă și lui d-ale.../ce-î trebuie//să-î gătească și lui acó¹⁰//
 făce pomână/să ducă patru ¹îș să-î facă grăpa/pătru cămen¹//dacă...
 are...șarvete/...d-alea uite /șarvete țasute/le punga-aiița la măr//
 dacă nu/oumpără pînză dă ¹iaș¹/ș¹ făce oa șervețălu-așă//ș¹ le pune
 5 ș¹...le dă p-aoló-șă//ș¹ făce uite-așă//vine tîmpu/dacă mare as-
 tăz/mîine sără îe gata//...vine și-l ducă la grăpă/cu drigu/c-a fă-
 cūd drig acū fo doî an¹/aiiî la noi//la mormînt acolo sărăcu//care
 are lemne/iî făce bolt-așă pã dăsupra/dă lemne/și-î pune blană//pu-
 ne nîscăi cocén¹ d-ăștîa lúnġi/dă mănîncă v¹itili/dăsupra acolo/la
 10 lémnilă-alea/ș¹ pune pămîin pã îel//dacă nu/pune pămîntu-ăla pã îel//
 așă îeste la noi//altî-a făcūt dă/...care îe mai întărit/mai...ou
 avere mai multă/făce dă cărămidă/grăp-ăia/și-l băgă oa cînd îl bă-
 gă-î cutiie/dar tot îm pămînt...să ducă ș-ăla//

[Și după oe l-a înmormîntat ?]

15 după ce l-a mormîntat/vîine-acasă/tqată lúmġa șăa care-a foz
 dăpă îel/...și pune masa//și mănîncă tqată lúmġa șăa și bqa/dă să
 satură/ș¹ plqac-aosă//ș¹ îel rămîne sărăcu ca vai de mama lui//
 nu-î așă vică² /aiiî la noi obiġeîu ?//așă îe//

[Și pe urmă ?]

20 pomeneste c¹ colivă dă treî zile/la náo zile îăr îl pomeneste
 cū oolivă//dă treî săptămîn¹ îără-l c [k] pomeneste/și la șase săp-
 tămîn¹//ș¹ căznește ¹omu dacă pōate/făce ũ rînd dă tūale/să d^uce cu
 îele la biserică/sau v¹ine pop [r] pōpa acasă/și...îi dă tqalile-ă-
 lġa/ouî...//îi cîtește pōpa acolo cui le dă/și îăr kāmă lúmġe/să mǎ-
 25 nîncē lúmġe/dacă mai are putere/daoă nu/făce și îel sărăcu cum pōa-
 te ¹omu//

[Și nu-l tāmîie ?]

dă ! da !//dă tāmîiatu la o femēe//la o năcǎjită care...nu îe-
 30 stăre dă nimica de ! ș¹ îa//să ducă și-l tāmîie pîp la șase săptă-
 mîn¹//îi dă și lui ape/dă-î cără ape//

[Cum ?]

la o fetiță//să f¹îie curată fetiț-ăia/îi dă și-î cără ape//
 pătruzășipătru dă cōbiliz dă apă/la...ăpili mar¹/c-așă le zîce/și

¹ Subiectul arată spre șervetele de pe pereți.

² Se adresează fiicei sale.

la aia mica/dor jóia și simbăta/oară ape/îi zîce...apa aia mica//
 și la șas săptămînî¹ îi plătește și îei//să dūce la gîrlă/cu lumf-
 nărt/cu nește tiugulițe făcūte-așă mititele/și pūne luminări-așă-η-
 cruçișate-acoló/aprîpse/și le dă drūmu pā [r] pā gîrlă//și lemnu
 5 care-a tăiat la/fetiț-aia a tăiat î/tăie coló/cu surcél ca asta
 așă¹ //tăie așă/crestuș crestuș...ăpile/cîte cōbiliț a cărat//și
 cîp să dūce la gîrlă/il tăie/surcēlu-ăla și-l dă pā apă//

"îej mărtoră"/are un mărtor altu copîl lîngă ea/"îej mărtor
 o-a cărat cutare apăli cutăruia ?//

10 zîce ăla "sînt !"/

la tăie dîm bățu-ăla d-acoló//întrebă dă trei² korț//șî d-aci
 termină lemnu-ăla//

"îej mărtor c-ai cărat cutare/îișana/apăli lu grigore sau..."/
 cum îl kāmă p-ăla//

15 "sînt !"/

șî îar tăie dîp lemnu-ăla așă /tot tăie//ș-așă îe obișēiu//
 îeste și astăz obișēiu//

nicūla bādęa oltęanu

șăizășiob dă an¹

20

lîna

o tūnden dū pā uăie/o luçom acas/fiērbem apă...caldă/rîșartă
 bine/-n colcote apă/ș-o pūneș s-o opărim//după c-ă² opărit-o să
 îacă² kusūcu dî ia/nămolu care îeste...pā lînă/ne dūceș cu ia la
 fîntînă s-o spălăm//o spălăm bine cu apă réce/...o spălăm bine cu
 25 apă réce² /pină să făce ia curată/dă rămîne apă lîmpede dî ia//
 dup-ăia o atîrnăm p-o sfqără să kusūcă/nițel/sî zvîntęază/o bâteș
 c-o tuiăgă/dî să filfăngăză lîna//după c-o bâteș cu tuiăga/²
 atîrnă șî să usuoă la sūere//s-a kuscad bine frumós/o scărmănăm/o
 pūneș la sao/n^o dūceș ou ęa ș-o dă la mașînă/la dărác//dup-ăia o
 30 făce varęăle/venim acasă/...pūnem fūsu/ș-o lucrăm dă ęe...vrem
 noî atūnō¹ in timpu-ăla/dă macăt/dă covór s-aléęen/dă flanél/fus-
 te-abă//ęe vręa² kōmu să făcă din ęa//

¹ Arată spre piciorul de la suportul microfonului.

² Textul este reluat din cauză oă intră cineva în cameră.

[Dacă o țeseți de pantaloni, cum faceți ?]

făcem urzălă//făcēm [k] rúpem dî lînă/o púne-ntr-um băț/șť cu
fúsu/...și tqr̄cē dă urzălă//réstu torj dă bătăie//aī t^hors-o/aī
scrobít f^hiril/lq-aī făcú jurubít/lq-aī strîps/lq-aī pus pã mos^hor/
5 ș lq-aī urzít/șť lq-aī băgá la rãzbóī/și le țese//

[După ce le-ai țesut ?]

după cē le țesēm/le dúcēq la boagîq/la ^horas/la vopsqá//le
vopsēste/fī plătīm omului cīte kile iēste dă...abá/vīne ou ȕa acá-
să/să dúcē și-s făcē pantalon^t la croītor//

10

oltqānu fānioa

tréizășapte [de ani]

cîp să strînge hore

cîp să strînge hore/...să dúcē băgātu cãre are...gaģicã/-ș ȕa
gaģica/să d^ucē să-implibã ou qā//ãltu care n-ãre/să d^ucē la fo
15 cîp zēcē cînșpe/cīte-o putqá să trágã//cãre mai pã cãre//ș-ãpãī
după cē le trãge/iēse sãra pîp sat//cîntã.../cîntã și...dãnséz cu
qā pînã cînd zícq-"ajúqgã"//dãnséz/te duș cu qā la pqr̄tã/staī la
pqr̄tã cē staī/staī o ^horã dou-acoló pînã-ŋgez dă frig/și plec
acás// [i] ș-apãī...vīī acás //acásã mai pîndēs ștīī cîn mai iē sãr-
20 bãtór d-ãst^qa/te mai dúc ȕar//

"mãī cutãre/úīte...iē sãrbãtqr̄are-p sat"//

"gãtq ! ișīp la joc !"//

iēsé [r] iēse¹ la joo//iãr te duș cu ȕa la pqr̄tã/iãr mai staī
25 dōo treī ore/mãī ŋgēt iãr//vīī acás^ã ȕar/te-ntrqábã áldo tãta
ș-áldo mãma/"úndq-aī fost ?"

"pãī aq fost la cutãre"//

"da ?"

"da !"//

"tu aī mîncãt ?"//

30

"pãī n-am mîncãt/dã-m sã mănīno"!!!

púne mãsa//mãnīno/mã culo//după cē mã scol diminqãta/pleg la
robótã/in deal//mai mã frqãcã și șoféru-ãla/mãī dã-ȕ la manevélã/
! Intreruperea și repetarea se datoresc faptului că între cele
două cuvinte cere o țigară anchetatorului.

draj nu mai poș că le-gețată...//dă-î liuane/oî mînoă n-oî mînoă
dă dimineaț/dă-î așa/că merg?//

șubredu ion
noșpe [ani]

5

778. P L O P I I - S L Ā V I T E Ș T I

(Jud. Teleorman)

Culegere: 1969; GG, BM, RP; transcriere: RP

făcă oasă-a pămînt

No cas-atunôa.../răr să făcă oasă dă cărămidă//sē făcă oasă dă
10 pa^{te}ente/că er^ă lăune/er^ă pădūr[†] atunôa [†]er^ă.../și-atunôa...nu [r]
nu-î făcă tîmē[†] dă cîment sau dă.../nu ! băteă par[†] în pămînt/băteă
pa^{te}ente pă dă lătur/o lipēă/Pu[†]neă lipitură/și o acoperēă/bunînțelēă/
că...țiglă nu țegzistă pă tîmpu-ăla//[†]or cu cocēn[†]/cărē n-aveă pute-
re/or cu fier//și pă jō²/no punēă pă jō !/pămînt//spoia/făcă/ba oă-
15 re ăreă...aveă borde[†]e-m pămînt/aveă ș paturle tōd dă pămînt/din...
tăgād din...d-acolō din desēmnu lor/cîn o săpāsără/cîn o făcūsă/fă-
cūsără și paturl[†]//și pat/nu[†] să gāsă patur[†] din astēă[†] pînă pî la
moșo sūtē...șaptișpe/șoptișp[†]e/la primu război//băteă pari-m pămînt/
puneă un [ε] stîngiie curmezis/ș d-aci[†] punēă blăn[†]//și pă tēmēi pu-
20 neă rogojină doamă/nu [†]er^ă saltēă/nu [†]eră...plapumă/nu eră.../făcă
cite-o șergă dă lînă/dă cite șasă șapte [†]ocă/și-vălēă...[†]o compāni[†]e
cu șa/ciț eră-[†]oasă//și...asă eră//cu căpătî[†]/l-umplēă oū...păē
sau oū...foi dă porumb/...ă ! nuăpțea sună/cîn te-ntorōă[†] [!]/le-
ră-m pad d-ălēă//asă eră vîlăț//

25

[Ați apucat și bordele ?]

dă/da !//

† Subiectul arată patul din cameră.

[Cum se făceau ?]

să săpă-m pământ/de egzemplu cum ar fi asta...s-ar face cum spunem [ɛ]...^uo grăpă//s-aici la cap aici/pungă ^uo furcă//grăsă/bun^uintâles//și dincolo uo furcă /s-aș pune o grindă ²//și d-aci-
 5 lăa punga mirtăc așa ³ //peste lei/pungă grăt/grătă...in^ugrădite/
 dă nuișle/s d-aci p^uneșă p^ușe/și peste ele punga pământ//pă margine/
^a zis pă puălă/dă jūr imprejur/unde er^aă aștepta mirtăc-aștepta a^uij/
 dă gămură/cu lemne/cu l...cū...sfrēdelu/și-^ugrădă dă jūr imprejur
 /așă/oa dă treizēs pătrūj dă centimetri cu...nuișle//ca să ție pă-
 10 mīntu și p^ușe-ălăa/s-atunca...punga pământ pă șă//punga pământ
 ...gata bordei//da eră bună/că eră oăldurōase iarna//

[Și înăuntru ?]

inăuntru de l bine/păi inăuntru spoia/-l văruiă/aici tot așa
 da cu pământ/i pă grătă-ăia/s pă mirtăci ^ușă/s^u [r] pământ d-asta/
 15 s d-aci lăa fl spoia frumōe ou mīnile/și d-aci lăa-l văruiă//și fă-
 că oasă-m pământ//

dumitru pîrvan
 șapteșidōi de an^u

am impușoat o vîlpe

20 lău intr-o șară/oa să vă povestesc um...băzn al mău aici o...
 cș-am pățit lău atunō/intr-o șară-l spu lu tātă:

"bă tātă !/să mă scol mīne/la noapte dămūl mă du^u la pază"/oă
 noi făcām pază noapte/dă lūb/dă vūlb/dă...//și acū...noi dacă nș-an
 25 oulcă dăvrēme/p^u la șasă șapte iarna/e l pī la nōo/zēse m-ă...dăș-
 teptă oă e ziūă//m-am imbrăoă ș-am pleoat//am pleoat//...m-am dus
 a stat in [k] la mālū bālț/unde-avșă bulgari o rōată ^u//ș-ă stat
 acōl^o/ș-a ven^ut...ș-am impușoat o vîlpe//ș-am băgă vîlpe-ș zăpă-
 dă/la rōat-^uasēmīn^u/ș^u m-ă sloboz^u lă valē la pădure oă...in^ugețā^u
 //m-am mutad dă pătru oinō or pîn-am ajūz la uolt//na !/și dă lu-

- 1 Gest ou mīnile: furcile erau puse față in față cu ocarnele in sus.
- 2 Gest ou mīna arătīnd cum era sprijinită grinda pe furci.
- 3 Gest ou degetele in formă de V, indicoīnd cum erau infipti mirtacii in pământ.
- 4 Instalație rudimentară folosită pentru udat grădinile de zarșavat.

mină^d nu să lumina^a !//

domne^a a venit iepuri-aocolo/am impușoa fo șase iepur¹//

Î spătele m¹eu la fo cînzăj dă metri¹ er²a uoltu//și venea rățele/
măcănca rățele pă mal/mamă ! pă uolt//am băgat iepuri-n zăpadă/s-a
5 luminat//am băgat iepuri zăpadă/s m-an duz la rățe//m-ân tăvălit pă
la rățe/si te tirăș pă burtă/pă joz/aș^a [I] am impușoa și fo patru
cîj rățe//tata/mama l-a lua la rost//

"nu ma e/băgatu¹ -a mîncă lupi"//ce ! pină la uora zéce unșpa/
că eo nu venisăa/zișu//că e dăpărte//și io m-am munci mul la rățe/
10 zbură d-așică/șea oit^t cōlo/mă tiram pin dōsu [I] pin oitș-o măgură/oi-
te cēvă//și i fine-am plecat//pă drum m-am intilni ou tata/venea du-
pă mine/șel i lușăa Hurma/ven¹să și sócri-miu/și șocră-mea la noi/
toș că nu [E] cē mai ! ie²șă cēvă dă...mirat !//cîn a veni și m-au
văzu ou...d-abi venșan ou ele la spinare !/a-ncepū s să mire ș iei//

[Același]

jucă cālūșu

[A luat pe cineva din căluș ?]

ă !/lua și fomei/și uamen¹//

[Vă aduceți aminte să ne spuneți cum s-a intimplat ?]

20 da//ier²a unu flōșea zbenșic¹//

[Al cui ?]

flōșea zbenșic¹/ier²ea ũ uom//s-a duz la vi¹te la ũ uom pin la ne-
mias să șape la vi¹te//ș d-aocolo l-a luat//l-a luat/a veni nebun așă/
jucin nebun pină că [E] a căzū joz acas//a căzū ș-a căzud mort [k]
25 ședea mort așă//dac-a șăzū mort i/a veni cālūșu/ș l-a duz la o poșă-
nă/șă-a ju [k] a cîntă o^h cālūșu-aocolo/ș-a sārī peste șel de trei
uor¹//o uală ou-ăpă la osp//și cin a vārsat ual-ășă peste șel/i-a
dat ou sabi²a peste uală/a fugit/s-a sculāt in fuga//da//s-a sculā
ș-a kītīd dă fuga acas//și mai multe fomei/da//s-a sculā ș-a fugit/
30 cin a da ou uala peste șel//șă s-a-ntimplă/și mai s-a-ntimplă mul-
te fomei/care șpālāt/unelș-a șpālāt//fomei tot așă//a șpālāt i zīșă
dă...cālūș/juoi/la cālūș atunș//tōt așă a lua ș fumēș-ășă//ș tōt așă

a jucat-o călușu/cî lă-arunșă ual-ășă cu apă/répede să sculan//

badă deța [81 de ani]

le ouăcem în țestă-ăla

5 punem pămînt/ou bălîgă dă cal/călcăm/făcăm d-o^{ro} gugulea^{te}/s^d-aci
 făcăm un gugulei dă pămînt/bătut așa joa//după ce punem gugulei
 ăla/punem turt-ășă de l/păi da așa-î icen turtă [l]//punem turtă-
 le-a^{le} peste el/intindem bine-ășă/s^s mai punem încă una peste ășă//
 după ășă/după turt-ășă/le-ntindem așa ou mîna/s^s le făcăm f bini-
 șori-ășă/ou mîna/s^s să ășă//să ușucă/s^s d-aci-î dă joz dū pă mușur-
 10 iū ăla//și să fac așa frumșăse/d⁺ n-ai văzut l/dă frumșăse ce^s fac
 //și făcăm piine țele//îi dă gaur-ășă ou ũ lemn/ocolo sus une-î
 făcăm orășta/ășă orăștă sua/și-î dăm gaură o-ũ lemn ășă//și pu
 [k] băgă l⁺emnu-ăla lă...sau fhar ăevă/cin [k] făcăm pă...pă foc/pă
 vatră/avă vatră făcută-m buoătări-ăcolq//

15 [Și piinea ?]

și piina^o frămîntăⁿ ou...drojdi^{te}/da ou drojdie nū mai făcăm//
 ou aluăat//

[Cum ?]

20 făcăm alu^{at}/u^d dăcă făcăm f/făcăm turtă d-ăleș/făcăm ũ aluăat/
 și făcăm turtă d-ăleș/le ușucăm turtăle/s^s punem sâr^a [?] turtă [k]
 /o turtă d-ăleș și ou...um punem dă fă⁺ină//îi dosp⁺im piină vine el//
 ăleșă uă [k] într-o oan-ășă dă marmură//și dîn ășă...frămîntăm piin^a
 ou țele//în oăpistere//în oăpistere frămîntăm//după ce să dosp⁺iește
 25 ăa bine oă...să ridică oit oăpistere/o-ntindem f...im pat ășă/pă
 nește foi dē...dē cirpe de l dă...proșape d-ășă//s^s le ouăcem în
 țestă-ăla acolo//ășă le ouăcem//

[Aceeși]

orezu

30 să pregătește teren/bunînțălea/să nivelează-n orezări/oa să
 ppa^a să stea apa lă...la nivel peste toată parțela care s-a făcut

parcèle-aşa/şi...crezu să pūne la-ncolţit...vr̃o cîteva zile/după
 ô-a-ncolţit/să bagă-n apă în parcělă/[k] apa-m parcêlê/ş^t dup-ăa
 să sēmănă pîn apă//da//dup-ăa să retrăge apa/să trăge după vr̃o
 cîteva zile/să trăge apă/şti oa el să cadă la fund/^s să lipească dă
 5 pămînt//după ce s-a lipit...dă pămînt/bunînţelez z-a-nciripăt el vi-
 na-m pămînt/atunca-î bagă apă din nou//după ce î-a bāgāt apă din
 nou/il ţine nūma-n apă pînă cînd...crede oă ar fi normal sî mai sup-
 străgă apa din îel/că are apă p̃rea multă ş să nu să-mbolnăṽească/oă
 sūferă ş^t el d-anumite bol^t//ca şi Ńom̃u//

10 şi...are nevo^te dă plēvit/ş^t îel//^te moşor din ăla oare trēbue
 ...plivit/ăsa//p̃oate şi alte buru^ten^t da ălea mai puţin ies în éle
 //atit oă acūma a mai apărūt f ierbicidū-ăsta/māi dă cu ierbicid^d
 din ăsta şi...nu p̃rea mā^t estē...aşa moşatā d-ăsta/moşor d-ăsta
 să ma iasă//

15 e ! dup-ăa/sē repicā//altă parte/sprē ezēmplu au parcêlê/-anu-
 mite parcêle oare sup sēmānate iesprē pāntru zmulz din îel dă rārit
 şi...repicāt în alte parcêlê//ş-atūnc înşēmānă că îel devine māi...
 māi bun/că are timpū-ala [k] are locū-ăla/terēnū-ăla d-a să-nciripā
 şi-ă...făcē māi multă-a.../māi mult cātēi aşā cînd ar ^tesi dîm pā-
 20 mînt//dîm par...//

dup-ăa să...ūdă şi-ăla şār la fel/să plivēstē dă burūian aşā
 cum an spus/să spicū^te t̃āma/eventūal/c-a māi scāpāt moşor^r din ăla/
 să spicū^tē ou sēcer-aşā pā dasupra/ş^d dup-ăa la recoltāt/tre^terāt cu
 maşina ş^t.../bāgātu la magazie//

25 tūdor de ^tiūon
 pătruzēşcîn^j dă an^t

mā-a facturāt Ńosū-ăiic aşā

30 m-am sūi pā tractor/după cē-a trē^terāt crezū/şi...să ple^c cu
^tel d-acōle dă la maşină/să plec în^coăcē în...î sat//uroîndu-mă pā
 tractor/er^a dîn ăla pā şinilă//fin pā şinilē se cirmēstē ou tōtū-a-
 şā cdată/nu ē ca ăla cu volān//ş cîn a traz d-o manētă d-ălea/m-a
 azvirli joz//şi azvirli^dndu-mă joz/mā-a facturāt Ńosū-ăiic aşā ^t//

^t Gest: indică braţul sting, māi jos de cot.

mî l-a spart//

[La mină ?]

da//ș-am durad vro...dó^{ho} lun dá zîle/n-am pútú să fa⁵ nimic cu
1a//^dup-áșa s-a vindecát//

5 [Acuma nu vă mai doare ?]

nú mă mai doare/da mai în pás-așá puțin la greutățe//núma
aió așá la-^hkețetură//

[Același]

Îeu am fost unu singur la părint

10 Îeu am fost unu singur la părint//find unu singur la părint/
era-n timpu lu pătruzăș^t unu atúnca cînd er^o a război^u/incêpúsă răz-
boi^u/concentrărle/și...maioă-măă a foz bolnăvă/și-a murit//a murit
î țetate dá treșesăș dá an^t//n-am avú frate/n-am avú sóră/taică-meu
concentrát/Îeu cu car/cu boi^u/cu pluc ou țoate astșá/a trebî să durez
15 un an dá zîle/că mai mul n-am ma pútú să mai durez//dór țeșisân diș
șoc^lle primare ș^t...//Îeu veneám aprinde lampă/Îeu...dájugám bó^t /
Îo-Î legám/Îeu lē daș să mănîncē/Îo lē dam apă/olóșcă/p^horo/out
îp sfi^rșit/un an dá zîle/dup-un an dá zîle m-ă sperîá ș^t n-am putú
să mai durez/ș m-an cásătorít//oă [c] nu să mai puteá//și-an lua
20 ș Îo o țărăncă d-a^lîo d-ále noáste ș^t.../astăz tră^tim împreună
amîndó^l/ôe să făcēm//

[Același]

Móile

25 păi !/spre ezemplu ôe să spun eu dá uoi ? Móile...se-^hgrijás
cam greu/nimí⁵ dá zis/Îele dacă nu le dăd^oá^l [k] nu le dai...Îarna
grăuúnte/speči^oel/primăvára nú mai găsēj lîná pá éle//și...totodată
le p^lere și láptele//nic um miel oa lúmea nu éste/nic o piéle dá oă-
ôulă sau dá gúlár indiferén dá [k] pentru blánă cēvá/nu pos să sooz
dá la miel/pentru că el dacă ^he slab/n-a avú má-sa...lápte...sufi-
30 cî^len pentru el/nu Îe bun/ă ! é^l trebî să-î dai fin la uá^he/tré^{bi}
să-î dai grăuúntă/să-^l cures terēu-acólo unde éste întodayúna să

nu să cúlce ş ea im bălegar/in gunoi aşá/sau...mîncarea să i-o
 arunc[†]...úna peste alta acólo/să-î fac ũ fel dá...ce nu să p^oate-ac^o
 să mai máninc^o ea cá.../dac-a mîncád dim mîncare ş-a trecú ou pi^ocar-
 le peste ea sau a mirosít-o/la urmă n-o mai máninoă a dóca ôar/ş tre
 5 să-î oures ş ei...grătaru ei acólo//e ! tre să ai grij[†] z dai sáre/
 cá sárqá speci[†]al fáce m[†] pentru ^hoi//iárna//d-ací^oa apă/ápá tre
 să-î da^z la timp iar la fel/pentru cá...atîta timp oit áre mielu-m
 búrtá/ia dáca nu-î dai apă/s p^oá^{te} tímplá oa după oídva timp/ş-î
 dá apă mai tírzíu/ştirpéstę/-aşá să zíce-ş limbă...nqástá ţărănqas-
 10 oă zis/aşá//ouş să spun eu/ouş să spúne-ş limb-ástíiláltá/arunqá mié-
 lu zis aşá/il fáta dá...de neleápoă/mă ro^o/nu ştu [ε] nu ştíu ouş să
 mă esprim aió//í sfi[†]şít//

dup-áqa mié[†]í şi ^hoíle să dá la ôobán/noi lé dáp la ôobán/in gri-
 jéste dá éle pá cim/mă ro^o pá ún^de p^oate le...áqa/bríza//brízã.../
 15 aşá oum sē qa/í stílu cúm să qa/[k] o l^hom noi//áqa//te vestéste
 ôobánu la rínd/te duş să şá láptéle/víi acás ou íel/ál stricó[†]r
 frumós/spel gálétíle sau.../dacá ai un vas acásá/dín gálétíle lui go-
 léş[†] ín...vasu dumatále/stricóratá frumós/puí...kag/o vez...cít
 trebe să-î puí kag/să-şkagá frumós/puí la sedíla după ôe s-a-şkagát/
 20 să fárimã-n...príma dátá/^{tu}p-áqa o puí la sádílã/să stricórá bîne
 bîne/dup-áqa ô puí [k] o tai frumós/s-o puí im pútínã sau í...bor-
 oáne ôevá ş[†].../la sáre//[...]

[Unde ţineţi oile iarna ?]

peş avém oíte-o [ε] saiváne-aşá/saiván dá ^hoi/sau un grajdí-aşá/
 25 ^ho oosárã/frumós/un sófru fácut frumós aşá/sápá pá oíteva párt aşá
 í fáta sqárlui/oa să le vádã sqárlí/c-áre nevó[†]e neapărăd dá sqáre/
 şí...//

[Dar neleapoă la care-î ziceţi ?]

spre ezemplú/íeste miá dá ástã-vără zis//ş[†] ía dáca-î fátatá
 30 mai dín timp/şí...î-a veníd bîne/buníntelés/ia a crescut/a avú mînc-
 oáre/şí-a [k] s-a dezvoltát ea bîne bîne/t^oámná...mă rog/a príz miel
 /a lua miel//áqa//ş ea fáta iárna//sau...íspre primávarã/ş-áqa să
 numéstě...miélu oáre-a fáta dá neleápoă/adíó-áqa a fáta dá neleápo-
 oă//ípsã...nú e kár í...búnã/nu éste kár búnã/pá oopsideréntu cá nu

are ea/nu e la timpul ei așa/cum ar fi și-o vacă și...//

[Același]

taș porcu

5 lei um por⁶ mic dac-ai scrôafa ta/dă oînd ¹e mic încep¹ să-
 dai și lui pisat acolo fiert...nițâl/daoa nu mănînoă buabe/mai mul
 pisat fi dai/oa să facă mai mare/mămaligut-așă făcut//îi răcêș și-
 dai oăldut/și¹ lei mănîncă//mănînoă/in trei patru lun¹ să face bun/
 să spală bine/-atunca să face mare la patru lun¹//ș pos să-
 dai și buabē/oîd mănînoă lei^d a oa să facă por⁶ bun/ci^d mănîncă ¹el f su-
 10 fi¹ent//fi rămîne-n...tăvă/sau in troc acolō/cu-atîd mai bine/că
 el mănîncă sătul//um porc...dă care mănîncă bine oînd are ũ an dă
 zile/trêbue să aibă o sūtă pătruzăj dă ⁶ile/o sūtă cînzăj dă ¹ile//
 pōate să și depășască/dă...atîta-ntr-ũ an dă zile//

^da-cîilgă...vine crăcūnu/te-apuș și taș porcu//fi¹ taș/fil spel
 15 frumos/fil spintecă/pă șir/o-așă să spintecă la noi/taș căpătîna/-
 puș sare/-¹ fac...oăpăstru cuș să zîcē dim bătrîn¹ de ! căpăstru
 pōroulū !//puș sare pî oolo pă sus/d-aōi încep¹ să-l dăsfăc//alēg
 mūșki la o parte/coāstele la ũ parte/pă urmă alēgi osiza/soc^z mâte-
 le/le cures¹ frumos/le spel¹/pă oīmă ca să fac ¹...măte le cū zîcem
 20 noi de !//nu oîrnăț/măte le//

e ! toc boșōgi pōroulū/la măte și puș și-ũm pig dă fică^d/dacă
 puș kar mul ficat așa/să face-amară//puș mai puțin fioad/dōc bucāz
 dă fioat/trei să puș...tōate măte le pōrcū^{lu¹}/că noi pă tōate le fă-
 25 cōen/nu mai oprim...să le lăpădam//pă¹ alēa ni să pare nōo mai bune
 la porc/măte le//și fi puș acolo carne/fi puș cēapă/orēz/ardēi boiā/
 fi puș pipăr/și cîmbri/cuș să zîcē la noi/că fără cîmbri n-are gust
 /nij măte le/nîș¹ sarmălele//așă s¹ face//le fierb bine pă foc pînă
 să...cēpe să rûpe mătu-ăla/dim maz dă să rûpe/și¹ le dai la o păr-
 te//le puș dacā vreî lē...puș dă să...să stîcuie/dacă nu le mă-
 30 nînō așa/le sour dă zāmă și le mănînō așa//e ! pî la crăcūn ¹e
 răcuare/și¹ nu să strică nîc//

și d-aōi făcēm búrta și oū...ou fundanu/ acolo să pūne nūmai

riniki/linima/șoric/dă la țel/dă la porc/puțină carne grasă/puțină
 5 dă tot tăgată suptire/și carne zlabă//da mai mult [k] și urekile
 porcului [k] dă la capățină le-alogem frumos/le spalăm și le punem/
 tăteț-așă feliqarē/feliqarē//le dăm în ciocot înaintē/bine bine-a-
 șă/șț pã urmă le tăjem așă felit/nú ma le tocăm...la mașină sau...cu
 10 bărda cup să țocă mâtele/le punem la țert/și țele e musai să le
 punem la stiō//cîn le scoțen d-acólo/le punem p-o mäsă/punem un ca-
 păc pã țele/și greutate/și le sticūim//alga să numește...cartabó-
 ju/fundóiu și cu...búrta ce mai ! a porcului//alga sint țar țele
 15 mai bune/să păstrează și mai mult//și dóyo lunț dă zile le pos pás-
 trá//lē-fășur frumos în hirtile după ce să sticūșe/și le-agăs sus//
 e țárnă/-i frig/n-are niē un fel dă mirós//așă le rácem//

[și alea mai subțiri ?]

 mătele suptirț le rácem oirnatț//tócăn carne/carne zlabă/și car-
 15 ne grasă mai puțină/dacă punem mult-așă nú țe bun să...topește-n ti-
 gățe//cîn îi prăjășț//mai multă carne/măi multă pécițe/o tocăm fru-
 mos/făcem ȳusturóio/o tocăm/o tocăm bine/l-amestecăm cu carne-ășă/
 și le ȳumplem//și le-agățăm...la coș/ȳm...să țice la noi dă vine...
 20 vîlvăreșă/fócu dî coló cîn raș piñe//că țarna noi tóț făcēm piñe
 ia țäs/fiñcă țe mai bünă ca așă-ȳ cuptór/nu le plățe-ȳ cuptór//o
 dată pã săptămînă tó făcēm piñe la țäst//și le [k] i ȳusúc așă bi-
 ne șț.../mîncăm//

[și carnea ?]

 carnea ȳc topim/o mai punem la ȳusturóio/...o...făc ȳo copățe má-
 25 re-așă sau un hîrdău/cum avem noi un hîrdău/punem mușki acolo/cu sa-
 ramură bine/și...le [k] îi lăsăm o lună dă zile/pã la februrăre-i
 scuțem dacã n-avem nevoțē dă carne-ășă s-o mîncăm//de ezemplu țar
 cum am făcúđ dă cizvá anț/așă ũ șolđ dă porc/un pičór il scoțen cu
 30 tótu/cu țoăță oarnea grasă/cu țoăță carne zlabă șț punem în hîr-
 dău-ăla acólo/cū...mușki eia//șț cînd avem nevoțē dă carne dă terme-
 nãm p-aîlántă/scoțem p-ășă/s-ășă țe páro-ar fi tăiat porcu țar
 atuncț//dac-a stat atîta tî la saramúr-ășă și scoz d-acólo e țeă
 mai bünă carne//dă mîncat//țar mártițe-ȳ coló dacã mánij dî ia/tóđ
 n-are niē ũ fel de mirós//niț nu mirșas-a carne vekte//fiñcă dasupra

um pic are sare-ăa și-ncolo ¹e...parc-ar fi proaspătă lezact//kar
 ă făcut ș-anu-ăsta și mult an¹ de-a rîndu facem așa/vro șapte-ob ze-
 ce an¹//avem un hirdău mare care...punem în iel/saramură bine șf...//

anu-ăsta...kar an tăia trei porc//unu l-an tăiat atunaj la nuntă
 5 șf tot ne-a mai rămaz di iel/c-a ros preă mare/cred c-a avut o sută
 uobzăj dă kile//tot așa/ce ne-a rămas picuare una alta/le-am pus la
 saramură/am mîncat kar o lună di zile//astă-primăvară avem doi iar
 mar¹/ș l-an tăgat și jumate l-am vindu^d/jumate l-am păstrat...tōd
 așa dă l-am mîncă noi//tot...l-am pus așa la saramură/și kar dac-a
 10 fost aprilie/nic um pig nu s-a cunoscut că ¹e carne veke/nic um fel
 dă mirōs numai d-acolo di saramur-ăa am mîncat//

pîrvan ițuana
 pătruzăj dă an¹

la nuntă

15 la noi...te-apuc dă...lun dă dimineață pînă-n nuntă/c¹ mă ai o
 săptămînă pînă-n nuntă fac...cortu-afară/cum să face/că e lîme
 mult-aiica/la noi nu ¹e salōn șf te duj¹ la...la nuntă//să face...
 la...cortină/șf faș cortină//te-apuc/kem frați/kem¹ rudele/kem¹ nea-
 murli/să faș cort afară//muncēst¹/faș cortu-acolo/l-acoper¹ cu...
 20 cocēn¹/cu ce ai/pă dădăsup pui...cerg¹/peste cerg pui uite covgără
 d-astqa/maoate d-astqa frumușe/că...ț-ă rușine să vi¹e uomu să vază
 ...cocēni eia/să cază străkin¹ acolō farfurii//

d-acî dă simbăt [k] dă joi/șar/ștrîș și femeile/neașurle tele//
 25 alta...spălă ualele/ștrîș vasele/spel¹ paharele/spel¹ farfuriile/
 furculițele...viner¹ tai porc//pă sara//te-apuș și gătej dim porc/
 ce trēbue să găteșt¹/le-alej doparte/simbătă te-apuș să gătej dă...
 dă nuntă//faș friptura/frig curceni/tai do¹ozășcipj dă giște/trei-
 zăj după cit ai...lume cum an tăia noi/treizăj dă giște/e ! le pră-
 jăj [k] le-a fiert intii în căldărea mare/dă șase vedre/cite trei
 30 pătru/p-ormă le-ă sooz/le-am pus în tăv¹ după ce s-a fiert/l-am bă-
 ga la cuptor pentru rumenăla/cite șase uodată//atita să făcusă cup-
 toru dă mare/-l făcusăm//le-ă rumeni/frumos/dăjă eră fierte/daci
 le-am uscă nițal să nu să strice//e ! am termenă cu păsari//trei-

zăc/cite-s spusăi o-an tăiat//d^uozăspătru dă gîste ș șase ourcăn^t//
 e ! d-aci/...puî sarmălele/faș sarmăle^lo//fac o mi^te/doo trêi sute
 dă sarmăle că...la țară vine lume multă//faș sarmăle duminică sara/
 le puî acolo-ⁿ copăi/nu le puî în căldare că să...coclește/le puî
 5 în copăile-alea acolo/in...pōstăv cū le zîcen noi/orătiz mar^t/uale/
 da să nu fi^te-n d-alea dă arămă/oa alea le coclește//e ! ai termina
 cu astea//

sara vine fetele//vine fetele/vine ȳamenī...rudele teleș/-ale
 socrulu/ē ! juacă/acolo/gătește mirăsa/-^l pune gerlanta/juacă jo-
 10 ră/afară/ē pune la fāta ou colācu gerlanta s-o juacē pā cap fī hōrā/
 mai pune la doo trêi fete/ș s-a juacē betșala mirəsi//după ēe ză juacē
 că betșala mirəsi/puî la mas-acolo cu...ēe ai să mănîș ou lūmșa așā
 dă s-a strîș/cu fetele cu...rudele tōate/mānînc/acolo ēe mānînc/ū
 fel doo dă mîncare/bei/leș^t afar la joc//jos pî la zēce ūșprezēce
 15 nōaptea/petres/cîntă lă^utari/plec acasă//s-a terminat sîmbătă s-a-
 ra/dumēnică dă dimineată//

te sool dă dimineată/tē-apuș să fac...ō^uorbă/să faj mîncare/să
 dai la fete la doosprezēce ș^t la...ōameni care sînt ai oasi//lē dai
 să mānîncē-acolo le fierb^t/la doospe le dai să mānîncē/vine fetele
 20 la brad/fiēcāre ou...ēe are/c-^u oadou mirəsi/cum să zîcē-aij/māi
 cu...altu ou cozonac/altu ou piîne/oup să dūce la mirășă/d-aci/șā
 ...să dōe la apă/ou mirășa cu căldareșā la apă frumos/acolo la apă
 cîntă lă^utari/ia apă dă la o ôijmșā/dă trêi ūor^t/mirășā stropēște
 cu busuțocu/varsă cu pițōru āpa dîn căldare dă trêi ūor^t/să dūce dă
 25 șā varsă o dată/să dūce dă ia iar fratele dă mînă/vine cu șā șar fī
 ...iar să-ⁿkină/stropēște ou busuțocu/iar varsă āpa/iar/a trēia ūā-
 ră//să-ⁿkină stropēște cu busuțocu și varsă cu pițōru și-^l rāmîne
 bāni-ⁿ căldare ș-acolo-^l ia lă^utari//d-aōi să d^e ēe ia și ia apă/o
 pune-m miljōou hōri/ș face ūorā//juacă tōate fetele/toz bălețī/hōra
 30 mirəsi/dă apă//pā ūrmă vine-acasă//vine-acasă/facē brādū/s-apuocă
 pune o mas-afară/pune o piîne...pā māsă/j vine cu brādu și-l fīfī-
 ūe-m miljōou piîni/ș pā ūrmă lșagă...flor^t/punē brādu pā māsă/și-^l
 lșagă fl^uor^t/i^l lșagă tel așā/pā lēl/...frum^uōs/d-aci i pune trêi
 mārē-ⁿ vîrf și c-o batistă/e^l ! acū să lēse să juacē hōra brādu-

lui//ese coló așa/iese băieți/fetele/jocă hora/rupe merele din
brad/le tăie și le-mparte/c-asa cica le bine de !//iratele da mină
la batista di virfu bradului/pa urma...manincă/s pa la uora trei
pleacă la cununat//

5 să duce la biserică/să cunună/tineri/să duce ș-ăștea bătrini
să asiste la cununat/dacă are pa cine-acasă/să cunun-acolo/s vi-
ne-acasă/dă darur¹le la lume și scoate lunșoa//scoate lunșoa
și...jocă lunșoa/jocă hora nașului/s pa urma intră-ri oasă la
...pleacă lumea acasă și intră-ri oasă/care sîr să vie lumea la nuntă
10 tă o mai !²-a veni sara//și sara tot așa/manincă lumea/bea/petrec-
o/dă darurile la doosprezēce nșapte//...^d-aci dă la doospe-ri coló du-
pa o să pūne mincărurile la masă d³ termină dă minoat/incēpe lumea
și plece-acasă//

15 pa urma te scol lun⁴ dă dimenșată//hai să mēgē la...la nuntă"
/fierbe țuică/souate cāldarēa coló-m bātătură/i stringe pa toț/cu
cēștile/la dă bea...cid vrēa lei acolo/uc vadră/cid vrēa dă țuică
//fierbe/o-ndulcēște bine și.../bea acolo/să facē să minjăște pa
fățā/socru cu șocra/ē ! d-acilēa să spală/uni te șocra [k] socru
să spală/altu-l mījăște mai rău//la bricu și să rază/cit-o sapa vē-
20 ke/cit-o...fel și fel dă prostii d-ale lor/pe-acolo/ia⁴utari cintā/
ride lumea/facē haz/s pūne ia git [k] jocă hora/pūne la git i ar-
de/ia pūne...usturōi vek oă funi d-alea/rel și rel dă prostii//
le așa dă frumōs !/lun⁴ le mai frumōs ca-ntodayūna//la nuntă//

25 d-acilēa dupā oē...faș toate...dă te veselēș toate prostiile-ăș-
tea/plej la masă/maninō/bei/pinā sara//sara să dūce la fratele dā
minā//fac um plocōn...cum trebu⁵e să să facă/plej la fratele dā
minā ou lăutari și cu...cizvā uamen⁶ de ! nu mai lei pa toț//
ōmu-ș kāmă lel/fratele dā minā/uamen⁶//te duē acolo c^u plocōn/stai
dă v⁴orbă/jucă/pui masa/maninō/dōo trei felur⁷ dā mincare-acolo/
30 cum să dūce//...d-acilēa stai vrēo dōo trei uore ș plec acas//
dup-atitā alergātūr te d^uc acasă să te culș/că nu ma ai kib d-alcē-
vașilēa ! //viē acasă/daē la lăutari⁸ să manincē/pā ōrmā mai manincē
ăștegalanți care mai t-ă fuame și//hai să ne culcār oī s-a termenat
cu nunta//luș sara spre mart//asta e//

marz dă dimineață/mai strîng îar p-ai tăi p-acólo/fráti...sócrú-
lui/fráti suácri/iar ! mai trag o túică bună/un tálambálău bun/mai
bei/mai máninț/vin lăutári să le dai bani/mai stai și márs pîn la
dócspe//și dă mar^z dă la dócspe-ncólo s-a termina^t cu núnța// [!]

5 [Dar tinerii se duc la părinții fetei ?]

tineri să dug la...la naș/lun dă dimineață cu plocón//...dă spá-
lă náșu pã fáțã//

[Cum adică ?]

să dúce tineri la naș/cu plocón/cu oizvã úamen^t/dă rămîne-acólo
10 ca să ducă távile cu plocón/să ducă...sarmálele/căldăr^tle cu sarma-
le/c-așã să dúce la naș cu plocó la noi/vîn/dó^uo trei védre/úo vá-
drã dă túicã/sarmále/dóc trei táv cu friptúrá/șoric dă rămîne dă la
porc f/brizã/mezelic d-ála/lun plocónu lu náșu/sã né^dem să spálãm
pã náșu pã úok//sã^dce acólo mirășã/adúce apă/iar/și din apă-ăga sã
15 d^{ce} și spálã náșu pã fáțã//fî [k] cu dó^uo prosúape/curáte/proscópu lu
náșu ș-al náșf//sã spál-acólo pã fáțã/sã șterge și iar începe să să
jocãce//náșu să spálã/nășărăi-l murdărește cu negreățã du pã căldare
cu...roșál/cu ce vrșã eș//sã rid/sã kicotez dóc trei úore/pã úrmã
treg la masã să mánințe/cã n-are ce să fácă//

20

[Aceeși]

Cé să fac iar^t ?

[Ce ai făcut ieri toată ziua ?]

Cé să fac iar^t ?//m-ã sculád dă dimineață/...sã dau la gîndác/
25 mî-a lua bărbáti-mieu gîndác//lę-a da pã brigadiér gîndáci/cã să
ví^te ála să ia/cã să ví^te állántu să ia/n-a mai vru să mai ví^te nime-
nqa să ia/a rămás să-ı cresc úo//ı-an crescut/ce să ! acúma a-nóepú
s sã-ıvălășcã//sã[k] ı-ám aléz dă...dã tóru-ála/lę-am da să mánințe
/lę-am pus túfe cã să sú^te/a-nóepú să să suı-așã dă frumós/...d-áci-
30 lęã mî-ã făcú tráista ș-am plecá la ví^te/sã leg ví^te c-a umplút-o
iarba//m-an duz la viı-acólo/an legá ș úo ce-an legá/pã la zéce únș-
pe an ven^t acásã/cã m-ar^șá fúame//ıei...ıel plecá la servij/nóru-
meș^a plecat/a venit acásã/an da la ráte/an da la púı dă cúreã/an

da la...gîște/la p^horc/că țipa țoate/c^t ăreă căldură//an tăiat um
 puș și c/am făcut um puș da mămăligă/a mîncat/acu să mă cul^c nițal
 că m [k] sim murtă da ostenită da căldură//m-an culcă/m-an sculă pă
 la trei uite ca acu ș-am plecat în deal/d-al doile//asară cîn a ve-
 5 nⁱ "ce să-î mai facem noi mamă ?"//iar așteptăz la mine"//a venⁱ
 nițal mai dăvreme//am băgat nițⁱ că fasolă uală/am prăjit-o/am fă-
 cūd dōo pîn^t călde/am mîncă cu pîine căldă ș cu fasule/ne-an cul-
 cat//

dă dimineață/mă sculăi ș^t plecăi iar/iar începui meseri^ta//de-
 10 tei la gîndăc/iar să mănînce/iar îî ma alesăi nițal/că dacă nu-î
 alēj nū să sūte/maturăi p-acolo/scuturăi și o/iar plecăi la vițe//
 veni iar la doșprezețe//culesăi c pōală da mazăre d^t colō da l.
 vițe/făcui nⁱ tⁱ că mîncare da mazăre/pūsăi nițal zăr acolo/-ndulciⁱ/
 mîncărari/ou pîine/...cșan că să mă cul^c și o nițal/acuj dacă mă ke-
 15 marăz dumneavăstră mă mai culcăi ? că pierdūi sōmnu !//

[Aceeși]

mămăliga

[Cum ai făcut mămăliga ?]

mămăliga ? a spila căldăreă/bine că ier^a...mai țeră murdară
 20 um pi da mămăligă/după cș-am spalăt-o/am apris fōcu/am p^us-o pă
 pirostri^t am apris fōcu/după cș-am apris fōcu/a fiert apa acolo/
 nițal cît a suferi^d degetu și...am [c] ...am lua făcălețu/c-așă-î
 zicem la...célūia da mesticăm mămăliga/și am bigăt i pisātu la mă-
 măligă//după ce am băga pisātu/l-ă lisa^d d-a fiert pînă î-a pieri
 25 țoată spum-ășă/ca să...fiarbă bine//și...după cș a fiert î-am băga
 mălăiu/a mai fier^t puțin și cu mălăiu/după cș...a fier cu mīlăiu
 am mestecat-o//am mestecat-o o dată/ș^t pă ōrmă șăr am mestecat-o
 în c-o dată ca să nu ma aivă cocolșășe/și...p-ormă a luat o lîngură/
 am strîș-ș-acolo...răcūt-o binē/ș-am...lăsāt-o da s-a răsulāt/
 30 s-a fier bine/ș-am răsturnāt-o//pă un cîrpător//și dup-asta am
 mîncāt-o//

Ōungăru Cēcili^ta
 dōozēc [de ani]

779. S A L C I A

(jud. Teleorman)

Culegere: 1969; BM, RP, MV; transcriere: BM

grîu

5 să făc^{ea} un ogor/sau înaint^e să culeg^{ea} porumbu/oa s-o l^uom dă
 la-n^oep^ut//culeg^{ea} porumbu/ș^t s^a...porumbu cin î să făc^{ea} aș^a /să
 făc^{ea} nește căr^ăr^ă p^e [k] noⁱ i z^oeaⁿ că-l rălit^ăm//șⁱ a^lea t^uamna/
 dⁱpă ce luam porumbu/-l culeg^{ea}m/...tăg^ăn o^oceⁿi/ar^am grîu/cu pl^u-
 gu/și s^amănaⁿ grîu-n l^el//trăg^ăn ou grăpa/...ș-astept^ăm pină pri-
 10 māv^ăra//primāv^ăra grîu-n^ocep^ă să g^asă//nu ma h^umb^lăⁿ ou ni^c u^m rei
 dă s^apă/in l^el at^uș/cin l^el iș^ă//și mer^gea pină...ac^u pin l^uniș^e//
 în^ocep^ă s^a s^a făc^ă aș^a m^ăre/d-a^ci s^a făc^{ea} m^ăi m^ăre/m^ăi m^ăre/...și-n-
 cep^ă s^a s^a o^qac^ă//ș-at^un^oca-l se^cer^ăm/...intr-un [ε] timp i/nu pr^ea
 er^{ea} se^cer^ăt^or^ă/cret c^ă ș^tis^t și d^umneav^oastr^ă ce e-^al^ea s^ec^eer^ăt^or^ă//
 15 se^cer^ăn ou mⁱnⁱl^o/...oⁱte treⁱ patru tⁱș^t/sau ũnu/oⁱt te g^as^ă//și/
 il se^cer^ăi/l făc^{ea}m...pol^og^ășe/pol^og^ășe^le v^en^gă ș^t făc^{ea}m ũ znop/il
 leg^ăm noⁱ aș^a p^ă cum ș^ti^{ea}m noⁱ/...dⁱpă aș^a/il făc^{ea}m u^m fel d^ă cl^ăi
 //și at^un^o aștept^ăm la c^ăr^ăt/...c-aș^a zⁱc^{ea}m noⁱ//ne d^oan ou c^ăr^{le}-l
 luam/l-ad^oș^{ea} la mașⁱnă/il treer^ăm/și du^ceam b^oabel^e-ac^oș^ă//^asta e-
 20 r^{ea} al grîul^ui//

[Dar c^und er^{ai} d^umneata tⁱn^ăr, cum se treiera ?]intr-un timp s^a treer^ă ou c^ăi//[Cum se treiera ou c^ăi ?]

uⁱte cum s^a treer^ă ou c^ăi//s-^adu^că znob d^ă la oⁱmp/și făc^ă u^m
 25 vr^ăf m^ăre/p^ă p^ămⁱnt//și...b^ăt^{ea} h^u lemⁿ im milj^oc//im mⁱl^jo^f [ε]
 vr^ăfuluⁱ/fi z^oam vr^ăf//și b^ăg^ă doⁱ o^ăi sau treⁱ o^ăi//și d^ă la p^ă-
 ru-^ăla care er^{ea} b^ăt^ut/...t^{er}ea h^o f^uni^șe/p^ă c^ăre mer^gea la o^ăi/
 ș-^unu m^un^ă c^ăi/m^un^ă o^ăi pⁱ s^a strⁱng^{ea} f^uniș-^ăș^a ac^ol^o//ș^t d-a^ci-l

! Gest: indic^ă în^ălțⁱmea porumbului, o^ă la om.

lo^ha/...și iar mai băgă o¹i-n țel pînă cînd îl făc²ea/[k] p¹ail²e-¹alea
le făc²ea pr¹af//da p¹aille la ^ho p¹arte/și-n¹oșea să-l șa cu f¹ur¹oile//
b¹oabile le str¹ing²ă gr¹ămădă/...er²ă u¹m fel d¹ă v¹intur¹ător¹/și-l da la
v¹intur¹ător¹are/...și-l l¹ămur¹ă p¹ă gr¹u f¹oarte frum¹os//așă să făc²ea
5 treer¹atu gr¹iful¹-at¹un¹c¹//

cr¹ist¹ea b¹ăd¹o¹

am pleo¹ă p¹ă șap¹tez¹ășp¹ătru d¹ă an¹

m-an c¹ăs¹torit

10 ȳo^h m-an c¹ăs¹atorit...o-o fat¹ă di¹ŋ com¹una vladimiresou¹ -a¹i¹s/¹ie
fo do¹ kilometr¹//ș¹ n-an tr¹ă¹it c¹u șa d¹ăci șap¹te lun¹/și au murit
ia/s-a pr¹ăp¹ădit//ș¹ p¹e-¹orm-a devenit...și m-am imp¹re¹un¹ă c¹u-¹ăs¹a
d¹ă l¹ă...o¹ir¹lig¹ă² //ș¹o m¹ăt¹uș-a m¹ea s-a g¹ăsi o-o m¹ăt¹uș-a ȳe¹//
m¹ăt¹uș-a e¹ [k] și-¹ele d¹ate-m¹ v¹orb-acol¹o/...u¹it¹e-așă o¹e "p¹ă¹" o¹e
"e nep¹o¹t¹i-m¹io¹u/ȳe v¹ăduv"/și nu ștu o¹e d¹ă ool¹ p¹in/așă să z¹ic¹ă-¹ăi¹
15 la noi//

o¹e "nu să p¹u¹ate" o¹e "oa să [ε] m¹ărg¹ă l¹ă nep¹u¹at¹ă-m¹ea/s-o v¹ăz¹ă
și ȳel ? oa s¹ă-mp¹re¹un¹eze-am¹ind¹o¹ă ?"//

v¹ine m¹ăt¹ușă-m¹ea și-n¹ sp¹une/"b¹ă u¹it¹e-așă așă"//

20 da ȳo fi sp¹un¹ăm/"fuj b¹ă d-¹ăci-¹ŋcol¹o/că nu mai m¹ă c¹ăs¹ator¹es¹
ȳo" z¹ic//

pentru o¹ă ȳo av¹eam ȳno¹ă ^ho s¹oră mai mică oa m¹ine/-av¹eam...p¹ă
m¹ama o¹are tr¹ășă/...și i¹m¹ f¹ine-av¹ea o¹ine să m¹ă-¹ŋgr¹ijas¹o¹ă//și ȳo lu-
oram at¹un¹oșă p¹ă la o¹ase d-¹ășt¹ea/...și n-aș fi...foz nevo¹i să m¹ă c¹ă-
s¹ator¹es//ȳpsă ¹ele m-a o¹v¹in¹ă/ș¹ m-an c¹ăs¹torit//ŋ-an dus acol¹o
25 la com¹una o¹ir¹lig¹ăz la ȳe¹ ș/am¹ v¹orb¹it ș/an¹ l¹uat-¹o//

[Același]

nu e b¹ū r¹ăzbo¹ȳu

do¹am¹nă ! r¹ăzbo¹ȳu n-¹ă foz bun/și nu e b¹ū r¹ăzbo¹ȳu//am p¹ățit
f¹u¹arte gre¹u cu el//pentru o¹ă c¹înd am fost in mold¹ov-acc¹o la-n¹oșep¹
30 și ŋ-a dus p¹in¹ă nu ne b¹ăg¹ăsă p¹ă fr¹o¹ d¹ă ^hocup¹ăs¹ăr¹ă n¹em¹ț¹i a¹i¹oșea/

¹ Tudor Vladimiresou, sat al comunei Salcia.

² Cîrligăți, actualmente comuna Călmățui.

...n-avream ôe să mîncăm//noi plecăm d-acas-asa tivil[†]//oă noi nu
 ieră să r[†]im [k] să ne șa cu armata d-atunc[†]//ma avream un an pî la
 arma [tă]/da dao[†] s-a-ntimplă k[†]esti[†]a cu războiu/na-a rîdicat c-un
 an mai înainte//și-n moldov-an dus-o greu//ni să da niște mămăligă
 5 să mîncăm//...măzăre/acêșea ôe nu [†]erșă bună/făcusa um fel dă muște...
 nu erșă bună...ș[†] au murit cu dușum[†]-acolo//in i regimentu pă care
 ne găsăm noi i regimentu dcozăș telorman//...car-e-al județulu-aste-
[†]a//...a muri f[†]arte mulz/murșă cite șapte [†]op pă nșapte/dă tifos//
 dățșășă tifosu-n noi/păduik[†]//daoă vrșas să mă credez[†]/băgăi mi-
 10 n-a[†]i[†] /umplăi mîna/dă păduik[†]//f[†]arte mult...ne mîncă a[†]i[†]șea la
 piept//și oăzșășăm tos[†] la zăcêre//ne băgăse-n niște bordêș-acolo/ș[†]
 oăzșășă la zăcêre//pă nșapte//...că venșă acolo buoătăru și cū/zis
 șrtelnicu oare.../cu cazănu dă cșșă să-mpărtă...la boplăvi-acolo//...
 m[†]șșoă [k] ôe "mîșșoă-l ș p-ăla să șa cșșășă"//da dă unde că ăla erșă
 15 mort/și nu-l știșă/ni[†]ș loș nu-l știșășă cîm murisă//și pă trătă li-
 niș-ășă să gășă cite cî șșșe mort//"dă unde i[†]este ?"//oare-l știșă-l
 știă/oare nu-l știșă nu-l știșă//scriă sanităru nūmele cum ește//...
 și-ș scotșă afără la [†]ușă bordêșulūi//...și-erșă tim^b dă iărnaș/in a-
 nu nōc sūte șaptesprezêș//la [†]ușă bordêșulūi acolo/i făôșă gră-
 20 mād-acolo//oă nu ierșă niș cară/s [k] oa să-ș ducă la grăpă să-ș
 mormintezē//șădșă cite cî șșșe...zîlē-acolo//viscolșă peste iei//...
 d-aôl vînșă carle.../ș sootșă tod d [r] tod dîn noi care erșăm mai
 sănătōș//nu erșăm nij noi sănătōș/o-a veni carle să-ș ișcărōām//
 și-ș punșășă oa pă saô[†]//punșășă ũ rînd așă/ũ rînd dîna[†]inte/cū pi-
 25 ôșșarle in afăr ș căpete¹ venșă-nă[†]untru//ș[†] merșșă acolo cu [†]i[†]
 la grăpă//pōpa zlușă grăpă//...și plecă cîș vedșă că vîne mōrti//
 ș trășșă oărū-acol¹o/și s-arunșă-ș grăpă/ôite cî șșșe/și șopt/oit
 să gășă//...j da pămîn peste eș//ș-așă s-a petrecū cū războiu-acolo
 la noi//

30

[Același]

† Sub cămașă, la piept.

[Întîmplare]

la băgăt¹ am rōst//am fos că...nu mă dsāsăm lncă pînă nu mi-a
 trimis¹ f vōrbă că s-a-mpușcat//da//iel¹ i a rost¹ i m pîața mare/dîn
 [k] nqáptea de !//ș-a venit militēn d-aștelantu/nu știu cē-a fost
 5 unu/l-a lua dă gît/că e um băeá vojnig/dă treábă//
 "mă lūngule/fhīre-ai/dá-te-aș/tu...¹es¹ frum¹os/tu iej¹ voi-
 nio [l] da nu-ț [r] nu-s sciplēste pistólu"//
 "ē ! j lāsă că am avút ș¹ iō al treábă/nu l-am frecát..."//
 d-acīlrea el a scos pistólu dpă cē-a plecát área/s-a-ndirji/ș-a
 10 vorbi și-ei acólo/oit o f¹i vorbít/a scos p¹istólu și a tras gīqan-
 țele șase dîn iel/și al dă șapte a rămás in...//și-el l-a pus să-l
 frecē-așá/să-l ma¹ [c] șteárgă//ș¹ i-a scápád glónțu ș¹/dasúpra pi-
 cōru/și i-a lua dēștū-ásta micu//cē am a¹uzi ș¹ iō lūmqa/că iel a
 țipát acólo de ! m pîață/pînă cī s-a gási cīte cī [k] s-a gási cī-
 15 nevá//și l-a lua/și la duz la spitál//l-a băgát in gips/picōru-acó-
 lo...//d-acī a trimés vōrbă așá pîn nește rúde că...//dac-aș putgá
 ș¹ mă duo ș¹ iō¹ pīn la iel//și m-an dūs//

flqárea¹ épureuóbzēșiunu [de ani] să f¹iie

tutunu

faj rázuará//...cu bāligar¹//bāligarū vīne și...adúce cāldurá/
 și pu¹ și la réce...tutunu//și să fáce mare uíte-așá² //p-ormă te
 duș cu butólu ou apă/¹ei tutunu-¹ coș/faj gá¹ur-așá ou.../ș-așáz¹
 tutunu-acólo/i¹ pu¹ apă la rádăcīnă/l-īpvāléj bine/ș¹ iel să prīn-
 25 de//¹prīnde/ș¹ să fáce mare/[r] s fáce mare/și-l culég¹//culéj
 fō¹ilē-álea dă joz dōo trēi foi/pá urmă le...vīi-acás cū éle/
 le-șšīr¹/și le pu¹ așá pá gard dă¹ usúcă//pá urmă/iár te duj la
 culés/iár al dōi¹lea rīnd//...pă urmă...cīn vīne tímpu să-l i pápu
 șáșt/iel fōá¹ cu fōáie/pu¹ una peste áltā/l páșușáșt¹//...pă úr-
 30 mă-l faj'berbéc¹//pápúșă līngă pápúșă/cam așá grosīme-ásta³ /

1 Băiatul subiectului, milițian în București.

2 Indică prin gest înălțimea tutunului: cca 10 cm.

3 Indică prin gest grosimea balotului: cca 25 cm.

d-ačí-l predaj la stat// [...]

[Dar unde-l usuoi ?]

uite pá gard ašá/pá lîngă oasă/pá lîngă pátul/pá l [k] și-l baj
la azăvadá/să nu-l bátă vîntu/să nu-l usuôe//le [k] să cultivă greu
5 tutunu/nu îeste... [...]

[Dar cum ai zis, oă-l bagi la... ?]

la azăvadá/la azăvadá undeá [l] da[l]//cum ar f^{hi}-m buoătă-
rii-ășă/cum ar f^{hi} dîncolo lîngă oamer-asta le [k] avem un kelar^t
acoló/-l băgăm acoló/i faôe^o oite ôi și-re/la um berbeo//și-l băgăm
10 acoló oa să nu-l bátă vîntu/să nu-l plôc/oă...să stricôă//

florășă dogăru

șăizășîunu dă an^t

gîndaçi

ăla-î oreș dă mititei/[t] dăoa aî sâmintă/îi-șvyiiez^t//...și lei
15 să faôe mititei oa furniga așă//dăoa le daj frunză/-î rărășt/să fa-
ôe mar^t//pă urmă cînd...merge șase săptămin^t/gîndaçi/să faôe uite
toma atita dă mar^t //și-î rărășt^t/dôo treî patur d-ălșă/pui așă
un rînd așă/unu peste altu/și lei vine/și după ôe să sâtură dă
frunză/faôe gogôș//dipă ôe faôe gogôș și nu-l daj la stat/te duș
20 ou îî la urzătorășă zis/și-î traj borangio//faș treî patru kilo-
grame/pătru/cînc/șase/zéôe faô^t//faș niște kilipe uite-așă dă bo-
rangig grășă//și punêî ștergare/punêî...fete dă masă/macătē...
să-ntrebu^tîntă...//

[Se luora greu ?]

25 nû să luoră greu//nu să luoră/oă-l trage fôrte bine/trage oa
...rîiru dă poșajân dă supțirel//

[Cum îl trage ?]

are un ligan/și are un coptor așă mare/și-l băgă-n apă flărtă//
ș-are dulă^b mare-așă dă-șvirteî la îel//și șa ou minîlș-acoló/faă-
30 ôe rîiru dîm min-așă/și îel să...dă pă dulăpu-ăla//

[Gîndaoci sânfînoă tot timpul sau mai și dorm ?]

! Cît un deget.

dă/mai și dǎrme//dǎrme dǎo trei sǎmnur[†]//da cǐn dǎrme/da
 dǎrme sǎmnu mǎtǎși dǎ sǎ scǎlǎ iel/sǎ scǎlǎ úite tǎma atǐta dǎ
 mar/nește ǎla frumúos așǎ//da acú nu ne mai dǎ vǎle sǎ mai arǐnǐm//
 arǐnește la stat//da//colectǐvu//a avút și bǎrǎtu-ǎsta ' gǐndǎș și
 5 i-a lya nește femǐ/cǎre nu prǎa sǎ dug la oǐmp/...și n-au nǐș
 cop[†]i i mic[†]/n-au.../și i-a dat//

[Ăceeasi]

[Obiceiuri la inmormintare]

sta i lǐngǎ iel/dacǎ-l vez[†] cǎ trǎge sǎ mǎrǎ/il premenest[†]/sta
 10 lǐngǎ iel/l-fn[k] cu luminǎrile la cǎpu lu[†]/il ves[†] cǎ...súflǎ
 greú și nu mai vorbǎeste/i-aprǐz[†] luminǎrile/dǐpǎ ĉe-i aprǐz lumǐ-
 nǎrle și mǎrǎ/il scǎlz[†]/kem și tu do[†] rǎmen trei/femǐe ĉe este/[k]
 dacǎ e femǐe/kem[†] femǐ/dacǎ e ȳom/kem ȳom//p-órmǎ l-imbrǎc[†]/
 l-așǎz[†] im pat/...dǐpǎ ĉe l-așǎz[†] im pat/kem pǎ pǎpa/i citește/dǐpǎ
 15 ĉe-i [c] kem pǎ pǎpa/i raș toǎte sorǎcǐle//a[†]ij la noi ieste com-
 plicǎtǎ socotǎla/a[†]ij la noi trebe sǎ a[†] șǎrvete la f^hi[†]ecǎre ȳom//

[De unde știți oți oameni vin ?]

dǎmie te prepǎr[†]//tre pre [k] te prepǎr și le a[†]//dacǎ nu le a[†]
 atúncǎa mai iel//a[†]ij la noi i e oomplicǎt/am avút ccǎzǐe d-am vǎzú
 20 la bucurej do[†] morz/nú s-a fǎcút așǎ//a[†]ij la noi sǎ fǎĉe cǎpu dǎ
 țǎrǐnș/sǎ fǎĉe colivǎ...

[Cum ?]

colǎc[†]//sǎ fǎĉe colǎc[†]//...te-ș cu [=te duci cu] iel la bisǎri-
 cǎ/i-mpǎrțǎșt[†]/sǎ fǎĉe dǎopsprezǎĉe pomnǎt/le-mpǎrțǎj la cop^hi[†] la
 25 pǎpǎ sǎ dǎ ștergǎr[†]...//ē/și cǐm plǎcǎ cu mǎrtu la bisǎriǎ/da[†]
 șǎrvete la ǎra dǎ-l dúĉe/și la toț[†] ȳameni cǎre sint//și dacǎ a[†]
 batǐste/da[†] și la femǐ//și ĉumbǎre la femǐ//ș-așǎ este//

[Dar apǎ nu-i carǎ ?]

ba da//da[†] la ȳo fǎtǎ...ǎpǐlǐ/dǎo ǎpe//úna dǎ pǎtruzǎșicǐnș[†]
 30 dǎ oobǐlǐt[†]/ș-úna dǎ ȳóbzǎc[†] și ȳopt//le carǎ fǎt-ǎra pǐnǎ la șǎse
 șǎptǎmǐn[†]//la șǎse șǎptǎmǐn[†]/i faș pomǎnǎ/...i fǎĉ[†] șapte cǎpete/
 cum sǎ fǎĉe/și-i zlobóz[†] ǎpǐle-ǎlǎa/i[†] da[†] și tǎnu[†]ǎtu/la ȳo f [k]
 Proprietarul casei în care se face înregistrarea.

băbă/il tãmuje//și să plătēște Țo apă...a m̄are ou Țobzãj dã lej/a
 mioã/ou ôiņzãô¹//tãmu²atu cu ôiņzãô¹//ș-așã e//ș-așã/așã merou/la
 trei lun/la Țu an/il pomenēs ou oolivã/-Ț dai sãrindãr¹/i dai/merj
 șase sãptãmîn dã zile ou oolivã la bisericã//

5 [Cum sloboade fata apa ?]

te duj la bãltã ou Ța/cum Țe bãlt-ãst-a nqãstrã/șea fãce p-um
 bãț așã¹ tqãte cõbiliȚile/și la bãltã colõ puȚ um mãrtor//

"cã Țej mãrtor o-a oãrã cutãre apa lu cutãre ?//

șea ôicã "sint"//

10 și șea tãe bãțu-ãla/pĩ să termenã bãțu// [ɛ] fãcș-acõlo o aȚa dã
 tȚugã/puȚ așã cruce luminãrile/le dai pã bãltã/ãrde ș¹ atita tot//

[Aceeșã]

viȚa

lucru mun [k] viȚi Țeste im̄ felu urmãtor/adicã...sã pũne [k]
 15 spre egzem^{plu} uni Țo pun dã tȚãmna/ãlȚi dã primãvara//dar totuj¹
 reocomandatã dã bãtrĩn/sã spun așã/o-ar fĩhi mai bũnã dã tȚãmna//și
 Țar intĩmplãtor Țey a [ɛ] ãstã tȚãmna/Țey personal...am pus ã nũ
 multã/in ourtș-aioșe/fro dõc sũte dã grop¹//

[Cum le-ai pus ?]

20 ôș-am fãcut ?//am sãpãt ãstã tȚãmna...gropile-așã cum le sãpãm
 noi/pãtruzãș pã pãtruzãș/sau treȚșõis pã treȚșõis/oum...știm noi
 așã...Țãrãnește/și dup-acõșea Țe-am lãsat timp ca Țo sãptãmĩnã dã
 zile//Țe-am lãsat adicã sã mai cȚacã...pãmĩntu-ãla/oum s-ar spũne/
 25 ...Țãrĩn-ãșea s-o mai cȚacã șqãrle puȚin/și dup-acõșea sigur/in grõ-
 pile-ãșea cĩn a dat o burã dã ploșe/Țo ploșit-așã...bunioã//...Țo
 dãjã viȚa Țo avșam alqãșã mai dinãinte//ș-am lȚad viȚã//...ș-am
 pus-o-in gropile-ãșea acõlo//sigur acõlo Țo Ț-am mai pus um piculēz
 dã apă/adicã mi s-a pãrũ mișe oã n-o sã aȚvã/apã suficiã¹entã//și si-
 gur Ț-am mai pus um piculēz dã ap-acõlo//ș-am lãsat-ș-așã/ãstã
 30 tȚãmna vorbēso//acũ-n primãvarã sigur/ca fiȚeocãre/ourĩ¹õs sã vedēn
 õe s-a pĩș și õe nu s-a pĩș//ãste dõc sũte dã grop¹ sigur/s-a
 pĩș majoritãtșea/adioã fro treȚ [ɛ] fĩire/frãc treȚ viȚe nu s-au

! Gest: cresteazã pe un bãț.

prîs//tôtus iarău verz[†] s-alğa/s-am întrebăt p-um bătrîn/adioă "ū
 uoa mai i letate oa mină//și l-am întrebă/și iar bită-mio eră/adioă
 după nevastă-mea//

5 și-i spūngam așa/"mă bitule/uite io am pus astă țpămnă ști bine
 vița/și sigur oă.."/zic "fro trei nu-m plăce mie" zic/"ie iele verz[†]
 acólo/da n-a dat"//

da bitu ôe-m spūne ?//ă...ôe "bă bitule"/ôe "vez dă țrăbă" ôe/
 "oă dă dî al dólğa nod"//

10 sigur/ıou nú mai pusăsăm viță pîn-acú//
 și bitu ôe spūne ?: "lásă bitule" ôe/"oă dă dî al dólğa nod"//

și dă ouriozitate io am dat zi după zi așa/s-am fost atên la
 ale trei vițe//sigur o-a da dî al dólğa nod//a avú dreptate bătrî-
 nu ôe-a spus//și/acou văt că a dat i vița și/am prășit-o prima prá-
 șilă oum/[k] prima sápă de ! oup s-ar spūne la...că la [r] oă la
 15 ásta mioa/nu-i dai sápă ca la viț-așá/i dai uo mioă práșil-așá//
 pînă să mai ridioă ęa/lăstărășu-așá...și d-acî...peste fręo...trei
 săptămim pátru/cîn a-nôepút/ęa să mai fáoă iarbă iar/ı-an da s-a
 dóla práșilă/și peste fro oidvá timp i-oı da-o și p-a tréa/s-acú
 văt oă vița este fęarte búnă//

20 [și oe-i faci în continuare ?]

al dólğa an/...ia/tod dím bătrîn să spūne oă să tae dîn fáța
 pămîntului//adică să pléce ęa cu putere/oup s-ar spūne//s-al tré-
 lęa an/uo...uo tai normal pá toate vițile/-adioă încep să-i lásı
 s-ęı...acólo...nódurle ęı/oa să pua să-s[†] formeze ooroán /

25 [Ce să-și formeze ?]

ooroán//adică...ă...lăstăru-ála iel vine și să-ęrosęază/știt[†] ?
 //și ála al tréilęa an/nu mai e normală s-o mai táem dîn fáța pămî-
 ntului oa al dólğa an//și ia atúnęa-s formęază ooroán//și dîn oor-
 oánu-ála sigur că iă.../i plęaoă lăstăr[†]/și-nôepe să fáoă strú-
 30 gur[†]//

covrig rádu
 pátruzáj[†] dă an[†]

acólo la cǎlmăţuţ¹

5 ȕăreă un copilăş/oa kar băgatu-ăla a fos cam dă sama nqăstră/
 şi sigur noi oa copilu să ne ducem să ne scaldăm a¹ij la cǎlmăţuţ//
 acólo la cǎlmăţuţ/Ńe credeţ² ? eră uŃ viltqare cuş s-ar spune/unq-a
 10 fost o mǎră//şi/Ńo ştiean tŃz¹ noi cop^hi¹/cǎ este viltqare-acŃlo//
 da Ńel băgatu sigur/...cret cǎ n-a şti^ut înŃt/nu ştiu dac-a şti^u
 sau n-a şti^ut/s-am intrat în cǎlmăţuţ acólo noi/sǎ făcem [k] sǎ ne
 scaldăm//oa peste...Ńij minúte-aşá/noi ne scaldăm oa cop^hi¹-aco¹
 Ńe-an da^d noi atenţie cǎ Ńel ştieá [ε] băgatu [k] frătile lu iŃoni-
 15 o-a lu bălou/ştie-nŃo sau nu şti¹e//noi ap z cǎ dac-a veni sǎ sǎ
 scalde/ştie şi Ńel înŃt oa...noi tot¹ cop^hi¹-aco¹//sigur...il vé-
 den cǎ Ńel da dím mǐn¹-acólo/dǎ dím mǐn¹//Ńel cǐn l-am vǎzú cǎ dǎ
 dím mǐn¹ aşá/sigur nq-am îmfricoşá oa copilu/s-am esit afară//s-an
 strigád dú pǎ mal/"bǎi Ńkule ! bǎi Ńkule ! vǐno-nŃuá cǎ sǎ-nqacǎ
 20 ...gŃrge"/o-aşá-l kemá/gŃrge//vǐne/şi vǐne un Ńetǎţşan/...intǐmplǎ-
 tŃr vǐne înŃqǎŃe spre...cǎlmăţuţ/ou Ńo vǎcǎ/sau nu mai îm¹ adúc amin-
 te ou Ńe//în fine ou Ńo vǎcǎ cret c-a venit/sǎ duc²á la ȕarbǎ//
 şi-ȕ spúnem álŃea: "bǎi nqá iváne ! úite...gŃrge sǎ-nqacǎ"//
 "m ! pǎi cum ?"//
 25 ăla sigur aşá îmbrǎcǎ cǐn a a^huzit/a sǎrit îmbrǎcǎ dǐpǎ el//l-a
 luat în brǎte/da tŃtus¹ a fos tǐrzǐu//n-á putút sǎ-ȕ salveze vǐáţá//
 a sǎrit Ńmǎ-ăla-mbrǎcǎt aşá/şi l-a scoz dŃmle//s-a da d-a scofúndi-
 li ăla/oum a putút el acólo/şi l-a scos//noi cop¹i-ăştilánţi dǎ
 fricǎ sigur/stam pǎ mal j ne uŃţan la el//cǐn l-a scos pǎ mal acó-
 30 lo/noi ouriŃŃş¹/oa cop¹ilu//Ńel uŃflád butŃi dǎ apă//înŃepú ŃŃmǎ-ă-
 la/sǎ-ȕ făcǎ frŃŃŃe-aşá² dím pǐŃqare/dín nu ştiu Ńe//Ńel dacǎ erǎ
 uŃflá dǎ apă/sigur a-nŃepút apa sǎ-ȕ ȕijnqáscǎ pǎ gur-aşá/cuş s-ar
 zǐŃe//şi noi oa cop^hilu-aco¹o belşá ŃŃki pǎ Ńel/sǎ ve^den Ńe făŃe/
 învǐlǎzǎ nu-Ńvǐlǎzǎ//şi...sigur cǎ n-a-Ńv¹ǐ²á pǐn la úrmǎ//ȕ-á
 35 făcút Ńmǎ-ăla frŃŃŃe ȕ-a făcút.../n-á putú sǎ-ȕ mai salveze vǐáţá
 ş¹...a murit//

[Acelaşi]

1. Riu care trece prin sat.

2. Indică prin gest cum fi făcea respiraţie artificială.

[Întimplare]

nu mai în re [c] reamintés kar bine pîn ce an erá//în cel mai
 rău caz țereá-n timpu războiului//și țereá a¹iôșea armată//da ô [c]
 ôe fel dá armată țereá dácă nū-m reamin [k] să-n reamintesc io kar
 5 bine...armată ce mai/nu-n reamintesc/că țereá...germană/că țereá d-ai
 noastră/nu mai în reamintés ôe mai//și sigur...oa cop¹ii//ăștea...
 armata aruncá fel și fel dá...obiecte...adică să...șomșare lúșea/
 cuș să spuș io/nu șțiu...să șomșare lúșea/șțit¹ ?//și noi oa cop¹ii
 p-acólo/pîn nește țarbă/ne jucá ca copilu d-a purc²ăua/cuș s-ar zî-
 10 ôe//jucîndu-ne noi cu cômășe^{1e} p-acólo ca cop¹ilu...dăm peste șo
 grenadă//[c] uș fher oa șomș-ășá venșá/măi măricel cêvá ca șo^uș/d-a
 noi cîn o vâzurám/sigur o lúarân toș im min¹//să ne uștân la șa/
 curișoș¹ ne uștarám la șa-m mină/păi sigur șa...n-ă lúș foc imediat/
 a mai întirzi²at șa cêvá//noi/fro cizvá ne mai deteráș jocului în cò-
 15 lo//iar bășatu-ăla a lu iunnică/șărbán/și cu-a lu le^uonte-a lu pîz-
 lă...f¹in doi copi¹ la părint¹/adică cit-un copil la părinte/ășea
 măi zburdálniji ca noi nu șțiu cum/a ținút-o-m mină dóm^{1e}//ținîn-
 d-o-m min-ășá/veder^o-a eosplodat//da noi cîn am a^uz¹t/an cázút
 ășá/o-a bubu^t țare/șțit¹ ?//an cázúd la pămîntășá/noi/ășea fro doi
 20 trei căre mai erezám//iarășea doi/sigur că eosplóziș-ășea i-a...atáčát/
 ...în cor șkizilș-ășea i-a atáčát//noi cîn ne sculân d-acólo/ne uș-
 tām... "băi țișáne ! flóșșo păi i"//i mișcărân/ce să...mort//ne dú-
 cêm acășá/noi i-am lășát acólo/sigur/ca copilu fricós/noi mai
 ști²an dá noi//fuj la ale...părint¹ acășá//cîn ne dúcêm acólo la pă-
 25 rint¹ acășá/sigurășea/"cum bășatu mișu/păi nu țereá acășá ? nu fă-
 cêș ?" ce părintile ști²á unș-a plecát cop¹ilu//șel zșșșá că țe
 p-ací pá la jșácă//da noi/spušăi am plecád nu șțiu pá únde/să ne ju-
 oăm//și oîn a^ude părint¹/sigur/să dúcș-acólo/ôe mai mort//...bășțif
 mort//

30

[Același]

porcu

il lu^uom/iș dăm țărișe fherșe/um picășá...um pig dá sársășá/

um pig dă buabe/dă griv/pină să-avată el/să ^uobijnulește să mănî-
 5 Ńe bine//și la urmă i [k] din Ńe-n Ńe ^ti mai mărîm rătă^oa/...oa să
 orășoă mare//și oîp să fáce mare/il tălém/il pirlim/il spălám/bi-
 ne/-l rîoîim/...și la urmă/-l Ńopătîm/și il púně la oosur/la sárát//
 după Ńe-s șa sárșea/soqátem cárnea ș^t ^uo fácem oîrnát/și-î úmplem
 și-î púnep la afumat/fácem [k] f^ulérber șúncă/...o púně ș p-áșa la
 afumat//oárnea cáre ne pláče nõq-așá ^uo púnem...tot așá...dă sarmá-
 le/dă...álta ^uo púnem la boroănélę-acúma așá mic/și cárnea prășpá-
 10 tã ksr dă oîp tălém porcu//d-acó^{lo} du pã úșă dă úne-l întîndem nõl/
 púně fãrã spîg dă sãre-m borcán//și rãmîne prășpátã dă fac^t...din
 1ã...ca oîp il tai//putep sã-l țînem dõo lun dă zile-l țîi/și trel//
 așá//

[Numai carnea goală ?]

oárnea gual-așá cu sîngē 1a/oum 1e 1a cáldă dă ool^o dă oîp tai
 15 porou/-l [r] il puș așá și 1e fúarte búná//și prășpátã//il piséz^t
 bîne-așá/-l tesouș bîne-acoló-m borcán/d-o jumátate/dî un kil dă/
 [de] pînd^o dă Ńe borcán aș/...și...i púnem dasúpra...dasúpra-î pu-
 ném um pig dă ^uunturã/ca să nu răsúfle/...ș^t n-úmbli la el pină...//
 i fa [k] púnem așá-m borcáne d-o jumáte/oit putém nõi sã...fac^t o
 20 datã//

[Și mai faci și...?]

ã burtánu//și burtánu/da/d-ála uításãm/și burtánu//

[Cum îl faci ?]

ála tot așá/f^ulérber oárnea/și zlabã/și...dînr-ásta grás-așá/
 25 um pig dũ pã coló dă lã...urékile/dã la falcã/ș-o fhérbem/i púnem
 sãre/ardéi boiș/și...ca să f^ti^{te} șa frumúșá coló róșe/la urmă-l
 úmplem/și-l púnem și-l f^ulérber și așá//il cîrpîn bine/și-l fhér-
 bem/ș la urmă púnep la tescu^tit/și...//

covrig flúáșea

30 tréi zãșîcînj^t dă an^t

țoatã ziua cu tréabã

am muncî doî an la oolectiv/Ńe ?/al dõilșea an m-an oásãtori/Ńe
 mai//am fãvãtã ș^t 1ou oroitóri^{te}/aló la nõi î sa^d la ^uo feméș/-am

învăța trei ani // și p-ur^{mă} m-am căsătorit / am făcut și noi casă că
n-aveam / aveam casă bătrînescă / am făcut oasă / am muncit / am făcut kir-
piș la luncă //

[Cum se face ?]

5 făceam pămînt / muien la baltă cî sintem aproape de baltă / muiam
pămînt / aduceam pleavă / și p-ormă calcam cu picuștile / ... și aveam ti-
păre-așa mică / care puneam pămînt [r] pămînt d-acolo / și dor fi răs-
tornam așa / și isau kirpică așa / și-am făcut fo trei patru ciș mi¹ de
10 kirpică / ne-a mai făcut și altă uamen¹ / și-a ridicat casă // și atunș pri-
ma dată mi-eră greu / că dac-acasă nu făcusem treabă c-aveam bu-
nic / -aveam mam / -aveam ... / nu țeream pusă la treabă // și-aci cîn am ye-
nit țeream lă ... zor / că ... socră-mea ărea ăskilozată nu putea să facă
nimica // și ... cîn mă gîdeam cîțodată / cîțodată faș mîncare și spel¹
și / și io cîn mă gîdeam cîțodată "aolò !" zic "cîn să mai spal io ?
15 cîn să mai fa mîncare ?" // da acuma m-am învăța cu toate zic / acū
mi-ă trecu grău pîn ... mine // și-am ridicat casă / și p-orm-am făcut și io
bucătărie / acū am înkis și noi / și ma avem o parte de-ăkis / da n-am
mai putu că ... [...] //

și cu copii / acū fetița ăa mai mare ăo am p-l-ale mama / vihorica /
20 că sintem aproape-aci // da mă sperie cîn sint amîndor-acasă / mă
sperie / toată ziua plîng / ... da s-au făcut mai măricuțe-acuma // d-ășa
măca ... pîn țarină o veză că strînge țarină și ea / și ... striă și ea
mamă / acū să sculasă și-o lăsă ou țăicî-sq-acolo // am grădina aci
îm fața casei / toată ziua sâp / ăud / ce si fac // cu păsăr¹ // da / ăstăș
25 făcu colăc¹ //

cî mă-ntrebă tușa vihorica ce / "făcuș colaj ?"

n-am făcut colaj / că nu știu / am făcut pite-așa dipă cuș și io //
acū să fier grîu / toată ziua cu treabă //

dogaru mariă

30 doojdô [de ani] / nu ă-am împlinit

ou caprilă

ne-an dus odată / țeream mai mult copii / tot așa ou oăprile / și
ne-an dus / [c] viăle să oulesăsară / și noi ne-an dus îm vi ou că-

! Subiectul are două fetițe.

pri¹⁰//noi am f [r] am începu să jucăm masa/să jucăm mingea/sf...
 oin pe jucăm noi oapriile s-au dus la ũ uon im vi¹¹ [k] in f [r] im
 porumb/oă la vi¹²e iel avră...dipsu-avră porumb¹³/sf...oapriile s-au
 dus la dipsu-m vi¹⁴ie//sf noi atuncăa/nu toate/doar fro cî șase/noi
 5 atuncăa am începu să strigăm la ele/să fluterăm/sf uomu-ăla tógma
 ierăa acólo/sotăa arăcî dă la vi¹⁵ie//sf...d-acîlăa noi am începu să
 strigă să fluterăm/sf iele nu venșau//uomu-ăla a-ncepú să nē jure/să
 fuge [k] să fugă după noi/sf...nu nș-a pris/sf pină la huraă...lș-ă
 soăpat//

10 altă dată tot așă/terșan toz mai mult oop [k] tot mai mulz oopi
 /sf tot așă jucăm masa/sf noi ă lăsat f capriile să [c] pasoa pă une
 vor iele//sf oapri¹⁶le au fugit im po [k] in oceni colectivulu//sf
 noi a [k] lș-an oăta lș-an oătat/am intrebăt o femeș/sf nș-a [r]
 ne-a spus oă...s-au dus inoólo/sf noi am fugi și lș-an gășid ă la
 15 un stîlp acólo/sf păstșau pă oceni colectivulu/sf tógma atun tre-
 oșă și mașina/sf nu nș-a vazăt//ș-ă soăpa și dă dă¹⁷-asta//

dogáru sávu

úņșpe [ani]

ũ uon avră un cîrș

20 mă duo ieu uo dată/ăle máma [r] máma/tátútu și toz dî iekipa
 1or s-a dus f la tutú/oa să [r] să sápe//ș¹⁸ ieu/m-an us și ieu ou
 iei//sf oin trec f [r] trec pă uo huliță unde-ă ũ uon/avră un cîrș/
 și ierău búne cîrșile-ălșe/s¹⁹ ieo oa [ε] să nu-ș váz dă drum/m-agáz
 dă cîrș/iău dóo treș cîrșe/sf mer mai-nainte//sf nu m-a vázú ní-
 25 men//sf...oind ajung acólo oulég ieu um braz dă iarbă/bun oa să dau
 la purcél/oă capră n-avrăam//sf...oîn v²⁰iu papó/ıou ple [k] oulesásă
 répede oa să v²¹iu [k] să mă-ntór répede acásă oa să dau pă la cîrș-
 șu-ălz//sf...pă drum ıou a [k] oin am ajúz la cîrș/am f [r] ă lă-
 sāt iārba jos/s²² m-ă su²³it in cîrș//sf uomu-ăla [k] ıou nu l-am vā-
 30 zút/ierăa să saı acólo/sf daoă sārșam precîs mă prindș//sf uomu-ăla
 tógma i fă [k] nu știu ôe făcșeă p-acólo pîn ourte/ıou dao-am vázút
 úșe in kışă la oasă acólo la eı/ă zis oă n-o sta nimen²⁴ acólo/sf...
 cîrșe-ășe n-o să-ă iăvă nimen//sf m-am agățat ıo dă cîrșe/oîn am

5 puz mîna eșă să șau/ie [k] uomu-ă¹ a tógmaĭ [k] an a^husít ôevá lîr-
 gâ mîne/și uomu-ăla tógmaĭ s-a lya^d după mîne//ș^t io ă sári répede
 dú pá ulúcă/și fuġ/iarba nij n-am maĭ luat-o//erșám plin/și pá uok/
 și pá mîin^t dá ôirése [k] dá șeámă dá ôirése/și...aș fugít/ [c] la
 10 colț erșá tógmaĭ niște reméĭ/nij nu lę-an dad búňă zîya/nîc nimic/
 ș-aș fugít tógmaĭ [k] répede la fîntîn-aij' la noi/și...m-ă spála/
 și nu [k] dá íríoă m-an dus acásă/n-aș spus niș o-aș culés iarbă/
 nij nimic/și m-an dus in [r] m-an dus i la lúnčă [k] la báltă să
 mă scald//și...ioy...ierá supără/că m¹-erșá [r] m¹-erșá rușine//
 15 și...i zîya urmátșare s-aș duz la combínă/și ioy m-an dus ș^t ioy ou
 iei la combínă/oa să vâz cum tréeră grîy//și uomu-ăla tógmaĭ venísă,
 acólo la combínă//și m-a-ntrebá^d dá ôe ă sári să [k] dá ôe m-ă su¹i
 pá ulúcă să șau ôirése/dá ôe nu ș-ă spus că puáte-n da și/a scăpát//

[Același]

15

780. S A E L E L E

(com.Lunca, jud.Teleorman)

Culegere: 1969; GG, BM, RP; transcriere: GG

a ven^t acasă nóru-męa

20 úite/ă lăsát-o o²tă la cazán acîlșeă/ [pe noră] in comîna ásta
 ó^um iarșá pá timpur^t/știĭ cazán^o1 liberę/știĭ ?//io aș veni să iay
 niște lemne d-acásă/ș^t ierá ^uunu/...iĭ murisę nevasta...cazanġi^u-
 lui...băiá^t tînăr/știĭ ?//și ia s-a-șo^urcá dá vórb-aco¹⁰/dă-ĭ ^uo
 țuĭcă/dă-ĭ dóyu ála/...^tei iĭ cam plăcă țuĭca/s-a luúat...dă...tręá-
 25 bă/știĭ ?//ș d-acîlșeă n-ă trecúd dóo șáptămîn/ș^t...s-a oás^ttorid dá-
 pá murtșeă nevęsti lui/știĭ ?//a vęni la mîne ș s-a făcu tręaba
 auz^t !//cîn/trăiá beátă baba sîrăca pá timpur^t/cînd a vęni cū iel dá
 la o nuntă d-aiĭj din comúnă/dá la ôșape^u ásta știĭ ?/iel a veni
 † C.A.P. =Cooperativa agricolă de producție.

mai ^uî urmă ^{le}le ră mórd dă bęat...^{ce}-i zⁱ se bába/

"dăcă te mai duj la ăsta/iey" zîce "îz dau fog la tuále/nū mai
...nu-z mai dau nⁱĉ o țoală"/-i spūne bába//

5 nu s-a mai dus//nu s-a mai duz nór^u-męa/s-a ven^t acăsă nór-
męa/...l-a lăsá pă iel/s-a duz dă și-a mai luat ș^t ia ĉ-a avú p-a-
coló/...lúcrur^t dă...dă-mbrăcăminte știⁱ ?/...d-ăĉi-a ven^t acăsă//
d-ăĉi n-a mai trecút ĉ-a mai trecút/a ven^t áltu după fro dó^uo lun^d
dă la pačúreă/dîn sátu veĉin d-ăiĉa știⁱ ?/cum trec^t...s-o iei^d
la noi știⁱ ?/

10 [Cam ce distanță e pînă acolo ?]

nu ie dăcít i o jumá d kilométru...[r] o jumá^d kilométru//
ș l-a lua p-ála doamnă//a sta cu-ála fo doⁱ an^t dă zile...la ăla
știⁱ ?//făcúsă cărămidă s^t-ș fáă casă pricopsítă la iel acoló/ĉ-a
făcút ?...iel lucrín mereu știⁱ/ca maiistor timplár zídár/s-a luat
15 c-una acó da-i vądúvă tód dî răzbóiy ăsta mondiál acú la o mięe
nóo s^ute patrujdóy/s-a luat cú una acólo la...dîncó^lo romanát//...
cum trecem óltu știⁱ ?//s-a lua cú ęa acólo-ș a luat-o p-ăęa//

iiuón de drăgneă [82 de ani]

[Lupul] ne-a omoríd doospreĉe ^uoi

20 oátă me-a omorít auzⁱ/...mⁱte și lu văru sándu ș^t lu văru
iión saliiu/treⁱ ⁱș/ne-a omoríd doamnă mă crez matale...am ador-
mí ș s-a pornit noi lę-ă [k] nu lę-ă simțít//ne-a puz dómnu ș-am
băuú nⁱște țuică știⁱ ?/... cîtetreiⁱ țuică d-ăęa știⁱ/cî^d să fáĉe
dă prúnă știⁱ ?//dac-am adormit//e !/ne-am pomēni și-a plecát ói-
25 li ș noi nu...nu lę-am simțít ș niĉ unu nu lę-am simțít//c-avęă
doⁱ mai bătrín^t ca mine...pă timpur^t știⁱ ?//cum sint iey ⁱ ietă-
teă acúma//cînd auzím cîlne lătrînd/cînd i să pomenęste ^uunu vă-
ru sándu/nu e uăie/nu e niĉ//

30 "scqál vere iiuáne"/amîndóy ne kema iiuón/cîn ne^dĉem/aņ găst
așá una gîtuilită pus-așá/aņ găst álta gîtuilită pus-așá crúĉe//ne-a
omoríd doospreĉe ^uoiⁱ //pă cuvîntu mey îț spun doamnă/doospreⁱte ^uoi//

† Anchetatorul își exprimă, prin mimică, surprinderea.

5 ieu am înbepút să mă rid// "d-ale mele nu ie niô una"/zic//cînd iau
 sama/...strig la ^uoile mele avşam fo şaiş^tpşe ^uoi pã timpu-åla/n-am
 una oa să spuî o^u oqada lãtã/o^um mai ie şî-åou ^uoile ştiî ?//cîn
 mã duo cu oîni/"tîne-l/pãzãşt^t" /a lãtrã[r] a lãtrã cîni merex/ieî
 10 doi nu prşa au fos suz n-a foz mai mult/şî lupul e mãre/-aî vãz mata
 oã ie aşã¹ dã mãre...ie perioulós//cîn mã duo a fãcút aşã² ^uo datã/
 şî mş-a rupt qãla-n dõ^uo//^uunu...oãpãtîna a lîşit unde/unş-am foz
 noi oûloãte ou oîle/ş-unu s-a ^us c^u ia-m pãdure coló...ou qada
 ş cu mijlocu//cînd auzim alãtrînd/"tîne/pãzãşt^t"/sã le pãzãşt^t"/
 15 i-ãr gãsi l-ãsta cãpãtîna oîp s-a [!] i-ãr gãsi cãpãtîna la a meã//
 ş-a lor/mîncãş^t nûma una//a mîncãd dõmu ^uoi iel in noãptea şşã//

[Acelaşi]

cînepã

15 uogoru dacã...al fãcãî dã dõ^uo ^uor/^uogoru/...la cînepã//sã fã-
 ôşã ogór şî tqamna ş^t sã fãcã şî dã primãvarã//şî primãvara sãmî-
 nãî cînepa dã la ^uogór/pîná sã nu puî î bõbu-m pãmînt/bqabele//
 adicã sã...nu puî porumbu puñşam mai î ^uurmã şî cînepa o puñşam
 fînaîntşea/la u^u cap aooló/...dî loc//şî...iesşã/ş sã fãcã mãr^te/
 20 ş-o oulegãm/ier^şã dõo mõde/şî dã tqamnã şî dã varş//o oulegãm in-
 tîî p-ãşea dã varş/îngãlbenşã la fhîrş-acoló cînd e sã fãcã bûná dã
 topîit//ş-o culegãm/o legãm bîne la dõo capete/ş-o duçãm la apă//
 o bãgãm/şî sta...pãtru cîî zilş//ne ducãm ş-o scotşãm/o spãlam dş-o
 fãcãm mãtãş//ş-o zbiõãm in apă/ş-o curãtãm/ş-o duçşãm afarã//^u du-
 çşãm acãşã/ş-o-ntîndşãm/pã...gãrdur/pã õe putşãm acoló//sã ^uuscã/
 25 d-aõî o lûã la tocãt//...ou bãrda/cu õooãnu/cu...lem mãrş-aşã şî
 greş//ş-o...o dã la dãrão//...o dãrãçşãm//ş-o luorãm...pã nõo
 s^ute şaişp^te şî oãmãş^t am fãcút//

[Dupã oe-o dãdeãti la darac, ce-i mai fãceãti ?]

30 dúpã õ-an dat-o la dãrão/o lucrã f^tir sîptîre/-î puñşã şî ^uurzã-
 la to dã...cînepã/dão-avşãm bumbãg mai sîptîr^te puñşãm dor bãtãîa/o
 coçãm aşã/õ bãgãm î apă f^uãrtã/ũ rîn dã cînepã/ún^u dã tort/unu dã

¹ Aratã ou mîinile cam cît e de mare lupul.

² Subiectul dã cu mîinile in pãrţi pentru a arãta oum a despîcat lupul oia in douã.

mălăi/și-l făcân cînepa...mătase/albă și muăl¹e/nu mai țereă ás-
pră//și făcâm cãmăș//

liuana re bucă
șaptează¹cîj dă an¹

5

s-a pomenit odată din călúș

ie^rea um băiad dă vo cîșpe an¹/și...a fos pîp la dooșpe lă pă-
rinți lui la prășilă/...la porumb/și după c-a fos^t la prăș¹l-a ve-
nit acasă/și s-a culcăt...și băeātu-ăla/și părinți//ș¹ cîp s-a cul-
căt/s-a pomenit odată din călúș mișcîn cu trupu ș făcînd ho-hó /
10 hō/hălăi !/acolo/țel î somn//

"hòoleu" zîce "pă cutărit-al nóstu l-a luad din călúș"//
cînd..."păi...să-l jucăm"//

s-a dus ș¹ l-a jucăt//a venit călușari și l-a jucăt//cîn i-a
spart oala jucîndu-l acolo/călușari-i rodeă pelin/amără d-ăla...//
15 cînd i jucîndu-l acolo/ș-a spart o uală/credința io cred că este//
îi [k] o fi și călúș/d-ă²a cum să spune/la...fi vedem p-ăla că să
scqală [ɛ] să [r] să scqal-așă dă còlo dă...une ɛrșă culcăt așă/să
sculă ș să uita ș¹el/vedșă lúme pă lîngă țel//

"bă/ce făcúț țeu ?"//a-ntrebát el//"c-am făcút io ?"//

20 ce "tu nu știț cș-aț făcút ?//n-aț mai ști¹ú nimic/aț...aț
fos^t luad din călúș"//

"d-ășă ie lúmeșă áșă la noi ațic ?"//

"d-ă²a"//

ș-a îpvîlăt dșamnă/...ăla cu...d-a foz bolnáv//d-atúnca...an
25 crezút și țeu că...o fi adăvărát//da//să...te bolnăvést¹ om/să te
culj/d-ăcîi să nu mai te scol¹/să te scol¹ ameșit așă ?//

[Aceeși]

mălăiu

mălăiu să făce...puț căldăreșă pă foc/cu apă/și cernî mălăi/și
30 cern¹ și fălînă/și o amestej¹ bîneș-acoló/ș-o puț la capu căpis -

5 teri/și cū apă așă care-o puț/îi puț mălăi/și mesteș și-l fherb¹/
 și-l mesteș¹ c⁴ făcălețu la capu căpisteri/mălăiu/...pîș să mai ră-
 6 ceste țel cu țel cam...puțîn mai fher ca dă...ca cum frămînt pîișea//
 fher mai bine în că că...baj...făcălețu/dă-l mesteș/nū baj mîna ca la
 7 pîișe/că ard⁹//ș d-acîlșă după cē il turbur pă țel acól dă-l amēs-
 tej bine pă mălăi/ăl i...baj mîna/și-l *eș la frămîntat//și-l laș¹
 pînă cînd să ăușflă țel nițal așă și cam pleznește//l eș și-l torm¹
 cu căpisterșă pă... [ε] pă ăsta pă cirpător¹/și-l intîpș¹ bine coló/
 și fac î pûțînă făișă cu apă și-l mîjăști-așă pă dăsupra/și-l baș
 10 î...țăst//l-astub bîșă-acoló și-l laș pînă cîș să cșăcē țel/că să
 făcē gros p-așă¹ /și mare//dă cē-ș zîcē mălăi ?//d-așă/și atunca-l
 scșate cîș să cșăcē/s¹...vîne dulcē/...fî dă o dulcătă știș//

[Aceeși]

[Despre strigoi]

15 unu dă la pačurșă care...a murit/unu costăke mișu//a muri și a
 stat pă lîșgă țel p-acóló/nșămurile/surórlē/a dormit pă rînd/s¹
 cînd a rămas î ăo soră mic-a lui/țel/mort acóló/lumînrîș-aprîș-
 se-ș fēșnic/c-așă să ține obișēlu...dă dămúlt//...țel a-nșepût să
 făcă: m m m /intîș acóló//și ăla dă coló cîș l-a ăușș¹t/
 20 "aolșō !/nēșșă e...sculáz mai répede că nēșșă-ș strigóș"
 după cum nē-a spuz/da n-ăș vășzút îc//și...păi cē să făcă ?//
 "cē să-ș făcēn ?/taj gā !"
 și țel mort și róșu-m buč/știș/c-așă țe strigóș//nū le piēriē
 roșăța dîm buč așă/ăre tód vînelē-ălșă...de sîșșē în î p^hășle//și
 25 ...cē să-ș făcă ?//l-a-nșăpát cu...ũ ăla-m búrtă//în...îm buric
 așă/ș-așă³ a fost mișcînd¹/dăcă...a mișcát sîrma așă/ăcș-ăla dă
 dărác/oare dărăcēște cîșipă cu țel//dî ăla să pu^{ne}//și cînd...a
 mișcát ăla...darăcș-ăla//da//

[Aceeși]

¹ Gest arătînd cu degetele grosimea de cca 10 cm a mălaiului.

² Subiectul redă, ou gura închisă, miriitul celui întins pe masă.

³ Arată cu un deget mișcarea acului în dreapta și în stînga.

[Hořii] n-a luat tót tot to^t to tót

muncăam/pămintu la cimp/căre i-l detăasă și lui stătu/zéde po-
 grăne/p-al mieu p-ași care-avăă și ieu/dó^uo...um pogón dou-acólo
 cît avăam și noi/...pînă comină//și...venisen dă la muncă/nu mai țiu
 5 mînte dă la...ieră pînă-p sintă-măriie/oă strîpsăsăm niște ban/
 că n-ăvșăm boi atúnč/strîpsăsăm șasă mi dă lei/să ne dúcen să ne
 lăă și noi doî juŋj^t dă b^uoi//și oînd î...kar ierăă săptămîna/[r] î
 săptămîna oîp să-ncepe ^uobóru/pînă sintă-mării/dă bîlôu dă la tūr-
 nu ' //bîlôu-ăsta ^uumblă pîn tâte/atúnč in tîmpu ăla/pîn tâte ^uoră-
 10 șale să...făce tîrgur d-ăstă/dă vite/dă...//și...ieu vini^t sára
 d-acólo dă la cimp/făcú^t dă mînoare și mînoarăm//da-p zisă mi^t
 s^uótu:

zîde "aî să ne culcăm colgă la ^uumbră"/ierăă vára/"să ne culcă
 la ^uumbră colgă sub dúdu-ăsta" avăam um pat pus acólo/"că" zîce...
 15 [k] miie mi-e frică dă brăște//d-ălă dă pămînt/ieu să nu văz
 d-ălă/-m plezneste fieră//să rîde și nepóțî ăstă acúma dă mine//
 "miie să-m făcez bóltă"/zic "oînd oî muri că...dăoă m-oz lăsă
 așă/[c] mi-e frică dă brăște"//și ei să rîde cîn m-a^ude !//e !/
 m-an culcăt/îó m-an culcăt in...în oas^t//și iel s-a culcăt afară//
 20 ierăă căi slóboj/avăam cai atúnč^t//și...iel s-a culcăt acólo/și
 ieu în casă//și ieu ă lămba/ș-am pus-o-n tócu úși cólo-șă...
 o-așă ierăă...//acúma nă-am boierí și noi tót/că avēn lumînă-ŋ casă
 /îîntri/cum îmurgește/țac/cu lumina//cum să nu spuî că ie bîng-acú-
 ma ?//mai ierăă [r] mai ierăă oînd ierăă ca cu cōbu cu ^uuntură ?//
 25 cu cōbu cu ^uuntură lumina lúmă năînte/in case//a trăi^d mál rău...
 lúmă//dă acúma...ce mai ?//e bîng-acúma//și...a venit î...hóțî a
 venit/țigán^t//dóuzăspátru dă țigán^t/și cu țigánca dóuzășcînč^t//
 s-a dus întî^t la pădúra-ăsta mără/la mișu/la gligrică/c-așă ie-
 răă/pădúra lui atúnč^t//ierăă um boier^t mără//a tă^oat ° prăjîná
 30 d-ălă care m-a pică pă mine...pă spinare/cîn m-a lă pă lúngu pá-
 tulu^t cum ierăam culcătă//ierăă-ntărsă pă dră [k] pă stînga ieu
 atúnč^t//[...].cîn m-am pomenit ieu/tropotîn/cum yă spusăi ou...tro-
 păiⁿ pîn casă//iei/lă-a dad drúmu la tos î la ăla//a dășkis și

! Orașul Turnu Măgurele.

5 gâmu-ntîi dă la camera da la deal/și n-a luat...tôt tot to^t to^t tot
 ...cș-am avut/tôt//mă-a lăsa lăda goală//și-m strîsăsa toate rókii-
 le mele/capădele...astăș/și le lăgase la gură ou cravatele lu bār-
 bati-meu/și le-șfundasă cu țrăle d-astăș/rókii/săci...//in fine
 10 oînd...simțîi io/dîpă ô-a dă [k] terminat o^u odăle/s-a mută dînoș-
 șe//oîn să pûșe piôoru la cap^u patului/îo ierșan ouloată/ș^t oglin-
 da care vă spusăi c-o țîu ș-ăouma a mșe/dă la nuntă/lu^uate dă fră-
 tele dă aînă/ierșă pus-aiô¹ /ș-ș stergar mar^{te} cum ere gîoa² co-
 lșă așă/frumôa/pus așă la îa//și îei [k] lor/ô-a zia/oă să îa/oa pă
 15 hûrm-a declară sîngur^t/ei la post/oă î-a prișș//

cș "nș-ă suîi/oă a fos ștergaru-ăla prșă frumôș//și nș-ă suîi
 să-l lom și p-ăla"//

oă-ntrebă jandărmu/"oum aș făcut/...dă v-a simțît ?"//

20 "păi cum să făcșm ?//oîn nș-an suîit am pus piôoru pă capu pă-
 25 tului sus"/avșam ũm pad dă fher/...d-astăș așă ou drëve/cum ie-
 rșă-năiinte/nu mai...nu^{te} oa acuma/acuma a îișîit astșș frumșșșe//
 și s-a suîi și îo [k] mîșe mi s-a părût atunôșș/și î-ă simțît oă să
 mișcă patu//ș oîn an dășkîs okî/am văzû și lumina [c] strîșș-așă/lu-
 mina//

20 "acolô/lamba mșe cș-ô avșă ?/că lamba îe nô^u da ô-ăre dă s-a
 stricât îa așă ?//pșate-o fi dat...rădu" zi^B "lumina mică"//cre-
 deșș c-a venî bărbati-mîo in cas^t//oînd să mă mișc îeu așă/mă-ntor-
 sășșam pă drșapta/cîș să mă mișc așă/mă pomēîi c-o bîtă pă spină-
 r^{te} tûp !/dî somn/hăușșô !/la mine-ș casă sîș hot//îimedîi^{ad} m-an
 25 gîndîit//am tăcût//n-am zîz nîmî nîmî nimîc//pûțșă să și mor^t și
 mî-erșă frică să mai zic//atunô/îmedîi^{at} m-ă lăsat la...jos așă/ie-
 rșă pardusîtă casa/și ou prșșur pă jos//și îeu binișôr ă luat-ô
 spre ușă/ș oî m-ă săltă s-apúc ușă așă/ă [k] m-ă săltăt î sua/am
 picăt hûnu/unu cu mîneșle sumēșe/ș^t cș-o f^{ti} avut im mîndă/ouțîtu/
 30 îei a spus oă ouțît a avut/...ș un țîgan dîn ăia/ș hōz dîn ăia//
 ș-am rușîit d-acolô/ș-am îișî pă hûșă dă la prăvălișe de unș-avusă-
 șșm prăvălișă/afară la îel/la dud//și dă fric-an ouzût d-aiô^t pî-
 nă ca-m prîșpă l-ălde gîoa/dă treî hor^t//

¹ Gest, arătînd deasupra patului.

² Este vorba de gazda la care s-au făcut înregistrările.

"alșărgă hōt/-alșărgă hōtī/răduie m-a omorit"//[...]

alesăsără tot cē-am avūd maī bun/ș-am maī gāsī și noi d-ăstęa
 ...dă purtăr^{te}/cu cē humbiām/dă c-am avūd bun/ni lę-a luat//și...
 pā urmă...ī-am prișs//a venit [k] s-a duz bărbăti-mio la mili-
 5 tii/-a...vestit ī milițianu/-a venit/a-ncepūt cu cęrcetăr^{te}/a făcūt
 atūncā trēi spărger^{te}//

[Aceeasi]

nunta

nunta să-ncepe sîmbătă dă la dō^ușp^{te}//sîmbătă la dō^ușpe/kamă
 10 pārintșă băgātuluī frătele dă mină/um băiăt oare-ī frăte dă mină/
 ș-īncă doi cavalēr^{te}//le dă cite-o plōscă/și-ī...trimitē sad dă kę-
 mă pāmeni care sîm poftiz la mās^{te}/duminecă sara spre Lun^{te}//...și
 fetele și băiēt care sîm poftiz duminecă dimineță la brad//după
 cē kamă...frătele dă mină lūmęa/sara fac um plocon/și-l duc cu mō-
 15 zioă sau lă^utăr^{te}/cē au iet/īl dug la naș//citevă/ci șasă perspā-
 ne-alē ġinerluī/care sîm maī d-aprōape//acolo stau la petręcere pī-
 nă la dōșpe nșapte/la urmă vin acas//duminică dă dimineță/...să
 scōlă frumos toț/și vine muzi^ca din nou/ș^{te} să duc cu vēstęa lă
 pārinti fēti//acolo trimete iară frătele dă mină și toi pāmen^{te}/ō
 20 femē^{te} ș-um bărbăt/ņșamurle ġinerluī zis/rūdele ġinerluī//să duc
 acolo iarăș cu o firimită dă plocon/lă pārinti fēti/pārinti le dau
 după običēi ștergare/proșape, bazmale/cē au ei acolo//ocolēs sātu
 cîntînd/jucînd/și vin înapoi//cîș vin la ġinere făcę-o hōră mare
 ou toț acolo/la ġinere-acas^{te}/și după asta făcę un repāșus/dă fo
 25 oră dōș/pină să...ștrîș fetele și băiēt la brad//

după cē să ștrîș fetele și băiēti la brad/plăcă să-implimbe
 mīrșasa-ș sat/la ap-ășă-ī spūnem noi//īa fiș vadră dintr-ăstęa
 d-aramă/fiș o uālă/acum după običēiurl-estęa īau cite-o uālă/să
 dug la apă/și după cē să dug la apă/mer la naș/să-ī pūnă vōlu mī-
 30 rēsī/ou toate fetele ș^{te} cu toz băiēt^{te} care sînt kemăț acolo//și
 după cē-ī pūne vōlu ocōlēște to sātu/și după asta vine-ndărăt acăș
 la ġinere//pūne masa la dōșpe la fete la băiēt^{te}/ș^{te} după cē mănîș-

că fac f [k] pînă să mănînce fag brădu/zis...brădu miresi/trei fete...care-l împodobesc/și...fră^dele dă mîna care-l ține pă brad// după ce-l fac/il jocă frumos î ^uoră și tre^s la masă//după ce mănîncă fetele și băieți/duc iară din nou plocón la naș/părinți băiatului//și după asta pleacă/vine căruțe/să kam-aii^j la noi/căruțe/șapte ^uop căruțe/și pune nășu...să d^uce dă la nășu cu căruțele d-acólo dă la naș d-acasă/și vine-ndărăd la giner^t/le pune masa dă ^uobi^cei acólo cite-o gustare la naș^t/ș pleacă la sócri/la părinți fetei/ca să la țoalele-așá-l spunem noi aiic [!]/

să duc acólo/lau...țoale mobilă ce are/ocoléște sátu/și vine napóⁱ/acás//cîⁿ vine napóⁱ acáz după ce-implimbă/scrate mirgásă horă...cu fete/cu băieț/lume care este adunát-acólo//după asta...trec iară la...masă ca o ^uoră nășu/și-l ducé napóⁱ acás cu muzica/pă naș/c-o^m plocón/il lăsă vro ^uoră dou-acasă/ș la urmă...l-aduce napóⁱ la masă pένtru că să strînge mesén^t//la mas-acólo docandată servés țucă/pă urmă cōrbă/sarmale/ce au lei preparát acólo//du pă... la doospe noapte^a să dă darurile//fiicere mesgán dă...ce vrea/ban^t/sau cadă^u/sau ce are el plăcere//după asta mai pune um fel dóo dă mîncare/pînă dimineța^a//dir neța ducé nășu napóⁱ acás//

bóde stána

tre^e șapte [de ani]

govie

la sfintu gōrge/fetele și băieți/fag govie//fáce un^u dⁱntre băieț să-mbracă fată/să-mbracă mirgásă/fetele care au...amurez și au ga^gi^c cum li spúne él^e/dau cadóur care sînt acólo-n goví^e/dú-pă doospe [k] dimineța-implimbă lei cu govíⁱa pîn sat/lau dou trei cară sau trei/le fac frumos cu crăj verz dă la pădure/cu muzic-acólo/băieț care sîn tos șapte-ob zéce liș/sau...cîșpe cîț sînt ei strîș^t/și după ce-implimbă dimineța la dó^ușpe púne masa la unu dîntre li//acólo kamă fetele și spúne care a avút éle d-a dat ^uodór ș-a foz mai frumos/le strigă pă rînd care cred ei c-au foz mai frumosă...odqarele//fata să ducé frumos și-ș la d-acólo/da li-l strî-

gă...odoru zis i-l strigă amurezu ei/căre-a vrut ea dă ¹i l-a da la
unu/nu la...tot//ș dup-ăea să petrec cu toți pînă sara/ies la horă
cu toți/cîntă/jocă/...și cu asta să-¹keie govî¹a//

[Aceeși]

5

s-a-mpușcat unu...astă-¹larnă

s-a-mpușcat unu...astă-¹larnă//a fost ¹i brigad¹er la...grădină//
și ierqă kar in ¹i sara dă lăsad dă sec/dă pașt¹//și iel ¹i a venit
acasă/a prips o gălin/-a tăgăt-o/s-o gătească ale mă-sa//ș-iel
ier¹a brigad¹er//

10

zițe "iō mă duc pîn la răsădur¹/la gospodărie"/că ierqă acolo
la gospodărie//mă duc pîn la răsădur/că să...vād ōe faōe răsădu"
ier¹a ș cam frig așa cu geru-ăla astă-¹larnă/"s vedem cē-o făcă/o fi
muri sau nu ?"/răsădurile//și iel ¹i s-a dus...acolo a fost ũ șāv dă
iekipă/și pāzniči//și iel s-avqā bin¹/mūl dă tot/ou șāfu-ăla dă ie-
kipă//ș-avqā și pūșcă/șāfu-ăla dă iekipă/acumā/niște qāmen¹ lua po-
rumbi...dă la olectiv//și cē-a zis ¹i ōomu-ăla:

15

"bā gītā !/vino mă dă săltă ș miie dă săci āștea să-¹ pu¹ in
car"/oa să...pūie ș iel săci că n-āvqā cū čine c¹ ierqā o-o remeē//
ș să dūo-acās//acusīca...gītā āla s-a dus/șāfu dă iekipă/s-a dus//
brigad¹eru gāta a veni și iel//ș-a fost un gard așa...unq-a rost rā-
săduril¹//și pūșca-¹fipt-acolo-ș-a-¹ flqāreș sūarelui/...oa să impūș-
te coțofene/nu ștū cē să-mpūșce dīn...d-acolo dū pā rāsădur¹//oīnd
ī s-a dus el/ier¹a pāzniči la foc/...astă-mpușcatu cīn s-a dus//

20

"nqā gītā ūne e ?"/

25

zițe "ū¹te-l kemā ōmu-ăla să...in¹car¹ce porumbi"
a-¹ncārcāt ā [k] iel zițe "pūșca ūne-¹ ?"
zițe "bā/vez cā pūșca spūsă cā-¹ in¹carcātă//estē ūtq-o colō/
da-¹ in¹oāroātă/nu pūne mīna pā iā"
iel n-ā asoultāt//s-a dus ș¹...a tras dă pūșcă//oīn a tras ¹i ¹i
suz dă qā/gāta a și pleznī ș l-a pleznīt aiō¹/ī ōku stīng//ī ōku...
stīng/da/aiō ¹i ōku stīng/ūnde...ș¹ acolo a cāzūt/ș-a murit//și la

30

urmă...cîna venit și ^uomul-ăla ș-a văzut/Ge argea să-și mai facă ?//

văduva flăcău
doșun^u [de ani]

buli^uon [și] murător^t

5 aiij majorității răce pentru iarnă buli^uon//pune pădlăgēni//al-
ți-și pune la putrezit/altți nu-și pune/...și fherbe direct//dă noi
cîna lă facem/punem lă putrezit/trei zile//tăiem așa-m patru roșiile/
ș le punem într-ū irdău/dă să scură țoată zama ăia dî ei/și ei
aș văzut că să putrezăștă-așa um pic//ș la urmă-și frecăm/...p-o...
10 d-ălea p-o sîtă//^tfrecăm bine/le lom sămîntele-ălea/cójile-ălea
ce-o mai...ce mai sint acolo rămase/și-și punē la fhert//și fherbem
pînă să-ngerășe...zama ăia bîna-așă//și la urmă să rădește/și-l pu-
nem la sticlă//punem ^uor sare/or ulei în gura sticlelor/ș le-astupăm
ș le punem...im bec/ne [k] le punem acolo//

15 ^ā/pădlăgēn^t la saraçilătă//ou ardēi/tăiem așa mărunt [ç] d-ăia/
mărunt așa/cutișoare cutișoare/ș^t...și băgăm în fî damağēn^t/c-are gú-
ra mai largă//și tăi-acolo: pădlăgēn^t/ardēi/Ge ai/zaravatur d-ăștă
//și puș la saraçilăt//mestec^t cu-m pig dă sare/cū puțină saraçilăt/
și-l bağ acolo//ș^t iară tót așa s-^astúpă ș să pune sus//ș la iarnă
20 făcēm mîncare c^u ei//murător^t să făce//

[Cum ?]

cum ?/ca la țară [l]//punem fî murătorile/păstăi/le lu^uom/le spă-
lăm/ș lē creștăm așa um pic...lă vîrf/^uor le creștăm/or le-nțăpăm
așă//și le punem le-așezăm bine/în irdău/sau...im puțin^t/n Ge făce
25 qamen^t//și lē...punem saramura peste el^o//saramura o pune ș-o fher-
be pă foc/cu sare/cū dă țoate//ș^t...o punga-acolo//...peste el^o//cîn
s-acrește/măni^o din el^o//

[Aceeși]

781. FURCULEȘTI [WLAD, 451]
(jud. Teleorman)

Culegere: 1968; GG, MM, RP; transcriere: RP

Îo am treerat și cu căii

5 úte/ierá up lemn la mijlóc acól^o unde făcám áriia/ă...curățe
pámintu p-acoló/l stropșám/il băteám cu máiu/il nepez^oám acoló/[k]
l netezám/ș făcám áriia acó¹⁰//și punșá ũ lemn oa ásta¹ -m mijloc/
ș^t punșá^ho fúnle/doș caș sau trei//și punșám...^znópi așá cam im
piçqáre punșám//și-nçepșám ou cáii//la...fúnla legát^t//o lya dá la
10 márgine: "háide/héidē ! [!]/de la...ștșájár/dá colșá/c-asá-ș zifcá/cu
bicșu máre ajunșan çáii/la ocól//ocolșá cáii la ocól^u/doș sau trei
oaș/ciș avșám//ocolșá la ocól^u//ocolșá cáii/ocolșá/ocolșá/pin-ajun-
șșá aiiç^t/inșășurá fúnla pá...pá ștșájáru-ășta/care [k] de-ș zi-
çám ștșájár//să-fășurá fúnla pá ștșájár/"ho^h !" [ç] haș indărát//
15 torçám cáii/din nou//să dășășurá/iș lya din nou/șar la ocól//să
dășășurá fúnla/miňșá cáii iar piň să-șășurá/im parte-asta//iar fi
intorçám/"eș ! s-a bătú bine ?"/s-a bătú/nu s-a bătú^t/e..." e ! lá-
să//s-a bătú//nu má.../dá oaș-afárá//dá-ș să máninçe/tqárçe/tqér-
çe páșle [k] tqárçe páșle ou fúrca//le torçám așá...// "nu s-a
20 bătú^d bine/staș o^â nu s-a bătú^t"//torçám pái^{li} cu fúroa/tqáte pá-
șe^{le} le-ntorçám cu fúrca//cáii miňcá//torçám páșle[...] "e ! s-a
bătú bin^o ? nu s-a bătú bine//haș^t !/bágám cáii iar din nou"//iá-
ră-ntorçám cáii//iar: "diș ! héide !" cu bicșu/dă-ș !//bătșá cáii la
ocól la ocól/și iar piň să strinșá fúnla/venșá cáii aiiç/
25 "s-a bătú^t ?"
"nu s-a bătú"//
iar intqárçe cáii/iar indărát//torçá iar cáii-ndărát/piň să bă-
tșá bine//să bate bine/e !/s-a bătú bine//e ! haș scqáte oașii//soo-
tșám cáii/lyam... [cu] fúrca páiili/le dam la o parte//le dap la o
30 parte/rămiňșá bqábila-acó¹⁰// buniňșelés/bqábele ierá amestecáte

! Subiectul indică piciorul microfonului (cca 3 cm diametru).

cu plăvă//și plăvă o stringă) cu totu/o lăm/ș^t o dam/or la vint
 cu lopăta așa dacă n-aveam vintărătoare//az văzu dumeavoastră o
 vintărătoare ? e !//o băgam la măgînă la vinturătoare/și...puneam
 cu..oșu sau cu c-aveam/puneam în...măgînă/sua/in coș/^s vinturam/
 5 plăvă o ducă afară/și boabele rămîn aici/î urmă//ieră grîu/ișă
 grîu/corât//

marin ste zână

obzâc [de ani]

am fos^t la spital

10 ieu am fost uite sînt uarbă/nu vă văz pã dumeavoastră/vorbés
 și..așa-ntuneric//am fos cu uoku-âsta dreptu/un an mai acu-n iarna
 asta/la roșior^t//și mⁱ-a făcut aici^a așa u^tte dco ijecții/aici^a
 ș-una aici^a așa² //m-a pūs acolo pã pătu dă operație/mⁱ-a făcut ijec-
 ții/m-a ținut acolo/mⁱ-a pus î...picătură-n uok/și m-a legă^d la
 15 uo^tg/m-a pus pã cărú^s/și m-a dus la...pātu dă...unde dormeam acolo//
 și mⁿ-a făcut î mlărcur^t operație/ș-a venit tocmai simbătă...o soră
 d-ălăa/la mină-acolo/mⁱ-a picat [k] m-a dăzlegat/m-a picat î...uoku
 âsta a^tica picătură/

20 "cu-âsta mai zărez" zⁱo/"dați-m drumu" zⁱé/"la uokisoru-âsta"
 zⁱé/"dă mai zăres/oa să...pos ș-îo" zⁱc "să...mai mă du^o ș^t ieu" zⁱ
 "pă la veceu"//

zⁱce "nu/tomna...lun^t"//

d-acîlăa a venit un doctor//a stat...dumealúⁱ pã pat/ș ieu în
 pătu meⁱ/m-a-ntrebă tot așa:

25 "cîs copi ai ?"

zⁱc "cînă am"//

"mort^t ai ?"

"am și mor^z/doi"//

"dă c-a murit ?"

30 "dă apucat"//așa să s^tca atunôa apucat//

1 La coada ochiului.

2 Deasupra pleoapei.

și...tôt așa/"soț ai ?"/

"am/da este...bolnă^v//la spital/la tebe^cist^t//

5 ș-atîta a foz/ni^j nu m-a-ntrebă că..."vez^t ou îel saș nu vez^t ?"//
ș-a veni băiatu ăsta dă la aliosândriia/c-așă ier^șă vorba/că la săp-
tămîna joi m-a adus ęar/s^t m-a pus ęar pã pãtu dă operatię/si mi-a
picat ęar picătura-n ^{hok}/și m-a legad mi-a da^d drumu/s m-a legă s^ce/
"te duc^t az acas ?"//

zi^b "dac-o veni băieți/mă duc"//

10 ș-a veni/s-a-ntimplat ăsta dă la aliosândriia ș-a veni cu mașina
lor/și...dōmnu dōctor nu i^teręă acîlęa//er^șă surorîlę-ălęa//

și...ziĉe "dacă o iei acasă/să plătęș spitalu/cîpș sute dă
franĉ"//

"păi" ziĉe/"nu am ban^t"//

"ai scos adeverință dă la..."//

15 ĉe-"aș scos adeverință dă la sfat"//

"unde e ?"

eręă um băiat acol^r dă la noi/șofer acol^o//

ĉe "ie la lică mîndreșanu"//bășatu ăla-i plecăt la...bucureș/cu
mașina//în fine am plătit fo trei sute cîpșăj dă lei ș^t...aș venit//

20 aș veni zio "nu ĉerurăm nîcule...pică [k] rașetă/oa să l^hom pi-
cătura"/zi^c "să mai pic în uok"//

sōe "las oă să-ı dăp lu lioă telefon/și să ne trimeată i^tel"//

i-an da/nū l-an gășit//d-acîlęa aș venit cu [k] a veni băia-
tu-ăsta d-aiiĉa de e tehniōian/

25 "măi mărșelu" zi^c/"męrgęș la roșuor^t" zic/"uĉte-așă/așă..."/

"męrgęș mămă sîmbătă"//

m-an dus sîmbătă cu iel/acolō/m-a băgăt intr-o odăie/m-a con-
trolat/m-a.../pă la uok/că "ĉe e pă dînoșă"/nu ș ĉe/ca...dōctoru//
am i plecăt/m-a scoz d-acolō//șefu mi-a dat [k] mi-a făcūt rașetă/
30 am luat zēe ijēĉiil/aș lua^t picătura/aș lua niște năstur^t/

"să v^viĉ peste dō^hoj dă zile"//

m-an duz la dōoj dă zile i^{ar}//cîm m-am dus la dōoj dă zile/m-a
băgă pã la-ntuneric acolō/ [m-a] controlat/

ziĉe "cîte deęetę-am la mînă ?"//

"nu văz dom doctor"//

"nu vez[†] ?"

"nu văz dom doctor"//

"nu s ppa^{te}/cite degete ?"//

5 "păi dacă nu văd ? ce să spu[†] ?"//

d-aci iar mai... mă suci[†]/mai mă-[†]virtii/mă [ε] púsă...^um bec
d-álqa/

ce "s-a dus óku ásta//[†]-a muri[†] nérvu"//

10 ș-a[†] rãmas așa//ș-acúma văd[†] ómu cã...[†]ie pã coló[†] așa/da...văd
cã-[†]i om/da cîne nu șt[†]u//pînã nu-l văd aprãpã-[†]asã...//

lina muxóra

șãizãșiqópt [de ani]

ierai[†] femeie pã ursãtór[†]

[Cînd nãștea o femeie, ce obiceiuri erau înainte ?]

15 úite[†] tergã obicéi[†]//te țineai[†] dã pat/sau te țineai[†] d-o femeie-[†]asã
dã gítu[†] iei/și mpașa[†] ierã la spãtele[†] tãu/ș[†] te țineai[†]/și-l nãștea[†]
pã mîinili[†] iei/și-[†]i tãgã[†] ia buricu/stãtãgai[†] acólo pã scã[†]un/te pu-
nea[†] dã șãdeai[†] pã scã[†]un/și tãgã[†] buricu/și-l[†] infãșã/ș d-aci[†] te lua
...femeie[†] a lã[†]úza/ș-ó punã pã burian[†]/c-[†]asã ierã atúnca la noi[†]/te
20 punã-m pat coló//dãcã te punã-m pat/ț-[†]asternea[†] niște...o[†] trãantã
dã rogojinã/niște burian[†]/acoló/și...te-n[†]cinãgã[†] femeie[†] ști[†] iinima...
ț-o stringã[†] aii[†]ca[†] așã/s punã glãnnic-[†]aii[†]c[†] așã la iinimã/și te
stringã cu briu[†]/și stãtãgai[†] trei zifã-acó[†]lo//și...d-aci[†] venã[†] mpașa
și te sculã...dú pã ursãtór[†]/c-[†]asã sã zicã[†] atunãgã/te spãlá/m[†]pașa/
25 și...

[Cum te punea pã ursitori ?]

așã... [ε] ț-[†]asternea[†] o rogojinã-[†]asã m pat//și te punã acólo/
stãtãgai[†] acólo tu/te mai dai tu joz de !/cã nu putãi[†] ca sã stai[†] lemn
/acólo//da...așã sã zicã[†]/dím[†] bãtrîn[†]/pã ur... [ε] ierai[†] femeie pã ur-
30 sãtór[†]//punã[†] ó rogojinã-acoló/punã[†] niște burian[†] dã dã jós acoló
ca sã nu...trãcã[†] murdãrie...m pat/și...stãtãgai[†] trei zifã-acó[†]lo//

† Subiectul duce mîna la stomac.

te apălai tu/te cădeai jos/te zai apălai/te zai.../și...d-aci la
 trei zile venga maza/dorrea cu tine acolo/faca o turtă da pine
 iera a uratorilor/aprinda lumânare/puneai un pahar cu vin/doo
 trei cute da...zabar/pa pine/și...sadea masa cu alea...tata noap-
 tea/i-ale uratorilor/im pat/li,sa copil acolo//d-aci dimineața/sa
 acula/scaldă copilu/și...lua maza pinea și cu...zandru//

[Aceeși]

inainte aveam test

[Cum se făcea un test ?]

10 cum/țestili din ce sîr făcute ?//sîr făcute din pămînt//de eș-
 zemplu cum.../aducem pămînt/galben/il călcăm bine cu picqarle/și
 mai punem acolo și bălegă da cal/și punem și...plăvă/și pa urmă lē
 călcăm așa bine/dă cite nō^u or¹ zice/că dacă nu iese călcă^d da
 nō^o or/nu ține țastu bine//il călcăm ^uo dată țisam afară/țar il mai
 15 strîngă o femeie cu lopata/țar țintram il călcăm/țar isam/in fine
 da nō^o or¹//daoa zica oa nu iese da nō^o or călcăt/nū.../nu iera bun//
 și [!|pa urmă/...după ce-l terminam acolo/il făcăm așa gugulqate/și
 ne ducem și luam niște...pămînt dintr-ala/nēgru/il bătătorqam așa pa
 pămînt/asa/forma unei...ou sa spu/a unei movilițe mic¹//pa movili-
 20 țta ala/pămînt nēgru irqā/il bătaturqam așa cu mînl/movilița ala
 nqāgra o-nvāleqam cu niște...foi da lipan/o-nvāleqan cu foi da lipan/
 p-ormă-ntindeam...țestelq-āleq pa...mușurōlu ala acolo//il inqesūlam
 așa cu mînlil/p-ormă-ț făcăm așa orqastā-n sus/și p-ormă...iț dam
 gaura o-ū...comag/ou um băț da flqarqa sqarluț//și lasam bățu-āla
 25 acolo/pinā cîp sa usca gaura aia//pa urmă dup-acē^qa/zicān că le ri-
 dicam după ce...ierqāu țele uscate/trēcā ^uo saptămînă/sau și mai bi-
 ne doo/le ridicam d-acolo/le ricițam/le...dam și lor cu niște...pā-
 mînt/sau lut/le...spoiam bine/p-ormă le lasan sa sa usuce/și le bagan
 la adăpōs sa nu le plo^uo//și...p-ormă le punqam pa vatrā/și...nqē-
 30 pqam sa oqādem pinē țele//le mai bună pinea-n țast ca-n cuptor//

orăcūnioā maria

implines pătrușitrei [de ani]la țuāmnā

[Obiceiuri la nuntă]

de exemplu/să cunoaște un băiat și cu yo fată//e/spune și își
la părinți:

5 "Io uite tată/vreau să mă căsătores cu...femeia [k] cu...dom-
nișqara lu cutare"//

intreabă și taică-su sau măică-sa:

"păi cum/iț plăce dă ia ?" nu știu ce/

"da" zice/"im plăce/că...puartă [ε] bazmauă roșie în cap/ie cu
uóki asá maı vevertıj/ie corp^uolentă..."/>

10 "e ! dacă-ț plăce măică"/zice "ia-o pă...aóe^aa/oa cu în trăioj/
n-aı să trăleş cu mine"//

p-ormă vine [ε] de eosemplu/cel care ıeste-ndrăgostit dă fată/vi-
ne cu părinți lui/vine s-așază ıite cum v-aț așeză și dumneavoastr-a-
ıic pă pat/intreabă:

15 "eı ! ce-ı dă fėti ?"//

"ıite-ı dă...zestreă cutare"//acuma cu pămıntu nu ma ıeste/că de
eosemplu dacă ıeste țoată luma colectivistă/nu mai ıe//e/ce zestre
are ?/are o mobilă ? are un aragáz f ? apară^d dă rádió nu știu óo/
leņjeriıe//la urmă-ntreabă...mama băiatului: ce leņjeriıe are și
20 ıa ?/are ștergare/are cămăș^ı/are nu știu óe/și s-ajunge din alea/
răce tıngu/cum să zice//

[Și pe urmă ?]

și pă urmă fa^s nuntă//de exemplu togmeste lăutari/"cın sã fãcom
nunta ? cın ıe fata gata ?" de exemplu ıite ma ıare cıteva perin^ı dă
25 fãcut/sau leņjeriıe dă cusut/ã...de exemplu să fim gata peste...doo
sãptãmın^ı/sau trei sãptãmın^ı//țoamna maı [k] mäjorıtatea nuntelor
țoamna să fag ıic//e !/sã togmıp lăutari/lăutari care sun ıei maı
bun^ı ? la bädulãsa/ıestã-ıııcã ıe ıo comună care...apartınea dă
raıonu túrnu măgurele//acuma ıeste țoată un judet//sã-ı tocım p-alde
30 nea miticã...búrçea/"cã ıa cıte o mıle dó^ıo sute/óe ! ıa dó^ıo mı
trei sute ıa la o nuntă dınr-ıstã//da/dó^ıo mı...șapte sute//s-a
fãcut nuntă pă noo ıuniıe aııj la noi [ε] kar ıp zııa dă rusãli/
le-a luat doo mı șapte sute/ıııj vėdre dă grıı/nu.../ıııj vėdre [k]

5 ôinǝ duble dă grîu și doo védre dă vin/le-a luat[...]/și nunta-n-
 tr-o zi a făcut-o//de egzemplu i-a...a veni^d dimineața la naș^t/a
 luat nași brăniștile/și i-a așezăd betșala-oap acólo/a veni^d la
 biserică/s-a oununăt/și p-ormă șșara...jóour^t...populăre/nuntă/a a-
 vút ș-o ointărgăță dă la buourest^t/pă una...romioa púic^t//și i-o fi
 maș da ș-ăleia ȳo mi^te dă lei/o-așă dăgșăba n-a...//

[Dar înainte, oind incepea nunta ?]

10 păi înainte/dqămnă/de ecsemplu începeă nunta dă sîmbătă șșara//
 începeă nunta sîmbătă șșara/de egzemplu iș punșă betșala așă iș să
 zîe la noi/iș punșă betșala sîmbătă șșara la fătă/dă e^szemplu ȳo
 lua ou nuntă ou tot//șșara avșă betșală/trimeță ôel ou...șinerîli
 trimeță ȳo...mășă bunnă/cum să zîe/o...logondă așă iș să zîe-na^tin-
 te/trimecă[?]o logond-acólo/mișoău tșată nșaptșa bșau acólo/benke-
 tușău/dimineața maș să zîe oă ^ti trimeță și vėstșa ^ăia/dacă [ε]
 15 acú mă souzăt^t [!]/oind i...de ecsemplu/ȳo fătă dacă nu ^tișă...așă
 oum trėbu^te/ȳo maș dușă ^ălar inapóli și iș maș dă.../

"ôe-ș maș dai" zîe "oa s-o țîu ?"//

"iș maș dau um pogón sau doo"/așă ier^ăă timpurî la noi/^d-apă
 ișș spun...adevăru oum a fost//

20 ș /pă ormă-ș ducă vėstșa/ȳo...stiolă rōșit^e/cu ȳo parșlică/
 așăzătă acólo nu șt^u ôe/ki^ușău...brăniștele și cu...alz băișt^t/
 e ! pă ormă dimineața/^ăer^ăă brădu//dimineața dacă ier^ăă brădu-acólo
 /mirșăsa iș iș așeză din nou petșala pă cap/p-ormă venșău fėtele
 ou turtșe/cu niște pișniș-așă dă țăst/venșău ăa...brad acólo//"
 25 că-
 re/[k] aș /unde iēstșe șșăcra ?"/^tișă șșăcra și...iș sărută fėti-
 li mîna/la șșăcra/șî primșă pișnele//p-ormă maș jucău acólo nu
 șt^u ôe/ducă mirșăsa la șpă//ducă mirșăsa la șpă impreună cu iău-
 tării/p-ormă venșă acășă/făcșă brădu/dup-acē^ăă juc...[k] căre-ș ke-
 mășeră la betșală ki^ușău așă ou pālări^tile-aleș sus/zîcă că jumă-
 30 oă pālări^tili/la șinerē/pălăria șiner^tluș și ou-a...brăniștėluș le
 juocă/p-ormă dūpă ôe le...ki^ușău iēleș-acólo/că fro zēe minūte/nu
 le da pālări^tili pînă nu...[k] sau oăcūl^t cș-a^vșă/de ecsemplu/da-
 oă ierșă iărănă.../le jucă oăcūl^til^t/pînă nu-ș da acólo ôișș sau zē-
 ôe lei/mă rog//p-ormă dup-acē^ăă plecă fėte...[k] le sușă la mășă/

mîncău ș iele beau/asă mese d-astea obișnuite/le suia și pim pat//
 le da [k] le servea-nti la masă țuică/p-ormă după țuică...le ser-
 vea cōrbă/vărză/cum iera atunoa/p-ormă mîncare/piine/cite-ō...^{um}
 pahar dă vin/p-ormă plecau acasă//ă...dup-acēsa/după ce plecau
 5 acasă/zîce..."hai oă să ne ducem" zi "cu cărúțili să..."/ducēsa și
 năși//ducēsa și...năsa de l/dă dimingăță/^{ho} ducēsa acasă/mai pã la
 dōqsprecē-așă//p-ormă iar să ducēsa cu cărúțili/lu^uá năși/d-acólo/
 pã ormă să ducă la...mirșasa acasă/-i lua țoalili d-acólo/iș cîn-
 10 tá lăutari/iș frîngă o piine in cap/mirési/cim plecă d-acólo dă la
 maică-sa/maică-sa o sărută/plîngēsa cîn^d ier^a mai dă dăparte/de
 egzemplu peste dōo trēi comúnt^t/să ducēsa să plimbău/venēsa dîn-
 cōacē la gînerē acasă/cîș venēsa/de e^zemplu sqācra ședēsa im prag/
 și zîcā lăutari/țigani cum să zîce/

"hai" zîce/"sqācra mare că ț-a venit nōra/ce-i dăruieșt^t ?"//
 15 zîcā țigānu[k] asta sqācra/"uite/un gînerē frumōs/că ia și l-a
 alēz/zî dă trēi uor^t !"//

iar țigani ști/cum ^{te} obișēiu la noi/"mai zî și-uñ...berbēc
 întōrs/că ia și l-a alēs"//să rîdēsa lūmēsa/asă iē obișēiurili//
 e ! dup-acē^{ta} bāgā mirșasa-ⁿ casă/i... [ε] le da asta sqācra
 20 uo túrtă acólo i-o da-n mîná miré [k] in...asă pã mîin^t mirési/
 c-o [k] um pahar cu vin/citeva cūte dă zānār/intrā acólo-ⁿ casă/
 le sărutā mîna la toț^t/p-ormă s-așázā și mirșasa/dacă să mai aș-
 zá acólo la masă/p-ormă ișā și...jucāu nunșasca afārā/ou...șter-
 gāre dāpă git//[...]

25 [și joi după nuntă ce mai făceau ?]

păi după nuntă/lun^t//păi asta iē duminică șqāra spre lun^t//
 lūni cî...[k] dă dimingăță/cîș să soulău/să ducāu la...ápă la ôij-
 mēsa/și mai luau iar dîn nou apă/nu mergā mirșasa cu védrili/mergā
 ...altā femēe ou iele/și...venēsa cu apă acasă/și să spālā sócri pã
 30 ...uok^t/zîcā că să-i spēle pã ^{uok} i/de l/s^ă...le tōrnā gîner^t lē
 ș^t cu mirșasa acó^{lo}//ș-alt^t qāmen^t/să dātēsa pã la spātele lor/
 și-i mîșjāu așā cu...negrālā pã ^{uok}/ca să-i...mai spēle i^{ic}-o
 dátā/iār dîn nou să spēle/și mirșasa le da um prosóp și să...
 ștergā ou iel pã ^{ok}//p-ormă iar mai să suiaū acólo la masă/dup-a-
 35 ôē^a mai făcāu ș iē^t ^{ho} masă acólo ou a^t lor/p-ormă duōa brāniști-

le-acasă/ducă și nași//

[Aceeși]

[Poveste]

spunea așa/că ieră doi copii/o fată ș-un băiat/...și avăa o mamă
5 vitregă/și cîn^d...a veni măică-sa acolo și...i-a văzú pã lei/i-a
zis [k] i-a spus lu tãicã-so/cã "ieș...cu tine mãmãiligã cu sare cu
tine nú mai mãmînc//ș...ca să-z duș copiii ún^d-oi ști tú"//

și iel/a luat o tũgã/și i-a dus im pãdũre//copiii s-a duz acolo/
șî le-a spus tãtãl [c] lor/cã "ieș mã duc să vă iaș mĩere"//și iel a
10 stat acolo ún^de i-a pus tãtãl/șî...s-a dus/a legãt tũga d-ur copãc/
și a bãtũ vĩntu//șî sãrã-sa...a zis cã "eș ! frãti-mio/ũite tãta/
tãie mĩere"//șî cĩș s-a dus iel acolo/œe să vadã ? a văzũ tũga/șî a
bãtũt-o vĩntu//

la urmã/iel a veni seãra acasă//șî s-a su^tit pã coș//șî ál^de tãicã-
15 cã-so a mĩncãt//și a zis mãicã-sa cã:

"ũnd-o fi copilasã-œia ?/sã mãmĩnce și iel frimitũrilã-ãstã du
pã mãsã"//

și iel a zis du pã coș: "ũite-ne mãmã/ũite-ne tãtã"//

și s-a dus/și le-a dat i...frimitũrilã-ãlã ș-a mĩncãt/și s-a duz
20 bãiatu sã ia œenũșã//șî mã-sa l-a picã cu vãtrãiu/ș^f la urmã i-a lua
tãicã-sãș și i-a dus dĩn nou...im pãdũre//

ș-acolo...iel...a fãcũ fõcu//ș-a sta^d nõãptãã ăia/și la õrmã iel
a plecãt...im pãdũre//ș-a luat-o șî pã sãrã-sa//șî-m pãdũre a gãsit
o casã//ș-acolo casa ăia/avãã șãpte odãl/șî...i-a spus i frãti-so/
25 iel a văzũ tãtã cas-ăia/și intr-o casã/a fost un zmeș//

și i-a spus: "sõru-mã/sã nu te duã în odãla ăsta/cã nu va fi
bine dã...tine"//

șî ia/"œe sã fiã-n odãl-ăsta ?"//

și s-a dus acolo/ș-a foz zmeșu/[...]

30

lițãanu œe aureli¹ã

ũsprãzẽœe [ani]

782. D R A C E A

(com. Crîngu, jud. Teleorman)

Culegere: 1969; BM, RP, MV; transcriere: BM

Î-a-mproprietări p-ăi bătrîn[†]

5 ai noști d-a[†]ic^{ea} din sat/nu li s-a dat dăcît cîn a da cūzēa la
șăizășipătru/...pămînt/dă î-a-mproprietări p-ăi bătrîn[†]//da acolo[†]
†erēa moșii dă mînă murt-alē...statului/s[†] î-a-mproprietări^d din
trei rîndur[†]//acolo//ș-aic^{ea} la [] noi î-a-mproprietărit dipă n^o
sūte optisprezēce cîn^d termenă război^u//al doilea-mproprietărire//
10 la șăizășipătru/ș-atun^o/in n^o sūte^u optisp^o//

[Dar pînă în 1864, n-au avut ?]

pîn la șăizășipătru n-a avut//șădeă pă moșile bo[†]erest[†]/ca țigă-
ni ou cōrturle//ⁱⁿțelēg ?//unde vrea bo[†]eri să-î mūte/i[†] mūtă [k] i[†]
mūtă//la șăizășipătru oîp să da pămîntu aic^{ea} l-âlde golēsou/...a
15 mūtă^d mūtă lūme la bogdana dipă pămînt/oa să nu îa pămîntu boieru-
lūi//să rămîie mai puțin[†]//ș-a rămūz lūme-atun^oca mai puțină//ș-a fă-
oud d^o fășii//a fost ordinu-șă/dă suz dă la ouzēa: să...dēa aprōa-
pe dă sat bo[†]eri [k] aprōape dă sat/să dēa inti[†] la oomnă/pămîntu
șamenlor/să-î impropietărească//dipă asta/...să-î dēa boierului i[†]
20 sus//acū bo[†]eri-a interveni pă lîngă șamen[†]/șēe "să făcă pămîntu fă-
șie" zīce/dă la troian² /pînă jos in cūrte/și-n dreptu cūrți/să-î
lăsăm bo[†]erului/și noi să lūăm/la stînga pă parte-astalānta dă joa/
pînă suz la troian//ș-așā au făcūt//a^{ea}/că bo[†]eri-atun^oșea îeī co-
mandā/îeī făcēa cē vrea//

25

șărbān dūmītru
șaptejdoī [de ani]

† La Bogdana, o comună vecină (la oca 10 km).

2 Toponimic în comună.

grîu

ina¹inte cîn [ɛ] pun¹găm grîu/tuămna/primăvara mer²g²ăm pînă la
 cîsprîzêce...iuli¹șe//pă vekîme era asta//acú dacă s-a făout/mer²g²en
 la-nti iuli¹șe cu sêcer²șe//se²cerăm/nu mă dăsoăltăm [k] nu mă-ncăltăm
 5 dă primăvara/pînă tuămna//picêrile-ăst²șe[...] acú nu mai po să mai
 úmbu [r] úmbu dăscúlt²//oă l²ș-am opărit úite cū teneș-ăst²șe...dă
 oa²u²cú//da atúnc²șe nu mă-ncăltăm dă log dă log dă loo//mer²g²an la
 sêcere/șî-er²șă rúgi d-a¹ș pînă ooló//nu ¹er²șă tractuare²//un¹-ar²
 o-ur cal/áltu c-un bou/nu er²șă v¹ite/diferite [ɛ] n²úme er²șă//[ɛ] rú-
 10 gî mă l²ș p-aic²șă /p-aic²șă ști cum mă trăg²șă ? ca pă rist²șu//dimi-
 ne²șăta ²șă ²șo r²o² ș-o apă/ști cum mă ustur² p-a¹ic²șă ? pînă cîp² șă
 l²șă apă ?/duămne fer²ște ce ier²șă//ⁱⁿtel²șeg da ástăz¹ s-a dăsfund²
 pămîntu/s-a arát/a veni²d mecaniz²ere mare/int²șel²șeg ?...ș-a făcút pă-
 mînt//

15 [Dar cum arăți ?]

na¹inte noi em ar² șî ou șas² v¹ite/la bo¹șer¹//pînă nu dăt²șă
 pămînt//ou șas² v¹ite/pátru bo¹ șî do¹ cai/arám//ș¹ bo¹șeru/gol²ș-
 ou-ăsta...a l²șat dî la niou li²șonida/nicu li²șonida ²șă la lisa²
 er²șă grec/ș-av²șă moș²șe in²kiri²șat²//ș-a l²șat maș²inile dă ábur¹/dă
 20 tră [k] d-ășă dă [r] dă trăg²șă dă la cap²-ăsta la állantu/la cî² s²-
 te dă métri//

[Dar astea cum erau ?]

maș²inle dă ábur¹ ?/¹șă ²șă maș² [k] n-az v²ăzú vapu²are ?/vapu²-
 re//maș²in-ăsta dă ábur¹ av²șă a¹ic²șă...²șă ru²ată dă s²-șv²ir²șe/dă tră-
 25 g²șă dă la cap²-ăla un odg²on dă s²irmă//odg²on dă s²irmă șî trăg²șă pă
 brăzd-ășe ooló/șî s²ă mișc²ă pă lini²ș-ășe/ș-ăsta pă lini²ș-ăsta//ás
 [k] á¹ș trăg²șă dî 1 [k] c²olo-ncu²ăoe/ș-ăsta dî ¹șă²nc²olo//lășă
 pl²ugur²ș-ăst²șe jos/șî pun²șă p-állante ¹șă o² s²-ntor²șe//ș¹ to pă
 brăzd-ășe/...to pă brăzd-ă²șă//șî la úrm-a l²șă șî bo¹șeru gol²șcu
 30 tractuare//ș-a arát șî ¹șel cu ¹șele//pîn-atúnc²șe ar² ou pátru cai/

¹ Pe glezne, pe fluierul piciorului.

² Comună învecinată.

mar^t/boieru//e^f xamenⁱ-ăștegalant^t iar așa ou v^tite ară//la iarca¹
ară ou șase v^tite/la boier^t//

[Și pe urmă cum treierați ?]

5 cîn tre^teram grî^u nostru d-aveam im parte la ieⁱ/im parte/il
tre^teram//la se [k] il se^ceram/il făc^eam...șir^t/znop^t/pă [ε] loc
clăi/ș^t d-aolô il în^cărcăm/și-i bă [k] ven^eam și-l băgăm la mașⁱ-
nă//dă¹ la mașină-l împăr^tăm/ou bo^teri//

[N-ai apucat treieratul cu cai ?]

10 ou cai-am apuca p-alde tătă/trăiă [k] trăeră uorzu/ș-a treeră
și grî^u//pînă nu venisă mașinile/pîn nouo sūte...unșpie/doișpie/
oînd i a venit a/oînd a venit i asta ou av^tionu ?...viaicu//in
no^uo sūte doișpre^sc^e//și titanicu tot in nōo sūte doișpie/la zēce
aprile s-a-neoat//știu ș p-ăla și p-ăla/pă tot^t i¹ știu//da/i¹ țiu
min^{te}//titanicu s-a-nē [r] nea¹ la zēce aprili^te/no^uo sūte doișp^te
15 /și...vlăicu-a veni ou-avi^uonu-n nōo sūte doișprezēce p-a^tic-așă//

[...]

ou cai treeram/uorzu ș-am treeră și grî^u/oă t^eeră mașin puți-
ne//

[Cum treierați cu caii ?]

20 ou ca^t1...băt^ea um par a^tic^ea/și puneam patru cai/cin^c/și-mvir-
team uite-așă la conovă^t//uite-așă² să-mvirte^a/și toca ca^ti/-i mîna
dî ic-așă/pînă [k] tot ou odgonu ălușă dă la mașină//să string^ea//
ne-ntorcăm îndărăt//iar il toca/să dăsfăc^ea...funia uite-așă/i¹na-
pôⁱ//ș-așă treeram ou cai//il luam il vinturăm//da//le rău cîn
25 te-apucă-n i [r] i¹ari^e/plăia//o-atun^j grî^u le tocăt/are și pă-
mint i iel/și nu mai pos^t să-l mai vintur^t//treb^te să-l tai/să-l dai
la lopătă/și să-l vintur^t oa s să usūce/că să-¹...lămurēst^t//da/nū
e oa ou mașⁱ^{ne}//asta e//

[Același]

30 [Despre sat]

aic^ea/cîn a foz boieri/a fost [ε] un colonel/ni^c io nu țiu
mînte bine/sau ginăral a fost/ș^t l-a kemă drăgne^a//pri^eb^t dumne^a-

¹ Numele unei moșii din comună.

² Arată, printr-un gest circular, cum se înfășura funia pe par.

ta ?//dacă l-a kema drăgnea/a zis cuzea atunș pă timpurle-alea/
 "aiiș să fiie sat"//a trimes ũ inșiner/cum trimete...ș-acuma avem
 pă dial/și-n totș ani/măsură și fače și drege/a trimes ũ inșiner
 ș-a măsurat/

5 "ũ să fiie comuna ?"//

"a¹i¹c¹ !"//

"cum iș pūnem nūmēle ?"//

"fi¹ncă-ī pūi¹u lu drăgnea/să-ī pūnem drăc¹ea"// [...]

noi bīti/[ε] bătrīni nōștri a sta la căpu pădūri lu golēscu
 10 sus/...dī la colectiv/maī la deal/a stat/...dī la colectiv maī la
 deal//acolo-a foz borde¹ile-m pāmīnt/a fost...cum spusāi maī naīn-
 te ' //da//și atunș n-ā fos hambare cum [k] sau magaziī ca acuma//a
 făcūt o grōpă-m pāmīnt//a ars-o cū...āsta...cu crāj dā pădūre/cū
 crāj dā mārācīn¹/cū to¹/a ars-o ș-a băgāt acolo...uovāz/a băgāt ī
 15 uor¹z/a băgāt grīu/a băgāt ī porūmb/a băgāt mēi/a băgat...fel dā
 fel dā...seminții//da//ș¹ d-acolo a fost scoțīnd/...ș-a foz ī...fă-
 cūd m¹or¹ pă apă//unde-a fost o mūrā ?//mūrā pă dūnāre//dā la
 flāmīnda² ...ī-aprōape fro...sūtā dōc dā mētri/pīn-in dūnāre/
 ș-acō¹⁰ erā ũo mūrā pă apă//acō¹⁰//ī zīc¹ea batistă/la mūrā lu ba-
 20 tistă//dā la mūrā lu batista a-ncepū să scuātā [k] să făcā fă-
 bric¹/dāpā făbric¹...au īncepū să făcā...pīetre dā mūrā...//și
 [ε] av¹eam mașīn dā treerāt//bāgām vapōru dā la mașīna dā treerāt/
 īl băgā lā...pīetre colō/și băgām pă¹e/...lūām pă¹e dā la [k] ũne
 gāsām [ε] cumpārā morāru-atūnc¹ea//cumpārā morāru pă¹e/ș¹ băgā la va-
 25 pōr acolo/ș¹ [ε] pī¹nā-ī făc¹ea luī presi¹ūn¹ea luī/ī ī "hei sīntez¹
 gāta/turnāz la coș"//turnāz la coș/și mādīnā ș¹ noi mālāi/pā¹īnā
 ...da nu țer¹ea burāt ca acuma/sā mīrōām jīblā//sta pīn¹ea ũo săp-
 tāmīnā dā zīle și nū sā ũuscā//

stan ze nica [73 de ani]

10

nunta

ē/cum țer¹ea tūate ũobi¹c¹elurile ?//cāre vr¹ea sā le [k] sā sā mǎ-

1 Subiectul povestise înainte despre bordeie.

2 Comună pe malul Dunării.

rite/și vrăea părinți că să le dea cu căruțe cu-ășa/le da//da...io/
 ierșă tata...pescăr[†]//e/n-ăvșam pămîn/n-ăvșam nemica/ș-așa că io...
 am fugi ș-io cu unu//m-am mărită ș-an sta ș-io șase săptămînă dă zi-
 le mirșasă/ș-a plecă gînerli armată ș[†] m-a lăsat [!]/ș-am făcú nunta
 5 tōmna la sfîntu niculăi//am făcú nunta/am petrecút-o/am...//așă am
 petrecút/viăța//

[De cînd se incepea nunta ?]

ă/să-ncepeă dă j^uoi/să cuacă pîinșă//că ^uo coce cu sobili//j^uoi/
 și vîner[†]//sîmbătă sara...îm punșă betșăla//m punșă betșăla nășă/ve-
 10 nșă cu nășă dacă [†]eră dî altă parte/că l-am avú pă la bogdăna pă nășă
 șu//venșă și-m punșă betșăla/și/le dam dăruri/ștergăre/brob^uoz[†]...//
 le dam borbăde că...așă [†]eră tîmpu//e/și d-acîlșă duminică//...ne
 scotșă ș[†] pă noi î ^uoră/jucăm să stringă luma...//sara iară să fă-
 cșă mășă/venșă meseri la mășă/bșă/mîncă/ki^ușă//lun[†]/iar ne scotșă
 15 ^uoră//atuncă dam dărur[†]le la sócru/la șuăcră/la naș/la tot[†]//ē/
 lun șara dușăm brăniștilș-acășă//il dușăm acășă cu lă^utari.cu.../
 petrecșăm ș-acoló//i mart[†]//..venșă um băiăt/sau brăniștili dacă
[†]erșă// [C] luam vedrile ș[†] io dă la têtșă/oare mi le lua/mă du-
 cșă^u la fîntînă cu ŷel/adușăm apă//să spăla sócri-mio pă ^uok//fi
 20 dam ș-io acoló un șervéd dă să ștergșă/fi dam un căpătii/șuăcră-mi-
 dam pėrnă//ș-așă că/așă am făcút/ș-așă [C] am petrecú viăța//

[Cînd te duceai la iertăciune ?]

ē//la iertăc[†]une ne dușăm...la săptămînă/ma[†] mul dă săptămînă
 nu...și la d^uo care ma[†] merșșă//ș[†]/aș f^hi vrú ș-io să mă du ș-io
 25 la máma/să ma[†] vorbés ș-io cu șă/^uo săptămînă dă zile nevăzută/ne-
 întrebăt...//"nu ma[†]că/sta[†] aci cîn om merșe la iertăc[†]une/atunșă să
 merșem" zîce "la șă te duj la șă sîngură/or cu rumînu să te duē"
 după cē mă dușăm la iertăc[†]une/mă dușăm și dă cîte d^uo tre ^uor pă
 zî/cîn n-ăvșam cîte-c treăbă//ș-așă am petrecút//

30 [Dar de ce nu te lăsa ?]

Ca că nu ŷe bine//nu ŷe bine/ș-uite binile cum mi-a fost//mi-a
 muri rumînu-ș răzbél/...binile mișu s-a văzú^d/da nú núma al mișu/la
 ma[†] multe femēi//așă să-ntîmplă//

[Și cum spuneai că a fost la nunta dumitale ?]

5 //păi ce ȳo/m-am cununăd na¹inte ȳo/pînă nu-l luăsă melitar pă
 rumînu mîeu//și să dusăsăr-âlde sócri-mȳo l-âlde náșu/să dúcă cu
 plocón/să le dea dă véste/ca să...fhițe naj¹de/-n ce zi n-e núnta//
 și ȳo dacă ne-am cununa na¹inte/...cîp s-a dus iar al dóilșe oă...
 5 ou plocón șar l-âlde náșu oîp să ne fi¹e núnta/

ȳo le-aș spus l-âlde sócri-mȳo/"să-ȳ spúnez náși că ȳo nu mai
 im puȳ betșála"//

"păi dă ce ?"//

10 "nu mai im puȳ//ce m-am cununa/mȳ-am pus ș-ȳo cununili-n cap/
 ș-acú să staș cu căpu gol na¹inte la tos părinți care sint ?"//
 cîp s-a dus acólo/"ce cere fhina ? căldare/róke/ce-ȳ luóm ?"//
 zîce: "nu cere nímí nímí nímí¹/da ne-a spus că să nu-ȳ loám f
 [k] să nu-ȳ mai púnem betșálă"//

"păi dă ce ?"//

15 "păi c¹ă s-a cununa na¹inte/și-ȳ e rușine"//
 zîce/"e/păi dacă ȳe vórba că să nu-ș mai puȳe fhina betșálă"
 zîce/"nu mai ȳ [r] nu mai vením" óe."ca să mai cununám//că nu [k]
 ȳe cununătă e/nu nu mai veniș la núnță"//

"păi dă ce náșule ?"//

20 "păi dacă fhina cere" ce/"că să nū-ș puȳe betșálă"//
 d-aóí ȳa venit álde sócri-mȳ-acasă zîce/"păi dacă...nu mai
 puȳ betșálă n-așz c-âlde náșu nu mai vine ?"//
 ce¹ să mai fac ?//s-a dus îndărăt álde sócri-mȳo să le spú¹e
 l-âlde náșu//

25 "am ȳ dumerit-o" ce "pă...nóru-mșe" zîce/"oă să-ș puȳe betșálă/
 oă dăcă [ε] dūmșavúastră ne-az da vórbă oă nu să puȳe..."//

aș rămas așă/și mȳ-am puz betșálă//la betșálă uór am plîșe//
 plîngșă și oim mȳ-a puz betșála/plîngșam și...//zișe ȳ uórá/dăoí^d
 zîșe că m-ierá rușine dă lúme/să uítá la míne cum mă scotșă uórá
 30 ș¹ pá míne//am fost așă//ce erșá să mai fac ?//[...]
 [Cine era braniștele ?]

[Cine era braniștele ?]

uím bășat[r]uím bășat/strí¹in/ș¹ d-aȳ nóștri ȳerșá//ȳerșá uș yár
 al lu...bărbátí-mȳo ȳerșá brániște//

[Ce treabă face el la núnță ?]

țineam și noi iarna/ho păstram să nu îngéțe/să nu degere//îmvyi⁹á la-
ră primăvara//i¹ puneam în pat/i¹ puneam [k] le dam fruză/á-arineam//
ne duceam ou lei la dulăpăreasă/-i trăgea și...boranțiou făc⁸am șter-
gare/...dă dam dărur la naș/la...//asa¹ era gindači//dă acuma care-i
5 arinește/arinește și dūce gogóșile la...dă le dá acóló/dă le predă
la...colectiv/oă¹ colectiv¹u le-aduče-acú sămînța//^asa¹ era máloă//

[Dar gindači măninoă tot timpul sau mai și dorm ?]

dă dūarme//trei pătrū zile dorm/trei pătru zile măninoă/să souá-
lă să pun pá mînoare/măninoă//și cînd í ie vórba oa să dǎrmă/nu mái
10 măninoă frúza//

[Aceeși]

erșaj¹ contrațiu

io cînd erșam dá ho [ε] óptisprezêce an¹.../erșaj¹ contrațiu//
dumneavúastră puáte oă nu știs¹ ôe e contrațiu/

[Am auzit, dar nu m-am lămurit bine]

e ! vă povestesc ieu acuma//lerșam zêce băeț¹//ôij¹ ver¹/și ôij¹
d-ăștegalanți...stre¹in¹//și¹ primăvara/di la lăsatu séoulu¹ zis...și
pî la pașt¹/să tomșá lăutár¹//tomî¹ lăutár¹/trebúșá să răsputzá
cinevá dá lăutári-éșteș/oa să jôáce fetele//ișá¹ bătrîni/ișá¹...
20 bătrînil¹/copii la mărșin¹ acólo/la úoră/...și jucáu//

áma [=acuma] iou ôș-am zis ? "măi níoule ! băi dodșaná ! bá
ișuáne ! băi stáne !"//

"ôe băi vére ?"//

"mă ! hai bá să toșmín noi lăutári má !"//

"i¹ toșmím"//

ș-ápăi a plecát/ș-an toșmí^d lăutári//ôe crez¹ că ne lu^há lău-
tári ?//nóșo nu ne lya níc um ban//dar înșá plătșáu băiéti...oáre ju-
oáu/și fetele//venșam duménicoa.../dá dimișáță și pî la dóosprezêce/
în sat/ou lăutári//și¹ venșan la fi¹loáre domnișuar-acás¹/ne primșá
30 pârînți/máioă-sa/surorle/...ne plătșáu//álta-¹ da ho dúblă dá po-
rúmb/álta-¹ da um pu¹ dá găiínă/álta-¹ da um [ε] ôij¹ lei/zêce lui/
lúpă cum lereșá tîmpu//oa să fi¹ș și lăutáru mulțumít//ș-ápăi strîn-

găa lămutăru...cîț-o sûtă dă duble dă mîncă//cîț-o mișe și cêvă
dă hoo/pui.../și le cîntău pă fi[†]ecăre duminică/și sărbătore//pă
săptămină cînd eră cîț-o sărbătore//...lă[†]utari ierșău plătîț[†]/ve-
nșău...și le cîntă la fete//

5 amăi [=acum] dă sfîntu gôrge să făce...govi//fi[†]icare fată
avșă cîț-un odor/cîț-o rókli/scumpă/cîț-un batic/îmfășurat/cu t[†]eti-
kétă pus//și ierșău la noi strîșe//...acêste hodușe//

[Dar cînd le strîngeați ?]

10 în cîrsu cînd ne dușăm cu lămutari la fete//ișele nu ne plătșău
atîncșă astșă cu hodușari//ișele nu da nimî la lă[†]utăr[†]//că vrșă să-l
cîntșăscă băiști/contrăi[†]i c-un pol/cum ierșăm noi/băiști căre con-
dușăm lă[†]utari/c-un pol/cîi[†]j lei/zêce lei acólo cîț o lășă pă șă dă...
credinșă ișel/îubirșă ișel între unu și altu...//la plătșă atunș cîț
venșă...la sfîntu gôrge//...dă-j[†]lșă hodușu//

15 amăi i sára dă sfîntu gôrge /ne dușăm...la pădure la crîng/
c-un car cu pătru boi/clópote la ișel/așiuó.../și plecăr cu lă[†]utari
//cîntău lămutari/petreșșă cu damigēpli cu vin...//și-mbrăcăm carș-a
[c]cêla oare umblăr cu ișel cu hodușari fêtilor.../pă dășășitșe
aprilii/că sfîntu gôrge nu să skimbă dă la dooștrêi aprilii//și dume-
20 nioa la sfîntu gôrge/saș cînd cădeș ișel/ne dușăm la mărșinile șatului
acólo.../une jucă lă[†]utari//

avșăm ouferli pline dă hodușe/ș[†] strigam: "băi cîne-ș cunșăș-
tșă-acêș hodor să poftșăscă să și-l șă"//

25 ș[†] venșă fata dă colș-așă dîș lúme și strigă: cê "ișeste al mișu
//poftîș colșă hoo sûtă dă lei"//

"să trăișș[†] ! să stăpîneșș[†] acêș odor !"//

30 și termenăm...cu hodușari/dă la sfîntu gôrge d-atunș//și plecăr
cu carș-ăla cu pătru boi...pîș sat/...ș[†] ne îubșău părinșii//tot[†] cê-
tășeni oare-avșău fete marș/oare le erșău drag să-ș[†] puarșe copii
ș[†] ș petreșcă copii/le erșău drag dă tot[†]//acêș oare condușă/dă să
numșău contrăiș/zis//

mitrúș pêtre
pătruzășidoi dă an[†]

† Subiectul își drege glasul.

ne-a muri băgatu

[...] ș noi am plecă la vi^{te}/dă teticu-a zis/sócrî-mău/"aⁱ mă să
luoș și băgatu"/da/avșam um băiăt...//nū-l scosășăn nicăier/da așă
era dă felu lui bălăp și-erșă bun/une-j [k] lăsăm/acólo șădșă//

5 "lăsă" zî/"la ce s^t mai lom băgatu-p șuarle-ála la vi^{te} ? să-l
lăsăm acasă/să...șșea acilșea și iel acas"//

cumnătă-meș avșă ș-șea copil mic/d-o lună eră al și//și...ia/a
veni bərbă-so/erșă cobăn la uoș//a pus să spēle/álbi^șa/a pus uála
cu fasule la foc/să facă și pișne//și noi avșam pișne/-avșam puțină
10 dă brinșă/avșan ôe mîncă-n timpu-ă^{la} atúnj/da uibș-așă/năcazu/ôș-o
fi vrut șa să facă//ș-a intrăt în casă la copilu iș să-ș dșa să mă-
nînôe/ș-avșam áltă buoătării-ălătur^t/in cóló/une er^șam im pärtșea dșa
ășă//și copilu-a intră d-a bușili/merșă d-a bușili//a mers a mers/
pîn-a ajunș la foc ș-a tras uál-așă peste iel//ș-atúnô avșă pantalón
15 dă bumbáo copilu/nū^t erșă ca acúma/oă^t erșă pă timpurile oare nu...să
gășă lucrurle-ășșea așă mai bunș//și a vășsat uála/s^t ia l-a a^șuzit țî-
pînd/dîndu-ș țîță la...áluia/da pîn-a venit/pînă n-a vru să spúșe la
vecînile-ășșea/a sta ou pantalóni-ășșea groș^t așă dă bumbác/...și...
i-a intrăt arsúra la uos/la^șos i-a intrăt arsúra/d-acilșea am veni
20 ș-șo dí la vi^{te} d-acóló/ôînd am venit am gășit bătătúra plînă dă fe-
mėi//fuș/plîng iô/fuș' la dășpensăr/n-aș găși nic un dóctor la dășpen-
săr/...plecăsă la florica/a^tic în común-ășta la florica//am mai fușit
iô/up ș mă duo iô/oă nu puteám iô să m-ajunș trei kilomėtri/in năo-
zú-ăl-al meș să mai fuș iô pă jos să-l ajunș//ș-am venit acasă/s^t
25 femėi^tilș-ășșea-ș püşăsă [k] a spus că i-a puz var/da nu i-a puz zámă
dă var așă limpede//i-a puz varu gros așă/nu ștu ș-șo zíc oă [k] cre^t
că l-a ars mai rău acó^{lo}//d-acilșea am sta cu iel așă/é/să-ș făcēm ali-
fișe dă arsúra/cum făc^șă femėi^tl-ășșea-atúnș/cu soc/cu cșără curătă/nu ștu
cu ce mai făcșă^t éle//și...a trăi^d dóo săptămîn^t//m-aș kinu^tit iô
30 pă lîngă iel/ajupsășam memuri^tl-așă pă lîngă iel/dóo săptămîn^t/...ș^t
pă úrnă/ôînd a veni^t ta-sú-acășă/a veni sîmbătă sára/...și luș să plé-
ôe//și luș cîș să pléce nu ș-a mai luș rătă^t //parc-a fost așă ũ
semn//dí la rát-a venit îndărăt/și dor a venit în casă/s^t nu ș c-a

† Autobuz al Întreprinderii regionale de transport.

mai dură/și ne-a murit băeatu//

costanțiṅ rāda
am patruzăștrei dă an†

[Obiceiuri la înmormîntare]

5 a murit/l-an scaldat/l-am așază frumos în pat acolo/...și i-am
aprinz luminare//dîpă aia șade-acolo cîteva femei lîngă iel că/nu
putem să lăsăm mortu sîngur//d-acîleā-l dūceṅ la grupă/-l mormîn-
tăm i/merṅeṅ cu el de/la biserică/la grupă/-l mormîntăm/ṡ d-acîleā
venim acasă/iar pūneṅ ṡ† noi masa/făcēn dăpă †običeki acolo/dîp-āea-n-
10 cēpē să-i făcēm obicei†urle//făcēn dă trei zile/dă nōṡo zile-l pome-
niṅ cu colivă/puneṡ masa acolō iar cu lume/dă șas săpt [k] dă trei
lun†/dă [k] dă șas să†tămîn†/dă trei lun†/dă nōṡo lun†/pîṅ la ānu//
ṡ† d-acî-i făcēm dî an i an iar colivă și pomenire/pîṅ la șapte an†
/da acūma făcē lūmeā și mai tîrziū dă șapte an†/dîpă timp/dîpă cum a
15 iși timpū-acūma/s făcē și mai tîrziū//

[I se cară apă mortului ?]

da să cară āpe//ā începēm așā/dîpă cē să făcē trei zile/...în-
cēpēm cu āpa/ṡo dāṅ la †un copîl/cum e fāt-āst-a mea//merṅe lā...fîn-
tînā/aprîndem o luminare tāmūie locū-acolō/cū ṡala cu tāmūie/și în-
20 cēpe fata să care āpă//p-āea mārēa/cā avēn dōṡo āpe/așā să zîcē-a†i†j†
la noi//p-āia mārēa ṡo carā-n tuāte zilile/pîṅă făcē ṡobzășōb dă cō-
bilitē//ṡ† p-āea mica numai joēa și sîmbāta//aēā să făcē patruzăși-
pātru dă cōbilitē†//ṡ† dîp-āea cîṡ făcē șas săptāmîn mortu/merṅe la
bālt-a†i†-șā/lā gîrla nūāstrā/la pîrîiāșu-āsta/dă trēcē colēā așā
25 la pod/și...făcē cu nēște tîṡṡi/spārṅe tîṡṡa/...și făcē-așā cōbulē-
ṡe mîcî-așā /ṡ pūne luminārle cruce-acolō/ṡ le dă pā āpă/și ma† ea
doi copîi așā/lîngă iele acolō/să fiṡe ca mārtor†//

ṡ-o-ntreābā cā: "iești mārtor c-a carā cutāriṡā āpa lu cutāre?"

"da/sînt"//

30 făcē dă trei ṡor† așā/ṡo-ntreābā/și...āea a dăzlegat āpa/ṡ-a
venî fāt-acās†/și ṡ-a făcū pomāna lor acolō acāsā//așā ēstē//

[Aceeāși]

† Cîṡ cāṡul palmei.

[Porcul]

[Porcul] îl facem așa [c] // să strînge doi trei îș[†] și-l pune
 j^uos/ă îl ta[†]e la gît cu cuțitu/...și dîpă așă aprîndē [k] ȩa pãșe/
 ș-aprînde focu pã [†]el acolo/-l pîrlēște bine/și pã pãrte-ășă și
 5 p-ășă/pînă sã arde tot pãru-ăla dî pã [†]el//la ^uurmă/il l^uom/noi avem
 apa fiartă pã vatră/duçer cū gâlqat-acolo apă la ȩel/și-l spălă/și
 rîcișe cu cuțitu pînă sã ęa tot...jęgu-ăl-așă dî pã [†]el//și d-aci-
 lęa-nçepe și/...îi ta[†]e cãpățîna//înti cãpățîn-aic-așă/i-o creștęază
 còlq-așă/aic-a dășupra /face cruce/și-l pune sãre/c-așă-i obiçei^u...
 10 dîm bãtrîn[†]//sãre-acolo/și pã urmã-nçepe și-i ta[†]lē [r] ta[†]e picērlî//
 dîpã picēre/-i [k] îl ta[†]e lã...dîncuace lã [k] ȩi scqate mușki//înti
 și-nti mușki/dî pã picēre/p-ormã-l spîntec-așă cu cuțitu drep pã
 șîr/și-l dășfãce-n doq-așă/j rãmîne-o cuastã-ntr-o pãrte/ș-una-ntr-o
 pãrte//d-aci noi ne lom mățile d-acolo/le spălãm frumoz le dășãrtãr
 15 cu apă/și ȩei...rãmîne ș[†] scqate șîru separat/scqate cqasta sepãrtã/
 untur-ășă/grãsimeã...i asta/cum ȩi spûnem noi ȩosîza/ășă mãrunta dî
 la mãte d-aic-așă/^uo luq ș-o pûnem într-um vas i/separat/p-ormã
 scqate p-allelante fãșli așă/și noi spălãm mățili cum spusãi/și-ei
 s-epucã ș-arînjazã cãrne-ășă/mușki-i lãsã-n [k] așă-i lãsãm noi/da
 20 ȩo știu alți ȩ-i lãsãm întreg[†]/le dã sãre/i [k] cãrnea o scqate pē-
 çii/pēci[†]/ȩãr o sãrã/și...dîpã doq trei zile/untura ^uo bãgãm la apă/
 sã ȩasã sîngîl-ăla ȩ ap-acolo//dupã trei zile/dîpã çe trēçe sãrbãtōr-
 li/cã nu mai m-apuc îñ sãrbãtōr[†]/sã mai fa la ęa nimi//fãcē ș[†] noi
 cîrnãȩi/...și dîpã cîrnãȩi/topim untura/^uo scqaten d-acolō dî apă/
 25 sã scurã/^uo topim/și-o facem unturã/^uo pûnem la borcãne//alēgē jũ-
 mãrle/ș[†] untura ^uo pûneș la borcãne//ș[†] ȩo îñ to tîmpu dã cîñ sînt
 ȩō/da ă rãmãs acũ sîngurã mai mul^t/mușki mi-i ta[†] frum^uos/iȩ prã-
 jãsc/și-i puș la borcãn/mai puș și cuastã dacã vãz ȩo cã am mai
 mult/și...puș unturã peste ȩi/și-i țîu pîn-acũ primãvãrã/și cîrnã-
 30 țî la fel[†]/ãñ-ãst-am pus șãse cîrnãȩ[†]/acumã kar la paș[†] am umblad/
 da ȩręã frum^uoj/dãcîț ę-am ȩ...puz nițãl îñ cãldãre-acolō c-unturã
 dã s-ã/prãjîț um pic așă/da nu s-a prãjî^d dãfînitiv//

[Dar cum ȩi faci ?]

† Indicã partea de sus a capului.

fi făcer cu mașina/-i umplem noi//cu mașina/tocată carnea/
 și-umpluz la mașină//și i-am pus întreg¹ așa-n căldare-ă^ea marea aco-
 lo/une-am topit untura/și s-a amestit um pic așa/nu s-a prăji dăfini-
 tiv/dăci s-a rumenit^t um pic așa/șⁱ d-aci i-am pus im borcan uⁱte-așă⁴
 5 /ii pui la ^hocol așa să-nvăluie-m borcan/și rămune-ntreg acolo//și
 umplu borcanu ear cu untură/dintr-astalantă...zamă d-aea dă untură/
 să zleiește și stă peste ei acolo.../ii țiu pîn-acu primăvara la
 pașt^t//ș-acu cînd îi scot/trag așa dîm borcan/cînd trag dă el să
 scuate-așă tot în [k] cît e iel dă lung//ș-a ținut așa dă bine
 10 anu-astă/fuarte bine s-a ținut//

[Dar din căpățînă și din picioarele porcului ce faci ?]

făcem p^hifti de/răcitur^t cup zicen noi aiă-așă//le tocăm bine/
 scuatem tuate uasile că.../bărbati-mio să ^hocupă î...iel scuate la
 căpățînă/dă nu rămine nimi nimic așa tuate uasile/^ho fierbem/și...
 15 ăsta-i gineri-mio d-a trecu cu mașina/să știte că sînt aiă lă... [!]²
 //și...dipă așă...le pui la fiert//pui apă pînă trece peste ele/am
 o căldare-așă/știu io ci trebe să fite căldare-aea/^ho pui plină dă
 apă/ș^t cit fierbe/pin la termenare nu să ma umple cu apă//fierbe/
 fierbe/fierbe/și dipă ce văz io că șeacă/le-ap luat și/încep să le
 20 pui//to c-usturoi/ș^t le pui la farfurie/la strakină/la ce an io//și
 le scute tuate uase le dă mai rămune iele-așă/și le fac uⁱte-așă fri-
 mitur^t frimitur/cu lingura/cu mina/și pă urmă le pui/și le pui și
 nițică zamă/ș^t le-amestec așa cu usturoiu-acolo/și rămune...înke-
 gată-apropăpe dim prima dată/și nu le mai [k] n-are nic um pig dă
 25 gust/tai așă cu cuțitu la urmă dî iele/și mănin^c feli feli//ci s-a
 duz bărbati-mio/iergă pă la grajd intr-u an dă.../grăjdarⁱ ce mai//
 ș^t ci s-a dus cu borcanu/tos să uită la el cup lua cu furculi-
 ță/"c-ei mă tu-m borcan acolo ?"//

"păi ce s-am mă ?/ăstea e p^hifti cup zicem noi aiă"//

30 "păi ce p^hifti e as^tea ?"//

d-aci le-a esplicat el/"uite uită-așă le făcem noi//le făcem fă-
 ră uos/fără nimică"//

¹ Gest circular cu mina : fi face colac.

² Subiectul își intrerupe povestirea, auzind zgomotul unei mașini care trece pe uliță.

și mănîj' dî iéle/bucát-așá nij nu știî cǎ iéste p¹ifti¹//ș-așá
lǎ...fáçem//

[Aceeasi]

am avut ¹o fată bună

5 iey dácă băgátu-áštǎ/¹erǎ um băgá sîngur ș¹iel//tát-al lui ie
mort î pá front/î rázboi¹u-áštǎ acúma//ș¹ má-sa erǎ vǎduvǎ/ș ma avǎ
ș-la ¹o fatǎ/șî fáta sǎ cǎsǎtorisǎ-na¹intǎ lu neǎn-șo//neǎn-so dupǎ
çe-a fácut armáta/a venit acásǎ/ǎineri-mi¹o//șî sǎ-șpǎre sǎ-șpǎre
sǎ-șpǎre/n-á vrú sǎ mai îșpǎre/-a apucat așá...mǎre el/nu vrǎ sǎ
10 mai îșpǎre//ș-acúma dá cîñ cu colectiv¹u/çe s-a gîndit áștǎ d-a¹ij
dî la colectiv ?/a mai fost el și la koșo/koșoar//çe/avǎ nevíle dá
șofer¹/sǎ-nçápǎ ș-lei sǎ cumpere mașín¹ aíc îñ colectiv//"¹ ai sǎ-l
trimetem pá...bǎgátu mítri-áștia/femei-áștia/cǎ "sçe/"e vǎduvǎ ș¹ia
/ș¹ sǎ-l ținen noi/cu-ntreținerǎ sfátului/s sǎ fácă și iel șofer¹"//

15 ș l-a triméz la școalǎ la alecsándria/a fácut î școalǎ șase
lun¹/...ș¹ pá úrmǎ...a veni șofer¹/iera áltu șofer¹ a¹ic¹ea la noi//
îñ fiñǎ-a mai umblá cu-ála pá mașínǎ/pínǎ a-mvǎța ș-el bine/cî sǎ ia
mașína sǎ úmble cū ǎ/sǎ...înc¹ǎpǎ sǎ o deǎ-ndǎrǎt/sǎ...ștí¹e sǎ...
¹o pornǎscǎ/sǎ úmble cu ia//șî...d-áci fáta nuáštǎ ¹erǎ micǎ/çe
20 mai/ie cu nóǎ an mai mǎre el ca fáta//șî-nçepúrǎ lei sǎ deǎ vǎrbe
cǎ/i-ar pláce dá fáta nǎstrǎ/cǎ erǎ frumúasǎ fáta nǎstrǎ/çe mai ?
//i-ar pláce dá fáta nǎstrǎ//

25 da ia/vedǎ de ! cǎ ¹el úmblǎ/"mámǎ nu fáçe dá mine...bǎiá-
tu-áštǎ/cǎ e prǎ nebún/prǎ ¹úmblǎ/bǎa/úmblǎ cu fete"//j vedǎ ǎ
cǎ nu-î plǎc¹ǎ sǎ u...oum úmblǎ ¹el așá//

da io zíc/"áí má" zíc/"cǎ pínǎ [k] așá ¹e ȳorcǎre/pínǎ sǎ îșpǎ-
rǎ/șî dacǎ sǎ-șpǎrǎ/j vede ș¹-el dá trǎba lui atúnc¹"//

30 și/t ! nú vrǎ fáta/nú vrǎ fáta//mie-m plǎçǎ dá iel/nú cǎ
ie çín¹ știi çe frumóz/da-m plǎçǎ miie știi ?//ierǎ șoferi mai
rar¹ atún¹ǎ/çín¹ an¹/acúma nu prǎ erǎ ca acúma...mulz¹ [r] mult
așá fácut¹//șî zíc "éste-a¹ic îñ oolectív//î-ácasǎ-n to tímpu/nu ¹e
oa sǎ rí¹e plecát/sǎ [k] puáte pá tine nu te ǎ/cǎ má-sa [k] n-o

¹ Sunet aspirat, cu valoare de negație.

s-o lase pã mã-sa sîngurã sã stãa/...trãbe sã stãa sî cu șa acîlșa"/
zic...//

și...îm fine/mãî ișu/mãî tã-so/mãî i ale frãti-mîo/am fãcut fã-
ta de/și l-a luat//

5 m-erșã mișe fricã zîc/"ãolò ! om îpfortã-^ho/j d-acîlșa" zic/"ne
fãce dã riz/n-o sta acolò"//

ei și zîsãrã: "ei/noi am a^huzî cã pãrinți are mãre plãcere/da
t ! /n-o sã vrșã fãta"//

10 da/îo zîc/"e cum nu vrșã ? nu sã puãte" zîc/dãcã n-ar vrșã eã/
... "noi [k] tu tã-ai însurã dãcã nu tã-ar da mã-tã ?/n-ar vrșã mã-ta
sî tã s [k] dãc-ar vrșã mã-ta și nu vreî tu/tã-ai îsurã ?"//

zîce "nu cã pã mine nu mã ^hobligã mãma/dã/voî o s-o ^hobligãt"//

"n-o ^hobligãm niò um pig nij noi/cã dãc-ar fi" zic/"ãsta nu ðe
d-o zî dõo/ca sã..."//

5 sî p-õrmã...l-a luat/d-ãcî s-a-^hgvãtã fãta cu ðel// [ɛ] çș-a cã-î
mãre ca șa/șã-î zîcșã nșã stãrcu/nu-î zîcșã stãrcu și șa cînd/kar
dũpã õș s-au dus sã cunũ^{ne}/"nșã stãrcu !"//

ðel mã venșã pî la noi/"mã fat [k] i...tița mi-î zîce merșu
nșã stãrcu"//

20 "ai mã lãs-o" zic i/"i-e și ðei rușîne-acũma"/zîc/"pinã-^hgvãt
ia sã-t î zîcã.../pã nu^{me}"//

ș-acũ s-a-^hgvãtã fãta cu-el//are și-șã ^ho fetițã/...mãî ùmblã ðel
de/tot cam...înr-o pãrtș-așã nițãl/da õe sã-î mãî fãcî ?/"lãsã-l"
zic/"cã așã ðe șoferi"//pin-o mãî ðmbãtrîni/sî d-acîlșã ° sã mãî po-
25 tolșãscã ðel//î-an spus îo: "lãsã cã tu ^ho sã fi mãî tînrã mult fã-
tã dã el/și ^ho sã-î fãș tu lui pã nãcãz atũncșã" zîc/"cã el n-o sã
puã sã mãî ùmble"[i]//õe sã-î mãî fac ?/fi mãî spuî așã/dã...//

fãta ðe cumîntș/-am avũt ^ho fãtã bũnã/munçîtuãre//^ho detesã la
tũrnu' sî pã șa la liçeu/da...n-ã putũ sã mșãrgã/a mers și a rãmãș
30 i corigẽntã/și...a lãsãt-õ dirẽg repetẽntã/a dat corigẽntșã și/a lã-
sãt-o repetẽntã/a avũt nãcãz pã șa ^ho profesũar-acolò sî...//

d-acîlșã "ai s te mãî duc iar"//

"nu mãî mã duc õrçș-ar fi//nu mãî mã duc sã mãî rizã copii dã
mine/nu mãî mã du^c"//

1 Turnu-Mãgurele.

ș-a rămăz la muncă//i-a plăcú múnca/furte mult/a muncít//ș-aou-
 ma munôște-η colectiv...//ăre copilu.../an erăá mio/lerăá făou^d dá
 tşamna și.../an [k] dá ou primăvar-a-nôepú la trăbă//ș-a nu s-a gin-
 dí că s^t stăa pă lîngă copil/sau să zică că "ă ș-îo bărbátu șofér^t/
 5 și...salari^{at} sau.../ací cum ie ^tel/că tot ăre și îeⁱ de ! um pig
 dá saláru/și zîle múnca/in colectiv//

[Aceeși]

783. P O I A N A [AIR I, 898, WLAD 446]

(com.Ciuperceni, jud.Teleorman)

40

Culegere: 1967; GG, MM, RP; transcriere: MM

le fac și îo teorii

păi le fac și îo teorii [copiilor] dá...dá dá ! păi ăla mai mi-
 ou acúma ș-a lua mașină d-ăstăa micile/"mă dá cî-ai făcut tu așa ?"/a
 vîndú oăsa/tá-so oreștă porc^t aîcșea/luă cîte-o mișe cîș sute...doo
 15 mi/ba dá-î ban^t/ș-a [k] făcúse ș-îeⁱ oas^t//[...].Ńe lă-a crăpát in
 cap/să vîndă oăsa/să îa mașină/t-înkipui/să vișe unu peste îeⁱ și
 să-î omăre și pă îeⁱ/ș să dúcă și mașina//acúma c-or f^t făou/că dá
 vrăo treș săptămîn n-ă mai veni p-aîcșea/să vedem cę-o f^t făcut//[...]

năște femeⁱ a plecát aláltăier^t s^t să dúcă la mără/la drăcșea /
 20 și unú/...îeⁱ-a mers pă drăpta/și unu lă-a lua din/[r] dînapóⁱ/
 și-a răsturná cărușile...pă îeⁱ/î-a picát/áltu pîn cap/áltu...l-a
 omorít/și dácă/...a fost o femeie-ndîrjîtă/dómle/t-înkipui/nu...păi
 sîn unu cu coraj/î-a îșít înaintăa mașini/"n-ai să mai pleo d-aîcșea/
 pőate oă mă omór^t și pă min^o/ș n-ai să mai plec^t"//dîn întimplere/să
 25 vișe o áltă mașină dîn urmă/și cu milișian in îa/ș^t gata/l-a oprít
 aóolo/l-a lua milișianu la cęcșetár^t//

zicę: "de ęe n-ai tînut î...Pă drăpta/șîru ?//

! Comună vecină.

zⁱce/"am picotât/mi-a fos somn"/t-înkîpuie/t-înkîpuie ! tu-i
 máma lui dá tîlhar !//sí d-áia zíc io: să te [k] vă ferit^t ca óki din
 cap/cum a ⁱsiⁱ maşin^tle-ástea/de care am/...a ieşid băiet^t ástia/să
 zíc/fáce cîn şase lun^t dá zîle-acólo/şi gáta şofer/gáta//[...]iápă
 5 albă-ⁱ trebuia [!]/păi pleracă/le trázneşte-ⁿ cap aşa//

rádu ⁱi năcşu [74 de ani]

venⁱse un dor la stomác

venⁱse un dor la stomác/dor dor/...s-a duz la dóctor^t/...dócto-
 ri óă nu-l cunqáste/...ⁱel a muri dá cãncer//noⁱ...aşá nă-a spus
 10 dóctoru/dă/...noⁱ ştim ?//

[A zăcut mult ?]

păi a stat/fo şas săptă [k] fo dóo lun^t/a zăcut//a stat aⁱciⁱ/
 la túrnu^t ...la spitál dóo săptămin^t/ş^t ⁱei făcúra/[k] făcúse biléd
 dá işire-afăr//pă urmă fáta năastră...n-á vrut/a vorbit cu dóctori/
 15 "dá ce/păi cum îl dat^t afără/iel a vinit dá bine or^t ?"/ⁱei l-a cu-
 noscut că n-áre s^să maⁱ făcá bin^o//d-áci l-a trimés ş la bucureşt^t/
ⁱ-a făcút operáti^e/a stat o lună la bucureşt^t/...d^u p aci l-a tri-
 més acás// [...]şi ⁱ-a spus "spúne-ⁱ familiⁱ să gătăscă că...nu să
 maⁱ sc^ualá"//

io zíc "sîn gáta din t^oate álea"/zíc/"am date şi t^oale dá pomá-
 nă"/că cine să maⁱ dea ?/copii/dacă áre copii...véde dá copii acu-
 şíca//^aşá în dóo lun^t s-a termenát//a mun^cit prăa mult/că-l [k] cărá
 cu sáci la...la port acoló/únde ⁱte combinátu//iel ⁱ...ier^eá şi sur-
 pát//ⁱ zícá pámenⁱ: "mă ! "áltu năa costandine/áltu costandine/
 25 "dá ce n^o te dúc să fac operáti^e bá ?"//

"^kar dáca mor^t/nu mă duc/[r]nu mă duc/că...mi-e fric^á"//ş-atún-
 ca făcá: "míco !/să vii cu dóctoru să mă dúcá iar la/ [r] la...la
 bucureşt^t/acólo"//a veni fáta c-un dóctor// [...]ce să-ⁱ maⁱ făc^t ?//

"lásă/că te fac^t bine !/la ce s^s te maⁱ dúc^t ?" dóctoru ce ier^eá
 30 să-ⁱ spúⁱ ? "te fac^t bin^o"//

năcşu dóbra [68 de ani]

[Inul]

[Inul] fl sãmãnãm...d-acîlșea/cîșă oocșeá/l-adunãm/ne sãturã
 și de semînte d-al^{ra} [l]//și-l făcșãm/mototșalș-așeá/il ducșan la apă...
 să topșeá acoló/cîșt stã...o sãptãmîn/n^u mai țîș mînte/d-atîta timp nu
 5 mai țîș mînte//d-acî vîșșeá/făcșãm o melițã/și-l bătîãm/și-l bătîãm/
 făcșãm/ [k] cãdșeá...surcșelili/și cãdșeá/ [k] rãmîșșeá firili//făcșãm
 cu șele/punșãm...torcșeá...îndrugãm bumbác/și cîșeșpa/ [k] și řînu/
 torcșeáș dã urzãlã//

[Și ce-i mai făceți ?]

10 fl mai bãșãm î apă f^hartã/oa să țîșe mai bîșe/făcșeș scrobșeáľã/
 punșãm o mîșã doo dã mãľãľ/o mîșã doo dã tãrîșe//[...]ãcușșica sîștem
 boișer^ș/nu mai știșe fẽtîle sã mai țasã/nu mai știșe sã mai cșasã/cãr-
 țeș și cãrtșeș aoușșic/îșvãțãț cãrte îșvãțãț cãrte/cã dãcã nu-șvãțãț
 cãrte/n-ãveș pãrte [l]//

15

[Aceeșși]

d-az dîșmîșșeáșã n-aș stat

ier^ș aș gãtîș/ș-am mîșcãt [l] aș gãtîș boișerește/fîșcã îe dîșmîș-
 cã/venîșe oopiși/toț^ș/avem ș-o nepșatã dã la buoureșt^ș a nepșat^ș/ne
 rîșden dã șe o-avem uș cãțãľuș/"púfi !" cum sã du [k] fl vede/"púfi !"
 20 //ãșeș am făcú dîșmîșecã//și ástãz^ș/d-az dîșmîșșeáșã n-aș stat//mãș mãtu-
 rã/mãș tãie uș cocșeáș/hãș sã fac și dã mîșcãre/pã úrmã sã plãmãdeșc
 alușãtu/sã frãmîșnt pîșșeș/ș-acú o ľãșãș pã nóru-mșeș s-o cșacã/zic/și
 mã duc s-adún ș îo niște palașeň^ș/oa sã fac morãtúr^ș/și sã îaș foș
 d-ãștșeș/sã dau la rãțîșșeșreș//

25

[Aceeșși]

lucrîșd acólo la pãdúre

lucrîșd acólo la pãdúre/aóolo sun niște copãc^ș fșarte grozãv^ș/
 fșarte groș//și...lucrîșd acólo/... [ε] da erã pîș decẽbre/[...]lu-
 orîșd el^ș acólo/tãîșd la uș copãc ou motșeșrîleș-ãștșeș/a venîș uș co-
 ș Fratele subiectului.

păc/tăiîndu-l el acolo/d^upă ce l-a retezăt dă la suprafața pămîntu-
 li/a veni și s-a alina dă al copăc/ș[†] s-a retezad dă la jumătate/
 ș-a venit vîrfu înapoi peste țel//și...l-a omori pă loc//între tîmpu
 ăsta/ieș cînd am a^uzuit/ierșam dăparte dă țel la cînzeg dă metr[†]/am
 5 fușî repede la el/am da copăcu la o parte/l-am lăa d-acolo/l-am lăat
 îm brăte/ș l-am pus alătur[†] acolo/și l-am...ridicat cămașa sus//bă-
 la năstră/sau să spun/îinima...năstră/dacă-î puî uréki¹a pă îini-
 mă/dacă bate îe bun/dacă nu bate/...îm tîmpu ăsta/țel ierșă mort/puî
 uréki¹a pă burta lui/nu să simte nimic/maî ierșam cu încă șapte/tă-
 10 ietor[†]//zîg "băî frașilor !/ie mor mă"//ș ntre tîmpu ăsta/puî mîna
 pă căpu lui aîic[†]/da țel ierșă jîrît nîmaî aîcșa¹ um pic/ș-aîcșă² la
 piçor/unde-î căzúsă motóru peste piçóru lui//cîn îi îaș și-î strîng
 căpu aîici-ș/a-î-a rămas căpu suçît/atunc[†] î-a bufni sînge și pă nas/
 și pă gura/pă uréki¹ pă tot/l-ă lăa frumóz/l-am șters acolo//am
 15 stat/...o săptămîna dă zile cu țel îm pădure/o săptămîna am stat/să
 vișe procuratúra//să vișe procuratúra az[†]/să vișe procuratúra mîine/
 m-a ajús îp stăre/l-am pus îm pătură/l-ă lăa la spinăre/ș-am mers
 cu el ca vro sută cînzéj dă métri/ș m-am întîlni cu milișianu//
 "cș-aî făcú dómle ? te băgă îm pușcărișe"//
 20 "lăsă dómle să mă băge/mă băgă pă mîne//ie frătele mîșu/vrșau
 să plec odată cu țel d-aîic[†]"//avșam vro/...pătruj dă kilométr[†]
 pîn-aîic acăș//m-am întórs înapoi//am așt[†]eptăt/...lún s-a-ntîmplăt
 ăsta/marș[†]/...adică...mómóru/marș[†] mércur[†] l-am lăa la spinăre/să
 plec cu el la șosșă/să gășăsc o mașină dă ocăzișe/cît...cîd dau și
 25 ...ajúșg acăș//marș[†]/mîercur[†]/nú îe/da mércur[†]...m-am întîlni cu mi-
 lișianu/
 "cș-aî făcú dóm^{1e} ? te băgă îm pușcărișe/dóm !"//
 "lăsă dómle s[†] mă băge pă mîne"//
 "păî tre să vișe procuratúra...să făcă/să demonstréze/cum a fă-
 30 cút/cum a murit"//
 "bine/dómle/aș stat o zi/aș stad dáo/aș sta treî"/am stat/pînă

¹ Gest: la cap, lîngă ureche.

² La gleznă.

sîmbătă...acolo/nemîncat...năbăuț/nu-m^t ardea dă mîncare/eră fră-
tele meu//copiii ăștia știu//și...a veni procuratura//

cînd a veni procuratura/"cîne-a umbla la iel aici^t ?/cînd l-a scoz
d-aici^t ?"//

5 zic: "io domn^u/io l-aⁿ scos"//

zⁱce: "tîlhărul/tu l-aⁱ omorît"//

"ieș l-am omorît"//dacă...așa i-aⁿ spus tare dă tot//zig "dum-
neavă^{stă} să vă fiie rușine" zic/"dacă io staⁿ d-o săptămînăⁱ/fi față
așa l-aⁿ spus la procuratură/o săptămînă dă zile/staⁿ în pădure/ne-
10 odinît/timb dă iarnă//

c^t "te băgăm în pușcăriie"//

"băgați-mă !" zic "băgați-mă !" zic "că io l-am omorît"//nu mai
...puteam să mai judec în timpu ăla așa/să le vorbesc mai...frumos//
mi-a dat o mașină/n^u/pardon/l-am luat/ș^t l-am băgat/

15 "să-l bag^t înapoi acolo"/zⁱce "ia-l dă băgă-l acolo !"//

zic "io să-l mai bag acolo ?" zic "io nu-l bag//dacă vrei/pune
mîna și ia-l/și pune-l așa/să-l fotografiēze și/să demonstrēze...
cup^s-a-ntîmplă fap^tu//zic "pune mîna/io nu puⁱ mîna"//

"păi" s^ce "cum ai av^u coraj să-l dai afar^t ?"//

20 "am vru să-i salvēz viața"/zic "a fost fratele meu ș^t/...să-i
salvēz viața"//

l-a lua/l-a băgăd dîn nou/l-a fotografiat în tot felu/cum...a
petrec^ut iel acolo/mărt^șa lui săracu//și/dup-acēia/a veni mașina/
l-am lua/l-am pus în mașină/an^ă/să-l ducem acas//acas^ă nu n^e-a da
25 v^oie să-l ducem/atunc^t a venit...șefu ocolului/kestii//l-am lua și
l-am duz la...spital/i-a făc^ut otopsiia/dup-acēia/d^upă c^e i-a făc^ut
otopsiia/ș^t ni l-a dat acasă/n-am put^u să-l mormintăm//dă c^e ?//tre-
ia să-i iau iecstratu dă mărt^șe/d-acolo/dă la/...dă unde s-a-ntîmplă
fap^tu//între timpu ăsta/ieș/cînd a fost acolo la...la spital/am stat
30 lîngă dînsu/cît i-a făc^ut otopsiie/nu pr^ea vr^ea iei să mă lase/însă
io totuș dam búzna...peste iei/să văd c^e are//mi l-a dăspintecat
aici-ș^a /i-a lua piēl^șa d-aici^t du pă cap/l-a dat-o peste cap să
văză c^e/...să nu fi fost băuț sau/an^u multe cazur^t//și-n^u sp^une unu/

† Subiectul arată cu mîna la cap.

unu iliiie laudă/cără...ierăam cam năamur¹ cu ȧel căre făcără ser-
vić¹ acolo/z¹ce "măi neppăte !/" z¹ce "fii aten d^umnăta-l ȧei d-aić
ș te duć¹ cu ȧel acasă²/da...n-ai să-l d...[k] n-ai să pos să-l mor-
mintez¹//

5 zig/"păi dă ce ?"/

z¹ce "păi iz trebuie ȧestrăctu dă mparte"/z¹ce "treb^uie să te
duć¹ acolo"/

"cum mă duc ȧo dóm^ule acolo ?"/m-am dus înapó¹ la...ocólu sil-
vic/am rugát pã...șefu dă ocól/lásă că dĭpsu a fost/...mĭ-a dat to
10 la dispozĭȧie ce...am avú nevoj^e/am plecad la bécu¹ /¹nápó¹/cu o
mașină/am ajuns pă tímpu ăsta² acolo/c¹n am ajuns acolo/la sfátu
populăr/n-a vru să-m făcă/c-a plecát i/ăla...cu stăręa cĭvilă/e ple-
cát/nu ștĭu pă unde/șĭ-am stat...pĭnă dúminică/acólo//in fĭnș-acólo
am avú mașină la ocólu silvic/a stat acolo pĭn-am...ȧat cĕrtificátu
15 //am ȧa cĕrtificátu/an venit aȧcșa/pópa...avęa și ȧel un/cum să
spun un ȧ¹ū regulamént al lui/care...fără ȧestrăctu dă mparte/nu să
ppăte mormĭntă//in fine/a căzú dă acórd//in tímpu ăsta/cĭp să pléce
...frătele meę d-acasă/să dúcă...la biserică zis pĭma dátă/și
p-órmă să dúcă la cĭmitir acolo/am apărú ș¹ ȧo/cu ȧecstrăctu//l-am
20 ȧat acolo/¹i l-an dat/am plecát cu-el d-acólo/l-am duz la...locu
lui acolo/unde ȧe și ăstăz¹//

cúne i flóręa [44 de ani]

cu nevódu să dă la belt¹

să dúce [omul] ĭ lărgu dúnării/dă drúmu la o [k] ũ znop dă nu-
25 ȧele/să făce maĭ măricĕl așă/șĭ...să ȧęgă ȧ...fúniie să spúne la
noi/să ȧęgă dă...parĭma áĭa [k] dă znópu ála...și/dup-acĕĭa să ȧę-
gă dă...cápătu plăși/ȧărăj¹ la cápătu plăși...ȧește un [k] bucă dă
lemn/zis colúz așă să spúne la noi/dĭntre care-acólo să ȧęgă...cu
clĕc¹/adică/dă la cápĕtilę-amĭndóo/[r] dă la cápĕtilę-amĭndóo/la o
30 distăntă d-un métru/dĭntre căre s-a-mpreęunát fúniile/ș-a rāmáz númaĭ
o fúniie cu plútă căre an spus că ȧ-an da drúmu cu/...cu znópu-ăla

¹ Localitate vecină.

² Înspre seară.

dă nușele//dă drumu dăvâle și iărăș[†] pescăru dășiră/încet...încet/
 încet încet/pînă...ajunșe la mal dincoșeă//aiișeă dincoșeă/cîn a
 ajunș la mal/a termenat/a loat-o cu barca-ncet/pă lîngă mal/fără
 zgomot/fără zgomot/dă ușor la...rame/mêrșe dăvâle//a mers cît a
 5 mers iel/cît a...crezût iel că...are să prină pēște/dup-acēia/s-o
 scuât[†]//în tîmpu ășta/cîn s-o scuâtă/plăcă...de la căpătu ășta/de
 la mal/făce un cerc...cu barca/și-ncēpe și...dăpănă în bărcă//dăpă-
 nînd în bărcă/are ș cîti-un pēște/[†]l pūne-n [ɛ] în bărcă/mai ală-
 tur[†]/ca...cîn termină dînsu/d-ăia să fișe mai ușor dă dășcurcă dî-
 10 ășa/acūma cum iēste ?/...ășa are trei rîndur[†] dă plăsă/sētca/dintre
 căre/ū rînd...ășă dă mare¹ uokurle/și unu mai des/la doi centimē-
 tri//ășta marle...vine unu-n drăpta ș-unu în stîngă/și plăsa dășă
 în mijloc//

cu nevôdu: cu nevôdu să dă la belț[†]/șăse qămen[†] p-o parte/șăse
 15 p-o parte/dîntre căre iel ie lung dă o sūtă² obzěj dă metri/da pri-
 ma dată în belț[†] să cūrăță tuăna/adioă să tăie dă iərbă/să f [k] ră-
 mîne pămîntu nēted/și încjoră/l-a conjurad/l-a făcūt cerc/d⁴p-acē-
 ășa să pūne o bilă/o...[k] ū jug să spūne/în drăpta...ș-unū stîngă/
 réstu trăge-m pärtșa ășta/și vine fūnișle în fēlu ăștaășă² cruoș/
 20 ca să nu așbă loc pēștele să ias-afăr//cu cîrlig[†]le...pescăriș prin-
 de pēște cu mămăligă/cu rîmă/cu lipitșare/cu brăscă//...șîr mare
 dă cîrligē/s-așăză ou ū sandic să spūne la noi/o cutișuță patrăt-așă
 /frumșă făcūtă/oa să nu cumvā să așbă/dă ezemplu cum ar fi masa
 ășta/d-alunecă cîrligile du p[†] iel/ășa rămîne/să pūne pă capörtu
 25 bārși/cutișă/și/...pescăru trăge la lopet[†]/iărăș[†] iel să dășiră
 sîngură/a²utomat//[...]

dîmîșăța/cîn să dūce să le căute/le căută î fēlu următor: se
 dūce cu un ôuline/la noi zis un arçurôd/dă cu iel în dūnăre/să tră-
 30 șe pușîn la iel/și/dacă vede că iēste agățătă șqăra/o ășa ș-o dăpă-
 nă/în bărcă/iărăș[†] pescăru trăge-ș oontinu²ăre/nūmă[†] la dșal/la dū-
 năre/nūmă[†] la dșal//cînd a văzū că iēste pēște/l-anunșă/"fiș atent/
 o-avem pēște"//în tîmpu ășta/cîn[†] l făce pă el atēș c-avem pēște/
 să lāsă ușor după...[ɾ] după șqără/după pēște/cînd a venit apră-

¹ Cu degetul mare și arătătorul, subiectul indică mărimea ochiurilor (aprox. 2 cm diametru).

² Pentru a indica felul cum sînt dispuse funiile, subiectul își pune cele două degete arătătoare în cruce.

pe/lel cu mincôgu iese pregătit//[...]

[Același]

784. P I A T R A

(jud.Teleorman)

5

Culegere: 1969; BM, RP, MV; transcriere: RP

ășă 1^{er}ă jocur¹le-atunca

cînd 1^{er}ă o săptămîină doo/sau trei/făcă 1° 1^{ek}ipă dă șapte oă-
men¹/și cu vătăfu...făcă 1^opt/și ce făcă ? făcă să stringă-ntr-o că-
me^{ră}/cum ne-ă stripș și...noi a 1ⁱca//făcă vătăfu "qa !"/stringă toț¹
10 /ințepeșă să j^uăce/vătăfu le spūneă/"dômle/tu eșt¹ a 1ⁱca numărū unu/
număru doi/număru trei"/punșă la rînd și pă toț/și ințepeșă/"ă 1ⁱă jă
ă 1ⁱă jă"/ș la urmă-nțepeșă: "dă 1ⁱ/dă 1ⁱ dă 1ⁱ/dă 1ⁱ dă 1ⁱ !"/și dacă nu jucă
bine/fî lya cu sâbi¹a și 1ⁱ/c-avșă ș¹ călușar¹ [k] ă 1ª mut/o-ă 1ⁱă
să făcă mut/și...făcă 1^{ur}it//ș-ăla cum fî vedșă/că-l vedșă/c-avșă
15 1^okî ă 1^a da...să vedșă/cum nu-l vedșă la lócu lui/găta-l prăjă cu
lémnu [k] cu sâbi¹a pă cur//

acú-n timpū-ăsta și 1ⁱ/dúpă ce făcă/...dē să...făcă jocul oin
trebe/e 1ⁱ/a-nțeput/s-apropi¹ă/ú¹te cum ē kar pă timpū-ăsta² /...mî 1ⁱ-
ne șșără/nu³ ? așș/sîmbătă acúșica șșăra/acú-nțepe oălușu/póim¹n¹
20 la noi/pă ce mă³ ? pă treizec ai ?/az¹ în cît avém ? dójnò ? așș//
ințepeșă oălușu/1ⁱșă-ntî 1ⁱă c-avșăm f...un drum dă vac/ășă să
numșă unde 1ⁱșă vacîle-ă 1ⁱș pă izláz/unde 1^ește viiile-acúș¹ca/și-aco-
ló...făcău joc la o...șșăra cîm plecă vacîli-1^oăce/ințepeșă să j^uăce

¹ Subiectul se referă la masca purtată de mut.

² Înregistrarea se face vineri, înainte de Rusalii.

³ Subiectul se adresează informatorului Stana Șrin, care asistă la înregistrare.

ei/jucind mercu pi sat//naaintea vacilor/asă făcă//

a^{cu}ma după asta/venea-n sat//plecă//venea la mine/venea la ala/
venea la ala/d-astea pă...sosă//și jucă călușu !...//

și-n timpu-asta/duménica mai [r] măi bine făcă//duménica ce fă-
5 că ? ¹șișă țrătă luma pă sosă//și să-implimbe//femei/copii/ămen¹...
//femei¹ e năst¹ ce făcă ? c-astea căre e mai tiner¹ avrea copii mic/
ținșă-m brate//făcă uora ei acoló/și să d^ucă cu copilu frumos în
brate/că z¹ jorăce călușari//cē uobice¹ ¹er²a atunca/nu știu cuș să-
spun io acú/că m¹-am uită rău//și cin s-aplecă femeia să ia copilu-m
10 brate-asă/i !/și mutu...cu uoki după iele//cin venă/văș !/cu [r] cu
sabiia pă cur//hău ! hău !"/zberă/să ducă-ncoló auz/hî !/j¹ nu le
mai prindăi//ridă luma !/pi¹ la urmă ce făcă ? avram...cîjmé-
lă-acilă/un^de sint cîjméle-acú¹ca/¹er²a calt/cum e...oald acu/
s^ducă frumos/tăvălă...i jgab [!]/auz/tăvălă jgab-ăla plin dă apă
15 cu trântele-¹a pă iel/și cin fugă pi lume/ut-asă fugă luma/și iel
cu drântele-ălă apă pă el/să opră femeil¹ dă z¹căi asă că...crăpă
f¹eră iele//

copii d-astea să suia-m pom/auș să suia-m pom/dă frică//să ducă
acolo și făcă asă /că ia sabiia lui/avrea sabi¹e/ști¹ ce făcă ?//zi¹că
20 că să dărimă...pomu//să uita-p sus/jal ! jap !/cu [!]¹ cu sabiia aia
că...să rupă//păi ce să rupă ? că...sărea copii din iei/dă n-ai vâ-
zút [!]¹ au ! bă !"/ridă luma/dă n-ai văzút dómne/e !/și¹ la urmă/
în fiiecare sîmbătă șara/¹el ¹șișă/sîmbătă șara cum ie pómine/și
duménecă/ce făcă ? o mai lua și i sate d-astea/cum ie lisa² /cum ¹e
25 vi¹șara³ /cum este voivoda⁴... //

țrătă săptămîna asta o avrea ¹ei/nu venă acasă nic um pic/numa
din casă-ncasă/duméneca/pînă duménecă iar//săptămîn întreg/asta/și
făcă frumos/eră cē !/e...frumoz dă tot/călușari//și jucă//jucă/cind
fi¹ pună jucă/ă asta ¹e^ra bala lor/"ălăi¹ă/dăi dăi/ălăi¹ă..."/cum
30 il vedă că nu făce țrăba/adică dē nu jucă¹ cum trebe/pleznă peste
picere//e !/"trej la loc/trej¹ la loc !"/treă la loc//cē crez¹ !//

¹ Gest cu mina sugerind retezarea unui copac.

² Comuna Lisa, jud.Teleorman.

³ Comuna Vișoara, jud.Teleorman.

⁴ Sat al comunei Furculești, jud.Teleorman.

așa ¹er^{ea} a j^ocurⁱle-at^unca d^omle/da...cum spuⁱ ac^usⁱca/lo nu i-am
 mai văzu p-ăștia care j^oac-acu^șa în fil^m/că dacă n-am av^ut i televi-
 z^or/că n-am av^ut pă ce să i^au/cum asta...n-^ăm v^ăz^ut/am mai fost i^eu
 cum^va să-i v^ăz/da nu i-am v^ăz^ud bine/^ăm v^ăzu d-^ăia micⁱ-^ăie/căluș^ăr^ă
 5 d-^ăia//da ^ăia juc^ă mă !/juc^ă rău/bă !/ce ! ¹er^{ea} drag d^ă ei d^om^{le}
 /cⁱn fug^ă p^ă sos^ăă/zic^ăi așa că...t^oată lum...//și cⁱt e s^ătu
 n^ostu d^ă m^ăre/¹er^{ea} tot...nu put^ăăi să m^{er}ș p^ă sos^ăă d^om^{le}/o^pre^ăă că-
 r^uța/sa^u mașⁱnă/ca să z^ă d^ea la o p^ărte/c-^ăl^el nu să d^ău d^omle//tre-
 c^ă peste ei p-ac^olo//aș^ă d^ă er^ă frum^os//

10

boritu gr^ecu p^ăuⁿ

ș^ăi^jdoi plec^ăt în ș^ăi^ștrei [de ani]

la d^oșpatru d^ă an¹ m-am înșur^ăt

av^ăă uo m^ăt^ușe pⁱm mahal^ăua m^ăa ac^olo//fⁱm pⁱm mahal^ăua m^ăa/o
 cam v^ăz^ui i^eu că e...o să cam...nem^ere^ăscă cu mⁱne/ș^ti¹/c^ătă c^ă f^e-
 15 tele-at^uș c^ă [k] p^ă tim^pu-^ăla/c^ătă să i^a și-un i u^om/adic^ă b^ăi^ăt/că
 nu f^ăcă ni^c arm^ătă//a^uz¹ av^ăă și p^ret^en¹ie !/și i^a sta bⁱne/er^ă
 frum^osă/^{de} tr^eăb^ă/fem^ee...//ș ce să f^ăcă i^a ? v^ăz^ui i^eu c-o să cam
 ...b^ătă ^ăa la mⁱne/"mă !/staⁱ că mă d^ău la ^ăa"//și m-^ă ūs la ^ăa d^om-
 ne/ș¹...m^ăt^ușă-m^ăa ^ăa c^ăre ¹er^{ea}/

20

"n^u/nu-l l^ăa" ce/"c^ă ¹er^{ea} cam b^etⁱv//cam b^ăă"//

d^ă f^apt i...cum spus^ei b^ăam/ș-ac^usⁱca b^ăam cⁱnd am/cⁱn nu mai
 b^ăam/nu m^ă am b^ăn¹/ș¹ g^ăta/sta^u//eh !/ce să-i f^ăc ? mă d^uc într-o
 ș^ăer^ă și-i spuⁱ/

25

"b^ăi/dac^ă vⁱi la m^ăt^uș-ta ac^olo să...te i^au bⁱne/dac^ă nu vⁱi/...
 t^er^miⁿă^t//i^eu nu te mai i^au/mă d^uc să i^au ^ăl^ăă"//

ce să f^ăcă ^ăa ? p^ă b^ăza c^ă...ved^ăă bⁱne c^ă i^eu nu f^ăc arm^ătă/că
 sc^ăp^ăseⁿ kar d^ă arm^ătă/er^ăm nu mai [c] apr^op^ăe d^ă d^ooz^eș^unu/doo [c]
 d^ooz^eș^trei d^ă ar¹ d^ă zⁱle i^aram tⁱn^ăr/și la d^oșpatru d^ă an¹ m-am
 înșur^ăt//în tim^pu-^ăsta t^ă-șo și m^ă-sa s^ăr^ăă-p^ă sus/

30

"ă !/l-a l^ăa p-^ăla urⁱtu"//

a^uz mă ? aș^ă m^ă-a zⁱs i^a/uⁱte ș-ac^uș^ă dac^ă v^ă spun [c] să nu

! Subiectul se adresează informatorului Stana Marin, care asistă la înregistrare.

minț [k] să nu ma apuo să pleg d-a¹ić//

"cum mă i/ți-a zis tat-tò că sînt ieu urît ?"//

"că tatî-așă zîcá" da ce/"e i/mai ce-ŋ glúmă"/știi nu prea zîcá
dă tot/auúz¹ mai pă.../

5 "e lăsă dómle/dacă îe vórba dă yurît/dú-te ra acásă !"//

"e i/mai mă^uc acásă i/lăsă nu mai mă c ieu acásă acú..."/

"bine dacă nu stăi/stăi aîc !"//și șade nevasta ș-acúș¹ca cu mí-
ne//și-adúc-amînte cîtșodată/"i i/dacă știiám ieu atúnc cîŋ zîcá tá-
te/nu mai.../că tu beî meréu/tu nu mai stăi neam/"

10

[Același]

róșili bizon

noi la róșii¹ dá la bun încépút/to^d la fel áre preténție dá te-
rén bun/să fi¹e fertil/il gră [ɛ] il grăpám/il rălîțám/iî fáçen
grop¹/il puném la distanța dá treizec/treieșcîn dá centimetri între
15 îele/le băgám apă¹ irigát/dup-acé¹a la...mácsin la...v^uo săptămîná/
iar apă/pînă-ș formăzá cópilu/i ru [k] încépém cu-aténție-î ífi-
gém aráci¹/il legám dá arát/ș¹ou arátu [k] cu legátu șodată/il și
copilim//iî fáçen trei...lucrăr¹/la legá și copilit//cîn^d a făcú^t
pátru íatáje/mácsim trei/pátru/iî rúpem vírfu/dă-1...să numește cir-
20 nít//că-naiînte le lăsám la mai multe íatáje și nu da o producție
bună/cáre...da producție mai mare/da nu aveám í venit la éle//acú-
ma...dacă le lăsám mai puțin/éle dá^uo producție mai bună/má din
timp/și...ne vine și nó^uo ban¹ mai bun¹ la zi mú^{ca}/avém un veni mai
mare//dup-acé¹a după ce le...le-am făcú lucrărli/așteptám la...cuá-
25 cere să dea-m pírgă pένtru espórtur¹//

dup-acé¹a să...termină cu íele dá...dá recoltát/le șcáté¹ și¹ pú-
nen¹ outúră dá tșamna...dúblă//túcără/castravecór¹/alté cultúr¹//
ș-asta íe lucrărli la o...róșili bizon//în solari¹//

30

stána me marín
pátrușunu [de ani]

nunta

nunta dă sîmbătă [k] dă dimineața zis//pă la zéce pîne cîte pă-
 tru fete le kama/și le pune ști le pune vîn în pluşcă/le pune ba-
 tiste/și pleacă și te kama fetili pă străzî//și vine fetili pă la uo-
 5 ra patru-așa/vîn la petală/cu lăutari pă la uora dōo jumate/la
 trei/pleacă la nașî//intiî la brăniște să dūce/ia brăniștili/vîne
 la sōcri/dă la sōcri să dūce la...la nașî//și nașa tōt așa pîne fe-
 te și kama la betală/stringe lume multă/mulțime/cîntă lăutari/juă-
 că/...kēfuije cum să spun/pîne sticle cu vîn/pîne-m pahare/bga/să
 10 cînstēste/ie farte frumos...cum ieste//

și seara/să stringe lume la masă/uameni kama dāvreme//

[Spune mai amănunțit așa cum vine, ce face, tot.]

da/păi d-ăia/vîne [r] vine nașu/ști și pîne betala seara pă la
 uora patru-așa/vine nașa cu...pîne betala mireși/întră la masă cu
 15 toate fetili car^e le kama/cu femei care vine-acclo/le cînstēste cu
 dulcēața cu...ce are ști bombōane/diferite/cozonac ce are/intelēg^t ?
 și le pune țuică/kiui-acol vine fetili și juacă flōrlē-ălea cupă să
 spūne/și juacă flōrlē-ăle și kiuije și...cîn e să-nsereze bîne-așa
 pleacă nașa cu plocōnu/cu ștergare/cum să spuî cu dărur^t așa...//și
 20 dipă asta nașu mai întirziie vine pă la unșpe/la dōoșpe//în tim-
 pu-asta...ști nașu vine și iel cu...șapte/uopt/uamen^t/după cum...
 cum kama nēamur^t/priētīn^t/acolo și...iēste farte fru [k] tōtă nōap-
 tēa kēfuije/la sōcri dîncōa trimete logōndă/care e dă sîmbătă seara/
 cum a fos pă timpur^t vrēay să spun/ășă//trimete trei patru cînj vē-
 25 dre dă vyin/trimete țuică/pāsār^t/mîncare/

[pîne]^t

pîne/da/acolo//și tōma dimineața d-acō dă la sōcri/vîne cu
 logōnda acas/intelēș ține logōnda tōtă nōaptē//

dimineața împlimbă logōnda/împlimbă dāntu/c-așa spūne dāntu/cum
 30 să spunēă pă timpur^t//împlimbă-p sat tōma la ziă/dă tot/cîp să lu-
 minēază//cîp vine cu-ăia cu logōnda plgacă vēstēa dîncōl^o la sōcri/
 zis [c] fetili cîp sîn [!]^așă-nțelēgēz dūmnēas^t/iār să-implimbă/ia
 brădu d-acolo și vine lă...gînerē-acasă/cu brădu/vîne c-o pasare/uo

Intervenția aparține unui consătean care asistă la înregistrare.

tă¹é și j¹oacă [!] juac-afără tîrna/c-așă-î spune tîrna/făc¹o h¹oră mă-
re/j¹oacă tăi¹o pásăre-ăi¹a/să d¹uce...s¹oacă ș-o tăie [ε] cup¹ să sp¹u
uo...prăjăște/o frige/ce-î făc¹o-acólo/și p¹une la toz băi¹eti și mă-
nîncă//...plăcă m¹ir¹ăsa pă la z¹ec¹o-așă/la ú¹șp¹te/plăcă la fîntî-
5 nă dă strop¹este úte [!]...și-n dreapta și-p¹stînga/dă trei uor¹//

[Cu cine pleacă ?]

cu gînerli/cu...fete¹ care-a fost f¹ d-a kema f¹etel¹ la bet¹ălă/vî¹
la brad/v¹î¹ cu pî¹n¹/sau altili dă ban¹/cum a fos¹ pă tîmpur¹ așă
este/așă//și d-acîl¹a vî¹ne ș¹ s¹ă găt¹esc/să trimete rakî¹u la...s¹o-
10 cri/tot așă pî¹ne/t¹u¹că/v¹î¹n/mîncăre/doo femel¹ și do¹ uamen¹/cu dami-
gênili cu...mîncăre femel¹ili-¹ c¹obilită/ș-adu¹o cu ra [k] să d¹uce și
mirăsa cu gînerli/cu năși/ou t¹o¹fi/să d¹uce...cu n¹unta dă zi/la s¹ocri//

[Asta cînd e ?]

dum¹enică//dum¹enică dă zi/dîpă măsă pă la do¹u-așă/la d¹oo/la trei/
15 așă/așă să d¹uce//acólo//și d¹u¹minică s¹ăra/vî¹ne cu d¹arur acólo ziz ra-
kî¹u cî¹ vî¹ne d-acó dă la soc¹/dă la máma f¹eti/v¹î¹ne cu d¹aru cu șter-
gare/cu perin¹/proșuape/așă...a venit/și dă la...s¹ocru/la s¹oacă/la
máma băi¹at¹ l¹u¹/la tătă/așă p¹ernă/căpătî¹/c-așă să da pă tîmpur¹/aș-
ternú¹ dă lî¹nă/c-acú [r] acú îe macate/cuvert¹ /atún¹c așă îer¹ă...
20 pă tîmpur¹//scu¹ate mirăsa-n uoră/j¹oacă/făc¹o h¹oră máre și j¹oacă și
î¹intră...t¹o¹tă l¹um¹ea la măsă/p¹une măsă/le p¹une mîncăre/le p¹une bău-
túr-acólo/și d¹upă ásta t¹ermină/să spărg¹e/plăcă și năși cu plocón¹-a-
cásă/și mî¹ne dimine¹ă...să d¹oe îar la năș¹/și îa năși/și vî¹ne la
s¹ocri/să făc¹o îertăc¹un¹ă-ăi¹a cum să sp¹une îe¹ d¹upă tîmpur¹ [!] că să îa
25 //așă//

[Aia cum se face ?]

tot așă/p¹une măsă cu t¹o¹fi/mă¹nîncă/b¹o¹a/să cî¹șt¹este/ș¹ pă ú¹rmă
plăcă/plăcă fi¹ș¹o¹are plăc-acásă/după măsă//îar áltu plocón/gă-
t¹este p¹entru...bră¹nîștili/p¹entru frătîli dă mî¹nă//și s¹îc¹e și d¹uce
30 și bră¹nîștili s¹ăra/oa frătîl¹ dă mî¹nă zis/atún¹ lun¹ s¹ăra/și s¹ t¹er-
menă n¹unta [!]//

nătărău stă¹o¹a
pătrușșase [de ani]

cîncepa

hã ! hîr-ar a drăcu dă cînepă/acú nú sã mai pûne/că nu ma 1e
sămîntă [!]//da pă timpur1 1ereă//

5 ȳo sãmăná primăvără//ȳo sãmăná primăvără/și creșteră ș1 s-alegă
ăia dă vără/făcă uȳ sp1ic așă mai na1inte//ș-ăia dă tȳamna rămîneă
pă supt ȳa mai măruntă//ș-ăia creșteră-năltă/creșteră ca ș-ăia dă vă-
ră//și cînd ăia/ȳo adunăȳ cu fhîru/cu fhîru/o culegăȳ dî ăia dă
tȳamnă//ȳo lăsam dó1o trei zile/săptă/da dă multe ȳor ne d1căm...și
dacă venșăm pînă-n dóospș-acăs/ne d1căm cu 1a la călmăȳu1 după dóosp-
10 p1e/ȳo băgăm 1 apă/șădeă...pătru zile/cîȳj zile/cum...//să făcă ăl-
bă cum 1e [r] cum 1e cȳala dă hirtî1e//ȳo spălăm/ne d1căm la báltă/ȳo
spălăm/b1ine/dă nămól/că...să strîngă nămólu-n 1a//venșăm acăsă/
ȳo-ntîndșăm/să ȳuscă/ș1 p-órmă ȳo tocăm/ȳo tocăm pă...așă-1 spûnem/
pă ăia pă tîȳjălă/avșăm tîȳjălă/dă punșă v1itili dă.../așă//ș-o to-
15 cãm/o zbiçulăm 1l punșăm uȳ lemn așă-n picere/d-ăltu...dă um pom/dă
cêvă/ș-o zbiçulăm/să făcă...númai cum 1ește lina/cum să spu1/dă dă...
/ălbă/frumășă//avșăm dărăg dînr-ăleș/ș-o dărăc1ăm/făcăm că1ere din
șă t1orçșăm/ș1 făcăm urșă1ă dă...dă preșur1 [!]//d-așternut [!]//dîȳ
șă//

20 1ăr p-ășă dă tȳamnă/ș1 făcă mare/făcă uȳ spic/ș1 făcă sãmîntă//
ȳo culegăȳ și p-ăia tȳamna/aprȳape dă cûlesu porúmbulu1/...ș-o lă-
săm/ș1...să ȳuscă/adică cuȳ să spu1/o făcăm grămăd-așă úťe.../măcu-
lîl1e-ă1eă cäre 1a/șădeă aprȳape trei/pătru zile pînă...așă-1 spunșă
că sporēște//să păleș ȳa fuarte bine-așă/ș1 p-órmă o-ntîndșăm la
25 șȳare să ȳuscă/ș1...o băteșăm cu băȳu//și-1 lȳan tȳată sãmîntă/o fre-
căm 1m pâlme/cum putșăm o frecă/ș p-órm-o dam pîn c1ur/ieră cûrur
d-ăleș dă...cuȳ să spu1/măi rarș-așă/ș1 cură sãmîntă/și...plēāv-ăia/
ȳo zbură vîntu/óim băteșă vîntu/-așă o vîntură/și rămîneă sãmîntă
1ar//pentru primăvără//și p-ășă tot așă ó făcăm/ȳo duçăm la báltă/
ș-o băgăm...1ȳ călmăȳu1/1m báltă/c-așă-1 spûnen nō1 călmăȳu1/să
30 top1ă ș-ăia/aprȳape săptămîn-ăia șăde //

tot așă o spălăm/și to1 la fel 11 făcăm și la ăia/tót așă ȳo to-

! Rîu care trece prin comună.

cám/uo zbičulám/avşam meliță dîn aia/ute doyo blăni-așa... /ș-o dap/
 ș-avşam [ɛ] uo limbă/limb-ăia decît ie pîntré asta/...uo [r] uo tocám
 așa cûm spui/dă nu rămîngă nîmî nîmîc Ția/uo făcăr curată//tot așa
 dărăcăr dî Ția-n dărăc/c-așă-Ți spunșan dărăc/ș-o torcăr/ș-o punșam în
 5 fūrăc/ș-o torcăr/îndrugăm cum spui/da o torcăr/ș-o tōrcăr dîn fūrăc//
 făcăr tōt așa dîn șa dă prășur¹ [l]//făcăr/cîlȚi aia-Ți îndrugăm mai
 gr^hoș¹/și bățșam în prășur¹...//așă-Ți făcăr cu cînepa//

[Aceeși]

[Obiceiuri la înmormîntare]

10 [Cînd trage un om să moară cum e obiceiul, stă cu el, îl lasă
 singur ?]
 stă cu Țel//nu-l lasă singur apsolūt//
 stă cu Țel/fȚ dă sfîrșitu/fî șa și pîne apă și-l spălă/doȚ uă-
 men¹ sau trei/că nu pōate doȚ/altu tōarnă apă dă-l spălă/ăȚlanȚi spă-
 15 lă d^uoi/pă urmă-l șterge/și-l pîne pă pa^t/și-l îmbracă/cu tōale carē
 ...tōale obișnu¹ite/d-ăle nōaste cup să spui...//cărē ăre tōale mai
 frumōase/măi c^h tōale mai frumōase/cărē nu/cărē...cē ăre//
 și mîșne dă dimîșăță dăcă [k] că nu-Ți făcē trōnu pînă-Ț șșără
 cîn mōare dă ăstăz¹/și mîșne-l pîne.../mîșne dimîșăță sau kar pă
 20 șșără/cîm pōa să-Ți făcă trōnu pînă-Ț șșără/îl pîne-n tron/fȚ pîne pă
 tron...covertură/sau fōălē dă asternūt/ărsăv...pă pat [k] pă ășă pă
 ...tron/acō-n tron/căpăȚii/pernă...//fȚ pîne//cărē ăre covertură fȚ
 pîne covăr [tură]/cărē nu/fȚ pîne ș-o fōălē dă ăsternūt//cărē ăre vî-
 25 ășne vōrb-ășă să-mbracă cărē nu/măi mērgē și măi dăzbrăcăt/așă vîne [!]/
 trșăba//
 și vîșne lūșșă la mort/îl plîșge/-Ț pîne lumîșăr¹/pîne flor¹ aco-
 lō/să d^cē la cîmi [k] la biserică prîma d^ătă cîn îl pornēște//dă la
 biserică-Ț cîtește pōpa-mpărtășăște-acō fȚ făcē datorîșă care trēbe
 să-Ți făcă dă-Ț...cîtește ș-ăia/ș^t plēacă la cîmitîr//la cîmitîr¹
 30 uămeni cărē-l dūcē și la cēȚi cărē făcē grōăpa/le dă ștergăre lung¹/
 cărē nu/le dă proșăpe dîn ăștea/năȚinte țeșșă lūșșă/da fără șter-
 1 Sugerează prin gest forma meliței.

găre nu să e^zista/pă timpur^t/ștergăre lu^j dá boran^gic/acúma nu
 prea ma ére/sau nu vrăa să dea/nimen^t nu știm oăre-ⁱ mo^{tiv}//și le
 da ștergăre lu^j la uamen^t oăre ducă dá făcă grăpa/tot áia ducă
 la grăpă//duce cu [k] din cas pă niște lemne-așá sau kar ou drigu/
 5 cã la biserică dac-az văzu/os fi trecú/ș-os fi văzu cum ie pă la
 biserij/dã ie driguri-élea//și-l dúce la grăpă/-l lásă cu pînză-ⁿ
 grăpă/cup să spuⁱ...și cu fúnga/cã nu ține pînză/da știⁱ și cu
 fúnia trei pătru...cótur dá pînză/ș cîn áia o tá^e/uamen^t-áia/duoi
 [r] duoi ia um pétég d-álea cup spuⁱ dá pătru...cótur^t așá sau dá
 10 trei cótur^t cît e/o tá^e-n dóo//áia dá dînoólo iar doi tot așá/vⁱ-
 ne-acasă/púne mása/le púne vⁱn/le púne țúicã/le púne mîncăre tot/
 ș plăcã lúmea acasă//asta ^e// [e..]

pîⁿ la șas săptămîn il tãmi^e [k] il tãmi^e uo femée in t^rate
 diminețili//pîⁿ la șas săptămîn^t pă mort/poa să fi^e potóp/nămúol/
 15 plăe/feméga cãre-ⁱ dá tãmuⁱatu in t^rate dimnețili să fhie la mort
 acó la...stîlp/și-l tãmi^e și plăcã//...ășá este//

și-ⁱ oară apăli/apa mică/apa mare//

[Cum ?]

in t^rad ⁱ jóia și sîmbăta/iⁱ oară apa mⁱcă//o fată oăre ^eeste
 20 dă...zêce an^t/dã dóișp^e an^t cît áre/cîte cóbiliz dá apă poa să oă-
 re/pîⁿ la șas săptămîn^t ga pătrúspătru dá cóbili^z dá apă trébe să
 le oăre//la mort//apa mare uóbzeșob dá c^hóbilit^t//acú in t^rate dimi-
 nețile să cãrã áia märe//Cin șase cóbiliz dá apă/zêce/cîte poa să
 cãre/in fine ga socotește-așá pîⁿ la șas săptămîn să termine//fa [k]
 25 fetiț-áia//

ș-atúncã demin^găta/sã dúce și dăzleagă apa zis//sã dúce cu cûru/
 cu dó^uo batiste/ou lumînăr^t/cu colác/doⁱ colác/ș^t maⁱ ia o fetiță/
 "Ej märtor...cutărițã cá dăzlegat-a lu [!] lu bită-to/sau...

mă-ti mări/sau... ?"//

30 "sîn ^t ieu și suărli [!]"//sau

"sîn și ieu și dumnezău"//

dã trei uor^t așá//ș^t dá drúmu p-um pîrîu/p-o apă la...uo țúgă
 ou lumînăr^tle-álea/uó...ăga dá țúgă/o fãrîmã dá țúguliț-așá/și-
 dá drúmu la lumînărle-álea pă apa așá//ș-asta e cu mórtu pîⁿ la șas

săptămînă//

[Aceeasi]

an crescú și gîndac

sămînta așă care cum să spui dă/stai să-s povestesc//așă//care
 5 mi-a dat-o prima dată d-am așă/am pús-o la căldúr-așă/am învyliát-o/
 a-ny¹liá viermișóri mic//după ce-a-ny¹liát ei că erá negri micút așă
 ca furniga/punșam frunză dă dud/pă lei/să lipia dă du [k] dă frunz-á-
 ia/fi luș și-i punșam pá farfuri¹e//cîș să-nmulțea dă-nșepeá să lē
 [r] să lē-albească lor căpetili puțin să mai mărăea lei/și vedșan că
 10 iē deș¹/fi mai mutám pá...capác/pá pat/pá cîte-o mas-așă micá//

cîș să făcá ei mar¹ așă/să făc¹á mai mar¹/iar fi rărăem/frunză
 le dam...dăștúl/meréu/avșan grijă dă lei//cîș să făcá dă mîncá dă
 zor/dă mîncá/mîncá/trei pátru cîșj zile/și-nșepeá să [r] să ũmble...
 ști ca să sũle/punșam fru [k] aia p¹ir/sau punșam oocén¹ d-áia lúnđi/
 15 și să sulá și-nșepeá să făcá...mătășe/s¹ făcá guș//

după ásta/le lășá aproape iar ^u săptămînă cíd le lășám pá...dă
 vedșan că să-ntărăște gușa bine/acoperșam giámu/ș le lășám...pînă
 să-ntărăș éle binē/și pá órmă le curățám dă...dă pá...d¹ pá pir/du pá
 ...măturá/dă pá oóșan/dú pá ce făcá ei gogóș¹//ș dácá vrșan să oprím
 20 dă sãmîntă/oprșam...dó^uozáj dă guș/sau pátruzáj dă guș/cu perék așă/
 cîte dáo [k] er¹á perék/invyliáú/ș¹ făcá flútur¹//flútur¹-éia...făcáú
 sãmîntă/cúș să spui/punșam pá zilár/ș făcá sãmîntă//

și gușili care lē-á¹a/le predám/sau ne^dcaș la duláp/c-așá spu-
 25 nșá/la duláb la feméi/și le trășan ș făcám...boranđic//șeșan șter-
 gáre cú boranđic//

[Aceeasi]

[Ce a făcut subiectul ieri și azi]

[Ieri ce ai făcut, de dimineată pînă seara ?]

dă dimneată pînă seara aș foz lă...grădină//á lēgá la roșii/am

copilit/am foz d-an săpă la roși/după masă ne-an dus...ș-an săpă
 la căpă/ș-a-ps¹erat//dă tot//la uora șase jumate-am plecat acas//
 nu mai era nic o...¹ikipă pe teren/dăci^t singur noi mai eram[!]
 am ven^t acasă/am ven^t acas/mi-an da la pasăr/mi-an da la porc/
 5 mi-an făcu mîncare/mi-am mai udat în grădină/că m-ă^{du}z nițel/cam
 pîm murgit așa puțin/ș-asta a fost/am termenat treaba//
 dă dimineață iar/tot așa mă sculai/mi-an făcut așa treaba/în
 casă/[c] am măturat/mi-am...da la pasăr^t/ș^t m-an cam gătit/că venă
 timpur^{1e} să ieșe soarele/zis⁵ mă gitez dă grădină/să ple⁵ la grădi^{nă}//
 10 venii/ne-apucărăm c^uopilirăm/legărăm la roși/ș-acu să ne^{du}că
 la căpă/săpăm la căpă/după masă//

[Aceeși]

mămăliga

ieș prima dată/pun i o cană doo de apă/^uo vă^zdăpă cît i [k] de-
 15 pă cît i este familia dă mare//pun [k] i ba⁵foc/și las să fierbă
 puțin/d-acîlă i bag mălaiu//d-acîle [c]i bag mălaiu/și-i pup^{ji}
 zăre//uo pun/să fierbă/și d-acîlă a^uo mestec/și d-acîlă bag i mă-
 lai cu să spune la noi pisat/milăiu la pisat/și uo las/mă i [r]
 mai fierbe/dacă văș că...i leste-asă...prea muale/-i mai pun nițel
 20 mălai/și [r] i mai pun nițel i [r] i¹ mai pun nițel mălai/și d-acî-
 lă o las să fierbă/și dăpă că fierbe [r] după că [k] după cît timp
 văd ieș așa că fierbe/scot făcălețu/iaș o lingură/și...pun/și dau
 a^șa pe mărșin^t/și laz lingur-acolo/ș iaș făcălețu și-o pun în co-
 păi⁵//asă//
 25 a o mai laz/mă fierbe puțin/pus [k] pun masa/ș^t d-acîlă iaș
 căldăreș sau ceșoncu/că [k] în că facem acolo mămăliga/și o torⁿ pe
 masă/ș^t d-acîlă o-șvălesc/cu ștergar/mă puș ceva greutate pe șa
 ca să...să...să răcășcă mai repede//

mardăle marija

dă úsprēzēcē an^t

30

785. S U H A I A

(jud. Teleorman)

Culegere: 1969; BM, RP, MV; transcriere: RP

griuu

5 aducă^Ń griuu dă pă cîmp//și-l făcăm șiră-^Ń cūrte//părinți mei/
il făcă șiră-^Ń cūrte/și dacă n-avem cai/luam cai cu kiriișe dă la
altl/și-i băgam//ș-aiciă...să băgă-m mijlocu ^uoborului/ū lemn/căre
zică șteajăr/unde să legă funi^ăa//și-ncepă să pūie griuu-m piôeră-a-
șă/să-l [k] la rînd//și băgă căi-n ișl//și mergă cū căi/mergă cu
10 căi și-l treieră și d-ačí iintră uameni cu fūrçili/și-l scutură dă
būabe și būabele rămîșă jos/păiili le făcă...șiră în cūrte acoló//
da ^{te}...ieră vâi de mămă noăstră !//incepă plășă/nș-apucă cu iel
p-acólo pă...intis așa pă pămînt...il făcă grămad-acólo și pună
păte pă iel/invălșă//la ^uo zi dōo/ci sta plășă de să făcă bine/il
15 dozvălșă//cînd il dezvălșă...ieră -^Ńcolțit/i detese...colțu/din
căuza udături//

ș-avem...vîntirător^Ń cu mîna/măgînă d-ălșă/dē...de-l vînturăm/
dă scoteăm...dîm plășă//strîngă uomu cē strîngă acólo/și-l băgă-n
...îm magazii^ă/unde-avă de-l...pună...//

20

lūngu pe marin
óbzeșișăse [de ani]

s-a-necăt în fîntînă

avem [c] lșam aiciă clūbu-ăsta toț/toz vecini-ăștea luam apă//
și uo fet [k] ^uo fătă/să și mărităse/și...iă s-a duz la fîntîn-aco-
lô//și cum o fîl făcînd șă/c-a căz^{ut} î fîntînă//a căzút//ș cē-o [k]

cum o fhi făcînd_ eă nŭ ştŭ/că n-a văzŭt-o nîmîngă//dăcît cîn am aŭ-
 zî şî noi/kiŭ vai ! er^{ea} linîa asta plînă dă lŭme//cînd am îşi şî
 noi cê "vergîna".../cê "vergîna lu mŏrtu/s-a-necăt îŋ fîntînă"//o !
 cê fată ¹eră sărmana dă eă !/mergă şî eă cu noi la grădină/nu luăse/
 5 fată-văţase cartă-aiĉa/da nu putŭse să ĩa şî eă//şî mergă cu noi la
 grădin/da o fată vrŏnică !/

[Dar o fi fost cu voia ei ?]

dacă nŭ ştiŭ/că n-a văzŭt-o nîmîngă/nîş că cu vŏia/nîş că cu
 nevŏga//aşă o-am aŭ [k] s-a făcŭt că "cê ! cê !" că "vergîna...ĭe-ŋ
 10 fîntînă"//ş-am îşi şî noi/da noi am îşi cam tărziŭ//

mari¹a lŭngu

şăizăş¹trŏi [de ani]

cînd am fetit

m-am mărîtă fată dă dŏospătru dă an¹//aşă să mărîtă fetile-atŭn-
 15 că//fată dă dŏospătru dă an¹/

[Nu se mărîtau mici ?]

nŭ/nu să ezistă//fată mică să mărîte ? saŭ fată mică să nu fie
 ĉîŋstîtă/mă-nţelêges cê...vrŏa să zică asta/da//s-a zis/căre erĉă/
 erĉă dă ris măică-ŋ sat//da nu să e^{ezistă} !//da acŭ nŭ ştu cê le fă-
 20 cê/le corcofelêste/le dă...răĭlor/le...făcê/dreĝe/acŭ nu mai...
 s-alêĝe//şî...atŭncă cum îs spui/părinţi zică că...dacă-ŋseres pă
 drum/t-îŋcuiă ŭşa/pă dă cê/aveăĭ cŭrăj ?//venĝăĭ/ [k] scăpătă sqar-
 1e/dacă venĝă [k] vrŏa ŭn¹le să vorbĝăsoă cu băĭes cum ĭe ŭzu ş-acŭ-
 ma/să le pŭpe băĭeţi/ca să spui pă...aşă cum ştiŭ ĭc vorbesc/
 25 atŭncă le pupă cu sŭere pă...ŭliţă//o dată/dă dŏo ^uŏr/p-acolŏ pă ŭli-
 ţă să viră şî ĭele/pă ŭne să mai pitulĝă/ş pă ŭrmă...plecă acas/dă-
 vrŏme//păĭ acŭma măică !//cîn ĭserĝăză să...dŭcŏe sat/ş¹ cîŋ vine nŭ
 mai ştiŭ//da//

[Dar unde vă întilneăţi cu băieţi ?]

acŏlo/ne dŭcă la fîntînă/a lucrătĝăreă/cînd er^{ea} lucrătĝăre ne
 30 dăcam la fîntîn-acolŏ unde îs spui ĭo că dŏosprezêcŏ tuţuruĭe//ne

făoam papuc/ou tocurli nalte/ș¹te um maidan ș d-abi suia ș d-abi co-
 boran/cu papuci cu tocurli nalte/și cu cămaj mamă cu minoca dă bo-
 rangic/fulfucate/calcate/băgatē scrobqalā cup zicēz dūmṣavqast-acū
 aplecāte// [ε] apreoate/nu știu cum să zicē-acūma//ș cu tulpāne ālbe/
 5 ș premenite/și bă¹ē¹ī¹ izmēne și-ṛ oāmāș¹ [1] //ști cē vrqa să zicā
 izmēne ? nū d-āstqa d-a^εūma//d-ālqa/cum ȳer^εā larg atūnca/ou bagadēle
 pā oolqā/ou bagadēle pī icā/pā la cămāșă/...ou gūleru-ṛkia/cu...nās-
 turē¹ pā cămāșă/nu ȳer^εā ca acūma mă !/cămāșă te duș ș¹ oāmāșă...mine-
 ca sourtā/or n-o āre...//e¹ rīde dā cămāș¹ī¹ nqāstq-acū o¹ le vēde//
 10 și așā măioă făcām atūnc//

[Și acolo la fîntînă...]

acol la fîntînă umplē¹ ved^{r1}le/ma¹ stātqām/ne ma¹ priv^vīām unu
 pā altu/și pā ūrmā...bă¹ātū care vrqa să...z¹cām noi așā să ziōā
 atūnș că vine după tīne z^cqē//

15 "cutărițā !" cē/"oam am simțit qo oă vrqa să vi¹ie āstā-sqārā du-
 pā tīne"//

dăpā mine de !//simțqām ȳe¹ cē vrqa să zī^{cā}//venqā și...punqā¹
 colbițā colqā pā ūmār/și venqā/și punqā mīna aīcā pā oolbițā ș¹ te
 oprqā//oī¹ vedqā¹ cīte unu că nu-z vi^{ne}

20 "hī ! cē a¹ oātād după mine ?//pā¹ tre¹ zile mă spāl aīj la col-
 bițā unq-a¹ puz mīna pā mīnq !"//

dā/oă nu-s plācā dā ȳel//dā^d acā-s plācā dā ȳel/...ma¹ trāgā și
 ȳel așā¹ nițel de colbițā/te făcā¹ că nu vrqā¹/...da pī¹ la ūrmā ūo
 luā¹ pā acōlo pā ūlīt-āīa//^dcā acō pā ūlīt-āqā/te pupā bă¹ātū o dā-
 25 tā dā dōo or¹/in cīste/māmā/-n cī¹ste//cīste mūltā ȳerā atūnca/acū
 nu ma¹ știu cum o ma¹ āī//și iz da drūmu/și...venqā¹ acāsā la pārin-
 ț¹/ni¹ nu [ε] pōate ni¹ nu prīndqā pārințī dā vēste c-a¹ sta cu cīnq-
 vā//sā¹ punqā ūo flqāre la urēke^a colqā mēre/o nālbā mēre/și...cīn
 30 plecā¹ ț-o luā și ȳel dā la urēke/ș-o oprqā la ȳel/ș¹ să-mpācā și
 ȳel//

[Aceeși]

¹ Subiectul trage încet de microfon.

[Amintiri din viața subiectului]

5 ă ! m-ă lăsa cu ăsta d-întîi//am fă [c] ă făou ș ă o fetiță/ă
 la u...^uo jumătad dă an/m-a lăsat//s-a lua ou-ălta//e ! ști^z/ma
 frumăsă/ma urită/asă ¹e ^uomu//m-ă lua fetița foarte frumō /m-an
 tra^z la ălde frate-meu/mi-an crescú fetița...dă fo trei an^t/mi-a ve-
 nit um bărbat dă la piătra/m-am înțeléz bine cū el/da a ven^t o mūr-
 te și l-a lua sārăcu dă ăel//nij nu zică oă nu [k] avră și ăel o fe-
 tiță/și ă o fetiță//și ni^j nu zică fāta mēă cā nū ăste-a lui//da
 10 nij n-o...dăosăbiă//um bărbă bün/bobqană !//s-a veni m^oärtqa și l-a
 lua cā dacā ai să mergă acólo !...//și...cu ăel am născút um bă^tetel//
 ș-am plecā dă la ăel/oă ăerā cununată ou ăla/și n-am putú să treo/
 o-atūnca nu să mai trecā cop^hiⁱ cum ă-acūma/dacā vrqa un om să-ș qa
 cop^hi^lu/și-l qa și-l trecē pā nūm^llⁱ lui//^uor ă n-ām putút//s-ă lă-
 sāt o avere-ntreagă/s-am plecāt/s cu băiātu/s cu fāta/băiātu fără
 15 să ăibă fun drep lā...om//s-am ven^t aiic așa/m-a ajūtāt ălde frā-
 te-miū...am făcút o cāsūtă mică/o colibitș//mōut-ășă/cū o odă^{te} și
 ou-o...focări^{te}//¹erā-m partē-ăsta așa //d-ăqa zic cā-^u v^uă^uă ōmu
 cē nu făce/maică ?//s utē-acūma am făcú și ăo/cum a vru dumnezēu//
 am făr^tmāt-o p-ăqa/an dāt-o jos//ă lūad d-am crescú fetița dă șaișpe
 20 an^t/băiātu l-an dad la...alt^t ăamen^t/l-an dat...să-l creșcă/bine și
 băgātu/mi-e și băgātu bine//

[Tot aici în sat ?]

25 da//șāde dīncolo/tō^umaⁱ la sosqā la...cāpād dă tot//am nimerit
 qāmen bun^t/l-an dat/m-am împăoă dă ¹el/l lăsa/venqā la mine/pinā
 ș-ăouma/^{te}nsurāt/ăre doi copii/tod vine la mine//tot ține sootqā-
 la dă mine//și ăamenⁱ-ăqa ⁿ-a avú pretent^t//cā únⁱ au pretentⁱ//

[Și pe urmă te-ai mai măritat ?]

30 ăⁿ crescú fāta dă șaișpe an^t/nu ! mi-ă făou cāsă c-o fetiță//am
 făcú fāta dă șaișpe an^t/j mi-am măritā fāta//s-am băgā ș ăo ăinere-
 cas^t//...maⁱ cu crūda/maⁱ cu nesārāta/...am făcú și noi așa aiicō așa//
 a fărīmād ăineri-mio aiic/și a făcút aiicā² /e ! úite a mēă începú

¹ Subiectul indică încăperea alăturată.

² Subiectul se referă la camera în care se face înregistrarea.

ș iei să mai facă cîte una/oîte una/[...]

[Aceeși]

la mort

5 Ôe să-î faș ? oînd î ier²a bolnăv/er²a cîtă-ŋ casă dă iei//il
grija/...il săltă [k] il culcă dacă nu putgă/ș¹ cîn murgă/trăgă/șă-
dă lîngă iei și-î aprîndgă lumînare/să nu mgară fără lumînare/că
daoă mgară fără lumînare-î pors simbetile-ălgă și iē vai dă mēma tai
//șapte an le porț¹//

[Cum adică ?]

10 cum adică ? te duē î...la past/in ziua dă flori/te duē și pînă
vine [k] adică nu !//dă la lăsatu secului dă carne/cū zicem noi/pînă
la flori/î pors sim^b [k] /te c îŋ r¹iiecare sîmbătă/cu colivă/...cu
lumînăr¹/îi cîtește pōpa/ē ! cînd să...scuāte pā dōmnu isūs cris^tōs
dūce un cocōș alb/ia la biserică/femēg-ăgă/și-n tot anī așă făce/pîp
15 la șapte an¹//ș care mgară cu lumînare/nu să mai dūce//a muri mōrtu/
...ș ia o femēte-nțeles¹/cum fusărām noi**1**babile-ăstgă/noi î sintēm bā-
be la mōrt¹/te duē și oîn mgară [k] dūpă cē mgară mōrtu/dū [k] te kā-
mā d-acās¹//tu te duē is faș pîza/-s faș pomnēțli/e ! î faș colăci/
î...să zîce un cab d¹ țărînă//cāpu dă țărînă nū i-l fac atūnc¹//te^u j
20 la biserică ou mōrtu/-î cîtește pōpa//pînă cîŋ să zîce cā...dă treî
ȳor să zîce: și legāt/și dăzlegă^d/la a treîa ȳare-l dăslēg/cā tu cînd
mgară mōrtu/bāba-j lēgă mōrtu cu ȳo piēdică dă cîlț¹//și cînd zîce
mōrtu [k] î pōpa dā-l cîtește-m biserică/-î s¹ce dă treî ȳor cā...le-
gāt și dăzlegāt/și...sā baj dā șgām-atūncā așă//î trāș piēdica/ādi-
25 cā î-o dăzlegē/î-o baș supt iel/su mōrt//și āsta iē/-î fac un cap/o
sticlă cū...micūtă cu v¹in/și tāmīte și lumînăr¹/și iei lumînăr¹ dă
treîj dă lei și-î puî mōrtului/pātru țărūs¹/ūite pātru lumînăr¹ im
pātru oōltur¹l//tod bāba cāre e cū...obligātă cu mōrtu/și ȳo lumānā-
re mēre-î zîce stātu/î-o puî im piēpt//ș¹ ālēg/î le iei/și...dāpā
30 cē cîtește pōpa dā ș¹ plgăcā ou el la grōpā/le ia tod bāba/cāre iē
obligātă ia/și să dūce șas sēptāmīn la tāmīgă cu iēle//î r¹iiecare
dīmīnșățā//te duj la tāmīāt î r¹iiecare dīmīnșățā/î-aprīz¹ lumînāre/

/il tãmuș ș plec acasă//in nerãsaritu șarluș//sã nu rãsarã șarșle//
asta-ș fac...la mort//

și pã urmã/cind...dã tãmușatu-ãsta/la trei zile//lã...cum a mu-
ri mortu ș l-a-șgrupat așarã//astãz nũ te c la tãmușat/nic șele/fe-
5 meșil din cãșã//il plĩnge p-arãrș//ș-ã...treia zi/sã dũce la tãmu-
șat/ș-ncepe baba-ntiș tãmușatu/p-ormã și cãllãntș...tãmușe/vișne-a-
cãșã/ã...sã dũce baba cũ coliva la...bisericã/il pomeneste/vișne-a-
/pũne o meșcãrãș ș șia/ou cine pãate șa//cãrẽ õ dũce pũterșa mai kã-
mã pã cĩnevã/cãrẽ ș pũne șa dor cu baba șej acólo mãsa/cũ cẽ pãate
10 și șa/mãniș ș plãcã cũ țrãlșle mortulũ lã fĩntĩn-aooũ yã spũșeș le
spãlã/vișne-acãș/le strĩnge cĩnd șe șarșelș-așã-ș kindișe/cã șã nu rã-
sa [k] sã nũ scãpetș șarșle tãmușe/cãndela aprisã/ãsta-ș țrãtã aic
la mort//pĩ la șas șãptãmĩnș//

[Dar apã nu-i duce ?]

15 șĩ fi dũce apa/cĩnd incẽpș tãmușatu-ncepe și apa/o fetișã tinã-
rã/cãre n-ãre regulã//și i-o cãrã-ș fișecãre dimișãtã//dũce o cõlbi-
șã...la o cãșã și ãna o dũce la fetiș-acãșrș//șĩ-i dã șeș pe [k] ȳo
plãtește fetișã la șas șãptãmĩnș//la șas șãptãmĩnș o dãșlãgã/sã dũce
la pĩrĩũããla...și cu ȳãla cu foc/cu dõșo cãne/șĩ ou dõo batĩste//
20 șĩ la ȳo fetișã/saș um bãiã/ș-o pũne mãrtor/

œ "șej mãrtorã c-a ke [k] oãrat i fetișã ãsta apã lu cutãre ?"

œ "șĩp și iõ și șarșle"//

și-i dã o ba [k] zĩce dã trei ȳorș/și-i dã ȳo batĩstã/și-i dã
și șej ȳo batĩstã ș-o cãnã/șĩ lu ãla/șĩ lu ãla//și vșĩne-aõas și
25 plãcãș lã...plecãș la bisericã cũ pomãna//dãm/șe-o cĩtește pãpa/ve-
nĩm acãșã și...șã gãteșteș-acãșã/pũne mãsa/mãnișcã...//șĩ colãcĩ ãla
marș fi dũcẽș la pãpa//șĩ ãla mic impãrte și șã la tos șãrãcĩ/ããșĩ
șĩ pãpa dã/nu mãș rãmũne ș șel/dacã...vede un copșil șãrãc/ș-ãșã/dã
și șel//dã colãjș d-ããșã ști ?//ș-ãsta șe la mor cĩnd a murĩt//

30

[Aceeãș]

[Ce a fãcut subiectul ieri și azi]

œ sã faș mãiõã ? dã dimișãtã/ștaș œș-am fãcut ?//ã șãpãt nește
bumbãc//dã dimișãtã...dã dimișãtã-aș fãcut așã/ștaș șĩ-ș spũș œã

fîcút//m-ã z la tãmîiát//am ven dá la tãmîiát am.../an da^d la bo-
 bôcî/mî-am măturát cúrtea/intii mî-am măturá^t cúrtea/p-órm-an da^d la
 bobóc/an da la...uoi/ã s^t lo o uoi^tã/s^t doi m^tei//le-an dat//le-am
 măturá și lor acólo unde iéste/ã scos gunóiu-arár/ē !...pã órmã mę-ã
 5 sãpã niște bumbãcî/fo dóo rîndur dá bumbác/s-a veni remeęa ásta/...
 ca sã-i întiņs coláci//m-an du^s și i-am întiņs/am veni dîn nou/am
 a^dus apă/...mę-ã fãcút eó tótã treęba pîn casã//am-brãcã fetița/s-a
 u^z la șcõlã/i-an da sã mănînce/...e ! cę-am [c] mai știu cę-am mai
 fãcút ?//mî-ã scoz a-aiic așã/mî-ã scuturã/c-aiic ă scuturã da n-am
 10 așãzã/m-an dũz la fintinã/mî-ã spãlã pręsur^tlã/am venit acasã/mî-a
 fãcũ fãta cõrbã/ieų am fãcũ^t um pui dá mãmãligã/am mîncãt/cu cãpã
 vërde/cu...cę-ãm putũ și noi aólo//sî...cę-ãm mai fãc^u ? c-am boș-
 codi pîn-ã-serát//mî-am așãzãt ó^tili la loc/mî-am așãzãt i bobócî/
 mî-am așãzã cúrca/ã s^t ieų fo cízva pui/e ! úite mãicã așã !//

15 [Și azi ?]

mai púnẽ furcêrių la log/mã púnẽ sãpa/mã fá p-ãęa/mã fá
 p-ãilãntã/mã bãgã cãldãręa-ņ cas/mã...c-aiicã dá obiçei [c] dá t-o
 jartęste^dac-o laș p-afãrã//cîte [c] uórnã^test^t !/...fãrã fãir/nũ
 mã știų//

20 [Și azi ?]

ástãz^t m-ã sculã dá dimneãtã m-an d^u la tãmũiát^t /c-an tãmũiátu/
 ă veni d-acoló așã/cę-am fãout ? am măturã cúrtea//am măturã la uoi/
 ē ! c-am mai fãcút ?//am pus fėti-ņ șovãrcã a plecã la...colectív/
 i-ã fiert ũ uou/s s-a lua la colectív/uóu sã-t spuđ dá c-a foz/dã
 25 giscã//cã d-ãę-am fier dor únu//ã las ! cã niș n-am pręa uóu-așã/și
 i-ã fiert ũ uou dá gisoã și i-am pus și ieđ i șovãrcã/sî pîņea s-a
 pús-o la/...și cę-am mai fãcút ?//am pleoã la apă//m-ã^z la apă/am
 a^ds apă/m-ã spãlãt ș-am plecã^d la bisericã//am veni dá la bisericã/
 ă lãsã cõjnița n-a foz gãta acoló/am venit/ã lua fa [k] fetița/ásta
 30 d-o are intr-a șãptęa/ã luãt-o/ma aņ scos apă/trei vëdre dá apă/am
 ven^t acãs/an da la uoi/am pus apă lãcãn/úte o-acũ m-apuc cã n-am
 dá loo...//mî-a bã^u bobócî/mi i-am astipãrãt ęar dîn nou/m-ã s la
 pomãñã//ã lua s^t noi o meșcãr-acoló/veniđ acasã/m-apucãđ sã boșco-

! Înregistrarea se face în simbãta morților.

dés p-a¹iô âşă//să m¹i le dau afară//

[Aceeşi]

uóili

ne ^doan cîte doi cu uóili şi únu rămîngám în permanen^{tă} la tîr-
 5 lă//înkegán láptili/i¹ punşá kag/il lăşáí oa frô...jumá dá uórá o
 uórá/d-acîlşea il punşáí î sidilă/şí uo lăşáí sá sá soure pină...
 apróape pá la...zêce úspe/că ôbánu-a¹ vâz oă nu áre el ôas sá ştişie
 cêvâ precîs//să scura/uo tăşáí/...avşáí coliba acoló unde ¹er²áí/im
 pámîn sápată/ş-o punşáí la răoşare dá şădşá dá nu sá dospîá brîza/te
 10 ocupáí númai dē trşáb-âstş/ cîn venşáí cu ía/o mai prefăcáí pá brîş-
 ză la dóo trei zile cá.../avşám báltă a¹i¹c áşá unde er²ap şí nú putşá
 sá vením în fişecáre şşárá cu şa acás sau î fişecáre zi//cū fáćáí úni
 ...pá la uoráşş/sau pî álte comun^t cáre erşá/venşá ou ía/uo-ŋkegá/
 ş-o punşá sidil^t/şí venşá acásá ou şa/dá noi nú putşám/o strîngám
 15 pentr-o sáptámîn-áşá pēntru mai mul^t timp/...şí uo dućáí acásş//íí da
 şí la clătşá¹er dreptul...lui/í rapórd dá uóili cáre lē-avşá/şí res-
 tū.../íí rămîngá ş^t la ôobán/tot...î rapórd dá uóile ^d la rişecáre/
 íí...lua brîză//şí oa ôobán cáre şădşá ôobán în permanēp/lua şí íel
 o zi mai mult//înşelés cū...clătşáíerí/áşá sá numíá/clătşáíer^t//

20

scúmpu me costandin
 treízeşínóuo [de ani]

vişá

prima dátă oíŋ vrşau sá puí vişe/alég vişă/dá tşámna//alég vişă
 ar lóou la ^{ho} adîncîime...mai bună/il bálígáresc/pá pámînt/acoló pá
 25 lócū.../pá portí¹únşea cáre puí ío vişe/şí d-ací primăvára...puí vişe
 //primăvára cîn puí vişe/trébu^{te} tşóatá vára s-o sap pá şa dá cîte...
 pátru şí cînć uor^t//s-o sap ca sá-í rup pójşít-áşea ca sá pşá sá-í
 pléće...cápúş-áşea/d-ezēmplu cum ¹e [k] ar fi ásta ¹vişá/alş sá-í plé-
 cē cápúşa áşă sus//şí dacá...il ôoán^t într-úna/¹i sá rúpe cápúş-áşea/

† Arată pe suportul microfonului.

da dăcă-l sab dăcît c dată/prinde scurță pămîntu-ăla cum s-ar zîce/
și...să lipēște oăpūșa dă el/și s-a rupt/și daġăba aġ puz vi¹//da//

[Și pe urmă după ce dă căpușa ?]

după ce dă oăpūșa dă t¹ese dîm pămînt/atūncă-l sa^b mai rar/cînd
5 crește iārba//da pînă dă oăpūșa tre să-l cōcăn¹ merēu dăpă ucrce
plōae//

[Asta e în primul an...]

îm primu an al vii//al vii//

[Și pe urmă toamna ce-l faci ?]

10 tōamna/¹c-ηgrōp¹//vița mică//c-ηgrōp¹/ș d-aci primăvara uo dăz-
grōp¹/și c retēz¹/dî fātă//¹c retēz¹ iār dî fātă//i¹ tai vinișār-
le-ălqa...dă pă lîngă i¹a/dă la primu uok...d-ai¹c așă dă sus/și i le
laș p-ălqa mai [k] cā i¹a are tre¹ uo¹k îm...pămînt așă//oă șa să pū-
ne d-c adîncîmē-așă dōcșcînc/tre¹zāj dă centimetri//i¹ tai p-ăqa/
15 ș le crește vini¹i-ălqa...mai la adîncîmēa pămîntului/unde i¹e mai
umezālă¹ //unde t¹este mai umezālă//și d-acîlqa...nū mai sap¹ tot
așă cum [c] o¹i săpāt-c dă patru cînc ōr/uo sab dă fo tre¹ uor¹//vi¹ia
//și stai tre¹ an¹ fāră strūgur¹//și al pătrulqa an/incēp¹ să/...
făcă strūgur și să...be¹i vi¹in//

20 [Vinul cum îl faci ?]

culēg¹ i strūguri/să aġ jġabu bine...curāt/pregāti și butōiu să
fi¹e tōată vāra la sōare/să fi¹e...¹uscāt¹ să iāsă tōată...tōată...
uscătūra dîm butōi/sau cu¹p s-ar zîcē...dă/...tōată uscătūra să iāsă
dî iel/oă dacă...butōiu...îl tîi îintr-c pîmniță vāra/prinde sfoiāg
25 d-ăla//și butōiu să-l dās î fundēz¹//butōiu dacă-l tîi dāsfundā și-l
tîi afāră îintr-ū șoprōn/că sōare nū pos să-l tîi¹ tōată vāra oă să
dōġește//îintr-ū șoprōn la ūmbr-așă/și să-l cōrentēze pă iel/ăla
ș-adāvārā vin ūl¹te cu¹p vāzurāt i...c-ar fi āsta/vin natural//

[Ai cules strugurii, ai jgheabul curat, și...]

30 și-l pu¹...îm î butōi//dî jġab îl storē acolō jġap/și-l pu¹ î
î butōi//și dîm butōi/...îl laș să fīarbă dōo t¹ei zil¹e/pātru și
d-acîlqa l-astūp¹/și be¹i cîn o¹i...ġāsī dă cuvîntă/peste dōc tre¹
săptāmîn/cîp să liniștēște iel bîne/vînu/nū i¹e bîne să ūmbli-atūn-

! Informatorul își dreghe vocea.

oă ¹imediat in...lel cîn...pînă nu să limpezeste lel//că spune aş-
 tşa mai dăştepti/ăre ie mai...pregătiz dă aşă...făce şcolile-astşa/
 că sôe că să liniştească lel acoló/oă-²ă iése tuată tărîmă-ă²ă//

[Cînd storoi strugurii în jghiab...]

5 noi î oa tărănu/îi stôrăcîe ou piôrărlę//ne spălăm bine pă pi-
 cûare/ne sumetem pîn-aić aşă la gēnûke/şî îi stôrăcîem aşă/-¹ l¹on
 dă cite dōo trel mōr la...la...presat aşă cu piôrărlę//şî pūnem ¹o
 stricurătqare/jos/lîngă...pă unde are jgabu un î...un dob dă cură/
 pūnem o striourătqare...dă să nu-¹ cure brobqanelę-ălę şî sîmburî-²-
 10 ă/ş să striouăr-aşă curat/oa cîn ăi stricură...lăptili/sau cēvāşî-
 lę/să striouără/şî-l pūnem într-o gālęată/şî-l dūcem în butōi acō-
 lo...unde-¹ depozităm//[...]

[În jghiab oe-ţi rămîne ?]

15 cōrkîli/ôorkîli/cărē le puî în pūtînă/şî fac prăştînă/şî dîm
 prăştînă...fac tūică//

[Cum o faci ?]

prăştîna ¹o tîu fō săptămină dōo/dă putrezeste qă/uo astub bi-
 ne/ş¹ cîn dă drumu la cazane...peste dōo trel săptămin¹/oă cit o faj
 dă prqăspătă/atîta ¹este dă bûnă//leşe tūică dă bûnă//

20 [La cazan cum faci tūică ?]

ă ! ó astub bine/d-acîlęa uo îau dîn î pūtîna căre e ăa depozî-
 tătă/ş-o puî î ăltă pūtîna sau în jgab/ş-o duc...la cazan acoló un-
 de ¹este cazaneli//şî dîn a [k] o pūnem acoló/ş-o făcem/o rafînă
 ş-o făcen tūică//tūică cură într-o bqat-acoló/şî dîm bqat-ăqă...dăm
 25 o¹em státulūi...acoló/ş¹ d-acîi nōqă ne dă drēptu nōstru/drēptu lor
 şî-l oprēşte-acoló căre urmęază/...ş¹ ne l¹om tūică nę-o pūnem în
 butōi sau în dimigēne/căre în cē avēm/şî ne m¹ă cē ş¹ noi acasă/nę-o
 pūnem...în pîmniţili nqaste/căre unde are//ăltu-m pîmniţă/ăltu...în
 oăsă/dăpă...cum are uōmu//

30

[Acelaşi]

oînd arqă iordănu

dă băqătu ban la fătă//ôîpzéc/şălzéc/obzāj dă lel//după cum

vrea el/ca s^t făcă mototólu/să făôá mototól^t//ou betşálă [k] docan-
 dată punşá busuíóc//betşálă/făôá garşáfş-aşá-mpletite/ó^túour/dă lí-
 nişá/...şi i-l dă fáta la băiat.../cînd erşá iordanu//daoă érá ior-
 danu lun^t şşára/lun^t/fáta i-l da duminică şşára//ş băiatu íşá ou el f[~]
 5 vále/la fîntîn-aóólo//nú ouaştes fîntîna dá la noi//

[Am trecut pe acolo...]

să ducă dimineáţa acólo/cí să ducă/mergá ou băşátu la...izvrá-
 re-aóólo la óujméle/s^t să-şkiná fáta/şi-í da băşátu ou mototólu-ş
 frunte [l]//dup-acóóla fáta-í da la băşát/...ban^t//íi punşá-m buzunar/
 10 batistă ş cu ban^t//cáre cîd vrea/să-í dşá//^ter^şá oam...ú fel dá am-
 bişí^tş/şşá să-í dşá mai mult/álta mai puşin/cáre să fişe mai...í
 frunte//

[Dar se înşelegeau înainte ?]

da/să-nşălegá//

15 [Nu oricáruí băiat...]

nū/nu/nu//númai óare er^şá aşá dá vorbíá mai mul cu băşátu/...să
 ducă//

púiu mariía

dóuşeşídóí [de ani]

20 ă scăpát í fîntîna

[O fată] s-a-néocát că şşá a foa/cít a foz domnişşáră s-a avú bine cū
 nişte grănicér^t dá la noi//ş dūp-şşá párinşí ei a...aúúít/băşátu-ála
 s-a dus şóásá la íel/ş-a spuz la nevástá óă nú mai/ía rămíne ou fát-ás-
 ta aúúío/...ş-a vení nevástá lui după íel//cînd a venít/s-a ínfórma
 25 ş ía aúúí la noi íş comúnă/a aúúít/c-a foz lúorş-adávărát/óă íel s-au
 avú^d bine únu cu áltu//pí lúme/da...nu pşá şá şşíle nímen^t/nu í-a vā-
 zút/da aşá pín aúúíte/bănuíel^t/ş^{tu} p-şşá fáta a obligát-o párinşí/óă
 să cásătorşáscă//să nú mai şşşá...domnişşáră//să şşá şí ía um băşát óă
 pşátē.../ou tímpu se va línişí^t ş^t ía/n-áre să mai úmblş-aşş//
 30 şí ía s-a cásătorít/a fugít cu băşátu cáre l-a lşat//í-a plăóúđ dá
 íel/ş-a plecá ou el//băíátu-ásta a fost um băíá sárman aşá//şí párin-
 şí lui [k] ^tél a fos tractoríst/a vru óa să şşşá acóólo ou ^tel//daoă

el s-a văzut așa într-o situație foarte critică/a zis...că să ia
fata/oă e [k] fata ieră mai bună decât el//oa situații-acolo acas/
părinz mai tiner...//s să duc-acolo/la fată//

5 și-a luat-o și-a trăi odată timp/nu pot...să știu ieu oit//în
tot căzu un an nu l//oiteva lun^t ou ea/el a pleca băgat la servici/
și ia a rămas acasă//mama iei spune o-a pleca la magazin/lă magazin
dă la noi dîp sat/ca să cumpere ceva/nu știu ce/si ia a veni cu gă-
leata la fîntînă/s o-um boldel după ea//și-a lusa papuci-acolo/lă-
săta-a fost/sau...ia a căzut...că nu a vrut/a alunecat și-a căzut/nu
10 știm//ș-a scăpat în fîntînă//a vru să scapă ? a alunecat ia și-a căzut
?/nu pqa să știe ni...

[Dar fîntîna nu e înaltă ?]

dă/naltă/naltă/e fîntîna-naltă//încă uneli sum mai mărunte/da la
15 eîi acolo e naltă fîntînă//

[Era tînără fata ?]

da tînără//optisprezede an^t a avut//da//[...]

și după-ășa imediat s-a dus o femeie d-acolo să souată apă//oîn
s-a dus să souată apă/a dad drumu la gă [k] la cîtura/a dad drumu-a-
colo/ie la noi e cînzăstreî dă metri ară-o fîntînă//așa dă adîno e
20 //j n-a luat apă !//femeia a știut/...oă cîtura altădată a luat a-
pă//a mai dat ia/că mai [k] apuc așa dă alăt/s-apes^t/pă el//dup-ășa
oîn să ducă cîtura/ia ap-acolo//cînd a luat...apă/dă bine dă rău a
loat//cînd a scos...roșu/dă sînge//a cunoscut papuci și găleata//s
fată numit-așa la noi în comună.../cam fără minte/ia să oan duca
25 așa/oî vorbiăi cu ia/nu pqa erăi sigur pă ce spunea ea//oînd a vă-
zú femeie-așa găleata/papuci-acolo/s e "asta-i vergina//a sărit în
fîntînă"//s tu-p-ășa a anunță/la miliție/s-a^u dus/a scos-o//n-ăm fos
să văd//da a fos ceva curioș//a scos-o frîntă dă tód d-acolo//a
făcut-o mireasă...//a dad darur/ca la nunt-așa/la ea la...mormînta-
30 re//

[Dar nu era căsătorită ?]

ba da/a fost//s-atuș și-a auzit...că ia a sărit.../tód lungea a
discutat/că...n-a putu [k] nu pqa să știie nimen^t//ia a sărit că
1-a scriz băgatū ala//că să liberăză/intr-adevăr că s-a liberat

ăla atúnca/știm/...toată lúmq̃a dîn comúnă că s-a liberát/și ă-a spuz
 băgátu-ăla că să pléce// "vergino ăou mă liberéz/plec/șf...să mer șf
 tú cu minę"//

[Dar el zici oă era însurat ?]

5 dá/a fost ăsurát/ă-a veni nevásta aiića/după ăel//și ăa zicę oă
 dá fócu la ăla/c-a plecat ăla și ăa n-ă putú ca să pléce cu ăel.../
 a sărit ă fintínă//

[Aceeși]

I N D I C E T E M A T I C

Indicele tematic permite consultarea cu ușurință a volumului.

În prima parte au fost grupate trimiterile la textele care oferă un material lingvistic mai mult sau mai puțin c o m p a r a b i l; aceste texte, culese pe baza unor convorbiri tematice, se referă la îndeletniciri rurale zilnice, la obiceiuri și tradiții populare.

În partea a doua au fost grupate trimiterile la textele care, prin conținutul lor, nu sînt legate de o tematică anume; comunicate din propria inițiativă a informatorilor, ele cuprind, mai ales, legende, întîmplări, amintiri, constituind astfel, așa numitele texte l i b e - r e.

În ultima parte au fost grupate textele care nu s-au încadrat în cele două categorii de mai sus. Unele dintre ele, deși obținute pe baza unor convorbiri tematice, au fost incluse în categoria de texte d i v e r s e deoarece, în volumul de față, ele apar o singură dată și nu oferă încă un material lingvistic comparabil. El vor putea deveni texte comparabile, odată cu publicarea celorlalte volume de texte dialectale din Muntenia.

I. TEXTE COMPARABILE

Bordei: 352-353, 382-383.

Casă: 9-10, 85-86, 166-167, 197-198, 291-292, 309-310, 317, 333-334, 382.

Ce a făcut subiectul ieri și azi: 44-45, 75, 121, 131, 133-134, 138, 168-169, 174-175, 189, 196-197, 233, 275-277, 292-293, 299-300, 308-309, 327-328, 333, 339-340, 368, 369, 394-395, 446, 460-461, 467-469.

Cheag: 226, 296.

Cînepă: 4, 39-40, 89-90, 120-121, 159-160, 205-206, 286, 298-299, 331-332, 341-342, 411-412, 435, 457-458.

476

Clacă: 20,33, 167, 287.

Cloșcă: 121, 169, 199.

Covrigi de ou: 41, 52-53.

Credințe bătrânești: căluș: 333, 412; strigoi: 222-223, 413; zmei: 2-3.

Fîn: 86-87, 101-102.

Grădină de zarzavat: 158, 160, 310-311, 454.

Grâu: 171-172, 213-214, 265-266, 290, 338-339, 355-358, 396, 430-431, 462.

Lână: 49-50, 90, 110-111, 188-189, 380-381.

Mălai: 322-323, 335-336, 348, 412-413.

Mămăligă: 87, 133, 177-178, 243, 283, 299, 315-316, 340-341, 395, 461.

Murăături: 47, 64-65, 97, 419.

Obiceiuri: călușari: 242, 247, 287-288, 332-333, 384-385, 412, 451-453;

~ la înmormântare: 46, 50-52, 114-115, 157, 186-187, 201, 221-223, 242-243, 371-374, 378-380, 401-402, 439, 458-460, 466-467;

~ la naștere: 348-349, 423-424; ~ la nuntă: 19-20, 77, 79-81, 108-110, 122-123, 135-136, 152, 217-219, 227-228, 263-265, 281, 297-298, 306-307, 343-344, 391-394, 416-417, 425-428, 432-435,

455-456; ~ la sărbători: 20-21, 40-41, 52-53, 63-64, 102, 103, 163, 165-166, 178, 256-257, 296-297, 344-345, 349, 350-351, 369-370, 417-418, 437, 471-472; surate: 47, 102, 130-131.

Oierit: 33-35, 35-36, 267, 387-389, 469.

Pescuit: 126, 449-451.

Pîine: 162, 284, 335, 347-348, 368-369, 385.

Pomicultură: 99-100, 118-119, 124-125, 182-183.

Porc: 42-43, 54-55, 98-99, 107-108, 113-114, 184, 204-205, 226, 258-259, 269-270, 281-283, 292, 304, 313-314, 324-325, 342, 349-350, 359-360, 389-391, 405-406, 440-442.

Porumb: 116-117, 176-177, 202-203, 288-289, 317-318.

Preparate din lapte: 48-49, 88-89, 111-113, 129-130, 225-226, 243, 267, 295-296, 365-366.

Săpun: 153-154, 200-201, 314-315, 343, 359.

Treieratul cu cai: 172, 214, 244-245, 328-329, 339, 396-397, 420-421, 431.

Test: 92-93, 151, 239, 269, 311-312, 354-355, 385, 424.

Tuică: 119, 124-125, 266, 471.

Viermi de mătase: 172-173, 240, 324, 400-401, 435-436, 460.

Viță de vie: 187-188, 266, 305-306, 326-327, 402-403, 469-471.

II. TEXTE LIBERE

Amintiri: 21-25, 32-35, 36-39, 43-44, 81-82, 122, 127-129, 132-133, 136-137, 139-140, 141-149, 150-151, 152-153, 161-162, 163-164, 175-176, 180-181, 185, 196, 201-202, 207-213, 214-216, 220, 224-225, 234-235, 237-238, 245-246, 249-250, 252-255, 261-263, 270-272, 272-274, 274-275, 277, 279-280, 290-291, 292, 302, 302-303, 304-305, 312, 316-317, 320-321, 321-322, 325-326, 355, 358-359, 360-362, 362-364, 364-365, 366-368, 370-371, 374-378, 387, 397, 399, 405, 435-434, 442-444, 444-445, 455-454, 463-464, 465-466; ~ despre răscăria din 1907: 192-193, 285-286; ~ din război: 12-13, 13-14, 17-18, 27-31, 67-70, 75-77, 82-85, 105-107, 318-320, 329-330, 397-398.

Basme: 199-200, 229-231.

Istoricul satului: 26-27, 140-141, 149, 170, 192, 293-294, 429, 431-432.

Întîmplări: 3, 5-9, 10-11, 11-12, 12-13, 14-15, 15-16, 16-17, 17, 18-19, 32, 41-42, 42, 45, 46-47, 49, 53-54, 57-58, 58-63, 65, 66-67, 70-72, 73-74, 74-75, 78-79, 90-92, 93-96, 96, 97-98, 115-116, 116, 119-120, 125-126, 131-132, 134-135, 154-155, 155-157, 159, 161-162, 164, 165, 167-168, 173-174, 178-180, 190, 190-191, 193-195, 195-196, 197, 201, 203-204, 216-217, 223-224, 228-229, 231-232, 233-234, 235-236, 238-239, 240-241, 245, 246-249, 249, 250-251, 255-256, 257-258, 259-261, 267-268, 278-279, 285, 294-295, 300-301, 307-308, 323, 330-331, 337, 338, 345-347, 351, 386-387, 404, 406-407, 407-408, 408-409, 409-410, 410-411, 414-416, 418-419, 421-423, 438-439, 444-445, 445, 446-449, 462-463, 472-474.

Legende: 1-2, 25-26, 123-124, 170-171.

Povești: 206-207, 236-237, 428.

Vînătoare: 55-57, 150, 383-384.

III. TEXTE DIVERSE

Albinărit: 117-118.

Atelier de ceramică: 103-104.

Bîlci: 104-105.

Bulion: 419.

Cozonaci: 243-244.

Cultura orezului: 385-386.

Fîntînă: 183-184.

Graiul moldovenilor: 123.

Horă: 381-382, 436-437.

In: 446.

Jocuri de copii: 191.

Leacuri băbești: 72, 73-74, 180-181, 247, 323.

Magiun: 308.

Mîncare de urzici: 336-337.

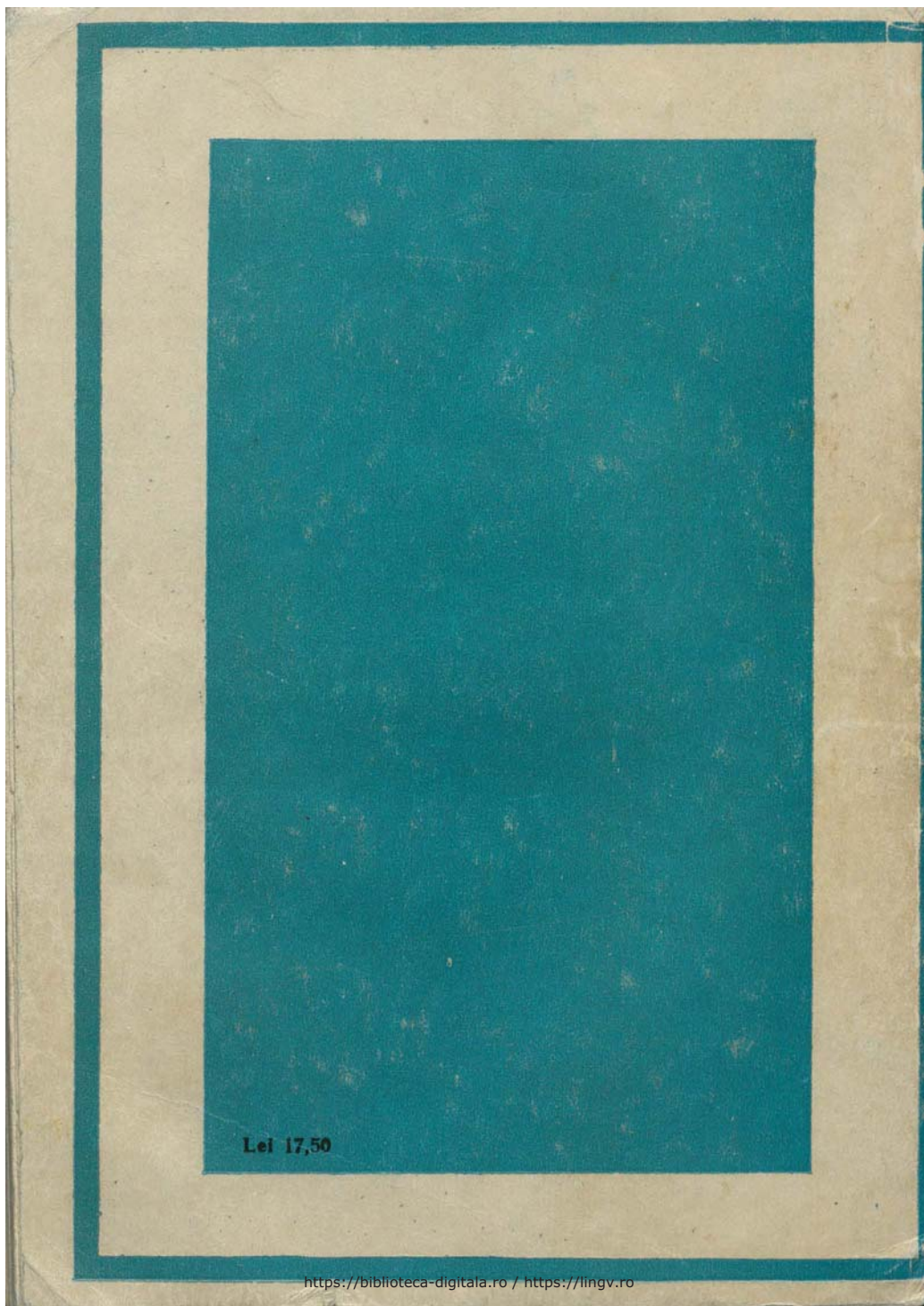
Portul bătrînesc: 353-354.

Tutun: 399-400.

Redactor.....Veronica Gornă
Tehnoredactor.....Felicia Bolocan

Bun de tipar.....5.V.1975
Tiraj.....960 ex.
Copii tipar.....25
C.Z. Pentru biblioteci mari.....459.0 (498.1)
C.Z. Pentru biblioteci mici.....459.0 (498)

Tiparul executat la INSTITUTUL NAȚIONAL
DE INFORMARE ȘI DOCUMENTARE ȘTIINȚIFICĂ ȘI TEHNICĂ

Lei 17,50